CĂTĂLIN RANCO PIȚU

RUPEREA BLESTEMULUI

REVOLUȚIA ROMÂNĂ DIN
DECEMBRIE 1989

LITERA

„Se spune că blestemul este o formă subtilă de energie negativă, care îi afectează pe cei asupra cărora acționează. Se spune și că Adevărul eliberează – întotdeauna. Așadar, eliberarea de blestem se poate face prin adevăr. (...) Desigur, nu sunt singurul care a spus adevărul despre decembrie 1989, departe de mine acest gând. Însă destinul a făcut ca eu să fiu cel care, din poziția de magistrat militar al statului român, să întocmească un document oficial prin care s-a explicat, în lumina adevărului, ce s-a întâmplat la nivel național în decembrie 1989. Și astfel, poate, am contribuit într-o mică măsură la ruperea blestemului. Poate."

CĂTĂLIN RANCO PIȚU

CĂTĂLIN RANCO PIȚU

RUPEREA BLESTEMULUI

CĂTĂLIN RANCO PIȚU

RUPEREA BLESTEMULUI

REVOLUȚIA ROMÂNĂ DIN DECEMBRIE 1989

LITERA
București

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Ruperea blestemului
Revoluția Română din decembrie 1989
Cătălin Ranco Pițu

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactori: Teodora Nicolau, Ilieş Câmpeanu
Corector: Georgiana Enache
Copertă: Flori Zahiu-Popescu
Tehnoredactare și prepress: Marin Popa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PIȚU, CĂTĂLIN RANCO
Ruperea blestemului:
Revoluția Română din decembrie 1989 /
Cătălin Ranco Pițu. –
București: Litera, 2024
ISBN 978-630-342-213-8

94
821.135.1

CUPRINS

1.

Bunicul meu a fost frizerul lui Ion Iliescu

Octombrie 2016, aproximativ ora 7.30, camera de anchetă a Secției Parchetelor Militare. Stăteam cu ceașca de cafea în mână și cu picioarele pe birou, într-o stare de calm relativ. Lângă mine, savurând un ceai de fructe, stătea colegul meu Vladimir Diaconeasa. Ne puneam de acord asupra detaliilor audierii persoanei citate la ora 9.00. Fiind vorba despre o persoană excepțională, era necesar să pregătim minuțios audierea, și nu era altul mai potrivit pentru o astfel de minuțiozitate decât Vladimir Diaconeasa, un procuror militar de la care am avut multe de învățat și care, printre altele, spunea că i-a plăcut să fie procuror-șahist, nu procuror-bătăuș. Ei bine, cum stăteam noi, știind că mai avem cel puțin o oră până la audiere, deodată am auzit că s-a deschis ușa biroului. M-am întors rotind scaunul și, spre surprinderea mea, l-am văzut intrând în birou pe... Ion Iliescu, fostul președinte al României, persoana chemată pentru audiere într-un dosar unicat, ***dosarul Revoluției Române din decembrie 1989!***

Bunicul meu matern a fost frizer. În aparență nimic spectaculos, însă i-a fost frizer chiar lui Ion Iliescu, pe vremea când acesta era vicepreședintele Consiliului Județean Timiș (1971–1974). Încă de pe atunci bunicul era un adevărat fan al lui Ion Iliescu. Ca orice frizer care se respectă, vorbea mult, avea inclusiv o aplecare spre a filosofa, iar eu, copil fiind, l-am auzit de multe ori vorbind la superlativ despre Ion Iliescu. Mi s-a tot spus că era inteligent, că era un opozant al lui Nicolae Ceaușescu,

că avea un păr negru şi frumos (deh, frizerul tot frizer!) şi că, la un moment dat, urma să devină preşedintele ţării. La vremea respectivă nu eram deloc interesat de aceste chestiuni şi nu mi-a trecut prin cap să întreb cum se face că un frizer ştia cine îl va succeda în funcţie pe Nicolae Ceauşescu, însă probabil asculta emisiunile postului de radio Europa Liberă, unde, spre finalul anilor 1980, numele lui Ion Iliescu era des amintit ca posibil viitor preşedinte. Cert este că bunicul nu avea cum să-şi imagineze conjunctura în urma căreia, într-adevăr, Ion Iliescu avea să devină preşedintele României, şi cu atât mai puţin că eu voi fi cel care urma să-l trimită în faţa instanţei pentru săvârşirea infracţiunii de crimă împotriva umanităţii. Bunicul a murit cu mult timp înainte de trimiterea în judecată a lui Ion Iliescu şi probabil nu ar fi privit cu ochi buni faptul că nepotul lui favorit i-a „bărbierit" idolul, însă cred că, dacă aş fi avut ocazia să-i explic ce s-a întâmplat cu adevărat în acel însângerat decembrie 1989, mi-ar fi dat dreptate.

Cum am ajuns să lucrez la acest dosar? Foarte simplu! Fostul procuror general al României, Augustin Lazăr, şi fostul procuror militar-şef al Secţiei Parchetelor Militare, generalul Gheorghe Cosneanu, au dorit în mod prioritar soluţionarea acestui dosar istoric, aşa că s-a trecut la alcătuirea unei echipe din patru procurori militari. Deoarece m-a pasionat tot ce are legătură cu Revoluţia din 1989, dar mi-a plăcut şi istoria conflictelor militare, m-am oferit voluntar, astfel încât, în august 2016, am fost transferat de la Parchetul Militar Timişoara, unde aveam funcţia de adjunct, la Secţia Parchetelor Militare din Bucureşti. Iniţial am lucrat alături de trei colegi, printre care şi Vladimir Diaconeasa, pentru ca ulterior, din toamna anului 2018, să continui munca singur, având în vedere că ceilalţi colegi s-au pensionat.

Din primul moment am fost conştient că provocarea la care m-am înhămat era una extraordinară. Era necesar să fie aflate acele răspunsuri atât de mult aşteptate de o mare parte a societăţii noastre, răspunsuri la întrebări legitime. Cine sunt cei

care au tras în popor? Cum a fost posibil ca regimul dictatorial condus de Nicolae Ceaușescu să fie efectiv pulverizat în câteva ore? De ce, după pierderea puterii de către Ceaușescu, au murit atât de mulți oameni? Cum a preluat puterea statală Ion Iliescu? Care a fost cauza haosului generalizat ce a debutat în seara de 22 decembrie? A existat diversiune radioelectronică? De ce a trebuit să fie executat cuplul dictatorial Ceaușescu? A fost revoluție sau lovitură de stat? Au existat teroriști? Dar securiști-teroriști? Aceste întrebări implicau răspunsuri foarte complexe și am conștientizat foarte clar că, pentru a trage concluziile conforme adevărului, voi avea nevoie de inspirație divină. Și pentru că Dumnezeu există, L-am rugat pentru inspirație, corectitudine, înțelepciune și putere de muncă – toate acestea pentru a face lumină cu privire la ce s-a întâmplat în decembrie 1989. Pentru că adevărul, indiferent cum ne raportăm la el, este cel mai important, este eliberator, chiar dacă uneori este incomod. Pentru că tot ce ni s-a întâmplat atunci, nouă, românilor, ne-a marcat pentru totdeauna destinul. Nu în ultimul rând, m-am rugat pentru a mă debarasa total de ideile preconcepute despre Revoluția din 1989, idei preconcepute care în mod cert m-au afectat. Și am reușit. M-am resetat și am luat-o de la zero. În primii doi ani după venirea la București am citit conținutul relevant al uriașului dosar, am vizionat sute de ore de filmări, am examinat multe documente militare de o importanță covârșitoare, desecretizate după 2016. Apoi am discutat cu numeroși martori importanți, de la care am aflat detalii extraordinare. Extrem de elocvente au fost inclusiv stenogramele Comisiei Senatoriale pentru studiul evenimentelor din 1989. Pentru a avea acces la aceste stenograme, trebuie amintit efortul generalului Gheorghe Cosneanu care, pentru a obține desecretizarea materialului Comisiei, a dus o adevărată luptă cu leadershipul Senatului României. Totodată, trebuie amintit că Vladimir Diaconeasa și-a petrecut șase luni în subsolul Senatului pentru a scana întregul material obținut de Comisie.

Să revenim în octombrie 2016. Intrarea intempestivă a lui Ion Iliescu aproape că m-a făcut să cad de pe scaun. Nu doar că venise cu aproape o oră mai repede decât fusese chemat, dar a și intrat dezinvolt, cu bine-cunoscutul zâmbet larg, dând impresia unui om detașat, care nu are nimic de ascuns. A intrat în birou de parcă încă era președintele României. Însoțit de doi SPP-iști și de un avocat, îmbrăcat impecabil, s-a așezat la locul indicat și ne-a acordat „privilegiul" de a ne afla în prezența lui. Din start ne-a spus că va uza de dreptul la tăcere. Cu toate acestea, a fost convins de șarmul lui Vladimir Diaconeasa să discute cu noi informal. Astfel, am purtat o primă conversație foarte interesantă, care a durat aproximativ o oră și jumătate. În aproape tot acest timp, discuția s-a purtat la un nivel elevat, chiar elegant, până în clipa în care ne-am exprimat dorința de a discuta despre oamenii care au murit începând cu seara de 22 decembrie 1989. În acel moment Ion Iliescu realmente s-a schimbat la față, privirea devenindu-i nefiresc de întunecată și de tăioasă. Ba chiar și-a pierdut ușor cumpătul când i-am spus că există suspiciuni conform cărora se află printre cei ale căror conduite au contribuit decisiv la tragediile ce au survenit în seara de 22 decembrie. S-a uitat spre noi cu acea privire încărcată de energie negativă și ne-a reproșat că avem o atitudine „mârșavă", exact acesta a fost cuvântul folosit. În acel moment, Vladimir Diaconeasa, care putea la rândul său să devină tăios, s-a arătat surprins să constate că fostul președinte folosește cuvântul „mârșav", un cuvânt cu origini slave. Auzind această remarcă, Ion Iliescu s-a enervat și mai tare, apoi pur și simplu ne-a apostrofat că îl acuzăm în legătură cu faptul că vorbește limba rusă! Probabil că îl „lucrase" subconștientul. La rândul meu, am încercat să detensionez atmosfera, însă, absolut involuntar, mai rău am făcut. I-am spus fostului președinte că nimeni nu are nimic de împărțit cu vorbitorii de limbă rusă sau cu limba rusă însăși. Ba chiar i-am spus că limba rusă este limba originală în care s-a scris cel mai mare roman al tuturor timpurilor, *Crimă și pedeapsă* de Dostoievski.

Mamă, mamă, ce privire mi-a aruncat Ion Iliescu! Era convins că fusesem sarcastic, dar nu am fost. Probabil că la rândul meu am fost „lucrat“ de subconştient.

Pe parcursul anchetei am avut și alte întâlniri cu fostul preşedinte, însă aceste întâlniri au avut loc doar între noi doi. Toate au fost interesante, dar, în pofida insistențelor, nu am reușit să-l conving să dea o declarație formală. Însă am discutat mult. Şi de fiecare dată am avut parte de acea privire schimbată în clipa în care doream să discutăm despre morții și răniţii surveniţi după lăsarea întunericului, în 22 decembrie 1989. Îmi amintesc că una dintre întâlniri a avut loc la sediul SPM, foarte devreme, pe la ora 5.00. Am stabilit această oră pentru a evita ca anumite persoane mai sărace cu duhul să-l „întâmpine“ pe Ion Iliescu cu urlete, înjurături și eventual ouă. Acest gen de comportament s-a mai ivit la Parchetul General și de fiecare dată m-a dezgustat. La această întâlnire l-am simţit pe fostul preşedinte mai dornic să vorbească, aşa că i-am făcut o cafea, am discutat chiar și despre un meci de fotbal desfăşurat în seara precedentă, și treptat am adus vorba despre ce s-a întâmplat în prima săptămână după ce a preluat puterea în statul român. Sunt sigur că a existat un moment în care a luat în calcul varianta unei declaraţii veritabile, iar dacă nu intervenea avocatul, aş fi obţinut o declarație istorică. Aşa, m-am ales doar cu îndemnul de a-i citi cărțile scrise despre Revoluție, dacă tot vreau să aflu ce opinii are despre acest eveniment istoric. Asta e! Cu ocazia altei întâlniri, Ion Iliescu mi-a spus destul de enervat că, dacă el nu și-ar fi asumat riscurile din decembrie 1989, nu aş fi ajuns procuror militar. Nu toate discuțiile au fost tensionate. La un moment dat, i-am spus lui Ion Iliescu despre bunicul meu, frizerul. Desigur, nu și l-a amintit, însă, când i-am relatat că părul lui era admirat de fostul său frizer, a râs sincer și mi-a confirmat foarte mândru că pe vremuri avea un păr foarte frumos. Să mai spună cineva că relația procuror–persoană anchetată e stereotipă!

Oricât de interesante au fost discuţiile cu Ion Iliescu, au fost surclasate de cele cu Gelu Voican Voiculescu. Interesant om Gelu Voican Voiculescu! Cu serioase preocupări ezoterice, având o mentalitate de lup singuratic, acesta a fost un factor esenţial de decizie în zilele Revoluţiei. Cei care vor citi această carte vor înţelege ce vreau să spun prin caracterizările antemenţionate. Cert este că, în timpul audierilor, a fost mult mai agresiv prin comparaţie cu Ion Iliescu. La un moment dat, fiind deranjat de cursul discuţiei, s-a ridicat de la locul lui, a urlat ceva de genul „Nu vă permit să-mi vorbiţi astfel!" şi a trântit mapa avută asupra lui, astfel încât hârtiile s-au împrăştiat prin tot biroul. Scena a fost filmată şi poate cândva va putea fi văzută de cei interesaţi. Oricum, după audierea respectivă, Gelu Voican şi-a exprimat regretul pentru cele întâmplate şi a spus că ieşirea lui nervoasă a reprezentat o victorie a noastră, a procurorilor militari. Cu altă ocazie, Voican şi-a aţintit privirea asupra mea şi a venit direct spre mine într-un mod care s-a dorit intimidant spunându-mi că am în el cel mai mare duşman, un duşman care nu mai are ce să piardă pentru că de curând îi murise soţia. Dar nu m-a intimidat. Gelu Voican Voiculescu, deşi încă avea o privire de *killer*, nu mai era în situaţia să reprezinte o ameninţare. Poate că, dacă ar fi avut asupra lui un pistol-mitralieră, aşa cum s-a întâmplat de multe ori în zilele din decembrie 1989, situaţia ar fi fost alta.

Timpul a trecut, ancheta a ajuns la final, iar concluziile mele s-au concretizat în actul de trimitere în judecată din iulie 2022, prin care a fost inculpat inclusiv Ion Iliescu. La acel moment, procuror general al României era Gabriela Scutea care, la rândul ei, a simţit importanţa dosarului Revoluţiei şi, cu entuziasm, a făcut anunţul finalizării anchetei. Apoi, treptat, s-a conturat ideea scrierii prezentei cărţi, având în vedere că multe persoane au opinat că o astfel de carte este necesară. Mulţi au spus că lucrurile pe care le-am constatat din perspectivă istorico-factuală trebuie cunoscute de acea parte a opiniei publice pasionate de istoria naţională. Drept urmare, am decis să scriu cartea,

bazându-mă pe probele administrate cât timp am fost procurorul militar însărcinat cu soluționarea „dosarului Revoluției".

De ce *Ruperea blestemului*? Pentru că Revoluția din decembrie 1989 ne-a adus mult dorita și meritata libertate, însă a adus și teribil de multă tragedie. Noua noastră viață, ca națiune, s-a clădit pe minciună, pe ticăloșie, pe multiple crime, pe trădare de țară, iar toate acestea au provocat o mare de sânge nevinovat și de suferință. Înțelepciunea populară spune că sângele celor nevinovați aduce întotdeauna blestemul. Pentru că, să nu uităm, Dumnezeu a poruncit: „Să nu ucizi!" După cum voi argumenta, în zilele Revoluției au murit mulți români deoarece unii oameni au dorit să-și păstreze puterea și privilegiile, apoi alți oameni au dorit să acceadă la aceeași putere și să o păstreze doar pentru ei, în timp ce o altă categorie a dorit să se sustragă de la înfăptuirea justiției. Îmi amintesc că am citit undeva o vorbă care i-a aparținut lui Petre Țuțea, care a spus că „Libertatea dobândită prin sânge este libertate demonică". Așa o fi? Nu știu, dar știu că, deloc întâmplător, decembrie 1989 a însemnat inclusiv începutul războiului româno-român, război care se desfășoară cu consecințe răvășitoare și în clipa în care scriu această frază. Fațetele acestui război sunt multiple. Este suficient să mă gândesc la „mineriada" din 1990, la celelalte „mineriade", la învrăjbirea diverselor categorii sociale care pare că e perpetuă, la dezbinarea diasporei sau la eterna și păguboasa luptă politică internă, pentru a concluziona că războiul româno-român există și ne distruge încet, dar sigur, precum cancerul. Ei bine, opinez că totul a început în decembrie 1989, când societatea noastră a fost dezbinată cu rea intenție în două tabere care au ajuns să se urască de moarte. De fapt, așa cum voi argumenta, aceste tabere au fost învrăjbite printr-o uriașă și criminală manipulare, cu consecințe tragice.

Se spune că blestemul este o formă subtilă de energie negativă, care îi afectează pe cei asupra cărora acționează. Se spune și că Adevărul eliberează, întotdeauna. Știu că așa este! Așadar, eliberarea de blestem se poate face prin adevăr. Nu am nici

o îndoială cu privire la adevărul celor spuse prin rechizitoriul amintit. Desigur, nu sunt singurul care a spus adevărul despre decembrie 1989, departe de mine acest gând. Însă destinul a făcut ca eu să fiu cel care, din poziția de magistrat militar al statului român, să întocmească un document oficial prin care s-a explicat, în lumina adevărului, ce s-a întâmplat la nivel național în decembrie 1989. Și astfel, poate, am contribuit într-o mică măsură la ruperea blestemului. Poate.

Cititorule, din moment ce ai cumpărat cartea înseamnă că ești interesat de subiectul numit *Revoluția Română* din decembrie 1989. Așa fiind, te rog citește atent tot ce urmează să-ți dezvălui! Probabil că multe din informațiile pe care le vei citi îți sunt necunoscute. Citește, gândește, analizează, apoi trage propriile concluzii! Găsește singur răspunsurile la întrebările enunțate mai sus! Citind, vei afla inclusiv opiniile mele în care cred sută la sută, dar nu te lăsa influențat, nu acesta este scopul meu. Scopul meu este ca tu să cunoști adevărul, având în vedere că adevărul este „Soarele minților luminate" (Luc de Clapiers).

Să începem!

2.

TIMIȘOARA

Timișoara este orașul unde, pentru prima dată în Europa, au existat străzi iluminate electric (1884) și tramvai (1869), este orașul baroc al țării noastre, dar și primul oraș liber de comunism al României (20 decembrie 1989). Fără eroismul revoluționarilor timișoreni, Revoluția din 1989 nu ar fi existat, regimul Ceaușescu nu ar fi fost răsturnat, cel puțin nu în decembrie 1989.

Aveam șaisprezece ani în decembrie 1989 și locuiam cu părinții, relativ în centrul Timișoarei. În seara de 16 decembrie, atenția mi-a fost atrasă de ceea ce păreau a fi scandările galeriei echipei Poli. Am crezut că obținuse o victorie importantă la handbal sau la baschet, însă când l-am întrebat pe tatăl meu dacă știe ce se întâmplă, acesta a spus ceva de genul: „ăștia sunt la Tőkés". Nu știam cine e Tőkés sau de ce ar scanda lumea „la Tőkés". Tata mi-a cerut să mergem în Piața Maria să vedem ce se întâmplă, astfel încât peste aproximativ 10 minute ne aflam în dreptul Podului Maria, blocat de o linie de scutieri ai miliției. Imaginea m-a impresionat, nu mai văzusem așa ceva. În aceeași seară, am asistat ca martor ocular la toate confruntările care au urmat între forțele Ministerului de Interne (inclusiv pompierii) și magnificii timișoreni care, la început mai timid, apoi cu un curaj nebun, au strigat la unison: „Ajunge!" După aparenta calmare a situației, pe drumul de întoarcere spre casă, am asistat la altă scenă memorabilă. Un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu mustață, urcase pe marginea Fântânii cu Pești din Piața Operei (în prezent Piața Revoluției) și îi îndemna pe cei aproximativ 200 de oameni aflați în jurul fântânii să nu se oprească din protest

și să se mobilizeze și a doua zi pentru răsturnarea regimului. Nu știu cine era acel bărbat, dar știu că am fost impresionat de comportamentul lui. Cert este că, a doua zi, în mai multe zone din Timișoara protestele au continuat. Se năștea o revoluție!

Privind din prezent, ar fi fost imposibil ca valul de schimbări radicale care a traversat Europa de Est să nu fi vizat și România lui Nicolae Ceaușescu. Metaforicul val nu a fost întâmplător, ci a fost rodul unor înțelegeri între cei doi poli de putere ai lumii de la momentul respectiv, SUA și URSS. Știm bine că încă din anul 1945 țara noastră a fost negociată și atribuită sferei de influență a URSS, consecințele urmând a fi catastrofale pentru națiunea română. Așadar, la momentul declanșării revoluției, România era satelit al Moscovei, iar destinul nostru era gândit între zidurile Kremlinului. Totodată, nivelul de trai al poporului român era deplorabil, astfel încât cvasimajoritatea românilor doreau să scape de regimul dictatorial ceaușist. Victor Hugo spunea că „Atunci când dictatura este un fapt, revoluția devine un drept".

Dacă pentru celelalte state din zonă revoluțiile anticomuniste s-au desfășurat fără violență, nu același lucru s-a întâmplat în România, unde procesul de transfer al puterii s-a realizat prin acțiuni violente. Forma de comunism totalitar – opresiv, neostalinist, îmbrățișat de Nicolae Ceaușescu –, ideologizarea atotcuprinzătoare și sufocantă, deșănțatul cult al personalității, supravegherea populației prin intermediul unei părți din Securitate, lipsa voinței oficiale de a lua cele mai mici măsuri de democratizare a sistemului politic, dar și lipsa dialogului între putere și societate, precum și nemulțumirea populară profundă, acumulată în timp, înrăutățirea situației economice din țară, nivelul scăzut de trai, lipsa hranei de bază și a bunurilor de consum au constituit, în același timp, trăsături generale ale comunismului ceaușist în România și, implicit, cauze ale formei sângeroase prin care s-a manifestat Revoluția.

Ceaușescu, închistat în dogmele ideologiei sale „originale", a rămas insensibil la toate semnalele exterioare, incapabil să

recepteze corect sensul istoriei și prea puțin dispus să se adapteze progresului acesteia. Rezultatul a însemnat o izolare totală a țării noastre pe plan extern.

Noile raporturi internaționale impulsionate de Mihail Gorbaciov, venit la conducerea URSS în martie 1985, au complicat și mai mult situația regimului Ceaușescu. Politica de reformare a sistemului – *perestroika* –, pe care noul lider de la Kremlin a inițiat-o în URSS, nu putea să nu se răsfrângă și asupra statelor din blocul comunist. Acest curent reformator nu a găsit ecou în structurile de conducere de la București și mai ales la dogmaticul secretar general al partidului.

Spre deosebire de regimul dictatorial ceaușist, regimurile comuniste din țări precum Ungaria, Cehoslovacia și Polonia au început încă din deceniul al optulea să devină mai permisive, fapt ce s-a manifestat printr-o serie de concesii în domeniile economic, spiritual și politic. Nu este lipsit de importanță că în aceste țări au funcționat și alte partide decât partidele comuniste, care, chiar dacă nu reprezentau decât un simulacru al sistemului pluripartidist, au făcut posibilă apariția unor nuclee de opoziție față de politica oficială sau cel puțin a unor puncte de vedere diferite de cele oficiale și, totodată, s-au putut cristaliza aripi reformatoare în interiorul partidelor comuniste.

În România, orice fel de politică novatoare se lovea de un refuz categoric și absurd din partea secretarului general al Partidului Comunist. Stăpân absolut al întregii puteri, el a promovat în ierarhia superioară a partidului și statului rude sau persoane care îi datorau aproape în totalitate poziția privilegiată. Drept consecință, în interiorul structurilor de putere din România, curentul reformator inițiat de Gorbaciov a avut un ecou redus, legăturile de rudenie și clientelare nepermițând constituirea unei elite reformatoare. Dacă la acestea se adaugă și teama pe care regimul ceaușist o reprezenta, prin structurile de represiune (Miliția și Securitatea), precum și lipsa unei rezistențe civice puternice și închegate, se poate contura un tablou realist al societății românești în ajunul Revoluției.

Ceauşescu cunoştea bine situaţia internaţională a momentului şi era informat continuu, prin organele specializate ale statului, asupra cursului pe care îl prevedea istoria, însă a refuzat să le ia în considerare.

În capitolul introductiv al Raportului Comisiei Senatoriale privind cercetarea evenimentelor din decembrie 1989 se menţionează o serie de documente care ilustrează cunoaşterea unor acţiuni ostile regimului: „Prin manevrarea grupării autointitulate «România Liberă» se are în vedere organizarea în zona Ambasadei R.S. România de la Budapesta, în a II-a jumătate a lunii noiembrie a.c., a două manifestări duşmănoase în jurul datei de 15.11. a.c. şi la 20.11. a.c. Uniunea Liber-Democrată din Ungaria (Fidesz) şi alte organizaţii ungare de opoziţie, împreună cu aşa-zisa grupare «România Liberă», au tipărit mai multe mii de manifeste cu conţinut ostil în legătură cu politica internă şi externă a partidului şi statului nostru şi lucrările Congresului al XIV-lea al PCR. Din informaţiile de care dispuneam rezultă că se va încerca introducerea manifestelor respective în România, pe diferite canale, îndeosebi prin intermediul echipajelor unor nave care circulă pe Dunăre, urmând a fi difuzate prin depunerea lor în cutii poştale aparţinând unor cetăţeni, precum şi unor instituţii sau întreprinderi (lucru ce s-a şi realizat). În Ungaria există preocupări pentru folosirea mai intensă a televiziunii în vederea propagării unor idei naţionalist-iredentiste, precum şi pentru incitarea la activităţi ostile a populaţiei de naţionalitate maghiară din Transilvania" (Departamentul Securităţii Statului/Nota nr. 00420/782 din 04.11.1989).

La întâlnirea dintre cancelarul german Kohl şi preşedintele Franţei, François Mitterrand, pe plan mai larg „S-a stabilit să se intensifice aplicarea măsurilor elaborate în cadrul NATO pentru stimularea evoluţiilor din Europa de Est, îndeosebi prin sprijinirea constituirii unui front comun al forţelor de opoziţie din ţările socialiste" (D.S.S./Nota nr. 00252/793 din 07.11.1989).

O altă notă confidențială menționa: „Din date certe rezultă că, după recenta reuniune la nivel înalt a NATO de la Bruxelles, Guvernul Olandei preconizează următoarele orientări privind relațiile cu România: intensificarea campaniei propagandistice de denigrare a realităților din România și stimularea prin toate mijloacele, inclusiv prin posibilitățile Ambasadei Olandei la București, a elementelor protestatare din țara noastră; sprijinirea în continuare a organizării în Olanda de manifestări antiromânești, îndeosebi pe tema pretinsei nerespectări a drepturilor omului și a programului de modernizare a localităților; tolerarea pe mai departe a activității grupurilor iredentiste-maghiare din Olanda" (D.S.S./Nota nr. 00286 din 11.11.1989).

În contextul întâlnirilor diplomatice intense ce au avut loc la finele anului 1989, administrația americană a comunicat principalilor aliați din NATO: „Evenimentele din Europa de Est se desfășoară cu rapiditate, fiind necesară o coordonare și mai strânsă între statele membre ale Alianței Nord-Atlantice pentru controlarea situației și accelerarea cursului favorabil intereselor Occidentului. În acest sens trebuie să se asigure o redistribuire a rolurilor statelor occidentale și o mai mare implicare a lor în acțiunile de implicare a evoluțiilor din diferitele țări socialiste. SUA se vor concentra îndeosebi asupra situației din URSS, urmând ca RFG și Marea Britanie să se ocupe mai mult de problemele legate de RDG, Polonia, Cehoslovacia, iar Franța și Italia de cele din Ungaria, Bulgaria și România" (D.S.S./Nota nr. 00257/815 din 13.11.1989).

Este evident că serviciile de informații externe, dar și interne din România se aflau în alertă. Culegerea de date s-a materializat în multiple note și sinteze ce erau prezentate șefului DSS sau șefului Direcției Informații din cadrul Marelui Stat Major al MAPN, care informau la rândul lor pe linie ierarhică.

Într-un material întocmit pe baza unor informații externe, organele de Securitate au informat că: „Recent, CIA a înființat o organizație denumită «Trust Organization», care își propune

încurajarea și sprijinirea mișcării de disidență în țările socialiste; organizarea și dirijarea activităților informative în rândul emigrației originare din aceste țări; inițierea unor acțiuni îndreptate contra statelor socialiste prin intermediul elementelor ostile din rândul emigrației sau al disidenței (...). Printre acțiunile considerate reușite ale «Trust Organization» este contribuția adusă la destabilizarea politico-socială din Polonia, Ungaria și RDG. Potrivit datelor ce le deținem, pentru viitor, organizația își propune să își concentreze acțiunile cu preponderență împotriva României și Cehoslovaciei" (D.S.S./Nota nr. 00444/814 din 14.11.1989).

Printre hotărârile reuniunii de la Paris a șefilor de stat și de guvern ai țărilor membre ale Comunității Economice Europene, „Cu privire la țara noastră, în contextul pozițiilor concertate ale SUA și URSS, se are în vedere intensificarea acțiunilor vizând crearea unor tensiuni interne, destabilizatoare prin folosirea unor stări de nemulțumire și incitări în mediul minorității maghiare, considerându-se că în acest fel România ar putea fi determinată să nu mai obstrucționeze procesele ce au loc în est" (D.S.S./Nota nr. 00263 din 22.11.1989).

În interviul acordat postului Radio France International la data de 24.11.1989, consilierul prezidențial sovietic Oleg Bogomolov declara: „Procesul care se desfășoară în prezent în unele țări din Europa de Est are un caracter ireversibil și de generalitate. Anumiți conducători politici pot să nu fie conștienți de necesitatea unor asemenea schimbări, dar viața însăși le-o va impune. De aceea, eu privesc cu un anumit optimism evoluția viitoare a României" (D.S.S./Nota nr. 0086 din 27.11.1989).

Organele Securității mai informau: „Raportăm următoarele informații obținute pe mai multe linii cu privire la întâlnirea dintre Bush și Gorbaciov: în cadrul noilor convorbiri la nivel înalt dintre SUA și URSS, organizate la inițiativa sovieticilor, cele două părți vor aborda cu prioritate probleme privind redefinirea sferelor de influență și elaborarea unor noi strategii comune

care să le asigure în continuare un rol dominant în toate problemele internaţionale. Sunt date că URSS va face noi concesii în favoarea americanilor în schimbul obţinerii de ajutoare economice şi financiare. Se urmăreşte stabilirea unui nou echilibru pe continentul european care să permită atenuarea treptată a diferenţelor de sistem politic şi economic între ţările socialiste şi cele capitaliste (...). Din datele de care dispunem rezultă că la întâlnirea dintre Bush şi Gorbaciov ar urma să se discute şi problema exercitării de noi presiuni coordonate asupra acelor ţări socialiste care nu au trecut la aplicarea de reforme reale, fiind avute în vedere îndeosebi R.P. Chineză, Cuba şi România. Cu privire la ţara noastră, Bush va releva că statele membre ale NATO vor continua aplicarea de restricţii în relaţiile lor cu România şi va solicita ca şi URSS să procedeze în mod similar, mai ales prin reducerea livrărilor sovietice de ţiţei, gaz metan şi minereu de fier (...). În cadrul consultărilor din ultimele zile cu administraţia de la Washington, guvernele Angliei, Franţei, R.F. Germania şi Italiei au insistat pentru ca fiecare dintre statele vest-europene să aibă un rol sporit în influenţarea situaţiei din Europa de Est, astfel încât să îşi asigure promovarea propriilor interese pe termen lung în această zonă" (D.S.S./Nota nr. 00275 din 01.12.1989).

Concomitent, Buletinul de ştiri al Casei Albe a publicat un interviu al preşedintelui George Bush, acordat unor jurnalişti americani, în care, referitor la România, a afirmat: „Aş dori să văd unele acţiuni şi în această ţară... Nu ştiu când se va întâmpla acest lucru. Am trimis în România un nou ambasador, Alan Green, care îmi este prieten. L-am trimis în România tocmai pentru că este un om ferm şi intransigent, ce cunoaşte bine părerile mele despre democraţie şi libertate. Cred că Alan Green a plecat la 29.11.1989 spre România şi el va prezenta punctul nostru de vedere, al meu personal, preşedintelui Nicolae Ceauşescu. În orice caz, vom încerca, dar va fi foarte greu". Conform aceluiaşi Buletin de ştiri al Casei Albe, adjunctul secretarului de stat al SUA pentru problemele Europei şi Canadei, Raymond Seitz,

a declarat la o conferinţă de presă ţinută la Washington următoarele: „Nu pot să anticipez ce se va întâmpla în România. Este o ţară insensibilă sau imună la toate schimbările care au loc în Europa Răsăriteană. Ea are unele particularităţi proprii. Situaţia drepturilor omului este de-a dreptul deprimantă. Pentru moment, nu există nici un indiciu că ceea ce s-a întâmplat în mod atât de fericit şi salutar în majoritatea altor regiuni din Europa Răsăriteană se va întâmpla şi în România. Dar în orice caz îi ţinem pumnii" (D.S.S./Nota nr. 00277 din 02.12.1989).

După întâlnirea crucială dintre George Bush şi Mihail Gorbaciov de la Malta din 02–03.12.1989, preşedintele american i-a informat pe şefii de stat şi de guvern ai ţărilor membre ale NATO că: „Poziţia pe care s-a situat Gorbaciov atestă că URSS este dispusă să facă în continuare concesii substanţiale în majoritatea problemelor de interes pentru Occident. Ca urmare, statele NATO trebuie să facă uz de toate posibilităţile şi pârghiile de care dispun pentru a determina accelerarea proceselor de reforme din Europa de Est" (D.S.S./Nota nr. 00282 din 05.12.1989).

În paralel, organele de informaţii ale MApN au cules şi au transmis în ţară suficiente date pentru a fi înţeleasă corect situaţia internaţională efervescentă a acelei perioade.

Astfel, Direcţia Informaţii a Marelui Stat Major a primit la finele lunii noiembrie 1989 date conform cărora: „Actualele manifestări şi demonstraţii antisocialiste din Cehoslovacia au fost iniţiate şi provocate de către minoritatea maghiară din Cehoslovacia. În fruntea acestor demonstraţii antisocialiste s-au aflat îndeosebi intelectualitatea şi studenţii cehoslovaci de origine ungară, care, printre altele, cer crearea unor provincii autonome ungare în Cehoslovacia (...). Acţiunile şi demonstraţiile minorităţii ungare din Cehoslovacia sunt susţinute propagandistic şi material de către Ungaria şi de către unele ţări occidentale (...). A rezultat că Ungaria pregăteşte un amplu plan pentru iniţierea şi provocarea de demonstraţii ale minorităţii maghiare din ţara noastră în unele localităţi din Transilvania şi chiar la

Bucureşti (...). Pentru declanşarea acestor demonstraţii antisocialiste şi antinaţionale în România, în scopul destabilizării situaţiei politice interne şi realizării pretenţiilor ungare, Ungaria le susţine propagandistic şi material, inclusiv prin acţiuni de spionaj şi cu ajutorul altor ţări. Ungaria speră ca la demonstraţiile menţionate mai sus să fie atrase şi alte minorităţi naţionale de la noi, chiar şi români" (MApN, Marele Stat Major, Direcţia Informaţii, telegrama nr. D.10.015201 din 29.11.1989).

O altă notă transmisă prin ataşatura militară română menţiona că: „Ungaria acţionează intens pe diferite canale, inclusiv diplomatice, în mod ascuns şi descoperit, printr-o mare varietate de metode şi de procedee, îndeosebi acoperite, în scopul destabilizării situaţiei politice interne din ţara noastră, cu prioritate în Transilvania. Conducerea ungară mai acţionează pentru internaţionalizarea problemei Transilvaniei, precum şi pentru izolarea politică şi economică a ţării noastre. Simultan cu provocarea unor demonstraţii ale populaţiei de origine maghiară din Transilvania, Ungaria are intenţia să provoace incidente la graniţa cu ţara noastră care să degenereze în conflict militar între cele două ţări, după care să ceară intervenţia unor ţări ale Tratatului de la Varşovia, îndeosebi din partea URSS, pentru aşa-zisa împăcare a părţilor. Acest scenariu Ungaria îl are în vedere să îl realizeze cu ştirea URSS şi cu sprijinul Austriei, precum şi a altor ţări" (MApN, Marele Stat Major, Direcţia Informaţii, telegrama nr. 015771 din 09.12.1989).

La consfătuirea conducătorilor statelor participante la Tratatul de la Varşovia din 04–05.12.1989 de la Moscova, Mihail Gorbaciov i-a informat pe cei prezenţi cu privire la discuţiile purtate cu preşedintele George W. Bush la Malta. Poziţia preşedintelui Ceauşescu a fost cea obişnuită, intransigentă şi cu replici tăioase privind conţinutul înţelegerilor între cei doi lideri. Într-o întâlnire bilaterală care a urmat consfătuirii, Ceauşescu a insistat pentru sporirea livrărilor de gaze şi petrol către România, fără să primească însă asigurările aşteptate. Reîntors

la Bucureşti, preşedintele Ceauşescu a decis să accentueze tensiunea internă prin măsuri suplimentare de supraveghere a disidenţilor, iar cu privire la politica externă a optat pentru izolarea aproape completă a ţării.

Incapabil să înţeleagă cursul evenimentelor şi fidel crezului politic care l-a consacrat, s-a adresat conducerii partidului, dar şi poporului român, în cele câteva luări de cuvânt înfierând acţiunile externe conjugate şi făcând apel la „naţionalism", în încercarea de a reedita momentul emoţiei colective a anului 1968 şi de a-şi asigura astfel sprijinul populaţiei. A spus: „Tot ce s-a întâmplat şi se întâmplă în Germania, în Cehoslovacia şi în Bulgaria acum, şi în trecut în Polonia şi Ungaria, sunt lucruri organizate de URSS cu sprijinul american şi al Occidentului. Trebuie să fie foarte clar acest lucru, iar ceea ce s-a întâmplat în ultimele trei ţări – R.D. Germană, Cehoslovacia, Bulgaria – au fost lovituri de stat organizate şi cu sprijinul plevei societăţii, cu pleava societăţii cu sprijin străin. În acest fel trebuie înţelese lucrurile. Nu se pot judeca altfel... Acum în Europa este o situaţie de capitulare, de pactizare cu capitalismul, pentru lichidarea socialismului (...). Vom trece de această situaţie. Am mai avut şi situaţia din 1968, dar acum este mai rău decât în 1968 pentru că se face demagogie, se înşeală [*sic*] poporul cu lozinci anticomuniste" (Stenograma şedinţei CPEx din 17.12.1989).

Să revenim la Timişoara revoluţionară! Pe fondul conjuncturii interne şi a celei externe amintite, în seara de 15.12.1989, în faţa casei parohiale de pe strada Timotei Cipariu, mai mulţi timişoreni, informaţi prin intermediul postului de radio Europa Liberă, au manifestat împotriva punerii în aplicare a unei hotărâri judecătoreşti de evacuare din sediul parohial a pastorului reformat Laszlo Tökés. În jurul orei 17.00, de la fereastra casei parohiale, pastorul le-a solicitat cetăţenilor adunaţi să plece acasă, iar pe uşa parohiei a fost lipit un afiş cu acelaşi îndemn, însă apelul nu a avut efect. Spre seară, au început să apară primele manifestări

anticeaușiste. În cursul nopții de 15/16.12.1989, în fața casei parohiale au rămas câteva zeci de persoane. Printre acestea se aflau și informatori ai Securității.

Dimineața de 16.12.1989 a adus creșterea numărului manifestanților, astfel că în jurul orelor 13.00–14.00 aceștia erau peste 1 000. La solicitarea organelor de partid, au fost trimise în zonă 28 de cadre ale miliției, sosirea acestora accentuând starea de tensiune. S-a mai decis trimiterea în zonă, echipate civil, a tuturor cadrelor disponibile aparținând DSS și Miliției. Mai mulți timișoreni au ieșit în stradă sporind numărul demonstranților, iar manifestația a dobândit caracter revendicativ, fiind cerute schimbarea lui Ceaușescu și, implicit, condiții mai bune de viață. În jurul orei 18.00, în zonă este adus plutonul de intervenție al M.I., echipat cu bastoane de cauciuc, scuturi și căști de protecție. Această forță militară a fost formată din 80 de cadre ale M.I. Concomitent, în zonă au fost aduse și trei mașini ale pompierilor.

În jurul orelor 18.30–19.00 au început ciocnirile între forțele de ordine și manifestanți, soldate cu înfrângerea scutierilor, survenită în jurul orei 20.30. Ulterior, un grup de 600–700 de manifestanți s-a deplasat către Comitetul Județean de Partid, iar un alt grup s-a îndreptat spre Piața Operei. O parte dintre aceștia au pornit spre căminele studențești. Acțiunile forțelor de represiune au crescut în amploare și în intensitate prin angrenarea progresivă a efectivelor Miliției, trupelor de Securitate, pompierilor și trupelor de grăniceri. Aceste acțiuni s-au soldat cu arestarea în noaptea de 16/17.12.1989 a aproximativ 180 de persoane, unele fiind supuse violențelor fizice. Am asistat ca martor la aceste confruntări. Am fost acolo când autospecialele pompierilor erau conduse cu viteză de-a lungul podului peste Bega, cu intenția dispersării mulțimii. M-au impresionat toate cele văzute, inclusiv momentul în care timișorenii furioși „au pus mâna" pe șoferul unei autospeciale care probabil s-a speriat și a oprit pe mijlocul podului.

La 16.12.1989, ora 21.00, generalul Iulian Vlad – șeful Departamentului Securității Statului – a convocat toți șefii de direcții, fiind dispusă trimiterea la Timișoara a unei grupe operative care să preia conducerea pe probleme specifice. Astfel, în noaptea de 16/17.12.1989, cu un tren special, au pornit spre Timișoara Emil Macri – șeful Direcției de Contrainformații Sector Economic, Filip Teodorescu – adjunct al Direcției Contraspionaj, Gheorghe Glăvan – șeful Serviciului Informativ al USLA și Gabriel Anastasiu – șeful Direcției de Informații Interne.

În aceeași noapte, în baza ordinului comandantului suprem – Ceaușescu Nicolae –, s-a dispus alarmarea unităților militare din Garnizoana Timișoara și s-a hotărât că armata va ieși în stradă, fără armament și muniție.

Acțiunile desfășurate la Timișoara până la acest moment au determinat intervenția directă a președintelui Ceaușescu care a hotărât restabilirea de urgență și fermă a ordinii, folosind în acest scop toate forțele existente, inclusiv trupele MApN.

În dimineața de 17.12.1989, ora 09.00, a ajuns la Timișoara o grupă din cadrul Marelui Statului Major (MStM) al Armatei – Direcția Operații –, condusă de colonelul Dumitru Ionescu. În intervalul orar 13.00–14.00, în mai multe zone importante ale municipiului au fost realizate dispozitive militare de apărare. Cu toate acestea, străzile Timișoarei urmau să se umple din nou cu manifestanți, numărul acestora crescând rapid la 4 000. Ministrul apărării naționale, Vasile Milea, a ordonat comandantului Marii Unități Mecanizate să intervină cu 400 de militari pentru blocarea căilor de acces spre Consiliul Județean.

În urma convorbirilor cu Nicolae Ceaușescu, sub presiunea acestuia, ministrul apărării a comunicat la ora 13.30 (17.12.1989) pentru toată armata: „Situația în Timișoara s-a agravat. Este ordin să intervină armata. Armata intră în stare de luptă".

La ora 13.45, ministrul apărării a ordonat telefonic trimiterea pe străzile din Timișoara a unor tancuri de instrucție cu echipaje constituite din comandant și mecanic conductor. În fața

acestora au fost ridicate baricade, iar tancurile au fost blocate, unele fiind incendiate.

În jurul orei 15.30, pentru conducerea unităților din Garnizoana Timișoara a fost constituită o grupă operativă a MStM și a organelor centrale ale MApN. Grupa a fost condusă de generalul-maior Ștefan Gușă – prim-adjunct al ministrului apărării și șef al MStM, general-locotenent Atanasie Victor Stănculescu – prim-adjunct al MApN, generalul-locotenent Mihai Chițac – comandant al Garnizoanei București, colonelul Radu Gheorghe – locțiitor al șefului Direcției Operații din MStM, colonelul Gheorghe Cârneanu – locțiitor al comandantului CAAT [Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului – n.red.], iar de la M.I. de generalul-maior Constantin Nuță – adjunct al ministrului de interne. Împreună cu această grupă, la Timișoara s-a deplasat și secretarul CC al PCR – Ion Coman.

Între timp, manifestanții au luat cu asalt sediul Comitetului Județean de Partid. Confruntarea din fața sediului a fost extrem de violentă, iar sediul a fost cucerit, fiind distrusă inscripția PCR de pe clădire.

Ca urmare a ordinului ministrului apărării, efectivele MApN au fost suplimentate cu militari aparținând UM 01233 Buziaș, UM 01140 Lugoj și UM 01380 Arad. Două elicoptere militare au executat zboruri de recunoaștere deasupra municipiului, transmițând operativ informații despre locurile unde se găseau aglomerări de persoane.

În jurul orei 16.00, la data de 17.12.1989, în Timișoara s-au executat primele focuri de armă.

La ora 18.00, generalul-maior Ștefan Gușă, sosit de la București, a preluat în întregime conducerea forțelor militare aparținând MApN. După cum s-a precizat, mai multe tancuri au fost blocate de persoane civile înarmate cu răngi și cu bare metalice, pe Calea Girocului. Generalul-maior Gușă a ordonat recuperarea blindatelor. Au fost formate subunități care au deschis focul în plin asupra mulțimii care a fost împrăștiată, iar tancurile

au fost tractate în unitate. Recuperarea acestor tancuri s-a făcut cu prețul multor vieți omenești. Concomitent, o coloană de manifestanți a fost supusă focului militar în dreptul Facultății de Electrotehnică. Au tras atât trupele M.I., cât și cele ale MApN. Coloana s-a împrăștiat, fiind urmărită de scutieri care au efectuat arestări. Unii militari au făcut uz de baionetă.

La ora 18.45, MApN a transmis către Comandamentul Marii Unități Mecanizate din Timișoara indicativul militar „Radu cel Frumos", ce reprezenta trecerea la alarma de luptă parțială, indicativ transmis ulterior tuturor unităților din garnizoană. Drept urmare, s-a trecut la înarmarea militarilor cu muniție de război.

În după-amiaza de 17.12.1989, la București, președintele Ceaușescu a convocat Comitetul Politic Executiv pentru a primi girul măsurilor în forță deja ordonate. În cursul ședinței, acuzațiile președintelui i-au vizat în special pe ministrul apărării, ministrul de interne și șeful DSS, aceștia fiind acuzați de trădare, lașitate și insubordonare prin neexecutarea ordinului comandantului suprem.

Acțiunile militare desfășurate de forțe ale M.I. și MApN au atins intensitatea maximă în după-amiaza de 17.12.1989 și în noaptea de 17/18.12.1989. În acest interval au fost ucise prin împușcare 66 de persoane și rănite alte 196. În dimineața de 18.12.1989, în jurul orei 05.30, Ion Coman i-a raportat lui Emil Bobu că „La Timișoara situația este sub control". Acest raport i-a fost repetat direct președintelui Ceaușescu. Este foarte posibil ca situația raportată să-l fi determinat pe președintele statului să nu contramandeze vizita oficială de stat planificată în Iran pentru intervalul 18–20.12.1989. Acesta a efectuat vizita, în timpul deplasării lăsând-o la conducerea țării pe Elena Ceaușescu.

Pentru îndeplinirea unor misiuni specifice, organele de comandă militară din Timișoara au ordonat aducerea unor cadre specializate în cercetare militară de la UM 0404 Buzău, Batalion Cercetare-Diversiune.

Conform OZU nr. 297 din 18.12.1989, emis de UM 0404 Buzău, „Din ordinul şefului Direcţiei Informaţii, începând cu data de 18.12.1989 un detaşament militar constituit din 40 militari, sub comanda mr. G.R., execută o misiune pe teritoriul RSR. Pentru îndeplinirea misiunii, fiecărui militar i se distribuie câte 12 cartuşe calibru 7,65 mm, pentru pistol. Deplasarea în raioanele misiunilor se face cu avionul".

Având cunoştinţă despre existenţa unui număr mare de victime, Elena Ceauşescu, Emil Bobu şi Tudor Postelnicu au dispus transportul a 40 de cadavre aflate la Spitalul Judeţean Timişoara spre Bucureşti, unde urmau a fi incinerate, scopul fiind de a şterge parţial urmele represiunii sângeroase. Acţiunea s-a desfăşurat în cel mai deplin secret, planul fiind cunoscut de Elena Ceauşescu, generalul Constantin Nuţă (M.I.), generalul Emil Macri (DSS) şi generalul Velicu Mihalea (M.I.). Astfel, în seara de 17 decembrie 1989, colonelul Ion Corpodean – locţiitor al şefului Miliţiei Judeţene Timiş, a fost chemat de generalul Constantin Nuţă care i-a ordonat să se ocupe de transportul cadavrelor de la morga Spitalului Judeţean Timişoara la IML Bucureşti. Numele de cod al acestei operaţiuni a fost „Trandafirul".

În jurul orei 01.00 din noaptea de 17/18.12.1989 a început încărcarea celor 40 de cadavre într-o autoizotermă, operaţiunea fiind încheiată la ora 05.00. Transportul a ajuns la crematoriul Cenuşa din Bucureşti în după-amiaza de 18.12.1989. Incinerarea cadavrelor s-a încheiat la 20.12.1989, ora 10.30. La indicaţiile generalului Nuţă, cele patru tomberoane pline cu cenuşa rezultată au fost transportate cu o autofurgonetă TV, iar cenuşa deversată într-o gură de canal, în apropierea localităţii Popeşti-Leordeni. Această operaţiune a fost una dintre cele mai josnice din istoria comunismului românesc, fiind coordonată de Elena Ceauşescu.

În cursul zilei de 18.12.1989, muncitorii de pe marile platforme industriale ale Timişoarei au intrat în grevă generală. Între orele 09.00–17.00 situaţia s-a retensionat treptat, întreaga populaţie revoltându-se împotriva acţiunilor represive. Organizându-se în

grupuri masive, timişorenii s-au îndreptat spre centrul oraşului. După lăsarea întunericului, un grup de revoluţionari, cu lumânări în mâini, s-a strâns în faţa catedralei mitropolitane. Asupra acestora s-a deschis focul, rezultând morţi şi răniţi, acţiunea de represiune fiind condusă direct de generalul-locotenent Mihai Chiţac. Acesta a ordonat inclusiv folosirea de substanţe chimice împotriva manifestanţilor. Fiind audiat, martorul MP, militar în termen, a spus: „Mă aflam în faţa catedralei pe data de 18.12.1989, când a apărut o maşină Aro din care a coborât generalul Chiţac. Domnul general se plimba şi zâmbea ironic, a zis: «La canaliile astea le trebuie revoluţie? Lasă că le arătăm noi revoluţie!» şi a tras foc automat în mulţimea de pe treptele catedralei".

Începând cu ora 07.00 a zilei de 19.12.1989 acţiunile revoluţionare au marcat o schimbare esenţială, determinată de apariţia manifestărilor protestatare de masă ale muncitorilor din marile întreprinderi timişorene. Pe acest fond, generalul Ştefan Guşă a ordonat grupurilor de cercetare de la UM 0404 Buzău ca, sub acoperire conspirativă, să pătrundă în întreprinderi pentru a influenţa starea de spirit a muncitorilor. Guşă personal s-a deplasat la întreprinderea ELBA unde a intrat în dialog cu muncitorii şi le-a schimbat atitudinea, astfel încât, la plecarea generalului, o parte a mulţimii a scandat pentru prima dată „Armata e cu noi!". Întors de la ELBA, generalul Guşă i-a raportat lui Ion Coman: „La uzină nu sunt huligani, sunt oameni serioşi care mi-au arătat gloanţele trase în ei, de acum, în stradă ies muncitorii". Înţelegând realitatea situaţiei, generalul Guşă a ordonat retragerea în unităţi a tancurilor şi TAB-urilor, precum şi a unei părţi din efectivele dislocate. S-a interzis folosirea armamentului din dotare.

Miercuri, 20 decembrie 1989, dimineaţa, au început să afluiască spre centrul Timişoarei coloane masive de demonstranţi, grupate pe întreprinderi. Coloanele s-au îndreptat spre Piaţa Operei, pe care au umplut-o. Se strigau lozinci precum

„Jos dictatorul!", „Libertate!", „Armata e cu noi!". Din acest moment a rezultat clar caracterul de masă, paşnic, al mişcării revoluţionare. Militarii aflaţi în dispozitiv au primit de la manifestanţi pâine, apă şi ţigări. După ora 11.15, forţele de Miliţie şi de Securitate au părăsit dispozitivele în care se aflau. Militarii MApN au permis trecerea coloanelor fără incidente. În perimetrul cuprins între catedrală şi operă s-au adunat astfel aproximativ 150 000 de oameni, iar fraternizarea cu Armata s-a realizat în fapt. La scurt timp, întreaga adunare a îngenuncheat, fiind rostită rugăciunea Tatăl nostru. Revoluţionarii au proclamat Timişoara primul oraş liber de comunism al României! Personal, m-am aflat printre zecile de mii de concitadini când s-a rostit rugăciunea. Nu voi uita niciodată acel fantastic ecou al rugăciunii spuse din inimă de atât de mulţi oameni. Nu cred să fi existat un moment similar la noi în ţară, cel puţin nu cu atâtea persoane implicate. Momentul a reprezentat şi o magnifică revoluţie pe plan spiritual, o sfidare de ordin religios adusă unui regim ateu.

Balconul Operei Române din Timişoara a fost locul din care şi-au expus opiniile primii lideri revoluţionari. S-a pus problema constituirii Frontului Democratic Român (FDR), lucru realizat în ziua de 20 decembrie 1989.

La ora 14.30, pe Aeroportul Internaţional Timişoara a sosit prim-ministrul Constantin Dăscălescu, însoţit de Emil Bobu. Premierul a purtat o discuţie la sediul Comitetului Judeţean de Partid cu o delegaţie a revoluţionarilor, aceştia din urmă prezentându-i în scris revendicările celor prezenţi în stradă (transmiterea manifestaţiilor din Timişoara la TVR şi la Radio, demisia întregii puteri de stat, alegeri libere, judecarea vinovaţilor pentru victimele din Timişoara etc.).

La ora 17.00, în ziua de 20 decembrie 1989, preşedintele Nicolae Ceauşescu a revenit din vizita oficială efectuată în Iran. A fost informat despre situaţia reală din Timişoara, iar pe fondul nemulţumirii cu privire la modul în care au fost coordonate forţele de represiune, l-a numit pe generalul-locotenent Victor

Atanasie Stănculescu comandant unic al tuturor forțelor armate din municipiu și a decretat starea de necesitate pe întregul teritoriu al județului Timiș.

În după-amiaza aceleiași zile, președintele Ceaușescu a ținut o teleconferință cu prim-secretarii comitetelor județene de partid. A vorbit despre „incidentele grave de la Timișoara, organizate și dirijate de cercurile revanșarde, revizioniste și serviciile de spionaj străine". Referindu-se la manifestanții din Timișoara, i-a numit „teroriști"!

În seara de 20 decembrie 1989 (ora 19.00), prin intermediul TVR și al Radioului, președintele Ceaușescu a ținut o cuvântare prin care s-a adresat poporului român. A spus: „Dragi tovarăși și prieteni, cetățeni ai RSR, mă adresez în această seară întregului popor al patriei noastre socialiste, în legătură cu evenimentele grave ce au avut loc în ultimele zile la Timișoara... Deoarece acțiunile grupurilor antinaționale, teroriste au continuat, unitățile militare – conform Constituției și în conformitate cu legile țării – au fost obligate să se apere, să apere ordinea și bunurile întregului oraș, de fapt să apere ordinea în întreaga țară (...). Din datele de care se dispune până în prezent, se poate declara cu deplină certitudine că aceste acțiuni cu caracter terorist au fost organizate și declanșate în strânsă legătură cu cercurile reacționare, imperialiste, iredentiste, șoviniste și cu serviciile de spionaj din diferite țări străine. Scopul acestor acțiuni antinaționale a fost acela de a provoca dezordine în vederea destabilizării situației politice, economice, de a crea condițiile dezmembrării teritoriale a României, distrugerii independenței și suveranității patriei noastre socialiste (...). Armata și-a îndeplinit pe deplin datoria față de patrie, față de popor și cuceririle socialismului! (...) Regretăm foarte mult că s-a ajuns la o asemenea situație, dar aceasta nu se datorește [*sic*] organelor de ordine și unităților militare, care timp de două zile au dat dovadă de maximă răbdare și îngăduință față de acțiunile elementelor teroriste, fasciste din Timișoara, ci acelora care s-au pus în slujba agenturilor străine."

Constatând ineficienţa M.I. şi MApN, Ceauşescu a ordonat trimiterea la Timişoara a unor detaşamente de Gărzi Patriotice din judeţele Olt, Vâlcea şi Dolj, care să participe la înăbuşirea revoltei. Luptătorii, aproximativ 25 000, au sosit la Timişoara cu trenul în dimineaţa de 21 decembrie 1989. Unele garnituri au fost întoarse, iar din altele luptătorii au debarcat, însă au fraternizat cu revoluţionarii timişoreni.

La ora la care luptătorii Gărzilor Patriotice fraternizau cu revoluţionarii timişoreni, la Bucureşti se pregătea începerea marelui miting convocat de Nicolae Ceauşescu, decizie care va duce la izbucnirea Revoluţiei şi în capitală. Implicit, atenţia preşedintelui şi a factorilor militari de decizie urma să fie îndreptată spre acţiunile represive din Bucureşti.

Cât despre Timişoara, se desprinde concluzia certă conform căreia toate structurile militare ale României (M.I.–DSS, MApN) au participat la reprimarea violentă a revoluţionarilor timişoreni.

Raportul Comisiei Senatoriale privind acţiunile desfăşurate în Revoluţia din decembrie 1989 concluzionează că „La Timişoara s-a tras din ordin sau din proprie iniţiativă. Au tras unii activişti de partid, unii ofiţeri ai M.I. şi MApN, au tras şi simpli soldaţi. Însă este clar că militarii nu au tras niciodată în plin cu toată puterea focului de care dispuneau, nu pentru că nu au primit ordinul să o facă, ci pentru că nu au vrut. Dacă ar fi făcut-o, dacă ar fi folosit întreaga capacitate de foc, ar fi rezultat mii de morţi şi răniţi. Au tras în primul rând cei zeloşi, iar apoi cei speriaţi de furia maselor revoluţionare".

La Timişoara a fost revoluţie! Revoluţionarii de aici s-au ridicat la luptă, fiind singuri împotriva tuturor, singuri împotriva cuplului dictatorial Ceauşescu aflat în fruntea unui uriaş şi complex sistem represiv. La fel de adevărat este şi faptul că nicăieri în lume nu a existat vreo revoluţie sută la sută pură, în care masele populare să se ridice spontan împotriva sistemului. Întotdeauna au existat, la vedere sau nu, anumite acţiuni care au dus spre acea

acumulare de energii necesară pentru naşterea unei revoluţii. A existat acest gen de acţiuni la Timişoara? Bunul-simţ, intuiţia şi logica îmi spun că da. Este suficient să recitesc notele informative amintite câteva paragrafe mai sus. Marile puteri ale lumii doreau dispariţia regimului Ceauşescu, iar istoria ne învaţă că, ori de câte ori marile puteri au convenit asupra destinului unor ţări mici, voinţa lor s-a împlinit până la urmă.

Ce pot spune cu titlu de certitudine este că la dosarul instrumentat de mine nu există nici o probă a implicării militare străine, la Timişoara sau în altă parte a ţării, în sensul unor acţiuni militare cu arma în mână. Dar nici nu era nevoie de aşa ceva. Pe fondul stării de spirit a populaţiei, nişte profesionişti în psihologia mulţimilor puteau foarte uşor să dirijeze lucrurile spre acea necesară izbucnire socială. Profesioniştii puteau fi din interior, din exterior sau din ambele părţi. Laszlo Tőkés a fost colaborator al serviciilor maghiare, aşadar în cazul lui putem spune că a fost concomitent şi din interior, şi din exterior. Or, am văzut mai sus că problematica minorităţilor naţionale a fost exploatată pentru a destabiliza regimurile comuniste din ţările Europei de Est!

Apoi, mai e problema afişelor incitatoare la revoltă. Personal am văzut un astfel de afiş în noiembrie 1989. Mă deplasam pe jos spre liceu, dimineaţa, iar la o trecere de pietoni, lângă bordură, se afla un afiş pe care era inscripţionat „Jos dictatorul!". Ştiu sigur că aceste afişe au apărut în mai multe zone din oraş, chiar în perioada de dinaintea izbucnirii Revoluţiei. Cine a distribuit acele afişe? Să fi venit din exterior, aşa cum indică nota informativă amintită mai sus? Sau a fost cineva din interior? Poate un temerar solitar? Nu am răspunsul pentru aceste întrebări.

Pentru a completa analiza, nu pot să nu mă întreb de ce, de exemplu, forţele de ordine publică din Timişoara nu au intervenit în noaptea de 15/16 decembrie pentru a-i anihila pe cei câţiva protestatari care au rămas peste noapte în faţa casei parohiale în care se afla Laszlo Tőkés? Au subestimat autorităţile situaţia? Posibil. Le-a fost frică autorităţilor să intervină pentru că astfel

trebuiau să raporteze la București că la Timișoara s-a intervenit împotriva unui protest de stradă? Posibil, având în vedere că astfel de evenimente, în ochii celor de la centru, demonstrau incapacitatea de a conduce pe plan local. Cumva cei aflați la conducerea Ministerului de Interne și a Securității nu au vrut să intervină, dorindu-și producerea unei situații tensionate? Este logic de presupus că unii șefi ai Securității, dar nu numai, au anticipat că zilele regimului Ceaușescu sunt numărate și că, din moment ce inevitabilul se va produce mai devreme sau mai târziu, este mai bine pentru ei să se afle de partea celor care au ajutat la răsturnarea regimului. Greșesc gândind astfel?

Indiferent cum am privi lucrurile, din motivele antemenționate în acest capitol, la Timișoara a fost revoluție.

3.

Mitingul popular din 21 decembrie 1989. Revoluția în București și în alte orașe ale României

Nicolae Ceaușescu s-a întors din Iran în după-amiaza zilei de 20 decembrie 1989 și a dispus măsurile amintite în capitolul precedent. Totodată, a început să se contureze ideea ca, la data de 21 decembrie 1989, să fie organizat un mare miting popular prin care, credea fostul președinte, poporul urma a fi convins de justețea politicilor conducerii de stat.

Silviu Curticeanu, șeful Cancelariei prezidențiale, a sintetizat foarte bine atmosfera în care s-a luat decizia organizării mitingului. Audiat ca martor, a spus: „La întoarcerea din Iran în după-amiaza zilei de 20.12.1989, în jurul orei 18.00, l-am întâmpinat la aeroport așa cum era protocolul. Cunosc faptul că a avut și o întrevedere separată cu Elena Ceaușescu și cred că aceasta l-a informat, în rezumat, asupra faptului că starea de spirit de la Timișoara era departe de a se liniști. Nu cunosc dacă i-a spus și despre morți, însă Nicolae Ceaușescu a devenit tăcut, nu a comentat nimic despre vizita sa în Iran și a ordonat măsurile cunoscute, legate de ședința de la CC, anunțata teleconferință de la ora 20.00. Mai arăt că în cadrul informării sale, Elena Ceaușescu a precizat că a trimis la Timișoara o echipă formată din Emil Bobu și Constantin Dăscălescu. Reacția lui Nicolae Ceaușescu a fost una violentă ce denota nemulțumirea pentru

trimiterea lui Dăscălescu la Timişoara. Eu am interpretat gestul ca fiind unul de neîncredere în Dăscălescu întrucât în ultimii ani Ceauşescu manifesta nu neapărat prudenţă, cât o totală neîncredere în persoanele din jurul său. În această conjunctură, în seara de 20.12.1989 l-am văzut şi pe Barbu Petrescu, primarul capitalei, care a venit la CC şi a avut o discuţie personală cu Ceauşescu. Nu am cunoscut conţinutul, dar după plecarea acestuia m-am prezentat la şeful statului pentru a primi eventuale ordine şi sarcini. Atunci am auzit exprimarea: «Lasă că le arăt eu ăstora de la Timişoara!». Am înţeles totodată că se preconiza organizarea unui mare miting în ziua următoare, 21.12.1989, în faţa CC-ului, prin care populaţia şi muncitorimea să îşi exprime adeziunea faţă de conducătorul suprem şi să dezaprobe faptele produse la Timişoara. Sunt convins că iniţiativa i-a aparţinut lui Nicolae Ceauşescu, iar întâlnirea cu Barbu Petrescu a avut doar rolul de a se asigura că poate fi organizată această întrunire. Totul a fost spontan şi fără organizare prealabilă. Spun acest lucru întrucât seara târziu am fost sunat de generalul Vlad – şeful DSS – care a cerut lămuriri în legătură cu acest miting, declarându-se surprins de decizia luată. De obicei, la astfel de manifestări erau angrenate importante forţe de ordine şi erau întocmite planuri pentru desfăşurarea fără incident. Întrucât mitingul a fost organizat exclusiv de către Comitetul Municipal Bucureşti cu resursele necesare, eu nu am fost implicat cu nimic şi nici nu am date care să dezvolte acest subiect. Mai mult, Ceauşescu nu m-a invitat să particip a doua zi în balconul în care a vorbit, lucru surprinzător pentru mine întrucât în situaţii similare m-am aflat întotdeauna acolo. Aşadar am rămas în biroul meu şi precizez că fereastra era orientată către piaţă, astfel încât am putut observa nemijlocit afluirea oamenilor în piaţă până în jurul orei 12.00. Era o mulţime imensă de cetăţeni şi muncitori cu recuzita cunoscută în astfel de împrejurări – pancarte, lozinci, tablourile celor doi conducători, alte inscripţii cu caracter ideologic. Am remarcat, de asemenea, o anumită lipsă de entuziasm, chiar lehamite

în atitudinea oamenilor ce păreau a fi aduși cu forța. În general am rămas majoritatea timpului în fața ferestrei. Personal nu am agreat decizia șefului statului întrucât deja în țară erau cunoscute întâmplările de la Timișoara. S-a întâmplat ceea ce și televiziunea a arătat și anume, la foarte scurt timp după ce Nicolae Ceaușescu a luat cuvântul, am auzit un vuiet în creștere, nefiresc, produs probabil cu mijloace tehnice, apoi câteva bubuituri, iar lumea s-a dislocat haotic în toate direcțiile, de neoprit. Ceaușescu a încercat inutil să calmeze spiritele și în final s-a retras în cabinet. Am observat că Ceaușescu a trăit personal un moment nemaiîntâlnit pentru el. În ultima perioadă avea convingerea că este iubit și adulat de către popor întrucât toate manifestările, mitingurile și odele conduceau către această concluzie. Acum a avut ocazia să observe o alterare a ceea ce însemna organizarea perfectă cu care era obișnuit astfel încât părea nedumerit, dar și speriat în același timp. Era atitudinea omului care nu găsea o explicație, în schimb Elena Ceaușescu afișa aceeași inconștiență, răutate și duritate cu înclinarea către măsuri imediate de reprimare."

Rezultă că mitingul s-a organizat precipitat, nefiind luate aceleași măsuri organizatorice precum în numeroasele alte situații de acest gen. Forțele de protecție ale mitingului nu au fost numeroase, fiind suplimentate după compromiterea acestuia. La ora 12.00, Nicolae Ceaușescu, însoțit de Elena Ceaușescu și de Ion Dăscălescu, au apărut în fața mulțimii, în balconul CC al PCR. Președintele a luat cuvântul, iar după aproximativ șapte minute s-au declanșat o serie de evenimente intrate în istorie.

Raportul Comisiei Senatoriale, întocmit pe baza audierii a sute de persoane foarte importante și a analizării multor documente oficiale, a stabilit că „A urmat efectul sonor care a creat panică și a determinat pe unii manifestanți să arunce tablourile, steagurile, lozincile și să încerce a părăsi prin fugă piața. Astfel mitingul s-a transformat într-o panică totală care a surprins întregul aparat de opresiune (...). Numeroși martori confirmă zgomotul insuportabil echivalent cu cel produs de formații

de avioane, elicoptere sau tancuri, care inițial a provenit dintr-o sursă de bruiaj amplificată la maximum prin difuzoare. Panica produsă s-a datorat existenței unei senzații fizice de spaimă atât de puternice încât lăsa impresia unei treceri la inconștient, în timp ce în urechi răsuna un huruit insuportabil (...). Asemenea trăiri pot fi provocate, după afirmațiile unor specialiști, de emiterea unor sunete de joasă frecvență, sub pragul audibilului."

În legătură cu cele afirmate în paragraful anterior, este relevantă declarația martorului Dumitrescu Ionel. Acesta a relatat: „În decembrie 1989 eram ofițer al MApN, cu gradul de inginer colonel în cadrul Secției cu înzestrare cu materiale tehnice a Consiliului Politic Superior al Armatei. Unitatea unde activam purta numărul 02348 și avea în subordine UM 02381 și UM 02487 București. Ocupam funcția de ofițer I, având ca principală atribuție de serviciu asigurarea cu tehnică de propagandă specială – război psihologic (...). La 21.12.1989 de la unitatea unde activam au fost trimise patru autospeciale care au avut rolul de a amplifica sunetul, respectiv de a dubla sistemul celor de la Radiodifuziunea Română. Aceste autospeciale s-au aflat sub comanda locotenentului-major Grumaz Alexandru. Conform planificării, cele patru autospeciale au fost instalate. Afirm în deplină cunoștință de cauză că una dintre autospeciale a fost sursa sunetului de joasă frecvență cu efect de panică, sunet care a provocat dezordine în mulțimea adunată în Piața Palatului, cu ocazia mitingului popular convocat de președintele Nicolae Ceaușescu. În timp, s-a acreditat ideea conform căreia acest sunet a fost generat de sovietici sau de americani, însă realitatea este că sunetul a fost generat de una dintre cele patru autospeciale dispuse de UM 02348 București în perimetrul pieței. Semnalul de panică a fost opera propagandei speciale la inamic (...). Precizez că acel sunet cu efect de panică, înregistrat pe două benzi magnetice, a fost probabil importat. Anterior datei de 21.12.1989 nu a existat nici o situație în care respectivele benzi să fie scoase pe teren. Este important de precizat că cele

două benzi nu au apărut ca fiind înregistrate în evidențele unității. La 21.12.1989 ele au fost scoase și folosite în premieră (...). Din câte cunosc de la persoanele cu care am intrat în contact, cele două benzi cu efect de panică urmau a fi folosite în timpul discursului președintelui Ceaușescu, doar dacă s-ar fi ivit ocazia. Concret, această ocazie s-a ivit atunci când anumite persoane infiltrate în rândul manifestanților au declanșat acțiuni diversioniste cu scopul de a sparge mitingul. Este vorba de împunsături cu diverse obiecte contondente și ascuțite, victimele acestei acțiuni fiind în special femeile. Busculada a fost creată dinspre exterior spre interior, fiind generată o mișcare ce nu a putut fi controlată. În acel moment, a fost declanșat sunetul cu efect de panică existent pe benzile respective. Rezultatul acestor acțiuni este bine cunoscut. Precizez că Mircea Andrievici (comandantul UM 02487 București) nu a luat singur decizia de folosire a acestui sunet cu efect de panică, ci doar după ce s-a consultat cu mine și cu Ionescu Dan (comandantul UM 02381 București). Împreună am decis să experimentăm pe viu folosirea acelui sunet. Cunoșteam la modul teoretic ce efecte poate genera difuzarea unui astfel de sunet. Sunetul era emis pe o bandă de joasă frecvență și, odată generat, crea efecte de panică maximă, în funcție de subiecții asupra cărora acționa (...). Benzile cu sunet de panică au fost distruse prin ardere în seara de 21.12.1989. Pentru realizarea acestui sunet de panică se folosesc huruit de blindate, împușcături de mitraliere grele sau ușoare, explozii (petarde, grenade). În acest fel, este posibil ca zgomotele unor explozii de grenadă sau petarde raportate de unii martori să fie generate tot de emiterea sunetului respectiv."

Analiza declarației confirmă ceea ce foarte mulți participanți la miting au declarat că au simțit în timpul discursului președintelui Ceaușescu. Relevant este că dezorganizarea mitingului a fost provocată prin implicarea directă a unor cadre MApN care activau în cadrul unei unități cu profil de război psihologic.

Cele relatate mai sus sunt completate de Silviu Curticeanu: „Eu nu cunosc ordinele pe care Ceaușescu le-a dat în continuare, dar la scurt timp am putut observa nemijlocit pe o masă aflată într-una din sălițele de la nivelul cancelariei mai multe obiecte aduse probabil din piață. Erau prezenți generalul Neagoe – șeful Direcției a V-a – și alte persoane din aparatul de partid și de stat. Pe masă am văzut mai multe bucăți de lemn, iar unele aveau la capete, sub forma a două cârlige, «coarne de drac» foarte bine ascuțite, metalice. Am mai văzut bucăți de lemn care aveau în vârf «ace». Aceste «ace» erau de fapt niște bucăți metalice de circa 5–6 centimetri foarte bine ascuțite la vârf și prinse în acele cozi din lemn. Rolul lor era fără îndoială acela de a împunge și a provoca evident răniri. Cred că au fost folosite pentru a crea panică și a dezorganiza respectivul miting. Sunt convins că s-a acționat în mai multe puncte, ca niște focare pentru dislocarea mulțimii. Față de masa de oameni aflată în acel moment în piață nu era suficient să se acționeze singular de câteva persoane doar într-o anumită zonă. Așa am și avut reprezentarea că lumea a alergat în mai multe părți ca urmare a existenței mai multor focare de panică. Pe acea măsuță am văzut și resturile unei sau unor petarde. Așa se discuta acolo. Am remarcat prezența lui Nicolae Ceaușescu care a vizualizat acele obiecte aflate pe masă și puteam constata cum teama lui incipientă se transformă în furie. În mod cert, Nicolae Ceaușescu înțelegea că acele obiecte au fost folosite cu intenție pentru destructurarea mitingului. Așadar, înțelegea că cele petrecute au fost urmarea unor provocări. Știu că la scurt timp l-a chemat pe Bobu și cu una din mașini au plecat spre Intercontinental. Nu cunosc ce s-a întâmplat acolo, însă la întoarcere părea un om hotărât în luarea măsurilor, întrucât i-a chemat la el pe Milea, Postelnicu și Vlad și le-a ordonat să formeze un comandament militar cu sediul în CC, ordonându-le să nu părăsească în nici un caz clădirea."

Martorul Lăzărescu Florian, fost colonel, adjunct al șefului Direcției a V-a și șef al Serviciului de operații tehnice, a declarat

la Comisia Senatorială: „După ce Nicolae Ceaușescu a luat cuvântul, am auzit, la interval scurt, două șuierături puternice, ca la lansarea și căderea unei rachete, am simțit durere în stomac. Lumea s-a speriat, mitingul s-a spart. Zgomotul venea dinspre Athénée Palace. Putea să vină și prin difuzoare, căci era foarte puternic. Au fost și două explozii ca de petarde. (...) În dreptul Bibliotecii Centrale Universitare era parcată o mașină de culoare kaki de la armată, cu difuzoare. Cred că de aici au venit șuierăturile. Eu am discutat cu colonel Ciobanu – șef de stat major la punctul nostru de comandă – și el mi-a spus că zgomotul a venit de la mașina armatei."

Jurnalistul Cristian Tudor Popescu, audiat ca martor, a arătat că: „Într-o împrejurare, la circa un an și jumătate după decembrie 1989, am purtat o discuție cu colegul meu de redacție (solicit înțelegere pentru păstrarea în anonimat a numelui acestuia deoarece este decedat) care, înainte de 1989, lucrase ca activist în aparatul de partid, la capitală. Respectivul mi s-a confesat cu privire la momentul spargerii mitingului și a afirmat că s-a aflat în mijlocul oamenilor în acea zi de 21 decembrie 1989 în Piața Palatului. Cu privire la cauzele care au putut determina agitația și dispersarea ulterioară a celor prezenți în piață, acesta mi-a spus că a simțit personal o vibrație extrem de puternică ce i-a indus o stare de spaimă și acest lucru l-a constatat și la ceilalți participanți la miting, în jurul său. Am cerut detalii, iar colegul meu mi-a spus că a perceput acea vibrație ca pe un sunet compact, profund, omogen, posibil de joasă frecvență, iar descrierea senzației a fost categoric una subiectivă. Nu mi-a relatat nimic despre alte sunete sau zgomote specifice șenilatelor sau exploziilor de petarde ori de altă natură. De asemenea, mi-a relatat și despre acțiuni individuale prin care femeile în general erau înțepate cu corpuri ascuțite, cum ar fi bățul de la steag. Această ultimă acțiune părea a fi concomitentă cu cea a generării sunetului care i-a indus starea de spaimă."

Cu privire la dezorganizarea mitingului, în „Punctul de vedere preliminar al SRI privind evenimentele din decembrie 1989", se precizează: „Ceea ce nu mai lasă loc de dubii în privința premeditării evenimentelor este faptul că din datele obținute ulterior, în plan informativ, coroborate cu unele informații certe, precum și cu mărturii provenite de la diverse persoane care au participat nemijlocit la miting sau care au avut ocazia să-l privească de la distanțe propice unor imagini de ansamblu, pun în evidență numeroase aspecte care nu pot ține în nici un fel de acțiunea maselor – purtătoare ale revoluției. Vacarmul sonor (asemănător cu cel produs de formațiuni de avioane, elicoptere sau tancuri) a provenit inițial dintr-o sursă de amplificare, nu din rândul manifestanților. Starea de panică s-a datorat unei senzații fizice de spaimă, resimțită sub forma unei neliniști (...). Date de interes privind elucidarea acestor afirmații ar putea oferi personalul tehnic și specialiștii care asigurau la data respectivă sonorizarea unor astfel de manifestații."

Să analizăm situația! Foarte multe persoane au relatat că au resimțit brusc și foarte puternic senzația de spaimă profundă ca urmare a unui șuierat auzit în toată piața, astfel încât fenomenul descris nu poate fi ignorat, el fiind real.

Folosirea sunetelor de joasă frecvență pentru a influența comportamentul uman nu mai reprezintă de mult un mare mister. În multe țări s-au făcut și se fac cercetări serioase cu privire la acest procedeu care le permite unora să manipuleze mulțimile. Însă în decembrie 1989 foarte puțină lume din țara noastră știa despre existența unor astfel de tehnici. Sunt aproape convins că Nicolae Ceaușescu nu se număra printre cei care erau informați că o mulțime poate fi ușor adusă la starea de panică dacă este supusă unui sunet de joasă frecvență, și nici nu știa că la unitatea militară însărcinată cu dublarea sonorizării la miting exista o bandă cu specificațiile mai sus amintite. Dacă ar fi știut, probabil că în autospecialele respective s-ar fi aflat și cadre aparținând Securității.

Este suficient ca oricine este interesat să acceseze YouTube să vizioneze filmulețul care surprinde întreruperea discursului prezidențial și să constate evidenta anomalie. În timpul anchetei am solicitat o analiză de laborator cu privire la șuieratul nefiresc, însă rezultatul a fost nerelevant deoarece tot ce aveam la dispoziție era o copie a copiei originalului. Drept urmare, neavând o probă științifică, pentru a trage o concluzie întemeiată am apelat la materialele întocmite de Comisia Senatorială și de SRI, dar mai ales la declarația militarului care era pregătit în război psihologic și care sub jurământ a recunoscut folosirea benzilor respective.

Mai e ceva important, zic. Așa cum s-a arătat, șeful militarilor care au venit în piață cu cele patru autospeciale este actualul general-locotenent în rezervă Alexandru Grumaz. După Revoluție, acesta a absolvit Universitatea de Apărare a SUA, a fost consul general al României la Shanghai, prim-adjunct al Directorului STS și președinte al Centrului de Analiză și Studii de Securitate. Scriind aceste rânduri, m-am gândit instantaneu la ce am scris mai sus cu privire la notele și la sintezele serviciilor interne de informații din care rezultă determinarea URSS și a SUA de a răsturna regimul Ceaușescu. Totodată mi-am reiterat convingerea că nu există revoluții pure. Nu pentru că spun eu, ci pentru că e firesc să fie așa. Cititorule, tu ce spui?

Fără dezorganizarea mitingului din 21 decembrie nu cred că ar fi început Revoluția și la București. Deși populația trăia greu, deși cei mai mulți știau că la Timișoara nu sunt huligani, ci revoluționari, fără șocul generat de folosirea unui procedeu de război psihologic cred că participanții la miting ar fi plecat acasă lipsiți de impulsul psihologic necesar unei revoluții. Ce s-a întâmplat la miting a reprezentat acel impuls care a trezit masele din starea de paralizie în care fuseseră aduse de un sistem dictatorial de lungă durată. Oamenii au simțit inclusiv frica și uluirea lui Ceaușescu și a celor prezenți lângă el. Același lucru l-au realizat și milioanele de telespectatori care au urmărit transmisiunea TVR.

Îmi amintesc foarte bine cum, împreună cu familia mea și cu un vecin, am văzut mitingul la televizor. În clipa în care Ceaușescu a fost întrerupt de acel vuiet și transmisiunea TVR s-a oprit, toți cei care ne aflam în fața televizorului am izbucnit de parcă echipa națională de fotbal a României ar fi înscris golul victoriei în finala campionatului mondial. Presupun că această descătușare a avut loc aproape peste tot în țară. Românii au simțit că regimul este în colaps, și asta a alimentat forța interioară a fiecăruia.

Să revenim la mitingul din 21 decembrie. Deși președintele Ceaușescu a reușit să-și reia cuvântarea după câteva minute de întrerupere, mințind cu privire la anumite ajutoare financiare care ar fi fost hotărâte în dimineața acelei zile, tensiunea generalizată a fost instaurată iremediabil, iar centrul de greutate al Revoluției s-a mutat la București. Apropo, intrând în posesia arhivelor CC al PCR, am avut ocazia să văd bilețelele originale scrise chiar de Elena Ceaușescu cu privire la majorările veniturilor românilor promise după reluarea mitingului. Mi-ar fi plăcut ca toți românii să le poată vedea! Bilețelele au fost scrise chiar atunci și erau agramate într-un mod barbar, limba română fiind maltratată de „marele savant de renume mondial".

La scurt timp după dezorganizarea mitingului, revoluționarii au format trei grupuri importante în centrul capitalei. Grupurile au fost localizate în zona Universității București, în Piața Romană și în Piața Unirii. Concomitent au fost organizate primele dispozitive de represiune, alcătuite din forțe ale Ministerului de Interne, trupelor de Securitate și ale Ministerului Apărării Naționale. Aceste forțe au fost coordonate de un Comandament Militar alcătuit din ministrul apărării naționale (general Vasile Milea), ministrul de interne (Tudor Postelnicu), șeful DSS (general Iulian Vlad), șeful Securității municipiului București (colonel Gheorghe Goran) și șeful de Stat Major al Gărzilor Patriotice (colonel Corneliu Pârcălăbescu).

Forțele MApN au sosit în Piața Palatului în jurul orei 14.30, cu misiunea de a întări dispozitivele de blocare existente

deja în zonă. De la UM 01656 București, în Piața Palatului au ajuns 100 de militari care au staționat fără să intervină până a doua zi (22.12.1989), ora 12.00, când au fost retrași în unitate. În jurul orei 13.30, din ordinul ministrului Vasile Milea, generalul-maior Gheorghe Voinea (comandant al Armatei I) a transmis comandantului UM 01908 București (unitate subordonată Comandamentului Infanteriei și Tancurilor) să trimită două companii (aproximativ 300 de militari) la hotelul Intercontinental. Ulterior, în intervalul 14.00–16.00, s-a ordonat UM 01210 București și UM 01305 București să trimită militari și transportoare autoblindate (TAB) în Piața Palatului, pentru apărarea sediului CC al PCR.

La rândul lor, forțele Miliției Capitalei au intrat în dispozitiv și au început să acționeze de la ora 13.30, în zona centrală a capitalei, cu aproximativ 150 de cadre.

La ora 13.45, din ordinul generalului Nicolae Andruța Ceaușescu – comandant al Școlii de Ofițeri a Ministerului de Interne –, această unitate a fost alarmată, astfel încât 35 de cadre și 927 de elevi, în ținută militară, s-au deplasat în centrul capitalei (hotelul Intercontinental, Piața Romană, Sala Palatului, Piața Amzei și Bulevardul Primăverii). Inițial, acestor forțe nu li s-a distribuit muniție, însă ulterior fiecare elev a primit câte 10 cartușe. Aceste efective nu au primit ordin de deschidere a focului și nu au efectuat foc cu armamentul din dotare. S-au retras la ordin din zonele în care au fost dispuse la data de 22.12.1989, ora 12.00. Ancheta penală efectuată ulterior a stabilit doar că generalul Nicolae Andruța Ceaușescu, în seara de 21 decembrie 1989, a tras în revoluționari cu pistolul din dotare, faptă pentru care a fost judecat și condamnat.

La ora 14.30, primele subunități și TAB-uri ale UM 01305 București au ajuns în zona Universității București unde au primit misiunea ordonată de ministrul apărării de a ocupa un dispozitiv de blocare.

La ora 16.15, generalul Ion Hortopan – şeful Comandamentului Infanteriei şi Tancurilor – a ordonat ca în zona hotelului Intercontinental să fie trimişi suplimentar zece ofiţeri şi o sută de militari în termen ca să facă joncţiunea cu cele zece TAB-uri aparţinând UM 01305 Bucureşti. Deplasarea acestor forţe s-a făcut cu opt autocamioane de la autobaza MApN. După sosirea în zonă, şoferul unuia dintre autocamioane a fost lovit în cap cu o cărămidă de către un revoluţionar, a leşinat şi a pierdut controlul asupra autocamionului, intrând în plin în mulţime şi în forţele de ordine. Incidentul s-a soldat cu şapte decedaţi şi şapte răniţi grav din rândul revoluţionarilor şi rănirea unui elev militar.

La ora 17.30, în baza ordinului ministrului Milea, o grupă de transmisionişti, cu dotarea necesară, a fost trimisă la sediul CC al PCR, pentru asigurarea sistemului de legături necesar conducerii operative a efectivelor militare ce desfăşurau misiuni în zona centrală. În acelaşi timp, din cadrul MStM al Armatei, a fost constituită şi s-a deplasat la sediul CC al PCR o grupă operativă formată din ofiţeri.

Ministrul apărării a ordonat comandantului Aviaţiei Militare să ordone executarea unui zbor de recunoaştere cu două elicoptere, cu scopul informării corecte privind mişcările revoluţionarilor în diferitele zone din Bucureşti. Cu această ocazie, din elicoptere au fost lansate manifeste care îndemnau populaţia la calm.

În jurul orelor 22.00, ministrul apărării a ordonat conducerii Academiei Militare să trimită la sediul CC al PCR două detaşamente de cadre şi ofiţeri elevi, complet înarmate. Drept urmare, la ora 22.45 un efectiv de 784 de cadre şi elevi ai Academiei Militare, îmbarcat în autobuze, a ajuns în faţa sediului CC, formând un dispozitiv de blocare în zona hotelului Intercontinental, în spatele dispozitivului deja existent, format din militari ai UM 01908 Bucureşti.

În toată această perioadă, în dreptul hotelului Intercontinental, revoluţionarii, dând dovadă de foarte mult curaj şi spirit de sacrificiu, au ridicat o baricadă cu scopul de a împiedica acţiunile

forțelor de represiune. Baricada s-a dovedit eficientă, astfel încât încercările de a o înlătura prin folosirea TAB-urilor au eșuat. Așa stând lucrurile, în jurul orei 23.00, ministrul Milea a ordonat ca baricada să fie înlăturată cu ajutorul tancurilor, ordin care s-a executat. Imediat după acest moment, zona a fost ocupată de forțele de ordine ale M.I., cărora le-au urmat efectivele UM 01908 București și ale Academiei Militare. Revoluționarii au fost obligați să se retragă pe străzile adiacente.

Inițial, forțele de represiune au executat focuri de armă în plan vertical sau într-un plan de 45 de grade, cu scopul de a-i intimida și de a-i dispersa pe revoluționari. Treptat, unghiul de deschidere a focurilor de armă a coborât, astfel încât, în jurul orelor 24.00, forțele de represiune au tras în plin asupra revoluționarilor, rezultând numeroși morți și răniți.

Represiunea a continuat până în jurul orei 02.00 din 22 decembrie 1989, acționându-se cu violență extremă. Au fost arestate 1 245 de persoane, din care 670 au fost introduse direct la penitenciarul Jilava, iar celelalte au ajuns în același loc de detenție după ce, în prealabil, au fost introduse în unele unități de miliție și de securitate, unde au fost supuse violenței.

Relevantă pentru starea de fapt din după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989 și din noaptea de 21/22 decembrie 1989 este depoziția revoluționarului Dan Iosif (Comisia Senatorială): „Am ajuns în București în momentul când mitingul se destrăma. Străzile erau pline de pantofi, genți, căciuli, iar oamenii fugeau disperați (...). Eram în dreptul hotelului Intercontinental (...). Nu găsesc cuvinte să descriu ce am simțit atunci când o serie de copii, tineri, au încercat să oprească TAB-urile sărind din mers pe ele (...). Pe mașinile de pompieri, pe două dintre ele, am reușit să ne suim, să tăiem furtunele [*sic*] de apă. Ei au plecat și a început construcția baricadei, cu mese de la Dunărea și Pescarul (...), coșurile de gunoi erau puse, a fost adus un cărucior de Aprozar, încet-încet am început să ne organizăm și oamenii au început să asculte de mine, pentru că am fost unul dintre cei

care au reușit să depășească chiar granița nebuniei (...). Au început să fie puse și mașini în baricadă, încet-încet s-a format o baricadă care practic ne-a departajat (...). Ieșirea din strada Batiștei a fost bine blocată de un șofer care avea o izotermă, un tir metalic. Apoi erau câteva containere, câteva microbuse [*sic*], o mașină mai mare de transportat materiale de construcții, urma basculanta despre care generalul Hortopan ne acuza că i-am dat drumul spre trupe, dar nu e adevărat (...). Apoi am primit o portavoce (...). Trupele de represiune veneau în salturi, erau bine echipate, aveau scuturi, bastoane (...). Unul dintre băieți a scos o baterie de la o Dacie, tot de acolo a luat o instalație electrică, am făcut legăturile și a început să funcționeze [portavocea] (...). Până la ora 18.00 le-am vorbit oamenilor și eu, și Dincă, mai mulți. În jurul orelor 18.00, când s-a lăsat întunericul, au început focurile de armă. Au început să tragă când s-a lăsat întunericul, până atunci au fost focuri de avertisment, în aer (...). Am avut ocazia să-l văd pe generalul Milea plimbându-se cu mâinile la spate. Ca un Ceapaev cu mantaua pe umeri, se vedea tocul revolverului, descheiat, nu era siguranța pusă la clapa de la tocul revolverului. L-am văzut discutând cu Postelnicu, cu Andruța Ceaușescu. În momentul când generalul Milea s-a retras din dispozitiv, a început sarabanda focurilor, s-a tras ca la nuntă, fără discernământ. Ei spun că au tras cu gloanțe oarbe, dar eu spun că au tras cu gloanțe trasoare (...). În seara de 21 decembrie, cineva a dat ordin să se tragă în plin, se vede pe caseta filmată cum tirul este coborât sistematic (...). Când au văzut că nu pot să ne împrăștie au încercat să spargă baricada cu două TAB-uri (...). În momentul când TAB-ul a lovit în baricadă, mașina aceea pe care eram noi a fost înclinată și noi am căzut de acolo. Nu au reușit să o spargă, TAB-ul a rămas agățat de una din mașinile din baricadă (...). Pe la ora 00.00, pot să vă spun cu sinceritate și frică de Dumnezeu că cineva a dat ordin să se tragă în plin, să nu se mai țină cont de nimic. Și spun acest lucru pentru că, în jurul orei 00.00, au început să apară primele victime

împușcate în zona pieptului. Până atunci, mai cădea câte unul ici-colo, împușcat în picior, și vă spun sigur că s-a tras de pe clădiri, adică de pe clădirile Pescarul și Dunărea, spun acest lucru pentru că sunt trăgător de elită. Unghiul de incidență al glonțului mie îmi spune de unde se trage. Oamenii erau împușcați în mușchiul piciorului, din față, de sus în jos, iar glonțul ieșea în apropiere de articulația genunchiului (...). Dar după ora 00.00 au început să tragă în plin. Mă aflam cu portavocea în mijlocul străzii și vorbeam de acolo mulțimii, pentru că, să vă spun cinstit, nu știu dacă am fost 100 de oameni la ora 00.00 când a început să se tragă și să se arunce cu grenade lacrimogene. Le-am spus să-și pună la nas îmbrăcămintea care era udă și să respire prin ea, iar grenadele să le arunce înapoi (...). Generalul Hortopan declară că nu au putut să facă nimic datorită gazelor lacrimogene care îi sufocau, ceea ce este o minciună sfruntată. Gazele îi sufocau într-adevăr, pentru că noi am avut curajul să aruncăm înapoi la ei toate grenadele pe care le prindeam, aveam mâinile arse. Dacă au văzut că nici așa nu fac față au început să tragă în noi, în plin (...). Au început să pice unul câte unul (...). Pe un băiat l-au împușcat exact în coșul pieptului, care este foc de lunetist, tras cu multă precizie. În jurul orei 01.30 eram pe baricadă și mi-am dat seama că urmează ceva bine gândit pentru ei și rău pentru noi, pentru că s-a dat comandă, iar trupele de ordine din fața baricadei s-au despărțit în stânga și dreapta și au lăsat culoar liber. Dinspre strada Onești, erau masate tancurile acolo, și au plecat două tancuri, primul a intrat în baricadă cu o viteză de 45–50 km/h, deci viteza maximă pe care o puteau prinde acele T 34 din timpul războiului. Baricada a spulberat-o ca pe o coajă de nucă (...). Primul tanc care a spulberat baricada s-a dus în jos către Piața Unirii, cel de-al doilea care a trecut, a trecut prin breșă, a acroșat una din laturi, a ajuns la intersecția cu Republicii și, când a ajuns în stația din fața Ministerului Agriculturii, a început să tragă cu mitraliera din dotarea tancului și s-a dus către Rosetti, se vede clar pe caseta filmată cum

oamenii cad (...). Sigur că ne-a împrăştiat, dar cei care am fost lideri la baricadă ne-am înţeles ca a doua zi dimineaţă să ne întâlnim acolo, aducând cu noi cât mai mulţi oameni."

În timp, au fost obţinute multe declaraţii ale revoluţionarilor bucureşteni care au manifestat cu eroism împotriva regimului. Voi aminti doar câteva, relevante pentru ce s-a întâmplat.

Avram Petru a spus: „În după-amiaza zilei de 21.12.1989, am mers în centrul capitalei. Acolo erau circa 200 de manifestanţi, strigau lozinci anticeauşiste. M-am integrat şi eu în grupul de manifestanţi. În jurul nostru se formase un dispozitiv al forţelor de represiune, respectiv miliţieni şi militari MApN (...). Manifestanţii ocupaseră carosabilul din Piaţa Universităţii şi tot treceau maşini militare în viteză, care încercau să ne disperseze, dar şi maşini de pompieri care au stropit cu apă. Pentru a împiedica acest lucru, ne-am hotărât să ridicăm o baricadă (...). Încercam să dialogăm cu militarii din cordoane ca să nu tragă în noi. Militarii au început să tragă la un moment dat în sus, apoi au coborât unghiul la 45 de grade, iar mai târziu la orizontală. În jurul orei 01.00, în 22.12.1989, forţele de represiune au spart baricada construită de noi şi, aşa cum am arătat, au coborât unghiul de tragere la orizontală. Atunci mulţimea s-a dispersat (...). Eu şi fratele meu am fost văzuţi de o grupă de miliţieni şi militari MApN care ne-au reţinut şi ne-au dus la Secţia I Miliţie. Acolo am fost bătuţi."

Koreanschi Marcel a declarat: „Am ajuns în Piaţa Universităţii în jurul orelor 17.00, constatând că perimetrul cuprins între intersecţie şi Intercontinental era ocupat de aproximativ 800 de persoane care scandau. De asemenea, am observat că, în dreptul Băncii Franceze, era un baraj al forţelor de ordine format din scutieri, dotaţi cu căşti albe, scuturi, bastoane şi pistoale-mitralieră cu pat rabatabil, iar în spatele acestuia erau trupe MApN. În spatele acestui baraj erau mai multe TAB-uri, camioane, militari. Cineva din mulţime a avut ideea de a se construi o baricadă (...). Au avut loc mai multe intervenţii ale unor autospeciale de

pompieri (...). După ora 22.00, am observat mai multe TAB-uri, unul dintre ele rămânând blocat în baricadă (...). În jurul orelor 24.00 sau puţin înainte, în zonă s-a deschis focul, iar o parte din manifestanţi s-au retras. Nu ştiu din ce direcţie a venit focul, dar am auzit strigăte de durere imediat după aceea. În acel moment mă aflam lângă restaurantul Dunărea unde am văzut un bărbat în vârstă de aproximativ treizeci de ani ce avea piciorul stâng zdrobit, piciorul atârna în pantaloni, l-am tras pe trotuar (...). În acelaşi timp am auzit tropăit de bocanci în spatele meu, realizând că cei din cordon sau alte forţe de ordine interveniseră în forţă şi cu brutalitate. Am apucat să văd decât [*sic*] că spre mine veneau militari în kaki şi imediat după aceea am primit un pat de armă de la unul dintre aceştia în zona cervicală şi m-am prăbuşit la pământ, rămânând alături de rănitul care nu mai mişca."

Mălinaş Vasile a spus: „În ziua de 21 decembrie 1989 (...) am hotărât să mă deplasez înspre zona centrală a oraşului (...). Am ajuns în Piaţa Universităţii (...). În primul rând al cordonului erau scutieri cu căşti de protecţie având asupra lor bastoane de cauciuc. În spatele acestora am văzut cadre de miliţie şi civili având pistoale în tocuri, la centură, despre care cred că erau lucrători de securitate (...). Lângă Intercontinental, i-am văzut pe Dan Iosif şi Dumitru Dincă, vorbind pe rând la o portavoce (...). La aproximativ 20 de minute după ce am ajuns în piaţă, am văzut două TAB-uri venind în viteză înspre Piaţa Romană (...). La câteva minute, în aceleaşi condiţii au mai trecut alte trei TAB-uri. La scurt timp după trecerea acestor TAB-uri, miliţienii din cordonul sus-menţionat au început să tragă cu pistoale-mitralieră în rafale scurte sau foc cu foc, deasupra manifestanţilor, la un unghi de 45 grade. În acelaşi timp, personal am văzut cum civili din cordon trăgeau cu pistoalele înspre manifestanţi, la nivelul picioarelor. Lângă mine, la circa doi metri, câţiva manifestanţi s-au lăsat jos, încercând să se ferească de gloanţe. După câteva secunde am văzut cum unul dintre aceşti manifestanţi a fost lovit de un glonţ în frunte, prăbuşindu-se la pământ cu faţa plină de sânge."

Printre probele analizate s-au aflat și jurnalele de luptă aparținând tuturor unităților militare implicate în operațiunile din decembrie 1989. Conținutul acestora evidențiază participarea nemijlocită a forțelor M.I. și MApN, ca urmare a ordinelor date de președintele Nicolae Ceaușescu (ordine transmise ierarhic până la nivelul de execuție), la reprimarea revoluționarilor din București. Reprezentativ este Jurnalul Diviziei 1 Mecanizate București. După represiunea violentă din noaptea de 21/22 decembrie, comandantului Armatei I i s-a raportat: „Cadrele și trupele au dat dovadă de elan revoluționar pentru a înfăptui ordinul comandantului suprem transmis la mitingul din 21.12.1989".

Data de 21 decembrie a marcat debutul mișcărilor revoluționare și în alte orașe ale României, desigur nu de intensitatea celor din Timișoara și din București, acest lucru denotând că regimul Ceaușescu stătea practic pe un butoi cu pulbere. Este foarte important de menționat că *revoluție* a fost și în aceste orașe, deoarece în general se discută preponderent despre Timișoara și București, fiind trecut în plan secund eroismul românilor din alte părți. În ordine alfabetică voi puncta aspectele relevante.

În municipiul Arad informațiile privind izbucnirea Revoluției de la Timișoara au ajuns rapid la cunoștința arădenilor. În dimineața de 21.12.1989, în loc să participe la adunările de condamnare și de înfierare a timișorenilor (manifestări programate pe întregul teritoriu al României, la ordinul președintelui Ceaușescu), salariații din marile întreprinderi arădene au ieșit în stradă să manifeste împotriva dictaturii.

Protestul a început la Întreprinderea de Orologerie Industrială, unde o parte a muncitorilor au refuzat începerea lucrului. Grupul de revoluționari a părăsit fabrica intonând *Deșteaptă-te române* și s-a îndreptat spre Comitetul Județean de Partid. Pe traseu au fost mobilizați și salariații Uzinelor de Strunguri, UT Arad, Uzinelor de Vagoane, Combinatului de Prelucrare a Lemnului etc. Muncitorii au ieșit încolonați și s-au îndreptat spre

centrul orașului. În dreptul sediului Poștei Centrale, din dispozitivul militar aflat în acest loc s-a tras o rafală de avertisment, fără consecințe. În jurul CJ de Partid a fost instalat un cordon de apărare format din militari ai MApN (cu armele și baionetele în poziție de luptă), în spatele acestora fiind dispuși în dispozitiv luptători ai Gărzilor Patriotice, cadre ale Miliției, trupe de Securitate, pompieri și 28 de TAB-uri. Liderii revoluționarilor din municipiul Arad au reușit să mențină ordinea și să evite orice acțiune violentă. Au fost aduse o masă și o scară pe care, succesiv, au urcat liderii, care au ținut scurte cuvântări. Din Timișoara au sosit câțiva revoluționari care au dat citire Proclamației din 20.12.1989.

La data de 20 decembrie 1989, la Arad a sosit, în jurul orelor 11.00, generalul Ilie Ceaușescu, adjunct al ministrului apărării și șef al Consiliului Politic Superior al Armatei. Acesta s-a deplasat la UM 01380 Arad (supranumită Cetate), unde a susținut o expunere prin care a reafirmat poziția oficială privind acțiunile de la Timișoara.

În dimineața de 21 decembrie 1989, în municipiul Arad au intrat în diverse dispozitive forțe aparținând MApN. Pe parcursul zilei s-a desfășurat manifestarea organizată și pașnică a arădenilor. Drept urmare, militarii au scos încărcătoarele și baionetele de la arme și au trecut pistoalele-mitralieră în poziția „la piept". Treptat, revoluționarii, având steaguri tricolore și albe, au urcat pe TAB-urile armatei. Spre seară, când numărul lor a scăzut, militarii i-au împins nonviolent, eliberând în mare măsură zona centrală a orașului. Șeful Securității Județene Arad a venit cu ideea de a împărți manifestanților băuturi răcoritoare în care să fie în prealabil puse substanțe care să provoace diaree. Le-a cerut subalternilor să procure un laxativ foarte puternic, însă planul a eșuat deoarece nu s-au găsit cantități suficiente de astfel de substanțe.

În municipiul Brașov, începând cu ora 08.00 a zilei de 21 decembrie, au început mișcări de protest împotriva conducerii

de partid și de stat. La ora 11.30, un număr de aproximativ 400 de muncitori de la ICA Ghimbav au încetat lucrul și s-au adunat pe platoul din incinta întreprinderii, hotărâți să se deplaseze spre centrul orașului Brașov. La ora 13.00, din cartierele industriale ale municipiului și de la ICA Ghimbav au început deplasarea spre centrul orașului primele coloane, care scandau lozinci anticeaușiste. În jurul orelor 13.30, două subunități aparținând Școlii Militare de Ofițeri au ocupat un dispozitiv de apărare în jurul CJ de Partid. În dispozitiv au fost integrate și unități ale M.I. La ora 14.30, în proximitatea sediului CJ de Partid au fost aduse trei companii aparținând trupelor de Securitate, care au fost integrate dispozitivului existent. La ora 15.30, un grup de tineri a declanșat începutul demonstrației populare. Concomitent, coloanele de muncitori au ajuns în zona centrală a orașului și s-au concentrat în proximitatea sediului CJ de Partid, astfel încât, la ora 16.00, numărul revoluționarilor era de aproximativ 6 000 de persoane. Spre miezul nopții, numărul lor a scăzut, în fața CJ de Partid rămânând doar câteva sute de persoane. Pe parcursul nopții de 21/22 decembrie 1989, grupuri de revoluționari s-au deplasat la marile întreprinderi din oraș pentru a-i mobiliza pe muncitorii din schimbul trei.

La Cluj-Napoca, în timp ce postul național de televiziune transmitea mitingul desfășurat la București în Piața Palatului, în momentul în care președintele Ceaușescu a fost obligat să-și întrerupă discursul și transmisia TV a încetat, din clădirea aflată în Piața Libertății s-a strigat de mai multe ori „Victorie!". Persoanele aflate în piață la acel moment au aflat despre evenimentul din București și au început să-i oprească pe trecători cu intenția de a organiza un prim miting de solidaritate cu acțiunile revoluționare din Timișoara și din București. În jurul orei 15.00, un grup de aproximativ 15–20 de persoane s-a adunat în Piața Libertății și au început să scandeze „Jos dictatura!", „Libertate!" și să cânte *Deșteaptă-te române*. Urmarea a fost că în piață s-a adunat un număr tot mai mare de clujeni. În jurul orei 15.30,

în Piaţa Libertăţii a oprit un autocamion militar din care au debarcat militari ai MApN. Militarii au fost întâmpinaţi cu reacţii diverse. Unii protestatari au rămas calmi, alţii i-au huiduit şi i-au jignit, spre militari fiind aruncate diverse obiecte contondente. Aceste acţiuni au provocat o stare de tensiune în rândul militarilor care se aflau încă din 17 decembrie 1989 sub efectele stării de alarmă. Astfel, în jurul orei 16.00, evenimentele au degenerat. În zona intersecţiei străzilor Napoca şi Universităţii s-au înregistrat 11 decese şi 23 de răniţi. La scurt timp, în zonă au apărut forţe aparţinând M.I. care i-au împrăştiat pe demonstranţi. Noile forţe de represiune aduse în centrul municipiului au fost primite de mulţime cu agresivitate, având în vedere morţii şi răniţii aflaţi la locul respectiv. Militarilor în termen li s-a strigat să-şi împuşte comandanţii. Au fost sparte vitrinele unor magazine, a fost răsturnat un container ce a fost transformat în tribună pentru cei care doreau să se adreseze mulţimii, fiind înregistrate şi încercări de lovire sau de dezarmare a militarilor. În jurul orelor 17.00, mai mulţi revoluţionari au rostogolit spre dispozitivul militar containerul folosit până atunci ca tribună. Sub presiunea grupului ce avansa compact, militarii au somat şi apoi au executat foc. În urma situaţiei create, o persoană a fost ucisă şi alte şapte rănite. Tot în ziua de 21 decembrie 1989, în jurul orelor 17.00, în zona Piaţa Mărăşti din Cluj-Napoca a fost deplasat un detaşament format din 27 de militari în termen, comandaţi de cinci ofiţeri. În această zonă s-au adunat câteva sute de persoane care scandau lozinci anticeauşiste şi cereau democraţie. Din mulţime au fost aruncate asupra militarilor obiecte contondente. Drept urmare, militarii au executat foc de avertisment. Numitul RI s-a desprins din mulţime şi s-a repezit asupra dispozitivului militar, iar în momentul în care a ajuns lângă acesta, a fost împuşcat mortal. În cursul serii, revoluţionarii au oprit două autobuze şi le-au îndreptat spre dispozitivul militar cu intenţia de a-l sparge. În direcţia autobuzelor s-a executat foc, fiind rănite două persoane. În după-amiaza aceleiaşi zile, pe podul de peste râul Someş, aflat

în apropierea hotelului Astoria, a fost realizat un dispozitiv format din 17 militari, doi subofiţeri şi un ofiţer. Aceştia au ajuns la faţa locului cu trei TAB-uri. Imediat în apropiere s-a format un grup de aproximativ 30 de revoluţionari, momente în care ofiţerul care comanda efectivele a ordonat ca militarii să blocheze trecerea peste pod. Situaţia a degenerat, militarii au făcut uz de armă, provocând moartea a trei persoane şi rănirea altor opt. În acelaşi timp, în zona intersecţiei Calea Moţilor cu străzile Clinicilor, Coşbuc, Ilie Măcelaru şi Moldovei, a fost dispusă o subunitate formată din 58 de militari MApN, comandată de un ofiţer. Ca şi în celelalte zone, apariţia trupelor a provocat reacţia locuitorilor municipiului. Şi aici situaţia a degenerat în confruntări soldate cu morţi şi cu răniţi, militarii deschizând foc de avertisment la comandă. În urma acţiunilor ce au avut loc în această zonă s-au înregistrat nouă persoane decedate şi 15 rănite. În cursul nopţii de 21/22 decembrie 1989, situaţia a devenit calmă şi nu au mai fost înregistrate incidente.

La Lugoj, în data de 20 decembrie 1989, în jurul orelor 19.00–20.00, un grup de aproximativ 200 de revoluţionari, venit de la Timişoara, s-a deplasat de la gara CFR Lugoj spre centrul oraşului şi spre platforma industrială a acestuia, trecând prin faţa UM 01140 Lugoj. Aici, grupul sosit de la Timişoara a adresat injurii la adresa militarilor. Deşi cadrele militare au solicitat păstrarea distanţei faţă de respectivul obiectiv militar, asupra unităţii au fost aruncate mijloace incendiare improvizate, care au provocat explozii. În această situaţie, dinspre UM 01140 Lugoj s-a deschis foc, fiind împuşcate mortal două persoane şi rănite alte două. Ajunşi în centrul oraşului, revoluţionarii au incendiat sediul Consiliului Popular. În ziua de 21 decembrie 1989 au acţionat paşnic şi, când au ajuns în dreptul aceleiaşi unităţi militare, au scandat „Armata e cu noi!".

În municipiul Sibiu, pe fondul informaţiilor despre evenimentele din Timişoara, au început să circule manifeste prin care populaţia a fost îndemnată să se solidarizeze cu populaţia

Timișoarei și să participe la o manifestație care urma să aibă loc în ziua de 21 decembrie 1989, în Piața Mare din Sibiu. În acest context, în dimineața de 21 decembrie, în diferite puncte din municipiu, în principal în zona centrală, au început să se adune din ce în ce mai multe persoane care, pornind de la discuții restrânse, au ajuns în scurt timp să se manifeste împotriva puterii din România. Spre centrul orașului au început să se deplaseze muncitorii principalelor întreprinderi sibiene. Întrucât mișcarea de protest a luat amploare, a avut loc o primă intervenție a forțelor de ordine din cadrul Inspectoratului Județean al M.I., cu scopul împiedicării concentrării revoluționarilor în zona centrală. O a doua intervenție a forțelor de represiune (M.I.) a avut loc în Piața Mare, după ce grupuri de muncitori au pătruns în perimetrul pieței pentru a protesta. La ambele intervenții a acționat plutonul „Scutul", condus de șeful Biroului Pază și Ordine din cadrul Miliției Sibiu. Pentru intervenții au fost folosite inclusiv două autospeciale ale pompierilor. Acțiunea de represiune a eșuat. Pe cale de consecință, Nicu Ceaușescu – președintele Comitetului Județean de Partid – a solicitat intervenția armatei. La vremea respectivă, comandantul Garnizoanei Sibiu și al UM 01512 Sibiu era colonelul Aurel Dragomir. Acesta, prin declarațiile date, a arătat că a fost solicitat pentru a interveni cu forțele MApN. A mai arătat că, după o discuție purtată cu inspectorul-șef al M.I., i-a telefonat lui Nicu Ceaușescu, iar acesta i-a ordonat să adopte măsuri de urgență și să deplaseze efectivele MApN în diverse puncte ale orașului. În jurul orei 10.20, colonelul Dragomir a purtat o convorbire prin telefon cu ministrul apărării Vasile Milea, iar acesta din urmă, auzind despre solicitarea venită din partea lui Nicu Ceaușescu, a permis scoaterea în stradă a efectivelor MApN, cu indicația de a nu se trage în populație.

Din acel moment, colonelul Dragomir a început să se comporte ca un coordonator al tuturor unităților militare din Sibiu, el având și funcția de comandant al garnizoanei, repartizând

zone de responsabilitate și ordonând ofițerilor să dispună constituirea unor efective de militari pentru intervenția care urma să aibă loc în Piața Mare, respectiv pentru apărarea celorlalte obiective din oraș.

Până în jurul orei 12.00, toate subunitățile militare constituite conform ordinelor colonelului Dragomir au ajuns în punctele stabilite (Piața Mare, hotelul Bulevard, Comitetul Județean, Liceul Economic, Consiliul Popular Municipal, întreprinderea Flaro). Treptat, situația s-a tensionat, au apărut ciocniri între demonstranți și forțele de ordine, soldate cu deschiderea focului de avertisment. Au apărut primii răniți prin împușcare, iar în legătură cu aceste prime victime din Sibiu se constată că majoritatea martorilor au declarat că au executat foc doar militarii din cadrul UM 01512 Sibiu, având în vedere că, în acel moment, în piață nu mai erau prezente alte forțe de ordine. Au existat și declarații izolate prin care s-a arătat că asupra revoluționarilor s-au executat focuri de armă, inclusiv din podurile imobilelor aflate în jurul pieței. În acest context, în Piața Mare din Sibiu au rezultat cinci victime prin împușcare, dintre care una a decedat. Întrucât militarii din piață au constituit un dispozitiv circular, revoluționarii s-au retras către străzile adiacente, s-au regrupat și s-au deplasat către CJ de Partid și către Inspectoratul Județean al M.I. În fața sediului inspectoratului s-a manifestat pașnic, fiind scandate în principal lozinci antiprezidențiale.

Situația s-a retensionat, iar în jurul orei 18.00 manifestanții au trecut la acțiuni care au vizat atacarea și pătrunderea în sediile Miliției și Securității. Au fost folosite sticle, pietre și alte obiecte contondente. Acțiunile au culminat cu incendierea mai multor autoturisme parcate în zonă, aparținând în principal lucrătorilor de Miliție și de Securitate. În acest context, cadrele M.I. au folosit gaze iritant-lacrimogene și au executat focuri de armă. Uzul de armă efectuat din sediul Inspectoratului Județean M.I. a provocat un deces și nouă răniri de persoane.

În noaptea de 21/22 decembrie 1989, colonelul Dragomir a fost de acord ca inspectorul-şef al M.I. Sibiu şi şeful DSS Sibiu să se mute în biroul lui de la UM 01512 Sibiu, de unde, cu toţii, urmau să coordoneze represiunea preconizată pentru 22 decembrie.

Despre evenimentele desfăşurate la Sibiu anterior pierderii puterii de către Nicolae Ceauşescu există o mare controversă. În spaţiul public s-a afirmat că, la data de 20 decembrie 1989, pentru protecţia suplimentară a lui Nicu Ceauşescu, la Sibiu a fost trimisă, în regim conspirativ, o grupă militară aparţinând DIA (Direcţia Informaţii a Armatei), mai precis militari ai UM 0404 Buzău (cercetare-diversiune).

Nu mă surprinde o posibilă astfel de decizie, din moment ce militarii acestei unităţi, pregătiţi în mod special, au fost trimişi la Timişoara şi la Bucureşti. Însă, spre deosebire de misiunile executate la Timişoara şi la Bucureşti, pentru care există consemnări clare în documentele unităţii de la Buzău, pentru o eventuală misiune la Sibiu nu există nici o probă scrisă. Despre această situaţie voi face o speculaţie. Este cert că o eventuală solicitare privind o astfel de misiune s-a făcut în timpul vizitei preşedintelui Ceauşescu în Iran. Se cunoaşte şi faptul că Elena Ceauşescu, lăsată la conducerea ţării pe perioada desfăşurării vizitei, era extrem de posesivă în relaţia cu toţi copiii ei, cu atât mai mult în cazul lui Nicu Ceauşescu pe care-l dorea succesor al tatălui său la conducerea ţării. La fel de bine se cunoaşte că Elena Ceauşescu, tot în timpul vizitei oficiale din Iran, este cea care a luat decizia incinerării cadavrelor revoluţionarilor timişoreni, operaţiune care nu a fost consemnată ca atare în nici un document. Această conduită denotă foarte bine caracterul Elenei. Ei bine, dacă ar fi decis suplimentarea măsurilor de protecţie pentru fiul ei, acest lucru s-ar fi executat, dar nu s-ar fi consemnat. Asta pentru că, indiferent cum ar fi evoluat lucrurile în decembrie 1989, Elena nu-şi permitea consemnarea misiunii şi sunt convins că o astfel de misiune nu ar fi ajuns la urechile preşedintelui.

Se spune că militarii UM 0404 Buzău ar fi făcut deplasarea spre Sibiu, conspirativ, la bordul unei aeronave civile Rombac ce asigura ruta București–Sibiu. Cert este că, doar pentru acea dată, cursa a fost efectuată cu o aeronavă Rombac, în locul uzualei aeronave de tip AN-24. Oficial s-a argumentat că motivul înlocuirii avionului a fost unul determinat de o necesitate de moment și anume, aeronava Rombac era mai încăpătoare, astfel încât au putut fi transportate toate pachetele trimise din străinătate (mai ales din R.F. Germania) rudelor aflate în zona Sibiu, dată fiind comunitatea germană de acolo. La fel de adevărat este că există declarații ale unor revoluționari din care rezultă că, în perimetrul situat între sediul Inspectoratului Județean al M.I. și UM 01512 Sibiu, au executat trageri cu arme militare automate persoane echipate în combinezoane de culoare neagră, aflate pe terasele blocurilor din apropiere.

Cu referire la evenimentele desfășurate în Sibiu, martorul Rusan Ioan a relatat: „În decembrie 1989 eram cadru al DSS și făceam parte din unitatea 0110 – contraspionaj țări socialiste (...). După Revoluție, când îndeplineam funcția de șef al Departamentului de Informații Sibiu (SRI), am primit ordin să efectuez o cercetare în vederea obținerii de date pentru clarificarea evenimentelor de la Sibiu din decembrie 1989 (...). În urma cercetărilor făcute, mi-am format convingerea că aterizarea avionului Rombac la Sibiu în seara zilei de 20 decembrie 1989 a avut rolul de a aduce un comando de militari de la Batalionul 404 Buzău. Aceștia au călătorit împreună cu pasagerii cursei respective. Am luat câteva declarații unor pasageri care au declarat că în aeronavă au călătorit și luptătorii Batalionului 404 Buzău. Am avut și declarația bucătarului de la UM 01512 Sibiu care a precizat că în acea perioadă a hrănit suplimentar un grup de militari despre apartenența cărora nu știa nimic, afirma că nu erau din unitate și nu se legitimau."

Informațiile de mai sus nu pot duce spre o concluzie mai presus de orice dubiu, așa că nici eu nu am făcut-o prin rechizitoriul întocmit. Însă probabilitatea ca într-adevăr o trupă de la

UM 0404 Buzău să fi executat o misiune specială la Sibiu este considerabilă. Poate în viitor se va face lumină cu privire la acest subiect, deşi personal nu cred. Am avut întâlniri cu aceşti militari de elită şi pot spune că, dintre toţi militarii cu care am discutat, ei au fost cei mai de neclintit în păstrarea secretului misiunilor pe care le-au îndeplinit.

La Târgu-Mureş, în dimineaţa de 21 decembrie 1989, au început mişcări protestatare împotriva regimului Ceauşescu, iniţial în unităţile industriale, iar mai apoi în stradă. În jurul orei 11.30, unităţilor militare din garnizoană li s-a ordonat să intervină pentru a bloca afluirea coloanelor de revoluţionari spre centrul oraşului. În acest sens au fost constituite trei detaşamente de militari, unul dintre acestea deplasându-se la sediul CJ de Partid, pentru a întări dispozitivul M.I. existent. Până în jurul orei 20.00, în zonă au fost trimise noi forţe, totalizând 340 de militari cu 12 TAB-uri. Acţiunea de represiune a debutat la scurt timp, iar oamenii au fost împrăştiaţi. În jurul orelor 21.00, dinspre sediul Poştei Centrale a venit o coloană de revoluţionari din rândul căreia elemente agresive au aruncat asupra militarilor cu pietre, sticle, bare metalice, rănind grav un militar. Au fost atacate şi TAB-urile, moment în care militarii au executat foc de avertisment. Ca urmare a unei erori, focul unei mitraliere grele de pe un TAB cu ţeava căzută la cinci grade sub orizontală a cauzat împuşcarea mortală a patru persoane. Retrăgându-se în dezordine, în urma focului de armă, unele persoane au devastat magazinul Romarta Tineretului. În urma confruntărilor cu forţele de ordine s-au mai înregistrat doi morţi. În noaptea de 21/22 decembrie 1989, zona centrală a oraşului a fost degajată, fiind interzisă circulaţia persoanelor civile în grupuri.

Pentru respectarea adevărului, voi preciza că nu în toate situaţiile cei care au ieşit în stradă s-au comportat onorabil, nu toţi au fost adevăraţi revoluţionari, au existat şi acţiuni total reprobabile. În acest sens, voi aminti doar o situaţie petrecută în Alba Iulia. Aici, la data de 21 decembrie 1989 în jurul orelor

17.00, un grup de persoane s-a deplasat la sediul Miliției și a solicitat eliberarea persoanelor aflate în arest. Cadrele miliției au informat mulțimea că în arest nu există reținuți, însă acele persoane au trecut la atacarea sediului cu pietre și cu sticle incendiare, reușind în cele din urmă să dea foc sediului și autoturismelor parcate în imediata apropiere. Incendiul a luat proporții, cadrele de miliție s-au baricadat la etajul clădirii, fiind executat, în legitimă apărare, un foc de avertisment. Această acțiune a amplificat starea de tensiune, iar cadrele Miliției au fost nevoite să sară pe ferestrele de la etaj, prin flăcări, în stradă, unde au fost molestate. Valentin Pop – șeful Miliției – și plutonierul-major Ilie Staicu au fost agresați, stropiți cu benzină și incendiați. Cei doi au decedat. Atrocitățile nu s-au oprit, cadavrele fiind profanate prin tăierea urechilor, nasului și organelor genitale, iar în gură le-au fost introduse diverse obiecte.

Așadar, în București și în orașele amintite, la fel ca la Timișoara, represiunea armată exercitată împotriva maselor de revoluționari a aparținut tuturor structurilor militare ale României. Coordonarea represiunii a fost făcută prin intermediul vârfurilor de comandă din cadrul M.I.–DSS și MApN. Au fost implicați direct și toți șefii de direcții militare aparținând M.I.–DSS și MApN.

4.

DIMINEAȚA DE 22 DECEMBRIE SAU CUM PIERDE UN DICTATOR PUTEREA

Represiunea violentă exercitată în centrul capitalei în noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989 a constituit un aparent succes pentru regimul Ceaușescu, avându-se în vedere că s-a reușit împrăștierea revoluționarilor. Cu toate acestea, în dimineața de 22 decembrie 1989, de pe platformele industriale din București s-au format coloane masive cu muncitori care, în jurul orei 08.00, s-au pus în mișcare spre centrul orașului, obiectivul final al deplasării constituindu-l piața din fața sediului CC al PCR, loc unde cuplul prezidențial Ceaușescu a și înnoptat.

Interesant este faptul în zona Pieței Sfântul Gheorghe din București unii revoluționari au scandat „Gorbaciov! Gorbaciov!". Acest lucru denotă faptul că unii bucureșteni îl vedeau pe liderul sovietic drept un salvator care, eventual, putea interveni pentru răsturnarea regimului Ceaușescu. Din câte cunosc, acest gen de scandare nu a existat în alte orașe ale țării.

În aceste circumstanțe, Ceaușescu le-a ordonat ministrului de interne și ministrului apărării să ia măsuri ferme de interzicere a ocupării zonei centrale a capitalei de către revoluționari, prin folosirea armamentului, amenințându-i că, în caz contrar, vor fi catalogați ca trădători și sancționați în consecință. Drept urmare, ministrul apărării a ordonat deplasarea spre București a tancurilor și trupelor de la UM 01303 Târgoviște, UM 01057 Mihai Bravu, UM 01088 Slobozia și UM 01069 Mihai Bravu.

Aceste unităţi au ajuns la faţa locului după părăsirea sediului CC de către cuplul prezidenţial, fiind redirecţionate către unităţile militare situate pe Şoseaua Olteniţei din Bucureşti.

Supus unei presiuni fantastice din partea *comandantului suprem*, aflându-se inclusiv sub emoţia participării directe la represiunea din noaptea de 21/22 decembrie 1989, ministrul apărării Vasile Milea a urcat la etajul şase al CC, le-a solicitat ofiţerilor aflaţi în jurul său să-i dea un pistol, după care, rămânând singur în biroul şefului de Stat Major al Gărzilor Patriotice, s-a împuşcat în piept. Generalul Milea nu a decedat instantaneu, a fost trimis de urgenţă la spitalul Elias unde, la scurt timp după momentul sosirii, a fost declarat decedat. Preşedintele Ceauşescu a fost anunţat despre sinuciderea ministrului de colonelul Corneliu Pârcălăbescu, şeful de Stat Major al Gărzilor Patriotice.

Cu referire la moartea ministrului apărării, în timp, procurorii au efectuat judicioase şi temeinice cercetări, concluzia fiind aceea că Vasile Milea s-a sinucis. Aceeaşi concluzie se regăseşte şi în Raportul Comisiei Senatoriale. S-a realizat chiar o reconstituire a stării de fapt existente şi s-a conchis că scenariul asasinării este imposibil, singura concluzie viabilă fiind aceea a sinuciderii. Raportul Comisiei a stabilit că „Dacă generalul Milea ar fi executat întocmai ordinul lui Ceauşescu şi ar fi deschis focul cu tot armamentul asupra revoluţionarilor, am fi avut mii de victime şi poate întreaga acţiune ar fi fost înecată în sânge (...). Sinuciderea generalului Milea Vasile este singurul gest activ făcut de cei din jurul dictatorului, împotriva acestuia (...). Generalul Milea a fost un produs al erei comuniste, terorizat de comportamentul celor doi dictatori, dar, spre deosebire de ceilalţi, el a fost un sentimental, un soldat român care în faţa propriei conştiinţe a ales gestul pe care, el, ca om modest ce era, a crezut că este singurul lucru ce putea să-l facă".

După 1989 până în prezent s-a speculat mult în legătură cu moartea ministrului Milea. Convingerea mea este că acesta s-a sinucis. Am analizat tot ce există în legătură cu moartea

ministrului, iar varianta omorului este exclusă. Pe membrii familiei ministrului, convinși că ministrul a fost omorât, îi înțeleg, sunt puține situațiile în care aparținătorii sinucigașilor acceptă realitatea. Însă nu-l înțeleg pe procurorul militar Dan Voinea, cel care ani de zile a avut în lucru dosarul Revoluției și care susține public varianta omorului. Relativ recent, acesta a participat în direct la o emisiune a postului Antena3, moderată de jurnalistul Mihai Gâdea. În cadrul emisiunii a „argumentat" cum ministrul Milea a fost împușcat de șeful Gărzilor Patriotice, colonelul Pârcălăbescu, pe care nu l-a putut ancheta deoarece murise cu mulți ani în urmă. Ei bine, după câteva minute, prin telefon, în direct, a intervenit chiar Pârcălăbescu. Ca să glumesc un pic, la telefon a sunat mortul. Care, desigur, și-a argumentat nevinovăția. *No comment!*

Să revenim. Încă din seara de 21 decembrie 1989, Ceaușescu a ordonat întoarcerea de la Timișoara a generalului Victor Atanasie Stănculescu. Acesta era un apropiat al cuplului prezidențial, bucurându-se mai ales de încrederea Elenei Ceaușescu. Este foarte probabil ca anterior sinuciderii ministrului Milea, pe fondul nemulțumirilor privind eficiența represiunii, Ceaușescu să fi luat decizia numirii generalului Stănculescu în funcția de ministru al apărării. Cert este că, la ora 09.55 a zilei de 22 decembrie 1989, generalul Stănculescu, cu celebrul picior sănătos în ghips, s-a prezentat în fața președintelui Ceaușescu care i-a cerut verbal să preia comanda armatei și să elimine orice risc de pătrundere a revoluționarilor în perimetrul din fața CC. Nu știa el Ceaușescu faptul că, luând această decizie, practic și-a semnat condamnarea la moarte.

Astfel, *de facto*, fără emiterea unui decret scris, generalul Stănculescu a devenit ministru al apărării. Imediat după acest moment important, folosind indicativul ministrului apărării („Rondoul"), a ordonat ca efectivele Armatei să se reîntoarcă în cazărmi, inclusiv vehiculele blindate aflate în fața CC al PCR. În urma acestui ordin, în jurul orei 11.00 au fost retrase din jurul

CC efectivele UM 01210 București, UM 01305 București și ale Academiei Militare. Așadar, imediat după numire, generalul Stănculescu a dat un ordin militar extrem de important, vădit contrar celui dat de comandantul suprem. Prin acest ordin s-a facilitat pătrunderea revoluționarilor în perimetrul din fața sediului CC al PCR.

Anterior acestui moment, la ora 10.30, Nicolae Ceaușescu a convocat Comitetul Politic Executiv al PCR la ceea ce urma să fie ultima ședință a puterii politice comuniste din România. La ședința CPEx, prezidată de Nicolae Ceaușescu, au participat: Ceușescu Elena, Mănescu Manea, Dăscălescu Constantin, Bobu Emil, Dincă Ion, Andrei Ștefan, Radu Ion, Ciobanu Lina, Totu Ioan, Niculescu Paul Mizil, Fazekaș Ludovic, Popescu Dumitru, Rădulescu Gheorghe, Gere Mihai, Giosan Nicolae, Mureșan Ana, Gâdea Suzana, Curticeanu Silviu, Stoian Ion, Ursu Ioan, Vlad Iulian și Postelnicu Tudor.

Stenograma ședinței CPEx arată starea de spirit a președintelui. Printre altele, acesta a spus: „Acum reiese că acțiunea este bine organizată și pusă la punct. Cu puțin înainte generalul Milea s-a împușcat (...) a plecat de la mine și după două minute am fost informat că s-a împușcat (...). Vreau să-i întreb pe cei prezenți aici, din CPEx, care este hotărât să lupte sau care nu? (...). Cine nu se angajează sau nu s-a angajat față de alții, să spună (...). Să declarăm imediat starea de necesitate în întreaga țară (...). Sigur că nu putem trage în muncitori. Noi suntem reprezentanții muncitorilor și nu putem trage în muncitori, dar sunt și lichele (...). Trădătorul Milea este de vină și probabil mai sunt și alții. Trădătorul Milea a plecat de aici și s-a sinucis. I-am spus să se ducă să dea ordin să aducă unitățile militare și el s-a sinucis. A intrat în sala de comandament și s-a sinucis." Întrebat de Manea Mănescu cine l-a înlocuit pe Milea în funcția de ministru al apărării, președintele a răspuns: „L-am chemat pe primul adjunct. Este deja la dispoziția mea și lucrează aici".

La ora 10.51 din 22 decembrie 1989, prin decret prezidențial, a fost instaurată starea de necesitate pe întreg teritoriul României, decretul fiind difuzat pe posturile de radio și de televiziune. Prin acest act s-a dispus ca toate unitățile MApN, M.I. și Gărzilor Patriotice să intre în stare de alarmă, au fost interzise întâlnirile publice și circulația persoanelor pe timp de noapte, constituirea pe timp de zi a grupurilor mai mari de cinci persoane etc. S-a anunțat inclusiv sinuciderea generalului „trădător" Vasile Milea.

Ca urmare a conduitei generalului Stănculescu, în jurul orelor 11.30, în fața sediului CC se aflau aproximativ 80 000 de revoluționari. Profitând de situație, generalul Stănculescu i-a sugerat președintelui că este oportun să părăsească sediul CC cu ajutorul unui elicopter. Inițial propunerea a fost refuzată, iar președintele a dat ordin ca efectivele Direcției a V-a din cadrul DSS să nu permită accesul revoluționarilor în sediu. Imediat după acest moment, Ceaușescu a ieșit în balconul CC și a avut o tentativă de a intra în dialog cu revoluționarii, folosind o portavoce. A încercat calmarea spiritelor, însă reacția maselor a fost violentă, Ceaușescu a fost huiduit, iar în direcția sa au fost aruncate diferite obiecte, ceea ce l-a determinat să reintre în sediu.

În acest timp, generalul Stănculescu a luat legătura prin telefon cu generalul Iosif Rus – șeful Aviației Militare –, căruia i-a solicitat trimiterea spre CC a două elicoptere ce urmau să aterizeze pe acoperișul instituției și să-i evacueze pe soții Ceaușescu și pe alți membri ai conducerii PCR. Ordinul s-a executat, însă doar unui singur elicopter i s-a facilitat aterizarea. Presat de împrejurări, cuplul prezidențial, Manea Mănescu, Emil Bobu, Marian Rusu și Florian Raț (ultimii doi, gărzi de corp) au urcat în elicopterul pilotat de locotenent-colonelul Vasile Maluțan. Elicopterul a decolat de pe acoperișul CC al PCR la ora 12.06 din 22 decembrie 1989. Concomitent, primii revoluționari au pătruns în sediul CC al PCR.

Pentru înțelegerea acestor momente unice, în cele ce urmează voi prezenta un set de declarații edificatoare.

Generalul Victor Atanasie Stănculescu a declarat în fața Comisiei Senatoriale: „Pe 21.12.1989, către orele 18.00, generalul Milea mi-a spus: «Vino la București!» (...) M-am dus la avionul militar care era acolo [Timișoara] și cred că la orele 01.45, noaptea, pe 22, am aterizat la Otopeni (...). Am ajuns acasă în jur de ora două și ceva. Soția era speriată (...) am început să caut soluții. Nu m-a mai căutat nimeni în noaptea aceea, pe la 04.00 am dat telefon la ofițerul operativ de la minister și i-am spus că am sosit (...). Am căutat o soluție ca să nu particip la ceea ce era foarte clar o acțiune de represiune. Am întrebat la Spitalul Militar cine e de gardă. Mi s-a spus că sunt medici mulți, că au fost răniți mulți și că la toate secțiile sunt șefii prezenți. L-am căutat pe generalul doctor Niculescu, șeful Secției de traumatologie (...). M-am dus și i-am spus că nu vreau să mă duc la CC. Mi-a spus: «Îți pun piciorul în ghips (...). Spui că ai avut întindere de menisc.» (...) Am stat acasă și, către orele 08.00, m-a căutat ofițerul operativ și mi-a spus că a zis tovarășul ministru să mă duc la CC. I-am spus să-i spună că sunt cu piciorul în ghips (...). Am fost sunat după aceea (...). La ora zece și ceva a venit o mașină de la cancelarie, trimisă de Manea (...). Am intrat în CC (...). Am trecut pe coridoare și mi s-a spus «Duceți-vă, e supărare mare, că generalul Milea s-a împușcat.» (...). M-am dus, atunci a ieșit el [Ceaușescu] și m-a întrebat ce am pățit la picior. Mi-a spus să iau comanda, să întărim dispozitivul și să apărăm (...). Nu m-am dus să-i transmit ordinul, am intrat în camera unde erau transmisioniștii și am întrebat dacă au legături. Mi-au spus că da. Atunci, «comunicați unităților să oprească, să încerce să se întoarcă în cazărmi și pe parcurs să spună că sunt alături de oamenii muncii». Era către 10.40–10.50. Între timp am venit în camera operativă, a venit și Pârcălăbescu și mi-a spus, era transfigurat, că generalul Milea s-a împușcat (...). La grupa operativă am stat de vorbă, în general, cu activitățile, fără să le spun în momentul acela despre acel ordin, pentru că nu știam care va fi reacția, fiindu-mi teamă să nu îl anuleze. Acesta a fost, să zic, momentul nr. 1 al hotărârii pe

care am luat-o. Dar nu pot să spun că hotărârea aceasta am luat-o în acel minut, ci deja acumulasem gândul la Timișoara, drumul spre București, drumul până aici, plus informațiile pe care le-am primit (...). Întrebarea era ce făceam dacă se intra în sediu și dacă Ceaușescu descoperea că am dat ordine inverse (...). Am spus că situația nu mai poate fi controlată și nu există decât o soluție: să plece din sediu. La ora respectivă nu m-am gândit dacă va fi o plecare pe sus sau pe jos (...) cred că generalul Neagoe sau altcineva mi-a spus să chemăm elicopterele (...). Vorbesc atunci cu Rus, i-am dat telefon și am vorbit cu Rus (...). Până la urmă a trimis două elicoptere, din care a aterizat unul (...). Nu știam că au fost greutăți, că pe terasă erau niște antene, care au fost date jos ca să poată veni elicopterul (...). Interiorul acestei clădiri era foarte bine organizat pentru apărare. Dar nu mai știu câți erau ofițeri, majoritatea erau îmbrăcați în civil (...). La parter, etajul unu și etajul doi aveau încărcătoarele suplimentare la curea, cu automate, au fost și grenade (...). Însă panica îl depășise din punct de vedere al stăpânirii de sine, amândoi erau albi, el tremura, Dăscălescu nu se mai controla (...). Era o panică pe care nu o vezi decât poate o singură dată în viață, cu ocazia unui incendiu sau unei inundații, când oamenii își dau seama că se află la limita între viață și moarte. Cam așa era. Se pierduse acea față oficială a staffului (...). Evacuarea trebuia făcută pentru a nu se opune o rezistență, care ne dădeam seama că este inutilă și nu putea să aducă decât o baie de sânge (...). În momentul când s-a plecat de la etajul acesta [I], au început să dispară toți cei care aveau arme și să lase armele pe jos. Țin minte că le-am spus unor copii care intraseră în sediu să nu umble cu armele, erau cel puțin 5–6 automate pe jos și încărcătoare (...). M-am grăbit să ajung la MApN și să aflu mai departe ce se întâmplă cu zborul și dacă este sub control, pentru că să fiu sincer și mie îmi era frică, pentru că nu știam unde se vor duce."

Matenciuc Trifan – declarație de martor: „În dimineața zilei de 22.12.1989, am primit ordinul de a mă deplasa la domiciliul

generalului Stănculescu, am ajuns acolo în jurul orelor 09.15, iar în momentul când mă aflam în fața imobilului l-am văzut pe general încadrat de două persoane îmbrăcate în civil pe bancheta din spate a unui autoturism Dacia 1300 cu numere civile, de culoare neagră (...), am constatat că generalul Stănculescu șchiopăta, fără să cunosc de ce. Împreună cu generalul Stănculescu am intrat în CC, am urcat la etajul I unde am fost întâmpinați de cadre ale Direcției a V-a. Precizez că amândoi eram înarmați cu câte un pistolet Carpați (...). În acele momente ne aflam în antecamera Cabinetului 1, folosit de Nicolae Ceaușescu. Aici se aflau mai multe personalități politice ale vremii, dar și componenții Direcției a V-a. La scurt timp, președintele Nicolae Ceaușescu a ieșit din cabinetul său, și pot aprecia că avea un aspect răvășit. Și-a ațintit privirea spre mine având în vedere că nu mă cunoștea, iar generalul Stănculescu i-a explicat că sunt adjutantul lui. Nicolae Ceaușescu i s-a adresat generalului Stănculescu spunându-i: «Tov. Stănculescu, te-am chemat să lucrezi cu mine. Armata nu depune armele. Armata folosește toate aceste instalațiuni (arătând cu mâna în jurul CC – unde se afla un puternic dispozitiv de apărare compus din trupe terestre cu tehnică blindată, plus cei de la Direcția a V-a, cu scutieri și restul trupelor de intervenție). Mergeți acolo (indicând punctul de comandă din interiorul CC) și dați ordinele necesare». Cu referire la acest ordin dat de Nicolae Ceaușescu, apreciez personal că de fapt a fost o numire verbală în funcția de ministru al apărării a lui Stănculescu (...). Imediat după ordin, generalul și eu ne-am îndreptat spre punctul de comandă unde se afla în calitate de șef generalul Eftimescu Nicolae, fiind prezent inclusiv generalul Voinea (...) Generalul Stănculescu a fost rechemat probabil la Cabinetul 1. Până la reîntoarcerea generalului, am ieșit pe hol unde am surprins o conversație purtată între Elena Ceaușescu și Dincă Ion. Am auzit cum acesta din urmă îi spunea Elenei Ceaușescu ceva de genul: «împușcăm 3 000–5 000 și facem ordine», afirmație aprobată de Elena Ceaușescu (...). Generalul Stănculescu s-a reîntors la

punctul de comandă, relatându-mi ulterior evenimentelor că a purtat o discuție cu Nicolae Ceaușescu și l-a sfătuit pe acesta să părăsească CC deoarece aici nu i se mai putea asigura securitatea, sugerându-i o deplasare cu elicopterul la Snagov, locație din care Nicolae Ceaușescu ar mai fi putut guverna. Generalul mi-a relatat că scopul real al acestui sfat dat președintelui a fost înlăturarea lui de la comanda țării. Repet, aceste discuții le-am purtat cu generalul Stănculescu ulterior evenimentelor din decembrie. Am fost martor la ordinul dat de generalul Stănculescu pentru ca generalul Eftimescu să retragă în unități efectivele aflate în dispozitivul de apărare din jurul CC, dar să nu se lase dezarmate, însă să pactizeze cu mulțimea. Mai apoi l-am însoțit pe generalul Stănculescu spre etajul V al CC unde am văzut cum Nicolae și Elena Ceaușescu au fost aduși în mare grabă pentru a fi luați de elicopter. Am asistat inclusiv la abandonarea armamentului din dotare și a ținutei militare de către componenții Direcției a V-a. Precizez că aceștia purtau niște scurte de culoare albastră cu guler din blană, fără însemne militare, iar pe dedesubt aveau haine civile. Erau înarmați cu pistoale-mitralieră. Armele au fost abandonate pe jos, fapt ce ar fi putut genera mari probleme, mai ales că un tânăr (adolescent), aflat printre primii manifestanți pătrunși în CC, a pus mâna pe o armă și a tras o rafală, arma fiind dezasigurată și cu cartuș pe țeavă. Nimeni nu a fost rănit ca urmare a acestui incident. Precizez că în timpul fugii cuplului Ceaușescu m-am aflat lângă generalul Stănculescu. Nu este adevărat faptul că în momentele premergătoare decolării elicopterului între Elena Ceaușescu și generalul Stănculescu ar fi avut loc un dialog prin care i se cerea generalului să aibă grijă de copiii cuplului (...). Împreună cu generalul Stănculescu am părăsit CC-ul, nu înainte de a ne lăsa pistoalele în sertarele unui birou. Am constatat că toate armele și echipamentele abandonate de cadrele Direcției a V-a au fost luate de manifestanți (...) ne-am deplasat la Ministerul Apărării."

Curticeanu Silviu – Comisia Senatorială: „Știu că în seara de 21 decembrie Ceaușescu i-a spus lui Milea ca în dimineața de 22 să fie Stănculescu prezent. Milea mi-a spus că se duce să-l cheme pe Stănculescu, că i-a spus tovarășul și că probabil nu mai are încredere în el (...). Relațiile dintre Ceaușescu și Stănculescu erau bune. Stănculescu era adjunct de ministru și avea în subordine «Romtehnica», și nu este un secret pentru nimeni că aceasta făcea ceea ce făcea, export de arme. Deci, înseamnă că Ceaușescu avea încredere în el (...). Am urcat cu Pârcălăbescu să văd care este situația lui Milea, am intrat în camera în care era Milea. Era în cămașă, culcat, avea o pată de sânge, părea mort (...). Cele două [doctorița și o soră medicală] mi-au spus că Milea trăiește, mi-au spus că au chemat salvarea. Am stat până au venit cu targa, l-am acoperit cu mantaua și le-am spus să aibă grijă de el pentru că mi-a fost cel mai bun prieten (...). Ceaușescu a luat un microfon și a ieșit în balcon. Cred că a fost cel mai dramatic moment al vieții lui. S-a aruncat cu pietre, cu lemne și l-am văzut cu o figură chircită, întorcându-se și mergând la el în birou. A venit acolo și Stănculescu și au ieșit spre lift (...). A trecut un timp până au fost chemate elicopterele (...), apoi a trecut pe culoar, pe lângă mine, și nu a spus nimic. Acesta a fost un gest de lașitate față de noi. I-a luat pe Bobu și pe Mănescu și au plecat, iar noi puteam fi linșați (...). După plecarea lui a fost o intrare violentă, s-au spart ușile. La un moment dat au apărut niște uslași, iar din altă parte niște tineri care s-au oprit speriați. Eu eram între ei și le-am spus să stea liniștiți, celor cu arme le-am spus să lase armele și să plece, așa au făcut (...). De ce s-a sinucis Milea este foarte greu să-mi dau seama. Sunt două ipoteze. Ori s-a speriat de faptul că Ceaușescu l-a amenințat că îl pune în fața plutonului de execuție, ori a văzut că armata nu-i mai răspunde și nu mai poate face nimic, sau pentru că știa că și armata poartă o vină în legătură cu cele întâmplate (...). Ceaușescu nu a vrut să demisioneze niciodată, nici în fața morții, nu ar fi trăit nici o zi fără să fie

președinte, era prea îndobitocit în credința că i se cuvine această funcție. Ceaușescu era un fanatic."

Audiat de mine ca martor, Silviu Curticeanu a precizat: „L-am întâlnit pe generalul Milea în dimineața de 22 decembrie (...). Confirm că era abătut și într-o stare de mare tristețe, mi-a relatat că a primit ordin de la Nicolae Ceaușescu să îl cheme pe generalul Stănculescu de la Timișoara (...) a urmat sinuciderea lui Milea. În virtutea relațiilor de serviciu, dar și personale cu generalul Milea, consider că a fost un act suicidar. Toate elementele cunoscute de mine conduc spre această concluzie. Am considerat că vinovatul moral pentru acest gest a fost fără îndoială Ceaușescu, care în zilele anterioare l-a umilit, l-a amenințat cu destituirea, iar în final i-a ordonat să îl cheme pe Stănculescu. Pe fondul celor întâmplate la baricadă și în tensiunea momentului respectiv, cred că Milea s-a sinucis (...). Nu cred că Ceaușescu avea intenția să părăsească țara. Fuga lui subită din CC a fost urmarea panicii, ca urmare a adunării maselor în piață, a huiduielilor, dar și a persuasiunii generalului Stănculescu care a reușit să-l determine să părăsească sediul."

Spiroiu Niculae, fost ministru al apărării, a relevat că: „După moartea ministrului Milea, Ceaușescu l-a chemat pe generalul Stănculescu la CC și i-a ordonat să preia comanda armatei. Acest ordin nu a fost materializat în vreun înscris, poate și din cauza condițiilor existente, a rapidității cu care s-au desfășurat evenimentele, dar generalul Stănculescu cred că a înțeles rolul ce-i revenea. Menționez în acest sens semnarea ordinelor pe care le-a dat cu indicativul «Rondoul», care era de fapt indicativul ministrului apărării Milea. Așadar, generalul s-a comportat *de facto* ca ministru al apărării, armata l-a recunoscut și a respectat ordinele, iar după ce a mers la MApN a ocupat biroul ministrului și s-a așezat în scaunul acestuia."

Vlad Iulian, fost șef al DSS – Comisia Senatorială: „În data de 22 decembrie acest sediu [CC al PCR] avea în el atâta armament și muniție încât cred că o lună ar fi putut să reziste. În zorii

zilei de 22 decembrie am dat nişte ordine care pentru mine rămân capitale. Tot perimetrul acesta era înconjurat de o brigadă a trupelor de Securitate. Erau sute de ofiţeri şi subofiţeri cu armament, inclusiv luptători USLA. Nu s-a tras un foc, cu toate că Ceauşescu, când a fugit spre lift, a spus să nu se permită să se intre în sediu, să se tragă (...). În dimineaţa de 22 decembrie am urcat împreună cu Milea la etajul unu, la biroul lui Ceauşescu. Milea era foarte afectat, am ieşit pe culoar, pe fotolii, a început să plângă şi spunea să-i spun soţiei ce s-a întâmplat, că nu a fost pregătit să întâmpine aşa ceva. Atunci i-am spus că nu putem lăsa lucrurile aşa, că de fapt forţa este în mâna lui şi a mea. Eu stăpâneam lucrurile în sediu, iar el afară (...). I-am propus să-l arestăm pe Ceauşescu (...). A înţeles sensul celor spuse de mine, dar a spus că nu mai este în stare, nu l-am văzut niciodată în această situaţie. Atunci am dat ordin trupelor din sediu să se lase deschisă cale manifestanţilor, să nu se tragă. Direcţiei a V-a i-am dat ordin să lase manifestanţii să intre în sediul CC şi au fost lăsaţi, am dat ordin şefului unităţii antiteroriste să-şi retragă trupele, şi le-a retras. Ordinul l-am dat în 22 dimineaţa (...). Ceauşescu a fost huiduit pe terasă, a început să se arunce în el. S-a speriat şi văzând că lumea încearcă să intre a luat-o pe ea şi câţiva apropiaţi spre terasa unde îi aştepta elicopterul (...). Dacă elicopterul întârzia un minut-două, Ceauşescu era prins pe terasă, iar contactul nu ar fi fost prea plăcut (...). In dimineaţa zilei de 22, pe la ora 08.00, am fost chemat de Curticeanu la o şedinţă şi acolo Ceauşescu i-a cerut lui Milea să-i raporteze ce se întâmplă cu unităţile (...). Starea lui Milea era a unui om terminat din punct de vedere psihic, a bânguit [*sic*] ceva, Ceauşescu s-a enervat şi a bătut cu pumnul în masă (...). La câteva zeci de minute un ofiţer mi-a spus că generalul Milea s-a împuşcat."

Neagoe Marin – fost şef Direcţia a V-a din cadrul DSS, Comisia Senatorială: „In ziua de 22 decembrie, dimineaţa, am chemat pe colonelul Lăzărescu, colonelul Tîlpeanu şi colonelul Nae Octavian, cărora le-am dat ordin foarte clar ca Direcţia a V-a să

nu tragă, și dacă oamenii vor veni să intre în sediu să îi lase. Eu și oamenii mei ne-am așteptat ca el să-și dea demisia. Ne-am gândit că poate, în ultimul moment, înțelege acest lucru, dar nu a fost așa. Știți ce s-a discutat la ședința CPEx, să se meargă mai departe, adică să continue. În orice caz, eu le-am spus oamenilor mei să fie atenți cu puștile, cu oamenii (...). Am făcut toate acestea pentru că am înțeles că Ceaușescu urma să cadă (...). M-am întâlnit cu generalul Stănculescu, care mi-a spus să merg cu el pe acoperiș să aducem elicopterele (...). Ceaușescu era comandantul suprem, iar după el venea ministrul forțelor armate. Îl numise pe Stănculescu ministru (...). Vreau să spun că Ceaușescu a plecat pentru a lupta mai departe, dar nu mai avea cu cine, pentru că Direcția a V-a terminase de dimineață, el nu a plecat cu nimeni după el, doar cu cei doi ofițeri pe care i-a băgat în elicopter. Trebuie să vă gândiți ce se întâmpla dacă puneam în aplicare planul de măsuri pe care îl aveam (...). Pentru apărarea Comitetului Central în caz de necesitate, de război, aveam un Plan de cooperare cu numărul de cod 200, făcut de DSS, și se afla la M.I. – Serviciul de documentare – și la DSS. Planul se punea în aplicare de un comandament, iar șef putea fi un adjunct de ministru. Nicolae Ceaușescu credea că planul funcționează pentru că erau două locații pentru el – Sinaia și Târgoviște – și se aștepta ca eu să vin după el cu tot ce trebuie. (...) Cred că Nicolae Ceaușescu a ales să meargă la Târgoviște pentru că așa era planul. Eu trebuia să-l urmez cu jumătate din efective și să alarmez pentru colaborare județele sau județul unde se afla acesta, dar n-am făcut-o."

Șoldea Ștefan, fost subofițer USLA, declarație de martor: „Am fost component al USLA începând cu anul 1987, făcând parte din Detașamentul Special de Intervenție (...). Ziua de 22.12.1989 m-a găsit în sediul fostului CC al PCR. Împreună cu alți trei colegi de la USLA am fost solicitați să intrăm în sediu la orele 06.00, ora de schimbare a serviciului (...). În acea primă parte a zilei de 22.12.1989 nu m-am aflat în proximitatea președintelui României sau a anturajului acestuia. Cu excepția

faptului că în mai multe încăperi ale CC am observat militari ai trupelor de Securitate înarmați inclusiv cu puști-mitralieră, nu am asistat la evenimente deosebite (...). Afirm însă că, în jurul orelor 11.00, prin intermediul stației radio aflate în dotare am auzit în mod direct ordinul transmis de generalul Vlad Iulian. Acesta, folosind indicativul «88», a spus ceva de genul: «Nu vă opuneți voinței poporului». Imediat după acest mesaj, eu și cei trei colegi ne-am depus armamentul din dotare (fiecare avea un pistol-mitralieră și un pistol mic Stecikin) într-o încăpere aflată la parterul sediului. În aceeași încăpere și-au depus armamentul din dotare cu tot cu muniție unii dintre componenții Direcției a V-a, astfel apreciez că în acea cameră au fost practic aruncate aproximativ 30–40 de arme. Îmi amintesc faptul că un coleg de la Direcția a V-a a închis ușa metalică de acces, iar apoi cu toții au părăsit sediul."

Iosif Dan – revoluționar: „Oamenii au intrat pe geamurile laterale și celelalte geamuri. Când am intrat, forța armată era cu arma la picior și cu sectorul detașat. Colonelul Cernat ne-a spus că nu există nici un risc din partea lor, că nu vor trage în populație. Am intrat, eram victorioși și am început să găsim arme (...). Nu cunoșteam clădirea în interior și a durat foarte mult până am reușit să ajungem pe clădire. Din păcate însă, s-a ajuns prea târziu pentru a-l prinde pe Ceaușescu. Când am ajuns pe clădire, elicopterul se ridica (...). Foarte mulți oameni care au luat arme au lăsat fie buletinul, fie legitimația de serviciu, a fost adusă și muniția care a fost strânsă din clădirea CC și care a fost foarte multă (...). După ce s-au dat arme, fiecare și-a luat câte un punct de observație (...). Au venit băieții și mi-au spus că unul, îmbrăcat cu vestă antiglonț, vrea să vorbească cu mine. A venit și a spus că este colonelul Ardeleanu, șeful USLA, și că dorește să se predea, împreună cu oamenii lui."

Lăcătușu Vasile – revoluționar: „În decembrie 1989 eram inginer și lucram la întreprinderea Semănătoarea din București (...). Pe 22.12.1989, am plecat de dimineață spre serviciu și m-am

abătut intenţionat de la traseu pentru a merge pe Strada Batiştei unde am constatat că angajaţii de la salubritate depuneau eforturi pentru a curăţa zona şi a înlătura urmele celor petrecute în noaptea precedentă (...). Am ajuns în faţa CC-ului chiar în clipele în care am observat că elicopterul prezidenţial a decolat. După acest moment, în dezordinea creată, am constatat că se poate intra în CC, iar eu şi soţia mea am pătruns în sediu pe o fereastră laterală situată lângă uşa de intrare. Aici l-am recunoscut pe un bărbat despre care ştiam că face parte din garda personală a lui Nicolae Ceauşescu. Îl ştiam pe acesta din vedere, ţinând cont că l-am văzut la televizor în preajma preşedintelui, dar şi pentru că s-a întâmplat de mai multe ori să stăm la coadă la aceeaşi benzinărie de unde ne luam raţia de carburant (...). Ne-am recunoscut reciproc, am schimbat două-trei cuvinte, după care nu l-am mai văzut (...). Ulterior, am urcat la etaj şi am pătruns în biroul nr. 1 folosit de Nicolae Ceauşescu. Ţin să precizez că în clădire împreună cu mine au intrat multe alte persoane care nu se cunoşteau între ele, întreaga noastră conduită fiind una total spontană, fără existenţa vreunei premeditări. Ajuns în biroul nr. 1, erau persoane care începuseră să distrugă diverse tablouri sau fotografii cu Ceauşescu (...). La un moment dat, în timp ce încercam să sintetizăm pe hârtie, în scris, ideile noastre despre viitorul ţării s-a auzit că într-un alt birou al CC-ului ar fi fost descoperiţi prim-ministrul Dăscălescu şi Ilie Verdeţ (...). Precizez că, anterior, într-o încăpere a CC-ului au fost descoperite arme care s-au împărţit revoluţionarilor pe bază de buletin. Nu cunosc cine a luat decizia distribuirii armamentului, însă această idee mi s-a părut de la bun început suspectă."

Maluţan Vasile – pilot, Comisia Senatorială: „Alarma propriu-zisă a fost dată pe la 11.25, când am primit ordin să plecăm, eu eram comandant pe elicopterul Dauphin – principal (...). Am venit, am aterizat pe terasă, era pregătită pentru că am văzut antenele culcate, terasa era liberă pentru aterizare (...). Am aterizat, aşteptarea a fost de circa 20 de minute (...). Au apărut (...).

Îi aduceau mai mult pe sus, erau atât de speriați! Erau transfigurați, pur și simplu. Au urcat buluc în elicopter (...). Au mai urcat Bobu, Manea Mănescu și cei din gardă – Rusu Marian și Raț Florian (...). Am decolat! Procesul de decolare a fost destul de dificil (...). L-am lansat, cred că am coborât vreo trei etaje sub nivelul clădirii, după care am intrat în viteză și am reușit să ies (...). Am luat înălțimea de siguranță, am intrat în viraj către nord și l-am întrebat pe Ceaușescu «În ce direcție?» (...) Mi-a indicat să merg către Snagov (...) le-am comunicat celor de la bază că mergem către «Balta Mică» – așa era știut Snagovul."

Momentul decolării elicopterului prezidențial de pe terasa fostului Comitet Central al Partidului Comunist Român (ora 12.06) reprezintă, în fapt, pierderea prerogativelor puterii de stat de către cuplul prezidențial Ceaușescu și, implicit, sfârșitul dictaturii în România. Epoca Ceaușescu se terminase!

Mi-ar fi plăcut să asist la acele ultime ore ale regimului, să văd pe chipul lui Ceaușescu ceea ce generalul Stănculescu a numit „panică unică în viață". Totuși, citind cele de mai sus, îmi folosesc imaginația și reușesc destul de bine să „fiu" acolo și să-l privesc pe Nicolae Ceaușescu, care se credea stăpân absolut al poporului român, dar care a pierdut puterea într-o clipită. Desigur, el nu a realizat imediat că la ora 12.06 din 22 decembrie a devenit un „rege al nimicului" care se îndrepta spre propria execuție. Cu toate că, după Revoluție, s-a spus că Ceaușescu „a fugit" cu elicopterul, apreciez că în mintea lui nu se punea problema unei fugi, intenția lui era de regrupare, nicidecum de fugă, mentalitatea lui nu-i permitea să capituleze atât de ușor. De altfel, doar așa se explică solicitarea să-i fie puse la dispoziție trupe ale parașutiștilor. În plus, era convins că va primi și sprijinul cadrelor Direcției a V-a a Securității, comandate de generalul Neagoe. Nu s-a întâmplat așa, pentru că a fost abandonat/trădat de toate structurile de forță. Probabil, Ceaușescu a conștientizat situația reală în care se afla doar cu puțin timp înainte de execuția din data de 25 decembrie. Însă, la momentul decolării de pe

acoperișul CC, el încă avea planuri. Atunci era momentul optim să-i fi spus cineva proverbul „Dacă vrei să-L faci pe Dumnezeu să zâmbească, fă-ți planuri de viitor". Totuși, el fiind ateu, probabil ar fi ignorat o astfel de cugetare înțeleaptă.

Pentru represiunea din intervalul 16–22 decembrie îi consider vinovați pe soții Ceaușescu, pe miniștrii ministerelor de forță și pe toți șefii de direcții militare. Ei sunt cei care, deținând funcțiile de comandă militară ale statului român, au săvârșit crime împotriva umanității. Pentru cei care nu cunosc definiția acestei infracțiuni, precizez că legea stipulează că atacul generalizat și sistematic îndreptat împotriva unei populații civile, în urma căruia rezultă morți și/sau răniți, constituie crimă împotriva umanității.

De multe ori m-am întrebat cum m-aș fi comportat dacă în decembrie 1989 aș fi fost militar în termen, indiferent de arma la care aș fi fost încorporat. Un proverb indian spune că „nu trebuie să judeci pe nimeni, până când nu vei fi mers de două ori până la lună și înapoi, în pantofii săi". Astfel, folosindu-mi imaginația, am „încălțat" bocancii militari și am intrat în pielea unui tânăr militar în termen din decembrie 1989. Premisele ar fi fost cam așa: aș fi avut 18–19 ani. Fiind încorporat prin septembrie, aș fi avut cam trei luni de relativă instrucție. Aș fi depus deja jurământul militar. Aș fi fost, alături de ceilalți camarazi, rupt total din punct de vedere al informațiilor din exteriorul unității militare, fiind îndoctrinat doar cu politica oficială a statului comunist totalitar. Așa fiind, mi s-ar fi comunicat că la Timișoara acționează huligani și agenți străini care au ca scop distrugerea idealurilor poporului român și, eventual, destrămarea teritorială a țării. Apoi mi s-ar fi spus că și la București acționează dușmanii patriei socialiste. Fiind în imposibilitatea de a afla informații corecte despre realitatea momentului, acceptam varianta oficială. Ei bine, în aceste circumstanțe, mi s-ar fi ordonat să ies în stradă, în misiune de luptă.

Vreau să fac o mică paranteză și să analizez jurământul militar, așa cum era înainte de Revoluție. Fiecare militar jura „să execute întocmai ordinele comandantului suprem, cerințele regulamentelor militare și ordinele comandanților", dar și să apere „patria, poporul și cauza socialismului". Așadar, orice militar jura inclusiv să-i fie obedient lui Nicolae Ceaușescu. Oricine a făcut armata știe ce greutate are jurământul militar. Cei care nu au făcut armata vor trebui să-și imagineze efectele psihologice profunde ale unui astfel de jurământ unic, depus nu de prieteni, nu de cunoscuți, ci de camarazi. Sunt multe de spus despre camaraderie, inclusiv Sigmund Freud a comparat legătura între camarazi cu legătura între enoriași.

Revin la incursiunea imaginară în decembrie 1989. Așadar sunt în stradă, înarmat și probabil speriat de ce se întâmplă. În mod cert nu am fost instruit pentru o astfel de situație. În fața mea și a camarazilor se desfășoară un spectacol incredibil. Revoluționarii, despre care eu am fost informat că sunt huligani și agenți străini, se manifestă ostil, chiar violent, scandează împotriva celui pe care am jurat să-l apăr și să-i respect ordinele. Iar acesta a dat ordin să trag! Ordinul este repetat de comandantul unității din care fac parte. Eventual, lângă mine se află vreun general venit de la centru, care dă același ordin. Poate chiar ministrul apărării este lângă mine și dă ordinul! Ei bine, eu ca militar în termen ce fac? Am cum să refuz ordinul? Pot eu, din poziția în care mă aflu, să apreciez că ordinul este vădit ilegal? Pot eventual să o iau la fugă și să scap din această situație fără ieșire? Oricât aș întoarce situația pe toate fețele, răspunsul este același: probabil aș fi respectat ordinele primite! Cel mult aș fi putut să iau linia de ochire astfel încât să nu împușc pe nimeni. Dar dacă vreun revoluționar venea direct spre mine cu intenția clară de a mă lovi cu un obiect contondent? Sau dacă vreun alt revoluționar se pregătea să arunce spre mine cu un cocktail Molotov? Răspunsul mi-e clar: cel mai probabil mi s-ar fi activat instinctul de conservare.

Nu întâmplător Statutul Tribunalului Penal Internațional, cu privire la crimele împotriva umanității, stipulează că sunt exonerați de răspundere militarii care aveau obligația respectării ordinului superiorilor, cu excepția ordinului vădit ilegal. Pentru militarii de execuție, aparența de legalitate a ordinelor venite chiar de la Nicolae Ceaușescu exista. Vădită ilegalitate ar fi fost dacă militarilor li s-ar fi ordonat, de exemplu, să iasă pe stradă și să-i împuște pe copiii sub zece ani. Este un exemplu împins la extrem, dar asta e vădita ilegalitate, conform legii. Istoric, un exemplu de vădită ilegalitate a fost gazarea deținuților evrei din lagărele naziste. În cazul acesta, sigur că până și gardienii puteau fi trași la răspundere pentru o infracțiune care constituie crimă împotriva umanității. Spre finalul cărții voi face o incursiune mai amplă în Statutul TPI. În fine, sper ca niciodată militarii acestei țări să nu mai fie puși într-o situație similară celei din decembrie 1989.

Gata cu imaginația, să ne întoarcem la realitatea istorică. Conform datelor oficiale, în intervalul 16–22 decembrie 1989 – ora 12.06 – totalul decedaților a fost de 153, au fost înregistrați 831 de răniți, fiind lipsiți de libertate 890 de revoluționari.

Pentru faptele lor din decembrie 1989, Nicolae și Elena Ceaușescu au plătit prețul suprem la data de 25 decembrie 1989, chiar dacă, după cum voi argumenta, decizia uciderii acestora a avut la bază alte motivații.

Sistemul de justiție și-a spus cuvântul cu privire la o parte a persoanelor cu funcții care au participat la represiunea coordonată de președintele Ceaușescu. Pentru represiunea din Timișoara aproape toți factorii decizionali din cadrul Miliției și Securității au făcut mulți ani de penitenciar, condamnările survenind la relativ scurt timp după Revoluție. La fel s-a întâmplat cu Ion Coman, secretarul CC al PCR. Ulterior, după anul 1996, generalii Stănculescu și Chițac au fost la rândul lor condamnați la pedepse mari privative de libertate, pentru represiunea revoluționarilor timișoreni. Voi explica pe parcurs de ce unii liderii din

cadrul MApN au fost trași la răspundere la mult timp după faptele lor din timpul Revoluției. Tot pentru Timișoara, au fost condamnați majoritatea membrilor Comitetului Politic Executiv al PCR, reținându-se faptul că în ședința din data de 17 decembrie 1989 s-a decis reprimarea revoluționarilor timișoreni. La rândul lor, Tudor Postelnicu – ministru de interne, decedat la data de 12 august 2017 – și Iulian Vlad – șeful Securității, decedat la data de 30 septembrie 2017 – au fost condamnați la pedepse mari privative de libertate pentru participarea la represiunea de pe întregul teritoriu al României. Ministrul apărării Vasile Milea s-a sinucis în dimineața de 22 decembrie 1989. Pe de altă parte, ca exemplu, generalii Nicolae Eftimescu – șeful Direcției Operații – și Ion Hortopan – șeful Comandamentului Infanteriei și Tancurilor –, deși au coparticipat decisiv la reprimarea revoluționarilor, nu au fost niciodată cercetați.

Aceste realități juridice denotă preocuparea justiției militare, cel puțin în parte, pentru înfăptuirea actului de justiție în legătură cu Revoluția, în pofida preconcepțiilor existente la nivelul societății cum că nu s-a făcut nimic în acest sens.

Ca o concluzie, se poate spune că, în România, regimul comunist a fost instaurat prin intermediul infracțiunilor (falsificarea alegerilor din 1946, arestarea majorității opozanților etc.) și s-a prăbușit manifestându-se criminal față de popor. Între aceste două momente, despărțite de mai bine de patru decenii, acest regim a produs multe traume naționale greu de vindecat. Sper ca niciodată națiunea noastră să nu se mai confrunte cu așa ceva!

5.

PRIMELE ORE DE „DEMOCRAȚIE" ROMÂNEASCĂ

După ce l-a văzut pe Ceaușescu plecat, generalul Stănculescu, recunoscut de toată armata ca fiind ministru al apărării, a ajuns la sediul central al MApN în jurul orei 13.15 și s-a instalat în biroul fostului ministru Milea. La acea oră în clădire se afla și generalul Ilie Ceaușescu (fratele președintelui Ceaușescu) care, inițial, a fost izolat într-un birou al ministerului, iar ulterior, în cursul aceleiași zile, arestat. În sediu se aflau deja sau au sosit în scurt timp toate cadrele de conducere ale MApN.

Documentarul Marelui Stat Major din cadrul Ministerului Apărării Naționale relevă că, la 22 decembrie 1989, ora 11.45, generalul Ilie Ceaușescu (încă adjunct al ministrului apărării și secretar al Consiliului Politic al Armatei) a emis nota telefonică nr. 37 prin care a ordonat „obligativitatea unităților armatei de a acționa conform stării de necesitate".

Același document militar, dar și jurnalele de luptă ale unităților militare arată că la ora 14.10, în 22 decembrie 1989, tuturor unităților militare li s-au ordonat, prin notele telefonice 38 și 39, următoarele: „1. Unitățile militare de pe întregul teritoriu al țării se retrag în cazărmi, în ordine și cu calm, fără a se lăsa provocate, dezarmate sau dispersate. 2. Unitățile militare care sunt angrenate în fața sediilor județene de partid vor calma spiritele, fără să tragă, după care se retrag în unități. 3. În unități se va organiza apărarea cazărmilor și a tuturor obiectivelor militare. 4. Se vor executa numai ordinele transmise de la Ministerul Apărării Naționale.

5. Față de cele ordonate, comandanții militari să asigure paza obiectivelor civile de importanță deosebită cu subunități înarmate care să nu tragă decât în situația în care sunt atacate de grupuri înarmate cu arme de foc. 6. Pentru stabilirea priorităților în asigurarea pazei, comandanții militari să se pună de acord cu reprezentanții organelor locale. 7. Militarii care asigură paza acestor obiective să poarte pe mâna stângă banderola tricoloră." Notele telefonice au avut la bază Directiva ministrului apărării.

Importanța notelor telefonice nr. 38 și 39 este uriașă. În primul rând, se poate afirma că acesta a fost momentul când conducerea superioară a Ministerului Apărării Naționale a preluat prerogativele comandantului suprem.

Apoi se observă că s-a transmis ca unitățile militare să asigure paza obiectivelor civile de importanță deosebită cu militari care să tragă în situația atacării lor de către grupuri înarmate. Acest ordin a fost dat în condițiile în care, la acea oră din ziua de 22 decembrie 1989, în toată țara era o situație calmă, revoluționarii fraternizaseră cu toate forțele armate ale României și astfel nu existau motive întemeiate pentru reînarmarea trupelor și trimiterea lor în stradă.

Consecința acestei situații a fost că, la ora 14.15, s-a ordonat trimiterea unor subunități de infanterie și de parașutiști la TVR, unde s-a realizat un dispozitiv de apărare format din 51 de cadre, 330 de militari în termen, două tancuri și 17 TAB-uri.

Între orele 14.00–16.00, au fost trimise forțe ale MApN la Palatul Primăverii, Casa Scânteii, Piața Palatului, Banca Națională a României, Radiodifuziunea Română, precum și la marile întreprinderi din capitală. O atenție deosebită s-a acordat întăririi pazei și apărării aeroporturilor Otopeni și Băneasa, precum și a sediului MApN. Examinarea documentelor militare privitoare la forțele dispuse pentru paza acestor obiective relevă totala lipsă de temei în această privință, având în vedere că, obiectiv, nu exista riscul ca „forțe înarmate cu arme militare" să acționeze împotriva obiectivelor respective.

În marile orașe ale României s-au executat întocmai ordinele MApN date prin notele telefonice nr. 38 și 39, astfel încât și aici s-a trecut la paza armată a obiectivelor civile și militare.

Cu referire la MApN, este cunoscut faptul că, prin modul de organizare al acestei instituții, este practic imposibil ca forța armată să rămână fără comandă militară. Armata este organizată ierarhic, fiind stabilite reguli precise privind exercitarea comenzii militare. Astfel, în situația în care ministrul apărării nu-și mai poate exercita prerogativele, este înlocuit la comandă de șeful MStM, și așa mai departe. Lanțul de comandă în MApN nu poate fi întrerupt în nici o situație, instituția fiind pregătită pentru stări de conflict militar, când se înregistrează inclusiv pierderi umane.

La 22 decembrie 1989, ministrul Vasile Milea s-a sinucis. Președintele în exercițiu și comandant suprem al forțelor armate Nicolae Ceaușescu l-a numit verbal în funcția rămasă vacantă pe generalul Stănculescu, în acel moment prim-adjunct al ministrului apărării, iar acesta și-a exercitat imediat noile atribuții, așa cum am arătat. În eventualitatea în care generalul Stănculescu nu ar fi fost numit în funcție, la conducerea MApN s-ar fi aflat generalul-locotenent Ștefan Gușă – șeful MStM al Armatei și, de asemenea, prim-adjunct.

Faptul că la MApN nu a existat un vid în ce privește actul de comandă o demonstrează ordinele militare date de generalul Stănculescu (ordinul de retragere a trupelor din jurul CC al PCR, notele telefonice 38 și 39, ordinul privind paza obiectivelor civile și militare etc.), ordine primite la toate unitățile militare din țară și executate întocmai. Aceste ordine nu au întâmpinat vreo opoziție din partea structurilor militare.

Ziua de 22 decembrie 1989 a adus o schimbare radicală a întregii societăți românești. S-a produs un seism social care a provocat o perturbare serioasă a tuturor domeniilor de activitate. Însă, ca pilon esențial al statului român, MApN nu a resimțit vidul de putere, actul de comandă rămânând nealterat.

Concomitent cu ordinele militare amintite, la scurt timp după pătrunderea maselor de revoluționari în sediul CC, sediu în care, cu excepția cuplului prezidențial, a lui Manea Mănescu și Emil Bobu, a rămas o mare parte din conducerea guvernului și a PCR (dar și militari cu funcții importante printre care generalul Iulian Vlad), a început formarea unor nuclee de putere. Acest lucru s-a întâmplat pe fondul unei stări haotice generate de euforia momentului. Iată câteva declarații relevante pentru starea de fapt din fostul CC al PCR:

Lăcătușu Vasile, revoluționar: „Arăt cu certitudine că persoane cu spirit de inițiativă și simț al organizării au început să închege un for căruia în mod *ad-hoc* i-am dat denumirea de Comitet revoluționar. Persoana care s-a evidențiat în mod deosebit în legătură cu acest for a fost numitul Ion Moțoi Chicideanu, despre care am aflat ulterior că era istoric – arheolog. Pe lângă acesta m-am aflat eu și alte câteva persoane, dintre care mi-l amintesc pe Florin (Iami) Iamarazov – este posibil să nu îmi amintesc corect numele. După cum am arătat, întreaga noastră activitate a fost una spontană, neavând nici un fel de experiență anterioară de acest gen. La un moment dat, în timp ce încercam să sintetizăm pe hârtie, în scris, ideile noastre despre viitorul țării s-a auzit că într-un alt birou al CC-ului ar fi fost descoperiți prim-ministrul Dăscălescu și Ilie Verdeț. (...) Într-o încăpere învecinată, separat de grupul Verdeț, l-am întâlnit pe Iulian Vlad, fostul șef al Direcției Securității Statului, care nu era singur, fiind însoțit de cel puțin două persoane pe care nu le cunosc. (...) Arăt că, de fapt, Dăscălescu și Verdeț s-au alăturat grupului din care făceam parte împreună cu Ion Moțoi Chicideanu. Scopul nostru nu era ca aceștia să devină membri ai Comitetului revoluționar pe care îl organizam, ci doar acela ca experiența lor acumulată în funcțiile deținute anterior să ne ajute în constituirea comitetului. Totodată, doream ca prin intermediul lor să putem comunica eficient cu instituțiile statului pe care aceștia le cunoșteau foarte bine. Așa se

face că Dăscălescu a ieșit pe balconul CC-ului și a comunicat faptul că își dă demisia și se pune la dispoziția Revoluției."

Sîrbu Adrian: „Atât la etajul 1, cât și la etajul 2 din CC, se constituiau diverse așa-zise guverne, intitulate în mod popular Guvernul Verdeț 1, Guvernul Verdeț 2, Guvernul Dăscălescu. Cu toate acestea apreciez că aceste tentative de constituire erau de la bun început sortite eșecului, fiind aproape instantaneu respinse de mulțimea aflată în fața CC-ului."

Iosif Dan, revoluționar, Comisia Senatorială: „În ce privește alcătuirea guvernelor, s-au făcut vreo 14, la fiecare etaj s-a făcut un guvern, la fel la fiecare colț (...). Unul dintre cele mai plăcute momente trăite de mine în timpul acestor ore tensionate a fost demisia lui Dăscălescu. Când au fost găsiți el cu Verdeț, formau un nou guvern, Guvernul Verdeț. Apoi, la etajul 2, s-a făcut guvernul de 22 de minute al lui Dide Nicolae, de fapt era guvernul lui Mazilu. Sunt suficienți oameni care pot confirma că, intrând în sală, am dat de Minculescu. I-am spus să ia un creion și hârtie, să-i scrie pe cei care erau acolo și mâine dimineață îi împușc (...). Au rupt ușa când s-au izbit de ea ca să plece mai repede, a durat două secunde, 22 de minute a durat până să se strângă ei acolo. Au trecut guvernele făcute, s-au făcut partide, Nica Leon, s-au făcut de râs (...). Mi se sugera să mă proclam, după ce l-am demisionat pe Dăscălescu, iar lumea de afară striga: «Dan Iosif, pe tine te vrem», iar eu le spuneam: «Dacă un cizmar a distrus țara, un muncitor să desăvârșească distrugerea?»"

În timp ce în interiorul fostului fief al Partidului Comunist se desfășurau scenele descrise, coloane de revoluționari s-au îndreptat spre Televiziunea Română, iar o parte a acestora, fără să întâmpine o opoziție din partea forțelor de ordine (inclusiv ale DSS), au pătruns în zona studiourilor TVR.

La ora 13.00, TVR a început transmisiunea „în direct", din studioul 4. Imaginile au prezentat un grup de aproximativ 30 de civili, printre care actorul Ion Caramitru și poetul Mircea Dinescu. După aproximativ două minute necesare unei minime

organizări, în prim-plan au rămas cei doi. Ion Caramitru a luat cuvântul, devenind prima voce care s-a auzit la Televiziunea Română Liberă. A spus: „Fraţilor, mulţumită lui Dumnezeu ne aflăm în studiourile televiziunii. Am reuşit să ajungem aici în spatele tancurilor, cu armată şi cu studenţime şi cu oamenii pe care îi vedeţi, cu mii şi mii de români care ne-au condus".

În următorul interval, la TVR au sosit şi au vorbit foarte multe persoane, civili şi militari, dintre care vor fi amintiţi doar aceia care urmau să aibă un rol important în desfăşurarea evenimentelor ulterioare.

În jurul orelor 13.30, regizorul Sergiu Nicolaescu a spus: „Fraţi români! Nu suntem nişte huligani! Suntem români patrioţi! (...) Adevăratul patriotism, adevăratul român trăiesc încă în România. (...) Armată! Mulţi, foarte mulţi dintre dumneavoastră mă cunoaşteţi personal. Nu mai puneţi mâna pe armă şi nu mai trageţi! Ministerul de Interne! Sunteţi români la fel ca noi! (...) Cei care sunt în Ministerul de Interne, cei care poartă uniforma de miliţie sau de securitate, să nu le fie teamă. Noi considerăm că sunteţi români la fel ca noi."

În jurul orelor 14.10, Petre Roman – viitorul prim-ministru – a declarant: „Compatrioţi, fraţilor! Astăzi, 22 decembrie 1989, prin unitatea poporului şi cu sprijinul direct al armatei noastre, dictatorul Ceauşescu a fost înlăturat. În acest moment poporul cere ca puterea politică să fie preluată de instituţii democratice, alese de poporul liber."

Gelu Voican Voiculescu a ajuns la TVR în jurul orelor 14.15 şi a declarat: „Mă numesc Gelu Voican şi am cunoscut închisorile Securităţii. (...) În momentul acesta, ochii lumii sunt îndreptaţi asupra noastră. Trebuie să arătăm că suntem respectabili. Că suntem un popor care îşi cunoaşte ordinea, cunoaşte ierarhia şi legalitatea. Deşi am suferit, nu trebuie să cădem în răfuială. Trebuie să punem mâna pe arhivele Securităţii, pe arhivele M.I. şi să organizăm verificarea şi condamnarea tuturor celor care au activat în aceşti ani împotriva noastră."

Generalul în rezervă Nicolae Militaru, ora 14.25, în uniformă militară: „Stimaţi cetăţeni, stimaţi soldaţi. Mulţi dintre dumneavoastră mă cunoaşteţi. Sunt generalul-colonel Militaru Nicolae. Nu puteam să stau deoparte, în asemenea momente şi după această crimă care s-a săvârşit în Republica Socialistă România. Îmi pare rău, nespus de rău, că în această crimă a fost atrasă şi armata română. (...) În scurtul timp pe care îl am la dispoziţie, în faţa acestei camere de luat vederi, fac apel la tovarăşii generali care deţin funcţiile de răspundere în armata română. Tovarăşe general Guşă, tovarăşe general Eftimescu, tovarăşe general Topliceanu, tovarăşe general Roşu, tovarăşe general Voinea, tovarăşe general Dîndăreanu şi toţi ceilalţi. Opriţi măcelul! Daţi ordine, opriţi măcelul! (...) Fac apel la colegii şi prietenii, unii dintre ei generali din Ministerul de Interne, tovarăşe general Vlad, tovarăşe general Bucurescu şi ceilalţi. Opriţi măcelul!" Se observă cum liderul militar al „grupului Iliescu", celebrul GRU-ist Nicolae Militaru, a adus în conştiinţa milioanelor de telespectatori termenul „măcel" într-un moment când în toată România era pace socială.

Emil (Cico) Dumitrescu a intervenit, în uniformă militară, şi a spus: „Dragi colegi ai promoţiei 1958, vă vorbeşte cel care a fost pentru voi Cico, cel care a venit în marina română împreună cu voi. (...) Rog pe tovarăşul Ion Iliescu, cu care am fost coleg, să vină la televiziune. Trebuie, tovarăşi, să ne organizăm!"

La ora 14.45, în studioul 4 al TVR a apărut Ion Iliescu, cu următorul discurs: „Stimaţi tovarăşi, prieteni, cetăţeni, sunt şi eu stăpânit de emoţii (...). Nimeni nu se aştepta ca acest regim (...) să facă un semn de rezolvare pe cale normală, pe cale paşnică (...). Vinovatul principal este Ceauşescu. Acest om fără inimă, fără suflet, fără creier (...) Un fanatic care stăpânea cu metode medievale această ţară (...). Am vorbit la telefon acum 20 de minute cu generalul Victor Stănculescu. Se află la MApN (...). Fac apel, acum este trei fără un sfert, în jurul orei cinci la sediul CC să vină toţi cei responsabili care se pot angaja în această operă constructivă de care trebuie să ne apucăm încă de astăzi."

Ora 14.50, a venit Silviu Brucan și a spus: „Trăim un moment istoric, s-a terminat o epocă întunecată de dictatură feudală (...). Trebuie să organizăm un guvern care să asigure conducerea și administrarea țării până la alegerile libere pe care le va hotărî poporul nostru."

Ora 15.00, în studio a venit căpitanul Mihai Lupoi, în ținută militară, și a spus: „Armata, pentru moment, ca un interimat, a hotărât ca să preia frâiele, să fie comandant al armatei tovarășul general-colonel Militaru. De aceea, rog toate trupele să asculte ordinele acestui general-colonel." Anunțul a fost făcut fără vreo autorizare prealabilă din partea conducerii MApN. După revoluție, acest nedemn militar a fost ministru, apoi parlamentar, fiind un veritabil „traseist politic", având în vedre că a fost membru FSN, PRM și PNL. A murit în anul 2012.

Ion Iliescu a revenit în studio, în jurul orei 15.20, și a spus: „Stimați tovarăși, concetățeni, vreau să mai spun câteva cuvinte în completare la cele ce am spus înainte. Pericolul cel mare care ne paște acum este să se declanșeze anarhia. Deja sunt semnalări că grupuri de cetățeni dezordonați, dezorganizați, devastează magazine, sparg vitrine, ăsta nu-i un semn bun pentru schimbare, pentru transformările care au loc în țară, trebuie ca poporul să acționeze ca o forță ordonată și organizată (...). Cu contribuția, cu participarea activă a poporului, nu a unor conducători care s-au autointitulat conducători, s-au autointitulat aleși ai poporului, s-au autointitulat comuniști, nu au nimic de-a face cu socialismul, nici cu ideologia comunismului științific. Au întinat numai numele Partidului Comunist Român, au întinat numai memoria celor care și-au dat viața pentru cauza socialismului în această țară (...). Vă mulțumesc și vom continua să mai dialogăm în cursul zilei de azi." Prin această intervenție, Iliescu și-a exprimat sincer crezul în socialism și în ideologia comunismului științific.

Ora 15.30, generalul Ștefan Gușă – șeful MStM – a declarat: „Chiar acum mă întorc de la Timișoara, vreau să vă spun că s-a făcut o crimă cu generalul Milea pe care-l cunosc de când eram

copil (...). Fac apel la rațiunea militarilor, toate trupele intră imediat în cazărmi, nu ascultă decât de ordinele armatei. Armata apără țara și poporul (...). Școlile militare din Sibiu imediat intră toate în cazărmi. Nu se trage absolut nici un foc (...). Fac apel și la populație. Aveți toată încrederea în armată (...). Nimeni nu va trage un glonț, garantez acest lucru."

După cum am văzut, în primele ore de libertate, poporul român a avut ocazia să-l cunoască în *direct* la televizor pe Ion Iliescu, cel care încă de la primul discurs a încercat să-i convingă pe români de „nobilele" idealuri comuniste, dar care a anunțat inclusiv că purtase o discuție prin telefon cu ministrul apărării. Remarcăm faptul că, anterior sosirii la TVR, Emil (Cico) Dumitrescu a lansat o chemare: „Rog pe tovarășul Ion Iliescu, cu care am fost coleg, să vină la televiziune. Trebuie, tovarăși, să ne organizăm". Aici apar niște întrebări firești. De ce să vină Iliescu la televiziune? De ce trebuia cineva să se organizeze? Să se organizeze pentru ce? Cine sunt cei care trebuiau să se organizeze?

În cele ce urmează voi prezenta răspunsurile la aceste întrebări.

Probele administrate în dosarul Revoluției au arătat că, pe fondul degradării relațiilor bilaterale între România și URSS, degradare survenită ulterior momentului „Praga 1968", pe plan intern s-a coagulat și a evoluat o grupare disidentă care a avut drept scop înlăturarea de la putere a fostului președinte Ceaușescu, dar menținerea României în sfera de influență a URSS. Gruparea complotistă a fost formată atât din civili (latura politică), dar și din militari (latura militară), cu toții marginalizați într-un fel sau altul prin deciziile fostului președinte. Componenții grupului au aparținut principalelor două filoane militare (Armata și Securitatea), de la nivel mediu până la vârf, dar și structurilor civile ale statului român. Desigur, nu doar membrii acestui grup au manifestat atitudini ostile regimului Ceaușescu, însă prin funcțiile deținute (implicit, prin influențele exercitate), dar mai ales prin raportare la evoluția istorică, se poate afirma fără echivoc că doar acest grup s-a dovedit eficient în demersul său.

Elocvente pentru afirmațiile din paragrafele precedente sunt următoarele declarații:

General Militaru Nicolae, Comisia Senatorială: „În toamna lui 1984, în timp ce Ceaușescu trebuia să plece într-o vizită în RFG, era pregătită o lovitură de stat care nu s-a executat pentru că, spre totala noastră decepție, s-au luat niște măsuri de contracarare (...), am fost convinși că cineva, chiar din interiorul grupului nostru, a spus unde nu trebuie. În grupul respectiv erau și oameni politici. Grupul era compus din două părți distincte: civili și militari. În fruntea civililor era domnul Ion Iliescu, în fruntea generalilor era generalul de armată Ioniță. Contactul dintre aceste două grupuri îl făceam eu, direct între domnul Iliescu și generalul Ioniță. Acest lucru era în 1982 (...). Eu am intrat în legătură cu domnul Iliescu într-un spital. El făcea o vizită într-un spital și când m-a văzut a intrat și la mine, am stat puțin de vorbă și l-am condus. Pe scările spitalului am comentat că, cu două zile înainte, Ceaușescu, în una din multele lui cuvântări, ultima chiar, «dădea cu barda în Dumnezeu». Am zis că oare chiar nu sunt forțe în România, pentru că în ultimă instanță nu era altă posibilitate decât înlăturarea lui. Domnul Iliescu nu a zis nimic atunci, a fost de principiu de acord cu mine. Am ieșit din spital, m-am dus la serviciu plecând chiar pe teren, iar când am revenit secretara mi-a spus că m-a căutat domnul Iliescu și a insistat să iau contact telefonic cu el. I-am dat telefon, era într-o sâmbătă dimineață, m-am dus la el, apoi am plecat cu mașina lui de la «ape» în parcul Herăstrău, unde ne-am plimbat și am discutat vreo 4–5 ore. Deci am intrat eu în acel grup, grup din care făceau parte și Virgil Măgureanu, și căpitan de rang I Radu Nicolae. Atunci am auzit că s-a încercat să se ia legătura cu generalul Ioniță care însă a refuzat, mi-am luat eu obligația să reiau contactul cu el, pentru că eram legați sufletește din acest punct de vedere și i-am spus că există un grup așa (...), iar a doua zi s-au întâlnit și a fost primul contact. Apoi am început să lucrăm împreună (...). Armata, după planul care se stabilise,

avea ca sarcină anume după ce se dădea lovitura de stat şi erau arestaţi toţi cei vizaţi, armata trebuia să se interpună între poporul român care ar fi ieşit în stradă să sprijine lovitura de stat şi forţele malefice care au fost şi acţionau opunându-se loviturii de stat (...). Nu se poate spune că [Securitatea] nu a aflat, pentru că eram urmăriţi pas cu pas şi ştiam că ceva se cunoaşte de la ofiţerii de Securitate care lucrau în posturi importante şi care făceau parte din grupul nostru. Vă dau un amănunt: eu trebuia să plec la Timişoara. În seara de 16 decembrie a venit cineva şi mi-a spus să nu mai plec, că la Timişoara s-a întâmplat ceva şi poate avem norocul să se extindă (...). Era ofiţer de Securitate şi avea grad de maior, dacă nu am dat numele pentru alţii, nu voi da nici pentru acesta (...). Aveam patru variante de acţiune: 1. Momentul plecării lui Ceauşescu din ţară, moment care a fost plecarea lui în RFG (...). Deci prima variantă se referea la plecarea lui din ţară (...). 2. A doua variantă era când familia Ceauşescu era în ţară, dar mergea în judeţe, dar în judeţe mai îndepărtate (...). 3. A treia variantă era într-o zi de lucru obişnuită, când urma să fie arestaţi la locul lor. Pe Postelnicu trebuiau să-l aresteze oamenii lui. 4. A patra variantă era atunci când ar fi avut loc o şedinţă de comitet executiv, trebuia să se blocheze intrarea şi să se acţioneze (...). Vă rog să reţineţi detaliul că a fost foarte greu să atragi în această acţiune oameni cu funcţii mari. Au aderat în mod deosebit ofiţerii tineri, comandanţi de subunităţi, ofiţeri din statele majore (...). Au fost comandanţii de subunităţi (...), ei trebuiau să influenţeze direct (...). Comitetul Salvării Naţionale a fost înfiinţat mai demult, s-a dat această denumire sub care să se facă toate comunicările şi intervenţiile, iar în iarna anului 1988 –1989 acel comitet a luat denumirea de Frontul Salvării Naţionale. Denumirea de FSN şi-a însuşit-o şi domnul Iliescu. Urma ca apelul către Congresul al XIV-lea să fie semnat cu o asemenea titulatură, FSN. La început, din acel comitet făceau parte domnii Iliescu, Ioniţă, Militaru, Kostyal, căpitan de rang I Radu Nicolae, Măgureanu şi alte persoane (...), aceasta m-a determinat

să insist în seara de 22 decembrie să se numească Frontul Salvării Naționale (...). În cadrul grupului se discuta problema cine să fie în conducerea țării și în mod deosebit cine să conducă destinele economice ale țării (...). Am discutat cu foarte mulți specialiști, pentru că și pentru noi era o chestiune ciudată (...). Noi nu discutam de capitalism și nici nu puteam să ne batem cu pumnul în piept din punct de vedere moral, nimeni nu se gândea la «Jos comunismul», noi vedeam cam ce era în capul lui Gorbaciov."

General Vasile Ionel, Comisia Senatorială: „Înainte de 1989 a fost un grup de militari care se gândeau la o eventuală răsturnare a lui Ceaușescu – la răsturnarea comunismului nu se gândeau ei –, dar răsturnarea dictaturii acesteia și că în sfârșit erau o serie de ofițeri care discutau această posibilitate (...). În 1983, el [căpitan de rang I Nicolae Radu] mi-a propus atunci, mi-a povestit că se organizează ceva pentru răsturnarea lui Ceaușescu și dacă eu aș putea să particip la așa ceva. I-am spus că o să mă gândesc. A venit peste vreo săptămână sau două și i-am spus: Da! Atunci când va fi nevoie și voi fi chemat voi fi prezent (...). A doua întâlnire am avut-o cu generalul Ioniță (...). Ne-am întâlnit pe stradă, undeva spre Piața Aviatorilor, și atunci mi-a spus Ioniță că se organizează, că sunt organizați, că trebuie numaidecât dat jos Ceaușescu și cu ea, că nu se mai poate lăsa, pentru că fac greșeli după greșeli și nu mai pot fi suportați."

Măgureanu Virgil, fost director SRI, Comisia Senatorială: „Eram în legătură, pe timpuri, cu fostul ministru al apărării Ioniță, legătura mi-a făcut-o căpitan de rang I Radu Nicolae (...). Am ajuns prima dată în casa lui Ioniță în toamna lui 1982 (...). Am avut mai multe întâlniri cu Ioniță, cu primul ministru al armatei de după 1989 – generalul Militaru – și la două dintre aceste întâlniri a participat și actualul președinte. Toate aveau același scop, adică îndreptate împotriva regimului Ceaușescu (...). S-a încercat o închegare, pot să dau numele unor generali care au fost contactați și care, spre cinstea lor, au primit aceste contacte, dar nu le-au dus mai departe (...). La prima întâlnire

cu generalul Ioniţă, domnul Iliescu, căruia i-am servit nu numai ca partener, dar şi ca şofer, că eu îi duceam la întâlnire pe domnul Nicolae Militaru şi Radu Nicolae despre care am vorbit. Întâlnirea a avut loc într-o casă din cartierul Balta Albă, gazde sigure. La această întâlnire, domnul Iliescu a fost întrebat cine sunt eu, iar dânsul, cu sinceritate, a spus că sunt cel care l-a racolat şi pe dânsul pentru cauza aceasta. Într-adevăr, noi am avut o discuţie lămuritoare în acest sens, discuţie care a fost uşurată şi de faptul că eu, de câte ori mă duceam la dânsul, îi dădeam nişte texte (...). Pomenesc despre aceste texte pentru că ele circulau în medii cu care domnul Iliescu avea contact, dar le-au văzut şi alţii (...). Am avut nişte contacte cu Silviu Brucan – Brucan nu a făcut parte din acest nucleu. Domnul Iliescu a avut nişte contacte, totdeauna personale, niciodată în grup cu cei menţionaţi."

General Kostyal Ştefan, Comisia Senatorială: „Am început cu Ioniţă să tatonez problema şi să ajung la concluzia că da, trebuie să facem ceva. M-am bazat pe Ioniţă, fostul ministru al armatei. Era un tip popular (...) Din 1982 până în 1984 am evoluat împreună cu el, în sensul că am organizat un nucleu de oameni care să facă ceva pentru înlăturarea lui Ceauşescu prin forţă (...) În 1984 apare acest Radu Nicolae (...) Mi-a spus că este trimis din partea unui grup să ia legătura cu mine şi prin mine să judecăm cu grupul nostru şi să luăm legătura cu ambasada sovietică (...) Deci trimis a fost acest Radu cu această idee, să facem legătura spre ambasadă, ca cineva din grupul lor să poată avea o întâlnire cu ambasadorul. Eu am spus: Bine, domnule! Rog să ştiu cine? Nu a avut dezlegare. Lucrurile s-au întrerupt. Noi am continuat cu grupul nostru (...) Foşti militari şi militari activi. S-a născut planul nostru în sensul următor: Sunt două posibilităţi – acţiune închisă, sectară, de grup militar, care dăm lovitura de stat – sau o acţiune în sensul să izbucnească o revoltă populară care să se dezvolte (...) Pe aceste două posibilităţi am făcut noi planurile noastre (...) După o lună şi ceva, din nou sunt căutat de acest grup, Radu Nicolae din nou mă caută. Din nou transmite

insistent că trebuie să ne întrunim, să unificăm forța noastră și neapărat legătura către ambasada sovietică. Că e omul nostru, cum ar fi conducătorul grupului lor, să se întâlnească cu ambasada sovietică. Problema s-a încheiat ca și prima dată pentru că nu am știut despre cine este vorba și dacă nu stăm de vorbă cu omul acela n-avem ce trata!... După două zile din nou ne întâlnim și mi-a indicat ziua, la kilometrul 36, șoseaua Pitești–București, mă așteaptă o mașină, seara la ora 09.30, vine omul nostru – zice el – și o să vă întâlniți (...) Sosește ziua și înainte de a pleca la întâlnire primesc telefon că se contramandează. Deci iarăși inimic (...) Totul părea neserios (...) Nu puteam ști cine este acest Radu Nicolae care nu avea alt rol decât de corespondent. El era în legături foarte bune cu șeful SRI, cu Măgureanu, dar asta nu știam atunci (...) După o pauză de o lună, din nou sunt căutat și merg pentru că nu puteam să refuz (...) S-a stabilit o întâlnire la lacul Herăstrău. Acum nici nu s-au mai obosit să mă anunțe că se contramandează, stau acolo și aștept o jumătate de oră și nu vine nimeni. Aceasta a fost ultima încercare prin mine să se ajungă la noi. Toate acestea le-am discutat împreună cu Ioniță căruia i-am spus că trebuie să îi abandonăm, că trebuie să ne ferim de ei (...) Acest Radu s-a prezentat într-o zi la Ioniță. S-a prezentat acasă la el acest Radu cu un tip, pe urmă am aflat că era Măgureanu (...) Ioniță i-a dat afară pe Radu și Măgureanu (...) Nu trece mult timp, mă întâlnesc cu Ioniță care îmi spune că a fost căutat de Militaru, cu Radu, care erau în grupul celălalt. Deci m-au ocolit, au mers direct la Ioniță. Militaru, cu toate că era militar, era în grupul celălalt (...) Aveam nevoie de Militaru (...) Și aici începe să fie această contopire a celor două grupuri, în care noi aveam planul nostru, iar ei vin cu planul lor ca un adaos, prin care ne anunță că au oameni, șeful cabinetului lui Postelnicu este omul nostru, pe Ceaușescu ni-l dă legat (...) Iliescu făcea parte din grupul acesta? Da. Cu el trebuia să mă întâlnesc mereu și el tot evita (...) Au fost două cazuri când noi trebuia să acționăm și am fost frânați cumva de grupul Iliescu și Măgureanu,

spunând că nu este cazul! (...) Nehotărâre! Frică! (...) S-a stabilit, în cazuri rare, ca Ioniță să se întâlnească cu Iliescu. I-am spus lui Ioniță, mergi domnule și spune lui Iliescu că nu se poate aștepta! Ce complot este acela care ține de doi ani de zile? Acela nu mai e complot (...) L-am căutat pe Militaru (ianuarie 1989) să-i transmită lui Iliescu că ajunge cu jocul de eventual înlocuitor al lui Ceaușescu! Ajunge! E timpul să iasă la suprafață! (...) Am fost pe stradă când s-a plecat cu elicopterul (22.12.1989). Am vrut să intru în sediul CC, dar când am văzut haosul, aiurelile de aici, m-am gândit că nu am ce face. N-am ce face și imediat m-am gândit la planul nostru și probabil așa s-a gândit fiecare din grupul nostru (...) Am urcat în mașina mea și m-am dus la Ministerul Armatei. La minister era tovarășul ministru, generalul Stănculescu. Cândva mi-a fost ofițer, știam cât valorează (...) Mă introduc în birou. În birou Stănculescu se scoală și vine spre mine și-mi spune: Tovarășe general, s-a dat ordin, trupele se retrag în cazarmă (...) În condițiile acestea spun: Stănculescule, ajută-mă cu mașina, telefoane și, conform planului nostru, am nevoie să luăm contact și să aducem pe Iliescu, pe Mănescu, pe Militaru. Așa aveam noi planul atunci, una din variantele noastre. Nu a vrut concret, însă să se decidă în ce parte să acționeze Stănculescu, era nehotărât! Între timp s-a anunțat că generalul Militaru vorbește la televizor (...) S-a anunțat că a venit tovarășul Militaru (la MApN), a intrat în cabinetul lui Stănculescu ca Bonaparte după întoarcerea de la Elba, intră și Iliescu, Mazilu. Iliescu mă îmbrățișează, ne sărutăm, fericiți! (...) Iliescu ezită, în câteva cuvinte spune tovarăși, să vedem, situația este gravă, trebuie să formăm o conducere provizorie, propun ca acest organ temporar să fie ales, să-i dăm o denumire și Militaru vine cu Frontul Salvării Naționale (...) Socotesc și astăzi că era mai civilizat să apară o Conferință Națională prin care să fie condamnați și eliminați o serie de oameni, demascați, lucru care nu s-a făcut (...) Au făcut un partid să poarte și rușinea și greul și bunul și tot! Așa socoteam eu cinstit că trebuia făcut. Iliescu nu a făcut

pentru că însemna a risca să piardă puterea (...) Era mai cinstit decât cu fel de fel de manipulații introduse fără o ideologie, fără o concepție, fără nimic, o grupare de oameni pentru a avea puterea, putere care să ocrotească interesele lor, ale foștilor."

Radu Nicolae, Comisia Senatorială: „Am fost contactat de un profesor care m-a pus în legătură cu domnul Măgureanu. Asta se întâmpla în 1970. Relațiile mele au fost continue cu Virgil Măgureanu până la arestarea mea (...). Activitatea mea în această perioadă a fost de cunoaștere a unor indivizi, a unui grup de oameni, s-a pus problema recrutării sistematice a acestor persoane, fiecare în domeniul lui, eu deja făceam parte din grupul de vârf, pentru că mie mi s-a cerut părerea de către Virgil Măgureanu dacă Ion Iliescu poate să fie atras sau nu, face obiectul sau nu face (...). I-am consultat pe Giurescu, academicianul, pe Moisil, pe D.D. Roșca, chiar pe Frunzetti – în casă la Magdalena Popa – și toți aveau păreri excelente despre Ion Iliescu (...) și i-am spus lui Măgureanu: «Uite, pe linia mea, avizul este favorabil.» (...) Virgil Măgureanu a reușit. El mi-a spus mie și într-adevăr reușise să-l atragă pe Iliescu, în mod explicit, într-o mișcare clandestină, conspirativă (...). Am început în această perioadă să-l tatonez pe șeful de stat major al trupelor de Securitate, care, în viziunea noastră, urma să fie atras. L-am avut pe șeful operațiilor de la trupele de Securitate în atenția mea, ca militar (...). În 1982 eu am avut misiunea să-l atrag în conspirație pe Ioniță. Am fost la el acasă de mai multe ori sub diverse pretexte (...). Toată această activitate culminează cu 1984 când de-acuma Ioniță aderase, Patinileț aderase – tot datorită mie –, generalul Penciuc aderase și el (șeful operațiilor de la trupele de Securitate). În 1984 încep să aibă loc primele întâlniri ale așa-zisului vârf ale acestei structuri – la care au luat parte, la o primă întâlnire, Iliescu, Ioniță, Măgureanu, Militaru și eu (...). Deci, în 1984 s-a pus problema foarte clar a răsturnării lui Ceaușescu (...). Lucrurile erau foarte bine organizate, foarte, foarte bine organizate, se făceau foarte discret. Nici măcar nu pot să presupun de unde s-au scurs

informațiile ulterior. Am aflat la Moscova, în 1992 și 1993, cu ocazia unei întâlniri cu niște foști mari ai KGB-ului, că rețeaua lor îl informa inițial pe predecesorul lui Gorbaciov și ulterior pe Gorbaciov despre această mișcare din România. Adevărul este că, prin Patilineț, noi întrețineam relații (...). Problema era așa: în cazul în care această grupă reușește să-l elimine pe Ceaușescu, să nu existe din partea rușilor reacții care puteau să ducă la situații dramatice. Patilineț făcea legătura, prin Ambasada Rusiei de la Ankara, cu Lavrentiev – cu care era în contact (...). În 1984 se stabiliseră clar legăturile în armată, lucrurile erau foarte bine puse la punct de Ioniță (...) urma ca toată afacerea să se desfășoare când Ceaușescu făcea vizita în Germania. Atunci urma să se întâmple, cu ajutorul unor prim-secretari. Ceaușescu n-a rămas decât o zi (...). S-a întors imediat în țară. După care toată grupa am fost foarte riguros supravegheați (...). Totuși, am reușit în asemenea condiții să ne întâlnim de mai multe ori cu Măgureanu și Patilineț – deci grupul care decidea – Iliescu, Măgureanu, Militaru, Radu și Ioniță – ne-am întâlnit de vreo șase ori (...). În mașina lui Virgil Măgureanu aveau loc discuții. Odată, în luna noiembrie, s-a pus problema unui scenariu foarte riguros (...). Aproape întreaga responsabilitate a – să-i zicem pe nume – puciului cădea pe spatele armatei, a militarilor. Și atunci Ioniță s-a înfuriat, a întrerupt orice fel de informații către grupul Iliescu–Măgureanu și s-a apucat cu Militaru foarte serios. Au fost atrași o seamă de generali, ofițeri superiori (...). Ultimii cu care s-a stat de vorbă au fost generalii Gomoiu și Popa (...). Noi ne-am propus nu să înlăturăm sistemul, ci să-l facem să funcționeze real (...). Prin Patilineț am avut relații până la nivelul lui Gorbaciov."

Brucan Silviu, Comisia Senatorială: „Începând din 1983–1984, în discuțiile cu generalul Ioniță, ideea principală a noastră era că dictatura lui Ceaușescu se bazează pe trei piloni: Partidul Comunist, Armata și Securitatea. Nici unul dintre acestea nu pot fi luate cu asalt direct, și singura strategie realistă este de a face o breșă în ele, așa cum s-a întâmplat și în alte țări (...).

Gorbaciov mi-a spus: Sunt de acord să-l trântiți pe Ceaușescu cu condiția ca PCR să rămână forța conducătoare pentru că altfel va fi anarhie în țară (...). Între Iliescu și Militaru era o prietenie care nu avea același conținut pe care îl avea prietenia dintre Stănculescu și Iliescu."

Olteanu Constantin, fost ministru al apărării, declarație de martor: „În 1988 am purtat o discuție cu generalul Iulian Vlad, șeful DSS, în urma căreia am aflat de la acesta faptul că în mod periodic Ion Iliescu, generalul Nicolae Militaru, generalul Ioniță Ion și alții se întâlneau și purtau discuții despre formarea unui nou guvern, în eventualitatea pierderii puterii de către Nicolae Ceaușescu. Existau date informative mai vechi cu privire la preocuparea generalului Militaru pentru accederea la o funcție, chiar aceea de ministru al apărării, într-un viitor presupus guvern. În perioada cât am fost ministru al apărării, cadrele Serviciului de Contrainformații mi-au adus la cunoștință faptul că Emil Cico Dumitrescu era colaborator al unui serviciu secret străin, mai precis GRU. Nu am aflat mai multe în acest sens, însă ulterior, în timpul mandatului de primar al capitalei, Emil Cico Dumitrescu m-a vizitat solicitându-mi să-l ajut într-o problemă. Cu această ocazie mi-a spus că se întâlnește cu Ion Iliescu pe care îl cunoaște relativ bine, având în vedere faptul că tații celor doi au fost mecanici de locomotivă pe ruta Oltenița–București."

Lupu Vasile, fost locțiitor al șefului UM 0110 (protecție contrainformativă cu privire la țările socialiste), declarație de martor: „Cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei URSS era GRU (...). După 22 decembrie 1989 primul care a preluat conducerea unităților DSS a fost generalul Logofătu. Din datele pe care le știam, generalul Logofătu s-a aflat în atenția Serviciului de Contrainformații Militare, în legătură cu o anumită apropiere de GRU (...). Am fost surprinși și de numirea generalului Militaru ca ministru al apărării. Știam că trecerea sa în rezervă, cu câțiva ani în urmă, se datorase și faptului că inclusiv serviciul nostru demonstrase un anumit atașament al

acestuia față de GRU. Atât el, cât și generalul Kostyal au format obiectul acțiunii «Corbii», materializat într-un documentar complex. Generalul Militaru l-a numit la scurt timp ca șef al Statului Major General pe generalul Vasile Ionel."

Cotoman Gheorghe, ofițer de cercetare penală în cadrul Direcției a VI-a din fostul DSS, declarație de martor: „În toamna anului 1987 mi s-a ordonat să intru în anchetă cu un pensionar militar, respectiv căpitan de rang I Radu Nicolae (...). La un moment dat, Radu Nicolae a declarat că a redactat aceste înscrisuri [300 de înscrisuri semnate CSN cu conținut îndreptat împotriva lui Nicoale Ceaușescu] la sugestia unui profesor de la Academia Ștefan Gheorghiu – Virgil Măgureanu. Din acel moment, Radu Nicolae a declarat că, fiind în relații apropiate cu Virgil Măgureanu, acesta i-a destăinuit că face parte dintr-o organizație clandestină denumită Comitetul sau Consiliul Salvării Naționale care avea ca scop desfășurarea de acțiuni împotriva regimului Nicolae Ceaușescu (...). În continuare, Radu Nicolae a declarat că această grupare era formată din două componente, una militară din care făceau parte generalii Ion Ioniță și Nicolae Militaru, precum și una politică în componența căreia erau Ion Iliescu și Virgil Măgureanu (...). Ion Ioniță, Nicolae Militaru și Ion Iliescu făceau parte din așa-numitul nomenclator al CC al PCR de care Securitatea nu avea voie să se atingă (...). Radu Nicolae a mai declarat că se întâlnea cu Virgil Măgureanu și Nicolae Militaru în parcul Herăstrău și în două case pe care el le-a numit conspirative (...). A mai declarat că, într-o împrejurare, a mers la sediul Comandamentului Trupelor de Securitate din Băneasa unde a discutat cu comandantul acestuia, pe care Virgil Măgureanu i-ar fi spus că l-a atras în grupare. De asemenea, Radu Nicolae a declarat că în grupare a fost atras și un ofițer cu funcție de răspundere de la Academia Militară."

Iosub Nicolae, DSS – Contrainformații militare –, audiat ca martor: „În anul 1989 aveam gradul de maior și activam în cadrul Departamentului Securității Statului – Contrainformații

militare (...). În anul 1983, după absolvirea Academiei Militare și repartizarea mea la DSS, Direcția a IV-a, în Biroul de Contraspionaj Est, am primit în lucru dosarul privindu-l pe generalul Kostyal Ștefan. Eu am preluat dosarul de la un coleg care plecase în altă structură și am constatat că existau suspiciuni cu privire la recrutarea acestui general de către un serviciu de informații străin, în speță aparținând URSS, posibil GRU. Recrutarea s-ar fi făcut în perioada în care ofițerul și-ar fi efectuat studiile în URSS (...). Din supravegherea informativă a acestuia, cât și în urma materialelor prezentate de departamentul tehnic, în urma ascultării unor conversații, a rezultat că generalul Kostyal avea legături cu fostul ministru al apărării Ion Ioniță, cu căpitanul de rangul I Radu Nicolae și prin acesta din urmă cu profesorul Virgil Măgureanu, generalul Nicolae Militaru, poate chiar ca element principal. Practic, cercetările noastre au pus în evidență existența unei așa-zise «rețele» mai vaste decât se bănuia, astfel încât au fost intensificate cercetările. Rezulta că generalul Kostyal vizita destul de des Ambasada URSS la București și că deținea chiar un card care îi permitea accesul la magazinul alimentar al Corpului Diplomatic [ODCD – Oficiul de Deservire al Corpului Diplomatic]. (...) Inițial, dosarul care îl privea pe general a avut denumirea „Kastorul". În anul 1985 la conducerea Direcției a IV-a a venit generalul-locotenent Vasile Gheorghe și evident că s-a informat cu privire la lucrările aflate în derulare. Am expus și eu activitatea în cauza pe care o lucram. Încă anterior eu am constatat că cercul relațional al generalului Kostyal de interes operativ se extinsese și asupra lui Ion Iliescu și altor persoane, astfel încât am schimbat denumirea codificată a lucrării în «Corbii» (...). Din cadrul grupului supravegheat am remarcat activitatea deosebită a generalului Militaru Nicolae și a lui Radu Nicolae, a cărui soție era verișoară cu ambasadorul României în Turcia, Vasile Patilineț. Am remarcat că Radu Nicolae era un om de legătură cu profesorul Virgil Măgureanu, alipit și el grupului. Ca o paranteză vreau să menționez că generalul Militaru

Nicolae fusese atras la colaborare de către Serviciul de Informații al Armatei Sovietice într-o perioadă în care se afla în Dobrogea, unde se desfăşura o aplicație pe hartă cu statele majore ale armatelor țărilor din cadrul Tratatului de la Varşovia (...). Personajele din dosarul pe care îl aveam în lucru au primit și anumite nume de cod, astfel: Nicolae Militaru apărea ca «Milică», Ion Ioniță – «Iorgu», generalul Kostyal – «Corbul», Radu Nicolae – «Rodion». Am remarcat faptul că generalul Militaru vizita din ce în ce mai des ambasada sovietică de la Bucureşti folosind ca acoperire motivația solicitării unor duplicate a unor acte de absolvire a unor cursuri în URSS pe care le-ar fi pierdut în original. Spun că acest lucru era o stratagemă deoarece, ulterior, la o percheziție făcută la domiciliul său au fost găsite atât originalele, cât și duplicatele pentru documentele solicitate la ambasadă (...). Doresc să menționez tot ca o paranteză, deși nu mențin cursul cronologic al discuției, că am avut date privind întâlnirea sau întâlnirile repetate între Nicolae Militaru și generalul Costică Popa, locțiitor al șefului Marelui Statului Major, care și coordona Direcția de Informații Militare. Prin intermediul generalului Popa am aflat că Militaru i-a prezentat un așa-zis plan de înlăturare a șefului statului și că dorea să îl atragă în această acțiune. Recompensa ar fi constat în promovarea acestuia în funcția de șef al MSTM. Din păcate, raportarea situației operative din dosar către ministrul Postelnicu, iar de către acesta din urmă către Nicolae Ceaușescu a condus la întreruperea investigațiilor întrucât Ceaușescu a dispus luarea măsurilor preventive, practic demascând întreaga activitate de supraveghere. Cunosc faptul că atât Militaru, cât și Ion Ioniță au fost convocați la Colegiul Central de Partid unde au fost interpelați și bineînțeles au fost puși în temă cu faptul că erau supravegheați informatic (...). Din această grupare mai făcea parte și generalul Pletos, cu nume de cod «Petre», care era locțiitor al comandantului Armatei I. În cadrul măsurilor de influențare pe linie de partid, după deconspirarea grupului, acesta a primit o funcție inferioară din care practic nu mai

putea acționa pe linie militară. Mai mult, a fost îndepărtat din București și trimis să activeze la construcția Canalului Dunăre–Marea Neagră (...). Eu precizez că mă ocupam cu prioritate sau mai degrabă de personajele cu calitate militară, iar de cele civile se ocupa unitatea specială UM 0110. Așadar, deși cunosc că din grup făcea parte și Ion Iliescu, acesta era supravegheat informativ de unitatea menționată mai sus."

Montanu Mihail, membru CFSN, declarație de martor: „Din câte cunosc, începând cu anul 1985 au existat întâlniri frecvente între Ion Iliescu, Gogu Rădulescu, Ion Rusu, Ion Ioniță, generalul Militaru, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan, Dan Iosif, Cazimir Ionescu, Virgil Măgureanu, generalul Șarpe, Mircea Dinescu, care au început să organizeze nucleul de reflecție și organizare a unei structuri politice, în perspectiva unor schimbări ce aveau să survină în România. Totul trebuie privit în contextul general european, inclusiv perestroika gorbaciovistă. Așa se explică faptul că la 22.12.1989, Ion Iliescu, Petre Roman și alți componenți ai nucleului dur civil au fost imediat primiți la sediul MApN și recunoscuți ca lideri politici. Sosirea grupului Iliescu la MApN s-a făcut pe un teren fertil, dacă e să mă explic în mod plastic. Aș spune că s-a făcut inserția între partidul comunist și partidul comunist." Ultima afirmație a acestui martor mă amuză de fiecare dată când o citesc.

Oricine analizează declarațiile de mai sus ajunge la concluzia că acest grup complotist era unul foarte serios. Componenții grupului, prin funcțiile deținute, puteau exercita influențe majore, atât cu caracter militar, cât și cu caracter civil. Influența externă a grupului a ajuns până la vârful ierarhiei politice din URSS, adică la Mihail Gorbaciov. Se observă că latura militară era compusă din ofițeri superiori cu funcții la vârful ierarhiilor MApN și DSS, dar și din ofițeri care au deținut funcții la nivel mediu. Latura civilă era formată din persoane cu funcții ce permiteau exercitarea de influență asupra tuturor mediilor civile, inclusiv asupra elitelor culturale. Aripa politică era condusă de Iliescu

Ion. Aripa militară a fost inițial condusă de generalul Ion Ioniță (fost ministru al apărării), iar după moartea acestuia, de generalul Nicolae Militaru care urma ca, începând cu 22 decembrie 1989, să aibă un rol foarte important în desfășurarea evenimentelor, fiind impus de Ion Iliescu în funcția de ministru al apărării.

S-a demonstrat istoric că multe dintre concepțiile complotiștilor au fost puse în practică începând cu 22 decembrie 1989. De exemplu, necesitatea majoră de a fi contactată Ambasada URSS a răzbătut încă de la primele momente în care unii complotiști s-au întâlnit la 22 decembrie 1989 în sediul TVR. Filipoiu Mihail (medic în decembrie 1989), audiat ca martor, a relatat că: „Ne-am deplasat la televiziune (...), am văzut că din studio a ieșit un bătrânel despre care ulterior am aflat că era generalul Militaru (...). Am fost marcat de sosirea lui Iliescu care efectiv a fost adus pe sus (...). Pe hol, în acel moment ne aflam eu, Sergiu Nicolaescu cu doi cascadori, generalul Militaru și acea persoană care filma (...). În prezența mea, pe hol, Sergiu Nicolaescu, generalul Militaru și Ion Iliescu au discutat despre oportunitatea de a merge la ambasada sovietică. Eu am replicat violent că nu au ce căuta la ambasada sovietică. Ion Iliescu a întrebat cine sunt, iar Sergiu Nicoalescu a replicat: «Este de-al nostru de la baricadă». Ion Iliescu mi s-a adresat spunându-mi că sunt tânăr: «Tu nu știi, dar așa trebuie». După acest moment Sergiu Nicolaescu, generalul Militaru și Ion Iliescu au intrat într-unul dintre studiouri."

Apoi, Nicolae Militaru avea, încă de la constituirea grupului, foarte clar cristalizată ideea răsturnării violente de la putere a lui Nicolae Ceaușescu, cu implicarea directă a Armatei. Este important de observat că de la bun început generalul Militaru prefigura un inevitabil conflict violent între MApN și DSS, pornind de la preconcepția conform căreia DSS urma să se situeze obligatoriu de partea președintelui Ceaușescu.

Din perspectivă istorică se constată că toate personajele apărute în declarațiile mai sus invocate, aflate în viață la data de 22 decembrie 1989, s-au organizat rapid și au avut un rol crucial

în evoluția evenimentelor. Cu toții s-au regăsit și au conlucrat în locațiile-cheie ale zilei de 22 decembrie 1989 și în intervalul următor de timp – TVR, fostul CC al PCR, MApN. Toți componenții „grupului Iliescu" au preluat puterea în stat. Ion Iliescu a fost președintele României o perioadă de zece ani. Generalii Victor Atanasie Stănculescu și Nicolae Militaru au deținut succesiv funcția de ministru al apărării. Virgil Măgureanu a fost inițial consilier al președintelui Iliescu, iar apoi primul director al principalului serviciu de informații al României – SRI. Ionel Vasile a fost numit de Ion Iliescu în funcția de șef al MStM al Armatei, apoi consilier prezidențial. Generalul Ștefan Kostyal și-a reprimit gradul de general-maior după ce fusese degradat în anul 1970 la soldat ca urmare a colaborării cu serviciile de spionaj sovietice. Emil (Cico) Dumitrescu a fost numit în funcția de secretar de stat în Ministerul de Interne, apoi de consilier de stat la Administrația Prezidențială. La scurt timp după preluarea puterii de către CFSN, condus de Ion Iliescu, a fost reactivat un număr important de generali și de ofițeri superiori, cu toții colaboratori ai serviciului de informații ai armatei URSS, printre aceștia fiind generalul Pletos. Exemplele pot continua.

În mod constant, până în prezent, Ion Iliescu a negat public sau a bagatelizat existența acestui grup pe care, așa cum o arată evidența, l-a condus. Prin toate aparițiile publice și comunicatele de presă ale CFSN s-a insistat că Iliescu și noua conducere a țării sunt „emanați ai Revoluției". Realitatea contrazice această susținere.

Cititorule, tu ce spui? A fost Ion Iliescu emanat al Revoluției? El asta ne-a spus timp de peste trei decenii, negând că a complotat împotriva regimului Ceaușescu. Personal nu am înțeles nici în ruptul capului de ce Ion Iliescu a ales să nege evidența, atâta timp cât nu era un lucru rău să te fi opus regimului Ceaușescu. La urma urmei, în 1989 toată națiunea dorea să scape de Ceaușescu.

Singura explicație pentru ascunderea existenței, filosofiei și acțiunilor acestui grup complotist-disident o reprezintă totalul filosovietism al componenților grupului, începând cu Iliescu.

Aducerea la cunoștința opiniei publice a preexistenței unui grup civilo-militar prosovietic care a desfășurat acțiuni concrete de înlăturare a lui Ceaușescu și care a apărut în prim-planul social-politico-militar al zilelor Revoluției ar fi fost în contrast cu aspirațiile majorității românilor și, astfel, o devoalare a adevărului ar fi putut însemna pentru „grupul Iliescu" o periclitare privind preluarea puterii și menținerea la putere.

Să revenim la data de 22 decembrie. În jurul orei 14.00, la etajul 11 al TVR, în biroul directorului general adjunct s-a instalat un Comandament Militar ce a avut drept scop controlul și cenzura informațiilor ce urmau a fi difuzate prin intermediul acestei instituții. Componenții acestui comandament au fost militari în activitate și în rezervă. Șeful comandamentului a fost generalul în rezervă Nicolae Tudor, în timp ce Emil (Cico) Dumitrescu a avut funcția de adjunct.

Radiodifuziunea Română a fost, la rândul ei, ocupată de revoluționari în jurul orei 12.30. Aici s-a luat hotărârea unirii tuturor cabinelor de transmisie în programul de actualități, transmițându-se „în direct" către toți emițătorii regionali din România. La fel ca în cazul TVR, prin intermediul radioului, diverse persoane, civili și militari, și-au declarat adeziunea la idealurile Revoluției.

Încă din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, presa scrisă centrală și-a abandonat politica de sprijin total al regimului Ceaușescu, iar redacțiile publicațiilor din București și din întreaga țară au hotărât sprijinirea mișcării revoluționare. Într-o „Ediție specială din ziua renașterii poporului român", cotidianul *Tineretul Liber* (fostul *Scânteia Tineretului*), la 22 decembrie 1989, titra pe prima pagină titluri precum: „Deșteaptă-te române!", „Tineri, voi ați scris această pagină nepieritoare din istoria României. Tineri, fiți mai departe demni de ceea ce ați realizat, de această victorie uriașă", „Țara este a noastră!", „Români, apărați țara!", „Armata este cu noi!"

Pe baza tuturor celor arătate în acest capitol, se desprinde că intervalul orar 12.06–16.00 din 22 decembrie 1989 s-a caracterizat prin atmosfera generală de euforie, bucurie sinceră a tuturor cetăţenilor României. Descătuşarea poporului român din regimul Ceauşescu a reprezentat un moment memorabil în istoria naţională. Pe întreg teritoriul ţării s-a realizat într-adevăr fraternizarea între revoluţionari şi toate forţele armate interne. Idealurile maselor revoluţionare fuseseră atinse, cel puţin în aparenţă. Imperativul momentului – „Jos Ceauşescu!" – fusese realizat.

Totodată, realitatea istorică a dovedit că „grupul Iliescu" a reuşit, în acelaşi interval de timp, să acţioneze organizat şi eficient pentru accederea la puterea în stat.

6.

Ion Iliescu, nou lider politico-militar al României

În urma apariţiilor televizate, grupul condus de Ion Iliescu a luat decizia deplasării la sediul MApN. În prealabil, Iliescu, aflat la Casa Scânteii – Editura Tehnică, şi generalul Stănculescu, aflat la sediul MApN, au purtat o discuţie telefonică în urma căreia acesta din urmă i-a garantat primului protecţia Armatei. Convorbirea a fost amintită de Ion Iliescu în apariţia televizată de la ora 14.45.

Aşa se face că la data de 22 decembrie 1989, în jurul orei 16.00, în sediul central al Ministerului Apărării Naţionale a pătruns un grup format din: Iliescu Ion, Voiculescu Gelu Voican, Roman Petre, general în rezervă Militaru Nicolae, Montanu Mihail, Constantin Ispas, Velicu Florin. Grupul a fost primit de generalul Stănculescu, precum şi de militari cu funcţii importante aflaţi în minister. Aceştia au fost: generalii Guşă Ştefan, Logofătu Gheorghe, Rus Iosif, Dafinescu Traian, Eftimescu Nicolae, Chiţac Mihai, Hortopan Ion – din partea MApN – şi general-maior Grigorie Ghiţă, general-maior Câmpeanu Romeo, locotenent-colonel Stan Gheorghe – din partea M.I.–DSS. Cu toţii au intrat în sala de consiliu a MApN. Aceştia i-au prezentat onorul lui Ion Iliescu şi l-au recunoscut ca fiind noul şef de stat şi de guvern, implicit noul comandant suprem al Forţelor Armate Române. La rândul său, Iliescu şi-a asumat imediat, fără rezerve, aceste demnităţi, comportându-se ca atare. Acesta a fost momentul în care cei doi piloni de putere ai statului, Armata şi Securitatea, „şi-au dat mâna" ca Ion Iliescu să fie noul şef de stat.

Factorul determinant pentru această realitate a fost generalul Stănculescu. Generalul, ministru al apărării, a deținut pentru câteva ore, în intervalul orar 12.06–16.00, puterea totală în stat, fiind conștient de acest lucru. Din tot ce a declarat în timp Stănculescu reiese că „alegerea" lui a fost Ion Iliescu, deși pe lista lui scurtă cu posibili succesori ai lui Ceaușescu se aflau și alte persoane, precum Ilie Verdeț sau Dumitru Mazilu. Este evident că Iliescu a fost „alesul", în virtutea relațiilor anterioare dintre cei doi.

Ion Iliescu, acceptat ca nou lider politico-militar, a propus constituirea unui Comandament unic militar și civil care avea să coordoneze inclusiv operațiunile militare pe întreg teritoriul României.

La scurt timp, structura civilo-militară denumită Gărzi Patriotice a fost integrată în Comandamentul nou înființat. Șeful de stat major al acestei structuri – colonelul Corneliu Pârcălăbescu –, a emis OZU nr. 1 din 22 decembrie 1989, prin care s-a stabilit că „Pe baza hotărârii CFSN, statele majore și gărzile patriotice se află în stare de alarmă de luptă și vor participa cu întregul efectiv și cu toată capacitatea de luptă la înfăptuirea și apărarea cuceririlor Revoluției".

Având în vedere cele mai sus invocate, se desprinde concluzia conform căreia întreaga forță militară a României (MApN, M.I.–DSS, Gărzi Patriotice), începând cu după-amiaza de 22 decembrie 1989, ora 16.00, s-a pus la dispoziția Consiliului Frontului Salvării Naționale și a conducerii acestuia. A fost momentul în care Armata și Securitatea au decis ca România să fie condusă de CFSN. Din același moment, grupul de decizie politico-militară al CFSN, format din Ion Iliescu, Silviu Brucan, generalul Victor Atanasie Stănculescu, generalul în rezervă Nicolae Militaru (reactivat ulterior și numit ministru al apărării) și Gelu Voican Voiculescu, a exercitat direct prerogativele puterii de stat și a luat decizii importante atât cu caracter politic, cât și cu caracter militar.

În calitate de ministru al apărării, generalul Stănculescu a dat inițial ordine vădit contrare celor dispuse de comandantul suprem Nicolae Ceaușescu pentru ca ulterior, în aceeași zi, să subordoneze

MApN unei noi puteri politice, chiar în sediul central al MApN, cu acordul tuturor șefilor de direcții militare din minister. Aceste conduite nu au întâmpinat vreo opoziție din partea celuilalt pilon de putere militară – DSS. Conjugarea acestor atitudini a făcut posibile izolarea, deposedarea totală de putere a președintelui Ceaușescu și preluarea puterii de stat de către CFSN. Importantă s-a dovedit și abilitatea „grupului Iliescu" de a se organiza și de a acționa eficient. Componenții acestei grupări au înțeles foarte bine importanța televiziunii și a radioului pentru astfel de momente. Mai importantă a fost decizia de a face joncțiunea cu factorii de comandă ai principalului pilon de putere în stat – MApN.

Întâlnirea de la sediul MApN a durat aproximativ 45 de minute, după care Iliescu și anturajul său s-au deplasat la sediul CC al PCR. Aici au fost întâmpinați inclusiv de colonelul Gheorghe Ardeleanu, comandantul USLA, care s-a pus la dispoziția noii puteri. În clădire se aflau mulți revoluționari, militari, dar și componenți ai fostului CC al PCR. Așa cum s-a arătat, aceștia se aflau într-un proces de constituire a unor nuclee de putere.

În jurul orei 17.00, Ion Iliescu le-a vorbit revoluționarilor aflați în perimetrul din fața CC, aproximativ o sută de mii. S-a adresat mulțimii cu „Stimați tovarăși!", moment în care a fost huiduit, având în vedere că printre revoluționari se cristaliza un nou deziderat – „Jos comunismul!" Imediat a luat cuvântul regizorul Sergiu Nicolaescu, care se bucura de notorietate. A vorbit mulțimii și l-a recomandat pe Ion Iliescu ca fiind persoana potrivită să conducă România până la organizarea unor alegeri libere. Astfel, Ion Iliescu s-a adresat din nou maselor, spunând: „Dragi concetățeni, clanul Ceaușescu a căzut...". La scurt timp, din balconul CC le-a vorbit revoluționarilor inclusiv generalul Ștefan Gușă care a anunțat că „Armata este alături de popor!".

În urma apelului televizat făcut de Ion Iliescu, de la ora 17.00, la sediul CC al PCR au început să sosească mai mulți foști nomenclaturiști și activiști ai PCR, marginalizați în ultimii ani de președintele Nicolae Ceaușescu. Printre aceștia s-au aflat Silviu Brucan

și Alexandru Bârlădeanu. Drept urmare, într-un birou de la etajul al treilea, sub conducerea lui Ion Iliescu, un grup format din civili și militari a început redactarea unui *Comunicat către țară.* Grupul a fost constituit din: Iliescu Ion, Bârlădeanu Alexandru, Brucan Silviu, Marțian Dan, Mazilu Dumitru, Roman Petre, Voiculescu Voican Gelu, Teodoriu Bogdan, general-colonel în rezervă Militaru Nicolae, general-locotenent Gușă Ștefan, general Vlad Iulian, colonel Pârcălăbescu Corneliu, Nicolcioiu Vasile (șeful serviciului protocol al CC), Apostoiu Dumitru (consilier al lui Nicolae Ceaușescu) și câțiva revoluționari. Întâlnirea a durat aproximativ o oră, fiind integral filmată de Adrian Sârbu, la vremea respectivă angajat al Sahia-Film. Analiza acestei filmări devoalează atmosfera acelor momente, fiind surprinsă inclusiv intervenția generalului Militaru, care a spus: „Măi, oameni buni! Frontul Salvării Naționale acționează de șase luni, domnule". Apoi Iliescu i-a anunțat pe ceilalți participanți la ședință: „Vreau să vă spun că am intrat în legătură cu ambasada sovietică și le-am transmis situația în care ne aflăm ca să comunice la Moscova, să se știe cine suntem și ce vrem. Asta le-am spus deja". Nu în ultimul rând, filmarea surprinde momentul în care, spre finalul întâlnirii, în birou a pătruns regizorul Sergiu Nicolaescu care a anunțat că sediul CC este minat și astfel este oportună părăsirea clădirii („Există pericolul ca această clădire să fie minată și să explodeze în fiecare clipă. Hotărâți-vă, eu vă propun să ne mutăm. Am vorbit mulțimii. Să vină cine vrea să vorbească mulțimii, ceilalți să vă mutați la MApN"). Cercetări ulterioare au demonstrat că această informație a reprezentat în realitate o diversiune, deoarece pretinsa minare nu s-a adeverit. Ulterior acestei diversiuni, forul decizional al CFSN a părăsit CC, s-a deplasat inițial la TVR, apoi s-a stabilit la sediul MApN, unde se aflau generalul Stănculescu și toți șefii de direcții din MApN. În acest sediu, factorilor de decizie ai CFSN li s-a oferit protecția, inclusiv pe timpul următoarelor nopți. De aici au fost făcute deplasările ulterioare spre TVR. Pe de altă parte, la sediul fostului CC al

PCR au rămas generalii Ștefan Gușă și Iulian Vlad, acestora alăturându-li-se un grup de revoluționari.

În jurul orelor 22.30, din data de 22 decembrie 1989, Iliescu a dat citire prin intermediul TVR *Comunicatului către țară* al Consiliului Frontului Salvării Naționale. A spus: „Dragi concetățeni, am primit mandatul ca să dau citire comunicatului către țară al recent constituitului CFSN. Cetățeni și cetățene, trăim un moment istoric, clanul Ceaușescu, care a dus țara la dezastru, a fost eliminat de la putere (...). Se deschide o pagină nouă în viața politică și economică a României. În acest moment de răscruce am hotărât să ne constituim în Frontul Salvării Naționale care se sprijină pe armata română și care grupează toate forțele sănătoase ale țării (...). Scopul FSN este instaurarea democrației, libertății și demnității poporului român (...). Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior care coordonează întreaga activitate a Armatei și unităților Ministerului de Interne. Toate ministerele și organele centrale își vor continua activitatea, subordonându-se CFSN (...). În teritoriu se vor constitui consilii județene, municipale, orășenești și comunale ale FSN, ca organe ale puterii locale (...). În mod provizoriu, în componența CFSN intră următorii: Doina Cornea, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Laszlo Tőkés, Dumitru Mazilu, general Ștefan Gușă, general Victor Stănculescu, Aurel Dragoș Munteanu, Corneliu Mănescu, Alexandru Bârlădeanu, Silviu Brucan, Petre Roman, Ion Caramitru, Sergiu Nicolaescu, Mihai Montanu, Mihai Ispas, Gelu Voican Voiculescu, Dan Marțian, căpitan Mihai Lupoi, general Voinea, căpitan de rang I Dumitrescu Emil, Neacșa Vasile, Ciontu Cristina, Baciu Marian, Bogdan Teodoriu, Eugenia Iorga, Negruți Paul, Manole Gheorghe, Cazemir [*sic*] Ionescu, Adrian Sârbu, Cârjan Constantin, Domokos Géza, Magdalena Ionescu, Marian Mierlă, Constantin Ivanovici, Ovidiu Vlad, Bucurescu Valeriu și Ion Iliescu, dacă sunteți de acord (...). Aceasta este o primă formă de comunicat și de platformă program a noului organism al puterii de stat din România."

Acesta a fost momentul în care Ion Iliescu și-a asumat public preluarea puterii politico-militare, în condițiile în care, așa cum am menționat anterior, încă de la ora 16.00 toate structurile militare ale României l-au recunoscut ca fiind noul șef de stat și de guvern, dar și noul comandant suprem al forțelor armate române. Prin subordonarea tuturor ministerelor, Iliescu și-a asumat puterea absolută a statului român.

Relevante în sensul celor de mai sus sunt următoarele declarații:

Voiculescu Voican Gelu, Comisia Senatorială: „Stănculescu a dat raport în calitate de comandant (...). Armata înțelesese că Iliescu este noul reprezentant, și primul gest al lui Stănculescu a fost să-i raporteze lui Iliescu ca unui lider legitim (...). Acum, reveniți la o chestie: înainte ca el [Iliescu] să se aștepte să joace un rol, el a luat legătura cu Stănculescu. Nu știu ce anterioritate există între Iliescu și Stănculescu, dar hotărât se cunoșteau și, probabil, bine."

Ispas Mihail, declarație de martor: „Am ajuns la TVR (...). În cursul aceleiași zile, Ion Iliescu și anturajul său au decis să se deplaseze de la TVR la MApN. Cineva a întrebat dacă există vreo persoană care cunoaște bine străzile din București, pentru a ajunge cât mai repede la MApN. Fiind taximetrist, m-am oferit (...). Am ajuns la MApN unde Ion Iliescu a fost întâmpinat în postură de lider. Apreciez faptul că toți ofițerii superiori se comportau față de Ion Iliescu percepându-l ca fiind lider. La rândul său, Ion Iliescu se comporta cu o oarecare autoritate fără însă a depăși măsura printr-o atitudine excesiv de autoritară."

Montanu Mihail, declarație de martor: „Am ajuns la TVR (...). Ion Iliescu și cei aflați cu el se aflau în sediul TVR în momentul în care eu am ajuns acolo (...). Ion Iliescu a hotărât să se deplaseze la sediul MApN, unde era așteptat (...). Am intrat într-o sală de ședințe unde am fost aproximativ 40 de persoane, dintre care doar zece aveam calitatea de civili, ceilalți fiind militari (...). Precizez că, fără excepție, acei generali se comportau față de Ion Iliescu acceptându-l ca lider. Ion Iliescu se comporta ca atare."

Mierlă Marian, declaraţie de martor: „Am făcut parte din CFSN, dar singura activitate la care am participat a fost faptul că am asistat la redactarea comunicatului către ţară din seara de 22.12.1989. Arăt că documentul era redactat pe baza unui alt document scris anterior de o altă persoană, ulterior am aflat că este vorba de Dumitru Mazilu. Am văzut că Silviu Brucan era persoana care intervenea cel mai des, iar aceste intervenţii vizau limitarea unora dintre prevederile comunicatului. Persoana care media diferendele era Ion Iliescu, care era perceput ca fiind liderul grupului şi se comporta ca atare (...). Discuţiile se purtau în principal între Mazilu şi Brucan, iar în momentul în care nu se ajungea la un consens, situaţia era tranşată de Ion Iliescu."

Mazilu Dumitru, declaraţie de martor: „Am fost condus de către Brucan într-un birou alăturat, unde a vizualizat textul meu şi mi-a spus textual că preşedinte va fi domnul Ion Iliescu. Propunerea nu m-a surprins întrucât numele acestuia fusese invocat de mai multe ori ca posibil succesor a lui Ceauşescu, chiar în emisiunile postului de radio Europa Liberă (...). Brucan a fost ferm în decizia luată şi apoi m-a introdus în sala de consiliu (...). Din modul în care se purtau discuţiile rezulta fără echivoc că i se acorda întreaga autoritate domnului Ion Iliescu, semn de recunoaştere fiind faptul că acesta conducea şedinţa."

Sârbu Adrian, declaraţie de martor: „Arăt că, atât la etajul 1, cât şi la etajul 2 din CC se constituiau diverse aşa-zise guverne (...). Aceste tentative de constituire erau de la bun început sortite eşecului, fiind aproape instantaneu respinse de mulţimea aflată în faţa CC-ului. Această respingere a fost cauzată de faptul că, prin intermediul TVR, Ion Iliescu a devenit cunoscut şi, mai mult, şi-a anunţat prezenţa la sediul CC. Declaraţia făcută de Ion Iliescu la TVR echivala cu o declaraţie de înlocuire a lui Nicolae Ceauşescu, iar percepţia mulţimii a fost că succesorul lui Nicolae Ceauşescu este Ion Iliescu. Ca o apreciere personală, arăt că anterior momentului decembrie 1989, nivelul de aşteptare cu privire la succesorul lui Nicolae Ceauşescu se rezuma la două persoane,

Nicu Ceaușescu, respectiv Ion Iliescu. Numele lui Ion Iliescu a fost des vehiculat pe posturile de radio din străinătate, cu precădere Europa Liberă, dar și în mediul «underground», unde Ion Iliescu era vehiculat ca succesor a lui Ceaușescu. Nu este de omis nici relația bună pe care o aveau Ion Iliescu și Mihail Gorbaciov, relație destul de cunoscută în rândul populației. În aceste condiții, Nicu Ceaușescu fiind total compromis, singura opțiune pentru persoana în jurul căreia era acceptată formarea unui nou for de putere a fost Ion Iliescu."

Lăcătușu Vasile, declarație de martor: „La 22.12.1989 am intrat în sediul CC (...). A venit la mine un bărbat îmbrăcat într-un costum de culoare gri care m-a anunțat că Ion Iliescu dorește să pătrundă în birou pentru a se adresa mulțimii. Nu cunoșteam cine este Ion Iliescu, auzisem tangențial despre acesta la Europa Liberă, i-am refuzat accesul. Persoana îmbrăcată în costum gri a insistat și a motivat că Ion Iliescu este prieten cu Mihail Gorbaciov și că trebuie să i se permită intrarea. Am acceptat în cele din urmă și am văzut clar că Ion Iliescu, escortat în permanență de patru persoane, printre care și cel îmbrăcat în costum gri, a pătruns în birou. Cele patru persoane erau în permanență în preajma lui Ion Iliescu și aveau un comportament care, în mod cert, se distingea de cel al altor persoane. Se poate spune fără greșeală că cei patru bărbați îl protejau, îl îndrumau și într-un fel «îi făceau pârtie» lui Ion Iliescu. Mai mult, fiind atent la comportamentul acestora, am observat că unul dintre ei avea asupra sa un aparat electronic ce în mod cert nu era unul obișnuit. Sunt inginer de profesie și pot spune că pentru nivelul anului 1989 acel aparat era unul special, un fel de pager. L-am văzut pe respectivul bărbat folosind acel aparat, comunicând prin intermediul lui. Am văzut cum, după folosirea aparatului, respectivul bărbat a comunicat verbal, imediat, cu ceilalți trei. Cert este că, după sosirea lui Ion Iliescu și a celor patru bărbați, al căror comportament îl pot descrie simplu ca fiind profesionist, s-a creat un nou for de putere în jurul lui Ion Iliescu. Acesta și-a desfășurat activitatea într-un birou al

CC-ului, nu ştiu exact în care, dar ştiu că accesul spre locul unde se afla Ion Iliescu a fost blocat (...). În acest fel, practic am fost izolaţi, nu ni s-a mai permis participarea la luarea deciziilor şi nici nu aveam vreo posibilitate de a comunica cu populaţia. Am auzit că din biroul unde se afla Ion Iliescu se constituia un nou guvern, fiind luate şi alte decizii importante."

Păcuraru Daniel a declarat: „În decembrie 1989 lucram la întreprinderea Energoreparaţii (...). Am intrat împreună cu manifestanţii în CC (...). La un moment dat, era după-amiază, am observat un grup de persoane compact ce se apropia prin mulţime de intrarea principală. Am văzut o persoană despre care am aflat ulterior că este Ion Iliescu, care era flancat de patru persoane, care se distingeau ca fiind persoane care-i asigurau paza. Aceştia au intrat în cabinetul I, iar Ion Iliescu s-a aşezat la birou, celelalte persoane în jurul acestuia (...). Retrospectiv, consider că nimic din acţiunile întreprinse de acel grup de persoane condus de Ion Iliescu nu a fost spontan, la bază a fost o adevărată regie."

Ionescu Cazemir-Benedict: „Am ajuns la CC (...). Mulţimea a început să scandeze împotriva comunismului în general, din punctul meu de vedere acest fapt însemna revoluţie. În acest context, la CC a apărut grupul Ion Iliescu, faţă de acesta eu manifestându-mi expres dezacordul, spunându-i direct: «Îmi pare rău, tovarăşu', am hotărât că fără cei ca dumneavoastră», făcându-i semn să se deplaseze pe balconul CC unde se aflau toţi nomenclaturiştii. Consecinţa a fost că cei din anturajul lui Ion Iliescu, printre care Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan, Petre Roman, un profesor universitar al cărui nume nu îl cunosc şi mulţi alţii au început să-mi spună că Iliescu este singura persoană potrivită momentului, prin raportare la poziţia sa bine cunoscută faţă de Nicolae Ceauşescu şi a ascendentului său personal asupra structurilor de Armată şi Securitate (...). Sesizând că toate aceste persoane au o părere pozitivă despre Ion Iliescu am fost în cele din urmă de acord ca şi acesta să intre în respectiva cameră."

Martorul Armega Romulus: „În decembrie 1989 eram student (...). La 22.12.1989 am ajuns în Piața Palatului chiar când elicopterul plecase de pe clădirea CC (...), după un anumit timp, la CC a ajuns generalul Militaru însoțit de un civil și s-a exprimat în felul următor: «Sunt generalul Militaru și sunt cu tovarășul Iliescu, lăsați-ne să intrăm!». Noi i-am întrebat cine este Iliescu și ne-a răspuns «Viitorul președinte», după care noi am zis «Poftiți!»."

La rândul său, Roman Petre, în fața Comisiei Senatoriale, a explicat: „În momentul acela, principalul om care dădea ordine era domnul Iliescu! Era președintele CFSN. Iar următorul era Militaru, numit ministru al apărării. Eu nu eram nimic, eu eram ceea ce mă autonumisem, ca să mă pot duce ici și acolo: «împuternicit», dar nu aveam nici o calitate."

Jurnalele de luptă și OZU întocmite de unitățile militare evidențiază că întreaga structură a Armatei a recunoscut CFSN și pe liderii acestuia ca fiind noua putere în stat.

Mass-media din România a aderat imediat la CFSN și la liderii acestuia. TVR și Radio România s-au poziționat față de Ion Iliescu ca fiind noul lider al statului român. Presa scrisă a făcut același lucru. Organele centrale de presă aparținând până la 22 decembrie 1989 fostului CC al PCR și UTC s-au repoziționat încă din după-amiaza aceleiași zile, transformându-se în organele de presă ale CFSN. Totodată, presa internațională l-a prezentat pe Iliescu ca fiind noul lider al României, iar aparițiile publice ale acestuia au evidențiat asumarea pe deplin a acestei demnități.

CFSN și liderii acestuia au fost imediat recunoscuți pe plan internațional de principalele state.

Conduita lui Ion Iliescu, începând cu ora 16.00 a zilei de 22 decembrie 1989, demonstrează asumarea de către acesta a prerogativelor puterii în stat. Prin toate aparițiile televizate a apărut în postura de lider. Comunicatele CFSN au fost semnate în calitate de președinte al acestei formațiuni. A semnat acte normative ce vizau toate domeniile de activitate, a abrogat legi, a instituit Tribunalul Militar Excepțional privind judecarea cuplului

prezidențial Ceaușescu, a instituit tribunale militare excepționale pe întreg teritoriul României, l-a impus pe generalul-maior în rezervă Nicolae Militaru în funcția de ministru al apărării, l-a schimbat din funcție pe generalul-locotenent Ștefan Gușă, a semnat decretele de reactivare a mai multor generali etc.

Cu scopul unei corecte înțelegeri a situației, sunt necesare câteva explicații despre Consiliul Militar Superior.

Așadar, la data de 22 decembrie 1989, în cursul întâlnirii ce a avut loc la sediul MApN, Ion Iliescu a propus constituirea unui comandament unic civil și militar care avea să coordoneze inclusiv operațiunile militare pe întreg teritoriul României. Propunerea s-a materializat, iar în seara aceleiași zile, „în direct" la TVR, Ion Iliescu a dat citire *Comunicatului către țară* al CFSN și a anunțat că acest organism a preluat puterea de stat subordonându-și inclusiv Consiliul Militar Superior, ce urma să coordoneze activitățile MApN și M.I.

Această structură nou înființată a fost similară Consiliului Apărării Republicii Socialiste România, înființat prin Decretul numărul 5 din anul 1965 și desființat de puterea instalată la 22 decembrie 1989. Președinția CARSR îi aparținea lui Nicolae Ceaușescu, iar componenți erau prim-ministrul, ministrul apărării, șeful MStM, ministrul de interne, șeful DSS, ministrul afacerilor externe și alte persoane desemnate de CC al PCR.

Au fost depuse diligențe pentru a afla componența Consiliului Militar Superior, în acest sens fiind solicitat sprijinul MApN. Pe cale de consecință, au fost dezarhivate și atașate dosarului două proiecte privind *Decretul Lege de înființare a Consiliului Militar Superior* și *Regulamentul de funcționare al CMS*. Aceste înscrisuri îl prezintă pe Iliescu ca fiind președinte al CMS. Așadar, organismul denumit Consiliul Militar Superior s-a subordonat CFSN și, astfel, lui Ion Iliescu – șef de stat și comandant suprem.

În concluzie, începând cu data de 22 decembrie 1989, ora 16.00, Ion Iliescu a devenit incontestabil conducătorul politico-militar al României. Toate acțiunile sale ulterioare au fost săvârșite din această calitate.

7.

Ceaușescu pe câmpiile patriei

După cum ne reamintim, la ora 12.06 a zilei de 22 decembrie 1989, elicopterul prezidențial pilotat de Vasile Maluțan, având-u-i la bord pe Nicolae și Elena Ceaușescu, Manea Mănescu, Emil Bobu și două gărzi prezidențiale, a decolat de pe sediul CC al PCR, cu destinația Snagov. La scurt timp, după ce a survolat aeroporturile Otopeni și Băneasa, elicopterul a aterizat în incinta complexului prezidențial, aflat pe malul lacului Snagov. Conform declarațiilor pilotului, președintele Ceaușescu a solicitat fără succes ca la Snagov să-i fie trimise două elicoptere cu trupe ale parașutiștilor. Apoi în elicopter au urcat doar Nicolae și Elena Ceaușescu, însoțiți de cele două gărzi personale. La Snagov au rămas Manea Mănescu și Emil Bobu care, în cursul aceleiași zile, au fost arestați. Elicopterul a decolat, iar președintele a indicat inițial ca nouă destinație baza de elicoptere de la Boteni, apoi s-a răzgândit și a solicitat deplasarea spre Pitești. În fața Comisiei Senatoriale, pilotul Vasile Malutan a relatat: „Deci, el n-a fost stabil, cred eu. Nu a avut o idee fixă să meargă într-un anumit punct. A oscilat". Pilotul și-a continuat relatarea și a precizat că, dorind să scape din situația în care se afla, i-a raportat fostului președinte că elicopterul a fost încadrat de radiolocația de la sol și astfel exista riscul doborârii. Strategia a reușit și Ceaușescu a ordonat aterizarea imediată pe o șosea, în apropierea localității Boteni. La scurt timp, Vasile Malutan a decolat spre baza de la Otopeni, lăsându-i pe soții Ceaușescu și cele două gărzi lângă șoseaua respectivă.

Raţ Florian, maior al Direcţiei a V-a din cadrul DSS, garda personală a preşedintelui Ceauşescu, a relatat în faţa Comisiei Senatoriale: „Maluţan ne-a spus că trebuie să coborâm pentru că ne-au reperat şi ne doboară cu o rachetă. (...) Am coborât din elicopter, iar el [Ceauşescu] ne-a spus să vedem de o maşină. (...) A venit o Dacie roşie dinspre Târgovişte, iar şoferul s-a hotărât să ne ducă. (...) În maşină erau şoferul, Ceauşescu Nicolae, Elena şi Rusu Marian. Şoferul, un medic pe nume Deca, a spus că ne dă cheile dacă vrem să conducem noi, dar Ceauşescu a spus să meargă el pentru că e maşina lui. Apoi Rusu Marian mi-a spus să urc eu în locul lui deoarece va veni cu o altă maşină. Am urcat lângă ea, stăteam cu teamă (...). Am plecat, am intrat în comuna Văcăreşti, maşina nu funcţiona bine şi şoferul ne-a spus că ne duce la cineva care ne va duce mai departe. (...) În comună, într-o curte, un cetăţean spăla o Dacie neagră şi Deca a spus că acela e cetăţeanul căutat. (...) S-a făcut transbordarea în maşina neagră, în aceeaşi formaţie, cu Ceauşescu în faţă lângă şofer (...). Şoferul a spus că ne va duce la locul lui de muncă, la Fabrica de Plante Medicinale (...). Ceauşescu a spus să mergem la judeţeana de partid din Târgovişte (...). Am trecut peste o linie de cale ferată, iar un revoluţionar a început să strige «Huo! Tiranul!», probabil l-a recunoscut, a fost singurul incident de acest fel. Ceauşescu a spus să nu oprim chiar la judeţeana de partid, ci pe o stradă lăturalnică. Mi-a spus să merg la primul secretar şi acesta să vină acolo cu un Aro. (...) Am ajuns, în balcon erau revoluţionari, era multă lume şi nu se putea intra, aveam şi armele la mine. M-am întors unde îi lăsasem, dar nu i-am mai găsit. Am hotărât să mă întorc la Bucureşti." Relatarea a fost confirmată de cealaltă gardă, Rusu Marian.

Martorul Niculae Petrişor: „În ziua de 22.12.1989, pe la ora 13.00 sau puţin după această oră, spălam în faţa porţii propriul autoturism (...). A venit autoturismul Dacia 1300 de culoare roşie (...). Din el a coborât o persoană necunoscută, pe care am identificat-o apoi în persoana maiorului Raţ Florian (...). Portiera din

faţă dreapta a autoturismului oprit s-a deschis şi prin ea l-am văzut aplecându-se în afară pe Ceauşescu Nicolae. Atunci m-am speriat şi am strigat la soţia mea «Viorica, Viorica! Ceauşescu e în maşină» (...). După ce soţii Ceauşescu s-au îmbarcat, el pe locul din faţă dreapta, iar ea în spate stânga, a urcat şi maiorul Raţ pe care l-am observat ţinând pistolul mitralieră pe genunchi, cu ţeava îndreptată spre mine. La ordinul acestuia din urmă am pus autoturismul în mişcare, spre Târgovişte, însă m-am gândit să nu ies de pe raza comunei şi, cu această intenţie, am virat la stânga într-o fundătură. Maior Raţ a sesizat acest lucru, m-a întrebat ce vreau să fac, eu i-am răspuns că suntem urmăriţi, deşi nu ştiam dacă este sau nu aşa (...). După ce am oprit într-o fundătură, maiorul Raţ a coborât din maşină şi cu arma în mână a ieşit în şosea. La puţin timp în aceeaşi fundătură a oprit şi autoturismul marca Dacia 1300 din care mai înainte îi preluasem pe cei trei. După o scurtă convorbire cu conducătorul acelui autoturism, maiorul Raţ s-a întors la mine şi mi-a spus că nu ne mai urmăreşte nimeni şi că trebuie să plecăm mai departe. Între timp, soţii Ceauşescu m-au întrebat dacă prin comuna Văcăreşti există vreun loc în care s-ar putea ascunde. (...) Am ieşit din nou cu maşina în şosea şi ne-am îndreptat spre Târgovişte. Îmi era tare frică şi conduceam prost din această cauză, iar la un moment dat, în gând, am cerut să nu mă omoare că am trei copii, la care Ceauşescu Elena mi-a spus că sunt beat, însă eu am negat acest lucru. În timpul deplasării Ceauşescu Nicolae spunea: «L-am pierdut pe Marian», însă maiorul Raţ Florian şi-a exprimat convingerea că va veni totuşi. Apoi Ceauşescu Nicolae m-a întrebat dacă ştiu unde este Cobia şi mi-a spus să mergem spre acea localitate, dar după un timp a revocat acest ordin, spunându-mi să mergem la Combinatul de Oţeluri Speciale Târgovişte. (...). La cererea lui Ceauşescu Nicolae am mers spre combinat pe artere lăturalnice, prin locul numit «La zgură» (...). Am ajuns până la staţia CFR a combinatului, în zona oţelăriei. La ordinul lui Ceauşescu Nicolae am oprit acolo, maiorul Raţ a mers în combinat, mai

exact în stația CFR a acestuia, pentru a da un telefon, dar s-a întors imediat spunând că nu este nimeni acolo. În acest timp, noi am fost reperați de personalul prezent acolo care, în timp ce noi demaram, a aruncat cu pietre spre autoturism strigând în același timp «Jos tiranul». După ce Ceaușescu Elena a respins propunerea lui Ceaușescu Nicolae de a ne îndrepta spre localitatea Ulmi, cei doi au hotărât să mergem la sediul Comitetului Județean Dâmbovița, indicându-mi-se să folosesc drumuri lăturalnice. Oprind într-o intersecție pe un drum cu prioritate, cei doi soți s-au speriat foarte tare văzând un număr mare de demonstranți. Din această cauză am intrat foarte greu pe artera respectivă. Ajungând în apropierea sediului Comitetului Județean de Partid am virat pe o străduță la dreapta și am oprit în spatele unui autovehicul greu, aceasta fiind sugestia lui Raț. Acesta a coborât din autoturism cerând permisiunea soților Ceaușescu să meargă la acel sediu spre a se informa asupra situației și a aduce de acolo un alt autoturism. La foarte scurt timp am fost reperați de niște tineri care au început să strige «Uite tiranul, jos tiranul», situație în care soții Ceaușescu au luat hotărârea să fugim, de fapt Ceaușescu Elena a luat această hotărâre. După parcurgerea câtorva străzi lăturalnice, Ceaușescu Elena a ordonat să ne întoarcem în zona Comitetului Județean de Partid, iar apoi, din nou să plecăm de acolo și să ne îndreptăm spre Mănăstirea Dealu. Am plecat în acea direcție, dar, trecând pe lângă hotelul partidului, Elena Ceaușescu a ordonat să oprim acolo, însă tot ea mi-a ordonat să mergem mai departe. Pe străzi periferice am ieșit la șoseaua de centură, am părăsit orașul și am luat-o spre pădurea Priseaca. Ajungând în apropierea Centrului de Protecție a Plantelor Târgoviște și observând că porțile sunt deschise, am virat brusc și am intrat înăuntru. După ce am luat legătura cu personalul din acea unitate i-am convins pe soții Ceaușescu să coboare din autoturism, i-am predat acelui personal și imediat am plecat cu autoturismul în oraș. De la Casa Sindicatelor am luat două persoane, împreună cu care am mers la sediul organului de miliție.

Aici nimeni nu m-a crezut când le-am relatat că i-am prins pe soții Ceaușescu, situație în care eu am plecat cu intenția de a mă întoarce la sediul Centrului de Protecție a Plantelor. Fratele meu, la care am oprit în drumul spre acel centru, m-a avertizat însă asupra pericolului la care mă expun deoarece numărul de înmatriculare al autoturismului fusese făcut public prin televiziune.(...) Precizez că Ceaușescu Elena a avut față de mine o comportare violentă, amenințătoare, am avut tot timpul impresia că aceasta a ținut pistolul în ceafa mea. Nu mi-a cerut nimeni autoturismul, iar eu nu concepeam să dau autoturismul pe mâna altcuiva. (...) Cu toate că am avut două ocazii de a opri autoturismul în mulțime, nu am făcut-o, de frică."

În jurul orei 14.00 a zilei de 22 decembrie, Niculae Petrișor s-a prezentat la ofițerul de serviciu al Inspectoratului Miliției Județene Dâmbovița și a anunțat că soții Ceaușescu se află în incinta Centrului de Protecție a Plantelor. Primind această informație, plutonierul Paise Constantin, sergentul-major Enache Ion, sergentul-major Săftoiu Ion și sergentul-major Fluraliu Dan, toți din cadrul IMJ Dâmbovița, s-au deplasat în zonă cu ajutorul a două autoturisme ale miliției, iar soții Ceaușescu au fost duși la sediul IMJ Dâmbovița. La comanda instituției se afla locotenent-colonelul Colț Ștefan. Acesta a solicitat sprijinul unităților militare aflate în imediata vecinătate, astfel încât, după aproximativ două ore, soții Ceaușescu au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște de către maiorul Mareș Ion (MApN) și locotenent-colonelul Gheorghe Dinu (DSS), cu un autoturism Aro aparținând Securității.

Audiat ca martor, Mareș Ion a spus: „În luna decembrie 1989 eram cadru activ, având gradul de maior la UM 01378 Târgoviște, locțiitor al comandantului. Unitatea militară era în aceeași cazarmă cu UM 01417 Târgoviște, unde au fost reținuți trei zile și trei nopți Nicolae și Elena Ceaușescu (...). La data de 22.12.1989 am urmărit la televizor mitingul organizat de Ceaușescu și am văzut și momentul în care elicopterul în care

se aflau soții Ceaușescu a decolat de pe sediul CC. Imediat după aceasta am primit ordin pe linia capacității de luptă, de apărare antiaeriană a teritoriului, să combatem toate țintele care evoluează în spațiul aerian deoarece nu zboară nici o țintă proprie (...). M-am deplasat apoi din punctul de comandă către biroul domnului colonel Kemenici Andrei, comandantul UM 01417 și în același timp comandantul Garnizoanei Târgoviște. Acesta mi-a spus că are informații că Nicolae și Elena Ceaușescu ar fi fost văzuți și alergați de populație prin Târgoviște, aceștia fiind într-o mașină de miliție, și că momentan s-ar ascunde în zona Mănăstirii Dealu. S-a hotărât trimiterea unui pluton în zonă pentru a-i căuta, iar eu am propus ca în componența plutonului respectiv să intre și militarii de la compania de Securitate. În acel birou se afla și domnul locotenent-colonel Dinu, locțiitor al comandantului garnizoanei pentru trupele Ministerului de Interne și locțiitor al comandantului Securității, acesta fiind de acord cu propunerea mea (...). Am plecat de la unitate împreună cu locotenent-colonelul Dinu, pe jos, pentru a merge la sediul Inspectoratului Județean al Miliției și Securității care era situat la 50 de metri lateral de unitatea noastră. Am observat că pe toată peluza din fața clădirii erau multe dosare rupte și tablouri cu Ceaușescu sparte. Se aflau în zonă cam 100 de revoluționari, în fața fiecărei intrări. Am trecut printre manifestanți, nu fără incidente, aceștia dorind să ne linșeze, dar am fost salvați de cadrele militare din interior, subordonații mei (...). Pe holul din fața biroului comandantului miliției m-am întâlnit cu colonelul Dinu care mi-a comunicat că nu mai este nevoie să facem căutarea întrucât soții Ceaușescu se aflau în biroul comandantului miliției, fiind aduși de subofițerii de miliție Paise și Enache. Am intrat în birou, aruncând o privire, constatând că într-adevăr cei doi se aflau acolo, iar biroul era plin de civili. De asemenea am văzut că lui Nicolae Ceaușescu i se efectua o percheziție corporală de către locotenent-colonelul Colț, găsindu-i în buzunarul interior o agendă și niște stilouri. Nu cunosc ce s-a întâmplat cu aceste

obiecte întrucât m-am retras să raportez domnului Kemenici. I-am dat ordin căpitanului Boboc Ion, în numele comandantului garnizoanei, să intre în birou și să nu mai permită ieșirea nimănui de acolo până la înapoierea mea (...). M-am deplasat în biroul inspectorului-șef de la Securitate, unde exista un telefon direct, și am raportat totul colonelului Kemenici. Acesta mi-a ordonat scurt să-i aduc în cazarmă la noi și a închis (...). Am mers la biroul unde erau ținuți soții Ceaușescu, am pătruns în încăpere cu gândul de a nu-mi spune numele și m-am adresat lui Nicolae Ceaușescu, spunându-i că sunt trimis pentru a-i asigura protecție față de revoluționari. M-a întrebat cum mă numesc, iar eu i-am spus numele, deși nu vroiam să fac asta (...). I-am explicat că urmează să-l duc într-o unitate militară din apropiere întrucât se apropiau de clădire foarte mulți demonstranți care l-ar fi linșat. I-a aruncat o privire foarte scurtă Elenei Ceaușescu, după care a acceptat (...). I-am dat ordin căpitanului Boboc să-i mute în biroul locțiitorului comandantului Miliției și am plecat să eliberez drumul până la mașina cu care trebuia să-i transport, un ARO pe care îl stabilisem cu colonelul Dinu (...). Acolo se afla comandantul Miliției, colonelul Dureci, pe care l-am întrebat dacă pot să-i iau și mi-a răspuns că da întrucât nu avem ce face altceva (...). Colonelul Dinu a urcat la volan, fiind mașina lui de serviciu, eu lângă el, iar în spate au fost urcați soții Ceaușescu, flancați de căpitanul Boboc Ion și de plutonierul Paise. Am plecat cu luminile stinse, ocolind pe la gară, trecând printre manifestanți și reușind să întrăm în cazarmă. Am parcat în fața comandamentului UM 01417, unde mă aștepta maiorul Țecu. L-am ajutat pe Ceaușescu să coboare, s-a uitat în jur speriat, după care i-a spus și Elenei să coboare din mașină, că totul este în ordine. I-am introdus în clădire, eu ținând-o de braț pe Elena Ceaușescu, și i-am condus în biroul de logistică, lăsându-i cu ei în interior pe căpitanul Boboc și pe plutonierul Paise, iar în fața ușii se aflau căpitanul Stoica și doi militari cu gradul de sergent. Acest dispozitiv s-a păstrat fie în cazarmă, fie în câmp, până la începerea procesului.

Imediat s-a întors şi domnul colonel Kemenici (...). A avut loc o şedinţă în care s-a hotărât anunţarea eşaloanelor superioare, păstrarea secretului chiar şi faţă de colegi şi întărirea pazei cazărmii. Generalul Stănculescu ne-a spus că răspundem cu capul de viaţa celor doi şi ne-a anunţat că va trimite întăriri, ceea ce a şi făcut, trimiţând mai multe TAB-uri, acestea fiind fără însemne, cei de la Moreni neavând timp să le pregătească. Au venit mai multe tancuri de la Regimentul 1 Tancuri şi forţe terestre de la Câmpulung Muscel şi Ploieşti. Am cerut să se spună la Televiziune că cei doi au fost reţinuţi de armată şi se află sub pază undeva lângă Târgovişte. Legăturile cu centrul de comandă din Bucureşti erau ţinute prin generalii Stănculescu, Militaru şi Voinea (...). Menţionez că legătura cu centrul de comandă din Bucureşti era ţinută de către comandantul Kemenici, iar în lipsa lui de locţiitorul acestuia, maior Ţecu."

Doamne, ce scene au fost acestea! Cu nici două zile mai devreme, Ceauşescu era „geniul Carpaţilor", „cel mai iubit fiu al patriei", dictator absolut, pentru ca la 22 decembrie, la scurt timp după ora prânzului, să devină un biet autostopist pe câmpiile patriei. Am putea spune că asta este o lecţie pe care ar trebui să o ştie toţi cei care sunt îmbătaţi de putere, o lecţie care, din păcate, nu va fi învăţată niciodată.

8.

Despre dezinformările și diversiunile din decembrie 1989

Cititorule, urmează cea mai importantă parte a acestei cărți! Te rog, citește cu atenție tot ce este scris în acest capitol! Te asigur că toate informațiile sunt autentice.

Conținutul dosarului Revoluției demonstrează că, începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, a fost declanșată la nivelul întregii țări o amplă și complexă acțiune de inducere în eroare (ansamblu de dezinformări și de diversiuni) unică în istoria națională. Rezultatul acestei situații a fost instaurarea unei psihoze a terorismului la nivelul întregii populații a României.

Înainte de a trece în revistă succesiunea fenomenală de dezinformări și de diversiuni din decembrie 1989, este necesară o analiză a aspectelor doctrinare ale *inducerii în eroare.* Voi analiza în sinteză *DO-5 – ordin privind mascarea obiectivelor și acțiunilor militare la pace și în situații de criză, Manualul privind planificarea și executarea inducerii în eroare a adversarului la nivelurile operativ și tactic* (ediția 2013), *Tratat de dezinformare,* scris de Vladimir Volkoff, *Manual de camuflare pentru toate armele și serviciile* și *Stratagem – Deception and Surprise in War (Stratagemă – înșelătorie și surpriză în război)* de Barton Whaley.

Așadar, doctrina militară definește inducerea în eroare ca fiind un proces sistematic prin care se transmit informații false unei ținte desemnate cu scopul de a o determina să interpreteze

incorect situația și, ca urmare, să ia decizii eronate și să acționeze în avantajul inițiatorului acțiunilor. Componentele de bază ale inducerii în eroare sunt diversiunea și dezinformarea.

Diversiunea este definită ca fiind orice acțiune secundară care, datorită tehnicilor și metodelor de execuție utilizate, este percepută ca acțiune principală, menită a asigura atingerea obiectivului principal. Scopul diversiunii este de a abate atenția și efortul țintei de la operațiunea reală sau cea principală. Diversiunea se poate realiza fie printr-un atac direct cu obiectiv limitat, fie printr-o demonstrație de forță. În timp ce atacul cu obiectiv limitat implică angajarea directă a țintei, demonstrația de forță exclude contactul direct și poate implica mijloace tehnice de simulare.

Dezinformarea reprezintă toate informațiile false, parțial false, incomplete sau extrase din context, diseminate cu scopul inducerii în eroare a țintei.

Termenul de dezinformare a apărut prima oară în limba rusă, după Al Doilea Război Mondial, cu rolul de a desemna practicile exclusiv capitaliste care urmăreau aservirea maselor populare. Ulterior, termenul a fost preluat în limba engleză, iar în anul 1972 *Chambers Twentieth Century Dictionary* a definit dezinformarea ca „scurgere deliberată de informații care induc în eroare". În Franța, în anul 1974, dicționarul *Grand Robert* a stabilit că dezinformarea este „utilizarea tehnicilor de informare, în special de informare în masă, pentru a induce în eroare, a ascunde sau a travesti faptele".

În *Tratat de dezinformare,* Vladimir Volkoff definește dezinformarea ca „o manipulare a opiniei publice în scopuri politice, folosind informații false".

Spre deosebire de diversiune, care acoperă partea nonverbală a inducerii în eroare, dezinformarea acoperă aspectele care țin de transmiterea mesajelor utilizând mijloacele de comunicare, inclusiv mass-media. Dezinformarea generează creșterea confuziei în rândul țintei (fie ele mase populare, fie grupuri sociale), interpretarea eronată a situației etc.

Dezinformarea este o acţiune subversivă care, în principiu, are trei scopuri: 1. Să demoralizeze ţinta şi să dezorganizeze grupările care o constituie; 2. Să discrediteze autoritatea, pe apărătorii, funcţionarii şi notabilităţile ţintei; 3. Să neutralizeze masele pentru a împiedica orice intervenţie spontană, cu scopul cuceririi puterii de către o minoritate.

Tehnicile dezinformării includ: demonizarea, divizarea (crearea a două tabere oponente în naţiunea adversarului) şi psihoza (informaţia falsă este considerată reală de cvasiunanimitatea opiniei publice, iar ţinta este indusă într-o stare iraţională care nu-i permite să vadă altceva decât sensul dezinformării).

Cu referire la demonizare, doctrina subliniază că aceasta nu ţine de domeniul propagandei, ci de cel al dezinformării, deoarece se bazează pe date trucate şi face parte dintr-un plan de ansamblu. Constă, pur şi simplu, în a spune cât mai multe lucruri negative posibil despre inamic, adesea într-un mod absolut gratuit, dar bazându-se pe suporturi ale dezinformării – informaţii false, declaraţii false, fotografii false.

Divizarea ca tehnică a dezinformării urmăreşte aproape întotdeauna să creeze două tabere, a celor buni şi a celor răi.

O operaţiune de dezinformare reuşită creează în rândurile publicului, pe de o parte, o cvasiunanimitate a caracterului psihotic şi, pe de altă parte, o stare iraţională care îl împinge să nu mai vadă decât ceea ce se întâmplă în sensul dezinformării, să o îmbogăţească, să se dezinformeze el însuşi, astfel dezinformatul devenind dezinformator. Aceste manifestări, care ţin de ceea ce se numeşte „zvonul public" şi au fost studiate din abundenţă de sociologi, constituie materia asupra căreia acţionează dezinformatorul. Se poate spune că acesta a atins succesul deplin când dezinformarea ajunge să se lipsească de contribuţia lui.

Ţinta dezinformării o reprezintă întotdeauna opinia publică!

Analiza aspectelor doctrinare invocate mai sus, indubitabil valabile şi la nivelul anului 1989, prin raportare la starea de fapt ce urmează a fi devoalată, relevă că întreaga populaţie a României

a fost supusă în timpul Revoluției, în mod deliberat și profesionist, unei ample induceri în eroare.

Totodată, este elocvent a se reține că, în timpul Revoluției, au fost folosite cu succes toate tehnicile de dezinformare. Demonizarea i-a privit pe soții Ceaușescu și anturajul imediat al acestora, dar în primul rând a privit acele forțe dispuse, chipurile, a-i apăra pe aceștia (cadrele Securității, în principal). Divizarea s-a făcut pe deplin resimțită prin crearea, începând cu 22.12.1989, a două tabere aparent oponente. Pe de o parte, se situau poporul, Armata și CFSN, iar pe de altă parte, elementele securist-teroriste, loiale fostului președinte. Psihoza teroristă instaurată a influențat cvasiunanimitatea opiniei publice, aceasta fiind indusă în sfera iraționalului, consecințele acestei stări fiind deosebit de grave. Prin modul de propagare a dezinformării – TVR, Radio și presa scrisă –, ținta psihozei teroriste au constituit-o civilii, dar și militarii, pe întreg teritoriul României. Din păcate, această cruntă divizare a societății românești, ce a fost indusă la data de 22 decembrie 1989, își produce efectele groaznice până în prezent.

Prin raportare la realitatea istorică, se poate observa că scopul inducerii în eroare din cursul lunii decembrie 1989 a fost pe deplin realizat, având în vedere că masele populare au fost într-adevăr neutralizate, în timp ce puterea totală în stat a fost acaparată de o minoritate politico-militară – „grupul Iliescu". După cum voi arăta, prin exercitarea operațiunii de inducere în eroare, CFSN a preluat puterea totală în stat, și-a consolidat această putere, iar liderii acestuia au obținut legitimitate în fața poporului român. Acțiunea de inducere în eroare a avut ca efect crearea unor aparențe, inclusiv în sensul că noua putere politico-militară a României acționează în interesul și conform voinței maselor de revoluționari și a poporului român, în general. Totuși, toate deciziile importante luate începând cu 22 decembrie 1989 – ora 16.00 – nu au implicat manifestarea de voință a maselor revoluționare, fiind luate exclusiv de grupul de decizie politico-militară din CFSN.

Succesiunea uluitoare de dezinformări și de diversiuni a avut două mari componente. Pe de o parte a fost folosită mass-media pentru diseminarea de multiple informații false, pe de altă parte a existat un ansamblu de diversiuni și de dezinformări pur militar. Prin intermediul TVR, Radioului și presei centrale s-au manifestat liderii CFSN, angajații acestor entități de media și foarte multe alte persoane aparținând diverselor categorii sociale. Pe linie militară au existat multiple ordine date de la vârf și alte acțiuni concrete, toate fiind cunoscute și acceptate de Ion Iliescu în calitate de lider politico-militar.

Voi începe cu Ion Iliescu. La data de 22 decembrie 1989, la TVR, în direct, aproximativ la ora 19.00, a afirmat următoarele:

„Așa cum ați văzut, ne-am întâlnit în Comitetul Central, am comunicat cu oamenii din piață (...). În momentele în care ne constituiam, ne organizam în sediul Comitetului Central, o grupă din unitățile securității, unitate special pregătită ca să-l apere pe Ceaușescu, ascunsă undeva prin subsoluri, în niște tuneluri care comunicau între sediu și Palatul Republicii, a reușit să se refugieze și când era piața plină de lume au început să tragă asupra cetățenilor și asupra sediului central unde se aflau oameni de bine care se constituiau în această structură nouă. Este o ultimă zvârcolire a acestei fiare încolțite care lovește până și înainte de moarte (...) și care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime pe altarul luptei pentru eliberare națională (...). Vreau să fac apel la cei care se află în fața sediului Comitetului Central (...), încă nu a fost lichidat nucleul acesta de bezmetici, încă se trage (...), trebuie lichidat acest nucleu de sinucigași (...). În sediu se află generalul Gușă și alții care vor rezolva situația (...). Apelăm la toți cetățenii ca să elibereze piața și zona din jurul palatului, ca să poată pătrunde armata (...). Nu a reușit contralovitura acestei unități de sinucigași și de teroriști." Intervenția televizată a fost preluată și prezentată de Radiodifuziunea Română.

Să analizăm ce a spus Ion Iliescu!

A susținut ideea conform căreia constituirea CFSN a avut loc în acele momente ale zilei de 22 decembrie 1989 *(intervalul orar 17.00–19.00)*. Am argumentat mai sus că nici vorbă de așa ceva, nu voi insista mai mult.

Ion Iliescu, având autoritatea de lider politico-militar, a susținut public existența unor forțe ale unităților de Securitate special pregătite și loiale fostului președinte Ceaușescu, care i-ar fi atacat pe revoluționarii aflați în fața fostului CC al PCR și pe cei care se aflau în sediul CC, forțe pe care le-a caracterizat ca fiind un „nucleu de bezmetici, sinucigași și teroriști, care a reușit să producă noi tragedii, noi dureri, noi victime pe altarul luptei pentru eliberare națională".

Conținutul probator al dosarului Revoluției a demonstrat că nu a existat temei pentru o astfel de acuzație foarte gravă, care a avut consecințe imediate și tragice la nivelul întregii țări. Nu există probe pentru a concluziona că militarii din fostul DSS i-au atacat pe revoluționarii din fața sediului CC al PCR sau pe cei aflați în sediu.

TVR, în transmisiune directă din Piața Palatului, a surprins momentul deschiderii focului la care Ion Iliescu a făcut referire. În timpul unui discurs din balconul fostului CC, s-au auzit rafale de pistol-mitralieră. Concomitent, o persoană a afirmat că rafalele sunt trase de pe Palatul Republicii. Imediat după aceste rafale, din balcon, mulțimea a fost îndemnată la calm, afirmându-se că focurile de armă au fost generate ca urmare a intervenției militarilor MApN în Palatul Republicii. Cu aproximativ 20 de minute mai devreme, pe filmare s-a auzit cum de la balconul CC au fost trimiși zece militari MApN în Palatul Republicii pentru a verifica această clădire. Așa cum am arătat, documentele militare analizate au demonstrat că, din ordinul generalului Stănculescu, încă de la ora 14.30 au fost trimise trupe MApN în Palatul Republicii. Aici au pătruns și revoluționari înarmați cu armele găsite în interiorul CC al PCR, care se afla vizavi de Palat.

În pofida apelurilor liniştitoare venite de la microfonul de pe balconul CC, forţele MApN dispuse în perimetrul respectiv au deschis un foc generalizat, cu tot armamentul aflat în dotare. Timp de aproximativ 15 minute, a fost filmată, moment cu moment, o adevărată canonadă declanşată de aceste forţe. Cu toate acestea, pe filmare se observă că masele de revoluţionari au realizat rapid că nu se aflau în pericol. Calitatea imaginilor este foarte bună şi se observă că atât militarii aflaţi în piaţă, cât şi revoluţionarii sunt calmi şi că nu există persoane ucise sau rănite. Mai mult, în contextul dat, vorbitorii de la balconul CC, inclusiv Ion Iliescu, au rămas pe loc într-o stare evidentă de calm, fără ca asupra lor să se fi deschis focul.

Imediat după oprirea tirurilor, de la microfonul aflat pe balconul CC a luat cuvântul comandantul dispozitivului de apărare care a făcut următoarele afirmaţii: „Să înceteze focul (...), au ajuns militarii dincolo! Nimeni nu a tras în dumneavoastră şi nimeni nu a murit! Vă rog, încetaţi focul! Militari, încetaţi focul! Am dat foc palatului şi nu trebuia! Nimeni nu a tras în noi! Vă rog, încetaţi focul! Militari, încetaţi focul! Nu trage nimeni în noi! S-au tras mii de gloanţe şi nimeni nu a murit! Militarii români să nu mai tragă!" Aceste vorbe au fost auzite negreşit de Ion Iliescu, pentru că era acolo!

După încetarea focului, din balconul CC au continuat să ia cuvântul şi să se adreseze mulţimii diverse persoane, printre care şi Iliescu. Asupra acestuia din urmă nu a planat nici un fel de pericol şi chiar a avut posibilitatea să constate, direct, că în piaţă nu există victime.

Ion Iliescu le-a comunicat celor prezenţi în faţa sediului CC (şi, prin intermediul televiziunii, tuturor românilor) faptul că, în CC, generalul Ştefan Guşă, alături de alte persoane, se ocupă de problemele militare. A omis cu bunăştiinţă să arate că alături de generalul Guşă s-au aflat permanent generalul Iulian Vlad (şeful DSS) şi alte cadre superioare de conducere ale Securităţii. O informare corectă a opiniei publice ar fi făcut ca acuzaţiile

împotriva „securiștilor-teroriști" să fie lipsite de credibilitate. Cadrele de conducere ale DSS (inclusiv generalul Neagoe Marin – Direcția a V-a, colonelul Ardeleanu Gheorghe – șeful USLA, și colonelul Rațiu Gheorghe – șeful Direcției I) își manifestaseră adeziunea la Revoluție și la noua conducere de stat, realitate cunoscută fără echivoc de Ion Iliescu.

Dezinformarea cu privire la pericolul revenirii la putere a fostului regim este cu atât mai evidentă cu cât Ion Iliescu știa la acea oră faptul că Nicolae Ceaușescu era reținut într-o unitate militară din Târgoviște și că fostul președinte era total deposedat de orice prerogativă a puterii de stat, asta în condițiile în care, începând cu ora 16.00, chiar lui Iliescu și CFSN i se subordonase întreaga putere armată a țării.

Adevărul este că, după plecarea fostului președinte Ceaușescu, unitățile de Miliție și de Securitate au fost, practic, destructurate până la nivelurile locale, în condițiile în care ministrul de interne Tudor Postelnicu fusese arestat, iar generalul Iulian Vlad (șeful DSS) se alăturase Revoluției și, împreună cu generalul Ștefan Gușă, se aflau în sediul CC. Fiind în mod justificat culpabilizate de popor pentru acțiunile desfășurate în perioada 16–22 decembrie 1989 (dar și anterior acestui interval), efectivele Ministerului de Interne (incluzându-i aici și pe cei de la DSS) nu au mai acționat pentru asigurarea ordinii publice. De asemenea, conduita conducerii DSS și a efectivelor de Securitate de abandonare a fostului președinte Nicolae Ceaușescu a fost evidentă, fapt care a permis pătrunderea revoluționarilor în sediul CC și, ulterior, reținerea cuplului dictatorial într-o unitate militară aparținând MApN, încă din după-amiaza zilei de 22.12.1989.

Acest aspect factual a fost confirmat la data de 12.06.1991 chiar de actualul președinte al Asociației 21 Decembrie 1989, Mărieș Teodor, care, audiat în calitate de martor la Curtea Supremă de Justiție – Secția Militară, a relatat că la data de 22 decembrie 1989 a pătruns în sediul CC al PCR și a constatat personal conduita șefului Securității – „Am putut lua cunoștință

despre activitatea pe care o desfăşura acolo generalul Vlad Iulian (...). Convingerea mea este că activitatea desfăşurată de generalul Vlad a fost folositoare revoluţiei şi a ajutat activitatea organelor puterii care se constituia în acele ore. Pătrunderea în CC s-a făcut fără opunere prin violenţă şi în acel loc am văzut armamentul abandonat de organele de Securitate. Convingerea mea este că, şi în situaţia în care ar fi rămas în clădire Ceauşescu, cei însărcinaţi cu paza lui nu ne-ar fi opus rezistenţă."

Referitor la îndemnul „Apelăm la toţi cetăţenii ca să elibereze piaţa şi zona din jurul palatului", amintesc declaraţia martorului Adam Marian, care a spus: „La 22.12.1989 (...). Din locul unde mă aflam, în jurul orelor 16.30–17.00, când încă nu se întunecase, îmi amintesc faptul că între manifestanţi a început să se vorbească despre faptul că a venit Ion Iliescu şi că trebuie neapărat lăsat să intre în CC. Unii insistau să fie lăsat să intre, spunând că a fost disident anticeauşist, în timp ce alţii se opuneau spunând că Iliescu este comunist şi astfel se opuneau intrării lui... eu mă aflam în zonă şi l-am văzut atât pe el, cât şi pe un bărbat care-l însoţea, mă aflam la aproximativ zece metri distanţă de ei... reţin faptul că, în jurul orei 17.00, Ion Iliescu a intrat în clădirea CC, iar la aproximativ 30–40 de minute de la acest moment, au început să se audă zgomote ce păreau a fi ale unor focuri de armă. Mi-a atras atenţia faptul că nu se vedeau traiectorii ale trasoarelor aşa cum am văzut în noaptea precedentă, nu a văzut nici o persoană căzând şi nu se observau nici un fel de distrugeri. Piaţa Palatului era plină, iar în aceste condiţii orice proiectil tras în direcţia mulţimii ar fi fost imposibil să nu producă victime. Mai arăt faptul că nici la nivelul clădirilor din zonă nu se observau semne care să conducă spre ideea că se execută foc cu muniţie de război. Mi-a atras atenţia şi faptul că nu se observau nici persoane care să execute foc de armă... Anterior momentului când au început să se audă zgomotele ce păreau a fi ale unor focuri de armă, la balconul CC au vorbit Dan Iosif, Ion Iliescu, Sergiu Nicolaescu, Petre Roman şi alţii. Ion Iliescu a citit un comunicat

către țară și o listă cu persoanele care urmau să preia responsabilitățile guvernării României, între aceste persoane fiind menționat și el. Citirea listei a generat nemulțumire în rândurile manifestanților care au început să huiduie apreciind că prezența unor persoane pe acea listă, inclusiv a lui Ion Iliescu, este nepotrivită, ei fiind catalogați drept comuniști notorii de care nu era nevoie. Reacția mulțimii a determinat retragerea din balcon a lui Ion Iliescu și a altora. Ulterior acestui moment, s-a produs declanșarea zgomotelor ce păreau a fi focuri de armă. Tot atunci, de la balconul CC s-a lansat ideea că există teroriști care atacă manifestanții... zvonurile astfel lansate care, nici un dubiu, aveau ca sursă persoanele din balconul CC, au creat panică între persoanele aflate în piață."

Față de cele expuse, se poate spune că, în acele momente ale zilei de 22 decembrie, păstrarea puterii de către Iliescu Ion și grupul său a fost pusă într-un real pericol de revoluționarii aflați în număr foarte mare în Piața Palatului. Aceștia și-au manifestat neechivoc aversiunea față de comunism și de comuniști, în timp ce pentru Ion Iliescu comunismul reprezenta calea pe care trebuia să continue politica României. Astfel, primele dezinformări din Piața Palatului cu privire la acțiunile teroriștilor-securiști au apărut imediat după ce Ion Iliescu depunea diligențe pentru a obține legitimitate în fața revoluționarilor care îl respingeau. Dezinformarea cu privire la securiștii-teroriști nu s-a limitat doar la lansarea unor zvonuri răspândite la fața locului, deoarece ar fi fost insuficient, astfel încât, la scurt timp, dezinformarea a fost diseminată prin intermediul TVR. Doar astfel, întrega populație a putut fi manipulată.

Prin intervenția televizată din seara de 22 decembrie 1989 Ion Iliescu a acționat, direct și nemijlocit, pentru generarea unei psihoze securist-teroriste la nivel național, dezinformând grav opinia publică cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare „securist-teroriste" și la necesitatea lichidării acestora. Ca urmare a instaurării stării de teamă și de nesiguranță s-au

creat premisele care au stat la baza numeroaselor situații de foc fratricid între cadre MApN, cadre M.I.–DSS și civili înarmați, survenite începând cu seara de 22.12.1989.

În cursul zilei de 23 decembrie 1989, Ion Iliescu a avut o nouă intervenție în direct la TVR. În plus, presa centrală din 24 decembrie 1989 i-a preluat discursul, sub titlul „Informare din partea CFSN – prezentată la televiziune de Ion Iliescu" (cotidianele *Libertatea, România Liberă, Scânteia Poporului, Tineretul Liber*). „Dragi cetățeni, am avut o zi plină și grea. Venim chiar de la Comandamentul Militar al FSN. Datorită acțiunilor criminale ale unor bande de teroriști instruiți special pentru lupta împotriva maselor populare, activitatea noastră normală nu s-a putut desfășura normal în cursul acestei zile. Am fost nevoiți să dăm prioritate acțiunilor coordonate de luptă împotriva teroriștilor. Existența acestor grupe de teroriști, a unor indivizi fanatizați care acționează cu o cruzime fără precedent trăgând în locuințe, în cetățeni, provocând victime în rândul militarilor, este încă o expresie elocventă a caracterului antipopular al dictaturii Ceaușescu (...). Acțiunile diversioniste, teroriste, criminale ale grupelor de teroriști care vor să împiedice funcționarea noii puteri și să destabilizeze societatea noastră (...). Nu este vorba de un număr mare de elemente teroriste (...), teroriștii acționează din clădiri locuite, chiar din apartamente (...). Este o perfidie fără seamăn, o cruzime care nu găsește calificative potrivite (...). Teroriștii sunt organizați ca pușcași, dotați însă bine cu armament și instruiți în mod deosebit (...). De asemenea, trebuie să vă spunem că teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare (...). Împușcă din orice poziție (...). La comandamentul militar pe care l-am avut am stabilit câteva măsuri imediate (...)."

Noua apariție televizată a constituit, în fapt, o continuare a conduitei din data de 22.12.1989 și a însemnat accentuarea psihozei securist-teroriste până la cote paroxistice. În calitate de

lider politico-militar implicat în coordonarea „acțiunilor de luptă împotriva teroriștilor", căruia i se subordona Consiliul Militar Superior, Ion Iliescu, continuând dezinformarea opiniei publice cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare și la necesitatea lichidării acestora, a determinat, direct și nemijlocit, amplificarea psihozei securist-teroriste nu numai prin atribuirea unor comportamente abominabile cu referire la modul de acțiune al acestor „grupe de teroriști" („perfidie fără seamăn", „o cruzime pentru care nu găsește calificative potrivite", „organizați ca pușcași, dotați bine cu armament", „împușcă din orice poziție"), ci și prin referirea la ținuta acestor „indivizi fanatizați", susținând o altă ficțiune potrivit căreia „teroriștii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili (...) și-au pus și banderole ca să fie confundați cu oameni din formațiunile de apărare". Astfel, s-a intensificat starea de teamă și de nesiguranță generată de posibilitatea nedorită a reinstaurării vechii puteri. Afirmațiile sunt cu atât mai grave cu cât era de notorietate faptul că foarte mulți civili (evident, îmbrăcați cu haine civile și purtând cunoscutele banderole tricolore) au intrat în posesia armamentului militar pe care l-au folosit în mod neprofesionist. Așa stând lucrurile, sub imperiul psihozei securist-teroriste, confuziile, erorile și focul fratricid au fost inevitabile.

A urmat Comunicatul CFSN din 25 decembrie: „Prăbușirea odioasei dictaturi a clanului Ceaușescu a adăugat o ultimă pagină cronicii sângeroase a anilor de suferințe îndurate de poporul român. Elemente declasate și iresponsabile rămase fidele tiranului au încercat să continue practica teroristă a vechiului regim, dedându-se la provocări, atacuri asupra populației civile, ucigând fără discriminare oameni neînarmați, atacând instituții publice, întreprinderi industriale, obiective militare, unități comerciale, spitale și locuințe (...). Armata este singura deținătoare a armelor, brațul ferm al apărării intereselor poporului. Toți cei care au intrat în aceste zile în posesia armamentului și a munițiilor, indiferent de împrejurări, trebuie să-l predea de urgență, cel mai târziu până luni 25 decembrie ora 17.00."

Comunicatul demonstrează că liderii CFSN ştiau că o parte a populaţiei civile este înarmată, în acest fel fiind evidentă gravitatea extremă a afirmaţiei „trebuie să vă spunem că teroriştii nu sunt în uniforme. Ei sunt civili. De multe ori caută să creeze confuzie, şi-au pus şi banderole ca să fie confundaţi cu oameni din formaţiunile de apărare (...). Împuşcă din orice poziţie". Comunicatul face referire, în continuare, la comportamentele abominabile atribuite elementelor „declasate şi iresponsabile rămase fidele tiranului", omiţând informarea opiniei publice cu privire la faptul că fostul preşedinte Ceauşescu şi soţia acestuia se aflau încă din după-amiaza zilei de 22.12.1989 în custodia forţelor armate aflate sub conducerea lui Ion Iliescu, care dispusese şi măsurile privind înfiinţarea unui tribunal militar extraordinar şi judecarea acestora în regim de urgenţă.

La 26 decembrie 1989 Ion Iliescu a avut o altă intervenţie televizată şi a spus: „Stimaţi concetăţeni, suntem prinşi într-un program foarte încordat, dar am ţinut să fim prezenţi în studio (...), am vrut să punctăm câteva chestiuni (...). O primă idee: revoluţia noastră are o particularitate deosebită. Ea este rezultatul unei acţiuni spontane a maselor, expresie a nemulţumirii acumulate de-a lungul anilor (...). Este total falsă ideea care s-ar putea să se acrediteze că a fost o lovitură de stat realizată de câteva forţe organizate (...). Adevărul este că acest CFSN este emanaţia mişcării, şi nu a precedat mişcarea (...). Caracterul cel mai veninos al acţiunii teroriste (...) care caută să terorizeze populaţia este de a ne împiedica să facem acest lucru (...). Vă daţi seama că scopul acţiunilor teroriste este de a împiedica stabilizarea vieţii economico-sociale şi de a transfera nemulţumirea maselor populare spre noua conducere."

Astfel, Ion Iliescu a continuat activitatea de dezinformare a întregii populaţii, reiterând falsa realitate potrivit căreia el şi CFSN sunt emanaţia mişcării revoluţionare. De asemenea, a reiterat falsa realitate a existenţei unor forţe teroriste care luptă împotriva conducerii CFSN. Dacă iniţial scopul atribuit

„securist-teroriştilor" era prezentat ca fiind readucerea la putere a lui Ceauşescu, la 26 decembrie nu se mai putea spune aşa ceva deoarece Ceauşescu fusese ucis în ziua precedentă. Aşa că, brusc, scopul a fost modificat. Şi iată cum poporul român, care-i ura sincer pe criminalii „securişti-terorişti", era manipulat să li se alăture la nivel psihologic celor de la CFSN. Probatoriul administrat în dosar a relevat, fără nici un dubiu, că pe întreaga durată a desfăşurării evenimentelor din decembrie 1989, activitatea CFSN nu a fost perturbată în vreun fel.

Analiza tuturor celor de mai sus relevă că apariţiile televizate şi comunicatele către ţară aparţinându-i lui Ion Iliescu au reprezentat un adevărat mecanism de exercitare a puterii de stat. Practic, şeful statului comunica cu întreaga opinie publică într-o modalitate eficientă şi astfel au fost atinse scopurile sale şi cele ale întregii structuri care a preluat puterea în decembrie 1989.

În decembrie 1989 Ion Iliescu avea vârsta de cincizeci şi nouă de ani şi o vastă experienţă profesională la vârfurile structurilor Partidului Comunist Român, dobândită în funcţiile de secretar al CC al PCR, secretar al Comitetului Judeţean Iaşi, secretar cu propaganda al CJ Timiş şi, ulterior, director al Editurii Tehnice Bucureşti. Folosindu-se de experienţa profesională, cu autoritatea de lider al noii structuri care preluase puterea politică în stat, respectiv de şef al Consiliului Militar Superior, implicat în coordonarea „acţiunilor de luptă împotriva teroriştilor" şi, ulterior, în calitate de preşedinte al CFSN, a inoculat prin dezinformare în conştiinţa tuturor românilor, inclusiv la nivelul forţelor armate, ideea existenţei unor forţe contrarevoluţionare şi a necesităţii de lichidare a acestora.

Dezinformarea realizată nu a fost una întâmplătoare, de moment, ci s-a încadrat şi s-a derulat potrivit regulilor şi tehnicilor de dezinformare specifice doctrinei militare, bazate pe demonizare, divizare şi derută generalizată. Ţinta dezinformării nu au fost doar oamenii din stradă, ci întreaga opinie publică românească şi, implicit, opinia publică internaţională.

Intervențiile televizate ale lui Ion Iliescu și comunicatele CFSN au respectat întocmai tehnicile dezinformării. „Securiștii-teroriști" au fost demonizați, atribuindu-li-se comportamente terifiante. De asemenea, au fost create două tabere diametral opuse; „cei buni", respectiv revoluționarii, armata și noua conducere a țării („oamenii de bine"), și „cei răi", respectiv fostul președinte Ceaușescu și „securiștii-teroriști fideli vechiului regim".

Psihoza securist-teroristă a stat la baza acțiunilor violente, prin folosirea de armament militar. Focul fratricid, tirurile haotice, consumul uriaș de muniție au fost efecte directe ale instaurării psihozei. În lipsa acesteia, tragediile survenite începând cu seara de 22 decembrie 1989 nu s-ar fi produs. În baza probelor administrate, am concluzionat că nu au existat alte cauze ale survenirii acestor tragedii. În timpul Revoluției nu au acționat forțe teroriste sau terorist-securiste, nu au acționat forțe străine, nici alte forțe interne total acoperite (de genul structurilor de rezistență).

Ancheta făcută de mine s-a „construit" în jurul Statutului Tribunalului Penal Internațional, ratificat de Parlamentul României, care prevede că „Un șef militar sau o persoană care deținea efectiv funcția de șef militar răspunde penal pentru crimele comise de forțele plasate sub comanda și controlul său efectiv sau sub autoritatea și controlul său efectiv, dacă nu a exercitat controlul care se cuvenea asupra forțelor în cazurile în care acest șef militar sau această persoană știa ori ar fi trebuit să știe că aceste forțe comiteau crime, sau superiorul ierarhic nu a luat toate măsurile necesare și rezonabile care erau în puterea sa pentru a împiedica executarea".

Așa stând lucrurile, să vedem ce conduite au avut comandanții militari care s-au aflat sub autoritatea lui Ion Iliescu, noul lider politico-militar al României care a preluat toate atribuțiile fostului președinte Ceaușescu. Repet, acest aspect a fost spus chiar de Ion Iliescu, inițial prin *Comunicatul către țară* al CFSN:

„Dragi concetăţeni (...) am hotărât să ne constituim în Frontul Salvării Naţionale care se sprijină pe armata română (...). Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior care coordonează întreaga activitate a armatei şi unităţilor Ministerului de Interne. Toate ministerele şi organele centrale îşi vor continua activitatea, subordonându-se CFSN".

Ion Iliescu şi-a desfăşurat activitatea cu caracter militar chiar în sediul central al MApN, locaţie de unde au fost emise toate ordinele militare în perioada revoluţionară, asumându-şi implicit toate deciziile cu caracter diversionist luate de vârfurile decizionale ale MApN. Aceste ordine au fost cunoscute, iar prin natura lor au amplificat până la cote paroxistice psihoza securist-teroristă generată la nivel naţional tot de Ion Iliescu prin intervenţia televizată din seara de 22 decembrie 1989.

De la Arhivele Militare a fost obţinut *Documentarul cu privire la acţiunile desfăşurate de efectivele Direcţiei Cercetare a Armatei şi unităţilor subordonate în perioada 17–31.12.1989*. S-a evidenţiat că „În după-amiaza zilei de 22.12.1989, Detaşamentul nr. II, sub comanda locotenent-colonelului Truţulescu Gheorghe, a primit ordin să se pregătească pentru îndeplinirea unei misiuni de luptă în garnizoana Bucureşti. După executarea pregătirii materiale şi primirea misiunii, cele şase grupuri s-au îmbarcat în două autovehicule şi au început deplasarea (...). La intrarea în Bucureşti, detaşamentul a fost întâmpinat de locotenent-colonelul Roman Nicolae din Direcţia Cercetare a Armatei, care a condus coloana prin oraş spre sediul MApN. La intrarea în sediul MApN, coloana a fost întâmpinată cu foc puternic, executat fără somaţie de către militarii din paza sediului. Cercetaşii au debarcat imediat, ocupând poziţii de tragere după adăposturile existente (autovehicule, clădiri etc.) (...). O parte din cercetaşii care au debarcat şi s-au adăpostit au ripostat cu foc, fără să cunoască împotriva cui trag. Focul subunităţilor din sediul MApN a durat câteva zeci de secunde (...). Când focul asupra detaşamentului a slăbit în intensitate, colonelul CA a ordonat cercetaşilor să nu mai tragă şi le-a

strigat celor din incinta MApN să înceteze focul. La acest apel focul a încetat, dar la câteva secunde au fost auzite rafale răzleţe. La un nou apel, focul a încetat definitiv, după care cineva din paza MApN a întrebat cine sunt cei din detaşament şi de unde vin. I s-a răspuns că detaşamentul este format din cercetaşi paraşutişti care au venit de la Buzău pentru a sprijini Revoluţia. Colonelul CA a fost întrebat de cei din incinta clădirii cine este comandantul unităţii de paraşutişti din Buzău. Colonelul CA le-a spus numele acestuia şi s-a prezentat şi el. Cei din incintă l-au somat pe colonelul Constantinescu să lase arma jos, să ridice mâinile sus şi să traverseze bulevardul pentru a se prezenta la punctul de control (...). După acordarea primului ajutor răniţilor în curtea MApN, colonelul CA s-a prezentat la generalul-locotenent Eftimescu Nicolae căruia i-a raportat că a sosit cu detaşamentul conform ordinului, că are patru morţi şi şase răniţi şi l-a întrebat cum a fost posibil ca militarii din paza sediului MApN să tragă în detaşamentul care se apropia de intrare, că doar se cunoştea despre sosirea acestuia. Generalul-locotenent Eftimescu nu a dat un răspuns coerent la această întrebare."

Martorul Jilavu Gheorghe – fost ofiţer al Direcţiei Informaţii din MStM al MApN – a declarat: „În MApN a pătruns un grup de civili, printre care Ion Iliescu (...). Într-o primă fază, generalul Stănculescu, singur, i-a primit pe aceşti civili, după care în biroul ministrului apărării au pătruns generalul Eftimescu şi alţii. (...) Deşi în Bucureşti şi România nu se trăgea, apăruseră zvonuri că forţe fidele lui Nicolae Ceauşescu vor trece la acţiuni ostile (...). În biroul generalului Eftimescu se afla cel mai complex sistem de telefonie, cu toate unităţile militare din România şi cu Tratatul de la Varşovia (...). În seara zilei de 22 decembrie 1989, în zona ministerului a început o adevărată canonadă, de la Direcţia Operaţii fiind anunţaţi că ministerul este atacat de forţe ostile (...). Nu am participat în mod direct la apărarea ministerului (...), auzeam însă cum militarii aflaţi în dispozitivul de apărare deschideau un foc intens împotriva presupuşilor atacatori

(...). M-a frapat faptul că, inspectând personal perimetrul exterior al ministerului, am constatat existența unei zone ce nu a fost deloc afectată de tragerile acelui inamic. Această zonă includea biroul ministrului apărării, biroul șefului Marelui Stat Major și biroul șefului Operații Militare (...). Îmi amintesc un fapt care mi-a atras atenția, și anume că l-am văzut personal pe generalul Militaru stând liniștit în fața ferestrelor de la biroul ministrului chiar în momentele în care afară se trăgea violent. M-a frapat această atitudine a generalului, având în vedere că acesta ignora cu bunăștiință focul violent în timp ce noi, ceilalți, ne-am refugiat pe holurile ministerului în poziția culcat. La vremea respectivă am apreciat că generalul Militaru este curajos, chiar nebun, însă ulterior am ajuns la concluzia că acesta era conștient de faptul că, în realitate, viața lui nu se află în pericol (...). În seara zilei de 22 decembrie 1989, de la Direcția Operații s-a ordonat ca în sprijinul efectivelor MApN să vină o companie de intervenție de la Regimentul 30 Gardă. Această companie a ajuns în fața ministerului după lăsarea întunericului, momente în care apreciez că cei aflați în dispozitivul de pază al ministerului au deschis focul asupra celor veniți în ajutor. Acest eveniment a avut loc ca urmare a unei lipse totale de cooperare între cele două forțe aliate. Au fost cinci minute de adevărată nebunie, iar militarii de la Regimentul Gardă, disperați fiind, au pătruns în curtea ministerului escaladând gardul împrejmuitor, aspect care, în opinia mea, a amplificat confuzia. În urma acestui incident au murit mai mulți militari (...). După 23 decembrie 1989, grupul de civili condus de Ion Iliescu s-a aflat în mai multe rânduri în sediul ministerului. (...) Fără excepție, Ion Iliescu și ceilalți civili intrau exclusiv în biroul ministrului apărării (...) În noaptea de 23/24 decembrie 1989, din biroul ministrului s-a transmis informația conform căreia dinspre Chitila vin spre capitală 40 de elicoptere cu misiunea de a ataca inclusiv Ministerul Apărării. Acest zvon a fost răspândit rapid prin minister. Veridicitatea informației nu părea de contestat deoarece era emisă chiar de la

biroul ministrului apărării și astfel nu am pus la îndoială conținutul informației. Zvonul s-a dovedit a fi total fals, nici un elicopter nu ne-a atacat. De altfel, o gândire lucidă ar fi evidențiat că nici nu era posibil să se transmită în timp util o astfel de informație, având în vedere că distanța aeriană între Chitila și Ministerul Apărării este de aproximativ 10 kilometri, astfel încât, dacă ar fi decolat acele elicoptere, ar fi ajuns în foarte scurt timp deasupra noastră și nu mai era posibilă avertizarea. Presupun că în biroul ministrului se afla generalul Militaru. În aceeași noapte, cred că de la Direcția Operații, s-a anunțat că forțe teroriste vor ataca ministerul din cimitirul Ghencea. Drept urmare, s-a dat ordin ca un tanc din dispozitivul de apărare să tragă cu tunul de calibru 100 mm în osuarul cimitirului. Apreciez că o parte a zvonurilor cu caracter diversionist, deci o parte a diversiunii, a fost exercitată de cadre ale Direcției de Informații din cadrul MApN (...). Cred că din dispoziția Direcției Operații au fost chemate unități eterogene în scopul apărării Ministerului Apărării și nu au avut o comandă unică, de aceea s-au înregistrat numeroase victime (...). În general, chemarea acestor unități se făcea pe timp de noapte sau sosirea lor era preconizată a fi pe timp de noapte, momente care au creat numeroase stări de confuzie, foc fratricid și victime (...). Arăt că multe astfel de zvonuri cu caracter diversionist nu puteau proveni decât de la o structură specializată și m-am gândit că ar fi fost generate de către DIA [Direcția de Informații a Armatei – n.n.]."

În Registrul Istoric al Regimentului 20 Tancuri București se arată că „La 22 decembrie 1989, în jurul orelor 18.00, s-a primit misiunea de luptă pentru apărarea sediului CC și Palatului Republicii, nimicirea elementelor din aceste sedii și punerea acestora la dispoziția organelor militare (...). Subunitățile de tancuri au plecat din cazarmă în jurul orei 18.20 (...). Au ajuns în Piața Palatului 33 de tancuri (...). S-a deschis focul asupra inamicului din palat". Ordinul demonstrează că, la fel ca în cazul notelor telefonice 38 și 39 transmise anterior, conducerea superioară

a MApN a ordonat misiuni de luptă, fără ca în momentul emiterii ordinului să existe o situație reală de luptă, cu atât mai puțin una care să impună trimiterea în centrul capitalei a unor efective importante de blindate grele. La ora 18.00, în Piața Palatului nu se trăgea! La fel de important este că la ora emiterii ordinului, noua structură de conducere politico-militară a României era deja CFSN. Întregul probatoriu administrat a relevat că incidentele din această zonă au debutat în jurul orei 18.30. În mod firesc se pune întrebarea de ce a fost emis un astfel de ordin. Avea conducerea MApN informații că în perimetrul Pieței Palatului urma să se deschidă focul!? Mai mult, analiza ordinului supus discuției arată că acesta este neclar, generator de confuzie, atâta timp cât nu se precizează nimic concret despre inamicul care trebuia nimicit, situația tactico-operativă fiind complet ignorată. Și apoi, ce inamici se aflau în CC la acel moment, încât să fie necesară nimicirea lor cu blindatele!? În realitate, ordinul este diversionist, deoarece în Piața Palatului la acea oră se aflau zeci de mii de revoluționari, dar și forțe militare deja instalate în dispozitiv. Generalul Stănculescu, ministru al apărării în acel moment, plasat sub autoritatea CFSN, cunoștea că în perimetrul fostului CC se află mulți civili înarmați cu armament militar, fiind martor ocular al înarmării acestora. Știa de asemenea faptul că tancurile trimise pentru „nimicirea elementelor" din CC și din Piața Palatului aveau să ajungă în zonă pe întuneric. Ordinul diversionist nu putea fi pus în practică fără complicitatea generalilor Nicolae Eftimescu și Ion Hortopan care, în calitate de șef ale Direcției Operații, respectiv șef al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor, au fost în mod obligatoriu implicați la nivel decizional în deplasarea unui regiment de blindate.

Aspectele menționate relevă caracterul diversionist și generator de panică al ordinelor emise de eșaloanele superioare ale MApN, primite de militari de bună-credință, care nu erau instruiți pentru a participa la lupte urbane și totuși au fost implicați cu rea-intenție într-o situație pe care nu au putut-o gestiona.

În plus, militarii au fost supuşi unor presiuni psihice uriaşe, prin inocularea ideii existenţei unui inamic foarte eficient şi foarte bine dotat cu tehnică militară, care va acţiona sigur împotriva lor cu scopul nimicirii. În realitate, probatoriul administrat în dosarul Revoluţiei a demonstrat că acest inamic a fost inventat de factorii decizionali ai CFSN şi MApN. Toate acţiunile de luptă despre care se face referire în documentul amintit au fost purtate împotriva altor forţe MApN dispuse în acelaşi perimetru de acţiune, fără ca între unităţile implicate în incidente să fie asigurată o minimă, dar foarte necesară comunicare.

Stenograma „Şedinţei cu ofiţerii din direcţiile centrale ale MApN, organizată de CFSN, la care a participat domnul Virgil Măgureanu şi ulterior domnul Aurel Dragoş Munteanu – directorul TVRL, din ziua de 06.01.1990" este la rândul ei edificatoare. În primul rând, această întâlnire a evidenţiat tensiunile majore de la nivelul MApN în legătură cu numirea lui Nicolae Militaru în funcţia de ministru al apărării şi readucerea în activitate a unor generali marginalizaţi anterior, colaboratori ai serviciilor de informaţii sovietice. Apoi s-au adus grave acuze modului în care factorii decizionali ai armatei (aflaţi sub autoritatea CFSN) au acţionat în zilele Revoluţiei. Cu titlu de exemplu, voi cita următoarele intervenţii ale ofiţerilor cu funcţii superioare în MApN făcute în timpul şedinţei: „Este cunoscută încetineala de care au dat dovadă, sau poate reaua-voinţă de care au dat dovadă, în a da ordinele care trebuiau date pentru apărarea unui obiectiv important cum a fost Ministerul Apărării Naţionale. *(Aplauze)* S-a creat un dispozitiv de luptă, un dispozitiv de apărare în contradicţie totală cu cele mai elementare cunoştinţe ale unui comandant de pluton. *(Aplauze)* S-au dispus linii de apărare succesive fără nici o coordonare a focului, fără o conducere a focului, s-a creat un dispozitiv fără legături de transmisiuni. Rezultatul a fost – să se facă anchetă! – că mulţi dintre cei care au căzut, care nu mai sunt printre noi, au căzut din gloanţele propriilor lor camarazi, care au tras într-un dispozitiv prost conceput

şi fără legătură (...). S-au transmis ordine difuze că vin elicoptere străine cu desant aerian, s-a ordonat ca întregul dispozitiv să tragă. A trecut ora şi elicopterele nu au sosit. După un timp s-a anunţat că elicopterele sunt ale noastre, să nu tragem în ele. Dar elicopterele erau deasupra obiectivului. Ordinul ultim, prin care s-a ordonat să nu se tragă, nu a mai ajuns la tot dispozitivul. Şi atunci s-a tras cu salve puternice de foc, iar ostaşii noştri au doborât propriile elicoptere. Cine se face vinovat pentru acestea? (...) Din incompetenţă s-a cerut ca paraşutiştii să vină în sprijin, din incompetenţă au fost ţinuţi la poarta ministerului, s-a tras asupra lor, au murit, pentru că nu a existat nici o legătură între cei care erau în interior şi cei care au fost ceruţi în sprijin." Aceste afirmaţii au fost făcute la data de 6 ianuarie 1990. Ofiţeri cu funcţii importante din cadrul MApN au invocat încă de atunci reaua-credinţă a factorilor decizionali care au avut rol determinant la Revoluţie. Tot atunci s-a mai spus că: „Generalul Militaru a blamat armata în prima apariţie la televiziune. A strigat să înceteze măcelul, care încetase de câteva ore"; „S-a condus contrar tuturor principiilor pe care le-am învăţat şi le cunoaştem"; „Personalul [militar] a fost supus unei terori crunte din cauza incapacităţii organizării şi conducerii apărării în incinta acestui minister".

Olteanu Constantin, fost ministru al apărării, declaraţie de martor: „Am fost atenţionat de generalul de securitate Nicolae Pleşiţă cu privire la faptul că exista bănuiala asupra generalului Militaru privind colaborarea lui cu GRU (...). Urmare unor verificări, generalul Militaru s-a autodenunţat şi a relatat, în scris, legătura lui reală cu GRU. Această declaraţie s-a aflat asupra generalului Ion Coman, ministru al apărării la acea dată, iar în 1980 mi-a predat-o, odată cu preluarea de către mine a funcţiei (...). Opinez faptul că diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalate în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al Revoluţiei şi revoluţionarilor. Doar aşa s-a justificat ideea de revoluţie. Trebuia să existe un duşman

împotriva căruia să lupți și în acest fel se legitimau. Având în vedere experiența militară și funcțiile deținute în cadrul armatei, afirm cu certitudine că ordinele militare importante, indiferent de natura lor, date în decembrie 1989, puteau fi date exclusiv de la sediul Marelui Stat Major al Armatei. Doar ofițerii cu grad superior ce și-au desfășurat activitatea în acest sediu puteau coordona acțiunile militare importante, la nivel național. Doar aici se aflau codurile importante, parolele necesare, instrucțiunile care reglementau activitatea întregii forțe militare a României."

Chelaru Mircea – UM 01315 București, șef al Compartimentului cercetare din Divizia 57 Tancuri București, după Revoluție a îndeplinit funcția de șef al MStM al armatei (general de corp de armată) – declarație de martor: „Pentru exercitarea diversiunii au conlucrat două categorii. O primă categorie a fost reprezentată de o rețea a generalilor din armată, orientați cu toții spre Moscova, în sensul că cel puțin aveau studiile militare făcute în URSS. Acești generali erau în legătură cu două structuri din fosta URSS. Este vorba de GRU (Serviciul de informații al armatei sovietice) și KGB. O a doua categorie a fost formată din civili controlați la rândul lor de serviciile sovietice. Mă refer la persoane precum Silviu Brucan, Alexandru Bârlădeanu și alții (...). Rețeaua generalilor despre care vorbeam mai sus era formată, în ordinea importanței, de către generalul Militaru, generalul Kostyal Ștefan, generalul Pletos, generalul Ciubăncan, generalul Pancea, generalul Vasile Ionel, generalul Stănculescu. Despre generalul Nicolae Eftimescu nu am cunoștințe, însă știu că generalul Militaru Nicolae avea un ascendent asupra lui, având în vedere că generalului Eftimescu îi datora generalului Militaru ascensiunea profesională. Generalul Eftimescu a săvârșit o serie de greșeli mari în timpul acelei zile. A dat în mod concomitent ordine unor unități de tancuri de la Târgoviște și unui regiment de elicoptere de la Alexeni să se deplaseze spre capitală cu scopul de a ajuta trupele deja aflate în dispozitiv în București. Acest ordin s-a dat fără a fi stabilite metode eficiente de comunicare. Generalul Eftimescu și echipa sa au dat

numeroase ordine total contradictorii. De exemplu, s-a emis un ordin de interzicere totală a zborului, iar după aceea, fără a fi anulat acest ordin, s-a permis efectuarea unor zboruri militare (...). Acest gen de comportament a produs în mod constant grave disfuncționalități care au dus în mod inevitabil la existența focului fratricid, cu consecințe deosebit de grave. Explicațiile pot fi doar două: grava lipsă de profesionalism sau reaua-credință. Îl cunoșteam foarte bine pe generalul Eftimescu și pot afirma despre el că a avut o inteligență sclipitoare, fiind un foarte bun profesionist. Este important de menționat că generalul Eftimescu era reprezentantul României la Comandamentul Forțelor Armate Unite ale Tratatului de la Varșovia (CFAU) (...). Despre generalul Logofătu știu că timp de 15 ani a fost omul de legătură al armatei române cu comandamentele țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia. Acesta era un sovietofil."

Iosub Nicolae (contrainformații militare) a declarat referitor la „grupul Iliescu": „Din această grupare mai făcea parte și generalul Pletos cu nume de cod «Petre», care era locțiitor al comandantului Armatei I. După deconspirarea grupului, acesta a primit o funcție inferioară din care practic nu mai putea acționa pe linie militară. Mai mult, a fost îndepărtat din București și trimis să activeze la construcția Canalului Dunăre–Marea Neagră."

La data de 23 decembrie 1989, Ion Iliescu a decis reinstalarea în funcție a generalului Pletos, la rândul său component al „grupului Iliescu". Despre acțiunile diversioniste deosebit de periculoase ale generalului Pletos a relatat martorul Gârleșteanu: „La data de 22 decembrie (...) la înapoierea în unitate, căpitanul D ne-a anunțat că s-a primit ordin pe stația radio din rețeaua MApN, de la generalul Stănculescu, care suna cam așa: «Vedeți cum vă desprindeți și aduceți trupele în cazărmi!» (...) am adus trupele în unitate fără nici un incident. A doua zi am fost chemat în biroul comandantului diviziei. Când am intrat, am realizat că comanda Diviziei I Mecanizată fusese preluată de generalul (r) Pletos, acesta a afirmat că din ordinul lui Militaru

este acum comandantul diviziei. Ulterior, am aflat că nu exista nici un act oficial de numire în funcție. Probabil pentru că am fost șeful Cercetării Diviziei, Pletos m-a consultat cu privire la acțiunile ce ar putea fi desfășurate împotriva unității de către așa-zișii teroriști și la riscurile de a fi loviți de elicoptere ce ar fi putut decola de la bazele teroriste aflate în afara țării. I-am raportat că nu cunosc nimic despre existența teroriștilor și că nici nu am găsit vreodată, pe linie de serviciu, informații referitoare la acest aspect. De asemenea, i-am raportat că nu cunosc nici un model de elicopter care să aibă autonomia necesară pentru a ne ataca venind din afara țării. I-am spus că, pentru o mai bună informare și excludere a zvonurilor lansate prin TV, să cheme și să introducă în activitate Batalionul 116 Cercetare. Nu mi-a răspuns. A doua zi, Pletos mi-a ordonat să mă deplasez urgent cu o grupă la reactorul nuclear de la Măgurele, deoarece sunt informații că este atacat de teroriști. Am întocmit rapid o grupă din băieți pe care îi cunoșteam destoinici și ne-am deplasat cu un TAB de cercetare la Măgurele. Când ne-am apropiat de pădurea din jurul clădirii reactorului am remarcat pe drumul de la liziera pădurii două ARO militare și patru TAB-uri. Militarii din echipaje erau debarcați și echipați cu uniforme USLA. La apropierea noastră, am văzut cum unul dintre cei cu ținute USLA era așezat în genunchi, cu mâinile lipite, implorând. Reacția celorlalți a fost să iasă la vedere, părând practic că se predau. Am oprit lângă ei și le-am spus să stea liniștiți, că nu se va întâmpla nimic. Imediat am văzut că din pădure se apropie doi ofițeri pe care i-am recunoscut ca fiindu-mi colegi de aplicații, din cadrul Batalionului Cercetare de la Buzău, DIA. După stabilirea legăturii, am făcut schimb de informații, aflând astfel că au fost trimiși împreună cu ceilalți de la sediul MApN, cu aceeași misiune pe care o aveam și noi, și anume respingerea teroriștilor care au atacat reactorul de la Măgurele. Menționez că nici noi, nici ei nu am fost anunțați cu privire la faptul că la misiune participă și alte forțe. Am realizat că a fost vorba de o diversiune, mai ales că în urma verificărilor

am aflat că reactorul nu a fost atacat, iar zona nu prezintă interes operativ. Cine a dat ordinul a urmărit să aibă loc o confruntare în acea zonă... Noaptea am fost chemat iarăși de Pletos, care mi-a ordonat să-mi iau grupa și să merg să controlez mai multe stații de filtrare a apei. Mi s-a ordonat să merg pe un itinerar ordonat de el și care trecea prin fața MApN. În fața ministerului se afla un dispozitiv de pază și apărare format de tancuri și TAB-uri care se întindea până la Piața Moghioroș. Dispozitivul l-am văzut numai când am ajuns acolo, nefiind informat cu privire la existența acestuia... Am fost oprit de către un tanchist aflat pe tanc, concomitent cu îndreptarea țevii tancului înspre blindatul meu. Abia atunci am realizat ce dispozitiv impresionant se află pe Drumul Taberei. Acesta mi-a cerut parola, i-am răspuns că nu cunosc parola și mi-am declinat identitatea, acesta recunoscându-mă întrucât mă știa ca șeful Cercetării... Personal, consider că Pletos cunoștea despre existența acestui dispozitiv, dar nu m-a anunțat... menționez că din cadrul unității mele au fost omorâți prin împușcare doi militari aflați în posturile de pază dinspre cimitir, respectiv dinspre căminul unității de construcții."

Rațiu Gheorghe – șef al Direcției I din cadrul DSS –, declarație de martor: „Cunoșteam că Ion Iliescu se afla în atenția Serviciului de contraspionaj sovietic (UM 0110), făcând obiectul unui dosar de urmărire informativă ca urmare a unor legături cu generalul Militaru, profesorul Măgureanu și alții (...). Consider că a fost o mișcare revoluționară evidentă, căreia i s-a suprapus puciul militar, lovitura de stat militară coordonată de agenții KGB, pe baza indicațiilor date de la Moscova (...). Când mă refer la puciul militar, numesc aici pe ofițerii de rang superior și anume Stănculescu, Logofătu, Eftimescu, Militaru, ca fiind cunoscuți în slujba serviciilor de informații sovietice. Consider că în armata română a existat un segment de patrioți, dar și un segment important de ofițeri care au efectuat studiile URSS și se aflau sub influența serviciilor acestei țări (...). Ce a urmat încă din seara de 22 decembrie 1989 a însemnat de fapt punerea în practică a unor

momente operative diversioniste, create de MApN. Grupa operativă era formată din generali și ofițeri MApN de la Direcția de organizare-mobilizare, care în mod curent se ocupau de aplicații. Motivația acestor acțiuni a reprezentat-o ideea că în România au fost infiltrați teroriști străini care otrăvesc apa, minează obiectivele, atacă populația. S-a insinuat faptul că și Securitatea este implicată în asemenea acțiuni. Se dorea impresionarea populației pentru a o determina să facă un pas înapoi și să sprijine noua conducere."

Pricină Valeriu – maior MApN –, declarație de martor: „Consider că, după 22 decembrie 1989, a fost o continuare a diversiunii la o altă scară, națională, promovată de cei aflați în noua conducere, respectiv CFSN, dar și structura militară de vârf (...). În acest context s-au înscris și multe ordine date de anumiți comandanți militari pe care le-aș numi cel puțin ciudate, prin care unități militare au fost angrenate în focul fratricid sau puse în situație de pericol iminent. Au fost ordonate dislocări de forțe militare pe timp de noapte care să afluească spre capitală (...). Personal, apreciez că toate deciziile militare luate după data de 22 decembrie 1989 nu puteau fi luate fără implicarea directă a șefilor de direcții militare (...). Despre generalul Nicolae Militaru consider că nu a fost voința Moscovei pentru a-l impune în funcția de ministru al apărării. Numirea în această importantă funcție a fost făcută de fostul președinte Iliescu Ion, care se simțea dator în fața acestui general prin prisma relațiilor personale ilegaliste ce datau de mulți ani. Dovada acestei situații este înlăturarea generalului Militaru, la mijlocul lunii februarie 1990. Dacă Nicolae Militaru ar fi fost impus de Moscova, această înlăturare din funcție nu s-ar fi produs. (...) Apreciez că introducerea elementului «sânge», începând cu 16 decembrie 1989, până la 31 decembrie 1989, este specifică bolșevismului stalinist. Este bine cunoscut faptul că, istoric privite lucrurile, bolșevism-stalinismul a operat astfel. Complicitatea internă la o astfel de strategie, acceptarea acestei maniere, o consider cu adevărat criminală. Cei care au

acceptat elementul «sânge» se fac cu adevărat vinovați pentru ceea ce s-a întâmplat în decembrie 1989 (...). Acceptarea acestei situații criminale a fost făcută de grupul politico-militar ce a preluat puterea în stat în cursul lunii decembrie 1989. O analiză obiectivă relevă, fără dubii, că toate cadrele militare cu funcții importante și-au păstrat statutul și după 22 decembrie 1989 deși, în multe situații, au participat în mod direct la represiunea existentă până la data de 22 decembrie 1989. Mai mult, se poate observa că acele cadre de nivel mediu, care au participat intens la represiunea existentă până la data de 22 decembrie 1989, au beneficiat ulterior de avansări succesive în grad militar, fiind aduse în poziții nefirești într-un timp foarte scurt (...). Începând cu 01.01.1990 am realizat mai multe documentare ce s-au întemeiat pe discuții cu militari și civili implicați în diverse momente ale Revoluției."

Șoldea Ștefan – USLA –, declarație de martor: „În jurul orelor 21.45 a venit la noi maiorul Trosca și ne-a spus că urma să executăm o misiune antiteroristă în zona sediului MApN. L-am auzit pe maiorul Trosca afirmând cu referire la această misiune ceva de genul: «Ăștia pe mine mă vor». (...) Am ajuns, am oprit la locul stabilit, situația fiind calmă (...). Maiorul Trosca a insistat ca cineva de la MApN să ne preia (...) i s-a spus ca ABI-urile noastre să semnalizeze prin aprinderea și stingerea farurilor. Imediat după semnalele optice, asupra ABI-urilor s-a deschis focul, apreciez că din partea stângă. În acea parte exista un dispozitiv de apărare ce avea în componență foarte mulți militari, echipați cu tehnică diversă, inclusiv cu tancuri și alte blindate. Deschiderea focului nu a fost provocată de noi. Nu am făcut nici un fel de mișcare susceptibilă de a fi ostilă. După deschiderea focului l-am auzit prin stație pe maiorul Trosca încercând să determine oprirea focului asupra noastră. Acesta striga: «Ne omoară, faceți ceva!». Am fost rănit în zona cervicală cu un glonț. Am fost scos din ABI de către un ofițer de aviație, am fost singurul supraviețuitor din ABI-ul cu numărul 2. (...) În momentul în care am fost scos din ABI, l-am observat în dreptul primului ABI pe maiorul Trosca

zvârcolindu-se între viață și moarte (...). Imediat după scoaterea din ABI am fost dus în anticamera biroului ministrului apărării (...), aveam statut de terorist. Aici fiind, am purtat o discuție cu colonelul Ardeleanu, șeful USLA, căruia i-am relatat ce s-a întâmplat. În acele clipe, în cabinetul ministrului se aflau generalul Militaru și Iulian Vlad. S-a apropiat de mine generalul Militaru care m-a întrebat direct dacă maiorul Trosca mai trăiește. I-am răspuns că maiorul Trosca este în viață, că se zbate într-o stare gravă, dar că încă poate fi salvat. După acest scurt dialog cu generalul Militaru, acesta din urmă a avut o discuție cu colonelul Ardeleanu care i-a reproșat: «Domnule general, mi-ați omorât oamenii!». Am auzit cum răspunsul generalului a fost: «Ce vrei, așa este la război, Ardelene!» (...) Precizez că, după momentul în care asupra ABI-urilor noastre s-a deschis focul, nu a existat nici un fel de ripostă armată din partea noastră. Precizez că Drumul Taberei, în zona fostului MApN, era foarte bine luminat, iluminatul stradal funcționând la cote normale. Nu am reușit să înțeleg cum de a fost posibil ca, fără nici un temei, niște militari ai armatei române să deschidă focul asupra noastră cu consecințele cunoscute, atâta timp cât și noi serveam aceeași patrie."

Maliciuc Ioan – Centrul Militar Județean Constanța –, declarație de martor: „La 23 decembrie 1989 am fost ales ca fiind primul președinte al FSN Județean Constanța (...) M-am ocupat cu prioritate de asigurarea unor comunicații eficiente cu restul țării, dar mai ales cu capitala. În biroul meu au fost instalate mai multe telefoane, printre care TO [telefon operativ], o legătură cu M.I., o alta cu MApN (...). Mai multe zile la rând, începând cu data de 22 decembrie 1989, pe comunicația TO am primit în repetate rânduri apeluri prin care au fost lansate diverse dezinformări. S-a spus că dintr-un autoturism Dacia teroriștii deschid focul în localitatea Kogălniceanu, am verificat imediat, demonstrându-se că zvonul a fost total fals. Apoi, pe același telefon, am fost informați că un autobuz plin cu teroriști se îndreaptă spre Constanța, cu scopul de a lichida FSN-ul local. Am verificat în mod operativ

şi am constatat că şi această informaţie a fost total neadevărată. Au existat şi alte situaţii de acest gen. De fiecare dată centralista mă anunţa că sunt apelat de la biroul ministrului apărării. Mi se spunea ceva de genul: «Vă sun din partea ministrului apărării naţionale şi vă anunţ că din informaţiile deţinute rezultă că...», urmând dezinformarea cu privire la teroriştii care trag."

Mateiciuc Ioan Cristian – UM 01901, Regimentul 61 Elicoptere Boteni –, declaraţie de martor: „În dimineaţa de 26 decembrie 1989 am fost chemaţi de la Boteni (...), după lăsarea celor două cadavre ale soţilor Ceauşescu la IML am revenit la MApN şi cu această ocazie am văzut un spectacol grotesc în faţa intrării, unde zăceau spre batjocura publică cadavrele celor două echipaje USL, cu ABI-urile distruse. Generalul Stănculescu a oprit maşina şi l-a întrebat pe un ofiţer din dispozitivul de pază de ce mai stau acele cadavre întrucât dăduse ordin anterior să fie îndepărtate. Ştiu că ofiţerul i-a răspuns că din ordinul generalului Militaru Nicolae, noul ministru al apărării din acel moment, s-a dispus păstrarea acelor cadavre în acelaşi loc în care se aflau. Acest lucru ne-a oripilat pe toţi, întrucât populaţia se manifesta batjocoritor şi se producea o profanare cruntă a celor decedaţi. În acel moment exista teza potrivit căreia teroriştii sunt securişti şi cred că acesta este lucrul ce trebuia demonstrat prin ordinul generalului Militaru."

Măgureanu Virgil – fost director SRI –, declaraţie de martor: „Aş dori să redau momente în care generalul Militaru, numit deja ministrul apărării naţionale, crea o imagine apocaliptică a ceea ce se întâmpla în exteriorul MApN, unde ne aflam cu toţii. Acesta vorbea despre elicoptere şi desanturi iminente, despre atacul presupuşilor terorişti în grupuri numeroase, pentru a ataca diferite obiective în Bucureşti şi în ţară. Am fost martor la aceste expuneri ale generalului Militaru, însă am remarcat şi observaţia generalului Stănculescu care spunea că aproximativ 95% din cele auzite nu pot fi adevărate. Cred că episodul Trosca şi tragedia acelui moment sunt urmare acţiunii deliberate a generalului Militaru.

Afirm că la armată nu a existat un gol de putere, asta prin faptul că generalul Stănculescu a fost numit la conducerea armatei de către Ceaușescu, s-a comportat în acest fel până la fuga cuplului prezidențial, dar și în perioada care a urmat, până la schimbarea sa din funcție și numirea generalului Militaru ca ministru al apărării din seara de 23 decembrie 1989, de către Ion Iliescu (...). Consider că o parte din efectele insurgenței, morți și răniți, s-a datorat și dezorganizării provenite de la cel mai înalt nivel."

Ghiță Grigorie – comandantul trupelor de Securitate –, declarație de martor: „În noaptea de 22/23 decembrie 1989 am primit un mesaj telefonic de la generalul Eftimescu Nicolae, în sensul că unitatea pe care o comandam va fi atacată de desanturi aeriene. Nu a existat vreun desant (...). Impunerea generalului Militaru ca ministru al apărării s-a putut face doar de noua forță politică a României, forță ce avea în subordine Consiliul Militar Superior."

Fostul ministru al apărării Spiroiu Nicolae a declarat în calitate de martor: „Din ordinul ministrului apărării, generalul Militaru, s-a dispus întocmirea jurnalelor de luptă sau refacerea lor acolo unde a fost cazul, prin reconstituirea evenimentelor, de cele mai multe ori din memorie. În această situație, sunt convins că au existat cazuri în care conținutul jurnalelor a servit pro cauza acțiunilor unităților militare, în justificarea unor măsuri sau întâmplări, fără a respecta întru totul adevărul." Declarația, făcută de către un fost ministru al apărării, arată activitatea infracțională desfășurată după decembrie 1989, prin care s-a intenționat distrugerea probelor compromițătoare care aduceau în prim-planul activităților infracționale din decembrie 1989 Consiliul Militar Superior, aflat sub autoritatea CFSN.

După cum am arătat, la ora 14.10 a zilei de 22 decembrie 1989, de la MApN au fost emise notele telefonice cu numerele 38 și 39. Notele au fost trimise tuturor unităților militare din România, fiind ordonat ca unitățile militare să execute *doar* ordinele militare transmise de la MApN, aspect deosebit de important.

Probatoriul administrat la dosarul Revoluției a relevat fără echivoc faptul că, în timp ce au activat în sediul central al MApN, ordinele militare diversioniste au fost date de generalii Militaru Nicolae, Stănculescu Victor (ambii în calitate de miniștri ai apărării) și Eftimescu Nicolae (șeful Direcției Operații). Acestora li s-au alăturat în activitatea diversionistă și alți militari cu funcții și grade importante, precum generalul Pletos (și el component al „grupului Iliescu“ și colaborator al serviciilor de informații sovietice). Toți acești factori de decizie militară s-au subordonat conducerii CFSN. Conform declarațiilor martorilor antemenționați, nu doar că toți aceștia au făcut parte din *„grupul Iliescu“*, dar – foarte grav – au fost colaboratori ai serviciilor secrete aparținând unui alt stat – URSS.

Ion Iliescu a știut că militarii din jurul lui emiteau ordine diversioniste grave, neluând nici o măsură pentru stoparea acestora. Putea interveni fără probleme din moment ce, în același interval de timp, a luat decizii militare majore. Astfel, cu autoritatea de lider politico-militar al României, Ion Iliescu, la scurt timp după preluarea puterii, l-a înlăturat din funcția de ministru al apărării pe generalul Stănculescu, înlocuindu-l cu generalul rezervist Militaru. Apoi, în data de 27 decembrie 1989, l-a eliberat din funcția de șef al MStM din MApN pe generalul Ștefan Gușă. A instituit tribunalul militar excepțional pentru judecarea cuplului Ceaușescu și a reactivat ofițeri superiori. Toate acestea constituie acțiuni concrete care arată că, atunci când a vrut, Ion Iliescu a intervenit direct și autoritar pentru a lua decizii cu caracter militar deosebit de importante. Cu precădere edificatoare pentru puterea militară concretă exercitată de Ion Iliescu este impunerea generalului rezervist Nicolae Militaru ca ministru al apărării, în detrimentul generalului Stănculescu. Primul era cunoscut la nivelul superior al MApN ca un colaborator al GRU și nu era agreat de corpul ofițerilor, pe când al doilea a avut un rol determinant în desfășurarea evenimentelor din decembrie 1989 și era respectat de cadrele MApN.

De la MApN s-a ordonat ca în jurul obiectivelor civile și militare de interes major aflate în București și în marile orașe ale țării să fie deplasate forțe militare excesiv de numeroase și total eterogene. Foarte grav este faptul că masarea acestor forțe în perimetre reduse s-a făcut fără asigurarea unei comunicări eficiente între efectivele militare astfel încât, de cele mai multe ori, acestea nu se cunoșteau între ele și nici măcar nu cunoșteau cu claritate propriile misiuni în care au fost angrenate.

Nu trebuie omis că, în după-amiaza de 22 decembrie 1989, efectivele militare se aflau deja într-o stare avansată de oboseală fizică și mentală, ca urmare a faptului că încă de la data de 17 decembrie 1989 se aflau în alarmă parțială de luptă („Radu cel Frumos"), stresul fiind accentuat de declararea de către președintele Ceaușescu a *stării de necesitate* pe întreg teritoriul României, în dimineața de 22 decembrie 1989. În același timp, s-a constatat că o mare parte a efectivelor militare ce au afluit spre centrul capitalei și spre centrele marilor aglomerări urbane ale țării erau formate și din militari în termen neexperimentați, insuficient pregătiți, mulți dintre ei fiind încorporați în toamna anului 1989. Toate aceste realități erau cunoscute conducerii MApN.

Începând cu seara de 22 decembrie 1989 și continuând cu noaptea ce a urmat, la ordin, spre București au afluit succesiv efectivele unor unități militare din teritoriu. În acest sens, generalul Ștefan Gușă a declarat în fața Comisiei Senatoriale: „Am încercat să stăvilesc aceste cereri de a aduce la București mari unități care nu erau necesare (...), se dezorganiza sistemul de apărare al țării (...). Erau suficiente forțe în capitală și apoi nu știam cine ne atacă, se vorbea despre teroriști, dar teroriștii nu se nimicesc cu regimente de tancuri (...), dar ca să vină Focșanii, Galații, Râmnicu-Sărat și Moldova e o mare greșeală (...), se descoperea poarta de est a țării (...). Culmea este că s-a spus că-i din ordinul meu." Într-adevăr, acest ordin de chemare spre București a efectivelor militare din teritoriu nu putea fi dat

de generalul Ștefan Gușă care în seara de 22 decembrie 1989 și întreaga noapte ce a urmat s-a aflat în sediul CC.

Conform „Tabelului cu efectivele și tehnica de luptă care au acționat în garnizoana București, în perioada 22–31 decembrie 1989 și la sediul Ministerului Apărării Naționale, pentru paza și apărarea sediului, protecția conducerii provizorii a statului și respingerea și anihilarea elementelor teroriste", doar în dispozitivul de la MApN au existat, în afara forțelor proprii, 2 173 de militari cu 63 de tancuri, 49 de TAB-uri și șase mitraliere AA. La zeci de alte obiective din București și în toate orașele mari ale țării au fost aduse sute de tancuri și TAB-uri, foarte multă forță umană, mijloace de apărare antiaeriană, fiind create dispozitive complexe de apărare.

Analiza regulamentelor militare privind lupta cu blindatele grele evidențiază că armata română nu avea la nivelul anului 1989 prevăzută posibilitatea ca tancurile proprii să fie implicate în lupta de gherilă urbană. Pe cale de consecință, nici militarii tanchiști nu erau instruiți să lupte în mediul urban împotriva unor formațiuni special pregătite pentru diversiune urbană, așa cum se acredita de la vârful de comandă al MApN că ar fi presupușii teroriști. Cu toate acestea, conducerea MApN a masat în București și în marile orașe ale țării un număr impresionant de blindate grele, fiind în deplină cunoștință de cauză asupra pericolului ce-l reprezenta un astfel de ordin. Opinia generalului Ștefan Gușă cu privire la aducerea efectivelor de tancuri în mediul urban este îndeosebi relevantă, având în vedere că acesta era un specialist în lupta cu blindate grele, pregătirea sa de bază fiind de tanchist.

Așadar, folosirea în misiuni de luptă, în mediul urban, a unor efective numeroase de blindate, atât înainte, cât și după 22 decembrie 1989, a fost ilegală. Factorii militari de decizie (cei care au îndeplinit succesiv funcția de ministru al apărării, șeful Direcției Operații, șeful Comandamentului Infanteriei și Tancurilor) cunoșteau aceste aspecte, dar le-au încălcat intenționat. Aceste

conduite au fost acceptate de factorii politici de decizie, în intervalul de timp 16–31 decembrie 1989, adică de Ceaușescu, iar apoi de Iliescu.

Efectivelor militare din stradă li s-au interpus cele ale Gărzilor Patriotice. Conform „Documentarului privind acțiunile desfășurate de Statele Majore și Gărzile Patriotice pe timpul evenimentelor din decembrie 1989" se desprinde că „În perioada 22–28.12.1989 au participat la îndeplinirea diverselor misiuni peste 250 000 de luptători care au acționat independent sau în subordonarea unităților militare".

În completarea celor expuse vine *Raportul Comisiei Senatoriale pentru cercetarea evenimentelor din 1989*, unde s-a concluzionat: „Așa cum s-au desfășurat luptele cu «teroriștii» la televiziune, tot cam așa s-au desfășurat și la MApN, unde s-au produs trei tragice evenimente soldate cu pierderi grele (...). Între dispozitivele de apărare ale MApN deja alcătuite și alte forțe trimise pentru întărirea acestui obiectiv, în noaptea de 22/23 decembrie 1989 s-au creat incidente (...), între dispozitivele care trecuseră la apărarea MApN și forțe aparținând Regimentului Gardă, unități de cercetare de la Buzău (UM 0404 Buzău) și facultăți militare. Forțele Regimentului Gardă au înregistrat doi morți, subunitatea de cercetări Buzău a avut și ea pierderi, patru morți și șapte răniți, iar din rândul ofițerilor-elevi și-au pierdut viața un număr de cinci persoane și au fost rănite alte nouă persoane. Practic, forțele aflate în apărarea apropiată a ministerului, deja intrate în dispozitiv, nu fuseseră înștiințate la timp și în totalitatea lor despre apariția legitimă în zonă a celorlalte forțe militare care se deplasau pentru a intra, la rândul lor, în dispozitivul de apărare și pentru a contribui astfel la întărirea pazei localurilor MApN. Cum înștiințarea nu ajunsese la nivelul tuturor eșaloanelor, iar sistemul de parole și de recunoaștere nu fusese pus la punct încă în condițiile de natură a asigura pătrunderea în dispozitiv fără incidente, s-au creat momente de nerecunoaștere între aceste forțe pe fondul cărora, în mod inerent,

acestea au deschis focul reciproc unele asupra celorlalte. În condiții similare, în noaptea ce a urmat, de 23/24 decembrie, două echipaje ABI aparținând USLA, care s-au abătut de la traseu, s-au prezentat pe timpul nopții pe bulevardul Drumul Taberei. Cum cei aflați în dispozitivul exterior de apărare nu aveau informații despre natura misiunii acestora, Batalionul Tancuri de la Târgoviște, în urma ordinelor primite, a deschis foc de nimicire cu mitralierele de pe tanc asupra celor două ABI-uri. În urma incidentului a fost ucis locotenent-colonelul Trosca Gheorghe, șeful de stat major al USLA, și alte șase persoane ambarcate pe cele două ABI-uri (...). De notat că starea de confuzie fusese sporită și în condițiile în care, în noaptea anterioară, parte din forțele venite să contribuie la apărarea ministerului, fiind primite cu foc, se refugiaseră în blocurile de peste drum (în special ofițerii-elevi de la Facultatea Tehnică Militară). De acolo, la rândul lor, au ripostat cu foc asupra ministerului, ceea ce a dus la intensificarea tragerilor executate în zonă, creând pentru moment senzația unui adevărat război (...). În general, în acele zile fierbinți, în zona MApN s-a înregistrat un consum foarte mare de muniție (...). Pe fondul tragerilor executate în zonă, s-au produs, la întâmplare, și victime din rândul populației civile."

Înainte de analiza tragediei în care echipajul USLA comandat de locotenent-colonelul Trosca Gheorghe a fost ucis în fața MApN, voi prezenta circumstanțele numirii în funcția de ministru al apărării a generalului Militaru. După cum am arătat, generalul fusese marginalizat de fostul președinte Ceaușescu pentru că fusese demascat ca fiind colaborator al serviciilor de informații militare ale URSS. Același general s-a dovedit a fi șeful aripii militare a „grupului complotist Iliescu". Așa se face că, începând cu 23 decembrie 1989, generalul Militaru a fost impus de Ion Iliescu în importanta funcție de ministru al apărării.

Generalul Stănculescu – Comisia Senatorială – a precizat: „Încă o dată vă spun, cel care a venit lângă mine a fost Iliescu, între timp au început să intre ceilalți, a venit lângă mine și mi-a

spus: «tovarăşe Stănculescu, noi am hotărât ca ministrul apărării să fie generalul Militaru», fără nici o explicaţie. Am simţit ceva. În primul rând, nu m-a deranjat asta, ci faptul că am înţeles că este o lipsă de încredere în persoana mea. M-am îndreptat către dânsul în trei paşi, l-am felicitat, i-am spus «luaţi loc» şi mi-a spus «staţi acolo deocamdată, până intru în temă».“

Roman Petre – Comisia Senatorială: „Unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut domnul Iliescu a fost să-l numească pe Militaru. Eu opinam să fie Stănculescu ministrul apărării, dar dumnealui a spus că îl ştia mai de mult.“

Voiculescu Voican Gelu – Comisia Senatorială: „Stănculescu stătea pe scaun şi Iliescu zice: «Aveţi ceva împotrivă să preia conducerea armatei şi a ministerului generalul Militaru?», şi Stănculescu foarte ritos s-a ridicat în picioare şi a spus: «Vă felicit, poftiţi, vă rog, chiar în clipa asta» şi i-a oferit scaunul.“

Aşadar, Ion Iliescu este cel care l-a impus pe generalul Militaru în funcţia de ministru al apărării. Cei doi se cunoşteau de mult timp, fiind liderii „grupului complotist Iliescu“, şi la 23 decembrie 1989 au pus în practică obiectivul preconizat al grupului: Ion Iliescu şef de stat, generalul Nicolae Militaru ministru al apărării. Martorul Pricină Valeriu a conchis în mod realist afirmând că „Numirea în această importantă funcţie a fost făcută de fostul preşedinte Iliescu Ion, care se simţea dator în faţa acestui general prin prisma relaţiilor personale ilegaliste ce datau de mulţi ani“. Martorul a apreciat în mod logic faptul că numirea s-a făcut fără o presiune din partea URSS. Într-adevăr, în contextul din decembrie 1989 şi al începutului de an 1990, când România era parte a Tratatului de la Varşovia, dacă URSS ar fi impus numirea generalului Militaru, nu ar fi fost posibilă înlăturarea sa din funcţie, survenită în cursul lunii februarie 1990, când generalul Stănculescu a fost reinstalat în funcţia de ministru al apărării.

Pentru Stănculescu, numirea generalului Militaru în funcţia de ministru al apărării a constituit o mare lovitură, pe care orgoliul său a resimţit-o din plin, chiar dacă, aşa cum o arată

declarațiile de mai sus, la momentul respectiv a dat dovadă de stăpânire de sine și de eleganță. În realitate, tocmai el, cel căruia Ion Iliescu îi datora poziția de șef de stat, a fost schimbat din funcție și înlocuit cu un general detestat de marea majoritate a corpului armatei. Există declarații care arată că, imediat după schimbarea din funcție, generalul Stănculescu a intrat într-un birou de la MApN unde a avut o cădere nervoasă, apoi un moment de furie în timpul căruia a strigat ceva de genul „Lasă că vă arăt cine sunt eu!"

Mi-am pus problema dacă generalul Stănculescu putea face ceva pentru a împiedica schimbarea. Nu cred. În momentul în care a fost anunțat de către Ion Iliescu despre numirea lui Militaru, momentul de glorie al lui Stănculescu trecuse. Fiind foarte inteligent, cred că a realizat că o eventuală rebeliune de moment ar fi fost fără sorți de izbândă. Glumind, pot spune că era suficient să se uite puțin în jurul lui, la Iliescu, Brucan, generalul Militaru, generalul Eftimescu, generalul Logofătu, generalul Hortopan și alții, pentru ca în capul lui să audă un țiuit de genul „KGB, GRU, KGB, GRU (...)". Așa că generalul Stănculescu s-a repliat, a rămas în anturajul noii puteri și a lucrat pentru a crea momentul prielnic revenirii sale în funcție. Instrumentul folosit a fost *Comitetul de Acțiune pentru Democratizarea Armatei* (CADA), format din ofițeri ai MApN. Stănculescu a fost abil și, prin intermediul CADA, în februarie 1990, a reușit să-l înlăture pe Militaru din funcție și să redevină ministru al apărării. Ulterior, CADA a fost desființat deoarece unul din scopurile Comitetului era aflarea adevărului despre cele petrecute în decembrie 1989, iar acest lucru era de neconceput pentru cei aflați la putere, inclusiv pentru generalul Stănculescu.

Generalul Militaru a ordonat în noaptea de 23/24 decembrie 1989 venirea echipajelor USLA, comandate de locotenent-colonelul Trosca Gheorghe, în zona MApN, pentru a neutraliza pretinsele grupuri teroriste care atacau ministerul. Ca urmare a gravei lipse

de comunicare, s-a ajuns ca forțele MApN aflate în perimetrul ministerului să deschidă foc asupra celor două ABI-uri.

Generalul Stănculescu – Comisia Senatorială: „La MApN a fost o treabă (...). În momentul când s-a propus să se facă această mișcare, Trosca a fost nominalizat de Militaru ca el să conducă. Ardeleanu (șeful USLA) i-a spus că nu poate pentru că nu are pe cine să lase la conducere, pentru că Trosca era singurul. Militaru a spus că nu, el să vină acolo, să dovedească faptul că forțele lui sunt alături de Revoluție. De două ori Ardeleanu i-a spus că nu, pentru că treaba trebuia să se petreacă seara. Eu am aflat că se face această mișcare și i-am spus că este noapte, că transmisiunile merg prost și oricând se poate întâmpla o nenorocire. Eram în birou când au fost opriți la primul aliniament (...). Când am auzit primele bubuituri i-am spus: «Nu v-am spus că se întâmplă o nenorocire?», iar el a spus: «La război, ca la război, multe se pot întâmpla». Cu asta s-a închis discuția și abia dimineață am văzut despre ce e vorba și s-a dat acea versiune de teroriști."

Voiculescu Voican Gelu – Comisia Senatorială: „Cazul cu Trosca... eram acolo în MApN când a fost, am văzut niște lucruri ca unul care eram într-o cameră acolo, adică reacția lui Militaru, Vlad, care a plâns, sunt niște vinovății certe, dar vă întreb: procuratura militară va merge împotriva armatei, va scoate armata sau pe militari vinovați de problema aceasta?"

Montanu Mihail, declarație de martor: „Despre cazul Trosca pot afirma că m-am aflat lângă colonelul Ardeleanu Ion (șeful USLA) când asupra ABI-urilor în care se afla inclusiv Trosca s-a deschis foc. Pot afirma că linia de comunicații radio dintre colonelul Ardeleanu și Trosca era viciată, în sensul că noi auzeam mesajele venite dinspre ABI-uri, însă Trosca și ceilalți nu recepționau ce li se transmitea de către colonelul Ardeleanu. Fiind martor la comunicațiile lui Trosca, am auzit cum acesta afirma că a venit pentru a apăra sediul ministerului și că prezența lui nu trebuie să fie considerată ca fiind ostilă. Nu cunosc care este motivul pentru care asupra acelor ABI-uri s-a intervenit în forță,

dar știu că, ulterior, s-a speculat în sensul că responsabil pentru acel incident a fost generalul Militaru. Mai știu că, în acele momente extrem de tensionate, colonelul Ardeleanu a făcut un atac cerebral, vizibil prin faptul că i s-a instalat o pareză facială dreaptă. Îmi amintesc inclusiv faptul că, după consumarea incidentului, mai mult timp s-a instalat o liniște mormântală printre militarii aflați în jurul meu."

Martor Oprea Daniel: „Ne-am retras la bază și în cursul aceleiași zile am fost martorul momentului în care căpitanul Cotuna și locotenent-colonelul Trosca Gheorghe au fost chemați în clădirea în care funcționa comandamentul. Eu nu știu dacă în acel moment colonelul Ardeleanu era sau nu prezent în unitate, dar la întoarcerea în birourile noastre căpitanul Cotuna a afirmat că el și Trosca au primit ordin să se deplaseze cu trei echipaje cu ABI-uri la sediul MApN în vederea acordării de sprijin pentru anihilarea unor teroriști. Cei doi au hotărât să își formeze propriile echipaje. După ce au plecat cele trei ABI-uri, eu am primit ordin să rămân cu al patrulea vehicul în curtea unității, pentru a asigura apărarea sediului. În acest fel aveam stația deschisă și eram în legătură cu ofițerul de serviciu și cu celelalte ABI-uri. Am avut astfel ocazia să aud în difuzor discuțiile purtate și să aflu că unul dintre cele trei ABI-uri s-a defectat în zona gării, motiv pentru care Trosca mi-a ordonat să pornesc la drum pentru completarea efectivelor. Eu urma să ajung tot la MApN. Pe drum, am auzit în difuzor când Trosca purta o discuție cu Bleorț (aflat la comandă, la unitate) în care îi spunea că, în conformitate cu înțelegerea prealabilă cu cei de la MApN, au făcut trei semnale intermitente cu farurile și au rămas în așteptare. Imediat s-au auzit focuri răzlețe, de fapt chiar în timpul acestei discuții, și atunci Trosca a reluat rugămintea de a fi contactat MApN-ul pentru a se realiza întâlnirea întrucât se trage asupra ABI-ului. În acel moment focul nu era intens, erau doar trageri izolate, așa auzeam eu. Cred că Bleorț a confirmat ceva de genul «Da, o să iau legătura», apoi împușcăturile au continuat și Trosca

a revenit cu o nouă rugăminte pentru realizarea legăturii la care nu a mai răspuns nimeni. În acel moment Trosca mi s-a adresat direct prin stație să nu mă mai deplasez la MApN întrucât se trage asupra lor, lucru pe care l-am și făcut. Ca șef de echipaj am ordonat întoarcerea vehiculului. Pe drum am auzit noi apeluri ale colonelului Trosca, aproape disperate, pentru că ținea legătura și cu căpitanul Cotuna încercând o dezangajare din fața ministerului, însă ABI-ul din față se defectase, practic motorul nu mai pornea. Acela a fost momentul în care s-a tras asupra celor două ABI-uri cu toate tipurile de arme, au fost distruse, iar Trosca și majoritatea din echipaje au fost uciși. Părerea mea personală este că s-a dorit uciderea lui Trosca în acel incident creat special."

Apoi martorul Isac Constantin: „În luna decembrie 1989 lucram ca inginer la Centrul de Cercetare Proiectare Țevi București (...). În ABI m-a întâmpinat Trosca, șef de stat major la USLA, și am luat loc în față, între Trosca și conductor. Trosca a luat legătura cu baza anunțând că a preluat obiectivul «Ionescu», adică pe mine, și că își continuă misiunea ordonată (...). Am mers fără probleme până ce am depășit calea ferată de pe Ho Și Min, după care s-a tras o rafală de armă spre noi, care ne-a găurit ABI-ul fără să rănească pe cineva. Prin radio i s-a transmis lui Trosca să mă ducă la poarta MApN, comunicându-i-se că trebuie să se oprească la 15–20 de metri de tancul oprit în fața porții. Astfel, am oprit la distanța ordonată față de tanc și, după noi, a oprit al doilea ABI (...). Prin Trosca am anunțat conducerea unității că am ajuns la MApN. Am primit indicația să cobor din ABI, să merg pe lângă gardul MApN până la poarta principală. Înainte de a coborî, tancul din stânga noastră a tras o rafală de mitralieră rănindu-i pe cei din spatele meu, respectiv unul a fost rănit la umăr și celălalt la maxilar. Trosca a luat legătura radio anunțând că se trage în noi. Eu am căutat să-i liniștesc pe cei răniți. De la USLA s-a comunicat că va veni o salvare ca să ne ia de acolo (...). Trosca a primit informația de la USLA că tancul din fața noastră ne va face trei semnale luminoase de recunoaștere și apoi să-l

urmăm. După ce tancul din fața noastră ne-a făcut trei semnale luminoase, noi am răspuns tot cu trei semnale luminoase, după care tancul din stânga a început să tragă din nou în noi. Trosca a anunțat prin radio că se trage în noi și am fugit toți din ABI. Trosca s-a ascuns după roata din spate, iar eu, în spatele lui, pe burtă. Apoi Trosca a fugit la al doilea ABI, încercând să intre. Eu am fugit lângă o Dacie, lângă care era un cadavru, apoi am sărit un gard viu și am mers lângă un bloc de unde am privit ce a făcut în continuare tancul. Am văzut că Trosca bătea cu pumnii în ușa ABI-ului să intre. Din cele două ABI-uri nu s-a tras împotriva tancurilor. M-am băgat sub o prelată ce era pusă pe un autoturism. A urmat o acalmie, iar apoi s-a tras din nou, am auzit țipete și împușcături (...). Dimineața, în jurul orei 05.00, a ieșit dintr-un bloc un civil. Eu eram înghețat și am constatat că eram rănit la picioare, eram plin de sânge. M-am dus după cetățeanul care ieșise din bloc (...). Pe 24.12.1989, în jurul orei 11.00, am mers la MApN. Am observat că fuseseră schimbate pozițiile celor două ABI-uri, iar cadavrele luptătorilor USLA erau lângă mașini pe care scria «teroriști». În ABI-uri erau multe tuburi de cartușe cu toate că noi nu am tras din interior. Deci, cineva a pus intenționat tuburi de cartușe în ABI-uri (...). Pe Trosca, pe care îl lăsasem viu, l-am văzut mort lângă ABI."

Generalul Militaru manifesta o profundă aversiune față de cadrele DSS, izvorâtă probabil din faptul că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aceste cadre l-au deconspirat ca fiind colaborator al GRU. De ce însă generalul Nicolae Militaru a insistat ca tocmai locotenent-colonelul Gheorghe Trosca să fie cel care, în noaptea de 23/24 decembrie 1989, să vină la sediul MApN? Răspunsul l-a dat martorul Iosub Nicolae (Contrainformații militare) care a declarat: „Aș dori să menționez un fapt care poate clarifica cauza [*sic*] decesului colonelului Trosca în decembrie 1989 în fața MAPN. Nu mai rețin exact anul, însă Trosca deținea funcția de înlocuitor la comandă în cadrul Serviciului de Contrainformații al Armatei I. În cursul unei zile am primit

informația că generalul Militaru care se afla în rezervă la acea dată a primit la domiciliul său vizita unui ofițer din cadrul armatei. Am identificat autovehiculul cu care se deplasase ofițerul ca aparținând parcului auto din cadrul Armatei I, astfel încât șeful meu l-a chemat pe colonelul Trosca și i-a expus datele privind informațiile culese, cerându-i să ne sprijine prin identificarea ofițerului care efectuase cursa respectivă și stabilirea împrejurărilor discuțiilor cu Militaru etc. Colonelul Trosca era un temperament vulcanic și, reîntors la unitatea sa, l-a identificat și l-a chemat pe ofițer în biroul său, contrar uzanțelor muncii, și pe un ton agresiv i-a cerut informațiile referitoare la întâlnirea cu Militaru. Nu cunosc ce date i-a oferit acel ofițer, dar cu siguranță în cel mai scurt timp l-a informat pe generalul Militaru asupra faptului că este supravegheat și este în atenția colonelului Trosca. Deși intervenția acestuia a fost doar pasageră, la solicitarea noastră, eu cred că numele a rămas în memoria generalului Militaru și, când s-a ivit momentul oportun, acesta s-a răzbunat pentru episodul respectiv, luând măsurile care au condus la decesul lui Trosca din noaptea de 23/24.12.1989 în fața MApN. În acea perioadă colonelul Trosca era șeful de stat major al trupelor USLA."

Foarte grav este că, deși echipajele USLA nu au prezentat comportamente ostile Revoluției, din ordinul generalului Militaru cadavrele luptătorilor USLA au fost lăsate la vedere, în fața ministerului, mai multe zile, spre a fi batjocorite crunt de către populație. Imaginile cu privire la acest caz sunt edificatoare. Comportamentele inumane (decapitarea unui cadavru, înfigerea capului în osia ABI-ului distrus, urinarea pe cadavre, înfigerea de țigări în orbitele ochilor acestora) reprezintă tot o expresie a stării de psihoză, mai precis a urii induse împotriva așa-zișilor securist-teroriști.

La fel de grav a fost că pe ABI-urile respective a fost inscripționat cu cretă de culoare albă, cu majuscule, cuvântul „teroriști". Generalul Mircea Chelaru a arătat prin declarația de martor că această inscripție a fost ordonată tot de la comanda MApN.

Cazul Trosca reprezintă o dovadă edificatoare de diversiune şi de dezinformare exercitate de la vârful MApN, cu ştiinţa celor din minister, inclusiv a factorilor de decizie din CFSN care, deşi au cunoscut că militarii decedaţi ai USLA nu sunt terorişti, nu au intervenit pentru stoparea crimei. Nimeni nu a intervenit nici în spaţiul public pentru a arăta adevărul cu privire la acest incident. În acest fel, a continuat cu intenţie inducerea în eroare a opiniei publice, care a primit încă un argument (fals, dar impresionant) că între cele două tabere aparent inamice se desfăşoară un adevărat război, pe viaţă şi pe moarte.

În legătură cu acest tragic eveniment există o filmare care îl prezintă pe actualul general Emil Străinu – devenit cunoscut după Revoluţie ca urmare a participării la emisiuni televizate despre fenomenul OZN şi războiul psihotronic – în preajma cadavrelor luptătorilor USLA. La vremea respectivă Emil Străinu era căpitan şi, deşi cunoştea exact cui îi aparţin cadavrele şi faptul că uslaşii morţi nu erau terorişti, pe filmare se vede cum intră în dialog cu diverşi trecători cărora le inoculează că acele cadavre le aparţin teroriştilor. Nu întâmplător, în timp ce efectuam ancheta am fost apelat pe telefonul mobil de generalul Străinu care, cu o voce tremurândă, m-a întrebat: „Spune-mi drept, mă luaţi şi pe mine?" Sincer, dacă prevederile legale privind infracţiunea de crimă împotriva umanităţii nu mă împiedicau să „cobor" urmărirea penală la gradele de execuţie, l-aş fi „luat", măcar pentru un interogatoriu bun. Încă ceva! Căpitanul Străinu a fost militar în cadrul aceleiaşi unităţi MApN de război psihologic unde activa şi Ionel Dumitrescu, martorul care sub jurământ a spus că mitingul din 21 decembrie a fost „spart" de cadrele acelei unităţi, prin folosirea benzii magnetice cu sunete de joasă frecvenţă. Lucrurile se leagă interesant, nu?

În mod deosebit este relevantă declaraţia lui Montanu Mihail, membru CFSN, Comisia Senatorială: „La un moment dat, pe 23 decembrie, vine generalul Militaru şi zice: «Ne atacă teroriştii – Securitatea!». Vlad, care era şi el prezent, a spus: «Ai mei, am

dat ordin să fie consemnați în unități, iar dintre ai mei, singurii care au forță de izbire sunt cei de la Brigada Antiteroristă, ori comandantul lor e aici, se jură cu mâna pe scriptură că ai lui sunt în cazarmă, iar armamentul e sigilat». Militaru îl acuză: «Nu se poate, pentru că sunteți trădători». Înainte de venirea generalului Militaru, eu am stat de vorbă și cu Ardeleanu, și cu Neagoe, și cu Vlad, au dat în scris că unitățile sunt consemnate în cazărmi, armamentul este sigilat și au făcut și un jurământ de credință pentru patrie și revoluție (...). Pe 23 decembrie, după-amiază, generalul Militaru a dat ordin să plece cineva să verifice unitatea USLA. Este interesant că nu a trimis un ofițer care să aibă capacitatea de a analiza situația, l-a trimis pe un subofițer Rizea, plutonier pe vremea aceea (...). L-a chemat Militaru pe Ardeleanu și i-a spus: «Cheamă un echipaj de la tine, să ne ajute să identificăm cine sunt teroriștii în zona noastră aici, să ne ajute să-i anihilăm». Iar Ardeleanu a ridicat o problemă tehnică: cum să-i deplaseze de la unitate până aici, în nebunia care era în oraș. Fie sunt considerați teroriști și armata, pe traseu, trage în ei, fie lumea se ia de ei, îi atacă și atunci ăștia vor fi nevoiți să se apere și iar iese o chestie neplăcută. Totuși Militaru îi dă ordin, la ordin nu se mai discută, pune mâna pe telefon Ardeleanu și îl convoacă pe adjunctul lui, pe Trosca, să pregătească trei echipaje și să vină la MApN. Am fost de față când s-a dat acest ordin prin telefon. Ardeleanu chiar începuse efectiv să plângă (...) Bun, se dă ordin la USLA să vină aceste echipaje. Dar interesant este că, mi-a ajuns la ureche, un ofițer mi-a spus «Ne atacă teroriștii, se pregătește un atac terorist împotriva noastră, știu că vine o trupă puternică să ne atace». (...) Ca la câteva ore, să pice bomba. Ăia apropiindu-se de minister, din tancurile care erau în fața ministerului s-a deschis foc și echipajele au fost distruse. Deci s-a făcut jocul de așa manieră ca să îi scoată pe ăia teroriști, teroriștii care atacă sediul ministerului, sediu în care se afla noua structură de putere a statului. (...)"

În ziarul *România Liberă* din 25 decembrie 1989, sub titlul „Nimicirea gorilelor mercenare", s-a arătat că „Lupte de un

dramatism fără seamă s-au dat în împrejurimile MApN. Târziu, după miezul nopții de 23 spre 24 decembrie, două tanchete tip ABI, care nu sunt în dotarea forțelor noastre armate, au încercat să pătrundă prin forță în clădire, folosind ca acoperire tricolorul. Bravii și eroicii noștri ostași, aflați la datorie, le-au nimicit pur și simplu cu focuri de tunuri. Șapte mercenari, angajați în slujba tiranului, au fost lichidați pe loc. Trei dintre ei au reușit pe moment să fugă, sperând într-un miracol al scăpării. Zadarnic! Una dintre gorile s-a cățărat pe scările primului bloc de locuințe, trăgând cu disperare în tot ce întâlnea în cale. A fost repede reperată și anihilată. Celelalte două bestii cu chip de om au fost prinse după câteva ore în urma unor lupte crâncene. Aceasta va fi soarta tuturor mercenarilor! Episodul s-a încheiat fără nici o victimă în rândul ostașilor și ai locatarilor blocului. Bravo, militari ai Armatei Române!" Articolul este însoțit de imaginea celor două ABI-uri distruse în fața sediului MApN. Un angajat al aceluiași ziar, la 26 decembrie 1989, sub titlul „Ucigașii de meserie ai teroristului numărul 1", a precizat că „Am avut prilejul să-i cunosc pe ei, pe teroriști (...). Stau pentru prima data de vorbă cu un terorist în carne și oase, la punctul de prim ajutor organizat în minister. E pansat la gât. Fața lată, fălci puternice, gât gros de luptător, spatele ca un zid. Deși este rănit aproape de carotidă, toată alura sa exprimă forță brutală, siguranța odioasă a lipsei de suflet. Susține că a venit, în timpul nopții, să ajute armata. Cu ce a venit? Cu unul dintre cele două ABI-uri. Deși ceilalți membri ai echipajelor zac pe asfalt, cu trupurile sfârtecate, este calm, manifestă sânge rece și (...) multă, multă îndărătnicie. Nu recunoaște cu nici un chip că a venit cu gânduri rele, deși, cu o noapte înainte, o mașină de același tip a provocat pierderi substanțiale în dispozitivul de apărare al ministerului (...). Mai stăm de vorbă cu încă doi. Aceleași priviri reci, care ar vrea parcă să ne sfâșie (...). Ceva adevărat tot aflăm de la ei, fac parte din USLA (...). Sfârșitul lor nu poate fi altul decât al conducătorului lor, teroristul numărul 1, odiosul dictator". Articolul a fost completat de

o fotografie, reprezentând cele două ABI-uri și cadavrele aflate în fața acestora. De remarcat este faptul că „teroristul“ despre care se vorbește în articol este chiar martorul Șoldea Ștefan, a cărui declarație impresionantă a fost amintită anterior și care relatează din postura de luptător USLA implicat direct în incident.

Cu referire la evenimentele desfășurate în zona MApN, teza oficială inoculată de conducerea post-decembristă a MApN a fost aceea conform căreia câțiva trăgători izolați au „terorizat“ forța militară uriașă anterior descrisă, timp de mai multe nopți, prin trageri izolate executate de la nivelul superior al blocurilor de locuințe situate vizavi de sediul MApN (Drumul Taberei din București). Explicația nu este logică sau credibilă. Dacă într-adevăr s-a tras asupra ministerului, situația putea fi rezolvată printr-o cercetare militară adecvată și prin ocuparea spațiilor din care se executau tirurile. Acest lucru nu s-a făcut. Or, tocmai această inacțiune denotă fie o incompetență profesională de neacceptat, fie o evidentă rea-intenție. Prima variantă se exclude, întrucât, în acele zile, în sediul MApN și-a desfășurat activitatea întreaga conducere a MApN și MStM, cu excepția generalului-locotenent Ștefan Gușă care a activat în fostul CC al PCR. Conducerea era alcătuită din generalii Militaru și Stănculescu (rămas într-o primă fază, după schimbarea din funcția de ministru al apărării, adjunct al noului ministru Militaru) și șefii tuturor direcțiilor militare (inclusiv Direcția Operații și Direcția Informații a Armatei) – practic Consiliul Militar Superior.

Senatorul Valentin Gabrielescu, președintele Comisiei Senatoriale, a opinat corect că „Se poate afirma că factorii cu atribuții de comandă rămași în minister aveau nu numai posibilitatea, dar și dreptul și obligația să adopte o atitudine agresivă, în loc de a se situa pe poziții de așteptare, ar fi trebuit să dea ordine în consecință, să identifice toate punctele de unde s-a tras sau de unde se presupunea că s-a tras în noaptea de 22/23.12.1989 ca, a doua zi, în 23.12.1989, cu subunități de cercetare, să se scotocească toate aceste obiective, să se curețe obiectivele și să fie ocupate“.

Factorii de decizie de la vârful MApN au indus în eroare sistematic, prin repetarea aceluiași gen de conduită. Au fost date multiple ordine inutile de deplasare pe timp de noapte a unor unități militare, în condițiile în care nu erau asigurate coordonarea și comunicarea între aceste unități. Regimente întregi de blindate grele au primit ordine de luptă în interiorul orașelor țării, fără ca militarii tanchiști să fie pregătiți pentru lupta urbană. Au fost create în mod repetat condiții pentru apariția inevitabilă a focului fratricid, fără a fi luate măsurile necesare stopării acestui fenomen. S-a persistat în mod succesiv pentru a fi manipulată opinia publică în sensul că „securist-teroriștii" luptă cu înverșunare împotriva Revoluției.

Senatorul Gabrielescu a mai concluzionat: „În localitățile unde luptătorii din Gărzile Patriotice au primit armament și muniție și unde revoluționarii s-au înarmat sau li s-a distribuit armament, a apărut și fenomenul terorist, însoțit de pierderi grele în morți și răniți, ca la București sau Brașov. În acele localități unde Gărzile Patriotice nu au intervenit sau nu au avut muniție, unde revoluționarii nu au fost înarmați, apar foarte puține sau chiar deloc lupte cu teroriștii. Mai curând am putea conchide că acolo unde aceste trei forțe înarmate au acționat simultan, în același oraș, pe aceleași străzi, fără o comandă unică, fără să știe unii de alții, pe timp de noapte și în stresul provocat de un potențial inamic, care putea să apară de pe uscat, din aer sau de pe mare, s-au produs grave erori de fapt." Concluzia este absolut întemeiată.

General-locotenent Gușă Ștefan – Comisia Senatorială – a precizat: „Cât am putut le-am spus să nu cumva să dea armament la Gărzile Patriotice, pentru că nu era război de apărarea patriei, unde să suplimentezi niște forțe lângă armată. Pentru că noi aveam experiență, se mai îmbăta câte unul, am considerat că nu era momentul, pentru că, de ce să nu recunoaștem, unii erau sub euforia acelei fugi a lui Ceaușescu, de aia s-au și întâmplat în unele locuri niște nenorociri, inclusiv la Buzău, am aflat

după Revoluție, sub acțiunea băuturii s-au împușcat în sediul Comitetului Județean."

În acest context, este oportun a fi reamintit OZU nr. 1 din 22 decembrie 1989 prin care „pe baza hotărârii CFSN", Gărzile Patriotice au participat cu întregul efectiv și toată capacitatea de luptă la înfăptuirea și apărarea Revoluției.

Pentru completarea celor expuse, merită a fi analizat Registrul Istoric aparținând Regimentului 1 Tancuri Târgoviște care, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989, a desfășurat misiuni de luptă în București. Documentul conține următoarele: „Pe data de 22.12.1989 la ora 20.20 s-a primit ordin pentru a pune în zece minute coloana de tancuri în mișcare spre București (...). S-a primit ordin ca o parte din tehnică să meargă la comandamentul Armatei 1, iar o altă parte la sediul MApN (...). Intrând în dispozitiv, tancurile au participat la respingerea acțiunilor teroriste (...). Pe data de 23 decembrie s-a ordonat de la MApN scotocirea locurilor de unde au acționat forțele teroriste (...). A continuat respingerea forțelor teroriste din București (...). La Gara de Nord coloana a fost atacată și dispersată, s-a pierdut legătura între tancuri (...). Către seară s-a primit o misiune de cercetare a cimitirului Ghencea (...). S-a acționat cu trei tancuri pentru nimicirea grupului terorist din cimitir (...). La 24 decembrie un tanc a fost lovit, s-a acționat cu alte trei tancuri pentru respingerea atacului. Tancul lovit a fost lovit de un tanc TR 800 al Regimentului 1 Mecanizat. (...) Pe data de 25 decembrie s-a primit un telex pentru executarea unui marș pe distanță mare (...). Toate tancurile au fost scoase în stradă la București. S-a primit ordin să se introducă muniția de tun în tancuri și să se organizeze un dispozitiv pentru respingerea unui atac cu tancuri rebele. La instalarea dispozitivului, nefiind realizată cooperarea, un tanc a executat foc cu tunul asupra tancului căpitanului N. (...) La 26 decembrie s-a dat ordin să se acționeze cu două tancuri pentru nimicirea unui tun tractat (...). La 30 decembrie s-a primit următoarea dispozițiune: «Ca urmare a retragerii forțelor

teroriste din capitală şi grupării acestora în puncte favorabile de acţiune, este de aşteptat ca acţiunile teroriste să se declanşeze prin surprindere, folosindu-se armament cu caracteristici tehnice ridicate. Este de aşteptat ca acţiunile acestora să se desfăşoare în mod diversionist, folosind avantajele terenului. Probabil se vor executa ambuscade, loviri prin surprindere, îndeosebi la punctele obligatorii de trecere. Dispozitivul trebuie să se deplaseze în viteză (...). Totodată, să se asigure respingerea acţiunilor teroriste şi capturarea efectivelor acestora. În cazul acţiunilor elementelor teroriste se va continua deplasarea cu viteză mărită, concomitent cu nimicirea şi capturarea acestora» (...). Nu s-au semnalat acţiuni ale elementelor teroriste." Citind aceste consemnări aş putea spune că, dacă n-ar fi de plâns, ar fi de râs.

În vara anului 1989 armata noastră a desfăşurat un mare exerciţiu militar. Am intrat în posesia „Planului de difuzare a informaţiilor despre inamic" folosit în cadrul exerciţiului. Analiza acestei aplicaţii tactice, datată 30 august 1989, evidenţiază că la rubrica „inamicul" (acţiunile ipotetice ale unei forţe militare străine împotriva căreia armata în ansamblul ei trebuia să riposteze) au fost consemnate următoarele acţiuni: „Elemente de cercetare-diversiune în raioanele (...) Scafandrii de luptă acţionează în raza portului Mangalia (...). Au fost descoperite mine în raioanele (...). Execută debarcări şi trageri de luptă (...). În Delta Dunării au fost semnalate subunităţi izolate (...). Subunităţi de cercetare-diversiune şi teroriști au avariat instalaţiile Combinatului Petrochimic Năvodari (...). Lansează mine cu aviaţia... Atac aerian... Întrebuinţează desantul aerian... Loveşte porturile... Debarcă desant aerian... Lovituri aeriene... Acţionează prin incursiuni şi ambuscade... Acţionează cu grupări mici... Elicoptere izolate au debarcat grupuri de cercetare-diversiune... Au fost semnalate emisii de scurtă durată la intervale constante de timp... Scafandrii militari acţionează".

Se remarcă faptul că în luna *august 1989* forţele MApN foloseau în cadrul aplicaţiilor tactice termenul „terorist". În strânsă

legătură cu subiectul se află declarația martorului Plăviciosu Alexandru, contraamiral, în decembrie 1989 adjunct al ministrului transporturilor, care a precizat următoarele: „După ora 12.00 ale zilei de 22 decembrie 1989, atât pe telefonul de oraș, cât și pe telefonul operativ au început să sune diverse persoane care mă informau cu privire la diverse activități ostile. De exemplu, am fost anunțat că personalul unor nave libiene ancorate în portul Constanța urma să desfășoare activități ostile. Apoi, scafandrii autonomi ce urmau să mineze marile nave, desant aerian la Capul Midia, atacuri terestre, atacuri aeriene etc. Aceste informații, coroborate cu ce se transmitea la televizor, au facilitat ca în mod rapid să se instaureze o adevărată psihoză teroristă. Eram așa de stresat, încât în mai multe nopți la rând am ordonat întunecarea portului și scoaterea navelor petroliere din radă (...). Toate informațiile care anunțau scenarii alarmiste s-au dovedit false (...). Opinia mea este că beneficiarii diversiunii, în ansamblul ei, sunt cei care au preluat puterea în stat începând cu 22 decembrie 1989. Consider că Direcția Informații a Armatei avea capacitatea de a gândi, planifica și executa întreaga diversiune (...). Exclud amestecul militar extern și consider că realizarea acestui plan bine pus la punct a fost opera unei mâini interne."

Importantă este și declarația martorului Floca Vasile, ofițer la Centrul de Instrucție al Marinei Militare, care a relatat următoarele: „În ziua de 23 decembrie, dimineața, s-a primit pe firul scurt, la gruparea operativă a unității, o informație de la Divizia Maritimă conform căreia dinspre Călărași au trecut Dunărea cu bacul două autobuze cu teroriști, care se îndreaptă spre Mangalia. Am realizat că este vorba despre un scenariu din planul de difuzare a informațiilor către inamic. Diferența consta în aceea că acum aveam de-a face cu autobuze, și nu cu blindate, și că veneau de la Călărași, și nu din Bulgaria."

La rândul său, martorul Țecu Ion, ofițer la UM 01417 Târgoviște – locțiitor al comandantului – a spus: „Doresc să menționez că, punând lucrurile cap la cap, am constatat că multe din

informațiile primite la momentul respectiv privind iminența unor atacuri de diferite tipuri (desant aerian, atac chimic asupra unității, atac masiv executat de către blindate) semănau izbitor cu planul unic de difuzare a informațiilor care era întocmit la orice aplicație cu trupe."

Ion Iliescu și factorii decizionali militari nu au fost singurele persoane care au participat la marea inducere în eroare din decembrie 1989. În anturajul lui Ion Iliescu s-au aflat câteva persoane care au avut roluri-cheie în desfășurarea evenimentelor, în evidență ieșind Gelu Voican Voiculescu și Silviu Brucan.

Gelu Voican Voiculescu a devenit membru al CFSN începând cu data de 22 decembrie 1989. Audiat de Comisia Senatorială, a relatat pe larg despre relația avută cu Ion Iliescu, începând cu ziua de 22 decembrie 1989. A menționat că: „Toți eram în jurul lui Iliescu, v-am explicat împrejurarea în care eu și Ispas ne-am lipit de Iliescu și lipiți am rămas (...). Sunt omul care nu s-a desprins de Iliescu până în dimineața în care am plecat la Târgoviște (25 decembrie 1989), știu tot ce s-a întâmplat din momentul intrării lui în studioul 4 și până am plecat la Târgoviște". Așadar, acesta a coparticipat la toate acțiunile și deciziile lui Ion Iliescu, cel puțin în intervalul 22–25 decembrie, aspectul fiind confirmat de martori, dar și de filmările existente.

Conform declarației martorului Montanu Mihail – CFSN, Voican a făcut parte din „grupul Iliescu". Martorul a relatat că „Începând cu anul 1985 au existat întâlniri frecvente între Ion Iliescu, Gogu Rădulescu, Ion Rusu, Ion Ioniță, generalul Militaru, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Silviu Brucan". La rândul său, martorul Mierlă Marian, alt membru CFSN, a spus: „Am aflat că RM îi cunoștea pe Ion Iliescu și Gelu Voican, deoarece au participat la mai multe întâlniri comune". Din contextul declarației, reiese că întâlnirile au avut loc anterior intervalului revoluționar.

Voican Voiculescu a făcut parte din grupul căruia, la data de 22 decembrie 1989, ora 16.00, i s-a permis accesul în sediul central al MApN, grup condus de Ion Iliescu.

Aşa cum am arătat, la data de 22 decembrie 1989, Ion Iliescu a dat citire prin intermediul TVR *Comunicatului către ţară* al Consiliului Frontului Salvării Naţionale. Acesta a spus: „Se deschide o pagină nouă în viaţa politică şi economică a României. În acest moment de răscruce am hotărât să ne constituim în Frontul Salvării Naţionale (...). Întreaga putere în stat este preluată de CFSN (...), *în componenţa* CFSN intră (...) Gelu Voican Voiculescu." [sublinierea autorului]

Voican Voiculescu a fost, în intervalul 22–30 decembrie 1989, un veritabil factor decizional politico-militar, avându-l ca lider ierarhic superior doar pe Ion Iliescu. S-a implicat direct şi autoritar în toate deciziile importante, astfel fiind recunoscut atât de către structurile militare şi civile interne, cât şi de către mass-media din România ca veritabil factor decizional în grupul care preluase puterea politico-militară în stat. În calitate de membru al CFSN, Gelu Voican Voiculescu s-a implicat în deciziile politice şi militare luate de noua structură care preluase puterea politică în stat, fiind unul dintre membrii grupului restrâns care a asigurat conducerea CFSN până la constituirea, în data de 27 decembrie 1989, a Biroului Executiv. A făcut parte din grupul restrâns care la 24 decembrie 1989 a decis executarea soţilor Ceauşescu, fiind reprezentantul CFSN la „procesul" din 25 decembrie 1989. A fost numit viceprim-ministru al Guvernului României, prin Decretul nr. 5 din data de 28 decembrie 1989.

De asemenea, la data de 31.12.1989, a fost numit în funcţia de comandant al structurilor fostului Departament al Securităţii Statului, calitate din care a avut acces la arhiva fostului DSS şi s-a ocupat de gestionarea acesteia. Aspectul este deosebit de important, având în vedere că a fost probată preocuparea celor care au preluat puterea în România de a distruge probele apte să conducă la aflarea adevărului cu privire la decembrie 1989.

În urma alegerilor din 20 mai 1990, Voican a fost ales senator pe listele FSN, calitate din care a demisionat la data de 19 martie 1992. În anul 1994, a fost numit ambasador extraordinar și plenipotențiar în Tunisia de către Ion Iliescu. Prin Decretul nr. 496 din 6 iulie 2001, Ion Iliescu l-a numit ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Maroc.

Toate aceste demnități, cu precădere cea de viceprim-ministru al Guvernului României și cea de comandant al structurilor fostului DSS, demonstrează fără echivoc faptul că Voiculescu a fost un lider marcant al CFSN, un veritabil factor de decizie politico-militară începând cu data de 22 decembrie 1989, ora 16.00. Din această poziție a participat la luarea deciziilor cu caracter politico-militar, a dezinformat grav opinia publică, secondându-l pe Ion Iliescu, exercitându-și totodată autoritatea și asupra cadrelor militare din componența Consiliului Militar Superior.

Cu privire la declarația televizată a lui Ion Iliescu din data de 22 decembrie 1989, ora 19.00, am argumentat că a constituit o gravă dezinformare care a generat psihoza securist-teroristă. Fiind martor ocular al stării de fapt din sediul fostului CC al PCR și din Piața Palatului, Gelu Voican Voiculescu știa la rândul său că nu au existat pretinsele forțe ale fostului DSS care să-i fi atacat pe revoluționari sau pe liderii CFSN. Cunoștea faptul că întreaga declarație a lui Iliescu reprezintă o gravă dezinformare. Cu toate acestea, a confirmat grava dezinformare. Confirmarea s-a realizat nu doar prin prezența fizică în spatele lui Ion Iliescu, dar și prin intervenții verbale directe, menite să confere autenticitate gravelor dezinformări. Astfel, imediat după ce Ion Iliescu a dezinformat opinia publică cu privire la existența unor forțe ale unităților de Securitate special pregătite și fidele fostului președinte Ceaușescu, Gelu Voican a intervenit și a spus: „Contralovitura nu a reușit! Omul providențial al momentului a stat tot timpul alături de comandament!“ La câteva secunde după această primă intervenție, a avut o a doua intervenție și a reafirmat: „Contralovitura nu a reușit!“

Voican s-a implicat activ în deciziile CFSN și în comunicatele acestei structuri, care au fost aduse la cunoștința opiniei publice prin toate mijloacele de informare, în principal prin intermediul televiziunii. Totodată, s-a implicat în activitatea militară și, cu autoritatea și puterea politică pe care le deținea, și-a asumat conduitele infracționale ale factorilor militari de decizie aflați în subordinea CFSN.

Calitatea de factor decizional a lui Voiculescu în cadrul CFSN este subliniată și prin depoziția martorului Nicolescu Ion care a spus: „În decembrie 1989 eram comandantul UM 01065 Ploiești – regiment mecanizat (...). În jurul orelor 22.00 (22 decembrie) am primit ordin de deplasare spre București cu jumătate din forțe la Televiziune și jumătatea cealaltă la MApN (...). Am ajuns la TVR, iar Sergiu Nicolaescu mi-a spus: „Domnule comandant, mergem la etajul 11 (...). Ajungând la etajul 11 am intrat într-o încăpere. Acolo se găseau, la centrul mesei, Mazilu (membru CFSN), în stânga lui stând pe masă erau Petre Roman, Cazimir Ionescu, Gelu Voican Voiculescu și încă doi-trei (...). Foarte multe persoane intrau și îi aduceau niște bilete lui Gelu Voican Voiculescu (...). La un moment dat un bărbat a venit la Gelu Voican Voiculescu și i-a spus: «dăm acum știrea asta», iar acesta a replicat «nu acum, tâmpitule, mai încolo!»"

Deopotrivă relevant este și comunicatul CFSN, transmis în direct de TVR la data de 27 decembrie 1989, prin care Gelu Voican a spus: „Având în vedere că și după condamnarea și executarea soților Ceaușescu continuă acțiunile teroriste având ca urmări pierderi de vieți omenești și distrugeri materiale, CFSN hotărăște: 1. În capitală și în toate județele țării se instituie tribunale militare extraordinare care vor judeca toate cazurile de acte teroriste. 2. Judecarea va urma o procedură de urgență, iar executarea sentințelor se va face imediat. 3. Elementele teroriste care până joi, 28 decembrie, ora 17.00, nu vor preda armele și muniția aflate asupra lor vor fi judecate și condamnate de aceste tribunale extraordinare conform procedurii de urgență".

Astfel, prin dezinformare, s-a menţinut psihoza securist-teroristă cu privire la acţiunile securist-teroriştilor în toate judeţele ţării. Situaţia s-a dorit a fi prezentată ca fiind foarte gravă, din moment ce era „nevoie" de instituirea multor tribunale excepţionale.

Pentru a sublinia implicarea lui Voican în deciziile cu caracter militar, este relevantă inclusiv declaraţia martorului Ispas Mihail, membru CFSN, care a spus: „Nu cunosc cine a hotărât schimbarea din funcţie a generalului Guşă, însă îmi amintesc faptul că pe această temă s-au purtat discuţii între mai multe persoane, inclusiv Silviu Brucan, Gelu Voican Voiculescu, Ion Iliescu...".

Totodată, Voican şi-a asumat, politic şi militar, execuţia cuplului Ceauşescu, în contextul multiplelor diversiuni şi dezinformări săvârşite în scopul suprimării fizice a fostului cuplu prezidenţial. Rolul lui în execuţia cuplului dictatorial urmează a fi expus într-un capitol următor.

La rândul său, Silviu Brucan, pe numele lui real Saul Bruckner, a fost un veritabil factor decizional în zilele revoluţiei, fiind membru al „grupului Iliescu". Şi nu orice fel de membru, ci unul care se cunoştea cu Mihail Gorbaciov, dar şi cu factori de influenţă ai lumii occidentale.

Biografia acestuia este incredibilă – voi aminti doar câteva aspecte edificatoare pentru înţelegerea personajului. Ilegalist comunist în timpul războiului, în septembrie 1944 a fost numit secretar general al ziarului *Scânteia*. Din această calitate efectiv a frânt numeroase destine, solicitând public condamnarea la moarte a multor patrioţi români, printre care şi Iuliu Maniu. În paralel, soţia lui a fost acuzator public al Tribunalului Poporului. Se poate spune fără ezitare că familia Brucan a ajutat la implementarea stalinismului în ţara noastră. Ulterior a fost director al Societăţii Naţionale de Radiodifuziune. Notabil este şi că, înainte de Revoluţie, Brucan a fost ambasador al României în SUA şi la ONU. Cu toate acestea, a fost foarte precaut şi inteligent, aş spune, deoarece ulterior lui decembrie 1989 nu a deţinut funcţii de conducere, civile sau militare. Influenţa acestuia

a fost însă majoră asupra tuturor celor care au preluat puterea de stat în decembrie 1989, dar mai ales asupra lui Ion Iliescu. Prin comportamentul său, Brucan a instigat în permanență la lupta armată fratricidă dintre forțele MApN și cele aparținând M.I.-DSS. A acceptat la rândul său *inducerea în eroare* înfăptuită. A contribuit la redactarea comunicatelor publice ale CFSN, comunicate prin care populația României a fost grav dezinformată. Nu în ultimul rând, a avut un rol determinant în crearea conjuncturii mincinoase ce a avut drept consecință uciderea la Târgoviște a fostului șef de stat și a soției acestuia. Conduita sa, alături de conduitele prezentate de Iliescu și de Voican, a pus în pericol grav și iminent întreaga populație a țării.

Avem astfel o imagine mai clară cu referire la omul în fața căruia stăteau în poziție de drepți foarte mulți, inclusiv Ion Iliescu. Ce nu voi înțelege niciodată este faptul că, după Revoluție, veritabilul stalinist Brucan a fost promovat de postul PRO TV, unde ani de zile a fost „alintat" cu apelativul „dom' profesor", deși toată lumea știa că avea șase clase. Asta e!

Influența lui Brucan asupra lui Ion Iliescu era majoră, iar acest aspect rezultă inclusiv din stenograma audierii lui Petre Roman de către Comisia Senatorială, care a spus: „Era un om ascultat. Am observat că domnul Iliescu colabora cu el destul de intens". Relevantă este și declarația martorului Mihăescu Eugen: „Am fost impresionat când am aflat că un comunist a criticat, într-o scrisoare adresată presei internaționale, represiunea protestelor muncitorilor de la Brașov din 1987. Am intervenit pe lângă conducerea revistei *Time* pentru a scrie un editorial despre Silviu Brucan. (...) Nu știu cum a aflat Silviu Brucan despre intervenția mea, dar când a venit în Statele Unite în vara lui 1988, a aflat de la Irina Cajal, secretar de stat în Ministerul Culturii în ultimii zece ani – fiica doctorului Nicolae Cajal, conducător al comunității evreiești din România încă de pe vremea lui Nicolae Ceaușescu – și de la soțul ei, Minu Marin, fiul lui Gaston Marin, numărul meu de telefon și adresa mea de la New

York. L-am găzduit și l-am îngrijit pe Silviu Brucan, după intervenția chirurgicală (dublă hernie inghinală și prostată) pe care a avut-o la sfârșitul verii lui 1988. (...) După intervenția chirurgicală l-am găzduit pe Silviu Brucan, în perioada de convalescență, o perioadă de circa 2–3 săptămâni, întrucât acesta fusese externat după 24 de ore, nefiind asigurat medical în Statele Unite (...). De la telefonul din apartamentul meu, Brucan a vorbit cu fostul ambasador sovietic Anatoli Dobrinin, pe care îl numea Tolea (...). O parte a perioadei în care Dobrinin a fost ambasador al URSS în Statele Unite a coincis cu perioada în care Silviu Brucan, la rândul său, era ambasador al R.P. Romîne, trimis de Gheorghe Gheorghiu-Dej în Statele Unite (...). Din câte rețin, la momentul discuției Dobrinin era consilier pe probleme de politică externă al președintelui URSS, Mihail Gorbaciov (...). Discuția s-a purtat la început în limba engleză și apoi în limba rusă. A mai vorbit și la Londra, unde avea legături puternice, pe care le-a rugat să-l sprijine să o întâlnească pe Margaret Thatcher, prim-ministru al Marii Britanii. De la mine, Brucan a plecat direct la Londra. La moartea lui, *The Independent* a publicat un necrolog pe o pagină întreagă de ziar."

Cam atât despre stalinistul Brucan. Oricum, opinia publică și-l amintește mai mult ca urmare a emisiunilor TV la care a participat după Revoluție, unde a rostit celebra expresie *stupid people* și unde a profețit că națiunea română va avea nevoie de 20 de ani pentru a înțelege democrația. Dintre toți, el avea cel mai puțin dreptul de a jigni, încă o dată, națiunea română. Unde mai pui și faptul că, din păcate, a greșit, mai realist era să spună 40 de ani.

Uriașa operațiune de inducere în eroare făcută de la sediul central al MApN a fost completată de la centrul de comandă al Aviației Militare, cu directa implicare a șefului acestei structuri, generalul Iosif Rus, la rândul său membru al Consiliului Superior Militar.

Iosif Rus a fost numit în funcția de comandant al Aviației Militare Române în luna august 1986. În această calitate, avea

în subordine inclusiv trupele aeropurtate (parașutiști), aspect important din perspectiva desfășurării evenimentelor petrecute în intervalul 22–30 decembrie 1989. În caz de necesitate, Comandamentul Aviației Militare și Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului, căruia i se subordonau operativ toate unitățile militare ce puteau executa misiuni de apărare antiaeriană, aveau misiunea de a asigura apărarea spațiului aerian național. De asemenea, Iosif Rus îndeplinea și funcția de comandant de aeronavă în cazul zborurilor oficiale ale fostului președinte Nicolae Ceaușescu, însoțindu-l în vizita efectuată în Iran în perioada 18–20 decembrie 1989.

În dimineața de 22 decembrie 1989, în baza ordinului ministrului apărării Vasile Milea, a dispus ca două elicoptere militare să efectueze zboruri de supraveghere și de raportare a situației din municipiul București. Anterior, elicoptere militare au fost folosite și la Timișoara, pentru culegerea informațiilor în legătură cu acțiunile revoluționarilor timișoreni. Tot în data de 22 decembrie 1989, jurul orei 11.30, ca urmare a ordinului primit de la generalul Stănculescu (deja numit verbal ministru al apărării), a aprobat ca două elicoptere ale flotilei prezidențiale să se deplaseze la sediul CC, pentru a-i lua pe soții Ceaușescu și pe însoțitorii acestora.

Începând cu după-amiaza de 22 decembrie 1989, generalul Rus și ceilalți factori decizionali din cadrul MApN s-au plasat sub autoritatea grupului reprezentat de Iliescu Ion și, în calitate de membri ai nou constituitului Consiliu Militar Superior, au contribuit imediat și direct, printr-o amplă activitate de inducere în eroare, la menținerea și la amplificarea stării de panică și de nesiguranță, generată de psihoza securist-teroristă, indusă în conștiința tuturor românilor de noua structură care preluase puterea în stat.

Cu implicarea directă a comandantului Aviației Militare, au fost ordonate și executate 52 de ieșiri cu avioanele de vânătoare și 26 de ieșiri cu elicopterele militare, aparate militare de zbor care

au deschis focul cu mitralierele de bord și cu rachete aer-sol inclusiv asupra cimitirului Ghencea, ocazie cu care efectiv au fost răscolite anumite morminte. În același timp, de la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene, de diverse tipuri. Această situație, specifică unei adevărate stări de război, coordonată de membrii Consiliului Militar Superior, a avut ca scop confirmarea dezinformărilor care au stat la baza generării și amplificării psihozei securist-teroriste.

Iosif Rus a cunoscut realitatea faptică din decembrie 1989 și, implicit, lipsa de temei a dezinformărilor lansate în spațiul public cu privire la existența unor forțe contrarevoluționare și la necesitatea lichidării acestora. Cu toate acestea, a contribuit direct la menținerea și la amplificarea stării de panică și de nesiguranță, generată de psihoza securist-teroristă.

Inducerea în eroare săvârșită de fostul comandant al Aviației Militare s-a făcut de la Comandamentul Aviației Militare, din punctul de comandă, situat pe șoseaua București–Ploiești. De aici, Iosif Rus s-a aflat în permanentă legătură telefonică militară cu ceilalți membri ai Consiliului Militar Superior aflați la MApN.

În cele ce urmează voi prezenta și analiza argumentele care susțin acuzația împotriva acestuia.

Martorul Budiaci Ștefan Mircea, general în rezervă și inspector-șef pentru aviația de vânătoare, a declarat: „În data de 22.12.1989, ora 17.00, ca urmare a situației existente în țară, echipa de luptă nr. 1 a intrat în dispozitiv. Din această echipă făceau parte: generalul Negoșanu (șef de stat major CAAT), generalul Vlăsceanu (comandantul trupelor de radiolocație), colonelul Magdalena Ion (comandantul AA – Trupe Terestre), subsemnatul, comandantul Trupelor de Rachete, șeful Secției Cercetare – Operații din CAAT. În tot acest timp, generalul Rus își desfășura activitatea în comandament". Prezența comandantului aviației în punctul de comandă este firească. Din acest loc a emis toate ordinele militare specifice aviației militare și trupelor de parașutiști.

Registrul Regimentului 49 Aviaţie Vânătoare Bombardament arată că la 22.12.1989, ora 14.50, de la comandantul Aviaţiei Militare, Rus Iosif, s-a trimis Nota telefonică nr. 36, care stipula: „În unităţi se va organiza apărarea cazărmilor şi a tuturor obiectivelor militare şi se vor executa numai ordinele MApN–Comandamentului Aviaţiei Militare". Această notă telefonică, nerevocată în intervalul 22–30 decembrie 1989, trimisă tuturor unităţilor de aviaţie militară şi de paraşutişti, demonstrează că toate misiunile aviaţiei şi ale paraşutiştilor militari, în intervalul 22–30 decembrie 1989, au fost executate exclusiv la ordinele lui Iosif Rus. Pornind de la această realitate, se exclude orice argumentaţie sau susţinere conform căreia misiunile pe linie de aviaţie militară şi specificul acestor misiuni nu ar fi fost cunoscute de generalul Rus.

Jurnalul de luptă al Regimentului 64 Paraşutişti menţionează: „În baza ordinului comandantului Aviaţiei Militare, ofiţerii, subofiţerii, militarii, gradaţii şi soldaţii Regimentului 64 Paraşutişti au primit misiunea de a apăra cu orice sacrificiu, chiar din primele momente de la Revoluţie, sediul Televiziunii Române, Sala Palatului şi alte obiective de importanţă majoră". Aşadar, „chiar din primele momente ale revoluţiei" generalul Rus a ordonat prezenţa paraşutiştilor militari pentru misiuni de luptă, echipaţi în uniforme neomologate, la obiectivele importante din Bucureşti. Acest din urmă aspect a fost confirmat inclusiv în luna decembrie a anului 2023, în cadrul unei emisiuni la postul de televiziune Antena3. Doi foşti militari paraşutişti au relatat cum la 22 decembrie trupele de paraşutişti au primit ordin să intre în dispozitiv la diverse locaţii, purtând echipament tip camuflaj neomologat, aşadar necunoscut celorlalte categorii de forţe. Apoi, foarte important, cei doi au spus că, încă dinaintea izbucnirii Revoluţiei, trupele de paraşutişti au fost dotate cu armament special de calibru mai mic (5,6 mm) decât cel folosit de celelalte trupe. Aşa se face că, în mai multe situaţii, paraşutiştii au fost identificaţi ca fiind terorişti şi asupra lor s-a deschis focul.

Martorul Cantuniari Radu a declarat: „În decembrie 1989 eram comandant de regiment la UM 01842 Boteni – Aviație Militară... La 22.12.1989, după fuga soților Ceaușescu cu elicopterul de la comandamentul Aviației Militare, cred că de la Rus Iosif sau Gabor Dan am primit ordin să pregătesc două detașamente militare pentru a îndeplini o misiune la București. Această misiune am întârziat-o, însă după fuga soților Ceaușescu am mai primit o dată acest ordin de la persoanele sus-menționate. Detașamentele militare au fost îmbarcate și debarcate la aeroportul Otopeni. Acele detașamente au primit misiune de apărare a sediului Televiziunii, a hotelului București și a CC-ului (...). Țineam legătura permanent cu comandanții de la Televiziune, de la hotelul București și de la CC (...), în legătură cu incidentele de la TVR, mi s-a raportat că din rândul parașutiștilor de la Boteni sunt mai multe victime. Același lucru mi s-a raportat și de la hotelul București, morți și răniți. Arăt faptul că țineam legătura cu comandantul regimentului de elicoptere, locotenent-colonelul Suciu Ion, care îmi spunea că de la București i se spunea că vor fi atacați de teroriști, informații care se dădeau numai pe linie militară (...). În această perioadă, de la Comandamentul Aviației Militare, respectiv de la generalul Rus Iosif și colonelul Gabor Dan, am primit informații cu privire la unele atacuri teroriste asupra unităților militare, însă aceste informații nu s-au concretizat, nefiind adevărate (...). Din punct de vedere militar nu ni s-a explicat cine este inamicul nostru și împotriva cui luptăm, după data de 22.12.1989 inamicul era numit «terorist». Această denumire de terorist este un pretext pentru ca dispozitivele militare angrenate la diverse obiective atât în București, cât și în țară să folosească forța armată."

Martorul Stan Cornea a declarat: „În decembrie 1989 eram militar în cadrul Regimentului Parașutiști Boteni (...). La 22.12.1989, în jurul orei 12.00, am fost anunțați că Ceaușescu a fugit. A urmat o stare de bucurie generală, imediat am primit ordin să predăm armamentul și muniția deoarece nu mai plecam

la București, pentru a-l apăra pe Ceaușescu. În jurul orelor 16.00 am primit din nou ordin să ridicăm armamentul și muniția (...) am înțeles că misiunea noastră era de a pleca la București. În jurul orelor 17.00 am fost îmbarcați în trei avioane AN 26, circa 300-400 de militari. După aproximativ 30 de minute am aterizat la Otopeni și am fost îmbarcați în mai multe autobuze care ne așteptau. De la Otopeni am ajuns în curtea Comandamentului Aviației din București, unde am fost debarcați și ni s-a comunicat că scopul nostru este acela de a apăra obiectivele din București de teroriști." Martorul a mai spus că, la Comandamentul Aviației Militare, parașutiștii care urmau să fie trimiși în misiuni la obiectivele importante din București au fost pregătiți să intre în confruntare armată directă cu „teroriștii", într-un moment când în București nu se trăgea. Misiunea dată de șeful Aviației Militare a venit în același timp cu zvonurile privitoare la teroriști apărute la fostul CC al PCR, imediat după ce, inițial, Ion Iliescu nu a fost acceptat de mulțimea de revoluționari.

Cel mai grav incident petrecut în timpul Revoluției din decembrie 1989 a fost marcat prin episodul tragic consumat în dimineața de 23 decembrie 1989 în fața Aeroportului Internațional Otopeni.

Incidentul a avut drept consecință pierderea unui număr mare de vieți omenești și rănirea multor persoane, într-un interval scurt de timp (aproximativ 10 minute), și a avut loc în condițiile în care unei subunități a trupelor fostei DSS (UM 0865 Câmpina) i s-a ordonat de către Iosif Rus să se deplaseze pentru apărarea Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni, iar între forțele deja existente în dispozitivul de apărare al aeroportului aparținând MApN și cele sosite în ajutor a izbucnit focul fratricid. Incidentul s-a soldat cu 48 de morți (40 de militari și opt civili) și 15 răniți. Civilii decedați în acest eveniment se aflau într-un autobuz care asigura în mod curent legătura între București și Aeroport, ajuns în zonă exact la momentul declanșării focului. Asupra mijlocului de transport în comun, militarii

din dispozitivul de apărare al aeroportului au deschis focul, presupunând că este folosit de „securiști-teroriști".

Cercetările efectuate au demonstrat că Iosif Rus, în seara de 22 decembrie 1989, fără drept și în mod repetat, a dat un ordin militar prin care a solicitat ca în sprijinul Microgarnizoanei Aeroportului Internațional Otopeni să fie trimisă o subunitate a trupelor fostului DSS. Ordinul a produs o ruptură informațională și de comunicare între forțele angrenate deja în paza și apărarea acestui obiectiv, constituind sursa unei grave confuzii, factori esențiali ce au creat premisele focului fratricid. Ordinul a fost dat în contextul în care, în după-amiaza zilei de 22 decembrie, la Comandamentul Aviației Militare condus de Rus Iosif s-au decis dezarmarea și reținerea cadrelor DSS–USLA, dar și întreruperea legăturilor telefonice ale acestora. Drept urmare, este cu atât mai evident caracterul diversionist al ordinului de a trimite trupele DSS în apărarea Microgarnizoanei Otopeni. Prin reținerea cadrelor fostului DSS s-a creat climatul de neîncredere față de aceste cadre în rândul militarilor aflați în paza aeroportului, pentru ca, la scurt timp, pe timp de noapte, să fie ordonată suplimentarea forțelor de apărare a aeroportului cu alte cadre ale DSS. Astfel, se poate concluziona că focul fratricid a fost nu doar inevitabil, dar și urmărit. În lipsa acestui ordin, nelegal și inutil, nu ar fi fost posibilă tragedia survenită în dimineața de 23.12.1989.

„Planul de apărare și intervenție privind aeroporturile și aerodromurile din România" (plan ce a avut numele de cod „Movila") îl excludea pe comandantul Aviației Militare – Iosif Rus. Așadar acesta nu avea dreptul să intervină, prin emitere de ordine militare, în modalitatea concretă de apărare a Aeroportului Internațional Otopeni. Cu toate acestea a dat ordinul care a provocat decesul și rănirea unui număr mare de persoane.

Jurnalul de luptă al Diviziei 70 Aviație consemnează: „Pentru apărarea aeroportului Otopeni, comandantul Av.M. la ora 21.30 dă ordin comandantului D70 să ia măsuri pentru primirea unei

subunități de securitate – de la UM 0865 Câmpina. Comandantul MU a cerut să nu se trimită ajutoare deoarece aeroportul este bine apărat și nu sunt necesare ajutoare". Este astfel probat faptul că Iosif Rus a intervenit direct în planul de apărare al aeroportului Otopeni. Mai mult, comandantul Microgarnizoanei Otopeni, cel care cunoștea cel mai bine situația operativă la fața locului, s-a exprimat cu claritate împotriva suplimentării forțelor aflate în paza acestui obiectiv. Nu în ultimul rând, se mai observă că ordinul comandantului Aviației Militare a fost dat pe timp de noapte, într-un moment în care psihoza teroristă era instalată la nivelul populației întregii țări, iar convingerea că militarii fostei Securități sunt „bezmetici, sinucigași, teroriști" era deja formată.

Raportul nr. S/Y.1/598 din 31.10.1991 emis de MApN – Marele Stat Major arată că: „Referitor la transmiterea ordinului de intervenție privind paza, apărarea și intervenția cu trupe la aeroporturile, aerodromurile aviației militare, aerodromurile aviației civile, precum și la porturile maritime și fluviale în vigoare la 22.12.1989, este de menționat că ordinul pentru intervenție poate fi transmis direct, prin ofițerul operativ pe MApN sau pe MStM, comandantului forțelor de pază de către: prim-locțiitorul șefului MStM și șef al Direcției Operații, locțiitorul șefului MStM și șef al Secției Apărare Antiaeriană, șeful Secției Pază și Apărare Aeroportuară din MStM. Din prevederile dispoziției MStM rezultă că nu se impunea intervenția comandantului Aviației Militare în transmiterea ordinului sau stabilirea altor detalii". Același raport a stabilit că „O parte din ordine, inclusiv pentru indicativul «Movila», au fost transmise prin acest comandament".

Martorul general în rezervă Ghiță Grigorie (fost comandant al trupelor de Securitate) a declarat: „În seara de 22 decembrie 1989 (...) pe firul guvernamental am fost sunat de generalul Rus Iosif. Acesta mi-a spus că situația este gravă în zona aeroporturilor Otopeni și Boteni, motiv pentru care mi-a solicitat să-i trimit două subunități pentru a interveni în apărarea acelor obiective".

Martorul maior în rezervă Drăghin Dumitru (fost comandant al Microgarnizoanei Otopeni) a declarat: „În seara de 22.12.1989, prin telefon, generalul Rus Iosif m-a încunoştinţat că urmează să sosească în sprijinul unităţii o subunitate de securitate. I-am raportat generalului Rus că nu mai este nevoie de această subunitate întrucât se constituise deja dispozitivul de pază şi apărare a aeroportului. Generalul Rus mi-a replicat că această unitate trebuie să fie primită (...), am purtat mai multe discuţii telefonice cu generalul Rus (...), în noaptea de 22/23 decembrie l-am chemat de mai multe ori pe telefonul militar pe generalul Rus şi acesta de fiecare dată mi-a răspuns (...), în cursul serii şi al nopţii premergătoare tragicului eveniment Rus a intervenit de mai multe ori pe telefon întrebând dacă au sosit cei de la trupele de securitate."

Martorul Obreja Petru (locţiitor al şefului statului major din cadrul Comandamentului Aviaţiei Militare) a declarat: „În seara de 22 decembrie 1989 la ora 22.00, generalul Rus, comandantul Aviaţiei Militare, mi-a ordonat să transmit indicativul «Movilă» tuturor aerodromurilor militare. M-am conformat, am transmis indicativul, inclusiv colonelului Drăghin cu care am vorbit personal. Din discuţia purtată am înţeles că deja primise indicativul direct de la generalul Rus (...). Comandamentul Aviaţiei Militare nu avea nici un exemplar din planul de apărare, intervenţie şi pază a aeroportului Otopeni."

În consecinţă, Iosif Rus a cauzat moartea celor 48 de persoane şi rănirea altor 15, contribuind totodată la agravarea stării de psihoză teroristă existentă pe întreg teritoriul României, deoarece mass-media au prezentat acest grav incident ca un nou episod de luptă între forţele MApN şi „securiştii-terorişti", fiind întărită convingerea opiniei publice că în România se desfăşoară un război total şi sângeros între aceste forţe. De exemplu, în ziarul central *România Liberă* din 24 decembrie 1989, a apărut articolul intitulat „Din partea unor oameni ai muncii, de la Aeroportul Otopeni" – articol nesemnat – cu următorul conţinut: „În aceste clipe grele, lucrători la Aeroportul Otopeni îşi dau şi ei sprijinul la

eforturile pe care le face poporul român în vederea lichidării ultimelor rămășițe ale dictaturii Ceaușescu. Astfel, în după-amiaza zilei de vineri și în noaptea care a urmat, ei au purtat lupte grele cu bandele teroriste sosite la aeroport în trei camioane militare, sprijinite din aer de elicoptere fără însemne, care au atacat cu lumina stinsă de la aproximativ 60 de metri. Prin acțiunea unită a forțelor populare, sprijinită de bravele noastre forțe armate, acțiunile teroriste de la Aeroportul Otopeni au fost respinse, mai mulți teroriști căzând prizonieri. La ora când transmitem această știre, o grupare de rebeli se găsește în stare de luptă la fosta escadrilă aparținând cândva dictatorului și în niște case de lângă circa de miliție din comuna Otopeni. Așteptăm întăriri și sprijin în continuare."

La 23.12.1989 Iosif Rus a dat ordin ca elicopterelor de la Regimentul 61 Boteni să le fie schimbate prin revopsire cocardele tricolore de pe fuzelaj cu alte însemne, de alt format geometric. În condițiile în care, după cum s-a arătat mai sus, acesta a ordonat în repetate rânduri ca aparatele de zbor ale Regimentul 61 Boteni să efectueze misiuni de luptă deasupra capitalei și în alte zone, cu scopul combaterii așa-zișilor teroriști, au fost generate grave confuzii la nivelul militarilor dispuși la sol pentru paza diverselor obiective. Ordinul, vădit diversionist, a dus la deschiderea focului fratricid și la atingerea unor cote paroxistice a psihozei teroriste. Psihoza a fost întreținută și amplificată și de mass-media care a dezinformat opinia publică în legătură cu arsenalul teroriști-securiștilor care ar fi inclus inclusiv elicoptere militare. Toate misiunile ordonate s-au dovedit, prin probatoriul administrat, a fi date împotriva unui dușman securist-terorist inexistent.

Declarația martorului Mateiciuc Ioan Cristian – pilot al Regimentului 61 Boteni – UM 01901: „În după-amiaza zilei de 22.12.1989, unitatea noastră a primit ordin să transporte parașutiștii pe aeroportul Otopeni de unde au fost preluați terestru de noile organe care reprezentau puterea și care le-au transmis misiunile specifice, în general de apărare a unor obiective (...). Este adevărat că în declarația de la Senat m-am referit și la ordinul

de a fi șterse cocardele de pe elicopterele aflate în unitate (...). Am mai redat un aspect privind chemarea noastră în zona televiziunii întrucât presupuși teroriști, îmbrăcați în combinezoane negre, aflați pe clădirile din preajma televiziunii execută trageri intense asupra acestei instituții. Am plecat eu cu elicopterul și mitraliorul meu, mecanicul meu a tras cu mitraliera de 12,7 mm întrucât afirma că observă persoane înarmate, posibil teroriști, pe clădirea televiziunii. Eu l-am avertizat să oprească tragerea deoarece împrăștierea gloanțelor era foarte mare. Și de la sol s-a tras asupra noastră și unul din elicoptere a fost lovit (...). Am relatat acest aspect pentru a sublinia că, dacă există declarații în sensul executării focului din elicoptere asupra etajului 11 din TVR, această tragere a fost doar din eroare, din împrăștierea necontrolată a gloanțelor (...). Noi, piloții, nu dețineam nici un fel de informații cu privire la persoanele aflate în interiorul clădirii. Vreau să precizez că la televiziune se aflau chiar trupele de parașutiști aduse de noi și care primiseră sarcina de a apăra această instituție. Am discutat ulterior cu un militar parașutist aflat pe acoperișul televiziunii, care mi-a spus că dacă am fi continuat să coborâm în înălțime ar fi deschis focul asupra noastră cu lovituri AG. Și aici mă gândesc la faptul că tocmai parașutiștii din unitatea vecină s-au aflat în această postură și au avut ezitări de a trage întrucât intuiau că elicopterele sunt de la Boteni. Nu cunosc dacă ei aveau sau nu posibilitatea să vadă noile însemne pictate pe fuzelaj, căci cocarde oricum nu mai aveam, dar putea fi creată o diversiune în sensul că elicoptere necunoscute au atacat televiziunea." Declarația demonstrează natura diversionistă a ordinelor venite de la vârful de comandă al Aviației Militare. Focul fratricid despre care relatează martorul a fost inevitabil.

Declarația de martor a comandantului Regimentului 61 Boteni – UM 01901 – colonel (r) Suciu Ioan: „Ca organizare, arăt că regimentul pe care îl comandam se subordona direct generalului Rus Iosif. În același timp, Regimentul Parașutiști se subordona direct comandantului Aviației Militare. Așadar, ambele unități se

aflau în vârful ierarhiei sub comanda generalului Rus Iosif. (...) În dimineața de 22.12.1989, înainte de ora 10.00, am primit un ordin telefonic de la generalul Rus pentru a mă pregăti să deplasez parașutiștii într-o misiune ce avea ca scop eliberarea pieței din fața Comitetului Central. De fapt, ordinul a sunat așa: „Luați muniție de război și dacă este necesar folosiți-o". În acel moment era vorba de măsuri de înlăturare a demonstranților și cred că ordinul era în consonanță cu ordinele comandantului suprem, întrucât Ceaușescu se afla încă în clădire și în funcție. (...) În cursul zilei de 23.12.1989 generalul Rus mi-a telefonat și m-a anunțat că în sprijinul unității mele a hotărât să trimită un efectiv al trupelor de Securitate (...). Inițial am refuzat (...). Generalul Rus a insistat, astfel încât am acceptat respectivul ajutor. Drept urmare, în seara aceleiași zile, aproximativ ora 19.00, am fost contactat și anunțat că respectivele trupe s-au oprit la aproximativ doi kilometri de unitate, pe șoseaua București–Târgoviște (...). Am organizat introducerea în perimetrul unității a trupelor de Securitate. Am decis debarcarea lor pe platoul unității. Totuși, având în vedere suspiciunile generale la adresa trupelor de Securitate, am luat măsurile necesare pentru ca, în cazul unei acțiuni ostile împotriva noastră, să avem posibilitatea unei riposte eficiente. Așa că am dispus amplasarea de jur-împrejurul platoului a unui număr suficient de guri de foc pentru o eventuală apărare. Totul a decurs fără incidente. Cei trei ofițeri aflați la comanda respectivelor trupe au fost invitați în biroul comandantului de la parașutiști. I-am primit prietenește și chiar le-am adus cafele și câte un păhărel de coniac. În acele momente de destindere am fost sunat pe telefon de generalul-maior Ionescu Gheorghe, șeful de stat major al Comandamentului Aviației Militare, care mi-a spus ceva de genul «Vezi că ăștia nu sunt ai noștri!», cu referire la trupele de Securitate primite în unitate. Am fost surprins și bulversat de această veste, am ieșit din birou și i-am spus unui locotenent-major de parașutiști că, la aproximativ două minute după ce urma să mă întorc în birou, să intre și el înarmat cu un pistol-mitralieră

și să îi dezarmeze pe cei trei ofițeri ai trupelor de Securitate. S-a acționat întocmai, iar cei trei ofițeri, sub amenințarea armei, au fost dezarmați fiind acuzați că au fost trimiși cu o misiune împotriva noastră. Această situație tensionată nu a durat foarte mult, iar generalul-maior Ionescu a revenit cu un telefon prin care m-a anunțat că totuși trupele de Securitate sunt aliate și nu reprezintă un pericol. Precizez că ulterior evenimentelor au venit la mine o parte din părinții celor uciși în fața aeroportului Otopeni și m-au întrebat cum de a fost posibil ca într-o situație similară cu cea de la Otopeni să nu se ajungă la focul fratricid ce a avut consecințe tragice la Otopeni. În legătură cu misiunile desfășurate de elicoptere la TVR, arăt că tot ceea ce am declarat în fața Comisiei Senatoriale este adevărat. Generalul Rus personal mi-a ordonat să pregătesc respectiva misiune având în vedere că dintr-o clădire aflată lângă televiziune un grup de teroriști acționează (...). De asemenea, arăt că generalul Rus este cel care mi-a ordonat ca pe toate elicopterele bazei de la Boteni să fie vopsite cocardele tricolore și astfel să fie schimbate însemnele clasice de pe elicoptere. Ordinul a fost explicit în sensul că peste cocardele tricolore, bine cunoscute ca fiind însemnele Aviației Militare române, să fie vopsit un dreptunghi în culorile roșu, galben și albastru. Nu am înțeles logica acestui ordin pe care îl consider bizar. În acele zile elicopterele de la unitatea pe care o conduceam au desfășurat o multitudine de misiuni ordonate fie de generalul Rus, fie de generalul Ionescu. Toate misiunile erau împotriva așa-zișilor teroriști (...). O astfel de misiune a fost ordonată și împotriva așa-zișilor teroriști din cimitirul Ghencea. Fără excepție, s-a dovedit că în realitate teroriștii nu au existat."

Martorul Gancevici Ștefan a spus: „În decembrie 1989 eram ofițer la UM 01947 București (...). Dinspre Băneasa a venit un elicopter de culoare kaki, cu însemnele de identificare acoperite, care a survolat unitatea la joasă înălțime, iar o persoană din elicopter a tras o rafală de armă automată. Câțiva angajați civili care primiseră pistoale-mitralieră au tras în direcția elicopterului.

Tot în seara de 22.12.1989 s-a auzit zvonul că la aeroportul Otopeni sunt lupte între militari și teroriști..."

Iosif Rus a cunoscut că survolul efectuat de elicoptere militare cu alte însemne decât cele cunoscute ca fiind ale Aviației Militare va genera panică la sol, în condițiile în care în București și în împrejurimi erau dispuse numeroase forțe militare eterogene care erau total îndreptățite să considere respectivele elicoptere ca fiind ostile și astfel să se ajungă invitabil la foc fratricid. Este lesne de înțeles că aceste situații au condus la convingerea de nezdruncinat că forțele „terorist-securiste" dispun de aparate de zbor și le folosesc împotriva MApN și a poporului român. Informația a fost difuzată, în mod repetat, în comunicatele TVR și prin presa centrală.

Așa cum reiese din OZU nr. 14 din 22.12.1989 aparținând Regimentului 64 Parașutiști Boteni, prezentat mai sus, Iosif Rus a ordonat ca parașutiștii acestui regiment să ocupe poziții defensive pe acoperișul TVR și pe clădirile din proximitatea acestei instituții publice. În condițiile în care tot Iosif Rus a ordonat ca elicopterele Regimentului 61 Boteni (cu însemne modificate) să efectueze misiuni de luptă antiteroristă în perimetrul TVR, este de înțeles confuzia generală creată. Pe fondul acestei situații, generată cu intenție de fostul șef al Aviației Militare, asupra elicopterelor R61 Boteni de la sol s-a deschis în mai multe rânduri focul fratricid.

Elicopterele comandate de Iosif Rus, având alte însemne decât cele tradiționale, au desfășurat multiple misiuni de luptă, inclusiv prin bombardarea cu rachete aer-sol a cimitirului Ghencea, unde s-a dezinformat că există teroriști. În realitate, în perimetrul acestui cimitir se aflau dispuse doar forțe ale MApN (inclusiv cele din dispozitivul de pază al sediului MApN) care au fost angrenate în repetate rânduri în situații de foc fratricid. În aceste condiții, apariția neanunțată a unor elicoptere aparent ostile care au bombardat cimitirul a fost de natură să amplifice la maximum confuzia și psihoza în rândurile cadrelor militare și în rândul populației civile.

Iată și declarația de martor a pilotului Dumitru Toma, militar în cadrul Regimentului 59 Elicoptere Tuzla. „În decembrie 1989 aveam gradul de maior la Regimentul 59 Elicoptere Tuzla (...). Primele misiuni de zbor au avut loc în noaptea de 22/23 decembrie 1989. În noaptea respectivă am executat trei misiuni. Misiunile au fost executate în formațiuni de câte trei elicoptere, iar eu, având funcția cea mai mare, eram comandantul formațiunilor. Toate cele trei misiuni au avut același scop, respectiv de identificare a eventualelor ținte aeriene semnalate în spațiul aerian al Dobrogei și pentru a contracara eventualele acțiuni de debarcare a unor forțe care veneau din largul Mării Negre. În mod total neobișnuit și chiar neregulamentar, dispoziția primită a fost ca misiunea să fie executată fără folosirea luminilor de poziție și, la aterizare, fără balizajul pistei. (...) Deși din punctul de comandă ni se semnalau puncte luminoase, nici eu, dar nici colegii mei de formațiune nu am observat astfel de ținte aeriene. (...) În dimineața de 23 decembrie 1989, la ora 07.00, am primit din nou o misiune asemănătoare pe traiectul Tuzla–Platformele de foraj marin din Marea Neagră–Insula Sahalin–cabana Uzlina de lângă localitatea Murighiol, pentru a verifica situația din punct de vedere al protecției platformelor, identificarea eventualelor elicoptere inamice și distrugerea cabanei soților Ceaușescu de la Uzlina, unde fuseseră semnalate elicoptere inamice. Nici una dintre aceste situații nu s-a confirmat. Platformele erau sigure, iar în zona cabanei nu au fost semnalate nici un fel de aparate de zbor. (...) Doresc să mai precizez un episod important din timpul acestei misiuni. Unul dintre elicoptere, cel cu numărul 89, a avut probleme tehnice, în sensul că filtrul de combustibil de la unul dintre motoare s-a colmatat. În astfel de situații, procedura prevede că în maximum 10–15 minute trebuie schimbat sau curățat filtrul. Toate cele trei elicoptere am aterizat în perimetrul unității de grăniceri de la Sfântul Gheorghe. Situația a fost foarte tensionată deoarece cunoșteam că exista un ordin ca toate aparatele de zbor să rămână la sol, iar cele care zboară să fie doborâte. Cu toate acestea,

nu au existat probleme cu grănicerii. (...) La întoarcerea din misiune, am solicitat aprobarea de aterizare pe aeroportul Mihail Kogălniceanu întrucât nu aveam suficient combustibil pentru a ne reîntoarce la Tuzla. Deşi am primit aprobarea de la punctul de comandă, în momentele venirii la aterizare asupra noastră s-a deschis foc de către toate unităţile ce asigurau paza aeroportului. Au fost lovite elicopterele 82 şi 76, dar am reuşit să aterizăm. În mod miraculos nu au existat persoane rănite în urma acestui incident. Inclusiv elicopterul cu numărul 89 a aterizat cu bine. (...) În dimineaţa de 24 decembrie 1989, am primit ordin verbal să execut împreună cu elicopterul 89 o misiune în zona Adamclisi, deoarece existau informaţii că în zonă ar exista un elicopter ostil. Pe timpul executării acestei misiuni, elicopterul cu numărul 89, aflat în spatele meu, s-a prăbuşit. Personal, am auzit o explozie puternică, dar nu am vizualizat împrejurările producerii exploziei. Am efectuat recunoaşterea în zona de prăbuşire şi am constatat că nu există supravieţuitori. Muniţia de bord începuse să explodeze. (...) La întoarcere am fost înconjurat de personalul aeroportului şi, spre surprinderea mea, am fost acuzat că eu aş fi doborât elicopterul. Cu ocazia verificărilor, s-a constatat că nu există elemente de muniţie lipsă la elicopterul pilotat de mine."

Martorul Militaru Mircea a spus: „În decembrie 1989 eram pilot de elicopter în cadrul UM 01901 Titu-Boteni (...). Am primit ordin să decolez pentru a executa o misiune deasupra oraşului Bucureşti (...). După decolare, am luat legătura prin radio cu punctul de control al Comandamentului Aviaţiei Militare, de unde mi s-a transmis ordinul prin comandantul Aviaţiei Militare care era la microfon, ordin în care se specificau obiectivul asupra căruia trebuia să acţionez, direcţia de atac, înălţimea şi categoria de armament pe care să o folosesc. Obiectivul indicat a fost Cimitirul Militar Ghencea unde trebuia să execut foc întrucât acolo se găseau transportoare teroriste. Categoria de armament indicată a fost PRND. Înălţimea la care trebuia să intru la atac a fost ordonată la 1 000 de metri. Asupra obiectivului am intrat din

direcţia nord-est conform ordinului primit, dinspre MApN spre cimitir. La prima intrare asupra obiectivului am executat foc cu PRND, fără incidente (...). Mi s-a dat ordin să intru din aceeaşi direcţie şi aceeaşi înălţime (...). În momentul picajului, când am vrut să acţionez butonul de tragere s-a deschis focul asupra elicopterului atât din curtea MApN, cât şi din zona cimitirului (...). Mecanicul de bord a fost lovit în cap de un glonţ (...). Am raportat că mecanicul este mort (...). Mi s-a dat aprobare să aterizez şi am aterizat pe terenul de fotbal din staţia CFR Triaj (...). La intrarea pe obiectiv nu s-au putut distinge mişcări de blindate în cimitir."

Conform Registrului Regimentului 49 Aviaţie Vânătoare Bombardament, la data de 25.12.1989, ora 15.28, Iosif Rus, comandantul Aviaţiei Militare, a emis un ordin de zi cu următorul conţinut: „Aviatori militari. Acum, în momentele renaşterii naţionale, ale adevăratei libertăţi, armata este alături de popor pentru zdrobirea ultimelor elemente declasate şi iresponsabile, rămase fidele vechiului regim dictatorial ceauşist. Întreaga desfăşurare de până acum, succesele repurtate în executarea misiunilor aeriene, riposta hotărâtă dată de către paraşutiştii militari bandelor demenţiale fac dovada înaltului patriotism şi dăruirii totale. Sunt exemple ce vor rămâne dăltuite pururea în conştiinţa neamului, fapte de eroism săvârşite de ostaşii aviatori şi paraşutişti care, cu preţul unor mari sacrificii, mergând până la sacrificiul suprem, au respins şi neutralizat acţiunile demenţiale, asasine ale grupurilor teroriste. Cinste aviatorilor şi paraşutiştilor militari, cinste vouă, eroilor care v-aţi vărsat sângele. Sunt încredinţat că exemplele de înaltă dăruire şi patriotism ce v-au purtat în luptă vă vor oţeli braţul şi mintea pentru a da cea mai hotărâtă ripostă celor ce pun în pericol valorile ţării, viaţa familiilor şi copiilor noştri. Aviatori şi paraşutişti militari, eroi ai curajului, lupta continuă. Acţionaţi cu bărbăţie şi tenacitate pentru a închide pentru totdeauna gura armelor care trag asupra poporului, asupra fraţilor de arme."

Analiza acestui ordin, trimis tuturor unităţilor de aviaţie militară, relevă fără dubii caracterul diversionist grav al conduitei

lui Iosif Rus. Termenii folosiţi sunt instigatori la ură şi la violenţă armată împotriva unor elemente (securist-teroriste) despre care Rus cunoştea că nu există. Este un îndemn neechivoc la foc fratricid. Aceşti termeni sunt foarte similari cu cei folosiţi de Ion Iliescu şi de Voican Voiculescu cu ocazia intervenţiilor televizate şi a comunicatelor emise în intervalul 22–30 decembrie 1989.

Comandantul Aviaţiei Militare cunoştea că Aeroportul Internaţional Otopeni nu a fost atacat de terorişti, pentru că el a ordonat ca militarii de la Câmpina să intre în paza aeroportului. Totodată, cunoştea fără dubii că toate misiunile ordonate de el pentru lupta împotriva teroriştilor-securişti au fost date fără temei real. Subordonaţii au raportat, după fiecare misiune, că forţele aşa-zis ostile, securist-teroriste, nu există. Nu în ultimul rând, le-a ordonat, pe de o parte, paraşutiştilor pe care-i comanda să ia poziţii de luptă la diverse obiective, iar piloţilor militari le-a ordonat să efectueze misiuni militare exact deasupra aceloraşi obiective, cu cocardele tricolore modificate. Astfel, se poate concluziona că focul fratricid a fost urmărit cu intenţie.

Să vorbim despre diversiunea radio-electronică!

Aceasta este o formă superioară de diversiune, prin intermediul căreia se doreşte bulversarea sistemului de apărare aeriană a unei ţări şi aducerea acestuia în condiţii de inoperativitate.

Începând cu după-amiaza de 22 decembrie 1989, sistemul naţional de apărare antiaeriană a fost supus unei diversiuni radio-electronice de o amploare nemaiîntâlnită. În perioada 22–25 decembrie 1989, situaţia din spaţiul aerian al României a fost deosebit de complexă, fiind descoperite, prin sistemele de radiolocaţie multiple, ţinte aeriene cu caracteristici de zbor asemănătoare elicopterelor.

Ca o primă măsură defensivă, CAAT a ordonat închiderea totală a spaţiului aerian românesc. S-a instituit interdicţie generală de zbor.

Este important de precizat că, la nivelul anului 1989, sistemul naţional de radiolocaţie era integrat sistemului de radiolocaţie al întregului bloc militar răsăritean, Tratatul de la Varşovia, ţării noastre revenindu-i misiunea apărării flancului sudic al acestei alianţe.

Edificatoare este analiza întocmită de Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT), intitulată „Constatări, concluzii şi propuneri rezultate din acţiunile de luptă desfăşurate în perioada 15–28 decembrie 1989", din data de 09.04.1990, redactat de comandantul Institutului pentru Tehnică Militară. Documentul arată următoarele: „Începând cu data de 22.12.1989, ora 18.00, pe ecranele staţiilor de radiolocaţie de cercetare, descoperire şi tragere au apărut ţinte aeriene evoluând în majoritate la altitudini joase şi foarte joase (sub 500 de metri), cu viteze de 120–200 km/h, cu durata de traiect de ordinul minutelor. Aceste caracteristici de zbor au condus la concluzia că ţintele respective fac parte din categoria elicopterelor, numărul lor ridicându-se, în perioada 22–25 decembrie 1989, la 1 336, cu un maxim în nopţile de 22/23 şi 23/24 decembrie. Ţintele au survolat în special patru zone principale pe teritoriul ţării: zona 1 – patrulaterul format din localităţile Tulcea, Constanţa, Călăraşi şi Râmnicu-Sărat; zona 2 – delimitată de localităţile Ploieşti, Piteşti, Turnu-Măgurele şi Craiova; zona 3 – formată pe axa localităţilor Caransebeş, Hunedoara, Sibiu, şi zona 4 – formată pe axa localităţilor Sighetu Marmaţiei, Beclean, Târgu-Mureş şi Făgăraş. Majoritatea ţintelor au apărut noaptea, şi de regulă în aceleaşi zone s-au semnalat simultan unele fenomene luminoase staţionare, de diferite culori. Apariţiile luminoase, presupuse a fi lumini de elicopter, nu erau însoţite de zgomotul obişnuit al elicopterelor sau avioanelor. În ziua de 22.12.1989, ora 19.30, când nici un avion sau elicopter propriu nu era în aer, iar pe ecranele radio-locatoarelor situaţia era cea menţionată, s-a dat ordin de combatere a ţintelor din zona de acţiune a armamentului antiaerian. Rachetele lansate împotriva acestor ţinte fie au explodat în proximitatea ţintei, fie

au mers pe traiectorie până la autodistrugere, fie au căzut pe sol. Nu au fost găsite resturi ale țintelor lovite."

Referitor la acest fenomen, generalul Budiaci Ștefan Mircea – inspector-șef pentru aviația de vânătoare – a declarat: „În data de 22.12.1989, ora 17.00, ca urmare a situației existente în țară, echipa de luptă nr. 1 a intrat în dispozitiv. Din această echipă făceau parte: general Negoșanu (șef de stat major CAAT), general Vlăsceanu (comandantul trupelor de radiolocație), colonel Magdalena Ion (comandantul AA – Trupe Terestre), subsemnatul, comandantul Trupelor de Rachete, șeful Secției Cercetare – Operații din CAAT. În tot acest timp, generalul Rus își desfășura activitatea în comandament. La ora 17.28, pe sistemele de radiolocație au apărut ținte aeriene în zona de vest (Ungaria) și zona de sud (Bulgaria). Aceste ținte se apropiau de granița României și se reîntorceau spre țările respective, fără a intra pe teritoriul României. Această mișcare s-a repetat de mai multe ori. Imediat, șeful Secției de cercetare (nu-mi amintesc numele lui, a decedat), a luat legătura cu reprezentanții maghiari, respectiv bulgari ai structurilor de apărare antiaeriană, întrebându-i dacă desfășoară activități în zona de frontieră, în ambele situații răspunsul fiind negativ. La foarte scurt timp, respectivele ținte aeriene au penetrat spațiul României dinspre Ungaria, în formații de elicoptere, la înălțimi între 400–600 de metri, cu viteze de 300–350 km/oră. S-a luat din nou legătura prin telefon cu partea maghiară, aceștia fiind avertizați că se va deschide focul asupra acestor ținte. Concomitent, conform regulamentelor în vigoare, generalul Negoșanu a dat ordin unităților din zona Timișoara să intervină și să combată țintele infractoare. Important de reținut este că generalul Negoșanu a dat ordin de închidere a spațiului aerian al României, acest ordin fiind dat în jurul orelor 17.30. Scopul acestui ordin a fost acela de a deține controlul asupra situației aeriene și, personal, apreciez că ordinul a fost unul foarte bun, astfel fiind evitate posibile incidente cu consecințe foarte grave. Personal, am decis ca nici un avion de vânătoare să nu decoleze pentru a intercepta

și a doborî țintele apărute. Motivul pentru care am decis în acest fel a fost, pe de o parte, capabilitatea tehnică redusă a avioanelor din dotare pe timp de noapte (la o înălțime de 400–600 de metri locatorul de bord al avioanelor noastre nu era eficient – se albea complet – și în felul acesta orice tentativă de interceptare a unei ținte care survola la înălțimea respectivă era nulă), iar pe de altă parte, pregătirea de zbor a piloților noștri la momentul respectiv era precară, cu atât mai mult în ceea ce privește zborul pe timp de noapte (media orelor de zbor pe pilot era de 15 ore/an, iar pe timp de noapte aveam întreruperi de peste șase luni). Țintele aeriene au continuat să apară pe sistemele de radiolocație, fiind ramificate pe două direcții principale. Un prim culoar era pe aliniamentul Timișoara–Caransebeș–Craiova–sudul capitalei. Asupra acestor ținte s-a deschis foc la Timișoara și la Caransebeș cu artileria AA, iar la Craiova s-a deschis focul cu rachete AA din apărarea trupelor de uscat. Interesant este faptul că țintele de pe acest traseu păreau că aterizează undeva în sudul capitalei, inducând ideea conform căreia în acel loc se efectua o realimentare și/sau o debarcare de trupe. Aproape concomitent cu dispariția de pe radare a țintelor (fapt ce indica o aterizare), la punctul de comandă am primit un telefon, pe telefonul de oraș, iar o voce feminină ne anunța că, la sud de București, din șase elicoptere debarcă trupe. Acest aspect poate fi confirmat de toți cei prezenți în punctul de comandă. În opinia mea, faptul că acest telefon a coincis cu ceea ce se vedea pe sistemele de radiolocație, faptul că numărul de elicoptere, despre care vorbea persoana care a telefonat, coincidea cu numărul apărut pe radare se pot explica doar prin regizarea acestei situații din interiorul țării. Al doilea culoar de pătrundere a respectivelor ținte a fost Timișoara–Pitești–Slobozia. Scenariul amintit în paragraful precedent s-a repetat, în mare măsură, în sensul că am primit telefon prin care se anunța că în proximitatea Sloboziei au fost observate două autobuze ocupate de teroriști, care se deplasau spre Slobozia. Am aflat ulterior că respectivele autobuze erau pline cu muncitori de la Combinatul

Chimic Slobozia. Cert este că țintele păreau a ateriza în zona unde era cunoscut că Nicolae Ceaușescu deținea cabane de vânătoare sau case de odihnă, fiind indusă ideea că în acele locuri se aflau baze de aprovizionare – alimentare pentru invadatori. Ulterior, țintele aflate la sud de București păreau că decolează și se deplasează către Călărași, continuându-și deplasarea deasupra Mării Negre, la aproximativ 40–50 de kilometri în larg, după care dispăreau, simulând aterizarea pe un portelicopter."

După Revoluție, în mod constant, oficialii MApN au acreditat ideea conform căreia diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 putea fi exercitată doar de o superputere militară, fiind invocate adesea URSS și SUA. În acest sens a opinat și generalul în rezervă Mircea Mocanu, comandantul CAAT la nivelul anului 1989.

Dorind să mă lămuresc cu privire la fenomen, am citit diverse materiale scrise în spațiul public prin care se afirma că diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de către forțe militare interne, cu ajutorul sistemului automatizat Almaz-2-Vozduh, care permitea generarea de multiple ținte aeriene false, această posibilitate având drept scop de bază pregătirea militarilor angrenați în apărarea antiaeriană a teritoriului țării. Despre Almaz-2-Vozduh s-a scris că reprezenta o tehnologie militară produsă în URSS, aflată și în dotarea armatei române. Rolul acestei tehnologii de vârf pentru vremea respectivă era unul de interfață necesară conducerii concomitente a câtorva sute de unități de aviație și de apărare antiaeriană a teritoriului. Interfața conferea posibilitatea interconectării tuturor sistemelor interne de radiolocație, astfel încât țintele aeriene detectate de o stație de radiolocație (radar) puteau fi operate în mod unitar de întregul sistem, iar aviația de vânătoare putea fi dirijată în mod eficient la țintă, același lucru fiind valabil și pentru lansarea la țintă a rachetelor antiaeriene.

Pornind de la aceste informații, am solicitat Statului Major General al Armatei o situație privind dotarea forțelor armate cu

tehnologia respectivă. Pe cale de consecință, la dosarul Revoluției a fost atașat „Inventarul tematic privind dotarea armatei cu sistemul Almaz". Analiza acestui document a arătat că, prin hotărârea CAAT din 23.04.1979, s-a dispus înzestrarea MApN cu aparatura automatizată Almaz și cu mijloacele de transmisiuni din completele automatizate de conducere ale armelor. Sunt conținute numeroase informații despre implementarea tehnicii de luptă Almaz-Vozduh, făcându-se referire inclusiv la ordinele, rapoartele, schițele și temele de proiectare privitoare la construcția și la utilizarea punctelor de comandă Almaz. În timp, tehnologia Almaz s-a îmbunătățit, astfel încât au fost achiziționate sistemele Almaz-2 și Almaz-3.

Totodată, „Inventarul tematic cu aplicațiile desfășurate în anul 1989", pe care l-am avut la dosar, a demonstrat că forțele militare interne foloseau ținte false de aviație în procesul de pregătire a militarilor radio-locatoriști.

Pornind de la această realitate, cu ocazia audierii generalului Budiaci Ștefan Mircea, ofițerul a fost chestionat cu privire la posibilitatea imitării țintelor aeriene din interiorul țării. Acesta a declarat: „Cunosc faptul că armata României era dotată cu sistemul automatizat Almaz. De fapt, acest sistem automatizat de dirijare a avioanelor de vânătoare către ținte era în dotarea CAAT. Apreciez că, din moment ce prin acest sistem se primeau informații cu privire la poziționarea țintelor, este posibil ca prin intermediul aceluiași sistem să fie generate și alte «ținte». Sistemul Almaz era operat din cabine de comandă mobile, ce aparțineau CAAT, și exista pe lângă nodurile radio-tehnice de pe întregul teritoriu al țării. Nu cunosc numărul exact al acestora. Stațiile Almaz erau operate de operatori/navigatori de aviație din cadrul CAAT. În primăvara anului 1990 îndeplineam funcția de șef de stat major în cadrul Aviației Militare și, în această calitate, am avut inițiativa unei analize ample a evenimentelor din decembrie 1989. Am convocat cadrele de conducere din unitățile de aviație și am analizat întreaga situație. Concluziile s-au materializat printr-un

material de analiză care, dacă mai există, ar trebui să se afle în arhivele Comandamentului Aviației Militare. Concluzia analizei a fost că cineva și-a bătut joc de noi timp de două zile."

Am audiat mulți martori cu privire la diversiunea radio-electronică din decembrie 1989. Cu toții au declarat că în anii anteriori Revoluției, antrenamentele cu ținte aeriene false reprezentau o practică des întâlnită privind pregătirea militară a cadrelor din sistemul de apărare antiaeriană a României. Au mai arătat că țintele simulate puteau fi multiple – de ordinul zecilor, așa cum s-a întâmplat în decembrie 1989 – și că puteau fi generate foarte ușor de la toate stațiile de radiolocație aflate în teritoriu. Întrucât sistemul național de radiolocație era integrat, țintele false generate apăreau pe ecranele tuturor stațiilor de radiolocație.

Plăviciosu Alexandru, fost comandant al Institutului de Cercetare și Dezvoltare al Armatei și adjunct al Departamentului pentru Producție și Înzestrarea Armatei, a declarat că „Sistemul național de radiolocație era perfect integrat sistemului Tratatului de la Varșovia, tehnologia fiind importată din fosta URSS. Cu certitudine, fiecare stație de radiolocație în parte era livrată și cu tehnica necesară imitării de ținte aeriene. Aceste sisteme existau cu scopul de a fi folosite la antrenamentele militarilor. Cunosc faptul că astfel de exerciții se desfășurau în mod curent. Având la bază cunoștințele mele în domeniu, afirm că imitarea țintelor aeriene în cele trei nopți putea fi făcută de la oricare dintre stațiile de radiolocație aflate pe teritoriul României. Aceasta deoarece stațiile erau interconectate, iar dacă de la una erau simulate acele ținte, acestea erau văzute de celelalte stații cu aceleași elemente de mișcare, tocmai ca totul să pară cât mai real. Introducerea datelor pentru crearea de ținte false era o operațiune care pentru un specialist nu necesita mult timp. Arăt că exista posibilitatea pentru militarii din sistemul de radiolocație să identifice țintele respective ca fiind false, însă acest lucru se putea întâmpla doar dacă se ordona schimbarea regimului de lucru al radiolocatoarelor în sensul trecerii de la frecvențele de pace la frecvențele de război.

Dacă s-ar fi trecut la frecvenţele de război, frecvenţele de simulare ar fi fost automat înlăturate, astfel încât toate staţiile de radiolocaţie ar fi putut să vadă realitatea, şi anume lipsa oricăror obiecte zburătoare ostile. Din câte cunosc, şeful CAAT, general Mocanu Mircea, nu a ordonat trecerea pe frecvenţele de război. Nu cunosc motivul pentru care nu s-a făcut acest lucru, pentru că dacă s-ar fi trecut pe frecvenţele de război totul s-ar fi clarificat. Precizez că, pe lângă intoxicarea staţiilor radar, au existat şi apeluri telefonice prin care factorii de decizie aflaţi în punctul de comandă al CAAT erau anunţaţi cu privire la anumite operaţiuni de desant aerian, parametrii acestui desant fiind aceiaşi cu cei ai ţintelor aeriene. Apelurile telefonice erau făcute în limba română, astfel încât trag concluzia că diversiunea radio-electronică a urmat un plan bine stabilit din timp. Personal apreciez că întreaga diversiune radio-electronică a fost executată de elemente ale armatei române, fără intervenţie din exterior."

Deca Nicuşor – şef de stat major la UM 01826 Ianca, Apărare Antiaeriană – a precizat: „După absolvirea Academiei Militare şi a Şcolii de artilerie antiaeriană şi radiolocaţie Braşov, în anul 1979 am fost repartizat la UM 01826 Ianca. Începând de la acea dată şi până în decembrie 1989, lunar se făceau antrenamente cu ţinte fictive, pentru verificarea capacităţii de ripostă. În cadrul acestor exerciţii, în mod fictiv, pe ecranele radiolocatoarelor puteau fi induse ţinte false, cu diferite caracteristici de zbor, în funcţie de cerinţele fiecărui exerciţiu în parte. Numărul de ţinte fictive varia de la o ţintă până la zeci de ţinte fictive. De exemplu, un militar în radiolocaţie îşi începea pregătirea cu o ţintă, iar la finalul stagiului era perfect antrenat să facă faţă unei situaţii cu zeci de ţinte aeriene fictive. Arăt că exerciţiile cu ţinte fictive erau conduse fie de la eşalonul superior, fie de către divizioanele respective de artilerie şi rachete antiaeriene. Atunci când exerciţiile erau conduse de la Divizia 16 ApAAT din Ploieşti (UM 01907), puteau fi induse ţinte fictive în întregul sistem de radiolocaţie din zona de responsabilitate, adică jumătatea de est a ţării. Punând lucrurile

cap la cap, cu experiență mare în domeniu, afirm fără dubii că ce se s-a întâmplat în acele trei zile din decembrie 1989 putea fi un «antrenament». Această variantă este perfect plauzibilă și simplă totodată din punct de vedere tehnic."

Mateescu Ion a relevat că: „Sunt ofițer de artilerie antiaeriană și rachete, fiind absolvent al Școlii Militare de specialitate de la Brașov. După absolvirea acestei școli am fost repartizat la o unitate de rachete KUB, unitate care la vremea respectivă era unică pe teritoriul României, fiind din punct de vedere tehnic la cel mai ridicat nivel. Aici am fost numit în funcția de șef de stație pentru cercetare și dirijare. Imediat după numirea pe această funcție am participat la un curs de specializare privitor la exploatarea acestei tehnici militare de tip nou. După cum este bine cunoscut, începând cu 22 decembrie 1989, sistemul național de radiolocație și luptă antiaeriană a fost suspus unei diversiuni radio-electronice fără precedent. S-a creat impresia că România este atacată pe calea aerului de numeroase aeronave, pe diverse culoare de pătrundere. În altă ordine de idei, menționez faptul că stațiile de radiolocație funcționau pe două frecvențe de radiolocație. O frecvență «de pace» și o alta «de război». Frecvența «de pace» era mult mai permisivă și putea fi detectată de specialiști și ulterior, bruiată, având drept efect apariția pe ecranele stațiilor de radiolocație a unui număr mare de ținte aeriene, așa cum s-a întâmplat în timpul revoluției. Ca o paranteză, precizez că fiecare stație de radiolocație avea propriul sistem de bruiaj (imitator de ținte). În caz de antrenament, prin intermediul stației de bruiaj erau generate ținte false, folosite pentru antrenamentul echipajelor stației de radiolocație. Bruiajul de la stațiile de radiolocație putea fi exercitat într-o rază limitată din punct de vedere teritorial. Aparatura de bruiaj nu putea fi detașată fizic de stația de radiolocație. În paralel, la eșalon de armată existau stații de bruiaj (companie de bruiaj) care puteau exercita bruiajul pe o rază mare (de ordinul sutelor de kilometri). În afara frecvenței de pace, așa cum am arătat mai sus, exista frecvența de război. Aceasta era frecvența de luptă, folosită în caz de

război și niciodată la pace. Frecvența de război era foarte eficientă, având în vedere că se folosea ca metodă de lucru așa-zisul salt în frecvență. Prin această metodă se făcea, practic, imposibilă bruierea stației respective de radiolocație. Altfel spus, generarea țintelor false nu mai era posibilă. Pe lângă aceasta, în caz de război existau metode suplimentare de detectare a țintelor reale cum ar fi vizorul optic de televiziune. Fiecare stație era prevăzută cu o cameră de luat vederi ce avea menirea să vizualizeze ținta aeriană până la o distanță de minim 30 de kilometri. În acest fel era posibilă tragerea eficientă. Prin urmare, dacă în decembrie 1989 s-ar fi folosit frecvența de război, s-ar fi dedus imediat, fără dubii, că în spațiul aerian al României nu au existat ținte aeriene ostile. Din câte cunosc, trecerea pe frecvență de război a fost interzisă de la eșalonul superior al Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT). Nu cunosc cine a dat acest ordin, dar este logic faptul că un astfel de ordin putea fi dat doar de la vârful CAAT. În schimb, cunosc o persoană care a primit în mod nemijlocit acest ordin, aceasta fiind colonelul Spânu Petre, cel care era comandantul Regimentului 48 Rachete Antiaeriene KUB — București. Mai cunosc faptul că Spânu Petre a trecut pe frecvența de război și astfel a constatat că ecranele stației sale de radiolocație au devenit curate, în spațiu nefiind ținte ostile. Drept urmare, acesta nu a lansat nici o rachetă, deși au fost făcute presiuni serioase asupra sa în vederea lansării. În altă situație însă, la regimentul KUB de la Craiova, condus de Nica Marin, nu s-a trecut pe frecvența de război (în baza aceluiași ordin de a nu se trece – bănuiesc), fiind lansat un număr de 27 de rachete KUB. Totuși, acest lucru nu s-a făcut pur și simplu, având în vedere că rachetele KUB erau vârful de gamă în domeniu și nu permiteau lansarea fără ca în mod real să existe o țintă fizică în spațiu. Această piedică a lansării putea fi înlăturată totuși printr-o comandă de autodistrugere a rachetei, prevăzută pentru situația în care potențialul inamic ocupa dispozitivul subunității. O a doua situație în care rachetele KUB pot fi lansate este așa-zisa «lansare cu prindere

în aer», folosită atunci când dispozitivul este atacat de un număr mare de ținte. În cazul regimentului de la Craiova, comandantul Nica a lansat rachetele prin metoda «lansare cu prindere în aer». A făcut acest lucru fără să observe efectul la țintă. Efectul la țintă este o obligație militară a ofițerului de pe stația de dirijare prin care, după lansarea primei rachete, se verifică dacă ținta a fost sau nu distrusă. La Craiova, dacă s-ar fi făcut aceasta verificare, s-ar fi conștientizat faptul că prima rachetă nu a lovit nimic și, astfel, lansările ulterioare nu ar fi fost necesare. Opinez că responsabilitatea pentru lansarea, în mod inutil, a unui număr așa de mare de rachete KUB a pornit de la ofițerul ce opera pe stația de dirijare și a mers până la comandant. Prin raportare la cele spuse de mine mai sus, se desprinde concluzia certă că persoana care a dat ordin ca stațiile de radiolocație să nu treacă pe frecvența de război a participat astfel în mod direct la exercitarea diversiunii radio-electronice. Despre acest ordin ar trebui să existe consemnări în ordinul de zi al regimentelor de apărare antiaeriană a teritoriului sau a trupelor. Precizez că situația concretă din decembrie 1989, fiind emis indicativul militar «Radu cel Frumos» – alarmă parțială de luptă , permitea trecerea pe frecvența de război. Pe baza experienței profesionale apreciez că bruiajul asupra sistemelor de radiolocație a fost făcut din interior, eventual cu participarea unor specialiști sovietici veniți în țară ca turiști. Existau forțe militare interne care aveau ca obiect de activitate diversiunea, inclusiv cea radio-electronică. Bruiajul asupra stațiilor se putea face cu ajutorul unei aparaturi mobile de mici dimensiuni. Era suficient ca prin intermediul acestor mijloace să fie bruiate concomitent mai multe stații de radiolocație pentru a se crea haosul existent. Această aparatură era foarte mobilă, nu avea nevoie de sursă de alimentare și putea fi transportată în apropierea stațiilor de radiolocație cu un simplu autoturism, eventual chiar cu mâna."

La rândul său, fostul ministru al apărării, Spiroiu Nicolae, a declarat în fața Comisiei Senatoriale: „Din datele pe care le aveam, din rapoartele comandamentului apărării teritoriului,

s-a confirmat că au existat ţinte aeriene. Dar vreau să vă mai spun că de 10–15 ani există simulatoare de ţinte care se folosesc în procesul de instruire al radiolocatoriştilor şi care simulează ţinte."

Cunoscut fiind că prin intermediul Romtehnica se importa inclusiv tehnică militară specială, am dorit să aflu dacă în ţara noastră a fost adusă tehnologie specifică ducerii războiului radio-electronic, alta decât sistemele Almaz-Vozduh. Astfel, de la Arhivele Militare am intrat în posesia „Planului de înzestrare al Armatei pentru anul 1987". Aici figura importul din Polonia al unor complete de „simulare a desantului prin paraşutare". A fost probată astfel preocuparea MApN pentru achiziţionarea unor tehnologii pentru realizarea diversiunii radio-electronice, în sensul simulării desantului prin paraşutare. Este evident că genul acesta de diversiune putea fi făcut doar la adăpostul întunericului, diversiunea constând în aceea că din elicoptere staţionare desantează trupe. O astfel de aparatură a făcut posibilă apariţia luminilor colorate, staţionare despre care s-a relatat în materialul „Constatări, concluzii şi propuneri rezultate din acţiunile de luptă desfăşurate în perioada 15–28 decembrie 1989", elaborat de CAAT în aprilie 1990.

Având în vedere doar cele invocate, concluzia mea a fost şi este foarte clară: diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost exercitată de pe teritoriul României, de forţe interne.

Atrag atenţia că diversiunea radio-electronică a debutat simultan cu inducerea în eroare exercitată prin celelalte procedee descrise deja. Declaraţia, redată anterior [pp. 195–196 – n.red.], a pilotului Dumitru Toma, militar în cadrul Regimentului 59 Elicoptere Tuzla, prin dezvăluirile excepţionale şi totodată dramatice, plasează diversiunea radio-electronică în contextul mai larg al inducerii în eroare exercitate de la vârful comenzii MApN.

Declaraţia scoate în evidenţă câteva elemente foarte grave. În primul rând şi extrem de grav este că de la vârful Aviaţiei Militare, condusă de generalul Rus, s-au ordonat zboruri militare de noapte, fără folosirea luminilor de poziţie, în timp ce era

instituită interdicția generală de zbor. Aceste zboruri care nu se puteau efectua fără implicarea comandantului Aviației Militare au pus în pericol grav viața echipajelor. Pericolul s-a adeverit cu ocazia misiunii din 23 decembrie 1989. Fiind interdicție de zbor și nefiind asigurate comunicațiile militare, este evident că trupele de la sol survolate și militarii bateriilor antiaeriene în raza cărora au intrat cele trei elicoptere au avut toate motivele să le considere ostile și să deschidă focul asupra lor. Toate acestea sunt efectele inducerii în eroare exercitate la nivel superior. Nu în ultimul rând, se observă că misiunile ordonate au avut la bază informații false, diversioniste. Așa se face că, în dimineața de 24 decembrie 1989, patru piloți militari și-au pierdut viața, în condițiile arătate. Nu a fost singurul caz de acest gen. Pilotul Mateiciuc Ioan Cristian a declarat următoarele: „La 22/23.12.1989 unitatea noastră a fost ținta unor trageri stranii din afara perimetrului cazărmii. Practic asupra celor trei unități care se aflau pe același areal (noi, elicopteriștii, divizionul de rachete și unitatea de apărare AA) s-au efectuat niște trageri luminoase fără zgomot care reprezentau o flacără sau o lumină roșie care se îndrepta către noi aproape în plan orizontal, și în apropierea unității descria o mișcare ascendentă aproape la 90 grade și se transforma într-o lumină albă ca de blitz ce se stingea la un moment dat fără nici un sunet. Ne-am gândit că pot fi rachete dirijate pentru că aceste manevre la unghi drept nu sunt caracteristice decât unei lansări supravegheate. Tragerile au durat toată noaptea până dimineața, cu pauze destul de mari, și mă refer aici la un pachet de trei–patru trageri inițiale din direcția cimitirului Sălcuța ce se afla lângă drumul național pe relația București–Titu. Urma o pauză și luminile au apărut din partea opusă, iar mai târziu dinspre localitatea Conțești, situată undeva la jumătatea celor două trageri inițiale și pe comunicația cale ferată București–Titu. Am descris acest lucru pentru a sublinia faptul că operațiunile respective puteau fi executate de un singur om sau un singur echipaj care se putea deplasa succesiv în cele trei puncte, deoarece exista o cale

de comunicație rutieră pe acest traseu. Nu am reacționat în nici un fel, însă activitatea a fost de natură a ne ține sub tensiune până în zorii zilei de 23.12.1989. A fost singura noapte în care s-a acționat astfel asupra noastră. Era clar o diversiune cu scopul de a ne timora și a slăbi capacitatea noastră de luptă. A existat un singur episod în care, în cursul nopții, cred că din ordinul comandantului a fost ridicat un elicopter condus de căpitan ZE cu rolul de a cerceta aerian pe cât posibil în condiții de întuneric total împrejurimile și locurile acelor trageri misterioase. Aparatul a avut interdicție de a folosi luminile interioare și exterioare și de altfel la scurt timp s-a prăbușit chiar în zona unității, însă prin manevrele excelente ale pilotului nimeni nu a fost rănit. În schimb elicopterul a luat foc și a fost distrus în întregime. Muniția din interior a accelerat procesul de combustie."

Nu am obținut probe certe din care să rezulte cine anume, din interiorul țării, a dispus efectuarea diversiunii radio-electronice. Cert este că, dată fiind amploarea fenomenului, o astfel de decizie putea veni doar de la vârful ierarhic al CAAT. O suspiciune întemeiată, dacă se face o raportare la declarațiile amintite mai sus, o am față de comandantul CAAT de la acea vreme – generalul Mocanu Mircea – care, în fața Comisiei Senatoriale, a spus: „După părerea mea, această diversiune se putea face cu ajutorul unui satelit artificial al Pământului sau cu un avion de cercetare AWACS care emite de la o distanță de 300–400 de kilometri de frontieră. Este vorba despre un Boeing echipat cu aparatură electronică. Cunoaștem că asemenea avioane există în dotarea SUA și NATO." Spunând asta, a mințit fără să clipească! Să nu fi cunoscut șeful apărării antiaeriene ceea ce au declarat martorii enumerați, dar și un fost ministru al apărării? Exclus! Acesta a fost comandantul CAAT în intervalul 1975–1990, având astfel o experiență vastă în domeniul radiolocației, cunoscând foarte bine dotarea și capacitățile tehnice ale aparaturii existente. Așa fiind, afirmațiile făcute în fața membrilor Comisiei Senatoriale sunt dezinformări, menite să ascundă identitatea persoanelor

responsabile de exercitarea diversiunii radio-electronice. De altfel, susţinerile generalului Mircea Mocanu nu sunt nici logice. În primul rând era de neconceput pentru anul 1989 ca, trei nopţi consecutive, spaţiul aerian al Tratatului de la Varşovia să fie survolat de un aparat de zbor tip AWACS, aparţinând SUA. Apoi, pentru ca diversiunea radio-electronică să poată fi exercitată din stratosferă, timp de mai multe nopţi la rând, era nevoie de o reţea întreagă de sateliţi ultraperformanţi, chiar şi presupunând că exista posibilitatea tehnică pentru ca din satelit să se poată pătrunde pe frecvenţele interne de radiolocaţie.

În completarea celor menţionate vine Raportul numărul S.AV 21 din data de 04 ianuarie 1990, întocmit de Comandamentul Aviaţiei Militare, prin care se concluzionează următoarele despre acţiunile din perioada 22–30 decembrie 1989: „Nu a existat nici un pericol sau intervenţie străină asupra României. În perioada respectivă, în spaţiul aerian al ţării nu a zburat nici un avion, elicopter, în sprijinul sau aparţinând elementelor teroriste (...). Rapoartele privind doborârea unor elicoptere de către artilerie sau rachete antiaeriene nu au suport material, întrucât nimeni nu a găsit nici cea mai mică bucată din ţintele aeriene combătute."

Ca urmare a tuturor argumentelor invocate, consider că diversiunea radio-electronică din decembrie 1989 a fost parte integrantă a inducerii în eroare din decembrie 1989. Multiplele trageri cu armamentul antiaerian, ieşirile cu avioanele şi elicopterele de luptă au accentuat starea de aparent război total cu duşmanul securist-terorist, amplificând totodată psihoza terorismului.

Acum, să analizăm dezinformările efectuate prin sistemul de comunicaţii militare!

O altă modalitate de a întreţine psihoza terorismului a constituit-o dezinformarea sistematică, exercitată prin sistemul militar de telefonie. În timpul Revoluţiei au existat o multitudine de dezinformări în sensul acţiunilor militare desfăşurate de forţele teroriste. Toate garnizoanele militare importante ale României

au fost dezinformate în mod sistematic, timp de mai multe zile, și prin intermediul sistemului militar de telefonie. Reamintesc declarația martorului Jilavu Gheorghe (Direcția Informații a MStM): „În biroul generalului Eftimescu se afla cel mai complex sistem de telefonie, cu toate unitățile militare din România (...). Cele mai multe legături telefonice în cadrul MApN se găseau în două puncte vitale. Unul la cabinetul ministrului apărării și al doilea la nivelul Marelui Stat Major, incluzând aici șeful Marelui Stat Major, cât și Direcția Operații unde activa generalul Eftimescu. Nu am auzit în nici un moment despre comunicațiile armatei să fi fost întrerupte, deși acestea ar trebui să se afle în atenția principală a posibililor teroriști sau diversioniști. Din câte cunosc, comunicațiile au rămas integre (...). Am putea spune că un alt centru nevralgic al comunicațiilor se afla la sediul DIA având locația la etajul 4, în aceeași clădire."

Probatoriul administrat în dosarul Revoluției a demonstrat faptul că, pe perioada exercitării inducerii în eroare prin intermediul comunicațiilor militare, Securitatea a fost lipsită deliberat de posibilitatea comunicării prin propriul sistem de telefonie. Totodată, încă din seara de 22 decembrie 1989 MApN și-a dublat legăturile telefonice. Sunt aspecte importante care vin în sprijinul concluziei conform căreia dezinformarea prin comunicațiile militare a fost făcută de la MApN. Faptul că, începând cu seara de 22 decembrie 1989, Armata a avut practic comunicații noi face imposibilă penetrarea, într-un timp atât de scurt, a noii rețele de către o altă entitate.

În sensul acesta, sunt următoarele declarații:

Martor Paraschivescu Aurelia: „În luna decembrie 1989 lucram ca centralistă [*sic*] la centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (Centrul Național de Telecomunicații) (...). Am primit indicații și astfel am deconectat legăturile STS (TO), iar apoi le-am repus în funcțiune (...). Am făcut circuite telefonice noi, începând din 22.12.1989, noaptea, pentru MApN, pentru garnizoana de la Răzoare, la CIT – Știrbei Vodă, unitatea de aviație

și unitățile din Ghencea. Aceste telefoane erau directe, fără nu mere, pentru unitățile militare."

Martor Vulpe Viorel: „În luna decembrie 1989 lucram ca tehnician la Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei. Am intrat în serviciu pe data de 21.12.1989 și am rămas până la data de 26.12.1989. (...) Am stat numai la centrală și rețin că am tăiat legăturile telefonice ale Securității din ordinul inginerului Pițigoi. S-au făcut legături telefonice noi, în sensul că, începând din 22.12.1989, am tras cablu pentru legături telefonice directe între unitățile militare și între acestea și CFSN."

Martor Filoti Dumitru: „În luna decembrie 1989 eram șeful Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei (...). Am fost sunat pe 22.12.1989 de generalul Cerbu care ne-a cerut să scoatem de sub observație liniile telefonice, respectiv cele patru linii telefonice, cărora le-am scos siguranțele electrice și astfel nu mai funcționau. În schimb, eu și Danu Grigore (șeful rețelei) ne-am deplasat la hotelul armatei Haiducul, unde ne-am întâlnit cu generalul Cerbu care ne-a cerut să dezactivăm cele patru circuite. Am instalat linii telefonice directe în tancurile care au venit acolo, erau 17 tancuri. Echipele subordonate lui Danu Grigore s-au ocupat de instalarea unor telefoane solicitate de MApN."

Martor Guță Ștefan: „În 1989 eram angajat ca electromecanic la Direcția de Telecomunicații – Secția Frecvență (comunicații la mare distanță) (...). Una dintre primele măsuri luate de noi a fost aceea de a întrerupe rețeaua guvernamentală de telefonie, lucru pe care l-am făcut din dispoziția șefilor care am înțeles că ar fi primit dispoziție telefonică în acest sens (...). La cererea unor reprezentanți ai MApN am creat noi circuite telefonice cu diverse unități militare din provincie, practic ajungându-se ca numărul acestora aproape să se dubleze."

Martor Blaj Lucian: „În decembrie 1989 eram angajat ca electromecanic în cadrul Centrului Național de Telecomunicații (...). Arăt că Filoti Dumitru și Danu Grigore au fost solicitați la MApN, și acolo au creat circuite telefonice noi pentru armată.

Mai știu că la centrala noastră au fost întrerupte circuitele telefonice ce erau utilizate de către unitățile Ministerului de Interne, nu știu cine a cerut acest lucru."

Martor Simișan Ioan: „În 1989 eram electromecanic la centrala telefonică din Drumul Taberei nr. 1 (...). Am întrerupt circuitele abonaților problemă și legăturile cu Securitatea, din ordinul șefului, acesta primind un telefon în acest sens. Aceste legături nu le-am mai refăcut. Erau circuitele TO și alte circuite. În noaptea de 23 decembrie au fost trimise niște reglete (circuite telefonice) la MApN. Eu și un coleg am făcut legăturile necesare funcționării în centrala noastră."

Martor Bejenaru Alexandrina: „În decembrie 1989 lucram în funcția de șef de stație transmisiuni, în cadrul Serviciului Transmisiuni (...). Pe perioada cât mi-am desfășurat serviciul am asigurat buna funcționare a echipamentului existent, asigurând în același timp și noi circuite cu orașele mari din țară, unde se desfășurau evenimente. Toate aceste circuite erau speciale și asigurau legăturile între comandamentele militare importante ale țării."

Comunicațiile militare ale DSS au fost întrerupte pe întreg teritoriul țării, dovadă în acest sens fiind și Jurnalul de luptă aparținând Brigăzii 29 - Vedete Torpiloare Mangalia, unde se precizează că la „22 decembrie 1989, ora 18.00, prin grija șefului transmisiunilor a fost neutralizat sistemul de legături al Miliției, Securității și organelor de contrainformații din raion". Se observă că această măsură a fost ordonată la ora 18.00, moment în care pe întregul teritoriu al României nu se trăgea.

Martorul Budiaci Ștefan Mircea, locțiitorul comandantului Aviației Militare, a precizat că: „În aceeași zi, după ce la Televiziune a apărut grupul de revoluționari, printre care Ion Caramitru, Mircea Dinescu și alții, am decis ca întreaga structură de conducere a Aviației Militare să se alăture revoluției. Ca o primă măsură de precauție am decis tăierea legăturilor de comunicații ce aparțineau structurilor de contrainformații militare și arestarea tuturor C.I.-iștilor. Tăierea legăturilor s-a făcut cu un topor, iar toți C.I.-știi au fost introduși într-o încăpere, sub pază militară."

Despre această situaţie, generalul Iulian Vlad, şeful DSS, a declarat în faţa Comisiei Senatoriale: „Ar mai fi o problemă: De ce din 22 decembrie, după-amiaza, până în 25 decembrie legăturile unităţilor de Securitate cu teritoriul au fost tăiate? Cel care a făcut această operaţie, din ordinul generalului Stănculescu, a fost colonelul Pintelie Ştefan, adjunctul ministrului transporturilor şi telecomunicaţiilor. Eu l-am promovat pe acesta şi a devenit ministru. M-am revoltat atunci pentru că acea acţiune a dăunat foarte mult, nu au mai existat legături cu unităţile din teritoriu. Când am constatat că legăturile sunt tăiate, am cerut să vină la mine cel care avea telefoanele TO şi mi-a spus că trunchiul de la minister a fost tăiat din ordinul lui Pintelie. L-am întrebat de ce a făcut asta şi mi-a spus că a fost ordin de la Stănculescu. L-am întrebat şi pe acesta şi s-au repus legăturile pentru o oră, apoi iar s-au tăiat."

Generalul Popescu Nicolae – în decembrie 1989 comandant al trupelor de transmisiuni MApN – a declarat în faţa Comisiei Senatoriale: „Pe 22 decembrie 1989 a venit Pintelie şi amândoi am lucrat la grupa operativă, cu planul de întrerupere a unor legături TO, guvernamentale. S-a făcut acest plan cu întreruperea legăturilor guvernamentale şi TO ale demnitarilor comunişti din Bucureşti, ale Ministerului de Interne şi DSS, din provincie de la judeţenele de partid, de la Securitate şi Ministerul de Interne. Aceste lucruri le-am stabilit cu generalul Stănculescu (...). Am lăsat numai la marile unităţi şi unităţile armatei. Dacă ar fi rămas numerele pe care le-am tăiat, era pericol de diversiune, s-ar fi putut vorbi de la ele şi spune diverse lucruri, puteau ieşi necazuri."

Aşadar, se desprinde cu claritate că toate comunicaţiile militare de pe teritoriul României, începând cu 22 decembrie, au aparţinut exclusiv MApN.

Pentru finalul acestui capitol am lăsat **dezinformările efectuate prin mass-media.**

Prin intermediul Televiziunii Române, în zilele Revoluţiei din decembrie 1989 au fost diseminate multiple dezinformări grave,

menite să amplifice psihoza terorismului. La nivelul anului 1989, TVR era singura instituție de profil, iar populația țării era profund educată spre a da crezare totală informațiilor difuzate prin intermediul acestei instituții de mass-media. Prezumția de autenticitate a informațiilor difuzate de TVR era subînțeleasă, iar impactul informațiilor transmise prin televiziune era maxim.

Am arătat mai sus cum, în jurul orei 13.00 a zilei de 22 decembrie 1989, Televiziunea Română Liberă a început transmisiunile „în direct", marcând un moment unic în istoria audiovizualului din țara noastră.

La ora 14.00, în biroul adjunctului directorului TVR (etajul 11), s-a instalat un grup militar de control și cenzură a informației ce urma a fi difuzată prin această instituție. Comandamentul Militar a fost condus de generalul în rezervă Nicolae Tudor, impus în această funcție de generalul Stănculescu, adjuncții acestuia fiind căpitanul de rang I Dumitrescu (Cico) Emil și colonelul Oană Florea Marin. Primul militar care și-a început activitatea în acest loc a fost căpitanul de rang I Dumitrescu, despre care fostul ministru al apărării Constantin Olteanu a afirmat că a fost colaborator al serviciului de informații al armatei URSS – GRU.

Totodată, în coordonarea activităților desfășurate la TVR s-a implicat și Silviu Brucan, începând cu 22 decembrie 1989, având în vedere că în trecut deținuse funcția de director general adjunct al Radioteleviziunii Române.

În fața Comisiei Senatoriale, Dumitrescu (Cico) Emil a arătat următoarele: „La 22 decembrie 1989, eram în uniformă, am intrat în această clădire [CC], am intrat pe geamul lateral (...). Mi s-a spus că sus se află Verdeț, Dăscălescu și ceilalți (...). Mi-am dat seama că, pentru ca lucrul să fie viabil, trebuie pusă mâna pe Radio și Televiziune. Am plecat la televiziune, unde soldații de la poartă nu m-au oprit, cred că era ora 12.20 (...). Primul pe care l-am întâlnit la televiziune a fost directorul Petre Constantin, care a spus de la început că este de partea revoluției. Am urcat cu el la etajul 11 și atunci prima reacție a fost că

trebuie ca cineva [*sic*] să canalizeze această masă de oameni și eu am fost primul care s-a gândit atunci la domnul Iliescu (...). Fiind militar, mi-am dat seama că, dacă într-o răscoală nu pui mâna pe Televiziune și Radio, ca să poți comunica, ești terminat. Din structura mea de militar mi-am dat seama că acest lucru e de mare importanță (...). Spre seară a sosit acolo și generalul Tudor care era în rezervă (...). Pe post am apărut cam de patru ori."
Întrebat de senatorul Valentin Gabrielescu dacă Teodor Brateș a primit de la comandamentul militar al TVR informațiile cu privire la apa otrăvită, teroriști, elicoptere, arabi etc., Dumitrescu (Cico) Emil a răspuns: „Da, dânsul era jos și noi eram la etajul 11 unde suna toată lumea. Aveam nouă curieri. Foarte multe din aceste informații veneau pe TO [telefonie operativă] (...). Între noi, cei de la etajul 11, și domnul Brateș erau curieri, iar la un moment dat Brateș a întrebat dacă nu trebuie selectat ce dă pe post și i-am spus să aprecieze și el ce dă și ce nu dă (...). Mesajele se primeau la etajul 11. Aceste mesaje cuprindeau tot felul de lucruri, că apa a fost infestată, că ies teroriști din canale, că dintr-un coșciug s-a ridicat capacul și unul a tras cu automatul. Când s-a spus că apa e infestată, domnul Brateș a întrebat dacă și pe asta să o dea și dacă nu e bine să facem analize. Eu i-am zis că până se face analiza, până vine rezultatul, ce se întâmplă dacă mor oamenii? Am încercat să verific mesajele care se refereau la armată. Sunam la MApN, iar ei spuneau că poate mesajele erau de la «Operații» sau din altă parte și ne plimbam așa."

Generalul în rezervă Nicolae Tudor a declarat în fața Comisiei Senatoriale următoarele: „La 22 decembrie 1989 m-am dus la televiziune (...). Mi-am dat jos paltonul care era peste hainele militare și cu ținuta de general am mers spunând lumii că armata este cu poporul (...). Mi-am asumat răspunderea pazei acestui obiectiv, fiind militar, ca fost comandant al unei divizii de tancuri. Știam cum trebuie organizat și ce trebuie făcut (...). Inițial am fost în studioul 4, apoi am ieșit în curte să organizez paza (...). Ulterior au început să apară elemente

militare, a apărut și colonelul Oană cu un transportor blindat (...). M-a căutat generalul Stănculescu care mi-a spus să iau în subordine toate elementele militare care sunt acolo și să răspund. Mă cunoștea foarte bine (...). I-am numit locțiitori pe Oană și pe Cico Dumitrescu, le-am dat indicativele Ion II și Ion III. Le-am dat aparate de radio portative (...). Acolo se primeau niște telefoane, unde eram, în birou, că apa e otrăvită, canale și subsoluri, toate acestea erau trecute pe bilețele. Am strâns aceste hârtii într-un sac și am dat dispoziția să fie informat Marele Stat Major. (...) Marea majoritate a bilețelelor treceau prin mâna lui Cico Dumitrescu, care se lipise de telefon, la etajul 11, și nu mai pleca de acolo (...). Preocuparea mea a fost să scriem informațiile ce trebuiau triate într-un registru, pentru MStM, și acesta urma să ia măsurile cuvenite." Întrebat fiind de senatorul Valentin Gabrielescu: „În acest timp, aveați comunicare cu MStM, prin telefon?", generalul Nicolae Tudor a răspuns: „Da, sunam și eu, și Cico Dumitrescu, mai suna și colonelul Răgălie, la Direcția Operații. Eu tot timpul m-am simțit subordonat armatei, pentru că armata este cea care a luat măsurile de organizare a apărării televiziunii (...). Am primit ordine de la ministrul Stănculescu, altfel nu aș fi rămas acolo, m-aș fi mulțumit cu atitudinea mea de revoluționar și plecam acasă."

Tot în fața Comisiei Senatoriale, Roșianu Cornelius, angajat TVR, a spus: „Bilețelele, comunicatele, știrile cu apa otrăvită, teroriștii în tunele veneau de la etajul 11 sau pe telefon, nu știu cine era la etajul 11. La un moment dat, se adunaseră acolo cei mari, foarte importanți și care se pricepeau la toate și începuseră să ne dea telefoane până când s-a zis gata, de la etajul 11, nimic! (...). Brateș primea de sus niște bilețele (...). Militarii au făcut ei acolo sus un comandament. Era vorba de colonelul Oană, generalul Tudor, și ei ne transmiteau ca adevărate știrile pe care noi trebuia să le dăm în emisie, le treceau prin filtrul lor (...). La un moment dat, am spus că nu mai dăm știri fel de fel și, dacă s-a format un comandament, să dăm pe post ce ne dau ei și să treacă pe

la ei, prin filtrul lor. Pentru că s-a spus că sunt foarte multe dezinformări, noi nu eram specialiști." Întrebat fiind de către senatorul Valentin Gabrielescu: „De unde a apărut treaba asta cu securiști-teroriști? Pentru că teroriști or fi fost, nu i-am văzut noi, dar acolo s-a spus nu doar teroriști, ci securiști-teroriști?", Roșianu Cornelius a răspuns: „S-a făcut o asociere, s-a mers mult timp pe această asociere de securist-terorist, dar nu știu să vă spun cine a introdus acest termen pentru a crea o anumită opinie, în această chestiune trebuie mers la esență, la factorul care a declanșat".

Brucan Silviu, Comisia Senatorială: „La 22 decembrie, pe la prânz, m-am dus la televiziune. I-am întâlnit pe Iliescu, Roman, Militaru și ceilalți. Am făcut și o mică declarație la televizor prin care atrăgeam atenția că problema cea mare este organizarea, disciplina, ca să reușim. Având experiență în materie de televiziune, m-am ocupat în mod special să punem o oarecare ordine, toți voiau să apară și să facă declarații, mulți au și reușit. Împreună cu directorul de atunci, am încercat să punem ordine, a fost foarte greu."

Din momentul instalării comandamentului militar al TVR și începerea exercitării atribuțiilor de cenzură a informației, în studiourile 4 și 5 ale TVR, în toată ziua de 22 decembrie și în zilele următoare, pe lângă cei aflați deja aici, au continuat să sosească și să se adreseze națiunii foarte multe persoane de diferite categorii sociale. Au luat cuvântul în mod succesiv ofițeri ai M.I., MApN și DSS. La fel au făcut-o și diverse personalități din lumea cultural-artistică, politicieni, foști nomenclaturiști, sportivi, ingineri, ziariști, clerici (inclusiv patriarhul Teoctist) și mulți alții. Pe lângă aceștia, la TVR au sosit în repetate rânduri reprezentanții CFSN, după cum am arătat.

Odată cu ora 15.30, prin intermediul TVR au început să fie diseminate treptat o multitudine de informații dovedite ulterior ca fiind false, cu caracter profund alarmist, apte a induce starea de psihoză generalizată în rândul tuturor celor care priveau la televizor. Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie și culminând

cu cele trei zile care au urmat, prin intermediul TVR s-a inoculat existența celor două tabere angrenate într-un adevărat război.

Au existat foarte multe astfel de informații. În cele ce urmează voi prezenta doar o mică parte a acestora, cu relevanță pentru intervalul 15.30–17.30, adică perioada imediată după începerea activității comandamentului militar al TVR.

Brateș Teodor, crainic al TVR, la intervale diferite a spus: „Vă rugăm, în interesul nostru al tuturor, să dăm dovadă de calm, de înțelepciune, să nu credem toate balivernele prin care foarte mulți securiști, care nu mai sunt securiști, că au fost dați afară de popor, încearcă să facă provocări. Aflăm că mulți securiști s-au dezbrăcat de hainele lor și se dedau la jafuri, ca să compromită poporul... Primim permanent comunicări... Sigur nu avem posibilitatea să le verificăm autenticitatea... Dar vă rugăm să fiți atenți... Se spune că elementele acestea dușmănoase, securiștii, au otrăvit apa la Sibiu, la Timișoara." (Imediat după finalul acestei intervenții, regizorul de studio a titrat cu caractere mari: „Apa este otrăvită la Sibiu, Timișoara".) „Stimați telespectatori, toți cei care ne auziți, toți cei care sunteți în studio... Am auzit că au pus bombe, aici în Televiziune, să sărim în aer. O să fim și noi toți, cei de față, victimele terorii... Vreau să vă spun că am mai primit informații în legătură cu apa... Fiți atenți... Elemente criminale au otrăvit apa în anumite zone... Să nu se bea... Fiți atenți la copii, să nu-i ucidem noi... Numai că trebuie atenție, că primim o informație, în coloane blindate se îndreaptă detașamente de teroriști... Aceste detașamente criminale se îndreaptă spre clădirea Radioteleviziunii... Liniște, liniște, teroriștii se îndreaptă spre televiziune, armata să își facă datoria!... Vreau să vă informăm că la Sibiu unitățile militare cer ajutor de urgență, aviația, cine poate să ajute ca să nu continue măcelul... Uitați, acum primim o comunicare. Este nevoie de un elicopter la Hunedoara, la spitalul municipal, cu sânge... De la Sibiu continuă să sosească vești alarmante (...) elemente ceaușiste din fosta Miliție încearcă să se apropie de capitală, Armata să treacă la acțiune. Aceasta e voința poporului!"

Teodor Brateş nu a fost singura persoană care în acest interval de timp a diseminat acest gen de informaţie. De exemplu, Cazimir Ionescu a spus printre altele: „O coloană blindată, motorizată se îndreaptă spre Piteşti pentru a ocupa punctul atomic, rafinăria, rezervoarele de cianură, barajul de la Curtea de Argeş! Odată cu căderea acestor puncte, oraşul Piteşti poate să dispară complet de pe harta ţării! Cerem armatei să intervină!" La rândul său, ofiţerul MApN Oprean Marius a precizat: „Dragi prieteni, sunt locotenent-colonelul Oprean Marius din armata română (...). Sunt aici cu aprobarea şefilor mei şi a locţiitorului tovarăşului general Stănculescu. Fac apel către toţi lucrătorii din industria alimentară, din Bucureşti şi din provincie, să-şi îndeplinească misiunea pe care o au (...). De asemenea, având în vedere situaţia cu apa, până când se vor face analizele, să bage cantităţi mari de apă minerală, de răcoritoare, de bere şi vinuri slabe (...). Să nu se consume apă sub nici o formă în toată ţara!"

În intervalul următor, transmisiunile din studiourile 4 şi 5 au alternat cu transmisiuni din Piaţa Palatului, în centrul atenţiei fiind balconul fostului CC al PCR de unde diverse personalităţi, dar şi revoluţionari, s-au adresat mulţimii din piaţă. Desigur, o atenţie deosebită s-a acordat discursurilor ţinute de liderii CFSN. În jurul orei 18.30 a început transmiterea „în direct" a canonadei declanşate în perimetrul dintre sediul CC şi Palatul Regal. Despre acest episod am vorbit deja. Din acel moment, dar cu precădere în zilele de 23, 24 şi 25 decembrie 1989, informaţiile cu caracter militar difuzate prin TVR au indus idea existenţei unui adevărat război purtat între MApN, poporul român şi liderii CFSN, pe de o parte, şi forţele „securist-teroriste" fidele fostului preşedinte, pe de altă parte. Au fost diseminate multiple astfel de informaţii, toate false. Astfel, s-a contribuit, alături de conduitele de la vârful decizional al CFSN şi vârful decizional al MApN, la accentuarea psihozei terorismului. Prin intermediul TVR, populaţia a fost ţinută constant într-o adevărată stare de groază, fiind anunţat obsesiv că în Bucureşti şi în marile oraşe din România

„terorist-securiștii" desfășoară acțiuni care pun în pericol viața și integritatea populației. Pentru credibilitate, s-a prezentat chiar și un obiect electronic despre care s-a spus că este o bombă pusă în sediul TVR, evident de „securist-teroriști". Dispozitivul era în realitate alarma electronică a unei uși. Totuși, pentru a da forță dezinformării, s-a apelat la un colonel-inginer al MApN, Gheorghe Coltz, care a confirmat „în direct" că este vorba despre un dispozitiv exploziv. Acest ofițer a fost audiat și a declarat următoarele: „În decembrie 1989 eram ofițer activ, cu gradul de colonel-inginer, și ocupam funcția de cercetător principal I în cadrul Institutului de Cercetări Chimice de Chimie Militară, sub autoritatea Ministerului Apărării Naționale (...). Am solicitat celor din paza TVR să ia legătura cu Cico Dumitrescu pentru a-l anunța că sunt la intrare. Nu mai rețin exact, dar cred că a trimis pe cineva după mine. Am fost condus la etajul 11, unde se afla Cico Dumitrescu (...). Acesta mi-a spus să rămân și pot să-l ajut, în sensul că voi răspunde la un telefon aflat într-unul din birourile alăturate (...). În acele zile, la sediul Televiziunii au început să fie aduse diferite obiecte găsite în zonă și considerate suspecte (antene parabolice, aparate de radio, diferite componente electronice) care erau depozitate într-o încăpere. Acestea erau gestionate de un general, care cred că se numea Tudor și nu aș putea să precizez dacă era activ sau în rezervă. La un moment dat, am fost solicitat de unul dintre cei care păzeau una dintre porțile secundare să luăm aparatele aduse de populație. Îmi amintesc că era o cameră de filmat nou-nouță, un dispozitiv electronic la care erau atașate două baterii, precum și altele, despre care nu îmi amintesc exact. În raport de experiența personală, cunoșteam că în orice obiect poate fi disimulat un dispozitiv exploziv, acesta fiind motivul pentru care am apărut personal pe post, încercând să explic populației că exista cineva care poate verifica astfel de situații. (...) Nu îmi amintesc cine mi-a solicitat să apar pe post cu dispozitivul respectiv. Nu am avut nici o discuție prealabilă legată de ceea ce urma să spun. Am vorbit despre dispozitivul pe care

l-am prezentat ca fiind unul exploziv, deşi ulterior s-a constatat că era o încuietoare electronică, intenţia fiind aceea de a linişti lumea, în sensul că în Televiziune lucrurile sunt sub control şi există oameni de specialitate care fac verificări. În raport de experienţa personală şi de cunoştinţele acumulate, am intenţionat să transmit ideea că orice bun poate fi transformat într-un dispozitiv exploziv, inclusiv o cutie de chibrituri." Se poate constata că explicaţiile oferite de acest „vajnic" ofiţer sunt de-a dreptul hilare.

Multiplele dezinformări exercitate prin TVR, toate după ora 15.00 a zilei de 22 decembrie 1989, s-au petrecut sub mandatul şi responsabilitatea comandamentului militar al TVR, dar nu independent, ci în deplină colaborare cu MApN. Factorii decizionali ai MApN au fost într-o permanentă legătură cu militarii de la etajul 11 al TVR. Ofiţerii Direcţiei Operaţii din MStM al armatei erau în legătură permanentă cu etajul 11 al TVR. Or, această direcţie era condusă de generalul Nicolae Eftimescu, al cărui comportament a fost expus mai sus.

Însuşi generalul Stănculescu era la curent cu ce se întâmplă la TVR, iar aceasta o demonstrează martorul Montanu Mihail, reprezentant al CFSN la MApN. Acesta a spus că „Până la 26 decembrie 1989, împreună cu generalul Stănculescu am fost implicat în diverse activităţi (...). Urmărind emisiunile TVR am constatat că se lansa o serie întreagă de informaţii alarmante de genul apă otrăvită, elicoptere ce decolează de sub autostradă şi altele de acest gen. Pe măsură ce surveneau aceste zvonuri, generalul Stănculescu intra în comunicare directă cu diverse unităţi militare dintre care unele ce aveau în pază obiective strategice. Toate zvonurile au fost infirmate, neadeverindu-se nimic din ceea ce se vehicula la TVR. Ce m-a frapat este faptul că, deşi i-am sugerat generalului Stănculescu să îi informeze pe cei de la TVR că dezinformează, acesta mi-a spus că asta nu este problema noastră, că cei de la TVR sunt doar nişte proşti."

Deşi la MApN se ştia despre dezinformarea deosebit de periculoasă lansată prin intermediul TVR, nu s-a luat nici

o măsură de contracarare, cu toate că o astfel de măsură imediată se putea și trebuia luată, din moment ce televiziunea era sub total control militar.

Analizată din perspectivă generală, atitudinea comenzii MApN este firească, pentru că în decembrie 1989 vârful decizional al MApN a coordonat inducerea în eroare, iar dezinformările prin TVR au reprezentat o componentă a acesteia. În același timp, conduita MApN a fost acceptată de factorii de decizie ai CFSN.

Brateș Teodor a spus: „Intensificarea informațiilor alarmante venite din țară a făcut ca să-l rog pe Bebe Ivanovici să se ducă la etajul 11 al TVR unde aflasem că erau mai mulți militari, printre care Emil Dumitrescu, generalul Tudor și locotenent-colonelul Oană. Urmare acestui demers, Emil Dumitrescu a coborât în studioul 4, iar noi, cei de acolo, i-am transmis ca, din acel moment, toate informațiile cu caracter militar să fie verificate și eventual cenzurate de militarii situați la etajul 11. Despre aceștia știam că se află în legătură cu MApN și, astfel, pot discerne între informațiile reale și cele false. Am instituit de comun acord un sistem de circulație a informațiilor prin aceea că trei revoluționari de încredere au fost cei care, în mape, aduceau și transmiteau informațiile cu caracter militar. Drept urmare, tot ce am transmis după aceea din studioul 4 a fost în prealabil avizat de militarii de la etajul 11. Nu am avut nici un motiv să pun la îndoială informațiile primite prin acest circuit. Cu toții am fost de bună-credință atunci când am intervenit pe post. Îmi amintesc un moment, în jurul orelor 16.00, când Emil Dumitrescu a venit cu știrea conform căreia apa ar putea fi otrăvită la Sibiu și Timișoara. L-am întrebat cum se poate verifica o astfel de informație, dacă s-au făcut analize privind calitatea apei. Emil Dumitrescu a replicat că o eventuală analiză a apei ar dura prea mult, iar dacă informația se dovedește a fi adevărată, pericolul este iminent și că nu se poate asuma un astfel de risc. Revoluționarii prezenți au fost de acord cu Emil Dumitrescu și mi-au impus să difuzez acea informație în scop preventiv. Mai mult, a luat cuvântul locotenent-colonelul

Opran Marius care, în calitate de specialist, s-a adresat lucrătorilor din cadrul industriei alimentare cu anumite indicații și sfaturi pe această temă."

Un impact major, începând cu ora 13.00 a zile de 22 decembrie 1989, l-au avut și emisiunile Radiodifuziunii Române. La fel ca în cazul TVR, sediul central al Radioului a fost ocupat de revoluționari care, într-o primă fază, și-au manifestat în mod liber entuziasmul pentru momentele respective. Treptat însă, atmosfera s-a tensionat, astfel încât, din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, informațiile diseminate prin radio au fost de același gen ca în cazul celor existente la TVR, în sensul acțiunilor ostile ale securist-teroriștilor, a unui adevărat război purtat în capitală și în marile orașe ale țării între cele două tabere aparent dușmane. Din după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, sediul central al instituției a fost ocupat militar și s-a aflat în permanență sub controlul MApN. Informațiile difuzate prin TVR au fost preluate și retransmise populației de către Radiodifuziune. Toate comunicatele CFSN au fost transmise, în mai multe rânduri, prin intermediul radioului.

Presa scrisă centrală a contribuit la amplificarea psihozei terorismului. Dacă, până la data de 22 decembrie 1989, publicațiile centrale au fost total aservite regimului Ceaușescu, după această dată și-au schimbat brusc orientarea, acceptând imediat noua conducere politico-militară a României. Regimul Ceaușescu a avut în presa scrisă un aliat de nădejde prin intermediul căruia poporul român a fost îndoctrinat profund, iar ADN-ul națiunii a fost pentru mult timp impregnat cu otrava ideologiei de tip ceaușist. Apoi, într-o clipită, acei jurnaliști obedienți s-au transformat în cei mai înverșunați dușmani ai vechiului regim. Oribilă conduită! Prin titlurile publicate începând cu 23 decembrie 1989, unii jurnaliști au contribuit la amplificarea psihozei terorismului prin prezentarea într-un mod nerealist a evenimentelor

desfăşurate în Bucureşti şi în marile oraşe ale ţării. Prin aceste fapte, toţi aceşti „jurnalişti" au mâinile mânjite cu sânge nevinovat. În cele ce urmează voi evidenţia unele titluri şi articole pentru a ilustra modul în care, prin presa scrisă centrală, a fost indusă în eroare opinia publică.

România Liberă, 24 decembrie 1989, a prezentat titluri precum: „Reportaj prin foc şi sânge" sau „Acum ori niciodată!" Acest din urmă articol a avut următorul conţinut: „Abia scăpat cu viaţă din crâncenele lupte cu teroriştii de la TVR, aflu că forţe mercenare străine, instruite şi echipate pentru a ucide oameni paşnici, cascadori ai asasinatelor, au atacat cu elicoptere oraşele româneşti şi continuă să dea lovituri neamului şi libertăţii. Alături de ei mai acţionează rămăşiţele trupelor neloiale de securitate care încă nu s-au predat. Căci grupuri de terorişti apar de pretutindeni în timp ce numărul eroilor noştri creşte. Acum, sediul ziarului nostru este atacat, iar noi, ziariştii, suntem pregătiţi să ne apărăm cu armele. Mai vin şi alte veşti, o coloană de tancuri duşmane caută să ocupe aeroportul Băneasa. Ostaşii noştri sunt angajaţi în luptă. Se aud bubuituri îngrozitoare (...). Între timp sosesc şi alte veşti. Mercenarii străini au bombardat blocuri din oraşe, din provincie, pentru a-i sili pe oameni să iasă afară, ca apoi să-i poată ucide pe străzi, cu rafale de mitraliere. Este, poate, cel mai hidos episod al răzbunării bestiale puse la cale de tiranul detronat. Alte ştiri spun că fostul dictator are conturi de milioane de dolari în băncile din străinătate, din ele finanţează mercenarii."

Scânteia Poporului, 24 decembrie 1989, a titrat pe prima pagină, integral, cu majuscule: „DUŞMANII ŢĂRII, TRĂDĂTORII POPORULUI. MAI UCIGAŞI DECÂT UCIGAŞII, MAI VANDALI DECÂT VANDALII!". Sub acest titlu a apărut textul: „Capitalei patriei noastre îi este dat să trăiască momente dramatice, momente care cer mobilizarea tuturor energiilor pentru a răpune fiara încolţită, ajunsă la gradul maxim de turbare. Securişti fanatici, slugile oarbe ale fostului dictator, nu se dau în lături de la nimic. Îşi dau acum măsura deplină a caracterului lor de

trădători, de infami ucigaşi, ucid unde pot oameni, dau foc clădirilor, pun explozibile, se dedau la crime incalificabile (...). Bandele de securişti nu vor să cedeze poziţiile, visând la păstrarea privilegiilor, sperând într-o minune. Pentru aceasta nu se dau în lături de la nici o fărădelege, recurgând la acte tipic fasciste, trăgând fără alegere nu numai în ostaşii armatei noastre, ci şi în populaţia civilă, în femei, în copii, mărind numărul jertfelor, în special din rândul tineretului (...)." Aceeaşi publicaţie, în aceeaşi zi, publica titluri precum „Ultima zvârcolire a mercenarilor unui tiran" sau „Masacrele abominabile ale ucigaşilor fanatici".

Tineretul Liber, 24 decembrie 1989, titra pe prima pagină: „Călăii Ceauşescu au fost prinşi! – Şleahta de demenţi, mincinoşi, asasini, vampiri, ticăloşi, formată din Nicolae, Elena, Nicu, Ilie, Bobu, Dincă, Postelnicu şi alţii va apare [*sic*] în faţa dreptei judecăţi a poporului român". Lângă acest titlu a apărut articolul „Moarte buldogilor mârşavi, mercenarilor terorişti – 24 de ore de lupte grele: Armata şi trupele M.I. luptă cu teroriştii fanatici, fideli fostului tiran. Cinism: în Piaţa Palatului, vineri seara, poporul a fost atacat, noi martiri au căzut pe altarul luptei pentru libertate. Un terorist ridică un steag alb, dar în loc să se predea scoate pistolul automat de sub scurtă şi-l descarcă în trupurile manifestanţilor. Cinism: prins pe acoperişul televiziunii în timp ce trăgea în cei din curte, un zdrahon din trupele speciale minte că din pistolul său nu s-a tras nici un glonţ. Trăsese în schimb cu puşca-mitralieră. Cinism: am urmărit timp de mai multe ore pentru a descoperi de unde trag teroriştii în adolescenţii cu piepturile goale. Sunt atât de bine îndrumaţi, încât nu se poate afla nici măcar locul de unde pleacă gloanţele ucigaşe. Cinism: pentru a putea înfometa şi umili o ţară întreagă, fostul dictator a crescut o armată de buldogi mârşavi, asasini plătiţi, mercenari odioşi, care decimează floarea tineretului nostru." Articolul este însoţit de o fotografie ce prezintă două cadavre. În aceeaşi publicaţie a apărut articolul „Asasinii strivesc corola de minuni a copilăriei" cu textul „Într-un bloc de pe strada Ştirbei Vodă, vineri

spre sâmbătă dimineața, a fost împușcat de teroriști un băiețel în vârstă de o lună. Teroriștii s-au urcat pe acoperișul casei de vizavi și au tras în locuințele oamenilor pașnici. Unul din gloanțe a străpuns fereastra camerei acestui copil, care continua să viseze în leagănul său, în larma gloanțelor, în zgomotul elicopterelor care se învârteau deasupra orașului. Visul lui a fost întrerupt." Într-o casetă s-a făcut următorul anunț: „Cetățeni! Dați dovadă de vigilență și urmăriți cu atenție pe cei care intră în blocurile în care locuiți. Teroriști ce seamănă groaza caută să dea impresia că ar fi în număr foarte mare, intrând în clădiri, trăgând de acolo și apoi fugind".

România Liberă din 25 decembrie 1989 titra pe prima pagină „Banditii n-au o viață lungă" cu textul: „În București luptele cu teroriștii continuă. Mârșăvia fără margini a acestor elemente, educate într-un spirit ceaușist, se arată acum poporului nostru și lumii întregi cu maximă claritate. Da, aceste fiare nu numai că sunt în stare de orice, dar și săvârșesc orice! Atât în capitală, cât și în alte localități ale țării, unde s-au infiltrat conform unui scenariu pregătit minuțios cu mult înainte, teroriștii trag fără alegere în tot ce mișcă, răpesc copiii și îi ucid cu bestialitate, pătrund în locuințe și ciuruiesc fără milă familii întregi, difuzează în fel și chip zvonuri derutante menite să le faciliteze nelegiuirile. (...)"

Tineretul Liber din 25 decembrie 1989, pe prima pagină, a publicat titlul „La luptă, frați tineri! – Zorii zilei de Crăciun. Țara întreagă a învins clanul odios al dictaturii. Dar hiena bezmetică și brutală, în zvârcolirile-i ultime, ucide, murdărește, terorizează. Știm, zbaterea este zadarnică. Numai Hitler s-a mai retras atât de rușinos din istorie. Frați tineri, minunați luptători ai Revoluției. Suntem puternici și liberi. Dar mai e nevoie de un pas până la victoria finală. Să fim fermi, să nimicim grupurile izolate de teroriști, buldogii care acționează pe cont propriu, semănând panică, vărsând sânge. La luptă, frați tineri, la luptă popor român!" Aceeași publicație a prezentat articolul „Ultimele zvârcoliri ale odioșilor mercenari – În clipele acestea supreme,

toată suflarea Bucureștilor dă dovadă de un extraordinar eroism. Cuiburile de mercenari odioși, cu o cruzime de neimaginat vreodată, trag în populația civilă încercând să scape. Zadarnic! (...) În drumul nostru spre redacție, am trecut pe lângă grupuri de tineri și de ostași ce dădeau o ripostă bestialilor mercenari în zona Arcului de Triumf. Sunt ultimele lor zvârcoliri. Ei încearcă să scape, dar nici în gură de șarpe nu vor reuși să se strecoare. (...) La morga din București, un autopsier plângea. Deci, un om care prin natura lucrurilor e obișnuit cu cadavrele, plânge pur și simplu, plânge, văzând atâta cruzime." Sub acest articol, cu majuscule, a fost titrat: „PENTRU ÎNCEPUT, UN COPIL UCIS!"

România Liberă din 26 decembrie 1989, pe prima pagină, a titrat: „Încă o ipostază a supremei terori – noaptea este prin definiție preferata ucigașilor. Cu atât mai mult a ucigașilor ce fac parte din categoria celor instruiți permanent pentru a silui condiția umană (...). S-a tras asupra locuințelor, s-a intrat in apartamentele oamenilor pașnici, s-a tras asupra copiilor, tinerilor, femeilor, bătrânilor. S-a tras asupra spitalelor. Viperele au încercat să intre în spitale sau să distrugă instalațiile vitale pentru desfășurarea actului medical (...). În timpul nopții de 23/24 decembrie, o bandă de teroriști a atacat cu scopul de a arunca în aer stația de oxigen a spitalului. (...)." Aceeași publicație, sub titlul „Oamenii și dobermanii", a publicat textul următor: „(...) Asupra timișorenilor, asupra bucureștenilor, asupra întregii populații, s-a năpustit ca turbată forța represiunii. Colții, caninii câinilor de pază ai nemerniciei, s-au prelungit în arme automate. Mușcăturile au făcut moarte. Crimele, pentru a căror inventariere completă va trebui cheltuită multă osteneală, au continuat. Au ajuns abominabile, victimizând copii, bătrâni, femei, bolnavi. Crimele n-au încetat nici după ce perechea de dresori-stăpâni a pierdut partida la 22 decembrie."

Puțin mai sus, unde am făcut referire la „cazul Trosca", am arătat ce scria presa centrală despre acest dramatic caz de foc fratricid.

Audiat ca martor, jurnalistul Cristian Tudor Popescu, întrebat fiind despre articolele de presă apărute începând cu 22 decembrie 1989, a precizat următoarele: „În legătură cu îndemnurile către cetățeni de a apăra cu arma în mână Revoluția, formulate prin ziarul *Scânteia*, redenumit imediat după 22 decembrie 1989 *Scânteia Poporului*, arăt că persoana responsabilă cu titrarea pe pagina întâi era secretarul general de redacție. Nu cunosc dacă se mai află în viață. Faptul că aceste mesaje transmise populației nu erau semnate reprezenta de fapt o continuare a unei practici de dinainte de 1989, în sensul că, în general, articolele de pe prima pagină nu erau semnate. După ce ne-a fost prezentată, în copie, prima pagină a acestui cotidian, apărut în 24 decembrie 1989, și am revăzut titlul «Mai ucigaș decât ucigașii, mai vandali decât vandalii», concluzionez că inițiativa i-a aparținut lui AP, întrucât în alte discuții între mine și acesta încerca să justifice conținutul mesajului. Caracterul mobilizator al mesajului putea fi duplicitar în sensul că îndemna la mobilizare nespecificând «cine și către ce». De altfel, întreaga redacție a trăit momente de cumpănă imediat după fuga lui Ceaușescu, întrucât este bine cunoscut că *Scânteia* a fost organul de presă principal al Comitetului Central al PCR."

La rândul său, jurnalistul Octavian Andronic a precizat următoarele: „Este bine cunoscut faptul că alte publicații precum *Scânteia Poporului* (fosta *Scânteia*, organ de presă al CC al PCR) și *Tineretul Liber* (fostul organ de presă al UTC – *Scânteia Tineretului*) au dat titluri care au incitat practic la lupta de stradă, la procurarea de către tineri, cu orice preț, de armament etc., titluri care au creat condițiile focului fratricid. Aceleași titluri au generat inclusiv formarea a două tabere diametral opuse (pe de o parte securist-teroriștii, iar pe de altă parte forțele MApN și noua putere politică, cu alte cuvinte cei răi și cei buni). Apreciez că aceste titluri au fost redactate ca urmare a stării de confuzie în rândul redactorilor acelor publicații, unii mai radicali nefiind de acord cu schimbarea regimului, dar și ca urmare a prostiei.

Nu cunosc să fi existat vreo coordonare cu privire la redacta-rea respectivelor titluri. Pentru ca toate comunicatele de interes național să ajungă în redacțiile tuturor publicațiilor se folosea următorul mecanism: cei de la FSN le transmiteau celor de la Agerpres informația concretă pentru ca, mai departe, Agerpres să transmită tuturor abonaților informația respectivă. Mijlocul tehnic de transmitere a informației era telexul. Nu cunosc cine anume din cadrul FSN s-a ocupat de transmiterea către Agerpres a comunicatelor și informațiilor ce se doreau a fi difuzate la nivel național prin intermediul presei scrise."

Analiza celor mai sus prezentate relevă că expresiile folosite de Ion Iliescu la adresa „securist-teroriștilor" au fost copiate de mass-media și folosite pentru a descrie o atmosferă apocaliptică prin care s-a indus o stare de panică la cote uriașe. O privire de ansamblu arată că populația României a fost supusă sistematic la un bombardament informațional fără precedent. Aparițiile televizate și comunicatele factorilor decizionali ai CFSN au generat și au amplificat psihoza terorist-securistă. Acțiunile armatei, coordonate de vârfurile decizionale ale MApN și acceptate de CFSN, prin toate consecințele arătate, au indus convingerea existenței în marile orașe a unui război total. Televiziunea și Radioul au accentuat psihoza. Presa scrisă s-a manifestat la fel, fără discernământ, și a contribuit la accentuarea unei stări ce friza nebunia. Toți acești factori au cauzat tragediile existente începând cu seara de 22 decembrie 1989.

9.

DE CE?

De ce, Doamne, de ce a fost nevoie de inducere în eroare? Este întrebarea pe care ne-am pus-o toți cei care am fost interesați de aflarea adevărului cu privire la Revoluția din decembrie 1989. După plecarea cuplului Ceaușescu de pe acoperișul CC al PCR, dar mai ales după arestarea lui la Târgoviște, idealurile de moment ale poporului român au fost atinse, euforia era generală. Și atunci de ce, începând cu seara de 22 decembrie, timp de aproximativ o săptămână, au murit împușcate 857 de persoane, fiind rănite alte 2 382 de persoane? Nu am reușit să am un răspuns logic până în momentul în care am citit stenograma Comisiei Senatoriale din 30.05.1994, când a fost audiat Gelu Voican Voiculescu. Fiind întrebat de senatorul Valentin Gabrielescu asupra autorilor diversiunii, acesta a răspuns: „A făcut-o Armata. Ca să șteargă și să poată pune condiții după aceea, pentru că lui Iliescu i s-au pus condiții, să șteargă cu buretele ce a fost la Timișoara și ce a fost în 21 și 22 decembrie, că armata a fost, a făcut și a dres".

Evrika!

Doar privite în această cheie evenimentele care s-au declanșat în seara de 22 decembrie au sens. Pentru a fi sută la sută convins de această concluzie am încercat să demonstrez orice variantă contrară, doar că orice altă variantă se izbea implacabil de probatoriul administrat în dosarul Revoluției, de logică și chiar de bunul simț. Toate cele întâmplate după 22 decembrie își au explicația în acest veritabil pact între Ion Iliescu și militarii MApN cu funcții de decizie, care au participat direct la represiunea coordonată de Nicolae Ceaușescu până la data de 22 decembrie, ora 12.06.

La rândul său, Petre Roman, prin declarația sa de martor din 2017, a spus: „Fenomenul terorist este o creație internă în care protagoniștii au fost din interiorul țării. Nu cred în intervenția străină. Nu știu cine au fost cei care au creat diversiunea, dar ca o părere personală pot concluziona că generalii care au avut intervenții directe în represiunea ordonată de Nicolae Ceaușescu la Timișoara, București și alte zone au avut un interes major să facă uitate aceste lucruri și să iasă din vizorul public." Am ținut să precizez data la care fostul premier a spus aceste lucruri, deoarece ulterior, în mod constant, s-a sucit și a declarat cu totul altceva.

Elocventă este și declarația fostului ministru al apărării, Constantin Olteanu, care, foarte lucid, a spus: „Opinez faptul că diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalată în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al revoluției și revoluționarilor. Doar așa s-a justificat ideea de revoluție. Trebuia să existe un dușman împotriva căruia să lupți și în acest fel se legitimau. Având în vedere experiența militară și funcțiile deținute în cadrul armatei, afirm cu certitudine că ordinele militare importante, indiferent de natura lor, date în decembrie 1989, puteau fi date exclusiv de la sediul Marelui Stat Major al Armatei."

Preluarea puterii politico-militare a României, la data de 22 decembrie 1989, ora 16.00, de către Ion Iliescu și anturajul său a fost posibilă doar cu sprijinul MApN. La MApN nu a existat un vid în ce privește actul de comandă. Ziua de 22 decembrie 1989 a adus o schimbare radicală a întregii societăți românești, astfel încât s-a produs o perturbare serioasă a tuturor domeniilor de activitate. Dar, ca pilon esențial al statului român, MApN nu a resimțit vidul de putere, actul de comandă în întreaga armată rămânând eficient. Spre deosebire de acesta, în același timp, Ministerul de Interne (încorporând DSS) a fost complet destructurat.

Fără acest sprijin nu ar fi fost posibil ca CFSN să devină forța conducătoare a țării. Practic, conducerea MApN (ministru al apărării fiind generalul Victor Atanasie Stănculescu) a permis

intrarea „grupului Iliescu" în sediul central al instituției, iar lui Ion Iliescu i-a fost prezentat onorul militar. Decizia neechivocă a fost ca întreaga armată să se subordoneze acestuia și CFSN.

Evident, ambele părți (partea civilă și partea militară) cunoșteau această realitate, fiind conștiente de echilibrul obținut și totodată de pozițiile avute.

În același timp, este logic că, indiferent cum ar fi evoluat situația internă a țării, MApN ar fi rămas pilon esențial al statului român, iar acest aspect era cunoscut de partea militară. Este foarte probabil ca impunerea de către Ion Iliescu a generalului rezervist Militaru ca ministru al apărării (în pofida rolului determinant avut de generalul Stănculescu) să se explice și din perspectiva securizării loialității ministrului apărării. În aceeași logică este și constituirea imediată a Consiliului Militar Superior, organism militar subordonat lui Ion Iliescu și CFSN. Astfel, s-au creat pârghiile prin care forța MApN să fie controlată de CFSN.

În același timp sunt convins că Ion Iliescu, Silviu Brucan, Voican Voiculescu și ceilalți erau conștienți că în primele zile de după 22 decembrie erau dependenți de factorii decizionali ai MApN, nefiind în poziția de a-i „supăra". Sunt convins că, dacă în primele ore de după preluarea puterii, Ion Iliescu se comporta ostil cu șefii armatei, putea să fie foarte ușor izolat în vreun birou al MApN și apoi se găsea o explicație credibilă cu privire la „ieșirea" lui din scenă.

Comunicatul către țară al Consiliului Frontului Salvării Naționale este cât se poate de clar, Iliescu spunând: „FSN care se sprijină pe armata română (...). Întreaga putere în stat este preluată de CFSN. Lui i se vor subordona Consiliul Militar Superior, care coordonează întreaga activitate a armatei și unităților Ministerului de Interne".

Pe de altă parte, participarea cadrelor MApN la represiunea din intervalul 17–22 decembrie 1989 este imposibil de negat. Efectivele armatei au participat, alături de cele ale M.I.–DSS, la represiunea violentă ordonată de Ceaușescu. Apreciez că, pentru

cei care au trăit Revoluţia, acest lucru este de notorietate. Toate probele dosarului Revoluţiei evidenţiază participarea nemijlocită a forţelor MApN, ca urmare a ordinelor date de preşedintele Ceauşescu pentru reprimarea revoluţionarilor. Represiunea a fost exercitată cu implicarea directă a tuturor comandanţilor de direcţii militare şi a altor militari cu funcţii importante.

Or, tocmai aceşti militari cu funcţii de decizie, implicaţi în represiune, fără excepţie, au fost menţinuţi în funcţii de noua putere a României. La scurt timp, în anumite situaţii chiar în intervalul 22–30 decembrie 1989, aceştia au fost avansaţi în grad. Se ştia că şeful Direcţiei Operaţii – generalul Nicolae Eftimescu –, generalii Chiţac şi Stănculescu, şeful Comandamentului Infanteriei şi Tancurilor, şeful Direcţiei Informaţii, comandanţii de garnizoană din teritoriu au participat direct la represiunea violentă, sub comanda preşedintelui Ceauşescu. Exact aceşti factori esenţiali de decizie militară au fost cei care, la 22 decembrie ora 16.00, au fost de acord ca noua putere politico-militară să fie CFSN condus de Ion Iliescu.

Realitatea istorică demonstrează că primii factori decizionali ai MApN (care au participat la represiunea din intervalul 22–30 decembrie) au fost traşi la răspundere penală doar după anul 1996, când Ion Iliescu a pierdut puterea de stat. Până în acel moment, în pofida evidenţelor, pentru represiunea din intervalul 16–22 decembrie au fost judecaţi şi condamnaţi exclusiv reprezentanţii M.I.–DSS.

Prin raportare la aceste realităţi, se evidenţiază logic o înţelegere, un pact, între cele două facţiuni, survenită la 22 decembrie 1989, ora 16.00, mai precis între „grupul Iliescu" şi structura de comandă a MApN.

Despre cruciala întâlnire de la sediul central al MApN din data de 22 decembrie, în faţa Comisiei Senatoriale, generalul Hortopan Ion – şeful Comandamentului Infanteriei şi Tancurilor – a spus: „Se constituise comandamentul acela la Ministrul Apărării Naţionale, imediat în după-amiaza zilei, în jurul orelor

16.00. Făceam parte din acel comandament. Am venit la MApN pentru că se stabilise dispozitivul și fiecare avea anumite sarcini. Generalul Stănculescu era cel mai mare acolo."

După cum am argumentat, fără sprijinul structurii de comandă a MApN, Ion Iliescu și CFSN nu ar fi preluat și consolidat puterea de stat. În același timp, fără sprijinul lui Ion Iliescu și al CFSN, structura de comandă a MApN nu ar fi beneficiat de impunitate, după epuizarea evenimentelor revoluționare. În mod normal, ulterior calmării situației, ar fi trebuit să fie trași la răspundere toți cei care prin conduita lor au provocat decese, răniri de persoane, lipsiri de libertate și suferințe grave în intervalul 16–22 decembrie. Cât timp Ion Iliescu a deținut puterea, acest lucru nu s-a întâmplat pentru cei de la vârful MApN. Impunitatea a fost conferită din partea factorului politic ce a beneficiat direct și discreționar de protecția și de forța armatei pentru a prelua puterea. Înțelegerea a fost benefică ambelor părți. Pentru factorii de decizie ai MApN a însemnat impunitatea dorită, iar pentru „grupul Iliescu" a însemnat garantarea preluării puterii politice, menținerea la putere și legitimarea în fața opiniei publice.

Pentru realizarea scopurilor ambelor părți a mai fost nevoie de ceva, și anume de crearea unei aparențe. Opinia publică trebuia manipulată pentru a accepta noua putere și pe reprezentanții ei, majoritar comuniști și prosovietici. În același timp, represiunea exercitată de factorii decizionali ai MApN, sub comanda lui Ceaușescu, trebuia cumva să treacă în plan secund, atenția opiniei publice trebuia distrasă. Sau, cum a spus Petre Roman, „generalii care au avut intervenții directe în represiunea ordonată de Nicolae Ceaușescu la Timișoara, București și în alte zone au avut un interes major să facă uitate aceste lucruri și să iasă din vizorul public". Totodată, „grupul Iliescu" avea nevoie de legitimitate în fața opiniei publice care, încă din după-amiaza de 22 decembrie, a început să se manifeste anticomunist.

Aceste scopuri s-au atins prin vasta și profesionista operațiune militară de inducere în eroare care a debutat în după-amiaza

zilei de 22 decembrie. A fost creată aparenţa existenţei inamicului „securist-terorist". Aşa cum am arătat, operaţiunea de *inducere în eroare* are întotdeauna ca ţintă opinia publică. Prin inducere în eroare s-a creat necesitatea psihologică pentru ca poporul roman să se alăture MApN şi CFSN în lupta pe viaţă şi pe moarte împotriva duşmanului comun „securist-terorist". Iar în această luptă a părut ca evident faptul că entitatea care a obţinut victoria împotriva acelui duşman a fost MApN, condus de CFSN. În felul acesta au fost realizate cele spuse cu multă luciditate de martorul Constantin Olteanu, fost ministru al apărării, care a declarant că: „Diversiunea existentă în decembrie 1989 a folosit noii puteri instalată în România. Prin intermediul diversiunii, a fost creat un inamic al revoluţiei şi revoluţionarilor. Doar aşa s-a justificat ideea de revoluţie. Trebuia să existe un duşman împotriva căruia să lupţi şi în acest fel se legitimau".

Ne reamintim declaraţia martorului Alexandru Plăviciosu, contraamiral, în decembrie 1989 adjunct al ministrului transporturilor, care a precizat: „Opinia mea este că beneficiarii diversiunii, în ansamblul ei, sunt cei care au preluat puterea în stat, începând cu 22 decembrie 1989".

Repet şi ce a spus martorul Mircea Chelaru – după Revoluţie şef al MStM al armatei: „Pentru exercitarea diversiunii au conlucrat două categorii. O primă categorie a fost reprezentată de o reţea a generalilor din armată, orientaţi cu toţii spre Moscova, în sensul că cel puţin aveau studiile militare făcute în URSS. Aceşti generali erau în legătură cu două structuri din fosta URSS. Este vorba de GRU (Serviciul de Informaţii al Armatei Sovietice) şi KGB. O a doua categorie a fost formată din civili controlaţi la rândul lor de serviciile sovietice".

Cititorule, te rog observă că pentru a-mi argumenta punctul de vedere conform căruia inducerea în eroare a fost săvârşită de conducerea CFSN şi de vârfurile decizionale de la MApN, în acest capitol am folosit exclusiv declaraţii aparţinând celor de la MApN şi ale unor membri importanţi ai CFSN. I-am omis pe

cei de la Securitate, pentru că s-ar putea specula că aceştia sunt subiectivi. Ca să fie şi mai „grele" aceste declaraţii, se observă că ele aparţin unui ministru al apărării, unui şef de stat major al armatei, unui prim-ministru al Guvernului României, unui vice prim-ministru al Guvernului României şi unui ministru al transporturilor, cu toţii excelenţi cunoscători direcţi ai evenimentelor din decembrie 1989. Acestor declaraţii li se suprapun multe probe care demonstrează nocivul „pact" explicat mai sus.

Armata, prin forţa împrejurărilor, s-a constituit în garant al reuşitei Revoluţiei, situându-se alături de popor, acolo unde îi şi era locul. Însă factorii de decizie, militari cu funcţii importante care au condus efectiv represiunea în intervalul 17–22.12.1989, au dorit să-şi asigure impunitatea pentru viitor, poziţionându-se imediat alături de conducerea CFSN. Cele trei valuri succesive de avansări în grad militar ce au urmat demonstrează existenţa unei înţelegeri, noua putere instalată având nevoie de susţinerea fără echivoc din partea singurei forţe militare care acţiona unitar la nivel naţional. De altfel, reprezentanţii armatei (unii foarte controversaţi) au fost incluşi *de facto* în structurile centrale, judeţene şi locale ale CFSN.

Prin acţiunile lor, ofiţerii care au exercitat inducerea în eroare în decembrie 1989 au trădat atât interesele poporului român, cât şi interesele Armatei, având în vedere numărul foarte mare de militari decedaţi ca urmare a acestei operaţiuni.

Pe cale de consecinţă, rezultă că scopurile josnice ale inducerii în eroare l-au constituit accederea la puterea de stat, consolidarea puterii de stat, legitimarea în faţa poporului român pentru membrii „grupului Iliescu", respectiv impunitatea pentru factorii decizionali MApN care au săvârşit represiunea din intervalul 16–22 decembrie 1989.

Consider că vârfurile decizionale ale MApN care au participat direct la represiunea împotriva poporului român sub comanda lui Nicolae Ceauşescu, alături de factorii decizionali ai M.I.–DSS, au fost ministrul apărării Vasile Milea (decedat la

22 decembrie 1989), generalul Victor Atanasie Stănculescu (decedat la 19 iunie 2016), generalul Nicolae Militaru (decedat la 10 noiembrie 1996), generalul Nicolae Eftimescu – şef al Direcţiei Operaţii (decedat la 6 ianuarie 2006), viceamiralul Ştefan Dinu – şef al Direcţiei Informaţii a Armatei (decedat la 29 martie 2012), generalul Ion Hortopan, şef al Comandamentului Infanteriei şi Tancurilor (decedat la 6 aprilie 2000), generalul Dumitru Logofătu – şef al Academiei Militare (decedat în anul 1993), generalul Iosif Rus – şef al Aviaţiei Militare, şi generalul Mihai Chiţac (decedat la 1 noiembrie 2010).

Ei bine, puterea politică instaurată la data de 22 decembrie nu numai că nu a permis efectuarea de cercetări penale faţă de aceştia, ci i-a şi recompensat succesiv cu păstrarea funcţiilor de conducere şi cu grade militare. Acelaşi lucru este valabil, în toată ţara, pentru toţi militarii MApN care au participat la represiune până la data de 22 decembrie, începând cu şefii celor patru armate din teritoriu şi terminând cu şefii unităţilor militare de pe întreg teritoriul României. Este simplu de verificat ce spun eu aici – accesând internetul se pot verifica traiectoriile profesionale ale acestor „bravi" militari ai patriei noastre. Dau doar un exemplu: atât de mult i-a plăcut lui Ion Iliescu ce a făcut generalul Chiţac la Timişoara, încât imediat l-a instalat şi apoi l-a păstrat ca ministru de interne. Se oglindeşte foarte bine „pactul", nu-i aşa?

10.

Efectele tragice ale inducerii în eroare

Cititorule, urmează partea cea mai dramatică a cărţii. Vor fi prezentate declaraţii relevante care te vor transpune în timpul acelor câteva zile cumplite din Bucureşti şi din alte oraşe ale României, ce au urmat serii de 22 decembrie 1989. Mi-a fost greu să fac o selecţie a declaraţiilor, având în vedere că sunt cu miile şi toate sunt impresionante. Dacă le-aş aminti pe toate ar fi necesare zece cărţi, nu una. Chiar aşa fiind, este suficient ca oricine le va citi să conştientizeze ce efecte devastatoare a avut operaţiunea de inducere în eroare a populaţiei României. Multe declaraţii au fost obţinute în perioada imediat următoare evenimentelor revoluţionare, astfel încât acurateţea acestora nu a fost alterată de trecerea timpului.

În intervalul 22–30 decembrie 1989, forţele MApN au tras aproximativ 12 600 000 de cartuşe, plus sute de obuze trase cu blindatele, numeroase lovituri cu aruncătoarele de grenade (AG) şi grenade de mână (ofensive şi defensive). Totodată, în intervalul 22–25 decembrie 1989 s-au executat 52 de ieşiri cu avioane de vânătoare, 26 de ieşiri cu elicoptere militare, aparate militare de zbor care au deschis focul cu mitralierele de bord şi cu rachetele aer-sol (PRND). De la sol au fost lansate 53 de rachete antiaeriene. Acest consum uriaş de muniţie, într-un interval de opt zile, denotă efectele profunde şi generalizate ale psihozei teroriste ce a existat după 22 decembrie. Astfel, populaţia României a fost manipulată pentru a fi convinsă că pe teritoriul României se desfăşoară un adevărat război. Militarii cu care am discutat au afirmat

că un asemenea consum de muniție este specific unui război real, purtat la scară largă, cu un inamic străin, bine determinat.

Să începem cu situația din București, pe zone ale capitalei, unde au existat cele mai multe drame.

Zona centrală. După plecarea cuplului prezidențial Ceaușescu, revoluționarii, fără a întâmpina vreo împotrivire, au pătruns în sediul fostului CC al PCR. Cadrele Direcției a V-a din DSS și cadrele USLA, aflate în paza obiectivului, au depus armele și muniția aferentă în anumite încăperi sau le-au abandonat în diferite locuri din sediu. În felul acesta a fost posibilă înarmarea multor civili pătrunși în sediu. Același lucru este valabil și cu privire la armamentul și la muniția aparținând statului major al Gărzilor Patriotice din fostul CC al PCR.

Deși inițial unitățile militare desfășurate în zona centrală din București au primit ordin de retragere în cazărmi, ulterior au primit ordinul de a intra în misiuni de pază la obiective de importanță deosebită din București, astfel încât în Piața Palatului au sosit numeroase forțe aparținând MApN, fără a se cunoaște între ele și fără a primi o misiune clară de luptă, elemente esențiale pentru coordonare și eficiență. Acestor forțe, inutil desfășurate prin raportare la realitatea momentului, li s-au adăugat formațiuni de Gărzi Patriotice și foarte mulți civili înarmați. În zona centrală se aflau și zeci de mii de revoluționari.

Ocuparea sediului fostului CC al PCR a fost urmată în după-amiaza zilei de 22.12.1989 și de ocuparea de către militarii MApN și civili a clădirilor de importanță deosebită din zona centrală. Este vorba despre Palatul Republicii (fostul Consiliu de Stat și Muzeul de Artă), sediul Direcției a V-a din DSS, Biblioteca Centrală Universitară, hotelurile Lido, București, Athénée Palace, Ambasador, Palatul Telefoanelor, Sala Palatului, blocul Romarta.

Civilii, mai ales cei înarmați, nu s-au supus rigorii militare, iar mișcarea lor necoordonată și necontrolată, pe fond de instalare și de amplificare a psihozei securist-teroriste, a contribuit la urmările tragice.

În urma intervenţiilor televizate prezentate anterior, a comunicatelor CFSN şi a dezinformărilor lansate prin TVR, s-a instalat treptat în rândul militarilor şi civililor o stare de panică şi de derută generalizate. În scurt timp, s-a cristalizat sintagma „securist-terorist", aspect care i-a determinat pe militarii MApN şi pe civili să-i identifice pe militarii aparţinând M.I.–DSS ca fiind ostili, duşmani. Concomitent, pe fond de psihoză şi de lipsă de coordonare, militarii MApN şi civilii înarmaţi s-au identificat între ei ca fiind terorişti-securişti.

În jurul orei 18.30, în Piaţa Revoluţiei s-au declanşat primele focuri de armă, momentul respectiv fiind transmis de TVR şi astfel receptat în întreaga ţară. Am făcut referire la acest episod într-un capitol precedent.

Militarii fostului DSS, care aveau în pază Consiliul de Stat (Palatul Regal), au părăsit imobilul după plecarea cuplului Ceauşescu, iar militarii de la UM 0530 Bucureşti – Trupe de Securitate au fost dezarmaţi şi puşi sub controlul maselor de revoluţionari. Foarte important este faptul că, în după-amiaza zilei de 22.12.1989, în Palatul Regal au pătruns numeroşi civili, mulţi dintre ei înarmaţi, iar în cursul după-amiezii au pătruns şi militari ai MApN, printre care o subunitate de paraşutişti aparţinând UM 01842 Boteni.

După lansarea informaţiei conform căreia de pe sau din Palatul Regal s-a deschis focul, numeroasele forţe militare eterogene aflate în perimetrul pieţei au ripostat total necontrolat şi disproporţionat asupra tuturor clădirilor aflate în zonă. În intervalul revoluţionar, dar şi ulterior evenimentelor, au fost efectuate multiple verificări ale clădirilor asupra cărora s-a executat un tir intens, clădiri de unde s-a presupus că au acţionat „securist-teroriştii". Nu au fost obţinute nici un fel de probe (arme suspecte, muniţie, simulatoare de foc de infanterie, persoane decedate sau rănite) care să permită concluzia conform căreia au fost desfăşurate cu intenţie acţiuni ostile Revoluţiei.

Martor Popovici Bogdan: „În data de 22 decembrie 1989 în fostul CC intrau și ieșeau oameni (...). Am intrat, ne-am plimbat prin toată clădirea (...). Am observat camere în care se aflau arme și oameni în civil care împărțeau arme oricui pe baza buletinului de identitate (...). Am ajuns în balconul CC-ului (...), a început să se tragă în interiorul clădirii (...) strigându-se «Teroriști la etaj, teroriști la parter!» fără să existe în mod evident cineva. Practic s-a creat o confuzie în interior și atunci am observat manifestanți în civil care la un strigăt «Teroriști dinspre etajele superioare!» îndreptau arma spre scări, în sus, și trăgeau. De asemenea, cei de sus, dacă striga cineva de la etajele inferioare «teroriști», trăgeau de sus în jos."

Martor Andone Marian: „Am intrat în sediul fostului CC cu intenția să iau și eu o armă și să lupt împotriva celor care au deschis focul. Această idee mi-a venit după ce am văzut un civil care avea un pistol-mitralieră și care mi-a spus că se distribuie arme în sediul CC. Am urcat la ultimul etaj și am văzut armament în două camere. Un ofițer de armată mi-a dat un pistol TT cu 2–3 încărcătoare, fără să-mi ceară vreun act. Am ieșit din sediu și m-am alăturat unor militari. Erau derutați pentru că nu știau cine trage și împotriva cărui inamic să acționeze. În final, au hotărât să meargă spre Consiliul de Stat cu intenția să intre în imobil (...). Au apărut mai mulți civili care m-au imobilizat strigând că sunt terorist. M-au lovit și m-au dus vizavi de Palatul Regal. Mi-au luat actele, pistolul, încărcătoarele și m-au lovit în continuare. Cineva dintre cei care m-au lovit m-a tăiat cu un cuțit. Menționez că am fost luat drept terorist din cauza hainelor cu care eram îmbrăcat."

Martor Cristescu Valentin: „În 1989 eram șofer... La 23.12.1989 am rămas în CC asigurând paza de la etajul 1... a continuat să se tragă spre palat și clădirile din jur. S-a tras și spre biserica Kretulescu unde ni s-a spus că sunt teroriști. Se auzeau focuri de armă și din incinta CC. În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras asupra noastră de pe un hol paralel cu cel pe care ne

aflam noi. Înainte să se tragă au trecut pe lângă noi un militar și un civil care schimbaseră parola de stingere și aprindere a unui bec de pe hol. S-a tras aproximativ cinci minute din acel hol, după care focul a încetat. Apoi, dinspre capătul holului, un militar, cel care schimbase parola, a deschis focul asupra noastră. În acel moment am simțit o arsură la antebrațul stâng. Lângă mine erau doi civili împușcați mortal și încă un militar grav rănit, împușcat în stomac. Militarul a tras o rafală de foc automat, consumând toată muniția din încărcător. Un ofițer MApN a întrebat cine a tras și i l-am indicat pe militarul din capătul holului. Ofițerul s-a îndreptat spre acesta, a pus mâna pe țeava armei și a văzut că era fierbinte, a scos încărcătorul și a văzut că era gol, l-a înjurat pe militar după care a scos pistolul, i l-a pus în gură și i-a spus că îl împușcă pentru ce a făcut. Militarul a început să plângă și a făcut pe el... nu pot preciza cine a tras prima dată de pe holul paralel, dar știam că acolo erau tot militari și civili, în pază."

Martor Alexandrescu Marius: „În decembrie 1989 eram cadru militar la UM 01842 Titu – parașutist. La 22.12.1989, în jurul orelor 16.00 toată unitatea s-a adunat pe aerodrom, batalionul din care făceam parte a plecat spre capitală cu elicopterele Puma. Datorită faptului că primiserăm ordine contradictorii, muniția am repartizat-o anterior decolării doar la trei militari din cei zece, pe restul dotându-i cu muniție pe Calea Victoriei din București... Un colonel, reprezentant al comandamentului trupelor de parașutiști, ne-a prelucrat, în sensul că trebuie să ne deplasăm în zona CC unde se trăgea. Nu a specificat cine deschisese focul. La un filtru am fost opriți de revoluționarii conduși de actorul Mircea Diaconu, care s-a convins că suntem parașutiști, deși inițial ne consideraseră teroriști, deoarece aveam o ținută atipică pentru militari (...). În intervalul 19.30–20.30, cât am rămas în fața Ateneului, am observat că militarii infanteriști trăgeau cu pistoalele-mitralieră spre Palatul Regal. TAB-urile au deschis focul spre foișorul Bibliotecii Universitare, incendiindu-l. Dinspre Palatul Regal nu am observat să se tragă focuri

de armă. După ce ne-am retras în hotelul București, am aflat că un militar fusese rănit la picior, iar un alt militar fusese rănit în apropierea Bisericii Luterane, decedând ulterior... În seara de 22.12.1989, căpitanul B și o grupă de militari s-au deplasat în incinta Palatului Regal și pe terasa acestuia, unde unul dintre militari a fost rănit în picior, retrăgându-se cu toții. Tot în noaptea de 22/23.12.1989 un militar a fost împușcat în piept în timp ce se afla la etajul 3 al hotelului, decedând ulterior... Pe 23.12.1989, am continuat misiunea pe acoperișul hotelului București, iar în jurul orei 10.00, am primit ordin să mă deplasez în Palatul Regal, unde am asigurat paza până în seara zilei de 23.12.1989."

Prin această declarație este relevată implicarea actorului Mircea Diaconu în evenimentele revoluționare. Mă întreb ce pregătire militară avea actorul din moment ce în acele zile a coordonat efective militare, fiind implicat în mai multe situații în care au existat serioase schimburi de focuri. Am constatat cu stupoare că au existat mai multe situații de acest gen în care militarii s-au subordonat unor civili care în aparență nu aveau nici un fel de pregătire militară și astfel, sub coordonarea acestora, au „luptat" împotriva pretinselor forțe teroriste. Pe de altă parte, mulți actori, unii celebri, au participat la evenimentele revoluționare. Sergiu Nicolaescu este cel mai bun exemplu în acest sens, apoi Ion Caramitru sau Dorel Vișan. Chiar și Marius Vizante a declarat într-un interviu că a tras cu mitraliera după „teroriști".

Martor Cîrlova Grigore: „În decembrie 1989 eram elev în clasa a XII-a... La 22.12.1989 am intrat în clădirea CC, pe geamul din dreapta intrării... i-am întrebat pe civilii înarmați de unde au armele, aceștia spunând că de la subsolul CC-ului... Eu căram cu o brancardă o persoană rănită, spre punctul sanitar. Ajuns în dreptul acestuia, am ridicat privirea, am văzut cum un soldat a îndreptat pistolul automat spre mine și a deschis focul asupra mea, fără nici o somație. Nu-mi explic de ce a tras asupra mea, eu trecând anterior în mai multe rânduri prin acea zonă, cărând

brancarda cu persoane rănite. Am fost atins de mai multe gloanțe în brațul stâng și am început să pierd mult sânge."

Martor Ion Laurențiu: „În decembrie 1989 eram distribuitor la Centrala ICTB... La 22.12.1989, mai mulți manifestanți am intrat în CC... După lăsarea întunericului am auzit primele focuri de armă. Am privit către hotelul Athénée Palace și am văzut foc la gura țevii de la fereastra unei încăperi. Rețin că militarii din două TAB-uri au deschis focul spre acea cameră, însă, practic, a fost lovită de gloanțe toată fațada hotelului. Imediat s-au deschis focuri de armă și de pe clădirea CC, către blocul de vizavi și către Muzeul de Artă. Personal, eu nu am observat ca din aceste două clădiri să tragă cineva... În clădirea CC erau foarte mulți civili din rândul manifestanților care aveau asupra lor pistoale-mitralieră. În interior se aflau ofițeri MApN și militari în termen, echipați de război. Am sesizat și prezența unor militari de la UM 0563, unde făcusem și eu armata. Atât militarii, cât și civilii înarmați, după deschiderea focului, se poziționaseră la ferestre, cu fața către piață și Muzeul de Artă și trăgeau la întâmplare, în toate clădirile din jur. Practic, dacă cuiva i se părea că vede o umbră sau o lumină aprinsă începea să tragă spre acel loc, fiind urmat de cei din jurul lui. Acest fenomen se petrecea și datorită propagării zvonului că în zonă și-au făcut apariția elemente teroriste, fidele încă regimului comunist, care pot deschide focul asupra revoluționarilor și armatei. Din ceea ce am văzut acolo am înțeles că nimeni nu asculta de ordinele vreunui organizator, civil sau militar, fiecare făcea ce voia sau trăgea la întâmplare... am fost de față când un locotenent s-a împușcat singur în picior... am vrut să urcăm la etaj pe scara mare, însă în timp ce urcam scările, de pe holul etajului 2 s-a deschis foc asupra noastră. O femeie și doi bărbați care erau în fața mea au fost împușcați, fiind răniți grav. Pe unul din bărbați am încercat să-l trag în jos pe scară, gemea foarte tare. Celălalt bărbat și femeia nu mai mișcau. Am încercat și eu să-mi procur o armă, am luat legătura cu un ofițer de tancuri îmbrăcat în combinezon negru, însă nu avea nici o armă pe care

să mi-o distribuie. Atunci am dat ideea de a-mi lua armament din incinta Direcției a V-a. Sergiu Nicolaescu ne-a dat aprobare să mergem în clădirea Direcției a V-a și să aducem armament. Am plecat cu ofițerul de tancuri, iar în clădirea Direcției a V-a am luat legătura cu un ofițer MApN și cu militarii care preluaseră clădirea. De la rastele ni s-au dat mai multe pistoale-mitralieră și o ladă cu muniție. Nu s-a întocmit nici un act cu ocazia preluării armelor. Am ieșit cu armele, prin curtea Direcției a V-a, cu intenția de a merge înapoi în CC. Când am ieșit din curtea Direcției a V-a spre noi s-a deschis foc de armă. Trăgeau atât civilii, cât și militarii amplasați în clădirea CC. Am strigat să nu se mai tragă asupra noastră, focul a încetat și am observat că ofițerul de tancuri fusese rănit la genunchi. După ce l-am transportat pe ofițerul de tancuri în clădirea CC, am observat că în clădirea CC, la intrarea de la poarta C, erau legați cu mâinile la spate șase bărbați, civili, bătuți, cu tumefacții la nivelul feței. Despre aceștia militarii spuneau că sunt teroriști prinși în clădirea CC. Nu aveau asupra lor arme sau alte obiecte și mărturiseau că nu sunt teroriști și că de fapt veniseră la furat. Asupra lor se găsiseră pixuri, stilouri și alte bunuri pe care le sustrăseseră mai devreme din încăperile CC. Dimineața, pe 23.12.1989, am aflat că într-un birou de la UTC a fost prins un terorist. M-am dus să văd despre ce este vorba și am constatat că acolo se ascunsese un milițian de la Circa 1, rămas din dimineața de 22.12.1989. Cu acesta s-a lămurit problema, iar muniția lui era completă... am rămas în clădirea UTC până la 28.12.1989. Într-una din aceste zile, la etajul 2 se afla un civil înarmat care trăgea mai mereu cu pistolul-mitralieră, fără rost. Din cauza lui, de mai multe ori s-a deschis focul spre noi dinspre clădirea CC. Am insistat să i se ia arma, existând pericolul să fim împușcați din cauza lui. Îl bănuiesc pe acest individ că a tras asupra celor trei persoane pe scările CC. Acesta ocupase camera bufetului de la etajul 2, de unde se deschisese focul... Doresc să menționez un aspect care cu siguranță a dus la rănirea unor persoane la CC. Dan Iosif, care era un fel de conducător în acele zile,

a avut inițiativa ca, pe timpul nopții, pe holurile CC să se planteze sticle goale care în eventualitatea apariției vreunui intrus erau dărâmate, anunțând în acest fel gărzile civile sau militare. La căderea sticlelor se deschidea automat foc în direcția respectivă, fără somație sau alte verificări. Multe astfel de sticle au fost puse în subsolul CC, de unde se auzeau periodic focuri de armă."

Recitind declarațiile de mai sus îmi vine din nou să spun: Doamne, dacă n-ar fi de plâns, ar fi de râs! Cred că haosul acelor momente e de neegalat. Totodată, sunt convins că, fără psihoza securist-teroristă, nimic de acest gen nu ar fi existat. Toți acești civili și militari credeau sincer că teroriștii există și s-au implicat eroic în lupta împotriva lor. În realitate, au luptat între ei, suspectându-se și împușcându-se reciproc. Cititorule, dacă în acele zile te-ai fi aflat în interiorul fostului CC, probabil ai fi reacționat similar. Despre psihoză, în general, am purtat discuții cu specialiști, iar aceștia mi-au confirmat că persoanele aflate sub imperiul unei astfel de reacții psihice sunt capabile de cele mai ilogice comportamente în condiții de stres. În cazul unor conjuncturi ieșite din comun, cum sunt cutremurele, bombardamentele sau conflictele armate violente, cele mai multe persoane nu compensează în suficientă măsură suprasolicitarea emoțională. Se rupe astfel echilibrul dintre inhibiție și excitație și se intră într-o stare crepusculară pe fondul căreia oamenii sunt capabili de gesturi paradoxale.

Martor Langu Vasile: „În decembrie 1989 eram subofițer la UM 01060 București. În după-amiaza de 22.12.1989 s-a dat ordin de deplasare fără a ne fi comunicată misiunea. Am ieșit cu primul tanc, iar tancurile au intrat în Piața Palatului pe mai multe străzi, oprindu-se în fața palatului, o parte cu fața către palat și o parte cu fața către CC. Tancul în care mă aflam era dispus cu fața către CC. (...) Am fost atenționat că se trage de la etajele superioare ale CC, ocazie cu care am remarcat foc la gura țevii la nivelele superioare ale CC... Îmi amintesc că la 23.12.1989 am deschis focul asupra clădirii roșii, aflată în apropierea Direcției a V-a... Tot la 23.12.1989, locotenentul P trebuia să se deplaseze cu tancul

în fața Direcției a V-a și să execute foc cu două lovituri de tun în interior. Deoarece mecanicul conductor a refuzat să se apropie cu tancul de clădire, mi s-a ordonat mie să conduc acel tanc. Am acceptat, am urcat pe tancul respectiv, am ajuns în fața Direcției a V-a, unde locotenentul P a tras două lovituri de tun pe o fereastră de la demisol. Cauza tragerii a fost că se zvonea că acolo se ascund teroriști. Imediat după aceasta am format o echipă și ne-am deplasat pentru a verifica ce se află în interiorul clădirii Direcției a V-a. Fiindu-ne frică de ceea ce am putea găsi în interior, am aruncat două grenade pe fereastră și am intrat imediat după explozie. Am controlat pe rând încăperile. În clădire se vedeau urmele de gloanțe trase din afară, însă nu am remarcat nici un tub de cartuș care să ateste că de acolo ar fi tras cineva. Ne-am deplasat până la etajul 1. La întoarcere, m-am apropiat de ferestrele din spate ale unui birou și am văzut că în blocul de vizavi o doamnă îmi făcea semn să mă uit în jos. Astfel, am remarcat că la un metru sub fereastră se afla acoperișul unui garaj pe care se găsea o persoană decedată. Am coborât pe garaj și l-am dat jos pe cel împușcat. Cu această ocazie am remarcat că, practic, era tăiat pe jumătate la nivelul bazinului. Consider că rana putea fi provocată doar de armamentul greu de pe tanc sau TAB. Pe decedat l-am depus pe trotuar lângă clădire. Am mai observat pe peretele unde se afla și fereastra urma rafalei care probabil îl lovise. După direcția de tragere, acesta nu putea fi împușcat decât de tancurile aflate mai departe de clădire, în timp ce se afla lângă fereastra pe care a căzut și al cărei pervaz era murdar de sânge... La 23.12.1989, mă aflam în tanc și am primit ordin de la S să dau tancul înapoi pentru că a fost minat. Am executat manevra ordonată. Când am ieșit din tanc am aflat că doi indivizi au pus un pachet pe șenila tancului, amândoi fiind împușcați de către S. Mai târziu s-a aflat că de fapt era vorba despre geanta unor reporteri și nicidecum despre o mină... Pe 23 sau 24 decembrie 1989 s-a tras asupra noastră cu o mitralieră de calibru mare. Am intrat imediat în tanc să depistăm de unde se trage, dar tirul nu s-a repetat. După revenirea

în unitate, colegul meu, aflat într-un tanc alăturat, mi-a povestit că se bucură enorm că nu m-a omorât deoarece rafala respectivă a fost trasă de el cu mitraliera de pe tanc. Mi-a povestit că în momentul în care a intrat în tanc s-a dezechilibrat și a acționat trăgaciul mitralierei antiaeriene care s-a rotit trăgând o rafală în plan orizontal. Consider că este posibil ca proiectilele trase să fi lovit manifestanți... la un moment dat, cineva a găsit o geantă lângă bordură și mai mulți am tras asupra ei cu mitraliera de pe tanc, fără să calculăm că ricoșeurile ar putea lovi populația civilă."

O analiză superficială a declarației ar duce imediat la concluzia vinovăției acestor militari. Însă, dacă se analizează profund și în ansamblu, concluzia nu mai e atât de tranșantă. Militarii tanchiști nu numai că nu erau instruiți pentru lupta de stradă în care au fost implicați la ordin superior, dar erau inclusiv convinși că în jurul lor mișună „securist-teroriștii" care vor să-i omoare, astfel încât au reacționat exact precum o arată declarația. Din punctul lor de vedere au reacționat firesc. Punctul de vedere al persoanelor împușcate este cu totul altul. Cine are dreptate? Cine a greșit? Cum poate fi judecată cu obiectivitate o astfel de situație ? Ei bine, misiunea privind aflarea răspunsurilor corecte, în spiritul legii, o are magistratul însărcinat cu soluționarea unei astfel de spețe. Eu consider că vinovate sunt acele persoane care au generat întreaga conjunctură și astfel au făcut posibile astfel de scene groaznice.

Cu referire la cadrele Direcției a V-a a Securității, mult timp s-a spus că din interiorul sediului lor au deschis focul împotriva revoluționarilor aflați în apropiere. Nimic mai neadevărat, după cum o demonstrează inclusiv precedentele două declarații. Practic, cu mult timp înaintea declanșării focului în zonă, sediul Direcției a V-a a fost părăsit de cadrele Securității, fiind ocupat de militari ai MApN și de civili înarmați, cu toții implicați în numeroase situații de foc fratricid.

Martorul Stoica Iulian, fost director general al Bibliotecii Centrale Universitare, a declarat următoarele: „Lumea a venit în număr mare în piață, într-o bucurie imensă, și nimic nu prevestea

ce urma să se întâmple; cred că în jurul orelor 14.00–15.00 în piață și-au făcut apariția și tancurile armatei, în scopul protejării. Sau așa am crezut eu, pentru că, după ce s-a întunecat, afară au început împușcăturile. Eu nu am putut localiza de unde au început tragerile pentru că temerea era mult prea mare și cu toții ne adăposteam, chiar ne culcam la pământ. Însă am putut observa că forțele militare existente au început o ripostă susținută. Nici astăzi nu știu împotriva cui. Din păcate se trăgea puternic asupra clădirii în care se afla BCU, tezaur de cultură și depozit al unor valori culturale inestimabile. Mi-am luat inima în dinți și am coborât în stradă în încercarea de a opri tirul asupra acestei clădiri. L-am întrebat pe primul militar, un soldat, de ce trage asupra clădirii bibliotecii și mi-a spus că din ordinul ofițerului care se afla prezent acolo, maior Mureșan. Ulterior, am auzit că a devenit general pe probleme de cultură. Am văzut multe tancuri aliniate în acel sector, toate cu fața spre bibliotecă. Am mers la acest ofițer și i-am reproșat că trage asupra bibliotecii, însă acesta a replicat, adevărat sau mincinos, nu pot să-mi dau seama, că nu cunoaște ce adăpostește respectiva clădire și că de acolo s-ar fi tras asupra militarilor. L-am rugat să transmită prin stație tuturor echipajelor din tancuri să înceteze focul, însă acesta a afirmat că, și dacă ar face-o, nu l-ar asculta nimeni. În prezența mea ofițerul a ordonat prin stația tancului său celorlalte echipaje să oprească tragerea, însă nu cunosc dacă apelul era și transmis sau dacă sistemul funcționa, deoarece nu a avut nici un efect, toate echipajele continuând să tragă. S-a tras asupra bibliotecii cu tot armamentul din dotare, mă refer aici atât la mitraliere, inclusiv cea de calibrul mare, cât și cu tunul de pe tanc. Am întrebat personal și alți militari, mergând de la tanc la tanc, de ce doresc să distrugă aceste valori, însă mi s-a răspuns cu insolență: «Domnu', nu stați dvs. pe tanc la noapte, eu stau pe tanc, decât să plângă mama mai bine să plângă mă-sa, facem noi liniște». Disperat că nu reușesc să opresc tirul am mers personal până la intrarea C din clădirea CC și am mers până în holul central unde am fost oprit de militari și de civili înarmați.

Deși am precizat scopul venirii mele, mi s-a spus că este periculos să ajung la etajul 7 unde sunt cei care pot lua decizii și că nu mă sfătuiesc să merg la acel nivel, deoarece pot fi împușcat. Am scris atunci pe o bucată de hârtie ruptă dintr-un sac ce conținea pufuleți următoarele cuvinte: «se distruge o bogăție națională, ordonați oprirea focului». Am încercat să transmit acest mesaj militarilor pentru a fi dus la cei care iau decizii. Un militar a preluat hârtia, însă altul l-a atenționat că riscă enorm să fie împușcat și atunci s-a renunțat la orice demers. Am lăsat hârtia militarilor în speranța că mesajul va fi dus celor care coordonează acțiunea și m-am îndreptat spre ieșirea principală. Ușa din fier forjat rămânea închisă, dar fereastra era deschisă și puteai comunica cu exteriorul. Așa l-am întâlnit pe regizorul Sergiu Nicolaescu, aflat în stradă de partea cealaltă. Îl cunoșteam, și am remarcat că purta pantaloni militari bufanți și o tunică de tip militar, iar la gât avea un pistol de tip mitralieră. I-am adus la cunoștință și acestuia, într-un gest de disperare, că se distruge o avuție națională și l-am rugat să intervină pentru a opri tirul asupra imobilului BCU. Mi-a răspuns: «Ce știi dumneata, vin asupra Bucureștiului câteva regimente, nu ne arde de focul de aici». Așadar nu am rezolvat nimic și m-am întors către BCU cu dorința de a intra, însă nu am mai putut, bucăți din zid cădeau în urma tragerilor, iar acoperișul ardea. Deoarece nu mai puteam intra, am plecat acasă. De aici am sunat de câteva ori la pompieri și am sesizat nenorocirea, însă mi s-a răspuns că nu lucrează sub gloanțe. A doua zi, 23.12.1989, în jurul orei 12.00, am revenit la sediul bibliotecii și am găsit un dezastru. Rafturi întregi cu cărți erau mistuite de incendiu, însă cenușa păstra forma volumelor inițiale. Am chemat pe MR, HP și alți câțiva angajați, și am inspectat biblioteca și am făcut o constatare a prejudiciului. În acel moment nu se mai trăgea, dar mai ardea lemnul în pod. Am remarcat că, sporadic, se trăgea din direcția Palatului Regal asupra bibliotecii și chiar câteva gloanțe mi-au șuierat pe la ureche. Consider că aceste trageri au fost urmate de apariția noastră la nivelul podului. Părea că se trage din aripa aflată în apropierea

hotelului Athénée Palace, respectiv Bulevardul Ştirbei. Împreună cu cei menţionaţi mai sus, cu mijloace minime, respectiv cu apa de la hidranţii fără presiune am reuşit să stingem focarul care mai exista. Din păcate, pagubele sunt iremediabile, întrucât s-au distrus circa 500 000 de volume valoroase, de exemplu: întreaga bibliotecă Maiorescu, saci întregi cu corespondenţă Coşbuc, perioada românească a lui Mircea Eliade şi altele. Nu cunosc nici astăzi, după atâţia ani, cine au putut fi aşa-numiţii terorişti."

Martor Ştefan Marian: „În decembrie 1989 eram comandantul Batalionului 2 Tancuri din UM 01060 Bucureşti. În seara de 22.12.1989, în jurul orelor 19.00, am primit ordin de la comandamentul unităţii pentru apărarea noii conduceri a statului, care în acel moment îşi desfăşura activitatea în sediul fostului CC. Pentru îndeplinirea acestei misiuni, subunitatea pe care o comandam urma să pătrundă în Piaţa Palatului... ca semn de recunoaştere între noi şi forţele care acţionau deja în piaţă a fost stabilit drapelul de stat al României, cu stema decupată. În ce priveşte inamicul, nu mi s-au făcut precizări concrete. Tot ceea ce ni s-a spus a fost că forţe ostile noii puteri, Securitate şi trupe speciale, dar şi din exteriorul ţării, au atacat sediul noii conduceri a statului... În momentul în care am pătruns în piaţă, priveliştea era dezolantă. Palatul Regal avea faţada ciuruită de gloanţe, pe alocuri era afumată, iar majoritatea ferestrelor erau sparte. Cupola stângă a Bibliotecii Centrale Universitare arsese în întregime şi încă mai fumega. Blocul din faţa fostului CC avea incendiate ultimele două etaje. Populaţia din piaţă se compunea atât din persoane civile, unele înarmate, cât şi din militari. Pe tot parcursul deplasării pe strada Oneşti, cât şi pe timpul intrării în piaţă se auzeau puternice focuri de armă şi am văzut mulţi civili înarmaţi şi militari trăgând în special în direcţia Palatului Republicii... am dispus tancurile din subordine cu frontul către palat... atitudinea civililor faţă de noi era mai mult decât pozitivă, însă prin acţiunile lor haotice şi prin faptul că mai toţi doreau să urce pe tancuri a fost imposibil să realizez un dispozitiv de luptă organizat şi eficient...

La un moment dat, imediat după sosirea noastră în piață, s-a tras asupra locurilor indicate de către civili ca fiind pozițiile de tragere ale celor ce-i terorizau pe revoluționari. La scurt timp, constatând netemeinicia cererilor acestora, cât și riscul implicat de asemenea acțiuni, nu am mai angajat acest duel de foc cu obiectiv incert... Până în dimineața zilei de 23.12.1989 am fost martorii unui spectacol incredibil. Se trăgea din toate locurile și în toate direcțiile. Cu toate acestea, mulțimea nu părăsea piața. În tot acest timp, nu am identificat nici un posibil inamic... erau suficiente câteva focuri de armă trase de unul cu mai multă inițiativă, dar mai puțină stăpânire de sine, că se și pornea o adevărată canonadă. Acest scenariu s-a repetat toată noaptea de 22/23.12.1989, dar și în cursul zilei de 23.12.1989... În ziua de 23.12.1989 și noaptea care a urmat, confuzia nu s-a risipit. Ea a fost întreținută de incertitudinea deja existentă și de lipsa precizărilor de la eșaloanele superioare. Confuzia a fost amplificată de zvonurile care circulau prin mijloacele de informare în masă și chiar prin rețelele noastre militare. Aceste zvonuri erau tot mai neliniștitoare; printre altele ni s-a comunicat că este foarte posibil un atac cu elicoptere de luptă și cu tancuri îndreptat împotriva noastră. S-a mai spus că în piață va fi parașutat un desant aerian aparținând unei puteri străine, iar că din depozitul UM 01012 București s-a sustras o mare cantitate de explozibil cu scopul minării tancurilor din piață. De la comandantul unității am aflat că cei aflați în cazarmă rezistă cu greu atacurilor executate cu mașini de luptă, de forțe puternice."

Și prin această declarație se demonstrează că uneori militarii au executat fără strop de discernământ „ordinele" date de simpli civili. În aceste condiții, a fost firesc să existe un „spectacol incredibil", după cum a spus martorul.

Martor Bălașa Gheorghe: „În noaptea de 23/24.12.1989, în jurul orelor 23.00, mă aflam în clădirea fostului CC, la parter... Tot aici se afla o bancă pe care stătea un militar cu gradul de caporal. Pe acel hol, la geamuri, se mai aflau militari care asigurau apărarea. Eu și acel caporal asiguram împreună, cu schimbul,

apărarea la intrarea spre holul din corpul B. Amândoi eram înarmați. La un moment dat, din celălalt capăt al holului cineva a strigat: «Caporal! Vezi că vine spre tine un pușcaș! Ai grijă unde îl pui!»... Prin lumina obscură de pe hol l-am văzut pe acel militar trecând pe hol în poziția târâș, în dreptul geamurilor. Unul din soldații de la geamuri i-a spus acestuia: «Ridică-te, mă, că nu trage nimeni și mergi normal!». Acesta nu s-a ridicat, continuând să meargă târâș până ce a trecut de porțiunea gemurilor, când s-a ridicat în picioare... Când a ajuns în dreptul caporalului A, a deschis foc împotriva acestuia, doborându-l. Precizez că A stătea pe bancă, iar pistolul-mitralieră era lăsat pe picioare, cu piedica pusă. Caporalul A nu a purtat vreo discuție cu soldatul M și nici nu a avut arma îndreptată spre acesta. Eu și fiicele mele am rămas îngroziți... În momentul următor, soldatul M a spart geamul de la holul B și a pătruns acolo abandonând arma, apoi s-a predat... După ce a abandonat arma a început să plângă."

Martor Răileanu Gabriel: „Am participat la asaltul și apărarea CC, în data de 22.12.1989... am pătruns în clădirea CC la orele 18.00, la parter, unde am ocupat camera de emisie-recepție TV. Am asigurat condițiile necesare transmiterii emisiunii TV de la carul de reportaj aflat în mijlocul pieței. În timpul nopții de 22/23.12.1989 evenimentele care s-au derulat au fost foarte dure și tragice, deoarece s-a tras simultan și din holul parterului, dar și prin fereastra camerei. În urma acestor focuri au murit trei oameni. Doi au fost împușcați în momentul când, din cauza fricii, au fugit pe fereastră. În momentul când coborau pe scara de acces din exterior, în interiorul curții din spatele clădirii, au fost împușcați. Cel de-al treilea a fost împușcat în timp ce se afla în spatele meu."

Această declarație m-a ajutat să dezleg un mic mister. Mai mulți martori credibili au relatat că în noaptea de 22/23 decembrie au văzut „teroriști" împușcați în timp ce escaladau un perete exterior al sediului CC. S-a dovedit că „teroriștii" erau de fapt civili înarmați care, intrați în panică, au hotărât să se salveze prin exteriorul clădirii, decizia fiindu-le fatală.

Martoră Băcanu Daniela: „Pe data de 22.12.1989, în jurul orelor 11.00, m-am dus în Piața Revoluției... Cu greu am reușit să ajung în dreptul intrării principale a CC... În aceeași zi, în jurul orelor 18.00, m-am dus din nou în Piața Revoluției ca să cumpăr ziare... Pe la orele 23.00 m-am întors în dreptul restaurantului Cina ca să le duc pachețele cu mâncare soldaților care erau cu tancuri în Piața Revoluției. La un moment dat, în timp ce stăteam lângă un tanc, a apărut la un geam al bibliotecii un bărbat cu un steag în mâini, dar l-au împușcat... Împreună cu alți colegi m-am dus la TVR, să ajutăm acolo. Ne-am dat seama că oamenii nu au ce să caute pe stradă pentru că erau împușcați, marea majoritate a lor din greșeală... Ne-am oprit lângă hotelul Lido pentru că se trăgea din toate direcțiile și nu puteam trece. Cu greu am reușit să ajungem în dreptul Societății Franceze... am ajuns lângă librăria Crețulescu, unde era plin de soldați. Ne-am ascuns în spatele coloanelor și așteptam să se facă liniște ca să plecăm acasă. Când au încetat, am ieșit câțiva de după coloane, dar cu o rafală ne-au nimerit pe toți... cu o mașină de pompieri am fost transportați la spitalul Colțea."

Martor Butuza Iosif: „Pe data de 23.12.1989, ca urmare a apelurilor repetate adresate la TVR pentru ca cetățenii țării să se deplaseze la București, fiul meu BS a hotărât să se deplaseze cu mai mulți consăteni în București... s-au deplasat spre București cu trenul accelerat Baia Mare–București... până pe data de 27.12.1989 nu am știut nimic concret despre fiul meu... Ulterior am aflat că fiul meu și prietenii lui se aflau în noaptea de 24.12.1989 în Piața CC, când la un moment dat s-a deschis focul asupra lor de pe un TAB, ocazie cu care fiul meu a fost rănit prin împușcare... fiul meu se afla într-o stare foarte gravă, având mâinile și picioarele paralizate, iar în spital timp de cinci zile nu a primit apă și mâncare. Prezenta o rană la nivelul coloanei vertebrale, secțiune de măduvă, glonțul ricoșând sub piele până la maxilarul inferior drept, unde a rămas până când fiul meu a fost înmormântat... Am aflat faptul că în momentul în care fiul meu

a fost adus la spitalul Gheorghe Marinescu a fost primit și tratat cu ostilitate de către angajații spitalului. Cineva ar fi spus: «Ăstuia nu-i dați nici mâncare și nici apă pentru că este terorist și a tras de pe Comitetul Central!» (...) Am aflat de la PA, studentă la medicină, că în perioada în care a fost internat, fiului meu nu i s-au dat hrană și apă, iar personalul spitalului a făcut glume batjocoritoare și umilitoare la adresa sa. Pe data de 05.01.1990, fiul meu a decedat... am mai aflat faptul că în momentul în care a fost adus la spital a fost interogat cu privire la motivele pentru care se afla adus aici... observând două urme transversale la nivelul abdomenului, impregnate în piele, am presupus că fiul meu a fost lovit cu un obiect elastic de către persoanele care l-au interogat."

Martoră Popescu Ana: „În legătură cu Butuza S., decedat la Revoluție, arăt că la 26.12.1989 m-am dus la spitalul Gheorghe Marinescu cu vărul meu... Într-un salon erau patru sau cinci paturi, un pat fiind ocupat de Butuza S. În ziua în care l-am cunoscut era perfect conștient. M-a impresionat atitudinea negativă pe care o avea o parte din personalul medical, precum și o parte dintre pacienți, instigați de cadrele medicale, care au generat zvonuri cum că tânărul ar fi fost terorist, spunând ei că numai teroriștii au fost în focul luptei și ca urmare numai ei puteau fi împușcați – ilogic. Era singur, fără cunoștințe și prieteni. Era împușcat în coloana vertebrală, ca urmare era în imposibilitate să se miște, să mănânce singur, să-și facă necesitățile... nu îl prea îngrijea nimeni... nu am crezut nici o clipă că ar fi fost terorist... Sergiu era ca orice tânăr, ușor naiv... Ceea ce m-a impresionat a fost modul în care îi trata pe cei care îl considerau terorist, fără să le riposteze, fără să-i urască chiar. Nu știu dacă oricine ar fi fost capabil de asemenea sentimente față de niște oameni nedrepți, limitați... Mi-a povestit că a venit în București cu un ajutor de medicamente, împreună cu mai mulți prieteni... Nu era conștient de gravitatea leziunii, mi-a spus că de abia așteaptă să se facă bine și să deschidă un restaurant, să ne pregătească el mâncare... Ulterior, starea lui s-a înrăutățit... În ziua de 05.01.1990 a decedat."

Sunt în mod deosebit cutremurătoare ultimele două declarații! Măcar de-ar fi fost singurele de acest gen, dar au fost și altele similare. Toate persoanele catalogate în mod absurd că ar fi fost „teroriste" au avut parte de tratamente oribile. În această situație particulară, vedem cum unele cadre medicale au uitat că prin jurământul lui Hipocrat s-au angajat să-și dedice viața „în slujba umanității". Păcat!

Martor Băcioiu Victor: „În decembrie 1989 eram militar la UM 01877 Pantelimon... La 22.12.1989 am fost scoși din unitate și am mers la o unitate de tancuri din comuna Pantelimon... În camioane eram aproximativ 150 de militari în termen... După ce s-a înserat am plecat în Piața Palatului. Asupra noastră aveam pistoale-mitralieră cu câte patru încărcătoare și 120 de cartușe, muniție de război. Am ajuns în Piața Palatului pe înserat... Mi s-a ordonat ca împreună cu un alt coleg, BC, să mergem în hotelul Ambasador, la etajul 11, să supraveghem acoperișurile din zonă... Am auzit focuri de armă dinspre hotelul Lido. Am luat ca țintă acoperișul și am tras fără o țintă precisă spre hotelul Lido. La puțin timp, am sesizat că s-a deschis focul înspre noi din partea dreaptă, dinspre cinematograful Patria. Din câte știam, în zona Patria se aflau militari în termen... după un timp am simțit că-mi curge sânge de la piciorul drept. Colegul meu B mi-a spus că a fost rănit în zona palmei drepte."

Martor Nicolescu Dan: „Sunt recepționer la hotelul Ambasador. La 23.12.1989 eram la serviciu, iar în jurul orelor 17.30 au venit în hotelul nostru circa 50 de militari, conduși de ofițeri. Comandantul lor a solicitat să intre în hotel cu militarii, spunând că hotelul nostru este cea mai înaltă clădire din zonă. Au pătruns în hotel, o parte au fost cazați în camerele de la etajul 2, iar ceilalți au urcat la etajul 11, ocupând poziții în camere și pe cele două terase ale hotelului. De pe aceste terase se observă toată Piața Palatului, hotelul București, hotelul Lido etc. Nu îmi amintesc ca până la venirea militarilor în hotel să se fi tras în zonă... cunosc faptul că și în hotelul Lido se găseau militari. Știu aceasta pentru

că noi ţineam în permanenţă legătură cu hotelul Lido şi ne comunicam reciproc ce se întâmplă în hotelurile noastre... după ce s-a înserat a început să se tragă cu arme de foc în stradă şi din hotel. De la începerea tragerilor şi până s-a luminat de ziuă s-a tras în continuu. În stradă se auzeau şi mitraliere grele... doi dintre militarii care luptaseră pe terasă au fost răniţi... Precizez că, odată cu cei doi militari răniţi, salvarea a transportat şi o fată care fusese împuşcată în cap, în faţa hotelului nostru."

Martor Borcilă Constantin: „Sunt militar în termen la UM 01877 Bucureşti. La 22.12.1989, împreună cu plutonul de intervenţie, am fost trimişi în Piaţa Palatului... ne aflam pe terasa hotelului Ambasador... am tras două încărcătoare spre hotelul Lido, când am simţit o arsură la mâna dreaptă... Astăzi, 02.04.1990, revăzând locul unde am fost rănit la mână, am constatat că balustradele celor două terase ale hotelului Ambasador prezintă urme de gloanţe şi se observă clar că aceste urme au fost create dinspre clădire spre exterior. De asemenea, am mai constatat că clădirea cinematografului Patria este mai puţin înaltă decât terasele unde am fost răniţi şi nu ar fi fost posibil ca eu şi B să fim împuşcaţi de un trăgător de pe sau din clădirea respectivă..., singurii trăgători aflaţi în partea noastră dreaptă (de unde am fost împuşcaţi) au fost colegii noştri care aveau poziţii de tragere pe cea de-a doua terasă... Până astăzi, eu nu am ştiut că şi în hotelul Lido s-au aflat militari în noaptea de 23/24.12.1989."

Martor Buga Mircea: „În 1989 eram director la UCECOM... Despre evenimentele din 22.12.1989 am aflat urmărind transmisiunile TV. În după-amiaza de 22.12.1989 am pregătit materialele sanitare într-o furgonetă Dacia, iar eu am hotărât să ne deplasăm la sediul CC... am hotărât să mă alătur revoluţionarilor şi am primit în dotare puşcă-mitralieră şi muniţia aferentă de război. În dimineaţa de 23.12.1989 din subsol a început să iasă un fum abundent, răspândindu-se zvonul că suntem gazaţi... o grupă de cinci persoane, militari şi civili, au pătruns în subsol şi au revenit cam după o oră prin bucătărie, fiind acoperiţi din creştet şi până

la picioare cu un praf de culoare albă... În jurul orelor 22.00 lumina s-a stins de mai multe ori, fără a se întâmpla nimic deosebit. În jurul orelor 22.30, în timp ce lumina era stinsă, am avut o presimțire că se va întâmpla ceva și m-am aruncat la pământ. Aproape imediat în încăpere s-a deschis focul în rafale lungi... Lumina s-a aprins din nou și am constatat că în încăpere se aflau mulți răniți civili, unii în stare gravă. Am procedat la strângerea răniților și a decedaților, iar în jurul orelor 23.00 lumina s-a stins din nou și s-au auzit două–trei focuri de pistolet. S-a deschis ușa de la bucătărie, iar o persoană a strigat «Nu trageți!», iar în holul unde ne aflam a pătruns un bărbat înarmat... am constatat că era Dan Iosif... În momentul în care mai mulți brancardieri au ajuns pe hol s-au auzit sunete specifice luptei corp la corp, după care s-a deschis focul atât înspre holul infirmeriei, cât și spre holul mare în care mă aflam... Am simțit o arsură în zona șoldului drept, constatând că am fost împușcat de luptători aflați în fața mea, în urma ordinului dat de colonelul Popescu, concomitent cu ordinul de a stinge lumina, ordinul sunând «Foc, teroriștii!». Cu ocazia rănirii mele am căzut peste un morman de farfurii și sticle de apă minerală... La momentul aprinderii luminii, aflându-mă sub masa din centrul încăperii, am fost somat cu arma la cap de către un CFR-ist pentru a preda arma... Într-un moment de acalmie, am fost ridicat de patru brancardieri, iar în momentul în care am ajuns în capătul holului, s-a deschis focul asupra noastră dintr-o direcție necunoscută. Trei dintre brancardieri au fost împușcați mortal... o parte dintre răniți, printre care și eu, am fost urcați într-un autobuz și duși la spital. Pe traseu, în dreptul restaurantului Scala, s-a deschis foc asupra autobuzului, fiind împușcați mortal șoferul și ocupanții locurilor din stânga, iar medicul însoțitor, o femeie, a fost rănită în zona pieptului. Ulterior, un militar a condus autobuzul la spital."

Martor Caralin Florin: „La 22.12.1989 am fost la servici [*sic*], iar apoi am plecat în centru, la Piața Palatului... Pe la orele 18.00–19.00 s-au auzit împușcături în subsolul Palatului, după

puţin timp şi de la Muzeul de Artă. Au început mai multe împuşcături, eu m-am retras lângă o maşină a TV, unde un bărbat mi-a arătat că se trage de pe Muzeul de Artă. Acest bărbat a propus să mergem cu toţii sus pe acoperiş, ne-am dus la intrarea în muzeu, am urcat pe scări, unde am văzut mai mulţi tineri. Când urcam pe scări am văzut cam patru–şase tineri care coborau un om pe scări, care îmi amintesc că era îmbrăcat în costum de armată, plin de sânge pe faţă. Am urcat cu alţi tineri pe acoperiş, printr-o aerisire. Când am ajuns sus, se auzeau împuşcături foarte aproape; ne-am deplasat să vedem de unde se trage, am ajuns cam la capătul acoperişului, nu am văzut pe nimeni, ne-am întors la mijlocul clădirii şi atunci ne-am dat seama că trăgea numai armata de jos. Eu am luat o perdea lungă pe care am găsit-o acolo, iar un băiat a luat un steag. Am ieşit la marginea acoperişului şi am fluturat perdeaua, iar celălalt steagul. Armata de jos a pus reflectoarele pe noi, iar la megafon a început să se strige să nu se mai tragă pentru că sus sunt tineri revoluţionari. După câteva secunde a început iar să se tragă."

Martoră Şoancă Maria: „La 26.12.1989 l-am auzit pe Condoiu Daniel strigând prin geamul de la bucătărie «Teroriştii, teroriştii!». L-am întrebat ce s-a întâmplat. Tot el «teroriştii, teroriştii!! Sunt pe scară, au încercat să pătrundă în casă!». Oricine îşi poate aminti atmosfera zilelor Revoluţiei, afară se trăgea, toţi eram suspicioşi, temători, îngroziţi, în stare de stres. Din aceste motive nu am îndrăznit să ieşim. Puţin mai târziu am aflat de la un vecin că la uşa doamnei Condoiu fusese o femeie."

Această declaraţie îmi aminteşte de un episod trăit personal, petrecut în imobilul unde locuiam în decembrie 1989. O vecină de palier, aflată sub imperiul psihozei, la 24 decembrie, pe timp de zi, a început să urle: „Vin teroriştii! La 22 (numărul imobilului de vizavi) au intrat şi i-au împuşcat pe toţi!" Urmarea a fost că ne-a cuprins spaima pe toţi cei din imobil, mai ales pe cei de la parter, care s-au refugiat la etajele superioare. Nu a fost nici un terorist, desigur, iar după Revoluţie vecina respectivă nu-şi

putea explica de ce a avut ieşirea isterică. Dacă tot am adus vorba de trăirile personale din decembrie 1989, mai amintesc un episod petrecut în aceeaşi zonă a Timişoarei. La un moment dat, la 24 decembrie, s-a spus că au fost văzuţi terorişti ieşind prin ferestrele subsolului înalt al Şcolii Populare de Artă. Imediat s-a decis ca în dreptul fiecărei ferestre să fie descărcată o remorcă de pământ, ca să „putrezească şobolanii nenorociţi de terorişti". Apoi, prin februarie 1990, s-a dat la o parte pământul crezându-se că vor fi descoperite cadavrele ticăloşilor, însă, spre dezamăgirea tuturor, „teroriştii au reuşit să scape cumva". Nimeni nu şi-a pus problema că n-ar fi existat terorişti, toată lumea credea că erau superluptători capabili inclusiv de minuni.

Martor Puiu Romulus: „În decembrie 1989 eram căpitan la UM 01026. La 22.12.1989 m-am deplasat cu o companie de misiuni speciale la fostul sediu al CC. Am ajuns până să se întunece în Piața Palatului, în jurul orelor 17.00... am pătruns în CC unde se aflau numeroşi civili. Am căutat un element de conducere printre civili, însă era debandadă, nu aveam cu cine discuta. La etajul 6 al CC am constatat că mulți civili erau înarmați. Nu știu de unde aveau arme, dar am dedus că erau din rastelele Gărzilor Patriotice, care erau deschise și se vedea că lipseau arme. În magazia de arme se aflau civili. Le-am cerut să sisteze repartizarea armelor către civili. Am format din civilii înarmați două grupe pentru a asigura paza platformei acoperișului. Apăruseră zvonuri despre teroriști, însă nu pot preciza de unde au apărut, auzeam la televizor, dar și de la diferiți civili care se prezentau la intrarea în CC... seara și-a făcut apariția și comandantul regimentului cu alte forțe. La sosirea acestora s-a tras intens spre ei. Am auzit că s-a tras spre civilii din Piața Palatului dinspre Palatul Regal, blocul Romarta și Biblioteca Universitară. Personal, nu am identificat nici o locație din care să afirm cu certitudine că am văzut cum s-a tras asupra noastră. Civili înarmați trăgeau în exces spre direcțiile de unde credeau că s-a tras... am văzut cum un bărbat în haine civile de culoare maro înainta spre noi și în fugă trăgea de la șold spre holul

central. Am scos pistolul-mitralieră şi am executat un foc de armă spre cel în cauză. Au încetat imediat focurile de armă. Bărbatul respectiv a căzut la pământ, nu ştiu dacă era rănit sau decedat, deoarece am plecat în grabă pentru a lua legătura cu comandantul... toată noaptea am auzit focuri de armă de la etajele 1 şi 2... am făcut recunoaşteri prin împrejurimi... În noaptea de 24/25.12.1989 s-a prezentat la intrarea principală un ofiţer de securitate de la «trupe» care s-a prezentat maior P şi care a adus muniţie plutonului de militari de la Securitate, aflat la parterul clădirii... Am vorbit cu ofiţerul şi apoi l-am însoţit către comandantul plutonului de Securitate, pentru a-l recunoaşte. În timp ce ne întorceam spre hol le-am explicat celor de la plutonul de Securitate că mă îndrept spre ei, explicându-le situaţia. Am auzit un răcnet, urmat de sunetul specific dezarmării armelor. Instinctual am sărit spre militarii proprii şi la scurt timp am auzit focuri de armă din faţa mea. Acolo se afla [*sic*] plutonul de Securitate, militarii proprii şi civili înarmaţi. Mulţi dintre aceştia au deschis focul... Ofiţerul de Securitate şi alţi civili au decedat în urma acestui incident."

Martoră Buzea Mihaela: „Referitor la împrejurările decesului lui CM, am vorbit cu o tânără care mi-a spus că a fost de faţă când a fost împuşcat acesta şi mi-a relatat ce s-a întâmplat. Fiind întuneric, noapte, aceasta s-a aflat împreună cu mai mulţi bărbaţi la parterul CC. La un moment dat s-a anunţat că de la subsol vin terorişti. Auzind aceasta, mai mulţi bărbaţi din cameră, în jur de zece, printre care şi CM, au sărit de pe geamul camerei, fiind la parter. A mai spus că bărbaţii aveau arme la ei. Când cei zece bărbaţi au sărit pe geam, militarii care se găseau afară, crezându-i probabil terorişti, au început să tragă în ei, omorând pe loc nouă persoane şi rănindu-l pe al zecelea... tânăra mi-a mai povestit că a scăpat datorită faptului că a rămas în cameră, împreună cu alţi bărbaţi..."

Martor Cuiugan Aurel: „Fratele meu, ucis prin împuşcare la 23.12.1989, a stabilit o întâlnire cu un prieten în faţa hotelului Athénée Palace, în seara de 23.12.1989... La 25.12.1989, l-am

găsit pe fratele meu, mort la spitalul Colțea. Aici, mi s-a spus de către medic faptul că a fost adus rănit, în seara zilei de 23.12.1989, în jurul orelor 23.00... am discutat cu un tânăr care mi-a povestit că s-a aflat împreună cu fratele meu, amândoi înarmați, într-un dispozitiv de pază, la etajul 1 al Palatului Republicii... mi-a mai relatat că amândoi au fost dotați cu arme, că au fost înregistrați pe liste în momentul când au fost dotați cu arme și că fratele meu ar fi fost aproximativ la numărul curent 300."

Martor Zamfir Ștefan: „La 23.12.1989, am plecat de la domiciliul meu întrucât în zonă se trăgea cu arme de foc în toate direcțiile. M-am întors la domiciliu în jurul orelor 15.00 și am văzut că în jurul clădirii erau foarte mulți militari. Când am urcat în camera în care locuiam, am intrat și în podul blocului. Acolo am văzut un om, întins la pământ într-o poziție nefirească. M-am apropiat și am observat că era mort, prezenta o împușcătură în cap, deasupra ochiului, în zona frunții. Nu am găsit arme sau muniție asupra tânărului mort și consider că a fost împușcat în momentul în care s-a uitat pe luminatorul podului, întrucât militarii și civilii înarmați care acționau în stradă deschideau foc asupra celor care erau văzuți la geamurile clădirilor. În aceleași împrejurări s-a tras asupra mai multor apartamente din imobilul în care locuiesc."

Pe parcursul anchetei, am analizat toate versiunile privind fenomenul terorist din decembrie 1989. Așa se face că, undeva prin 2017, ne-a atras atenția faptul că în spațiul public a început să apară un personaj bizar care se autointitula „generalul de contraspionaj Ioan Gez" și care pretindea că știe toate secretele Revoluției din 1989, motiv pentru care, de frica asasinării, trăiește de mulți ani ascunzându-se. Jurnalistul Oreste Teodorescu chiar a realizat un interviu cu acesta, iar la prima vedere cele spuse de „general" erau fulminante. În mod surprinzător, acesta s-a arătat disponibil să colaboreze cu procurorii militari astfel încât s-a programat o întâlnire la sediul SPM. La data și ora stabilite, în biroul de anchetă a venit un bărbat care ne-a spus

că este emisarul generalului Gez. Ne-a spus că, dacă vrem să aflăm secretele Revoluției, trebuie să ne deplasăm într-o locație de lângă București unde ne așteaptă expertul în contraspionaj. Întâlnirea cu emisarul a durat minute bune, timp în care, analizându-i fizionomia, am constatat că în zona ochilor seamănă izbitor cu generalul Gez, fiindu-mi cunoscută fotografia acestuia de pe internet. În rest, persoana aflată în fața noastră părea că dorește să-și ascundă chipul cu o perucă, o căciuliță și ochelari. Fără să fiu sută la sută sigur, l-am întrebat dacă nu cumva chiar el este generalul Gez, iar în caz afirmativ care este scopul acelei mascarade. În acel moment, omul s-a ridicat în picioare evident descumpănit, a tăcut o vreme, a recunoscut că el este generalul, apoi a plecat spunându-ne că va reveni. Este de prisos să spun că nu l-am mai văzut vreodată, dar nici nu a continuat cu seria de „dezvăluiri" despre Revoluție. Ei bine, ce a fost asta? Acțiunea unui om tulburat în capcana căruia a căzut o parte a presei? O cacealma pusă la cale cu sprijinul presei? O glumă proastă, dar și prost pusă în practică? O încercare de discreditare a procuraturii militare? Dacă da, pusă la cale de cine? Nu știu. Hai să revenim la martorii revoluției!

Martor Dană Mircea: „În decembrie 1989 eram ofițer la UM 01060 București... În seara zilei de 25.12.1989, în jurul orelor 19.00, în timp ce verificam posturile de pază, la aproximativ 30–40 de metri față de Biblioteca Centrală, spre CC, am fost împușcat de o persoană, probabil un militar în termen, pe nume B... militarii din subordinea mea trăgeau nu din dispoziția cuiva. S-au speriat și au tras în sus, în aer. În acele momente se trăgea și din alte părți, probabil ei s-au speriat. De fapt, s-au speriat cu siguranță... În continuarea declarației, arăt că, după momentul împușcării mele, am auzit de la colegi că militarul a executat o manevră greșită care a avut ca efect percutarea cartușului și împușcarea mea... În misiunea pe care am avut-o în fața CC, eu și subordonații mei eram îmbrăcați în ținuta de postav, kaki. Privind felul îmbrăcămintei pentru militari tanchiști, precizez că

aceştia au în dotare şi combinezoane de culoare neagră, pentru protecţia uniformei de culoare kaki. Aceste combinezoane au fost folosite de unii colegi tanchişti cu scopul de a-şi proteja hainele."

Martor Ştefan Marian: „În decembrie 1989 eram comandant de pluton la UM 01060 Bucureşti. La 22.12.1989 am primit ordin ca împreună cu toată compania să ne deplasăm spre centrul oraşului. Seara, pe întuneric, am ajuns în Piaţa Revoluţiei. Încă de la intrarea în dispozitiv am observat că în zonă se trăgea... În spatele liniei formate de tancurile noastre, spre Ateneul Român, se aflau foarte mulţi cetăţeni civili neînarmaţi. Mulţi dintre ei încercau să ne ajute arătându-ne de unde se trage... la un moment dat, am auzit focuri de armă şi uitându-mă în acea direcţie am văzut venind cu viteză mare dinspre CC o maşină ARO cu farurile aprinse. Ne-am adăpostit şi am văzut cum maşina, scăpată de sub control, a izbit tancul nostru, în partea laterală din dreapta spate. Nu am observat ca din maşină să se fi tras. Din discuţiile cu cetăţenii am aflat că maşina ieşise de la Direcţia a V-a şi că în ea se aflau patru–cinci persoane dintre care una de gen feminin... o persoană sau două din ARO erau încă vii, iar lumea din apropiere dorea să-i prindă spunând că sunt terorişti."

Precizez că imediat după lovirea tancului de către autoturismul ARO, conductorul blindatului a făcut o manevră de degajare, a deplasat tancul spre înapoi cu aproximativ 1,5 m şi astfel l-a surprins pe jurnalistul francez Jean Louis Calderon pe care l-a călcat pe cap cu şenila, provocându-i decesul instantaneu. Nu a fost singurul jurnalist străin decedat în timpul Revoluţiei. Danny Huwe, jurnalist belgian, a fost împuşcat mortal în intersecţia La Răzoare, probele demonstrând că a fost împuşcat de militarii trupelor de grăniceri angrenaţi, desigur, în lupte cu „teroriştii".

În completarea precedentei declaraţii vine ceea ce a spus martorul Niculescu Petrică, pasager în acel ARO şi, conform unora, „terorist": „M-am alăturat protestului împotriva lui Ceauşescu... după fuga lui Ceauşescu am pătruns în sediul CC împreună cu mai multe persoane. Deoarece în sediu au pătruns şi persoane

care urmăreau să fure diferite bunuri, s-a propus formarea unor grupuri care să asigure paza obiectelor de valoare. Eu, împreună cu pictorița SS și un cetățean pe nume P, am fost desemnați să intrăm în cabinetul 2. Am avut și o stație de radio-emisie, prin care puteam comunica cu membrii FSN... în jurul orelor 18.30 am auzit că s-a deschis foc... eu am primit de la comandamentul FSN un pistol-mitralieră cu pat rabatabil și două cutii cu muniție. Am deschis focul în direcția blocului Atlantic... în noaptea de 22/23.12.1989, împreună cu un tânăr electronist și cu un cetățean membru al FSN, am ieșit din sediu spre garaj pentru a solicita o mașină. În garaj a intrat reprezentantul Frontului și a revenit cu un autoturism ARO, condus de un șofer. Ne-am urcat toți în mașină, iar șoferul s-a îndreptat spre hotelul Athénée Palace, deși eu mi-am exprimat părerea că ajungeam mai repede la Poligrafie dacă am fi mers spre Palatul Telefoanelor. La scurt timp după plecare, când eram în fața CC a început să se tragă asupra noastră. Șoferul a fost omorât, iar mașina s-a oprit într-un blindat staționat acolo. Eu am fost lovit de un glonț în umăr... a continuat focul asupra noastră, fiind omorâți o femeie și un tânăr care îmi acordau primul ajutor."

Martor Gheorghe Nicolae: „În decembrie 1989 eram militar la UM 01060 București... În seara de 22.12.1989, pe cale ierarhică ni s-a comunicat ordinul de a participa la o misiune de neutralizare a forțelor fidele regimului ceaușist din Piața Palatului care puneau populația în pericol făcând uz de armă. Nu ni s-au comunicat alte date despre inamic și nu cunoșteam poziția acestuia... am primit ordin să executăm foc asupra punctelor unde se vedea foc la gura țevii. La scurt timp, am executat foc automat asupra unor ferestre de la ultimul nivel al Palatului Regal, unde am văzut foc la gura țevii... la un moment dat, în timp ce executam foc cu mitraliera înspre partea superioară a Palatului Regal, atât eu, cât și alte echipaje din dispozitiv, a trecut prin dreptul nostru locotenentul GM, care ne-a ordonat să oprim focul întrucât pe acoperișul Palatului Regal se aflau civili din rândul demonstraților."

Urmează declarația tragicomică a martorului Maciopol Cristian: „Locuiesc în blocul Romarta din București. La 22.12.1989, în jurul orei 10.00, am fost lăsați să intrăm în Piața Palatului... în jurul orei 21.00 a început să se tragă puternic în zona CC... în următoarele minute au început să se tragă focuri din toate blocurile vecine CC... în blocul în care locuiesc a intrat un pluton de soldați pentru a vedea din ce apartamente se trage în CC. Cele mai multe focuri proveneau de pe terasa blocului. M-am oferit să ajut soldații, deoarece este un bloc cu o construcție deosebită, iar eu îl cunosc destul de bine. Am fost întrebat unde sunt apartamentele securiștilor. Nu am știut concret ce să răspund. Am presupus că poate fi apartamentul nr. 26, chiar vizavi de apartamentul meu, deoarece în decursul anilor nu am văzut decât de puține ori un bărbat venind foarte rar. Le-am indicat soldaților să mergem la administrator, să ne spună care sunt respectivele apartamente, deoarece venea probabil cu unii dintre ei când era vreo manifestație să pună steaguri pe balcon... În acest timp se auzeau împușcături de pe bloc. La etajul 6, la un apartament unde nu se afla număr pe ușă, soldații au spart apartamentul, dar în cameră nu se afla nimeni... plutonul de soldați era condus de un sublocotenent și de un căpitan, care conducea soldații din CC. Am condus soldații la etajul 8 și am intrat împreună cu ei în casa liftului unde am văzut o umbră... am urcat pe acoperiș și m-am ascuns după casa liftului. După mine a mai urcat un civil cu un băț în mână, care a plecat după umbra pe care am văzut-o împreună... sublocotenentul a luat hotărârea să pună câte un soldat pe fiecare etaj în parte. Soldații aveau consemnul ca nimeni să nu părăsească etajul, iar în momentul când se va apropia sublocotenentul, să-și spună fiecare, șoptit, numele complet, data nașterii și porecla... Deodată, am auzit nenumărate focuri de armă la etajele inferioare. Lumina pe scări s-a stins, a urmat o bubuitură însoțită de foarte mult fum negru și înecăcios. Am spart cu picioarele câteva geamuri de pe casa scărilor, pentru a se face curent... am scos capul în curtea interioară și am observat că se trage la etajul unu...

i-am atras atenția soldatului de lângă mine, și acesta a început să tragă către geamurile de la etajul 1. La etajele inferioare se trăgea încontinuu. A mai urmat o bubuitură urmată de mult fum. Sublocotenentul a fost informat că teroriștii au fost localizați la etajul 1. Am coborât cu toții până la etajul 2, iar sublocotenentul a ordonat să se oprească focul pentru a avea loc un dialog cu teroriștii. A urmat următorul dialog:

– Vă somăm să vă predați. Aruncați armele și ieșiți cu mâinile ridicate.

– Nu ne predăm!

– Aruncați armele și nu veți păți nimic. Nu aveți nici o șansă.

– Cine sunteți voi?

– Noi suntem armata.

– Minți, noi suntem armata, voi sunteți niște lași.

– Predați-vă și nu veți păți nimic.

– Din ce armată faceți parte?

– Armata română.

– Din ce loc?

– Regimentul Gardă. Predați-vă și aruncați armele.

– Aruncați-le voi!

– N-o să arunce armele o armată întreagă pentru câțiva teroriști!

– Nu ne predăm.

– Vă somăm pentru ultima oară!

– Vrem să vorbim cu Florin.

– Cine este Florin? Îl cunoști? Ai făcut armata cu el?

Teroriștii nu au mai continuat dialogul. A urmat un schimb de focuri. După aproximativ jumătate de oră, sublocotenentul ne-a rugat să trimitem pe cineva cu grenade deoarece teroriștii nu vor să se predea... Am hotărât să mergem... ajungând în partea cealaltă a blocului, am coborât până la etajul 3, unde s-a deschis ușa unui apartament. A scos capul un individ care ne-a strigat: «Mai plecați dracului acasă, că o să dărâmați blocul!» Cuprins de furie, i-am strigat că dacă nu intră imediat în casă

îl împuşc. Bineînțeles că nu aveam cu ce... se trăgea încontinuu asupra teroriştilor de la scara A... am dialogat cu ceilalți soldați, explicându-le că suntem civili care au venit cu un mesaj din partea celorlalți soldați de la scara A. Am primit următorul răspuns: «Mințiți. Cei trei civili sunt morți şi au fost evacuați din bloc.» (...) I-am rugat pe soldați să ne dea o şansă să dovedim cine suntem. Am primit următorul răspuns: «Până număr la trei, să coborâți în viteză, toți o dată, cu mâinile ridicate». L-am rugat pe soldat să dea alt semnal, cu o voce mai scăzută, deoarece ar fi putut fi auzit de teroriştii din bloc care ar fi deschis foc împotriva noastră. Nevrând să mă asculte, soldatul a început numărătoarea, ajungând la 2. Atunci ne-am năpustit toți trei pe scară, nu am ajuns la mijlocul scării şi s-a deschis foc asupra noastră din curtea interioară. Eu am alunecat pe o treaptă şi am căzut în fund. Am scăpat ca prin minune. Am fost preluați de soldați, care ne-au pus la zid sub amenințarea armelor... după un sfert de oră ne-au eliberat. Apoi le-am transmis mesajul, dar nu ne-au luat în serios şi ne-au îndrumat să mergem la Palatul Telefoanelor să transmitem acel mesaj. Am coborât până la ieşirea din bloc, ceasul arăta ora 03.45. Afară se trăgea din toate părțile. Am luat-o la fugă spre palat, unde am transmis mesajul. Am primit următorul răspuns: «Lasă că se descurcă ei». Ne-am sfătuit toți trei şi am hotărât că nu are rost să ne întoarcem la camarazii noştri, deoarece riscam să fim împuşcați şi de unii, şi de alții fără nici un folos."

În acelaşi registru este declarația martorului Strugurescu Dumitru: „Locuiesc în blocul Romarta... În seara de 22.12.1989, în jurul orelor 20.30, aflându-mă în apartament cu soția am auzit sunând soneria. Menționez că în acele momente se auzeau împuşcături doar în exteriorul blocului... am auzit bătăi şi lovituri puternice aplicate din exterior asupra uşii, iar o voce bărbătească mi-a strigat să deschid pentru că este armata... în apartament a intrat un militar cu grad de sergent şi înarmat cu pistol-mitralieră, în spatele lui se mai afla un militar. Sergentul mi-a spus că la etajul 1 sunt terorişti şi mi-a cerut să-l las să intre

în vestibulul apartamentului. Am permis accesul, iar sergentul i-a ordonat colegului său să ia poziție de tragere pe holul blocului pentru a apăra etajul 2. Apoi sergentul s-a dus la casa scării lor și a început să tragă rafale automate spre etajul 1. A început să strige: «Predați-vă, blocul este încercuit, nu aveți nici o șansă!». Din câte rețin, nu i-a răspuns nimeni... A apărut și un tânăr îmbrăcat în uniformă de gărzi patriotice, înarmat cu pistol-mitralieră. Sergentul mi-a cerut să-l las să treacă prin apartament pentru a ocupa poziție de tragere spre curtea interioară. Am fost de acord, iar tânărul s-a instalat în balconul de la curtea interioară. La scurt timp, am auzit rafale automate dinspre curtea interioară, câteva gloanțe spărgând geamurile apartamentului meu. Sergentul a strigat: «Bă, nu mai trage că împuști apartamentul!». Împușcăturile spre apartamentul meu au încetat, ceea ce m-a făcut să cred că cel care trăgea era tânărul pe care îl lăsasem să treacă prin apartament. Sergentul a continuat să tragă din capătul scărilor spre etajul 1, după care venea în vestibulul meu. A procedat în acest mod până spre dimineață, timp în care spre etajul 1 a aruncat și patru grenade. Precizez că, după fiecare tragere executată, sergentul îi soma pe pretinșii adversari să se predea, însă nu-i răspundea nimeni... Țin să fac remarca conform căreia, după părerea mea, militarii la care m-am referit mai sus erau foarte speriați, neputându-se orienta la fața locului, deoarece blocul Romarta este foarte complicat pentru o persoană care nu-l cunoaște. Militarii trăgeau unde nimereau și fără o țintă precisă."

Apoi martorul Naci Constantin: „Locuiesc în blocul Romarta... În seara de 22.12.1989, am auzit primele împușcături provenite din exteriorul blocului... În jurul orelor 22.30 am auzit zgomote de pași care alergau pe holul blocului, urmate imediat de rafale automate. Am auzit mai multe voci bărbătești care strigau: «Predați-vă! Nu aveți nici o șansă!». Acestor voci li s-a răspuns, de undeva de mai sus: «Predați-vă voi, că voi ați început!». Precizez că aceste discuții se purtau prin curtea interioară și au fost imediat urmate de rafale automate... la un moment dat, am auzit pe

hol o voce care a spus: «O să-ți dau bomboane!». Auzind aceste cuvinte, am considerat inițial că pe hol sunt teroriști, lucru infirmat ulterior... rafalele automate au continuat, am deschis ușa apartamentului pentru a vedea ce se întâmplă. Am constatat că holul era inundat și probabil din cauza zgomotelor pe care le-am făcut s-au tras mai multe împușcături, însă nu am fost rănit... am auzit bătăi în ușă, mi s-a apus că acolo e armata română, am deschis ușa și am văzut că pe hol erau mai mulți militari, conduși de un locotenent. Le-am spus că erau să mă împuște, iar ei mi-au motivat că au tras auzind zgomotele produse de mine și crezând că sunt terorist... În dimineața de 23.12.1989, doi militari au venit și ne-au spus că locatarii trebuie să părăsească blocul. În aceste condiții, eu și familia am mers la locuința ginerelui meu. Când am revenit la domiciliu, în ziua de 27.12.1989, am văzut că atât apartamentul meu, cât și cel al vecinilor fuseseră sparte, iar din interior dispăruseră diverse bunuri. În apartamentul meu se găsea un militar care mi-a spus că este de pază. Acest militar mi-a spus că toate apartamentele au fost controlate de armată."

Nu pot să nu mă opresc puțin și să nu comentez situația din blocul Romarta. Consider că se poate face un film de succes cu cele întâmplate aici, în genul umorului negru. Ce momente au trăit locatarii acestui bloc! Îmi și imaginez situația în care niște bucureșteni obișnuiți care locuiau în centru s-au trezit brusc în mijlocul unor lupte de gherilă urbană, cu rafale de pistoale-mitralieră și grenade, nu oriunde, ci în propriul imobil pe care probabil îl considerau sigur și confortabil. Dacă adăugăm faptul că, în conformitate cu declarațiile prezentate, pare că luptele erau purtate de niște retardați, avem imaginea completă. Am selectat trei declarații pentru a descrie tragicomedia petrecută deoarece cred că sunt interesante perspectivele fiecărui colocatar. În copilărie, de multe ori, eu și prietenii mei ne-am jucat de-a hoții și vardiștii (un joc probabil necunoscut generațiilor tinere actuale), iar terenul de joacă l-au constituit imobilele în care locuiam, cu toate intrândurile, catacombele și coridoarele de legătură

specifice clădirilor vechi din zona centrală a Timișoarei. Ei bine, ce s-a întâmplat în blocul Romarta seamănă foarte bine cu jocul, doar că de data aceasta au fost folosite arme adevărate, iar oamenii au murit pe bune. Realitatea este că în bloc au pătruns, pe căi de acces diferite, mai mulți militari aparținând unor unități diferite, fără să știe unii de ceilalți. Lor li s-au alăturat și câțiva civili înarmați, cu toții porniți la vânătoare de teroriști. Despre blocul Romarta, ca și despre alte blocuri din centrul capitalei, s-a spus că avea apartamente conspirative ale Securității, de unde s-a tras asupra revoluționarilor. Toate aceste blocuri au fost minuțios verificate, în timpul zilelor fierbinți ale Revoluției, dar și ulterior, însă nu s-a găsit nimic suspect.

Martor Bulată Doru: „La 22.12.1989 eram ofițer la UM 01026 București. În jurul orelor 16.30–17.00 am primit ordin să mă deplasez cu circa 30 de militari la Palatul Telefoanelor... am plasat militari la parterul clădirii, în interior și până la intrarea pentru personal de pe Calea Victoriei. Am mai plasat doi sau trei militari la etajul 4 al palatului. Am mai plasat trei militari la etajele 8 și 9, și unul pe terasă. În jurul orelor 18.00 a apărut un detașament de militari în termen de la UM 01046 București, dar și un alt detașament de la UM 01305 București... militarii din detașamentul meu aveau un sector de trageri orientat spre blocul turn, militarii de la UM 01305 au preluat în responsabilitatea lor sectorul cuprins între centrala de convorbiri internaționale și Centrul de Calcul al Palatului. Cunosc că au fost dispuși militari de la UM 01305 și la etajele superioare ale Palatului... în jurul orelor 18.00 a început să se tragă asupra Palatului Telefoanelor... În noaptea de 23/24.12.1989, unul din militarii mei care era lunetist a împușcat un individ aflat în intersecția străzii 13 Decembrie și Calea Victoriei. Acesta se mișca în jurul unei basculante oprite în intersecție, având o armă în mână."

Martor Nuțu Petre: „În ziua de 25.12.1989, în jurul orei 06.40, am ajuns împreună cu fiul meu, NA și GD, pe trotuarul de la colțul fostului magazin Romarta. Am fost somați cu

formula: «Stați pe loc, cine sunteți?». Am răspuns: «Salariați la telefoane». Ni s-a spus să înaintăm cu mâinile ridicate, însă s-a deschis focul asupra noastră de sub primul TAB sau din spatele lui. Am fost împușcați în acea formație, iar apoi duși de un ostaș la Palatul Telefoanelor, pentru prim ajutor. Eu am fost împușcat în șold, iar fiul meu a fost împușcat în abdomen. Fiul meu a decedat chiar la punctul de prim ajutor... menționez că s-a tras din primul TAB... după trei luni, colegul meu care era de serviciu la camera de Gărzi Patriotice mi-a relatat că, după ce am fost împușcați, un căpitan de la UM 01046 care conducea operațiunile de la Palatul Telefoanelor a chemat un caporal și un soldat și le-a luat declarație despre cele întâmplate..."

Asta s-a întâmplat în centrul capitalei! După cum am spus, fiecare mort și fiecare rănit au fost victimele focului fratricid în acel haos fantastic care a existat după seara de 22 decembrie. Să mergem mai departe!

Zona MApN și zonele adiacente. Aceste zone se caracterizau în decembrie 1989 printr-o concentrare masivă de unități militare. Obiectivul militar cel mai important îl reprezenta sediul central al MApN, situat pe Drumul Taberei. Începând cu după-amiaza zilei de 22 decembrie și continuând cu zilele următoare, în aceste zone, pe lângă efectivele militare proprii ale unităților existente aici, la ordin, au fost aduse în valuri succesive numeroase forțe, total eterogene. În intervalul 22–30 decembrie aici au avut loc multiple evenimente deosebit de grave, toate însemnând foc fratricid pe fond de profundă psihoză securist-teroristă. Urmările acestor confruntări cauzate de vasta operațiune de inducere în eroare au fost tragice pentru foarte mulți civili și militari, fiind creată o stare de pericol iminent pentru întreaga populație ce locuia în aceste zone ale capitalei sau pentru persoanele aflate în trecere. Și aici, forțele militare intrate în dispozitiv au fost prea numeroase față de cerința operativă a momentului. Multe forțe au fost aduse din afara Bucureștiului, nu au avut asigurate comunicațiile

militare, nu știau unele de existența celorlalte și nu cunoșteau misiunile la care urmau să participe. Mai mult și deosebit de grav, de foarte multe ori, de la eșaloanele de comandă, atunci când erau aduse forțe suplimentare, acestea erau anunțate ca fiind teroriste, iar militarii aflați deja în dispozitivele de apărare erau convinși că urmează o confruntare armată violentă.

Militarii au ocupat poziții de luptă pe străzi, la intersecțiile importante, în scările blocurilor, pe terasele blocurilor și în incintele unităților militare. Totodată, pe străzi patrulau blindate (tancuri și transportoare) implicate în multe situații de foc fratricid. La ordinul diversionist al șefului Aviației Militare, Iosif Rus, zona a fost survolată de elicoptere militare, cu însemne modificate, din care s-a deschis foc cu mitralierele de bord și cu rachete aer-sol. Efectivelor militare din stradă li s-au interpus cele ale Gărzilor Patriotice. La haosul generalizat au participat și mulți civili înarmați care, în pofida lipsei de instruire militară, de multe ori au ajuns să coordoneze militarii, la rândul lor insuficient instruiți. Pe fond de psihoză, toată lumea suspecta pe toată lumea. Situația a atins cote de neimaginat în condițiile în care, la ordin superior, forțele aduse în sprijin s-au deplasat pe timp de noapte. Totodată, pe fond de psihoză, foarte mulți militari au avut percepția eronată că „securist-teroriștii" acționează din interiorul unor biserici sau din interiorul cimitirelor Ghencea și Tudor Vladimirescu. Realitatea a fost că aici se aflau tot militari ai MApN sau civili. Apoi, faptul că în jurul ambelor cimitire se aflau numeroase unități militare din care s-a tras foc încrucișat a creat impresia că se trage din cimitire.

Cu referire la evenimentele desfășurate în zona MApN, teza repetată de conducerea postdecembristă a MApN, dar și de conducerea CFSN, a fost aceea conform căreia câțiva trăgători izolați au „terorizat" o întreagă armată, timp de mai multe nopți, prin trageri izolate executate de la nivelul superior al blocurilor de locuințe situate vizavi de sediul MApN. Explicația nu este logică sau credibilă. Dacă într-adevăr s-ar fi tras asupra ministerului,

situația putea fi rezolvată printr-o cercetare militară adecvată și prin ocuparea spațiilor din care se pretindea că se executau tragerile. Acest lucru nu s-a făcut pentru că se știa că nu există teroriști.

Raportul militar al MApN, intitulat „Operațiuni militare în zona Ghencea", conține următoarele informații: „22.12.1989, trageri spre cimitirul Ghencea și asupra persoanelor suspecte de pe bulevard (...), patru răniți, un mort (...). 23.12.1989, trageri cu PRND asupra cimitirului din elicopter, trageri spre cimitir din unitățile militare, aruncarea unor grenade de mână spre cimitir. Rezultă opt răniți și un decedat (...), orele 19–20.00, trageri asupra unor mașini civile executate de unitățile din zonă (...) inamicul – supoziții – invizibil (...) în realitate, gloanțele ce cădeau în unitățile militare proveneau în urma tragerilor executate de forțele aflate în apărarea MApN, dispuse în partea opusă a cimitirului Ghencea. O parte din accidente au fost provocate și de către PRND-urile lansate asupra cimitirului, care au ricoșat spre Clubul Steaua (...). Factorii care au dus la destabilizarea situației militare în zona Ghencea: factorii militari – slaba organizare a conducerii militare, cooperarea superficială dintre unitățile din zonă, decizii eronate, slaba pregătire a efectivelor, lipsa de informații. Factorii psihici: transmiterea unor informații eronate, dezinformarea cu privire la desfășurarea unor acțiuni teroriste."

Un al doilea Raport militar de la MApN stipulează: „În noaptea de 23/24.12.1989, în microgarnizoana Ghencea, unitățile militare au deschis focul asupra unor obiective civile unde se presupunea că ar fi teroriști. Militarii aflați în dispozitive de mai multe zile au început să fie suspicioși față de activitățile desfășurate în afara cazărmii de către persoane civile. Aprinderea sau stingerea becurilor în apartamente, reflexia luminii în geamuri și anunțurile civililor despre acțiuni suspecte în anumite apartamente au dus la interpretarea eronată a situației și la luarea unor decizii greșite de către militarii dispuși în apropierea blocurilor din zona Ghencea. Pe blocuri erau dispuse cadre și salariați civili din UM 01357 care au acționat cu armamentul din dotare asupra

cimitirelor din zonă, fapt ce a dus ca o parte din militarii aflați în dispozitivele de apărare să riposteze asupra blocurilor."

Martor Gheorghe Georgel: „Misiunea mea era de a respinge atacurile care ar veni din fața Centrului de Calcul. Am avut ca post de pază fereastra de deasupra intrării în Centrul de Calcul, de la etajul 3 (...). La 22/23 decembrie 1989, în jurul orelor 24.00–02.00, după ce au trecut prin fața Centrului de Calcul, din direcția Ho Și Min, două camioane ale MApN tip șa de pasageri, cu prelată, au oprit oarecum brusc în dreptul punctului de control al MApN. Din cele două camioane au început să coboare soldați îmbrăcați în albastru, culoarea specifică parașutiștilor, dar probabil s-a crezut că sunt securiști, moment în care a început schimbul de focuri dintre soldații MApN și cei în albastru. După circa 30 de minute s-a reușit o recunoaștere de către cei de la punctul de control al MApN a parașutiștilor, căci asta erau, au venit să ne ajute în apărarea clădirii MApN (...). În noaptea de 22/23 decembrie 1989, spre dimineață, în fața Centrului de Calcul au oprit cinci sau șase autobuze tip MApN. Din autobuze au coborât cu calm militari cu caschete, care mi s-au părut elevi ai unei instituții militare. Nu știu dacă a durat trei minute din momentul în care autobuzele au oprit până când s-a auzit un foc de armă, și pot preciza cu exactitate că a fost tras de către un soldat din curtea unității noastre, de la gardul dinspre parcare. Elevii, când au coborât din autobuze, s-au pus în formație, încolonați, dar din momentul primului foc a început vacarmul, schimburi de focuri între ocupanții autobuzelor și soldații din curtea unității noastre. Le-am raportat ofițerilor noștri că cei din autobuze sunt elevi și că nu ei au atacat primii, că s-au speriat și se apără. După ce și-au terminat muniția din încărcătoare, nu s-a mai apelat la un alt încărcător și s-a făcut liniște. Mai târziu a venit o salvare a MApN în care s-au încărcat morții și răniții."

Martor Roșu Laurențiu: „În decembrie 1989 eram maior în cadrul Diviziei 1 Mecanizate București – Biroul pregătire de luptă. În zona Ghencea, unde erau concentrate mai multe unități

importante, după fuga soților Ceaușescu s-a executat foc de armă în mod haotic, militarii trăgând fără să vizualizeze ținte reale, mai mult de frică. Astfel, în foarte multe cazuri, militarii au rămas fără muniție, aceasta fiind completată în ziua următoare. La examinările efectuate am constatat că foarte multe autovehicule din parcul de mașini al unității fuseseră efectiv ciuruite (...). Un episod pe care de asemenea îl consider semnificativ în raport de psihoza acelor zile s-a petrecut într-o seară, când militarii care asigurau garda unității au surprins un individ care sărise gardul în incinta unității. Imediat s-a acreditat ideea că acesta este un terorist, însă ulterior s-a constatat că persoana în cauză era un bărbat de 25–30 de ani care locuia de fapt într-un bloc din proximitate și sărise gardul fiindu-i frică tocmai să nu fie împușcat."

Martor Bunea Ion: „Sunt maistru militar la UM 01246 București (...). În jurul orei 20.30 s-au auzit împușcături dinspre cimitirul Ghencea. Menționez că nu s-a văzut foc la gura țevii. Militarii în termen nu știau cum să reacționeze și au deschis focul către cimitirul Ghencea (...). În dimineața zilei de 23 decembrie mi-am ocupat locul în dispozitiv. Lângă gardul casei din cimitir era maistrul militar G care executa foc asupra casei. În acea perioadă au trecut pe acolo doi cetățeni care la îndemnul nostru s-au culcat lângă gard, apoi a explodat o grenadă care nu pot să-mi dau seama de unde a venit. La scurt timp după acest incident, maistrul militar ȘC, însoțit de doi militari, a pătruns în respectiva casă pentru a o controla. Nu a fost descoperit nimeni și de asemenea nici o armă... În momentele acelea se putea să fi fost doar o halucinație, cu toții eram obosiți și parcă vedeam că după fiecare monument sau copac din cimitir se ascunde cineva (...). Arăt că de cealaltă parte a cimitirului Ghencea se afla sediul MApN. Acum, când realizez care a fost situația din acele zile, cred că noi am răspuns la focul care s-a deschis din minister asupra cimitirului Ghencea."

Apropo de halucinațiile la care a făcut referire acest martor, îmi amintesc relatarea unui fost judecător al Tribunalului Militar Timișoara, magistrat de scaun, un om cerebral și realmente

nonviolent. În timpul Revoluției, a fost înarmat cu un pistol-mitralieră pentru a efectua paza sediului instanței, alături de ceilalți colegi. Precizez că sediile instanțelor și parchetelor militare sunt unități militare, astfel încât dotarea cu armament a magistraților militari, în situații deosebite, nu constituie o anomalie. În aceste condiții, pe fond de psihoză, într-una din nopțile Revoluției, fostului judecător i s-a părut că vede un „terorist" urcat în vârful unei antene de comunicații aflată la o distanță de aproximativ 300 de metri. Fără să se întrebe ce anume ar fi putut face acolo un posibil terorist (antena avea cel puțin 100 de metri înălțime), a tras în repetate rânduri spre ceea ce i s-a inoculat că e inamicul numărul unu al poporului român. Efectul a fost că pe o rază de sute de metri, tuturor militarilor și civililor înarmați li s-a creat impresia că din sediul instanței militare trag „teroriștii", cine altcineva? Acest gen de scenariu, multiplicat de mii de ori, s-a petrecut în toate marile orașe ale țării.

Dacă tot am făcut referire la conduita unui fost judecător militar, voi aminti și comportamentul reprobabil al unui fost procuror militar din Timișoara, genul de procuror-bătăuș despre care am amintit la începutul cărții. Înainte de Revoluție era amicul mai multor securiști și milițieni, ale căror familii le frecventa. Fără nici un fel de scrupule, în zilele în care cadrele M.I. erau stigmatizate ca fiind răul suprem, a luat doi militari în termen și a făcut un raid la locuințele foștilor „prieteni", apoi sub amenințarea armei le-a „confiscat" ce aveau mai valoros, adică bijuterii, aparate video, băutură și țigări. Desigur că victimele raidului nu erau în situația de a comenta ceva, dacă ar fi făcut-o, situația s-ar fi putut întoarce dramatic împotriva lor. La ceva timp după Revoluție, păgubiții au venit la sediul Parchetului Militar să-și revendice bunurile, crezând că există formalitățile legale cu privire la ce s-a întâmplat. Au crezut greșit. Pentru aceste fapte a existat și o cercetare, însă sistemul i-a permis infractorului să scape basma curată prin demisie. Ultima dată când m-am interesat în legătură cu acesta, am aflat că e avocat în Cluj-Napoca.

După cum s-a văzut și în unele declarații de mai sus, acele zile din decembrie 1989 au constituit un bun prilej pentru cei care aveau hoția implementată în ADN să se manifeste, indiferent de categoria socială din care făceau parte.

Martor Stavar Benonie: „În decembrie 1989 lucram la Biroul judiciar al Miliției Capitalei (...). Pe 23.12.1989, în jurul orelor 6.00, s-a ținut o ședință cu cadrele din secție, s-a ținut o ședință și ni s-a precizat că de la MApN s-au solicitat forțe în vederea apărării dispozitivului. M-am oferit voluntar, s-a trecut la organizarea grupei ce urma să se deplaseze la MApN (...). De la bun început am fost priviți cu ostilitate și nu am fost alocați la hrană (...). Situația era înrăutățită de focurile executate de către militarii din unitatea de construcții vecină cu MApN-ul, care practic trăgeau asupra noastră, considerând că noi îi atacăm pe ei. Am observat cum de la etajele 2 și 3 se trăgea ca în filme, după colțul geamului, fără precizie și o țintă anume. Eram alimentat tot timpul cu zvonuri de la ofițerul de serviciu că teroriștii pătrund în unitate dinspre cimitirul Ghencea, că teroriștii vin prin canale și tot felul de astfel de zvonuri alarmiste. De la etaje trăgeau foarte mult cadrele, pe jos, în jurul clădirii, călcam practic pe tuburi de cartușe. S-a ajuns la un haos în acea perioadă, mulți dintre militari fiind dezorientați spațio-temporal. Șoferul nostru și-a găsit loc de dormit împreună cu structuri de la Academia Militară Tehnică și într-o discuție mi-a povestit că, într-una din nopți, a asistat la o scenă teribilă în care un student s-a trezit brusc din somn când s-a deschis ușa de la cameră și a executat foc automat pe cadrul ușii, împușcând mortal un coleg care se întorcea din dispozitiv. Mi-a relatat că studentul acela a început să plângă, fiind într-o stare de stres total, iar printre altele studentul a povestit că, în data de 21.12.1989, au fost în Piața Universității și au tras în populație."

Martor Rusu Alexandru: „În seara de 22.12.1989, după ce inițial am fost destinați pentru apărarea sediului MApN, în jurul orei 22.30 am primit ordin să ne deplasăm la Academia

Militară deoarece sediul acesteia a fost ocupat de elemente teroriste. Am executat deplasarea cu autobuzul (...), la Răzoare am debarcat, apoi am traversat şoseaua în viteză cu intenţia de pătrundere la colţul Academiei. În momentul traversării s-a deschis foc asupra noastră de la punctul de control (...), au fost răniţi. Cu greu am reuşit să-i convingem pe trăgători că suntem ofiţeri ai Academiei... Pe casa scărilor din pavilionul A, la palier era un civil mort, împuşcat în cap. Ulterior, am coborât... m-am dispus în poziţie de tragere în eventualitatea că am fi fost atacaţi de la etaj. În acest moment un ofiţer-elev de anul II a deschis foc pe scări. Lângă mine era şi căpitanul B care a fost rănit."

Martor Traşcă Constantin: „În perioada 22–27.12.1989 am condus acţiunile de luptă ale UM 02456 Bucureşti, unitate ce are latura învecinată cu cimitirul Ghencea... S-au transmis multe informaţii contradictorii de la eşaloanele superioare (sosirea elicopterelor, sosirea tancurilor, sosirea USLA etc.), fapt care s-a repercutat asupra stării morale a personalului unităţii... La 24.12.1989 am făcut o cercetare în cimitirul Ghencea şi locuinţele din jur, dar nu am găsit nimic suspect... Deseori am fost tracasaţi pe motiv că ar fi intrat terorişti în curtea unităţii, ceea ce nu era adevărat. Consider că au fost foarte multe zvonuri alarmiste, dar nefondate, iar cei care aveau obligaţia să conducă acţiunile unităţilor nu au venit în unitate nici măcar o singură dată... În noaptea de 23/24.12.1989 am fost puşi în situaţia de a distribui 30 000 de cartuşe calibru 7,62 subunităţii care apăra curtea CSA deoarece nu mai aveau muniţie."

Martor Tudoran Petru: „În ziua de 22.12.1989 ne-am deplasat la MApN, fiind introduşi imediat în dispozitivul de apărare. În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras de mai multe ori asupra noastră dinspre Centrul de Calcul. Ştiind că Centrul de Calcul este ocupat de trupele noastre, am raportat către maiorul Pop de la MApN, care a strigat către aceştia să nu mai tragă înspre minister. Cu toate acestea, după aproximativ cinci minute s-a tras din nou."

Martor Irimia Dragoș: „În decembrie 1989 eram student la Academia Militară (...), am avut sarcina să mergem să apărăm sediul MApN care a fost atacat de forțe ostile. Grupul din care făceam parte a fost îmbarcat în autobuze, aproximativ 350 de elevi din diverse clase, și am fost transportați în zona MApN (...). La destinație autobuzele au oprit vizavi de sediul MApN, în dreptul unor blocuri civile. Am primit ordin să coborâm, iar după aproximativ 30 de secunde s-a deschis foc de pe blocurile în fața cărora am coborât (...). Comandantul de pluton ne-a dat ordin să deschidem focul spre marginea de sus a blocurilor (...). Toți cei 350 de elevi studenți am început să tragem... Eu și alți colegi ne-am adăpostit în casa scării din blocul de lângă agenția LOTO. În acest schimb de focuri au fost împușcați mortal cinci colegi (...). Au fost răniți mai mulți studenți (...). După ce ne-am regrupat am încercat să traversăm bulevardul spre punctul de control acces al MApN, însă ne-a fost teamă să nu fim împușcați de doi soldați ce deserveau o mitralieră de infanterie amplasată în fața sediului MApN pe trotuar, având parapeți din saci cu nisip. Servanții, fără nici un motiv, trăgeau spre Răzoare (...). După ce am ajuns la punctul de control, dintr-un TAB s-a deschis focul, iar toți cei din zonă ne-am culcat la pământ. După oprirea focului am constatat că am fost lovit la mâna dreaptă de un glonț (...). Cu această ocazie a mai fost rănit un căpitan de infanterie."

Martor Ignat Gheorghe: „În decembrie 1989 eram cadru militar la UM 02317 București... În seara de 22.12.1989 au început tragerile în zonă. Ca urmare a tragerilor executate, coroborate cu informațiile primite că în zonă acționează teroriști, din zona unităților s-a ripostat cu armamentul din dotare (...). În dimineața zilei de 23.12.1989, ca urmare a tragerilor executate din zona caselor și a cimitirului, s-a luat hotărârea de a efectua o scotocire a zonelor menționate. S-a format un grup din care am făcut parte care a trecut la scotocirea imobilelor și cimitirului (...). Am intrat în cimitir, dar după o perioadă a început să se tragă din direcția MApN. Din unitățile militare aflate în Ghencea s-a ripostat,

efectiv grupul nostru rămânând între tirurile executate din cele două direcții (...). I-am propus comandantului de batalion să acționăm cu grenade pentru a sprijini retragerea grupei de militari blocați în zona cimitirului (...). Am luat două grenade cu care m-am întors la gardul unității (...). În zonă se executa un foc automat puternic dinspre unitatea noastră și UM 01246. Acest foc se executa spre casele ce erau suspectate (...). Ca urmare a suspiciunilor că din zona casei parohiale acționează teroriști am armat o grenadă defensivă. M-am uitat spre casă și cimitir, dar nu am văzut nici o persoană. Am aruncat grenada spre curtea acelei case în scopul de a anihila teroriștii, grenada aruncată de mine s-a oprit în crengile copacului aflat pe trotuarul de vizavi și a căzut undeva în fața casei (...). După producerea exploziei m-am ridicat și am văzut că în apropierea locului exploziei se afla maistrul militar Georgescu, iar la o distanță de circa 15 metri se afla o femeie căzută lângă colțul gardului."

Înainte de a trece la următoarea declarație vreau să amintesc episodul în care l-am audiat pe Pavel Coruț, celebru scriitor, dar și ofițer superior de contrainformații. Am citit o parte a cărților scrise de el, astfel încât am așteptat cu interes întâlnirea. În prima parte, declarația acestuia a fost excepțională, chiar mă gândeam în timpul audierii că dezvăluirile lui Coruț vor susține foarte bine un posibil rechizitoriu. Doar că, acesta a insistat să precizeze că se afla de mulți ani într-o permanentă legătură cu entități extraterestre bune care-l sprijină într-o luptă permanentă cu alte entități extraterestre rele. Ba chiar a relatat că într-o noapte a fost atacat de extratereștri cu o rază luminoasă, dar că a scăpat nevătămat ca urmare a unei inspirații de moment. Așa că s-a dus pe apa sâmbetei o minunăție de declarație, nu puteam folosi oficial ceea ce a spus Pavel Coruț, chiar dacă apreciez că prima parte a acesteia corespundea adevărului.

Martor Grecu Virgil: „În noaptea de 22/23.12.1989 asupra unității noastre s-a executat foc din blocurile din față (...). Am răspuns focului trăgând în special în apartamentul 31 din

blocul 88B (...). A doua zi am intrat în acel bloc, am controlat apartamentele, începând cu etajul 5 până la etajul 10. La apartamentul 31 am forțat ușa și am constatat că apartamentul părea nelocuit de multă vreme (...) am găsit doar urme de gloanțe trase din exterior. În după-amiaza aceleiași zile am controlat terasa aceluiași bloc și nu am găsit nimic suspect... Rețin că pe blocurile din apropiere au fost instalate posturi de control cu personal de la UM 01357 București (...). Menționez că pe timpul nopții se executau focuri automate pe deasupra unității noastre dinspre câmpul de instrucție Ghencea și dinspre MApN."

Martor Petcu Valentin: „În decembrie 1989 eram încorporat la UM 02317 București. La 23.12.1989, aflându-mă în post la gardul dinspre Bulevardul Ghencea, am primit ordin să fac găuri în gardul de ciment pentru a putea vedea în stradă. După executarea ordinului m-am ridicat pe gard pentru a putea vedea mai bine ce se petrece pe stradă (...). Precizez că toată dimineața s-a tras din interiorul unității cu arme de calibru mare (...). Pe data de 23.12.1989, în jurul orelor 08.00–09.00, dinspre Stadionul Ghencea s-au apropiat două autoturisme care circulau paralel. Unul dintre ele s-a oprit după ce trecuse puțin de locul unde mă aflam. Celălalt autoturism și-a continuat drumul, iar din mașina oprită a coborât o femeie cu un copil de circa 4–5 ani care a strigat să nu tragem pentru că nu sunt vinovați. În acel moment, locotenentul I a deschis foc automat asupra celeilalte mașini ce se afla în mers. În urma acestei trageri femeia și copilul au fost împușcați mortal, rămânând în stradă, nefiind ridicați până când am fost și eu rănit. În legătură cu acest incident arăt că asupra locotenentului Iordănescu s-a tras din unitatea noastră și din cele vecine."

Martor Hristea Ion Daniel: „În decembrie 1989 eram militar în termen, soldat la UM 01308 București, ce se află între Șoseaua Antiaeriană și Șoseaua Ghencea... La data de 22.12.1989 am vizionat programul TVR, Ion Caramitru spunând că soții Ceaușescu au fugit (...). Ni s-a ordonat ca la ora 14.00 să fim prezenți pe platoul unității, ne-au fost distribuite fiecăruia câte un

pistol-mitralieră, patru încărcătoare și ni s-au repartizat cartușe de război calibru 7,62 mm. Nici unul din colegii mei, cu excepția mea, nu știa să tragă cu pistolul-mitralieră și nici chiar să încarce. Un locotenent-major le-a explicat timp de două–trei minute cum se asigură și dezasigură arma (...). La ora 22.00 a venit la noi locotenentul-major care ne-a dat ordin să-l însoțim așezându-ne în fața clădirii comandamentului, într-un șanț, cu fața spre platou și pavilioanele de după platou. Ne-a dat ordin să rămânem în poziție de tragere și să ripostăm cu foc în cazul în care asupra noastră se trage. Nu ne-a precizat cine o să ne atace, de unde, și ni s-a părut curios faptul că am luat poziție de luptă înspre centrul unității (...). După aproximativ 20 de minute s-a auzit primul foc de armă, bănuiesc că din incinta unității. A fost un singur foc. Imediat, colegii mei, aproape toți de teamă, au deschis focul cu pistoalele-mitralieră spre clădirea aflată în fața noastră, deși de acolo nu se trăsese. Eu nu am tras și nici nu am reușit să-i opresc pe colegi, deoarece ei intraseră în panică și trăgeau încontinuu. După 30 de secunde, au început să se tragă rafale și din fața clădirii înspre care trăgeau colegii mei. Am văzut în fața clădirii 10–15 guri de foc, și imediat am văzut gloanțele care au început să ricoșeze între noi. Un coleg de-al meu a strigat că este rănit (...), am simțit și eu o lovitură intensă în zona mâinii stângi, am văzut că palma era plină de sânge (...) s-a tras toată noaptea (...). În dimineața de 23.12.1989 m-am deplasat la infirmerie, mi s-a spus că nu sunt un caz grav (...), m-am întors la program... S-a tras în zonă, în fiecare noapte în perioada 23–28.12.1989, în incinta unității, dar și în afară (...). În noaptea de 24/25.12.1989, în timp ce efectuam serviciul de planton pe holul de la dormitoare, la capătul celălalt al holului un coleg de-al meu a tras o rafală de foc automat în peretele din stânga mea la aproximativ un metru de mine (...). Pe data de 25.12.1989, în jurul orelor 19.30, în timp ce ne aflam în dormitor, un alt coleg de-al meu a tras un foc în plan vertical în tavan."

În timp ce la București se desfășurau tragediile antemenționate, la Timișoara am trăit timp de aproximativ o săptămână

același gen de spectacol tragic și absurd, cu consecințe mai puțin grave. La fel ca în cazul celorlalți conaționali, și pe timișoreni i-a cuprins psihoza securist-teroristă. Locuind în centru, am văzut zilnic dispozitivele de apărare instalate de MApN. Piața Operei, Piața Libertății și Piața Unirii erau pline cu trupe, tancuri și TAB-uri, fiind amenajate multe lăcașuri de tragere protejate cu saci de nisip, era ca pe front. Populația era liniștită de gândul că toate aceste forțe o protejau de teroriști, cei mai mulți uitând deja că doar cu câteva zile mai devreme situația era cu totul alta și că din armele celor considerați acum salvatori plecaseră gloanțe ucigașe. Pe timp de zi situația rămânea relativ calmă, nefiind înregistrate „confruntări" de amploare cu „teroriștii". Totuși, se întâmpla ceva la fel de grav. Sub influența bombardamentului informațional diseminat prin mass-media, imaginația timișorenilor a început să lucreze și astfel au fost născocite cele mai fantasmagorice scenarii. Prin zvon public am auzit o grămadă de relatări, care mai de care mai alarmante, de genul răzbunări crude ale teroriștilor, apă otrăvită, încărcături explozive, bătrâne prinse asupra lor cu coșuri pline cu alimente și muniție (pentru aprovizionarea teroriștilor), mișcări suspecte în cimitire etc. Tot în acele zile a fost prezentată o filmare macabră, cu 11 cadavre deshumate și aliniate pe jos, dezbrăcate, despre care s-a spus că ar fi victimele Securității. Abdomenele și toracele cadavrelor prezentau urme evidente de tăiere și alte leziuni. S-a spus că este vorba despre revoluționari timișoreni schingiuiți până la moarte de bestiile fidele lui Ceaușescu. Apoi a fost prezentată o filmare cu cadavrul unei femei pe abdomenul căreia se afla cadavrul unui sugar. Imaginile acestea au făcut înconjurul lumii provocând oroare. S-a spus că securiștii au spintecat de vie femeia și i-au scos fătul. Imaginile și explicațiile au primit girul Agenției France Press, astfel încât nimeni nu s-a îndoit de cele auzite, iar ura colectivă împotriva „securist-teroriștilor" a atins cote uriașe. În realitate a fost vorba despre morți fără legătură cu Revoluția, îngropați în Cimitirul Săracilor din Timișoara cu mai multe zile înaintea

declanşării evenimentelor revoluţionare, iar tăieturile proveneau de la autopsiile obligatorii efectuate de medicii legişti. Însă manipularea josnică făcută de mass-media internă şi internaţională a avut efecte profunde. Ei bine, într-o astfel de stare de spirit timişorenii aşteptau cu teamă venirea nopţii. Spun asta deoarece, începând cu seara de 22 decembrie până spre finalul anului, noapte de noapte, începeau „luptele", cu toţii eram obişnuiţi cu acest orar. Eu, sora mea şi părinţii noştri, imediat după lăsarea întunericului, ne culcam pe podea şi petreceam nopţile în acest fel, într-o stare de maximă tensiune. Cei de la parterul imobilului făceau acelaşi lucru, dar în băi. Afară, pe străzi, imediat după ce se auzea un prim foc de armă sau o rafală, începea o adevărată canonadă, de parcă eram pe linia frontului. Din când în când se auzea câte un blindat, probabil TAB, trecând încet prin faţa imobilului. Întotdeauna de pe blindat se trăgea mult cu mitraliera de calibru mare, astfel încât se scuturau toate ferestrele. „Luptele" aveau intensitate timp de vreo două ore, după care intensitatea scădea, iar când se lumina de ziuă situaţia redevenea calmă. Apoi, dimineaţa, curios fiind, ieşeam pe străzi să văd urmele confruntărilor, pentru că trebuiau să fie urme, nu-i aşa? Când colo, nimic! Absolut nimic! Nu tu terorişti împuşcaţi, nu tu ferestre sparte sau urme de gloanţe pe pereţi, nimic. Ca şi când totul fusese doar un vis. Aşa a fost noapte de noapte. Din păcate, în alte zone ale oraşului au existat situaţii în care gloanţele trase fără discernământ au pătruns în apartamentele oamenilor şi, prin ricoşeu, au cauzat morţi şi răniţi. În timpul cât am avut în lucru dosarul Revoluţiei, am fost curios să aflu cum se explică ceea ce am descris. Cu stupoare am aflat că militarii au tras fără motiv. Aceştia au spus că de frica teroriştilor trăgeau preventiv în plan vertical sau la 45 de grade, cu scopul de a-şi face simţită prezenţa şi de a-i descuraja pe terorişti. Era suficient ca primul militar să tragă, de obicei fără ordin, pentru ca toţi cei din zona centrală să-l urmeze. La fel era şi cu patrularea blindatelor. Teroriştii trebuiau să audă prezenţa tehnicii grele şi astfel să renunţe la orice acţiuni ostile. *No comment!*

Teroriștii nu s-au speriat pentru că nici nu au existat, însă sunt convins că mulți oameni au rămas cu sechele psihice, chiar dacă neconștientizate, ca urmare a stresului la care au fost supuși. Sora mea, care pe atunci avea nouă ani, mi-a spus recent că acele nopți au marcat-o, deoarece, cu percepția unui copil, era convinsă că era iminent să fim omorâți.

Și la Timișoara s-a murit după 22 decembrie, întotdeauna ca urmare a focului fratricid. De exemplu, în noaptea de 22/23 decembrie, trei civili trecând prin dreptul Poligrafiei s-au oprit lângă viaductul de cale ferată din zonă, deoarece la sol era căzută o cutie cu medicamente. Militarii aflați în paza Poligrafiei au apreciat că cei trei sunt teroriști și că intenționează să mineze viaductul, astfel încât i-au împușcat. Sau, la 25 decembrie, un salariat al ICRAL Timișoara s-a prezentat la locul de muncă situat vizavi de cazarma Oituz. Sediul fiind închis, a încercat să pătrundă forțând o fereastră. Pe cale de consecință a fost considerat terorist de către militarii aflați în cazarmă și împușcat mortal. Exemplele pot continua. Nu în ultimul rând, pe fondul multiplelor trageri produse în oraș, au existat și victime împușcate întâmplător de gloanțe rătăcite.

Simt nevoia să fac o paranteză într-un registru mai relaxat, așa că voi relata o situație care mi se pare amuzantă. Undeva prin 24 sau 25 decembrie, după-amiaza, am aflat că la un Gostat (magazin cu mezeluri, carne și legume de pe vremea lui Ceaușescu, cuvânt alcătuit din alăturarea termenilor „Gospodărie de Stat") din apropiere fusese adus suc de portocale din Ungaria, trimis în semn de solidaritate. Eu și alți prieteni am uitat de iminenta lăsare a întunericului și am pornit cu mult entuziasm să cumpărăm suc de portocale, de parcă să bem acea băutură răcoritoare era scopul suprem în viață. Am trecut printre blindatele și militarii din Piața Libertății, am ajuns la Gostat unde, spre dezamăgirea noastră, ni s-au permis doar două sticluțe de persoană. Chiar și așa, am fost încântat că, iată, Revoluția ne-a oferit suc de portocale. Am o memorie bună a gustului și îmi amintesc gustul acelui suc, evident artificial. Ba chiar acum pot spune că sucul Brifcor

ce exista în comerţul socialist era mai bun. Atunci însă am savurat la maximum ajutorul trimis din Ungaria.

Şi acum să revenim la tragediile din Bucureşti!

Martor Ionescu Constantin: „Blocul în care locuiesc se află vizavi de Centrul de Calcul al MApN... După 26.12.1989 a venit la mine un tânăr îmbrăcat civil care mi-a spus că este de la Academia Tehnică Militară şi că a participat la luptele din faţa Centrului de Calcul. Acest tânăr venise să facă cercetări deoarece a spus că toţi colegii lui au fost împuşcaţi din spate... La plecarea din cazarmă li s-ar fi precizat că ministerul este ocupat de terorişti, ei trebuind să ia poziţie de tragere în zona blocurilor de unde să lupte pentru eliberarea ministerului."

Martoră Sabău Anastasia: „Soţul meu a fost împuşcat în noaptea de 22.12.1989 în faţa MApN în timp ce se afla într-un autoturism Opel Record care îi aparţinea, fiind împreună cu IM şi CC. Toţi trei au fost împuşcaţi. În jurul orelor 23.00 au plecat de acasă ca urmare a apelurilor de la TVR... De dimineaţă am constatat că soţul meu era mort pe stradă, maşina era tot în faţa MApN, ciuruită de gloanţe (...). Erau mai mulţi curioşi pe acolo care vehiculau tot felul de zvonuri în urma cărora am ajuns să am un conflict cu un bătrân care susţinea o aberaţie, şi anume că l-ar fi văzut pe soţul meu cum trăgea cu mitraliera (...). Am auzit ulterior că atunci când soţul meu a trecut cu autoturismul ar fi existat un baraj şi că ar fi fost supuşi controlului. S-a spus că s-ar fi tras asupra autoturismului, dar într-un schimb de focuri între militarii MApN aflaţi pe latura ministerului şi alte elemente aflate pe latura cealaltă a drumului."

Martor Ionescu Ovidiu Cantemir: „Fiul meu a fost împuşcat în seara de 22.12.1989 în timp ce se afla într-un autoturism care a trecut prin faţa MApN, împreună cu alţi doi tineri. Practic, cei trei se aflau împreună încă de dimineaţă (...). După ce au fost prin mai multe locuri din oraş au venit acasă să mănânce. Aici au privit programul TV şi ca urmare a chemărilor care se adresau prin TVR au pornit către MApN în ideea de a ajuta Revoluţia (...).

Acolo se afla un baraj alcătuit din militari MApN și civili (...). După ce au fost supuși unui control li s-a permis trecerea prin baraj și continuarea deplasării spre centru (...). După 50 de metri de la barajul respectiv s-a deschis foc asupra lor de către trăgători aflați într-un dispozitiv pe latura dreaptă a autovehiculului. În aceste împrejurări au fost loviți fiul meu și ceilalți doi, ultimii au murit pe loc... Acuzația pe care eu o formulez are în vedere faptul că, de vreme ce autoturismului i s-a permis trecerea prin filtru, se presupune că era o prezență legitimă în zonă, deci comandanții din dispozitivul care a tras au deschis foc în mod nejustificat sau n-au avut un plan de cooperare (...). Aș dori să-i întreb de ce n-au tras mai întâi foc de avertisment sau de ce nu au tras în cauciucuri ca să imobilizeze mașina."

Martor Istrate Petre: „Sunt administratorul blocului (...). În perioada revoluției am fost acasă, locuind efectiv în blocul care este situat în imediata apropiere a Pieței Moghioroș (...). Începând cu 23.12.1989, în zonă, inclusiv în blocul în care locuiesc, au fost aduse trupe militare care au luat în pază piața, blocurile și parcul... Odată cu fixarea militarilor în dispozitivul de pază, doi militari au fost urcați pe blocul nostru, aceștia i-au alarmat pe ceilalți, de jos, strigând «teroriști», care au deschis foc trăgând în apartamentul 61 unde locuiește o femeie în vârstă."

Martor Popovici Mircea: „În decembrie 1989 eram comandant de companie în cadrul UM 01270 Focșani. La 24.12.1989, pe Bulevardul Moghioroș am intrat în dispozitiv de luptă cu trei plutoane, unul dispus în fața unor blocuri, al doilea cu misiunea să apere punctul de comandă al unității și un pluton în spatele blocurilor. Misiunea era să nu permitem trecerea persoanelor prin zona în care ne aflam. Cetățenii și autoturismele erau oprite, mașinile care nu opreau la baraj și pătrundeau în zonă neoprind la somații reprezentau un potențial inamic. Pe data de 24.12.1989, în jurul orelor 23.00, pe bulevard a apărut un autoturism Oltcit care depășise barajul constituit (...), mașina a oprit în zona dispozitivului pe care îl ocupam (...). Din Oltcit a coborât o persoană civilă,

iar la scurt timp (...) s-a tras asupra mașinii. Am aflat că cel împușcat era fiul celui care coborâse din mașină (...). Asupra autoturismului a tras un TAB din unitatea noastră (...). Pe data de 24.12.1989, în jurul orelor 24.00, în zonă a apărut un autobuz ce a trecut prin baraj fără a opri la somație, iar militarii au deschis focul asupra acestuia. Autobuzul a fost observat inițial de către un militar de pe bloc, ce era observator (...). Tot pe data de 24/25.12.1989 în dispozitiv au pătruns două Dacii, nu s-au supus somațiilor, fiind executat foc asupra acestora (...). Prima Dacie a luat foc... A reieșit că șoferul avea muzica dată tare și nu a auzit somația (...). La 25.12.1989 am auzit că un cetățean nu s-a supus somației și s-a tras asupra lui, ulterior am aflat că acesta se deplasa spre serviciu."

Declarația de mai sus este relevantă pentru multe alte situații în care militarii și civilii care au constituit baraje rutiere în toate marile orașe ale României au deschis în mod neîntemeiat focul asupra unor autoturisme, și astfel au ucis și rănit mulți oameni. De fiecare dată, argumentația trăgătorilor a fost că în autoturisme s-ar fi aflat teroriști, însă fără excepție argumentația a fost greșită. La fel de grav este că, în mai multe rânduri, în diverse orașe, militarii și civilii au tras asupra ambulanțelor aflate în misiuni reale de salvare a unor răniți, trageri soldate cu numeroase decese. Și în aceste situații explicațiile au fost în sensul folosirii ambulanțelor de către forțele teroriste.

Martor Anghel Gabriel: „În decembrie 1989 mă aflam în alarmă de luptă, fiind comandant de pluton. În noaptea de 23/24.12.1989 am ajuns în zona Moghioroș și împreună cu subunitatea mea am ocupat dispozitiv de luptă în fața blocurilor, cu misiunea de a supraveghea blocurile și de a executa foc dacă observăm că se execută foc asupra noastră. Fac precizarea că misiunea nu era destul de clară... În noaptea de 24/25.12.1989 am observat că pe bulevard se deplasa un autobuz asupra căruia s-a deschis focul din mai multe direcții, ca urmare a vitezei excesive... Fac precizarea că pe blocul în apropierea căruia mă aflam s-a amplasat un punct de observare în care se aflau locotenentul M și câțiva militari, asupra

autobuzului au tras și cei de pe bloc (...). La 25.12.1989 soldatul D, din proprie inițiativă, a luat două grenade defensive și a urcat pe acoperișul unui bloc pentru a supraveghea activitatea. Observând mișcări suspecte în interiorul cimitirului Ghencea a decis să arunce o grenadă, împrejurare în care s-a împiedicat de o ancoră de antenă, a scăpat grenada și s-a autoaccidentat."

Martor Buciuman Gheorghe: „Sunt posesor de permis de port-armă (...). Locuiesc în blocul din fața Centrului de Telecomunicații din Drumul Taberei. Acesta a fost păzit de o trupă de militari, iar în zonă au fost postate patru TAB-uri (...). Au fost aduse întăriri, iar în fața clădirii a fost făcut un baraj cu soldați care au oprit trecerea în zonă. Mașinile erau oprite și controlate de oameni – locuitori din bloc. În seara de 23.12.1989 a oprit o mașină Dacia albă. Mașina a fost somată de un militar, și-a continuat drumul, a fost somată de un alt militar, șoferul nu a oprit și atunci eu, fiind în fața scării de bloc, am tras un foc în fața parbrizului, șoferul nu a oprit și atunci am mai tras un foc (...). Șoferul a continuat drumul și a oprit mașina pe Drumul Taberei, cam la cinci metri de colț. Atunci a început să se tragă dintr-un TAB (...). A coborât șoferul care a spus: «Ucigașilor, mi-ați ucis soția!»... Arăt că în mașină au tras militarii și eu cu arma de vânătoare (...). Femeia a murit când au tras militarii din TAB."

Martor Brancu Dumitru: „In decembrie 1989 eram locotenent-major în cadrul UM 01012 București (...). Am primit ordin să patrulez cu TAB-ul pe Bulevardul Ghencea deoarece teroriștii trag din cimitir spre unitate. În urma patrulării nu am constatat ca în zona cimitirului Ghencea să se tragă, realizând că zvonul acesta nu se confirmă... In acea noapte, un soldat din transportorul meu a dat o lovitură cu AG 40 în turla bisericii de la cimitirul Ghencea deoarece i s-a părut că vede pe cineva în turlă. Eu nu i-am dat acest ordin, și chiar l-am apostrofat pentru ceea ce a făcut."

Martor Nicolae Roman: „În perioada 22–29.12.1989 am fost detașat cu un pluton de 30 de militari la MApN pentru a-l apăra împotriva teroriștilor (...). În noaptea de 22/23.12.1989 eram la odihnă

cu militarii din plutonul meu, împreună cu maiorul GL care mi-a spus că merge să se odihnească într-un pat. După aproximativ 10–15 minute a venit un domn căpitan și m-a anunțat că maiorul GL este rănit grav. Când am ajuns în clădire la etajul 1, prima cameră pe stânga, l-am văzut pe maiorul GL pe o saltea, cu fața în jos și în dreptul gurii cu o pată mare de sânge. Am pus mâna pe dânsul să-i iau pulsul, dar am constatat că murise. L-am acoperit cu o pătură, iar când să ies din clădire mi s-a adresat un domn căpitan spunându-mi numele celui care a tras în maiorul GL și că acesta a tras din cauză că a înnebunit. Mi l-a predat pe căpitanul respectiv în stare de leșin, iar eu l-am predat la arestul MApN."

Martor Lepădatu Fănică: „La 21.09.1989 am fost încorporat ca militar în termen la UM 01270 Focșani (...). În noaptea de 23/24.12.1989 am ajuns în București (...). Pe data de 24.12.1989, în regiunea în care mă aflam a început să se tragă din toate direcțiile, fără să cunosc din ce cauză (...). Am primit ordin să nu permitem persoanelor civile să se deplaseze în zona noastră de responsabilitate (...). Spre locul în care mă aflam s-au îndreptat două persoane civile. Am procedat la efectuarea somațiilor, dar cele două persoane au continuat deplasarea spre mine. În acel moment am introdus cartuș pe țeavă și le-am ordonat să ridice mâinile sus (...). M-am îndreptat spre unul din civili, moment în care acesta a lăsat brusc mâinile spre corp. De teamă că ar fi putut acționa asupra mea am apăsat pe trăgaci și l-am împușcat mortal."

Din nou, avem de-a face cu o declarație reprezentativă. Militarul care în mod onest a relatat cum a omorât un om era încorporat de doar trei luni și probabil neinstruit. În aceste condiții, fiind convins de existența teroriștilor care erau prezentați ca niște superluptători, a interpretat ca ostil gestul acelui nefericit civil și pur și simplu l-a împușcat. Din punctul de vedere al militarului, victima nu avea ce căuta în acel perimetru, doar că nimeni nu i-a anunțat pe civili că au fost instituite zone cu interdicție de mișcare. Și uite așa, pe altarul luptei cu „teroriștii" a mai căzut un nevinovat.

Martor Blaj Lucian: „În decembrie 1989 eram electromecanic la Centrul Național de Telecomunicații din Drumul Taberei (...). La 22.12.1989 s-a constituit o echipă de angajați care să asigure permanența la locul de muncă (...). La 23.12.1989, în cursul serii, ca urmare a unui apel transmis de TVR, din care rezulta că la unitatea noastră se aflau teroriști, mai multe mii de persoane îmbrăcate în ținută civilă s-au adunat în fața sediului nostru cu intenția de a pătrunde în interior. Militarii din garda unității noastre nu le-au permis să intre în centrală (...). S-a cerut sprijin (...). În jurul orelor 19.00, în fața centralei au apărut două TAB-uri, venirea lor fiind precedată de sosirea unui pluton de militari în termen... Paza clădirii a fost preluată de către parașutiști, care au fost amplasați în clădire... Stând noaptea la ferestrele clădirii, am văzut cum unul dintre TAB-urile aflate în dispozitivul de pază la centrala noastră se deplasa în viteză pe Drumul Taberei și trăgea foc în rafale asupra unor autoturisme care, fiind atinse de gloanțe, se opreau și luau foc (...). De la militarii aflați în pază am auzit că ar fi venit mașini de armată care îi luau pe cei morți în autoturisme."

Martoră Drăgan Angela: „În decembrie 1989 eram asistentă la Spitalul Orășenesc din Lupeni... În seara de 22.12.1989 am văzut la televizorul din sediul primăriei pe domnul Ion Iliescu făcând apel către populație să fie alături de bucureșteni întrucât susținea că are informații că sunt foarte mulți teroriști arabi îmbrăcați civil, care împușcă populația aflată în stradă. Noi, cei care am ocupat primii primăria, am luat inițiativa să organizăm un grup de voluntari care să vină în sprijinul revoluționarilor de la București... Am fost ajutați să ajungem cu o locomotivă la București, am plecat un grup format din 15 persoane (...). Am ajuns în București în cursul nopții de 22/23.12.1989. (...) Am mers pe jos până la Spitalul Militar și ne-am pus la dispoziția celor care asigurau paza spitalului, întrucât în zonă se trăgea (...). Soldații care asigurau paza ripostau la aceste atacuri, dar fără a avea o țintă anume... În seara de 23.12.1989, un ofițer de armată le-a propus băieților care au venit de la Lupeni să le dea arme pentru a se apăra în caz

de nevoie... În noaptea de 23/24.12.1989 ni s-a solicitat să mergem la Academia Militară, întrucât sunt mulți studenți ofițeri răniți. Împreună cu o parte din grupul venit de la Lupeni am urcat într-un autocamion pentru a ne deplasa la academie... Ajungând în fața academiei, în timp ce mașina se afla încă în mișcare, asupra autocamionului s-a deschis focul, cel mai probabil dinspre academie. Au fost uciși pe loc șoferul autocamionului și GT, in timp ce LT a fost rănit foarte grav (...). Noi ceilalți, care ne aflam în spate, am sărit și ne-am adăpostit sub autocamion. Eu nu am fost rănită, însă ceilalți au suferit răni mai mult sau mai puțin grave. De exemplu, T a fost împușcat în spate, fiindu-i atinsă coloana vertebrală, rămânând paralizat, S a suferit numeroase plăgi împușcate la nivelul membrelor inferioare."

Martoră Ionaș Vergilica: „În seara de 22.12.1989, în jurul orelor 23.30, aflându-mă în bucătărie, am observat că cerul era roșu (...). Am simțit ceva în corp care m-a zguduit, ceva asemănător curentării electrice. Soțul meu a venit la mine deoarece am strigat (...). S-a dus spre geamul care dă înspre unitățile militare de pe Șoseaua Antiaeriană, a văzut geamul fisurat, s-a uitat la mine și a spus că sunt rănită. Am căzut deoarece nu-mi mai simțeam picioarele (...). Glonțul care m-a atins sigur a venit dinspre unitățile din Șoseaua Antiaeriană... Sunt imobilizată la pat din cauza paraliziei totale a membrelor inferioare."

Martor Răceala Titi: „În noaptea de 22/23.12.1989 mi-am asumat misiunea de a ilumina spațiul din fața comandamentului Armatei I de pe Strada Antiaeriană, folosind cartușe de iluminare (...). Ne-am împărți misiunea, în scopul de a trage alternativ, deoarece se executa foc din fața comandamentului (de la ferestrele acestuia către străzile de unde se presupunea că acționează teroriști)... S-au tras și asupra mea trei cartușe trasoare de la una din ferestrele de la etajul 2–4... La fiecare fereastră se găseau trăgători care vegheau împrejurimile. Atunci am strigat către cei de la ferestre: «Ce faceți? Sunteți nebuni, trageți în noi?». După câteva minute a venit o echipă de prim-ajutor care l-a ridicat pe soldatul

rănit (...). În legătură cu motivul pentru care s-a tras asupra noastră de la ferestrele comandamentului, menționez că noi executam tragerea (cu rachete de semnalizare) din spatele comandamentului, pe deasupra acestuia, astfel încât cartușele de iluminare să aibă o traiectorie încât să se aprindă în fața comandamentului... În situația confuză de atunci, când te puteai aștepta la atacul teroriștilor din toate părțile, prezența unor persoane în curtea comandamentului, care să execute foc, indiferent cu ce, putea fi interpretată ca activitate teroristă. Dacă ar fi știut că suntem din aceeași tabără, sunt sigur că nu ar fi tras asupra noastră."

Martor Nițu Constantin: „În decembrie 1989 eram sergent-major la UM 01320 Caracal... La 23.12.1989 am fost convocați pe platoul unității, ni s-a dat ordin să ne îmbarcăm și să plecăm la București, fără a ni se specifica ce misiune aveam de îndeplinit. Eu eram tanchist, din unitate a plecat tot regimental, respectiv 54 de tancuri (...). La ieșirea din orașul Caracal s-a tras asupra noastră din direcția unității militare de la Deveselu. Pe la Roșiori a mai fost un incident în care a fost călcat pe cap căpitanul B de către un tanc, tot de la noi din unitate, decedând pe loc. La Alexandria, la intrarea în oraș, unde era un dispozitiv militar, am aflat că unitatea de artilerie de la Alexandria era informată că de la Caracal vine o coloană de tancuri plină cu teroriști și puteau să ne împuște."

Martor Viliman Vasile, gropar la cimitirul Tudor Vladimirescu: „La 23.12.1989 am venit la cimitir, cu toate că eram în concediu. Aici am găsit și pe colegii mei de serviciu... După ce am sosit, au început să fie trase din toate părțile focuri de armă în clădirea administrației cimitirului, unde ne aflam în dormitor noi. Se trăgea din Șoseaua Antiaeriană, de la unitatea militară, din fundul cimitirului și dinspre Măgurele. În jurul orei 11.00, am scos un cearșaf în semn că ne predăm, situația în care eram fiind critică, dându-ne seama că este o confuzie la mijloc. După ce a încetat focul, mai mulți colegi s-au strecurat afară din cimitir. Noi cei care am rămas, la apelul militarilor, am ieșit din clădire și, somați fiind, am pus mâinile la ceafă și ne-am îndreptat

spre unitatea militară (...). Ne-au percheziționat (...). Un locotenent-major l-a bănuit pe colegul meu că ar fi înarmat, fapt infirmat de percheziție (...). Pentru a ne verifica, un plutonier și opt soldați au revenit împreună cu noi în clădirea administrației cimitirului, după care au plecat înapoi la unitate. După scurt timp, a intrat în cimitir un tanc care a dărâmat poarta, a mers pe aleea principală până în capătul cimitirului, s-a întors, iar un tanchist a venit în dormitorul nostru, unde a văzut că nu sunt teroriști. În acel moment a început din nou să se execute foc din toate părțile asupra noastră. Tanchistul a transmis printr-o stație pe care o avea să nu se mai tragă, apoi a ieșit și a plecat cu tancul."

Martoră Filip Cătălina: „Sunt soția decedatului FM. Locuiam într-un imobil situat pe Strada Antiaeriană, la etajul 2, vizavi de noi se află cimitirul T. Vladimirescu, iar în continuare se află numai unități militare. În ziua de 22.12.1989, atât pe stradă, cât și în cimitir s-au aflat în permanență militari (...). Unitățile militare au înconjurat cimitirul, au deschis focul, iar apoi s-au retras, dar nu pot preciza dacă s-au retras toți și nu au rămas o parte dintre aceștia în cimitir. În timp ce soțul meu se afla în bucătărie, din direcția cimitirului s-au tras două gloanțe înspre apartamentul nostru, iar unul dintre cartușe l-a atins mortal pe soțul meu în zona capului."

Martor Pîrvu Marius: „În decembrie 1989 eram militar la UM 02652 București, unitate ce își avea sediul pe Strada Mărgeanului (...). În noaptea de 22.12.1989 s-a deschis focul asupra blocurilor situate pe Strada Mărgeanului din direcția unităților militare situate pe Șoseaua Antiaeriană. Din noaptea de 22.12.1989 căpitanul P ne-a dat ordin să se formeze grupe de militari care să se deplaseze prin curțile oamenilor și pe străduțe, obiectivul misiunii fiind de a apăra casa surorii lui Ceaușescu de pe strada Moș Adam. Ordinul era de a sta pe acoperișuri și în curțile oamenilor și de a încercui obiectivul, pentru a nu mai permite distrugerile și furturile din casa surorii lui Ceaușescu. Ni s-a dat ordin să tragem în direcțiile din care se exercită foc asupra noastră. Am tras în direcția unităților militare de pe Șoseaua Antiaeriană și spre

biserica de pe Strada Mărgeanului. La 23.12.1989 mi s-a spus că fratele meu este împușcat (...). M-am deplasat la etajul 8 unde fratele meu fusese împușcat, iar locul unde făcea paza avea ferestrele îndreptate spre zona Antiaeriană... pe fratele meu l-am identificat la morga spitalului Panduri."

Martoră Manole Ioana: „Referitor la decesul fiului meu EV (...). În seara de 22.12.1989 a plecat împreună cu un grup de prieteni în centru, în fața clădirii CC, deoarece se făcuse apel către românii de bună-credință pentru a lupta împotriva dictaturii comuniste. S-a întors în dimineața de 23.12.1989 și ca urmare a apelurilor necontenite care se făceau peste tot ca tinerii care au făcut armata să meargă la unitățile militare unde li se va da o armă ca să poată lupta împotriva teroriștilor (...) a plecat spre unitatea militară de pe Antiaeriană. În zilele acelea existau diferite coduri care se exprimau prin diferite culori de banderolă, pentru a nu fi confundat cu teroriștii. Sub pretextul că banderola nu corespundea a fost împușcat de către o persoană din cadrul unității militare. Alături de el au mai fost împușcate patru–cinci persoane."

Martor Prodan Vasile: „În decembrie 1989 eram sportiv la Clubul Steaua (...). La 25.12.1989 mă aflam în fața blocului unde locuiam, iar o vecină mi-a povestit că atunci când venea dinspre Șoseaua Antiaeriană l-a văzut în stația de troleibuz căzut pe stradă pe CV, prieten și vecin cu noi. Am hotărât să ne deplasăm la stația de troleibuz (...). A trebuit să îi explicăm unui militar de ce eram prin zonă (...). Cadavrul lui Valentin prezenta mai multe urme de gloanțe pe tot corpul. Am putut observa că pe toată lungimea Șoselei Antiaeriană, din 15 în 15 metri, se afla câte un cadavru de bărbat, femeie sau copil. Erau și mașini arse cu cadavre în ele."

Ei bine, aceste imagini desprinse parcă din *Purgatoriul* lui Dante au existat pe străzile din București, capitala României, la sfârșit de secol XX.

Martor Ichim Iulian: „La 22.12.1989 am intrat cu tancul în București (...). La 23.12.1989, în jurul orelor 12.00, am văzut intrând pe strada principală din fața comandamentului un ARO de

culoare albastră. Patrulând cu tancul pe stradă, nu am primit or-din să-l opresc, așa că l-am lăsat să treacă. După ce a trecut am auzit focuri de armă. Am întors tancul pentru a merge unde se trăgea... ARO era distrus complet, cu ușile deschise, iar înăun-tru era o persoană făcută ciur de gloanțe (...). La 24.12.1989, pa-trulând cu tancul, am primit ordin prin stație să intru pe una din străduțele laterale să verific dacă se vede ceva suspect. Când am ieșit înapoi de pe străduță, am primit trei lovituri în tancul pe care îl comandam (...). Cele trei lovituri primite au fost trase cu tunul de la un tanc condus de plutonier-major F. Tancul a fost avariat complet, efectiv nu știu cum am scăpat cu viață... La 24.12.1989 am auzit o discuție între mai mulți soldați despre faptul că au des-chis foc asupra unui bărbat care era urcat pe acoperișul unei case, pe timp de noapte. Știu că acesta a murit deoarece l-am văzut per-sonal cum a stat acolo pe acoperiș timp de două zile."

Cititorule, dacă eventual nu știai, acum ai aflat că în decem-brie 1989 pe străzile din București s-au dus lupte cu tancurile! Desigur, împotriva „securist-teroriștilor".

Martor Mirea Viorel: „În decembrie 1989 eram comandant de companie în cadrul UM 01012 București... La 22.12.1989 (...), în jurul orei 19.00, am auzit focuri de armă dinspre cimitirul Ghencea și MApN (...). În noaptea de 22 spre 23 decembrie 1989 spre cimitir au tras soldații din gardă, iar în momentul în care am mers la ei mi-au raportat că au văzut umbre, dar nu trăgeau într-o țintă concretă, și am văzut că se crease o stare de panică."

Martor Miroseanu Vasile: „La 23.12.1989, în urma apelurilor de la TVR, am ieșit din apartament să ajut armata pentru apăra-rea revoluției... Când am ajuns pe Strada Mărgeanului am văzut două tancuri care aveau intenția să intre pe strada Școlii Generale nr. 143, în școală aflându-se persoane care trăgeau (...). Focurile s-au extins în tot cartierul, dar cu precădere pe strada Moș Adam (...). Se trăgea din toate părțile și câțiva soldați au fost răniți (...). M-am alăturat grupului de soldați conduși de căpitanul B. Pe la ora 11.30, fiind ascunși pe lângă garduri și la colțurile blocurilor,

am observat că se trăgea din biserică... Împreună cu câţiva soldaţi am spart uşa din faţa bisericii (...). După câteva momente cineva a strigat că persoana pe care noi o credeam în biserică fuge pe strada Moş Adam spre casa surorii dictatorului N. Ceauşescu. Persoana respectivă era un tânăr în jur de treizeci de ani ce purta pe mâna dreaptă o banderolă tricoloră (...). Persoana a intrat într-o curte (...), nu am reuşit să ajungem la locul respectiv deoarece s-a declanşat un foc foarte puternic dinspre vila surorii lui Ceauşescu. Atunci ne-am împrăştiat prin curţile care aveau porţile deschise (...). Căpitanul B mi-a spus că nu mai avem muniţie (...). În mai puţin de zece minute a apărut un tanc. Tancul a deschis foc asupra noastră. Pe civilul de lângă mine l-au lovit gloanţele în cap, provocându-i moartea, iar eu am fost accidentat la faţă de oasele craniului celui împuşcat. Tancul a tras în vila doamnei Agache două lovituri de tun."

Martor Dascălu Doru: „În noaptea de 22/23 decembrie 1989 am participat la filtrul stradal organizat la intersecţia străzilor Petre Ispirescu şi Calea Rahovei. În jurul orelor 02.00 spre intersecţie s-a îndreptat un tanc. Ofiţerul de pe tanc ne-a spus că este în căutarea unei UM de construcţii cazată prin zonă... Eu i-am spus ofiţerului de la unitatea de construcţii că aş dori să lupt alături de ei, iar ofiţerul a spus să vin dimineaţă. Dimineaţa m-am alăturat unităţii militare care se deplasa pentru anihilarea punctelor de foc din vila Mărioarei Ceauşescu. I-am spus ofiţerului poziţia vilei şi i-am spus să urce soldaţi pe blocurile de pe Strada Mărgeanului, vizavi de vilă. Ofiţerul a luat o parte din soldaţi şi i-a plasat pe blocurile M 124, M 125 şi M 126. O altă parte mi i-a dat să-i instalez pe blocurile M 112, M 113 şi M 114. Menţionez că soldaţii aveau în dotare pistoale-mitralieră. Înainte de a-i urca pe bloc, i-am pus pe toţi să tragă câte un foc de armă şi să-şi verifice arma, deoarece am înţeles din vorbele lor că nu cunoşteau să mânuiască armele, un militar încercând să introducă cartuş pe ţeavă şi spunându-mi că nu merge. Le-am explicat că acest tip de pistol-mitralieră nu este ca AKM-ul şi i-am plasat sus pe blocuri.

Am coborât în stradă unde am încercat cu un ofițer să înaintăm în spatele vilei. Văzând că nu ne putem apropia de vilă, iar ofițerul văzând că am idee despre luptă în general, mi-a spus că a lăsat într-o curte de pe strada Petre Ispirescu o grupă de soldați pe care să mă duc să o iau și să fac o periere între Strada Romaniței și strada Lespezi, până în dreptul vilei. Ajuns la soldați, le-am făcut un instructaj sumar, le-am explicat de unde se poate trage în vilă și să fie foarte atenți. Am început perierea, casă cu casă, lăsând în urmă câte un soldat. Eu am ajuns cu ultimul soldat în dreptul vilei. În acest timp a început să strige cineva că este rănit, apoi al doilea. Am urcat pe acoperișul casei, mascat fiind de o volieră cu porumbei, și i-am spus soldatului să urce lângă mine deoarece de aici are o bună poziție de tragere. Încercând să ajungă lângă mine, s-a dărâmat firava construcție de care mă ajutasem. În acel moment a început o tragere asupra vilei din toate direcțiile și i-am spus soldatului să-mi dea mie arma (...). Mi-a dat arma, am luat poziție de tragere, și când am observat la o fereastră de la mansarda vilei o mișcare am deschis foc. În timp ce trăgeam am simțit o arsură la mâna stângă, am văzut mâna plină de sânge, dar nu am realizat ce s-a întâmplat..."

Martor Cernea Costache: „În decembrie 1989 eram taximetrist... Când am intrat pe strada Moș Adam, la jumătatea străzii, am observat că s-a tras dintr-un bloc cu șapte etaje în care erau militari de la construcții. Asupra noastră s-a tras cu o mitralieră. Gloanțele l-au lovit pe fiul meu, pe mine, iar pe cel din spate l-au împușcat mortal în cap... După un an și jumătate, datorită complicațiilor, fiul meu a decedat... Cred că am văzut în jur de șapte-opt morți și în jur de 25 de răniți, timp de șase zile. Toate victimele le-am dus la Spitalul Municipal... Precizez că în zilele de 22 decembrie 1989 și următoarele s-a mai aflat cu mine ML (taximetrist), acesta fiind împușcat mortal când ducea apă minerală la o unitate militară, de către un militar cu o mitralieră."

Martor Rotariu Vasilică: „În decembrie 1989 eram manevrant la Rombeton. La 23.12.1989 am plecat de acasă, pe jos, în zona

Mărgeanului unde locuia fratele meu. În această zonă se trăgeau focuri de armă spre vila coanei Mărioara, atât de către militarii de la construcții, cât și din direcția unităților militare situate pe Șoseaua Antiaeriană... Împreună cu alți tineri am plecat pe strada Moș Adam (...), dinspre Antiaeriană a venit un tanc care a tras două lovituri de tun în vilă. După ce s-au executat aceste focuri, noi am pătruns în casa respectivă, am urcat la etajul 1, iar apoi am urcat pe acoperiș, acolo se aflau doi bărbați răniți. În fața casei sorei [*sic*] lui Ceaușescu erau militari, cărora le-am arborat un steag ca să nu fim împușcați. În momentul în care am ajuns pe acoperiș a început să se tragă intens din direcția blocurilor de pe Strada Mărgeanului unde se aflau militari de la construcții, pe care eu îi văzusem cu puțin timp în urmă când trăgeau de la ferestrele blocurilor spre casele din jur. După ce am fost rănit, am coborât pe un burlan în curtea casei respective și am strigat după ajutor. Am așteptat până au venit doi soldați, unul dintre ei m-a somat să stau cu mâinile sus, m-a percheziționat spunându-i celuilalt coleg că sunt terorist fiindcă am mănuși din piele."

Martor Țăranu Ionel: „În decembrie 1989 eram caporal la UM 02374 București... La 23.12.1989 am primit ordin de la căpitanul D să-l însoțesc la MApN, împreună cu colegul meu CA. Ne-am deplasat de la unitate cu autoturismul personal aparținând căpitanului D... Am fost opriți la o intersecție de niște civili care ne-au spus că un terorist este în zona Pieței 13 Septembrie și trage în populație, fapt care ne-a determinat să ne pregătim armamentul din dotare, fiecare scoțând țeava automatului pe geam, cu armele îndreptate spre străzile pe care circulam. Căpitanul D conducea autoturismul, iar eu și colegul meu ne aflam pe bancheta din spate. Când am ajuns la colțul UM 01210 de pe Șoseaua Antiaeriană a început să se tragă din unitatea asupra noastră. Eu și căpitanul D am fost răniți. Imediat mașina a cotit pe o străduță, iar tirurile de la UM 01210 au continuat să ciuruie mașina. Căpitanul D a pierdut controlul mașinii, am intrat într-o curte constatând că colegul meu a fost împușcat mortal. Căpitanul D a coborât din mașină, s-a mai

auzit un foc de armă care l-a rănit în zona pieptului, acesta decedând. Ulterior evenimentelor, am condus familia colegului meu pe strada unde am fost împușcați... acolo am vorbit cu o femeie în vârstă, îmbrăcată în doliu, care își pierduse băiatul tot prin împușcare și care ne-a spus că pe strada ei au mai fost împușcați nouă oameni." Aș adăuga: Iată „teroriștii" din autoturisme! În realitate, militari ai MApN care nu au realizat că prin comportamentul lor le vor apărea celorlalți ca fiind teroriști.

Martor Nae Daniel: „În decembrie 1989 eram locotenent la UM 01908 București cu sediul pe Șoseaua Antiaeriană... În după-amiaza zilei de 22.12.1989, din UM 01908 București au plecat mai multe camioane pline cu militari spre Radio... În aceeași seară am ocupat dispozitivul de lângă cimitirul Tudor Vladimirescu. La cimitirul Tudor Vladimirescu erau trei unități care erau de-a lungul gardului, respectiv UM 01908, UM 01026, iar în partea cealaltă UM 01026 și o altă unitate de construcții. În seara de 22.12.1989 au intrat în dispozitiv mai multe tancuri, care patrulau pe străzile perpendiculare pe Antiaeriană și mai dărâmau și niște stâlpi de electricitate. Din noaptea de 22.12.1989 până în ziua de 28.12.1989, cu plutonul pe care îl aveam în subordine păzeam cimitirul Tudor Vladimirescu. În această perioadă, deoarece eram anunțați că se trage din cimitir, am procedat la scotocirea acestui obiectiv, dar nu am constat nimic suspect... am auzit că groparii cimitirului au fost introduși la UM 01908 pentru verificări... Militarii de la etajul 3 al unității au început să tragă în militarii mei de lângă gardul cimitirului."

Martor Rotaru Dinu: „În spatele Sălii Palatului și Palatului Regal, dintr-o dubă TV au coborât în jur de patru militari. O voce din mulțime a strigat «Teroriștii!». De pe Strada Berzei și-a făcut apariția un tanc care, rotindu-și turela, a tras o rafală de mitralieră asupra militarilor, care s-au prăbușit la pământ (...). La 23.12.1989 m-am deplasat cu un TIR cu alimente la MApN. În timp ce distribuiam hrana l-am auzit pe un soldat care a spus că în sediul Casei de Cununie de pe Drumul Sării se află teroriști. La auzul

acestei vești, din fața MApN au plecat spre direcția precizată un tanc și o tanchetă. Am urmat din proprie inițiativă aceste transportoare. Am ajuns pe Drumul Sării, iar ofițerul care avea comanda tanchetei mi-a spus să blochez carosabilul, lucru pe care l-am și făcut așezând TIR-ul de-a latul șoselei. Din tanchetă au coborât ofițerul și un militar în termen. Cei doi s-au apropiat de Casa de Cununie, somându-i pe presupușii teroriști să iasă afară cu mâinile ridicate. Neprimind nici un răspuns, soldatul a spart un geam și a tras o rafală cu pistolul-mitralieră. După un minut a ieșit un bărbat împușcat în piciorul drept. Acesta ne-a spus că este ofițerul stării civile și că se numește FG. Acesta ne-a spus că în incinta casei se mai află o salariată, am văzut ieșind o femeie. Soldatul, fără somație, a tras o rafală cu pistolul-mitralieră în direcția femeii, rănind-o la un picior... Respectivul soldat era de la UM din Focșani."

Martor Enuță Constantin: „Începând cu seara de 22.12.1989 am acționat în fața MApN. În jurul orelor 24.00 am primit ordin să organizez un dispozitiv de luptă pe străzile perpendiculare pe bulevardul din fața comandamentului... În dimineața de 23.12.1989, după ce spațiul aerian a fost survolat de două avioane, am primit ordin să ne deplasăm la sediul MApN, unde am fost întâmpinați cu foc din blocul situat în fața comandamentului. Am deschis foc mai întâi în niște plăci de beton de lângă bloc, din spatele cărora se trăgea, apoi am trecut cu tancul peste ele... se trăgea de pe bloc și de la etajele superioare, și am deschis foc trăgând cu cartușe incendiare... Am continuat misiunea de patrulare... În jurul orelor 10.00, am primit ordin să tragem în toate mașinile care circulă cu farurile aprinse, pentru că acestea sunt folosite de teroriști. În acest sens, am primit ordin să trag într-o Dacie 1300 albă... Am primit ordin să trag într-un ARO care avea farurile aprinse... în acest moment a trecut pe lângă mine o mașină de pompieri cu farurile aprinse, am raportat prin stație și am primit ordin să trag în ea. Am urmărit-o și la un moment dat a oprit, iar din ea au coborât 15–20 de persoane înarmate, care s-au împrăștiat, iar atunci au

tras în ea militarii din curtea comandamentului, tancurile din curtea comandamentului și tancul meu. Din mașină a coborât șoferul care fusese lovit mortal și care a căzut în mijlocul străzii. Alte patru–cinci persoane care au fost rănite s-au rostogolit către marginile străzii, simțind că sunt morți. Erau trei–patru îmbrăcați cu pantaloni de culoare kaki... La un moment dat am observat o persoană după un copac, am îndreptat mitraliera spre el, și în momentul când am vrut să trag a scos capul și după figură am avut impresia că mi-a fost soldat cu câțiva ani în urmă. Atunci mi-a fost milă de el și am încercat să-l fac să se predea. Am mai chemat un tanc și l-am pus să îndrepte țeava spre el, dar nici așa nu a ridicat mâinile și brusc a fugit. A mai venit un bărbat, încercând să se ascundă după tanc. Am încercat să trag în ei, dar nu i-am nimerit, au fugit pe o străduță și au intrat într-o curte. I-am urmărit cu tancul până în dreptul casei, însă nedorind să omor persoane nevinovate am plecat. La ieșirea în stradă, am observat că mașina de pompieri își schimbase poziția. Atunci am intrat cu țeava tunului prin parbriz, întrucât nu se vedea prin el. Înăuntru era un om de vreo 35 de ani, bărbos și brunet, care, deși i-am pus țeava tunului în piept, nu s-a predat, încercând să ia ceva de jos din mașină. Atunci l-am omorât. După aceea, am primit ordin să distrug cu tancul mașina de pompieri. Când am dat cu tancul în mașină, s-a deschis una din uși și am văzut un om care avea ceva în mână, care părea să fie armă, pe care de asemenea l-am omorât... Dimineață am primit ordin să ies din nou... Pe una din străzi era oprită o Dacie 1300. Am primit ordin să trag în ea. Am tras trei rafale și am primit ordin să o calc cu tancul. Când mă îndreptam spre ea, au ieșit dintr-o curte trei persoane care mi-au spus că este mașina lor... am primit ordin să mă deplasez cu tancul și să distrug o casă părăsită... Am primit ordin să trag în ea întrucât acolo sunt teroriști... am distrus casa prin foc cu mitraliera și am plecat pe o altă stradă unde am primit ordin să trag în alte două case părăsite. După ce am distrus și aceste case am ieșit în stradă și am tras în casa de unde se trăgea continuu... această casă a fost distrusă cu o lovitură

de tun... Nu cunosc și nu am capturat personal nici un terorist, muniția sau armamentul acestora."

Acest fost militar tanchist, care, probabil, era impresionat de cărțile lui Sven Hassel, chiar a fost convins că lichidase o grămadă de teroriști! Am citit și recitit declarația, și de fiecare dată am rămas perplex realizând seninătatea cu care a fost relatată curmarea unor vieți omenești. Inițial am crezut că este vorba despre o simplă bravură, însă relatările au fost confirmate pe deplin de celelalte probe ale dosarului. Declarațiile următoare fac lumină cu privire la „teroriștii" aflați în autospeciala pompierilor.

Martor Sifft Frederih: „În dimineața de 23.12.1989, m-am întâlnit cu mai mulți prieteni și am hotărât să mergem la UM de care aparțineam, aflate pe Șoseaua Antiaeriană, pentru a ni se da arme și a merge la revoluție. A venit o mașină de pompieri de culoare roșu-închis și am urcat în ea circa 12 persoane. Pe drum au mai urcat cu noi în mașină trei persoane. Am mers până în Șoseaua Antiaeriană unde nu se mai putea circula deoarece șoseaua era blocată cu tancuri. Am coborât din mașină, nu am reușit toți să ajungem jos și a început să se tragă în noi. Gloanțele veneau din fața mașinii... am fugit pe o străduță... Din câte știu, din băieții cu care am fost, OV a murit, CF a fost vătămat, un altul pe care nu știu cum îl cheamă a murit împușcat."

Martor Ciurlea Florian: „În ziua de 23.12.1989, m-am întâlnit cu mai mulți prieteni din cartier, pentru a participa la revoluție. Am plecat din fața blocului cu o mașină de pompieri. Am ajuns în Șoseaua Antiaeriană, cam la 200 de metri de UM 01210 București. Am coborât primul și am privit spre clădirea unității militare. Din clădire, un ofițer mi-a făcut semn să cobor la pământ pentru că se trage. Noi strigam «Dați-ne arme!» Nu am apucat să mă culc pentru că am fost împușcat în mâna stângă, apoi cartușul a intrat în burtă. Am căzut la pământ și am văzut că în continuare din UM se trăgea."

Martor Drăgan Ion: „La 22.12.1989 mi s-a ordonat să mă deplasez cu tehnica militară de la Giurgiu în București... După lăsarea

serii, din motive neelucidate, cel mai probabil din cauza panicii, militarii aflați în misiunea de pază a garnizoanei au tras focuri automate cu pistoalele-mitralieră din dotare și cu mitraliera antiaeriană, fără a avea ținte reale. Eu nu am dat ordin de tragere, dar nici nu l-am interzis întrucât eram conștient de starea de pericol. Cele mai intense focuri s-au tras în primele două nopți, din același motiv pe care l-am precizat, însă, cu excepția unui soldat care a fost împușcat mortal, nu au existat alte victime... din verificările efectuate de mine, s-a stabilit că victima a fost împușcată din direcția structurii pentru apărare civilă. Soldatul, cel mai probabil, nu a fost împușcat de inamic... Ulterior am constatat că, deși apărarea era organizată circular, focurile militarilor din Regimentul Tancuri se intersectau cu cele ale militarilor din Regimentul Artilerie... pe lângă cauzele deja precizate cu privire la focurile care au fost trase haotic, au contribuit și comandanții plutoanelor care nu au stăpânit situația... În noaptea de 23/24.12.1989, un ofițer din garnizoana Giurgiu m-a anunțat telefonic că spre comuna Mihai Bravu se deplasează trenul internațional Sofia–Moscova în care a urcat o echipă de teroriști care urma să împuște pasagerii dacă dinspre garnizoana mea s-ar fi deschis foc asupra trenului. Am luat legătura cu mecanicul de tren, cerându-i să treacă cu viteză maximă prin gara Mihai Bravu. De asemenea, i-am informat pe comandanții unităților și le-am ordonat să nu deschidă focul asupra trenului, chiar dacă se va trage spre ei. Am urmărit personal trecerea trenului și nu a avut loc nici un incident. La scurt timp am fost sunat de un ofițer de la Marele Stat Major care m-a acuzat că am măcelărit trenul. Până la sfârșitul lui decembrie 1989 mi-au fost semnalate diverse acțiuni ale teroriștilor care nu s-au dovedit a fi reale."

Martor Roșianu Alexandru: „În dimineața de 24.12.1989, orele 04.30–05.00, am plecat de acasă cu mașina... ajungând în Piața Crângași, o patrulă de civili mi-a spus să nu merg pe Șoseaua Ciurel pentru că se trage puternic, iar armata este postată cu blindate la Podul Ciurel. Mi s-a spus că, dacă totuși am curaj să mă

duc, să merg cu luminile stinse. Trebuia să ajung la servici, așa că am trecut cu luminile stinse (...) Când m-am încadrat pe strada Emil Bodnăraș am văzut că din stânga venea foarte încet un automobil, condus de profesorul TI, cu geamul din spate spart de gloanțe. Când m-a zărit a strigat după ajutor pentru că era rănit de teroriști... l-am urcat în mașina mea. Am plecat spre Spitalul Municipal intrând din nou în zona supusă focului. Am ajuns foarte repede la spital cu TI... la spital, profesorul m-a implorat să-i duc soției lui cheile de la mașină și să-i spun ce s-a întâmplat. Din nou am trecut prin zona de foc și am văzut trei teroriști îndreptându-se spre mine... Eu, văzându-i, am luat viraj la dreapta în forță, cu mâna dreaptă pe volan și culcat pe partea stângă. Nu am trecut bine zona militară și m-au oprit din nou doi cetățeni cu brasarde albe pe mână și vorbind cu greu românește. Am crezut că mi-a sosit ceasul și mă omoară. Dar nu a fost așa, m-au controlat corporal și am simțit că duhneau a băutură, și de aceea nu puteau vorbi clar și răspicat... Ajungând la servici am cerut o armă ca să mă duc și eu, cum s-au dus și colegii mei cu arme, să venim în ajutorul armatei (...) Mi s-au dat un pistol-mitralieră, 40 de cartușe și trei sectoare. În privința folosirii armei, a fost necesar să fiu inițiat, pentru că nu știam să o mânuiesc... Cum am văzut că în aceste zile Gărzile Patriotice poartă armă, nu mi-am făcut nici o problemă că voi fi oprit de cineva... Am fost oprit de câțiva tineri care au început să strige că sunt înarmat. Nu le-am dat arma cerând să fiu dus la sediul cooperativei sau la o unitate militară... Militari de la o unitate militară din Focșani mi-au luat arma și mi-au legat mâinile cu sfoară. Am reușit să anunț conducerea cooperativei despre starea în care mă aflu și astfel a venit tovarășul I care a confirmat că sunt salariat al Coop Tehnometalica și că nu sunt terorist. Atunci am fost eliberat și mi s-a dat drumul, însă după ce am făcut doi–trei pași am simțit o mână la ceafă pusă de un plutonier-major care mi-a spus că nu îmi dă drumul pentru că am figură de securist, astfel încât am fost legat din nou... am fost băgat într-o dubă și toată lumea știa că în dubă sunt teroriști."

Cititorule, mai suporți? Dacă răspunsul tău este „Nu", pot să-ți spun că, din păcate, urmează să citești alte declarații horror. Asta e! Totuși, hai să detensionez puțin atmosfera și să relatez conținutul unei declarații făcute de un militar în termen de la MApN, un băiat venit de la sat și supus unor situații care probabil l-au traumatizat pe viață. Bietul de el a povestit că timp de mai multe zile a luptat cu teroriștii, dar că nu a împușcat nici unul deoarece aceștia erau dotați cu pelerine speciale pe care, atunci când se trăgea spre ei, le ridicau cu antebrațul și astfel opreau gloanțele. Nu glumesc, exact asta a spus, convins fiind de spusele lui.

Zona Otopeni–Băneasa. Ca urmare a amplasării în zonă a aeroporturilor Otopeni și Băneasa, aici se găseau multe unități militare, inclusiv comandamentele Aviației Militare și Apărării Antiaeriene. Începând cu 22 decembrie, și aici au fost masate succesiv și inutil numeroase forțe eterogene care nu au fost informate unele despre celelalte. În urma exercitării operațiunii militare de inducere în eroare, pe fond de psihoză, toate aceste forțe au fost angrenate în foarte grave situații de foc fratricid, cea mai gravă fiind survenită în dimineața de 23 decembrie, în ceea ce se numește „cazul Otopeni". Nici în zilele revoluției, nici ulterior, la fel ca în toate celelalte zone unde s-au desfășurat „lupte", nu au fost identificați teroriști sau orice dovezi ale existenței lor.

Martor Mălăncuș Cosmin: „În decembrie 1989 eram militar la unitatea militară din Câmpina – Transmisiuni securitate... În noaptea de 22/23.12.1989 am fost alarmați și am fost informați că vom fi îmbarcați în camioane pentru a ne deplasa în misiune. Ni s-a comunicat că vom participa la întărirea unui dispozitiv de pază de la aeroportul Otopeni... În jurul orelor 06.00 am intrat cu cele trei camioane pe aleea dinspre aeroport. S-au auzit primele rafale de focuri din direcția comandamentului Aviației Civile... Camionul în care mă aflam și-a pierdut direcția și s-a oprit. Șoferul era rănit prin împușcare. După ce camionul s-a oprit s-a tras asupra noastră. Se auzeau țipetele colegilor atunci când erau

răniți de gloanțe. După circa două–trei minute am sărit din camion. Am văzut că din două TAB-uri se trăgea cu mitralierele în direcția camioanelor... Am observat că militarii care săreau din camioane erau împușcați... Am simțit un șoc, după care mi-am pierdut cunoștința. Înainte de a fi împușcat am observat un autobuz de transport persoane, care a intrat pe aleea spre aeroport. Am observat că autobuzul a întors, iar asupra autobuzului s-au tras focuri de armă și dinspre TAB-uri și din alte direcții."

Martor Tincu Constantin: „În decembrie 1989 eram conducător auto în cadrul ITB... În dimineața de 23.12.1989, în jurul orelor 04.30, am fost apelat prin stație solicitându-mi-se de la dispecerat să mă deplasez la aeroportul Otopeni de unde să transport ajutoare sosite din Elveția... La aeroport, în fața mea, se deplasau câteva camioane pline cu militari trimiși pentru a asigura paza aeroportului... mă aflam la o distanță de aproximativ 25 de metri față de ultimul camion... Pe aleea aeroportului asupra acestor camioane s-a deschis focul din mai multe locații... s-a executat foc de armă asupra camioanelor timp de aproximativ 10 minute. Am observat în timpul focurilor că soldații săreau din camioane. Marea majoritate au fost împușcați mortal. După aceste 10 minute, focurile au încetat, iar printr-o portavoce li s-a spus celor din camioane: «Vă somăm să vă predați, aruncați armamentul!». Din camionul aflat în fața mea a sărit un soldat care a aruncat arma, dar după ce a ridicat mâinile deasupra capului a fost împușcat mortal."

Martor Hălciug Victor: „În decembrie 1989 eram militar la UM 0865 Câmpina... În noaptea de 22/23.12.1989 ne-am deplasat la aeroportul Otopeni primind ordin să întărim paza la acest obiectiv. Am mers cu trei camioane... Ajunși în apropiere a început să se execute foc asupra camioanelor noastre... Am observat că se trăgea dinspre aerogară... Am lăsat armele jos, ieșind cu mâinile sus. La ieșirea primilor colegi s-a redeschis focul asupra noastră... După ce a încetat focul am fost culcați cu mâinile la ceafă, duși într-un gang și amenințați că, dacă vom mișca, vom fi împușcați. Militarii care ne reținuseră ni se adresau cu

apelativul de terorişti... Seara au venit la noi mai multe cadre care se scuzau spunând că a fost o confuzie, iar în noaptea respectivă ne-am primit armamentul şi am fost puşi în sistemul de apărare al aeroportului."

Martor Tabacu Ovidiu: „În decembrie 1989 eram la UM 0865 Câmpina... În noaptea de 22/23.12.1989 am primit ordin să ne deplasăm spre aeroportul Otopeni pentru paza acestuia... S-au auzit focuri de armă, fără ca înainte să aud vreo somaţie. L-am auzit pe colegul din dreapta mea horcăind, dar nu mi-am dat seama ce se întâmplă. Ulterior am văzut că acesta a fost împuşcat în gât, decedând. Se auzeau strigăte de durere atât ale colegilor din camionul în care mă aflam, cât şi din celelalte camioane. Am realizat că se trage asupra noastră şi am început să strigăm: «Nu mai trageţi, suntem ai voştri!»... Ni s-a spus să lăsăm armele, să punem capul între picioare şi mâinile deasupra capului... De la o portavoce se auzea: «Aruncaţi armele şi predaţi-vă!», după care focul începea din nou... Am trecut peste câteva cadavre, am coborât din camion şi am văzut alte cadavre ale colegilor din celelalte camioane. Erau şi mulţi răniţi care cereau ajutor... Ni s-a ordonat să ne culcăm la pământ, spunându-ni-se că suntem copiii lui Ceauşescu... Am fost ţinuţi sub pază până când a venit un ofiţer MApN care ne-a spus: «S-a confirmat că sunteţi de la Câmpina, am greşit!»"

Aflat în dispozitivul de pază al Aeroportului Internaţional Otopeni, martorul Muller Florin a declarat: „Nu am observat ce s-a întâmplat la început, am auzit că se trage, am luat o armă de la un soldat care era lângă mine, dar când am ieşit pe estacadă deja se terminase tragerea. Văzând că soldaţii din camioane strigau: «Nu mai trageţi, ne predăm!» şi că au ridicat mâinile deasupra capului să se predea, am început să strig şi eu: «Opriţi focul!». În clipele acelea de pe DN1 a venit un autobuz cu luminile aprinse şi care mi-a făcut impresia că a claxonat (...). S-a deschis foc şi asupra lui, au început să tragă cei de pe departament, precum şi cei din dispozitivul lui Z. Am văzut cum şoferul a angajat autobuzul în marşarier, dând cu spatele (...). După aceea supravieţuitorii s-au

grupat spre dreapta și în spate, au fost luați în primire. Au aruncat armele, unii se deplasau în genunchi pentru că erau răniți (...)."

Tot în dispozitivul de pază al aeroportului se afla și martorul Manolache Valerică. Acesta a precizat: „Eram foarte emoționat și mi s-a părut că vor veni [militarii din camioane]) peste noi să ne atace. Atunci am auzit o voce, care mi s-a părut că vine de sus, de undeva din spate, dinspre estacadă, care țipa: «Trageți! Trageți! Foc!» Tot persoana respectivă parcă a mai spus că sunt teroriști. Vocea era precipitată și speriată. Mai întâi s-au tras câteva focuri răzlețe, apoi s-a încins toată lumea și s-a tras din plin. Nu pot aprecia cât timp a trecut. Eu am tras vreo două încărcătoare, dar timpul mi s-a părut lung, parcă nu se mai termina. Au început să se audă urlete, unii se văitau, alții cereau ajutor, alții ne spuneau să nu mai tragem. În timp ce se trăgea asupra camioanelor, a venit un autobuz care venea spre aeroport. Autobuzul a ajuns cam în dreptul celui de-al doilea camion când a dat cu spatele. Eu nu am tras în autobuz."

Martor Vinersariu Virgil: „În decembrie 1989 eram salariat la aeroportul Otopeni, șef de tură în punctul de control trafic aerian. La 22.12.1989 mă aflam de serviciu la turnul de control... Precizez că am avut legătura telefonică permanentă cu statul major al Aviației, prin telefonul direct... în cursul nopții de 22/23.12.1989 am aflat telefonic faptul că vor veni patru camioane cu militari de la Câmpina... Au apărut cele trei camioane din patru, camioanele au intrat pe intrarea principală, aveau aprinse farurile de camuflaj... S-a deschis foc asupra camioanelor din față și din lateral. O parte din soldații aflați în camioane strigau: «Nu mai trageți, că nu suntem teroriști!». Eu eram în turnul de control și vedeam că se trage dinspre aerogară către camioane, dar nu vedeam dacă se trage și invers. Cei răniți și ceilalți supraviețuitori se târau pe coate și genunchi... Pe frecvența de uz general se auzea în acel moment că dinspre DN 1 se îndrepta un autobuz cu teroriști îmbrăcați civili. Era vorba chiar de autobuzul de tură, care avea în interior salariați civili ai aeroportului.

S-a deschis foc asupra autobuzului. În timpul focului, cei care se predaseră au fost împușcați mortal... După toate cele de mai sus, camioanele au fost luate și puse în poziție baraj. Fac precizarea că, cu ocazia reconstituirii făcute de Parchetul Militar imediat după revoluție, i-am spus procurorului că nu a fost corectă poziția camioanelor deoarece ele au fost în șir, așa cum au venit, și numai după ce s-a terminat incidentul au fost așezate ca baraj. Astfel, poziția adevărată a camioanelor venite de la Câmpina, înainte de a se trage în ele și după, a fost în șir unul după altul... Mai departe în perioadă, în aeroport se trăgea în așa fel încât unitățile care păzeau aeroportul trăgeau unii în alții. Acest lucru s-a întâmplat până pe data de 25.12.1989... Ulterior, la o lună după revoluție, am aflat că o subunitate de la Buzău a venit cu un avion AN 26. În momentul deschiderii trapei din spate, când unul din ofițerii parașutiști a vrut să coboare, un maistru militar l-a secerat cu mitraliera împușcându-l mortal. Am văzut în intervalul 22–25.12.1989 cum o coloană de TAB-uri, în timp ce venea dinspre București spre UM de aviație, primul TAB a fost incendiat prin tragere asupra lui din unitatea militară de aviație. Am văzut cum s-a tras asupra lui de pe tanc. Au murit persoane din echipajul TAB-ului. Tot în perioada aceasta am văzut cum un avion de vânătoare și bombardament a bombardat în zona Străzii Zborului din Otopeni, dar și undeva în capul pistei de la aeroportul Otopeni. Nu s-a găsit nici un terorist în acea zonă."

În contextul tragicului eveniment *Otopeni*, soldat cu 48 de morți, la dosarul Revoluției există mai multe memorii ale părinților victimelor de la Otopeni, printre care memoriul numitei Buteică Maria, mama unui militar ucis în dimineața de 23 decembrie 1989. Aceasta a scris la 29 ianuarie 1990: „Stimate domnule procuror. Cu inima zdrobită de durere vă implor să mă ajutați în aflarea adevărului despre împrejurările uciderii fiului meu, întrucât după îndelungi căutări, împreună cu soțul meu, mi-am găsit copilul abia în 26 decembrie 1989 la IML, unde corpul său neînsuflețit și desfigurat, străpuns de șase gloanțe, se afla printre

rămășițele pământești ale mai multor tineri, militari ai trupelor de Securitate de la Câmpina (...). Trăiască dreptatea și adevărul!". La fel, memoriul lui Tomășescu Traian care la 23 ianuarie 1990 a scris: „Pe data de 27 decembrie 1989 am primit o telegramă prin care mi s-a adus la cunoștință că fiul meu a căzut la datorie (...). Domnule procuror, știm că ceea ce am pierdut noi nu vom mai recupera niciodată, dar dorim să se facă lumină în cazul copiilor care au murit din vina cuiva, anume vina cui??!!"

Martor Micu Tudose: „În decembrie 1989 eram încadrat la UM 01925 – Transmisiuni de aviație... Dinspre Șoseaua București–Ploiești au intrat trei TAB-uri care se deplasau spre unitate cu intenția de a vira pe străduța de legătură a Străzii Zborului. În acel moment, comandantul unui tanc a remarcat că TAB-urile nu au steaguri cu stema decupată și a exclamat: «Ăștia sunt teroriști care au venit să ocupe radiolocatorul!», ordonând deschiderea focului de pe tancul pe care îl comanda, lovind din plin primul TAB, care a fost incendiat. Am aflat că în interiorul TAB-ului au fost uciși doi soldați. Din curtea unității au ripostat și parașutiștii de la unitatea din Buzău... Ulterior, am aflat că în schimbul de focuri a fost rănit un ofițer de la unitatea de parașutiști."

Martor Mihalache Nicolae: „În decembrie 1989 eram cadru activ M.I., șef al Miliției Otopeni... La 22.12.1989 am primit ordin să iau măsuri de urgență pentru dezarmarea unor persoane civile ce primiseră armament și muniție de la gărzile patriotice. M-am deplasat la depozitul IAMC, iar paznicul mi-a confirmat că armele au fost distribuie de gestionar fără a ține nici o evidență. Patrulând pe raza de competență am depistat mai multe locuri din care se trăsese, respectiv de la subsolul unor blocuri aflate în construcție, cât și din podul unor locuințe din aceeași zonă. Am găsit mai multe grupuri de persoane înarmate, civili, în mașini, printre care i-am recunoscut pe GI, IA, PC, AD. La vederea mea, au încărcat și au reușit să tragă asupra mea. Am identificat pe unul din trăgători în persoana unui recidivist pe care îl arestasem de mai multe ori pentru furt calificat. Am reușit să-i

dezarmăm, constatând că majoritatea aveau muniția folosită. Am notat numele persoanelor de la care am ridicat armele, toți fiind localnici. Activitatea de identificare și dezarmare s-a întins și în ziua de 23.12.1989, întrucât se trăgea în permanență cu arme automate din zona blocurilor aflate în construcție. În final am recuperat tot armamentul, adică 32 de pistoale-mitralieră. În acele zile, am fost anunțat că pe raza de competență au existat mai multe victime împușcate."

Martor Costache Cornel: „În decembrie 1989 lucram la ICSITMO... La 22.12.1989 m-am prezentat la depozitul de armament al gărzilor patriotice unde, în baza livretului militar, eu și mai mulți prieteni am luat fiecare câte un pistol-mitralieră și 60 de cartușe. Cu această ocazie am observat că se livrează armament și pe bază de buletin de identitate, astfel încât au ajuns în posesia armelor o serie de tineri care nu aveau armata făcută și cunoștințe în mânuirea armamentului. Începând cu acea dată, în Otopeni, în diferite locuri s-a tras la întâmplare de către diferiți tineri care după ce au părăsit barajele formate au mers cu armele acasă."

Martor Ilinca Dan: „În decembrie 1989 eram militar la UM 01900 București–Otopeni... În dimineața de 23.12.1989, eu și alți șapte colegi de pluton am mers într-o misiune de recunoaștere în afara unității pentru a observa cine trage spre unitatea noastră. Am ieșit pe poarta principală și am constatat că la aproximativ 200 de metri se afla un pluton de militari în termen care erau așezați în cordon, cu fața spre unitatea noastră. În momentul când am ieșit pe poartă, aceștia au deschis din nou focul asupra noastră. Un locotenent le-a spus militarilor să nu mai tragă deoarece și noi suntem militari... din discuțiile purtate cu aceștia, au confirmat că în noaptea respectivă au tras către unitatea noastră deoarece au crezut că acolo se ascund teroriștii."

Martor Gancevici Ștefan: „În decembrie 1989 eram ofițer la UM 01947 București... Începând cu 22.12.1989 (...) ne-am ghidat acțiunile după informațiile transmise la televizor, constatând

că în mare majoritate erau dezinformări... dinspre Băneasa a venit un elicopter de culoare kaki, cu însemnele de identificare acoperite, care a survolat unitatea la joasă înălțime, iar o persoană din elicopter a tras o rafală de armă automată. Câțiva angajați civili care primiseră pistoale-mitralieră au tras în direcția elicopterului. Tot în seara de 22.12.1989 s-a auzit zvonul că la aeroportul Otopeni sunt lupte între militari și teroriști..."

Martor Radu Ioan: „Referitor la împrejurările în care am fost rănit în noaptea de 22/23.12.1989, arăt că am venit din București împreună cu fratele meu intenționând să mergem acasă în Snagov. Aflându-ne în apropierea barajului făcut la Institutul de Meteorologie, a fost oprit pentru control un autoturism Dacia 1300 și auzind că autoturismul urma să se deplaseze spre Snagov i-am solicitat șoferului să ne ia pe mine și pe fratele meu. Am aflat că proprietarul autoturismului este șeful restaurantului Complex Snagov. Am plecat spre Snagov. În urma autoturismului nostru mai erau alte două autoturisme marca Dacia 1300. Eu m-am urcat lângă șofer, iar fratele meu pe bancheta din spate. Am fost din nou opriți la un baraj aflat înainte de podul Otopeni. Am observat un cadru militar făcându-ne un semn circular în direcția noastră de mers. Pe banda din stânga șoselei se afla staționată o coloană de blindate orientată către București. Observând semnul făcut de cadrul militar, șoferul autoturismului în care ne aflam a înțeles că trebuie să accelereze, lucru pe care l-a și făcut. Ajungând pe la mijlocul coloanei de blindate, s-a deschis focul asupra autoturismului în care mă aflam. Acest lucru s-a petrecut pe la orele 01.30. S-a deschis focul și asupra autoturismelor care erau în urma noastră. S-a tras de către militarii din coloana de blindate. Autoturismul s-a oprit. Fratele meu a fost împușcat în gamba dreaptă, șoferul a fost împușcat mortal în piept, iar eu am fost împușcat în mână. După ce a încetat focul, autoturismul a fost verificat... Din cele trei autoturisme în care s-a tras, am scăpat doar eu și fratele meu... Am auzit că militarii au spus că li s-a părut că din autoturisme s-a deschis focul."

Martor Flondor Aurelian: „In seara zilei de 22.12.1989, unitatea noastră, UM 01829 București, a primit misiunea de a asigura un baraj pe Șoseaua București–Ploiești... Vizavi de unitatea noastră, peste șosea se găsea o seră care a aparținut fostului CC. Știu că paza acestei sere era asigurată de elevi M.I., dar știu sigur că aceștia au fost retrași în școală (...). În noaptea de 22/23.12.1989 șoseaua a fost blocată cu două camioane... Un alt pluton din unitatea noastră a fost amplasat tot la marginea șoselei, dar vizavi de plutonul nostru. Militarii din plutonul meu se aflau cu fața spre pădure, ocupând poziția culcat, în momentul în care am auzit focuri scurte de armă automată. Mi-am dat seama că am fost lovit la piciorul stâng. Mi-am dat seama că numai din față puteam fi rănit. În fața noastră, în pădure, la circa 25–30 de metri, se găsea o subunitate de parașutiști care ocupaseră și ei poziție în data de 22.12.1989, seara. În spatele parașutiștilor se afla un alt pluton, tot de la unitatea noastră. Subunitatea de parașutiști a tras spre noi, crezând probabil că trag în ei cei de la M.I., care se găseau pe aceeași direcție cu ei, dar peste șosea. Lupta a durat cam cinci minute, dar s-a tras puternic, atât de către parașutiști, cât și de plutonul din care făceam parte. Deci, parașutiștii trăgeau spre noi și noi spre ei. Din rândul plutonului nostru s-au înregistrat doi morți și cinci răniți. Lupta a avut loc între orele 22.00–23.00. Focul a încetat întrucât un locotenent, care conducea plutonul ce se găsea în pădure, în spatele parașutiștilor, i-a anunțat pe parașutiști că în fața lor se află un pluton de-al nostru, și nu dușmani."

Martor Manea Florin: „În legătură cu evenimentul din noaptea de 22/23.12.1989 arăt că, aflându-mă în cazarma UM 01829 București, am fost numit comandant al unui pluton de intervenție format din 25 de militari... se presupunea că unitatea noastră putea fi atacată în orice moment, din orice direcție. Odată cu aceste presupuneri a început și jocul amplasamentului plutonului de intervenție. Primul amplasament a fost între serele fostului CC și dispozitivul de luptă ocupat de grupa LTIL. Aceasta era în jurul orelor 21.00... După aproximativ o oră, am fost mutați în partea

opusă a unității, lângă parcul auto. După numai 10 minute am primit ordin de schimbare a dispozitivului, în zona spălătoriei. În jurul orelor 22.30, s-a presupus că unitatea de Securitate ne-ar putea ataca. Am realizat un dispozitiv de semiîncercuire a unității de Securitate, dar în urma discuțiilor am înțeles că s-au predat. După acest episod, ne-am deplasat sub comanda căpitanului P până la ieșirea spre Șoseaua București–Ploiești. Precizez că militarii pe care îi comandam erau practic epuizați datorită schimbărilor dese de dispozitiv. Când am primit ultimul ordin, aflându-ne la ieșirea pe șosea, la Otopeni, s-a executat un foc concentrat asupra noastră. Au fost răniți militarii C, F, R, I și T. Au mai fost uciși alți doi militari. Ulterior, am aflat că în noi a tras un pluton de parașutiști despre existența căruia nu am știut. Deci este vorba despre două subunități care apărau unități diferite, care se aflau sub comenzi diferite. Despre plutonul meu sau cel al parașutiștilor nu știau decât cei care ne comandau și care, după părerea mea, trebuiau să coopereze."

Registrul Istoric al Regimentului 321 Mecanizate Râmnicu Sărat este cât se poate de elocvent pentru starea de fapt din proximitatea aeroportului Otopeni. Militarii acestui regiment de tancuri s-au deplasat la București pe timp de noapte și au desfășurat multiple misiuni de luptă în zona aeroportului începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989. Încă de la primele momente ale angajării în luptă, militarii au fost convinși că au în față „inamicul terorist-securist", așa cum le-a fost inoculat de liderii CFSN și de factorii de decizie ai MApN. Documentul conține următoarele: „Inamicul terorist, folosind grupuri de cercetare în dispozitivul de apărare al aeroportului, acționând violent și prin surprindere, executând foc asupra clădirilor și anexelor aeroportului cu armament modern, a creat un climat de nesiguranță în rândul cadrelor și militarilor în termen (...). Elementele teroriste declasate și anarhiste care caută să împiedice evoluția evenimentelor de aleasă ținută națională, acționând sub directa conducere a tiranului Ceaușescu, au provocat imense pierderi materiale și umane (...). Teroriștii au posibilitatea

să folosească elicoptere, să execute capcane de tot felul. Inamicul a trecut la infestarea surselor de apă potabilă (...). Introducerea noastră în luptă s-a realizat succesiv, începând cu organizarea pentru lupta cu teroriştii care au ocupat capătul pistei (...). În urma schimbului de focuri cu elementele teroriste au fost lovite două TAB-uri (...). Teroriştii au atacat sectorul «0», ceea ce a determinat riposta cu foc a militarilor. După 30 de minute focul a încetat, iar teroriştii au rămas pe loc (...). În sectorul «1» teroriştii au deschis focul, dar au încetat total focul după ce în zonă a intrat un alt regiment mecanizat (...). O concluzie care se desprinde după prima zi de lupte a fost starea de timorare a militarilor la primirea misiunilor de luptă. Nu s-a respectat regimul de foc ordonat, consumându-se foarte multă muniţie, fără un minim efect, în sensul că nu a fost nimicit sau capturat nici un terorist. S-a consumat următoarea cantitate de muniţie: cartuş 7,62 mm – 358 228; cartuş 7,62 mm trasor – 14 944; cartuş 7,62 mm lung – 79 653; cartuş 7,62 mm lung şi trasor – 3 493; cartuş 7,62 mm B2 – 4 110; cartuş 7,62 mm incendiar – 3 788; cartuş 14,5 mm – 8 225; cartuş 14,5 mm B32 – 2 554; cartuş 14,5 mm incendiar – 3 146; lovituri de AG 7 – 86; grenade de mână – 185; grenade de mână defensive – 169; cartuş iluminator – 867."

Documentul reprezintă chintesenţa acţiunilor militare din timpul Revoluţiei. Aflaţi sub imperiul psihozei terorist-securiste, militarii români, folosiţi intenţionat necorespunzător, au fost implicaţi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte cu un duşman inventat. În realitate, toate operaţiunile militare din jurul Aeroportului Internaţional Otopeni au reprezentat foc fratricid. Iese în evidenţă că, într-o singură noapte, un singur regiment a executat aproape o jumătate de milion de trageri. În acelaşi perimetru s-au aflat concomitent numeroase alte efective ale MApN care au purtat şi ele „lupte crâncene" cu „teroriştii". Nu trebuie omişi nici civilii înarmaţi care s-au intercalat unităţilor militare. Toate aceste „lupte" s-au soldat cu multiple decese şi răniri, dar nu din rândul ipoteticilor terorişti („nu a fost nimicit sau capturat nici un terorist"), ci din rândul militarilor MApN şi al civililor.

Același document prezintă, sumar, situația focului fratricid prin care, în dimineața de 23 decembrie, au fost ucise 48 de persoane și rănite alte 15 în ceea ce se numește „cazul Otopeni". Situația a fost prezentată tot ca una de luptă cu *teroriștii* care au atacat aeroportul. Despre următoarele zile s-a precizat: „Întreaga desfășurare a acțiunilor de luptă de până acum, succesele repurtate de către unitatea noastră împotriva bandelor demențiale, eroismul manifestat vor rămâne pururi în conștiința neamului (...). 28.12.1989 – Calmul aparent al situației poate însemna pentru teroriști prilej de meditație și pentru o eventuală organizare (...). 02 ianuarie 1990 – Ordin de zi al ministrului apărării – «Soldați, gradați, subofițeri, maiștrii militari, ofițeri și generali! Revoluția Română a învins! În vâltoarea crâncenelor lupte cu bandele clanului ceaușist, v-ați manifestat ca adevărați fii devotați ai poporului (...). Ați plătit cu viața. Faptele voastre de vitejie v-au atras elogiul întregii țări, admirația întregii lumi și vor rămâne pentru vecie în Panteonul nemuririi Poporului Român»." Reține atenția că „succesele repurtate" în fața „bandelor demențiale" au fost în realitate situații de foc fratricid, iar ministrul care a trimis mesajul de felicitare a fost generalul GRU-ist Militaru Nicolae.

Zona TVR. „Tabelul cu efectivele și tehnica de luptă care au acționat în garnizoana București, în perioada 22–31 decembrie" arată că începând cu după-amiaza de 22 decembrie la TVR au desfășurat misiuni militare 1 591 de militari cu 12 tancuri de la UM 01200 București, UM 01060 București, UM 01842 București, UM 01270 Focșani, UM 01065 Popești, UM 01303 Târgoviște, UM 01841 Caracal, UM 01845 Câmpia Turzii, UM 01248 Medgidia.

Încă din seara de 22 decembrie, în jurul, în și pe sediul TVR au intrat în dispozitiv de apărare militarii parașutiști de la unitatea militară din Boteni, la ordinul șefului Aviației Militare Iosif Rus. În zona sediului TVR au acționat și foarte mulți luptători ai Gărzilor Patriotice.

Prin intermediul TVR, controlată militar, au fost în mod repetat chemați cetățenii civili pentru a apăra televiziunea de „teroriştii-securişti" care, s-a spus, doreau ocuparea acesteia. Astfel, mii de civili de bună-credință au venit în zonă pentru a apăra TVR. Printre aceştia, foarte mulți erau înarmați încă din momentul ocupării fostului CC al PCR sau, după declanşarea psihozei, prin spargerea depozitelor de armament ale Gărzilor Patriotice. În acelaşi timp, mulți civili au fost înarmați chiar la sediul TVR de către militarii MApN aflați aici.

Până în seara de 22 decembrie, în zona TVR a fost linişte. Doar după apariția televizată a lui Ion Iliescu din seara aceleiaşi zile și lansarea operațiunii de inducere în eroare în zonă a început să se tragă. Apoi, pe fond de amplificare a psihozei, la fel ca în celelalte zone din Bucureşti unde s-a tras, forțe militare și civili înarmați s-au angrenat în foc fratricid. Astfel, morții și răniții de la TVR au survenit din focul fratricid generalizat.

În noaptea de 22/23 decembrie, la TVR au intrat direct în „lupta" cu „securist-teroriştii" efectivele UM 1065 Ploieşti care au deschis focul direct asupra militarilor din TVR, considerându-i terorişti.

Pentru a întregi aparențele unui război total, la ordinul şefului Aviației Militare zona a fost survolată de elicoptere militare fără însemnele tradiționale, iar între echipajele elicopterelor, trimise să lupte cu teroriştii de la TVR, şi trupele de la sol (printre care şi paraşutiştii trimişi în misiune tot de şeful Aviației Militare) a izbucnit inevitabil focul fratricid.

Începând cu seara de 22 decembrie, timp de mai multe zile consecutiv, numeroase forțe MApN au intrat în luptă cu inamicul „securist-terorist" aflat în vilele situate în imediata proximitate a TVR. S-a tras în mod absurd în aceste vile, chiar și cu tunul de pe tanc. Aici, la fel ca la sediul central al MApN, aparent, uriaşa forță MApN a fost paralizată de câțiva trăgători izolați care, în pofida numeroaselor scotociri ale vilelor în care se presupunea că se ascund, nu au fost niciodată găsiți. În realitate, respectivii

trăgători erau luptători ai Gărzilor Patriotice și civili înarmați, constituiți în echipe mixte revoluționare. Mai mult, militarii trimiși pentru a scotoci vilele au fost în mod repetat identificați ca fiind teroriști, iar asupra lor s-a deschis foc. Apoi, între forțele situate în și pe TVR și forțele amplasate în zonă (intersecțiile importante, Piața Dorobanți, Piața Charles de Gaulle, Bulevardul Aviatorilor, Arcul de Triumf) a izbucnit de multe ori foc fratricid. La mijloc se aflau masele de revoluționari și civilii înarmați, aceștia din urmă trăgând haotic în toate direcțiile.

Martor Ardeleanu Gheorghe: „La 22.12.1989 am plecat de la întreprindere cu Gărzile Patriotice... La TVR a început să se tragă pe la orele 22.00–23.00. Din vilele din apropiere se trăgea foarte tare. Pe parcursul nopții reușeam să intrăm în vile, sub comanda altor cadre militare, unde se aflau tineri înarmați cu o vârstă de până în 30 de ani, pe care îi luam și îi predam la TVR."

Martor Stoica Ion: „În ziua de 23.12.1989 mă aflam la domiciliul meu împreună cu soția. Pe timpul zilei au venit la domiciliul meu un locotenent MApN și un luptător din Gărzile Patriotice care mi-au controlat locuința și podul... Fac precizarea că vila este orientată spre TVR... După această vizită au venit mai multe persoane îmbrăcate în uniformele Gărzilor Patriotice, împreună cu mai mulți civili. Aceștia au controlat din nou casa, iar o parte dintre ei m-au luat să-i conduc la pod. Am ajuns în pod și la un moment dat a început să se tragă foc automat dinspre TVR... după ce s-a oprit tirul am văzut unul dintre luptătorii Gărzilor Patriotice rănit... A început însă să se tragă din nou... am ieșit în stradă pentru a cere ajutor pentru rănitul de pe scara podului."

Martor Niță Alexandru: „Am făcut parte din plutonul de Gărzi Patriotice care în ziua de 23.12.1989 a acționat în zona Televiziunii... Am fost preluați de un locotenent MApN și însoțiți de doi tineri îmbrăcați în civili. Am început să percheziționăm casele de pe bulevardul Dorobanți, vizavi de Televiziune... Eram îmbrăcați în costumele Gărzilor Patriotice... Menționez că în acest timp se trăgea încontinuu dinspre Televiziune... eu am

plecat la Televiziune să le spun să oprească focul. La Televiziune erau postate în fața Televiziunii, în curte și pe trotuar, forțe ale armatei și Gărzilor Patriotice care executau foc în direcția vilei de unde venisem eu. Le-am spus să oprească focul, am fost înțeles."

Martor Stan George: „În decembrie 1989 eram salariat la Oficiul Central Farmaceutic... La 23.12.1989 am plecat în zona Televiziunii, în urma apelurilor repetate de la această instituție. Aici, am găsit lume multă venită la apelurile Televiziunii. Am constatat că se aflau efective militare care executau foc asupra caselor din împrejurimi, fără să fi tras concluzia că din acele clădiri se execută foc... Am mers pe strada Rosenthal și pe stradă am văzut luptători din Gărzile Patriotice, înarmați, care patrulau în zonă. Am primit o misiune ca împreună cu un luptător și un alt civil să urcăm la etajul unei vile văruită în alb, de la care se bănuia că se execută foc. Cel de la Gărzile Patriotice avea pistol-mitralieră asupra lui. În acest imobil am găsit o familie în vârstă care a acceptat să ne însoțească să controlăm podul. În pod nu am găsit nici un fel de persoană. În momentul când ne aflam în pod, trupele MApN care se aflau pe strada Dorobanți au început să execute foc în direcția unde ne aflam noi."

Martor Borangic Constantin: „În noaptea de 22/23.12.1989 am auzit apelul crainicilor de la TVR și am hotărât să merg în apărarea Televiziunii... La ora 04.30, în apropierea clădirii Televiziunii m-am amestecat în mulțime. Pe la ora 07.00 a început un schimb de focuri intens. Se trăgea de la etajele superioare ale TVR înspre locul în care se aflau trupele militare, iar trupele trăgeau la rândul lor spre TVR, precum și în imobilele din preajma acesteia. Mi-am dat seama de direcția de tragere urmărind traiectoria gloanțelor trasoare. M-am refugiat în curtea unei vile unde am stat ascuns până la ora 08.30. M-am ridicat de la pământ, și în acel moment am fost împușcat în zona hemitoracică dreaptă, glonțul ieșindu-mi prin spate."

Martor Bogdan Nichi: „La 22.12.1989, în jurul orelor 20.00, paza TVR s-a făcut de către o unitate militară cu militari în

termen de la Boteni, dar și de TAB-uri. Am pătruns în interiorul TVR... În ziua de 23.12.1989 s-au auzit rafale din direcția Căii Dorobanți, din vilele aflate în apropierea TVR... au rezultat morți și răniți... la parterul TVR se aflau aproximativ 30–40 de morți... La 23.12.1989 s-au distribuit din interiorul TVR, pe bază de buletin de identitate, arme și muniție de război. Aceste arme s-au distribuit de către luptătorii din Gărzile Patriotice... În timp ce stăteam în afara TVR, s-a deschis foc încrucișat dinspre Calea Dorobanți, vilele din apropierea TVR și Aviatorilor. Toți cei prezenți am fost răniți prin împușcare, după care cineva a strigat: «Nu mai trageți!», deoarece militarii din apropierea noastră ripostau cu foc."

Martor Bogdan Iulian: „La 22.12.1989 am plecat voluntar la chemările CFSN, la TVR. (...) În jurul orelor 21.30 am fost anunțați din interiorul TVR că spre TVR se îndreaptă un grup de teroriști. S-a cerut ajutorul civililor și am primit armament... Fratele meu a fost împușcat din elicopter de către teroriștii care au luat cu asalt TVR."

Martoră Caraman Constanța: „La 22.12.1989 am plecat la serviciu, spitalul Colentina, unde am făcut tratamentele programate bolnavilor... la TVR, împreună cu colega mea, am început un control sumar al persoanelor rănite. Aici era și un parașutist mort. Cel mai grav era rănit un alt parașutist, care avea o rană în regiunea gât-cap... Am evacuat rănițíi, iar apoi am plecat spre intrarea din Pangratti. Ieșind, am văzut un grup de oameni cu un steag alb care strigau să nu se tragă pentru că «Suntem de-ai voștri!», ieșind din vilă. Văzându-mă în halat de spital, doi tineri au venit la mine și m-au rugat să intru în vilă fiindcă sunt răniți înăuntru."

Martor Constantin Florian: «La 22.12.1989 m-am deplasat la TVR datorită anunțului în sensul că să mergem să o apărăm... am stat acolo până seara târziu când a început să se tragă... M-am adăpostit sub o Dacie de culoare albă... Văzând că se trage și că exista posibilitatea să ne împuște am fugit și am intrat într-o casă

aflată în fața TVR, unde se mai găseau cinci indivizi și unde am stat până dimineața. În jurul orelor 07.45 am încercat toți să ne-I gem în incinta TVR, însă un băiat de aproximativ 12–14 ani a fugit din acea casă și a fost împușcat. Eu am încercat să-l trag în casă, iar în acel moment am fost și eu împușcat în umărul drept. În continuarea declarației arăt că rănirea mea s-a produs ca urmare a focului de arme automate ce se executa dinspre sediul TVR spre imobilele situate vizavi. Imobilul în care m-am retras eu începuse să ia foc. Imobilul se afla aproximativ în fața intrării la TVR. Mai arăt că, în curțile imobilelor respective, am văzut luptători îmbrăcați în uniforme de Gărzi Patriotice care erau înarmați cu arme automate. Am văzut că aceștia executau foc asupra altor imobile aflate în fața TVR, dar și spre Piața Dorobanți."

Martor Olteanu Eduard: „În decembrie 1989 eram militar la UM 01065 Ploiești... La 22.12.1989 seara, s-a primit ordin de deplasare spre București pentru apărarea TVR... În coloana de tancuri și TAB-uri eu mă aflam cu plutonul meu aproximativ la mijlocul acesteia... Am ajuns în zona televiziunii spre dimineață, iar aici s-a deschis focul asupra noastră dinspre TVR... Am primit ordin de la comandantul companiei să tragem spre blocul turn al TVR în care ni s-a spus că sunt teroriști care trag în noi. Ni s-a ordonat să tragem și în clădirea Consulatului URSS. Precizez că din blocul turn nu am văzut în mod clar să se tragă, însă vedeam mișcări atât la ferestre, cât și pe clădire... La 23.12.1989, în jurul orelor 16.00, ni s-a dat ordin să tragem într-o vilă din Piața Dorobanți deoarece acolo ar fi teroriști. Personal nu am văzut să se tragă din vilă, însă ordinul a fost să tragem timp de aproximativ 30 de minute foc intens."

Martor Dinache Nelu: „În decembrie 1989 eram încorporat la UM 01065 Ploiești. La 22.12.1989 am plecat cu unitatea, în jurul orelor 20.00, spre București. În fiecare camion eram aproximativ 30 de militari... am mers în camioane până la Arcul de Triumf, unde niște civili manifestanți ne-au spus că în Parcul Herăstrău sunt teroriști. Am fost coborâți din camioane și ni s-a

ordonat să flancăm camioanele și să deschidem focul spre Parcul Herăstrău. Am parcurs bulevardul dintre Arcul de Triumf și Piața Aviatorilor, la pas, trăgând foc cu foc spre Parcul Herăstrău, fără a avea o țintă precisă, trăgând de la șold. Practic, toți militarii din convoi au tras foc cu foc spre Parcul Herăstrău. Cât am parcurs acest traseu nu am sesizat să se fi tras asupra noastră și nici nu a fost rănit vreun militar. Ulterior, am ocupat dispozitiv circular între zonele Piața Charles de Gaulle, Bulevardul Aviatorilor și TVR... Lângă mine a fost împușcat un coleg direct în piept, care a decedat pe loc. Am fost și eu rănit la piciorul stâng... am văzut că se executa foc dinspre TVR spre consulat și vilele aflate vizavi de clădirea TVR."

Martor Ghenoiu Ion: „Am urmărit la televizor derularea evenimentelor, iar la data de 23.12.1989 ne-am mobilizat pentru a merge la TVR să o apărăm. Am fost îmbarcați în două camioane... începuse să se tragă din toate direcțiile spre autobuze. Precizez că eram îmbrăcați în uniforme de Gărzi Patriotice. Am ajuns în curtea TVR, iar un ofițer ne-a spus să ne plasăm de-a lungul gardului TVR și să nu lăsăm civilii să sară gardul... În jurul orelor 18.00, un tânăr a sărit gardul din beton și s-a ascuns sub un TAB... împreună cu alți trei colegi l-am luat pe tânăr de acolo și la un moment dat am simțit o arsură puternică la picior, căzând la pământ... cred că focul a fost executat din direcția soldaților adăpostiți după niște saci cu nisip, aflați în fața clădirii TVR."

Martor Gogoșeanu Marian: „În decembrie 1989 eram militar la UM 01210 București... La 23.12.1989, în jurul orelor 10.00, am primit ordin de a duce muniție la TVR pentru trupele care erau acolo. Am încărcat muniția în camion și ne-am deplasat la TVR... în curtea TVR am fost ajutați să descărcăm muniția de mai mulți luptători ai Gărzilor Patriotice, îmbrăcați în uniforme albastre și înarmați cu pistoale-mitralieră. Am observat că militarii noștri, cât și cei din Gărzile Patriotice executau foc către niște vile situate vizavi de TVR... câtă vreme am rămas în zonă, ni s-a ordonat să tragem și noi către un spațiu verde din curtea

TVR. Eu, personal, am tras patru–cinci focuri, dar nu am văzut să se tragă înspre noi din direcția în care am executat foc... am revenit la TVR cu un nou transport de muniție, iar în momentul în care mașina a intrat în curtea TVR a început să se tragă în rafale, iar mai multe gloanțe au pătruns de sus prin prelată lovindu-mă pe mine în piciorul drept, iar pe un luptător din Gărzi la mână. Când am coborât, am văzut că mașina se oprise în zidul TVR și că șoferul fusese și el împușcat. Șoferul și eu am fost urcați într-o ambulanță, împreună cu un copil de aproximativ 11 ani împușcat în umăr, încă un tânăr de 18 ani și un maistru militar ce fusese călcat pe picior de șenila unui tanc."

Martor Pătrașcu Gheorghe: „În decembrie 1989 eram angajat în cadrul ITB, șofer de autobuz. La 22.12.1989, în urma apelurilor de la TVR, am hotărât să merg acolo pentru a vedea ce se întâmplă... am văzut că în curtea TVR se afla un dispozitiv militar orientat spre vilele de vizavi... cu un grup de manifestanți am mers spre Parcul Dorobanți. În zonă se aflau revoluționari care au spus că se trage spre blocul unde se afla sediul Petrom. Militarii aflați acolo, cât și membrii Gărzilor Patriotice au deschis focul spre bloc... am revenit la TVR pe data de 23.12.1989. Când am ieșit la gura de metrou, am văzut că se trăgea dinspre dispozitivul de militari și civili aflat la gura de metrou, spre vilele situate între gura de metrou și TVR. Dinspre vile am auzit focuri de armă și am hotărât ca împreună cu alți manifestanți să mergem și să vedem de unde anume se trage. Când am ajuns în dreptul vilelor am constatat că nu se trăgea din vile, ci din dispozitivele de apărare de la TVR. Una dintre vile avea acoperișul și ultimul etaj în flăcări. Am intrat în vilă și am ajutat la evacuarea celor din casă. Le-am spus unor pompieri despre incendiul izbucnit... marea majoritate a vilelor erau părăsite, având unele dintre ele ușile descuiate. Într-o vilă am văzut că se afla un grup mai mare de persoane, aspect dedus după paharele găsite pe masă și ceștile de cafea. Am văzut că în vilele dinspre Calea Dorobanți se aflau mai multe persoane de la Gărzile Patriotice, aceștia având uniforme de

Gărzi Patriotice și arme model AKM. Am scotocit în vilele dinspre strada Pangratti, însă am fost luați la țintă, fiind exercitat foc asupra noastră, dinspre TVR, de la dispozitivul de la intrarea Pangratti. Un bărbat aflat în fața mea a căzut fiind împușcat. Această rafală a fost trasă dinspre curtea TVR. Imediat am fost și eu împușcat în umăr, în acel moment fiind cu fața spre TVR."

Martor Roman Adrian: „La 23.12.1989, în jurul orelor 09.30, la întreprindere s-a prezentat un ofițer MApN, care răspundea de instruirea Gărzilor Patriotice din cadrul IMDB. Pe bază de voluntariat s-a mers la TVR pentru a o apăra de teroriști. S-au strâns aproximativ 30 de persoane, printre care și eu, și am fost dotați cu pistoale-mitralieră... am urcat în autobuzul întreprinderii și am plecat spre TVR... la TVR am ajuns până în jurul orelor 10.00 și am fost repartizați de-a lungul Căii Dorobanți, în dreptul fiecărui copac. În acele momente nu se auzeau focuri de armă. În curțile vilelor se găseau mai multe persoane în civil care se adăposteau în nișele din zidurile imobilelor... s-au auzit niște focuri de armă și am primit ordin să verificăm vilele din zona noastră. Împreună cu alți colegi, am intrat în curtea unei vile, apoi am intrat într-o altă vilă și i-am cercetat încăperile. Personal, am intrat la subsolul clădirii, în garaj. S-a cercetat clădirea, însă nu s-a găsit nimic în ea. Am ieșit din clădire și ni s-a dat ordin să deschidem focul asupra unui elicopter tip Puma care survola clădirea TVR. Am tras asupra elicopterului, asupra acestuia s-a tras și din dispozitivul de la TVR. Doi militari ce erau plasați pe acoperișul clădirii mai mici a TVR au deschis focul spre elicopter cu o pușcă mai mică cu crăcan."

Mi se par revoltătoare toate aceste declarații și consider că oricine le citește nu poate gândi altfel. Puteam să dau mult mai multe exemple, dar consider că e suficient.

Pentru a ieși puțin din această zonă a macabrului, amintesc declarația hilară a unui militar în termen care, aflat în misiune la TVR, a declarat, convins de cele spuse, că a intrat într-un schimb de focuri cu un „terorist" care și-a epuizat muniția, după care

a urcat într-un autoturism Trabant şi a „demarat în trombă, mergând cu spatele", astfel scăpând de tirurile îndreptate împotriva lui. Asocierea „terorist–Trabant–demaraj în trombă–mers cu spatele", în condiţiile unui schimb de focuri, mi se pare demenţială!

Au existat şi alte locuri din Bucureşti unde s-a tras foarte mult, cele prezentate fiind cele mai „fierbinţi" perimetre în care au survenit morţi şi răniţi, cu toţii angrenaţi cu bună-credinţă în apărarea unor idealuri.

În continuare vor fi relevate evenimentele esenţiale desfăşurate în Sibiu şi în Braşov, după seara de 22 decembrie. Voi aminti şi o situaţie petrecută la Reşiţa deoarece este reprezentativă. Şi în alte oraşe au murit şi au fost răniţi oameni, dar am selectat situaţia din Sibiu pentru că este în mod aparte tragică şi situaţia din Braşov întrucât ceea ce s-a întâmplat aici este reprezentativ pentru acele zile însângerate.

Sibiu. Am descris într-un capitol precedent succesiunea de evenimente din Sibiu până în dimineaţa de 22 decembrie. Ei bine, ceea ce a urmat în acest oraş a fost deopotrivă impresionant, neobişnuit şi tragic.

Astfel, în noaptea de 21/22 decembrie 1989, colonelul Aurel Dragomir – comandantul UM 01512 Sibiu – a fost de acord ca inspectorul-şef al M.I. Sibiu şi şeful DSS Sibiu să se mute în biroul lui de la UM 01512 Sibiu de unde, cu toţii, urmau să coordoneze represiunea preconizată pentru 22 decembrie. La momentul respectiv se aflau de partea regimului Ceauşescu, slujindu-l cu devotament. Tot atunci s-a dispus transferul revoluţionarilor arestaţi preventiv (25 de persoane) din arestul M.I. la penitenciarul Aiud.

Începând cu primele ore ale zilei de 22 decembrie 1989, grupuri numeroase de sibieni au început să se deplaseze, pe diverse trasee, spre centrul municipiului, concentrându-se în principal în faţa Inspectoratului Judeţean al M.I., la sediul Casei de Cultură a Sindicatelor şi în faţa CJ de Partid.

Este important de precizat că, după evenimentele din 21 decembrie 1989, forțele de ordine ale M.I. nu au mai efectuat misiuni în municipiul Sibiu, fiind prezente la sediile unităților din care făceau parte. Mai mult, pentru apărarea sediilor Miliției și Securității, din ordinul colonelului Dragomir au fost dispuse forțe ale UM 01512 Sibiu și UM 01606 Sibiu, care au format un cordon defensiv în fața Inspectoratului Județean al M.I. Această măsură a fost în prealabil acceptată de ministrul apărării Vasile Milea.

În cursul dimineții de 22 decembrie colonelul Dragomir a purtat o discuție prin telefon cu generalul Ilie Ceaușescu (adjunct al ministrului apărării și șef al Consiliului Politic Superior al Armatei) în urma căreia s-a decis suplimentarea forțelor MApN din Sibiu cu efective militare din județul Vâlcea.

În jurul orelor 09.30, revoluționarii aflați în fața Inspectoratului Județean M.I. au devenit agresivi, dorind pătrunderea în clădire. În acest context, cadrele M.I., pentru a-i liniști pe revoluționari, au afișat la etajul trei al clădirii un banner inscripționat: *„Noi, miliția, slujim interesele poporului. Suntem cu voi! Fără violență! Organizați-vă pentru dialog!“* Această acțiune și acceptarea verificării arestului au condus la apariția unui moment de acalmie, majoritatea revoluționarilor hotărând să se deplaseze la Poligrafie pentru editarea unui ziar.

Evenimentele au luat, în mod subit, un curs neașteptat după ce, prin mass-media, s-a anunțat sinuciderea ministrului apărării Vasile Milea. Anunțul a determinat mulțimea să nu se mai deplaseze spre Poligrafie, să rămână în fața Inspectoratului M.I. și să reînceapă asaltul asupra acestuia. Evenimentele au fost deosebit de tensionate, violențele extreme, s-a deschis focul de către cadrele M.I., rezultând împușcarea mai multor persoane, printre acestea fiind și militarul MD care a decedat. Cert este că o parte a revoluționarilor au reușit să pătrundă în clădirea Inspectoratului Județean al M.I. De aici, civilii s-au înarmat cu arme militare aparținând cadrelor de Miliție și de Securitate. S-a făcut uz de armă împotriva cadrelor M.I. De frica linșajului, mai multe cadre

de Miliţie şi de Securitate s-au refugiat spre UM 01512 Sibiu (aflată la o distanţă de 50 de metri, peste drum) şi au sărit gardul unităţii militare, deoarece pe la punctul principal de acces nu se putea intra din cauza prezenţei unui grup masiv de revoluţionari care se comportau violent cu lucrătorii M.I. Concomitent cu deplasarea spre UM 01512 Sibiu, cadrele M.I. au executat focuri de avertisment. În acest context, militarii care asigurau paza UM 01512 Sibiu au deschis focul împotriva cadrelor M.I. care au pătruns în unitate prin escaladarea gardului. S-a deschis focul inclusiv asupra sediului Inspectoratului Judeţean al M.I.

Urmare acestui eveniment, din rândul cadrelor de Miliţie şi de Securitate a rezultat un număr mare de victime, 19 cadre M.I. au decedat, patru fiind rănite. S-a probat că unele cadre M.I. au fost împuşcate mortal, chiar dacă în prealabil au fost imobilizate.

Despre eveniment, prin Raportul Comisiei Senatoriale au fost spuse următoarele: „Este greu de imaginat cum s-a putut crede că un grup de 25 de cadre M.I. care au fugit din clădirile instituţiilor lor, din cauza presiunii mulţimii, ar fi fost în măsură să atace şi să cucerească clădirile unităţii militare în care exista un dispozitiv de apărare «beton», realizat din sute de militari. În afara absurdităţii acţiunii, comandată de colonelul Dragomir Aurel, ca principal vinovat în desfăşurarea evenimentului se fac vinovaţi şi comandanţii Miliţiei şi Securităţii, care se aflau în cazarmă şi care nu au luat măsuri de anunţare a intenţiilor subordonaţilor lor. Dovedind exces de zel, colonelul Dragomir Aurel a condus acţiunea de neutralizare a aşa-zişilor invadatori".

„Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de Parchetele Militare în perioada 1990 -1994, în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989", elaborată de Secţia Parchetelor Militare la solicitarea Comisiei Senatoriale cu referire la situaţia din Sibiu, conţine următoarea concluzie: „Este de menţionat împrejurarea că, deşi asupra clădirilor Inspectoratului Judeţean al M.I. s-au executat trageri repetate şi intense dinspre UM 01512 Sibiu, nici un cadru M.I. nu a fost ucis sau rănit în acest sediu, în poziţii de

tragere la ferestre sau uși, ceea ce este de natură să infirme declarațiile date de militarii UM 01512 Sibiu, care, de regulă, au susținut versiunea ripostei pe care au dat-o la tragerile efectuate din sediul M.I. asupra unității militare. Aceeași concluzie se desprinde și din constatarea ulterioară a unui număr redus de urme de gloanțe pe pereții clădirilor UM 01512 Sibiu, precum și din inexistența unor victime în rândul militarilor aflați în acele clădiri".

Strict cu referire la prima fază a acestui eveniment, personal nu-i consider vinovați pe militarii de la UM 01512 Sibiu și pe colonelul Dragomir. Militarii care au deschis inițial focul se aflau în serviciul de pază al unității, fiind instruiți să facă uz de armă atunci când cineva penetra perimetrul unității. Așa este peste tot în lume, cine a făcut armata știe exact despre ce este vorba. Ei bine, acești militari, la momentele respective, erau supuși unui stres intens generat inclusiv de focurile de armă și de vacarmul provenite din imediată lor proximitate. În aceste condiții au văzut că gardul unității militare a fost sărit de niște persoane înarmate, unele trăgând focuri de avertisment. Mă întreb, cine ar fi acționat altfel decât au făcut-o acei militari? La rândul său, colonelul Dragomir se afla în biroul său, nu avea cum să știe că acele cadre ale M.I. și DSS, de frica linșajului, au hotărât să sară gardul unității, totul s-a întâmplat foarte repede. Alta este situația cu referire la împușcarea mortală a unor milițieni după imobilizarea lor, în incinta unității militare. Această faptă este crimă.

În decembrie 2023 am văzut la cinematograf filmul *Libertate*, regizat de Tudor Giurgiu, care are ca subiect tocmai situația din Sibiu din timpul Revoluției din 1989. Mi-a plăcut foarte mult acest film pentru că surprinde extraordinar de realist ceea ce s-a întâmplat, fiind totodată bine realizat din punct de vedere artistic. Mi-a atras atenția inclusiv faptul că regizorul, după ce a făcut o minuțioasă muncă de documentare, a ajuns la aceeași concluzie ca mine cu referire la „securiști-teroriști". Recomand vizionarea acestui film, pentru că un film bine făcut și onest are un impact mult mai profund prin comparație cu citirea unei cărți.

În municipiul Sibiu, la fel ca în București, după ora 16.00 a zilei de 22 decembrie 1989, întreaga forță militară s-a subordonat conducerii CFSN și implicit Consiliului Militar Superior. Pe linie militară au fost executate doar ordinele venite de la componenții CMS, subordonați CFSN.

Focul fratricid pe fond de psihoză a fost și în Sibiu cauză de decese și de răniri de persoane. În municipiul Sibiu s-a tras mult începând cu seara de 22.12.1989, ultima victimă înregistrându-se în data de 25.12.1989, cu excepția unui angajat al M.I. care a fost împușcat în curtea UM 01512 Sibiu la data de 30.12.1989, în condițiile în care a încercat să fugă de la bazinul unității militare unde era reținut ca terorist.

Psihoza terorist-securistă din Sibiu a stat la baza lipsirii de libertate și a vătămării psihice grave a multor persoane, într-un mod aparte, prin comparație cu restul țării. Astfel, în după-amiaza și în seara de 22 decembrie, mulți lucrători de Miliție și de Securitate au fost imobilizați, de multe ori agresați și conduși la UM 01512 Sibiu, unde au fost reținuți diferite perioade de timp, până când Comisia de Anchetă constituită a dispus punerea lor în libertate, după ce s-a constatat că nici unul nu acționase împotriva revoluției. Alte cadre M.I. și DSS care au reușit să părăsească zona Inspectoratului, nefiind imobilizate de către manifestanți, s-au prezentat ulterior, benevol, la UM 01512 Sibiu sau au fost aduse de la domiciliile lor la unitatea militară, unde au fost reținute și cercetate, apoi eliberate.

Până la eliberare, în sala de sport a UM 01512 Sibiu și ulterior în bazinul de înot desecat, au fost lipsite de libertate în mod abuziv peste 500 de persoane. Persoanele de sex feminin au fost reținute separat, într-un alt corp de clădire. Persoanele care au suferit lipsirea de libertate au arătat că pe perioada reținerii au fost supuse unor acte extreme de violență fizică și psihică. Totodată, au fost supuse la înfometare și la multiple umilințe din partea militarilor aflați în pază.

Pe raza municipiului Sibiu a existat o adevărată „vânătoare de oameni", ajungându-se inclusiv la situații în care cadrele M.I. rănite și aflate sub îngrijire medicală la Spitalul Municipal Sibiu au fost luate cu forța din această unitate medicală (în pofida protestelor exprese și vehemente ale medicilor) și introduse în bazinul de înot al UM 01512 Sibiu, fără asigurarea asistenței medicale necesare, situație în care o persoană a decedat. Persoanele lipsite de libertate în incinta UM 01512 Sibiu au aparținut structurilor M.I. și DSS din Sibiu, inclusiv personalul civil al acestor structuri fiind reținut în mod abuziv și supus unor tratamente inumane. Mass-media a relatat despre capturările așa-zișilor teroriști și în acest fel opinia publică a fost manipulată în sensul de a fi convinsă că aceștia există.

Martor Popa Vasile: „Am fost introdus în clădirea arestului. În prima cameră se aflau șeful Securității PT și cel al Miliției SN, ambii prezentând urme de violență. În cea de-a doua cameră se aflau mai mulți colegi de-ai mei care de asemenea erau dezbrăcați și prezentau urme de violență. Am fost introdus în cea de-a treia cameră în care se aflau căpitanul PI și sergentul-major PM de la circulație și o altă persoană pe care nu mi-o amintesc. Și aceștia prezentau urme de violență, pe căpitanul P văzându-l în momentul în care era bătut de către militarii din UM 01512, își făcuse necesitățile pe el de durere. În continuare au fost aduși în arest mai mulți colegi printre care sergentul-major P, dezbrăcat la maieu, și care prezenta o leziune în umăr, probabil împușcătură. Am intervenit pentru acesta, știind că este bolnav, să-i fie aduse haine, condiții în care am fost scos pe hol și amenințat cu împușcarea de către elevii care asigurau paza. Am rămas în arest o zi sau două și apoi am fost mutați în sala de sport de unde am fost transferați ulterior în bazinul de înot al unității militare. Cât m-am aflat în sala de sport, am fost legați la mâini fiecare și așezați pe rânduri în șezut, cu atenționarea că la cea mai mică mișcare vom fi împușcați. La intrarea în sala de sport am fost deposedați de bunurile personale sub amenințarea armelor. Condițiile de igienă,

de hrană și apă au fost inexistente. În sala de sport ne-a fost adusă doar pâine uscată. În ziua următoare, a fost lansat un zvon că vom fi împușcați în grupuri de câte cinci–șase. În astfel de grupuri s-a făcut de fapt transferul nostru din sala de sport în bazinul de înot al unității. În bazin am coborât pe o scară având mâinile legate. În bazin a început să ni se aducă mâncare și apă. Exista o singură cană și 6–10 gamele din care mâncam pe rând fără spălarea respectivelor vase. Am fost scos la anchetă de câteva ori fiind audiat de mai mulți procurori. Nici unul dintre aceștia nu mi-a spus pentru care fapte sunt cercetat, iar unii erau confuzi în privința identității mele. Eram acuzat că mi-aș fi transportat fiica cu autoturismul unității la diferite meditații, însă eu nu am o fiică, că nu aș fi aprobat pachete la arestați, deși aceștia ar fi avut aprobare de la procurori, lucruri neadevărate întrucât competența era a șefului Miliției județene. Cred că am rămas în bazin până în jurul datei de 01–02.01.1990, când de la anchetă am fost dus în arestul garnizoanei, întrucât aș fi fost o «pasăre rară». Cât timp m-am aflat în sala de sport și în bazin, locotenent-colonelul Dragomir a venit de mai multe ori și ne-a imputat că am fi omorât oameni și că vom fi băgați la pușcărie. Se adresa militarilor din pază ordonându-le ca la cea mai mică mișcare să tragă în noi fără somație. Dragomir mai afirma că are aprobarea guvernului să distrugă clădirile din jurul unităților militare pe o rază de 200 de metri, acolo unde se adăpostesc cuiburile de teroriști. Mai arăt că în timp ce ne aflam în sala de sport se trăgea cu arme automate de către militarii care ne păzeau, către exterior, pe geam, fără o țintă anume."

Martor Dragomir Constantin: „Pe la orele 16.30 s-au auzit zgomote produse de proiectile grele și se simțeau lovituri puternice în clădirea în care ne aflam. Am realizat că se trăgea cu tunuri, pentru a dărâma clădirea și a ne zdrobi sub dărâmături. Toți au fost de acord că trebuie să părăsim clădirea și am sărit pe rând pe o fereastra a laboratorului foto de la parter. Ajuns în stradă, am văzut mai mulți indivizi ieșind din clădirea poliției cu brațele pline de bunuri furate din camera de corpuri delicate,

alții îl loveau bestial pe colegul AV, iar alți infractori îl loveau cu niște bâte pe subofițerul V, pe care l-au omorât. O altă «echipă de revoluționari» l-a atacat pe colonelul (r.) TN, spitalizat ulterior de pe urma loviturilor primite, afectându-i grav starea de sănătate (...). Am vrut să merg în Hipodrom, dar nu am putut traversa bulevardul din cauza focului ce se executa către hotelul Continental din clădirile școlii militare. (...) Am luat-o în dreapta spre Piața Unirii, dar au ieșit niște derbedei din scara unui bloc, m-au cunoscut după pantalon că sunt polițist și m-au atacat. (...) Văzându-mă cu toată fața plină de sânge, unul din ei a strigat «lăsați-l, că-i ajunge», dar unii continuau să mă lovească. Dumnezeu i-a adus pe domnii M și A. Aceștia m-au tras dintre atacatori cărora le-au explicat ca mă cunosc și că mă știu ca fiind un om de treabă. Inainte de a interveni cei doi, agresiunea a cărei victima am fost «pentru victoria revoluției» s-a dublat și de o tâlhărie, întrucât am fost descălțat de o pereche de ghete noi îmblănite de acești «revoluționari». Rămas desculț, am fost condus în curtea Inspectoratului, la intrarea la Serviciul Pașapoarte, unde mai erau și alte cadre M.I., am fost puși cu mâinile pe gard, iar militari MApN și civili înarmați ne scuipau și ne loveau cu paturile armelor (...). Unul din momentele cutremurătoare l-am trăit când am fost conduși în curtea UM 01512. Printre firele de curent electric căzute la pământ, am văzut pe trotuar mulți colegi de-ai noștri morți prin împușcare. Păziți ferm de militari înarmați, în curtea UM 01512 ni s-a efectuat percheziția corporală individuală. După percheziționarea câtorva colegi, a început să se lase întunericul și ne-au condus încolonați pe patru rânduri spre sala de sport. Poarta de intrare în curtea din dreptul sălii era căzută la pământ și un revoluționar feroce, aflat pe trotuar în dreptul porții, a armat automatul și l-a îndreptat spre coloană, cu intenția de a trage în noi. Înainte de a-și pune planul în aplicare, unul din militarii în termen care gardau coloana l-a împușcat pe loc. Percheziția corporală de la intrarea în sala de sport a constat în confiscarea a absolut toate lucrurile ce le aveam asupra noastră: documente, ceasuri,

bijuterii, bani, chei etc., care se aruncau pe o foaie de cort, fără a se consemna undeva ce s-a luat de la fiecare, deși unii colegi le-au atras atenția că nu acesta este modul legal de a ridica bunuri sau valori. Am fost legați apoi de mâini cu câte o sfoara groasă și obligați, sub amenințarea armelor, să stăm cu mâinile sus. Pe una din laturile sălii de sport era amplasat dispozitivul care ne păzea (uitasem să relatez că noi eram teroriștii), dispozitiv compus din mai mulți militari cu pistoale-mitralieră și vreo trei mitraliere, toate armele cu cartuș pe țeavă. Servantul unei mitraliere a ațipit cu degetul în garda trăgaciului. Eu m-am adresat unuia din ofițerii care comandau dispozitivul și i-am atras atenția asupra pericolului, dar acesta nu și-a făcut probleme. Ni se spunea că noi am comis infracțiunea de genocid, că am otrăvit alimentarea cu apă a orașului, dar, culmea, că nu a murit nimeni otrăvit. Totul a fost pregătit în așa fel încât noi să fim condamnați la moarte (...). În sala de sport era foarte frig. Eu eram desculț, unele geamuri erau sparte și era curent. În curtea și în jurul unităților militare era spectacol de gloanțe, zgomot și fum pentru a se crea panică, frică, teroare, lucru care a durat peste o săptămână. Nu ni s-a dat apa pentru că «era otrăvită» (...). Prin 23 decembrie seara ni s-a adus ceva mâncare. Comandantul nostru a fost lovit brutal cu arma pentru că a cerut un tratament corespunzător pentru subordonații săi. În 24 decembrie ne-au mutat în bazinul de înot. Sistemul de pază descris mai sus a fost instalat și aici. Eram peste 500 de oameni la care se servea mâncarea din 25 de gamele, cu 25 de linguri, care nu se spălau și erau date de la unul la altul. (...) Asistența medicală a fost zero. În prima săptămână, pentru o mulțime de oameni răniți cu arme de foc, cu diverse alte plăgi și echimoze rezultate din agresiunile la care au fost supuși, cu diverse alte afecțiuni, medicul nostru – colonelul dr. Iancu Octavian – primise o sticluță de 50 de mililitri alcool sanitar, un tampon mic de vată și câteva tablete. Până prin 28 decembrie nu am văzut cum arată săpunul. Eu am primit încălțăminte și un veston doar în 25 decembrie. Conform ultimatumului transmis prin mass-media, în 25 decembrie s-au

prezentat la faimosul bazin toate cadrele M.I. (...). Când am fost eliberat, pe la sfârșitul lunii ianuarie, am văzut că în jurul unităților militare ale MApN toate casele erau ciuruite de gloanțe, unele chiar «rase», ruine (...). Nu pot să nu relatez momentul când mai-marilor zilei le-am explicat cu toții că suntem ținuți ilegal în stare de arest, că avem și noi copii etc., iar S ne-a spus: «să nu vă doară pe voi capul, că are cine să fută nevestele voastre». Contrar dispozițiilor Regulamentului Disciplinei Militare și Codului Penal (...) condițiile din sala de sport și din bazinul în care am fost ținuți au fost oribile. Nu mai rețin după câte zile, au fost aduse niște saltele cazone pe care ne înghesuiam care apucam, restul direct pe gresia bazinului, rece, bineînțeles. (...) Aspectele relatate și condițiile în care am fost ținuți, poate nu suficient de clar explicate pentru a avea o imagine exactă a celor petrecute și trăite în perioada de 32 de zile de arestare ilegală, și-au pus amprenta asupra sănătății multora dintre colegii mei. Deși la început nu am luat în seama micile probleme medicale cu care m-am confruntat, personal m-am trezit după ani de zile cu un reumatism generalizat, spondiloză lombară, discopatie lombară, cu modificări artrozice la nivelul oaselor, inclusiv la mâini. Am uneori dureri insuportabile, care nu se pot descrie în cuvinte, rămân blocat într-o poziție zile întregi și numai un tratament și o medicație foarte atentă mă ajută să-mi revin după câteva zile, dar durerile persistă. Eu nu mai știu cum este să nu te mai doară nimic."

Martoră Mihu Alexandra: „În jurul orei 14.00 (23.12.1989) mă aflam cu soțul meu în bucătărie, la etaj. Intrând în dormitor am observat că la un vecin de peste drum îi arde casa și atunci am mers la telefon, care era tot în dormitor, pentru a anunța pe acei vecini că le arde casa. Vecinii erau plecați în alt cartier, dar știam numărul de telefon de la locuința unde se aflau ei. În timp ce telefonam s-au petrecut două lucruri deodată: pe peretele despărțitor între cameră și bucătărie au apărut găuri și totodată soțul meu a deschis ușa și venind din bucătărie a spus: «Nebunii ăștia trag!» A făcut câțiva pași în cameră până lângă pat, după care s-a

prăbușit. În scurt timp a intrat în agonie, iar după 60 de minute a decedat. Ulterior am observat geamurile dinspre unitatea militară că sunt sparte, tocurile rupte ori găurite."

Martoră Pop Ana: „Locuiesc într-o garsonieră amplasată la etajul 9 al blocului nr. 1, prevăzut cu un culoar comun care la extremități prezintă niște ferestre mari cu vizibilitate spre localul 2 al UM 01512 Sibiu și fostul sediul al Inspectoratului Județean de Miliție și Securitate Sibiu. În data de 22.12.1989 eram în garsoniera mea când am auzit focuri de armă automată și am avut impresia că se trage din toate părțile. Fiind în bucătăria garsonierei, o studentă pe nume Popa Marcela (...) mi-a strigat că o altă vecină pe nume Colhon Elena a fost împușcată în ușa garsonierei ei, respectiv garsoniera nr. 113. Am ieșit din garsoniera mea pentru a mă deplasa la garsoniera nr. 113 pentru a o vedea pe Colhon Elena, și când am făcut câțiva pași pe culoarul comun al etajului 9 (...) vecina mea Popa Marcela m-a oprit din deplasare cerându-mi să nu-mi continui drumul spre acea garsonieră întrucât se trăgea de la localul 2 al UM 01512 și gloanțele intrau pe culoarul etajului 9 și loveau pereții, și era pericolul de a fi împușcată. Popa Marcela m-a tras să mă introducă în garsoniera ei și atunci m-am întors cu spatele spre extremitatea culoarului, care permite vizibilitate la localul 2 al UM 01512 și în acele momente am fost împușcată în umărul drept, glonțul intrând prin spatele corpului și ieșindu-mi prin fața pieptului. Apreciez că am fost împușcată de militarii care executau focuri de arme automate din localul 2 al UM 01512 Sibiu."

Martor Dîrlescu Nicolae: „La în 23.12.1989 mai multe elicoptere, respectiv trei elicoptere, au survolat tot timpul orașul Sibiu. La un moment dat am auzit o rafală trasă din elicopter, respectiv am auzit o bubuitură în cameră și am văzut că sora mea care stătea pe o canapea a fost rănită, cum de altfel a fost și fiica mea. În prima fază m-am ocupat de a acorda prim-ajutor fiicei mele, iar când cumnatul meu mi-a spus că și sora mea este rănită m-am dus la ea, constatând că a fost împușcată mortal, glonțul

intrându-i prin zona maxilarului stâng și a ieșit prin zona tâmplei drepte. Am încercat să-i acord primul ajutor, dar a fost inutil. Mi-am dat seama că s-a tras dintr-un elicopter, glonțul a lovit pardoseala și apoi a ricoșat lovind-o pe sora mea, iar o parte din schije pe fiica mea."

Martor Cosma Ioan: „În luna decembrie 1989 lucram la stația de Salvare a Spitalului Județean Sibiu, în calitate de asistent medical principal (...). În jurul orelor 02.00, în noaptea de 23/24.12.1989 s-a făcut o solicitare de la UM 01512 Sibiu pentru a ne deplasa să intervenim pentru doi militari răniți în incinta unității. Solicitarea a fost preluată de doctorița Vonica Eugenia, medic de serviciu la Salvare, care precis a înregistrat solicitarea ca fiind făcută de colonel dr. Popa de la UM 01512 Sibiu. (...) Am intrat de pe Strada Independenței pe Ștefan cel Mare, rulând în direcția sălii de sport a UM 01512. Străzile erau neiluminate, se trăgea din diferite puncte cu gloanțe trasoare și cu rachete de iluminare. Noi am avut indicația de la doctorița Vonica Eugenia să mergem până în fața sălii de sport a UM 01512 unde ne va aduce cei doi soldați răniți. Când am ajuns în apropierea sălii de sport a UM 01512 am observat în stradă un TAB care bloca trecerea, motiv pentru care am oprit salvarea. Însă am observat că locul în care am oprit era chiar locul indicat pentru a lua rănitii, TAB-ul fiind la o distanță relativ mare de noi. Opriți fiind la locul indicat am așteptat să vină cineva cu rănitii. Văzând că nu vine nimeni am realizat că ceva nu este în regulă. Eu având o lanternă am coborât (...) și am luminat trotuarul să văd unde sunt rănitii. Nevăzând nimic m-am întors la salvare, urcându-mă în cabină. După ce am urcat în cabină, la aproximativ 20 de secunde un TAB din curtea UM 01512 Sibiu a pus un proiector pe salvare și fără somație a deschis foc cu mitraliera de 14,5 mm. (...) Primele rafale s-au tras la nivelul parbrizului, șoferul s-a lăsat pe capotă și eu m-am lăsat jos sub bord. Trăgătorii din TAB au tras un număr mare de proiectile, numărându-se ulterior peste 45 de orificii de proiectile. Șoferul a început să strige la militari să nu mai tragă

că suntem salvarea. Eu am fost împușcat în abdomen și în piciorul drept. Din UM 01512 cineva a strigat la noi: «Dați-vă jos, criminalilor, și predați-vă!» Șoferul a coborât cu mâinile la cap, cum i-au cerut militarii. Au cerut să ies și eu din cabină, altfel deschid din nou focul. Deși eram grav rănit, am coborât pe ușa șoferului întrucât cealaltă ușă se blocase în urma tragerii. Tot timpul am fost ținuți în lumina reflectoarelor. Eu eram în halat alb. Tot din curtea unității militare ni se striga: «Criminalilor, l-ați omorât pe cel care este căzut după copac pe trotuarul de pe partea UM 01512, de pe strada Ștefan cel Mare». Eu nu am văzut acel cadavru (...) Am primit ordin să ridicăm mâinile la cap și ne-au introdus în curtea UM 01512 și sub escortă am fost duși în sala de sport. (...) În sală erau întinse pe burtă zeci de persoane reținute, sub amenințarea cu arma, de către militarii UM 01512. Eu le-am arătat militarilor fișa de solicitare în care era trecut și numărul de telefon al colonelului dr. Popa de la UM 01512, și cu acea fișă militarii m-au verificat. Nu după mult timp a venit un ofițer care a întrebat cine a dat ordin să se tragă și a dat ordin să mă transporte la spital pe jos. Datorită hemoragiei am leșinat de câteva ori. Eu eram însoțit de trei militari. La întoarcere spre spital a continuat să se tragă din UM 01512 (...)."

Despre situația din Sibiu, colonelul Aurel Dragomir a susținut că a raportat permanent eșalonului superior situația în care se afla unitatea sa, făcând referire în acest sens la o convorbire telefonică pe care a avut-o cu generalul Nicolae Militaru, ministru al apărării. A spus: „Nu-mi amintesc data cu precizie, dar în orice caz era până pe 25 decembrie (...), am avut un dialog cu Militaru. Mi-a spus că și el mă cunoaște. Raportul telefonic a decurs astfel (redau din memorie): – «Domnule ministru, avem aproape 500 de persoane reținute. Dacă ar fi să le dăm pe zi numai o coajă de pâine și un pahar de apă, și tot ar fi greu. Întreb și eu cu ce drept îi ținem aici? În școală nu mai sunt geamuri, gardurile sunt deteriorate, se sparg caloriferele din cauza temperaturilor excesiv de scăzute. Morții noștri nu i-am ridicat decât după 24 de ore.

În Sibiu nu este Miliție, organele de anchetă sunt insuficiente. Ce facem?» «Da. Și ce vrei?» «Vă rog să luați legătura cu ministrul de interne pentru organizarea Miliției, să dați dispoziții să se deplaseze domnul procuror Diaconescu cu o echipă de specialiști la Sibiu și ce mai credeți de cuviință.» «Să știi că nimeni nu are timp de așa ceva. Iei tu toate măsurile. Te împuternicesc eu.» «Vă rog să trimiteți o comisie competentă a ministerului pentru a stabili ce s-a întâmplat la Sibiu, din punct de vedere militar.» «Lasă! V-ați făcut datoria.» Aceasta a fost discuția și mi-a închis telefonul. Despre discuție, conform practicii, l-am sunat și pe generalul Hortopan. La întâlnirile cu generalul Militaru, în 1 și 2 ianuarie 1990, ambele purtate în prezența generalului Hortopan, Militaru a confirmat raportul telefonic pe care i l-am prezentat."

Evenimentele din Sibiu au făcut obiectul cercetării unui dosar penal separat, soluționat la data de 01.03.2010 prin netrimitere în judecată a persoanelor cercetate, inclusiv a colonelului Dragomir Aurel. Împotriva soluției s-a formulat plângere, însă Tribunalul Militar Teritorial București a hotărât definitiv respingerea plângerii ca nefondată. Pentru a concluziona astfel, instanța a stabilit că netrimiterea în judecată a fost temeinic motivată, atât în fapt, cât și în drept, în baza unui probatoriu amplu și corect administrat. Pe de altă parte, obiectul cercetării finalizate de mine l-au constituit împrejurările și circumstanțele existente în timpul Revoluției Române din decembrie 1989, la nivelul întregii țări, așadar inclusiv la nivelul municipiului Sibiu. Cercetarea am făcut-o însă din perspectiva crimelor împotriva umanității, fiind vizate de urmărirea penală doar vârfurile decizionale politico-militare.

Brașov. Situația din municipiul Brașov, începând cu noaptea de 22/23 decembrie 1989, a fost marcată de multe incidente, care au însemnat tot foc fratricid, pe fond de psihoză securist-teroristă. Odată cu lăsarea serii, văzându-se la televizor ce se întâmplă în București, revoluționarii au propus ca președintele CJ al FSN să fie generalul MApN Ion Florea, comandantul garnizoanei Brașov.

Ofițerul avea putere de decizie, dispunând și de forța militară necesară în caz de nevoie. Generalul Florea și-a stabilit sediul noului organ al puterii locale în clădirea fostului Consiliu Județean al PCR. Deoarece între reprezentanții revoluționarilor care au ocupat sediul Securității și cadrele de Securitate s-au creat tensiuni cauzate de suspiciuni și tendința unor revoluționari de a-i molesta pe lucrătorii fostului DSS, a fost solicitată intervenția armatei, iar în jurul orelor 18.00 noul președinte al CJFSN s-a prezentat personal, însoțit de un detașament militar, la sediul Securității. A ordonat ca militarii MApN să asigure paza acestei instituții. La sediul CJFSN au fost aduse Gărzi Patriotice, puse sub comandă militară. Un detașament de militari în termen a fost dispus pentru paza exterioară a sediului. În stradă, în fața sediului au rămas câteva sute de revoluționari. Legătura dintre aceștia și persoanele din sediu a fost asigurată prin intermediul unei stații de amplificare, montată pe terasa clădirii, cu ajutorul căreia se făceau anunțurile noii conduceri locale.

Când la București a început să se tragă, iar la TVR Iliescu și Voiculescu au spus că cei care au declanșat focul sunt cadre ale fostei Securități, psihoza a început să cuprindă și populația municipiului Brașov. După ora 21.00, considerându-se că detașamentul de militari în termen adus inițial este insuficient, în mod succesiv, subunități ale UM 01199 Ghimbav, UM 01028 Hălchiu, UM 01090 Predeal, UM 01107 Brașov și ale UM 01932 Brașov au fost aduse în centrul orașului. Pe măsura ajungerii în zona centrală și a altor efective de militari, s-au constituit cordoane de apărare ce au cuprins toate clădirile din piața centrală. După miezul nopții de 22/23 decembrie 1989 a apărut zvonul că este atacat depozitul de armament și muniție al Gărzilor Patriotice din punctul „După ziduri". Un detașament de la UM 01181 Brașov a primit ordin de verificare a situației. Nu s-a constatat nimic deosebit la acel depozit, însă comandantul detașamentului a lăsat acolo câțiva militari pentru supraveghere. Restul militarilor au revenit spre CJFSN, iar pe drum au fost

verificate hotelurile Carpați și Capitol, deoarece se zvonise că acolo se găseau persoane suspecte, însă rezultatul a fost negativ. În momentul în care militarii au ieșit din hotelul Capitol, au văzut un autoturism Dacia 1300 oprit de revoluționari și că din autoturism sunt scoase o stație de emisie-recepție și mai multe plăcuțe cu numere de înmatriculare. S-a suspectat că autoturismul este al Securității, ceea ce s-a confirmat. Ulterior, împrejurările în care acel autoturism a ajuns în centrul orașului au făcut obiectul cercetărilor penale, stabilindu-se că doi civili, care au pătruns anterior în sediul Securității, au plecat în oraș cu autoturismul pentru a face aprovizionarea cu pâine pentru persoanele aflate în sediu. La interval de câteva secunde, în același perimetru, un revoluționar a observat două persoane care duceau un obiect greu, el presupunând că este vorba despre o mitralieră de calibru mare. În realitate, doi tineri transportau o bancă din parcul 9 Mai spre Palatul Telefoanelor, pentru a o folosi la amenajarea unei baricade. Cert este că acel revoluționar, fiind înarmat, a deschis focul cu pistolul-mitralieră asupra celor doi tineri, considerând că sunt teroriști. Aproape concomitent, toți militarii aflați în dispozitivele de apărare au deschis la rândul lor foc, din proprie inițiativă.

Militarii din Brașov audiați în timp au relatat că au fost obosiți și extenuați fizic, că erau speriați de ce aflaseră că se întâmplă în București și că din proprie inițiativă au introdus cartuș pe țeavă, așteptându-se ca din moment în moment să fie atacați, cum s-a întâmplat la București. A fost suficient ca revoluționarul amintit în paragraful precedent să tragă, pentru ca toți cei înarmați să declanșeze la rândul lor foc, fără nici o comandă anterioară. Tot din audierea militarilor a rezultat că aceștia nu cunoșteau că în jurul unor edificii din zona centrală a orașului se găseau alți militari, situație tipică la nivel național.

S-a tras de pe poziții încrucișate, la mijloc fiind surprinse sute de persoane civile care se aflau în fața sediului CJFSN. Din cercetări a rezultat că s-a tras în direcția de unde fiecare militar percepea sau presupunea că se trage, fără a cunoaște cine se află acolo.

Aşa fiind, este de înţeles că în foarte scurt timp s-au înregistrat în zona centrală a oraşului foarte mulţi morţi şi răniţi. Militarii audiaţi au relatat că, îngroziţi fiind, au executat foc asupra a tot ce mişca în apropierea lor, astfel încât numărul morţilor a crescut odată cu trecerea timpului. Multe persoane, militari şi civili, au susţinut că asupra lor s-a tras din complexul comercial Modarom, din hotelurile Parc şi Capitol, din Poşta Centrală, din podul Teatrului Dramatic, din biserica de lângă hotelul Parc şi din capela de lângă Teatrul Dramatic. În urma cercetărilor efectuate, nu s-a dovedit că din aceste clădiri ar fi acţionat elemente teroriste.

După declanşarea focului, în unele clădiri din zona centrală a oraşului au pătruns pentru a se adăposti militari şi civili înarmaţi care, simţindu-se la adăpost şi ocupând poziţii dominante, au tras după aceleaşi criterii, adică spre punctele de unde vedeau că se trage, determinând astfel riposta altor persoane înarmate, care au tras asupra clădirilor în care nu ştiau că au pătruns persoane înarmate.

Pe fond de haos generalizat, în noaptea de 22/23 decembrie au fost ucise, în zona centrală a municipiului Braşov, 39 de persoane, 10 fiind militari în termen. Au fost rănite 82 de persoane, din care 35 au fost militari. În noaptea de 22/23 decembrie 1989, când în perimetrul pieţei centrale (Piaţa Sfatului) a început să se tragă, o parte dintre civilii surprinşi de împuşcături s-au refugiat în clădirea CJFSN, unde s-a spart magazia de armament şi muniţii gestionată de Gărzile Patriotice. Mulţi civili înarmaţi s-au îndreptat iniţial spre zona centrală a oraşului, iar apoi unii dintre ei s-au amplasat în podurile clădirilor din jur sau pe porţiuni de teren mai înalte, cum ar fi Dealul Cetăţii, Colina Universităţii şi chiar acoperişurile blocurilor de unde au executat foc spre clădirile din zona centrală, împrejurare ce a accentuat haosul deja produs în rândul apărătorilor militari.

La 22 decembrie, trei elicoptere ale ICA Ghimbav, deservite de cadre militare (aflate sub comanda generalului Iosif Rus), au primit misiunea să survoleze teritoriul municipiului Braşov,

pentru a observa și a supraveghea din aer teritoriul, precum și pentru a executa trageri asupra unor obiective indicate de la sol. Piloții au relatat că au primit ordin să execute foc asupra acoperișului Spitalului Județean Brașov, unde s-au semnalat grupuri de persoane bănuite a fi teroriști, când de fapt erau gărzi patriotice care și-au asumat misiunea de a păzi spitalul. S-a executat foc din elicoptere și asupra zonei împădurite a masivului Tâmpa, unde se bănuia că și-au găsit adăpost așa-zișii teroriști. Prezența elicopterelor pe cerul Brașovului, la fel ca la București și la Sibiu, a fost de natură a întreține panica populației, care nu știa ce misiune realizează aparatele de zbor și astfel persoane înarmate au executat foc asupra acestora.

Civilii care au primit arme militare au acționat haotic, după cum a crezut fiecare, iar când au împânzit orașul au început să tragă focuri de armă în tot mai multe puncte ale acestuia. În apropierea întreprinderilor, membri ai Gărzilor Patriotice care le apărau au ripostat la aceste focuri, astfel că temerea și panica s-au răspândit peste tot în Brașov.

În noaptea de 22/23 decembrie 1989 s-a tras aproape exclusiv în zona centrală a Brașovului, iar în zilele următoare s-au auzit focuri de armă în tot orașul.

Ca și în celelalte orașe ale României, civilii au pus stăpânire pe dirijarea și controlul circulației autovehiculelor și oamenilor, constituindu-se în filtre, în punctele-cheie ale rețelei stradale de trafic rutier. Multe persoane au fost împușcate la aceste baraje pe motiv că unele autovehicule nu au oprit pentru control sau circulau fără lumini, sau dimpotrivă, cu farurile aprinse pe timp de noapte, împrejurări care constituiau tot atâtea motive de suspiciune.

Teama și neîncrederea ce au cuprins populația orașului au împiedicat judecarea și aprecierea cu luciditate a diferitelor situații create. S-a tras inclusiv în cei care îndrăzneau să iasă pe balcoane sau pe acoperișurile blocurilor, sau pur și simplu să privească prin ferestre.

Din cercetările efectuate a mai reieşit că mulţi militari în termen nu ştiau să folosească armamentul din dotare. Unii au mărturisit că au tras, mai ales pe timp de noapte, în scop preventiv, pentru a-i ţine la distanţă pe eventualii „terorişti".

În aceste împrejurări, în ziua de 23.12.1989 şi în cele care au urmat au mai fost împuşcate mortal pe raza municipiului Braşov 27 de persoane şi rănite alte 54 de persoane.

Declaraţia generalului Ion Florea: „La 22.12.1989 am fost chemat la telefonul din cabinetul primului secretar, ocazie cu care Voinea Gheorghe, comandantul Armatei I, mi-a ordonat să preiau sediul Securităţii... Am ordonat ca armamentul şi muniţia de la Securitate să fie încărcate în două camioane ale vânătorilor de munte... Am primit un telefon de la Bucureşti, nu ştiu exact de la cine, dar oricum era din conducerea armatei, prin care mi s-a ordonat să preiau conducerea judeţului Braşov... Primele măsuri pe care le-am luat au fost de ordine, constând în mobilizarea luptătorilor din Gărzile Patriotice şi înarmarea acestora pentru paza clădirii Consiliului Judeţean şi a principalelor obiective din judeţul Braşov... În concret, de dispunerea dispozitivelor de luptă în zona centrală a Braşovului, începând cu 22.12.1989 s-a ocupat colonelul Vaida. Menţionez că nu mi s-a spus de la conducerea armatei cine sunt inamicii armatei, dar tot de la Bucureşti, de la armată, am fost întrebat despre teroriştii din Braşov şi eram informat că Braşovul va fi atacat de terorişti cu tancuri şi elicoptere. Am ordonat să se ridice în aer două elicoptere de la Ghimbav pentru a face o recunoaştere a zonei, precum şi a rutei Braşov–Piteşti, de unde se spunea că vor veni tancuri, ocazie cu care mi s-a raportat că nu se confirmă aceste zvonuri, şi atunci mi-am dat seama că, în realitate, nu eram atacaţi de terorişti. Aceste zvonuri au fost propagate pe linie militară, motiv pentru care m-am implicat în executarea şi în verificarea lor. Pe data de 23.12.1989 am fost chemat la Bucureşti, eu şi reprezentanţă din toate judeţele ţării, de către Ion Iliescu şi ne-am întâlnit cu acesta într-o sală mare la sediul guvernului... în sala sus-amintită Ion

Iliescu era însoțit de Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Bîrlădeanu și generalul Militaru." Același general a mai spus: „Până la 22.12.1989, orele 24.00, în Brașov nu au fost incidente între militari și civili. La un moment dat, în jurul orelor 24.00, am auzit focuri de armă, rețin că în acel moment colonelul Vaida instala dispozitivele de militari în zonă. Am adus militari și de la Predeal, de la unitatea de vânători de munte. Când a început să se tragă am văzut că se trăgea spre clădirea noastră de la clădirea Modarom... le-am ordonat militarilor din subordinea mea să meargă la Modarom și să-l prindă pe cel care a tras, mi s-a spus că nu a fost găsit nimeni în clădire. După acest incident a început să se tragă din nou de la hotelul Capitol, și atunci au început să tragă și militarii noștri înspre hotelul Capitol... Practic, Brașovul nu era atacat de nici o forță străină, iar informațiile amenințătoare primite prin telefon constituiau de fapt o diversiune. Cei de la Gărzile Patriotice au distribuit arme civililor... Cu mine în birou se afla și comandantul trupelor de Securitate. Știu că la un moment dat au venit spre centru și trei ABI-uri de la Securitate, care au fost oprite cu foc în fața hotelului Capitol, rezultatul fiind împușcarea unor membri ai echipajului... în legătură cu hotelul Capitol cunoaște mai multe colonelul Vaida deoarece el a făcut dispozitivul militar în acel hotel."

Martor Vaida Cornel: „În decembrie 1989 eram șeful Biroului operații al Brigăzii II Vânători de Munte Brașov... La 22.12.1989, în jurul orelor 14.00, la comandament a ajuns generalul Florea și, la scurt timp, în fața comandamentului s-au adunat aproximativ 2 000–3 000 de manifestanți... De la București s-a trimis o radiogramă prin care i se cerea generalului Florea să preia în subordine Securitatea din județul Brașov... Pe la orele 17.30, generalul Florea a primit un telefon de la București de la generalul Stănculescu sau de la Iliescu pentru a prelua conducerea județului. Eu l-am însoțit pe generalul Florea la sediul Comitetului Județean, în clădire se aflau sute de oameni, era haos, iar în fața sediului se aflau mii de oameni... având în vedere faptul că se

amplificau zvonurile privind acțiunea a unor forțe teroriste, generalul Florea a ordonat dislocarea unităților de la Predeal, Ghimbav și Bartolomeu pentru a fi puse la dispoziția sa, în vederea apărării zonei centrale a orașului și a altor obiective. Generalul Florea m-a chemat și mi-a comunicat că vor veni aceste efective pe care să le folosesc pentru paza și apărarea obiectivelor din zona centrală... în jurul orelor 23.00 au sosit două companii de la unitatea de la Ghimbav... a sosit și un pluton de la ARTM care a fost dispus în Parcul Central, de la primărie până vizavi de hotelul Capitol. În jurul orelor 01.00 a sosit compania de geniu care a fost dispusă în spatele prefecturii. În jurul orelor 24.00, în fața clădirii Comitetului Județean erau aproximativ 80 de persoane care consumau băuturi alcoolice... În jurul orelor 24.00–00.30, în urma apelurilor făcute la TVR de către domnul Ion Iliescu, cu privire la faptul că în Brașov revoluția este în pericol, în zona centrală au venit în jur de 2 000–3 000 de oameni. Eu, personal, am încercat să-i determin să plece, dar fără rezultat. În timp ce stăteam în spatele clădirii CJ am auzit o rafală lungă în zona din fața clădirii, iar la scurt timp s-a deschis foc și asupra noastră de la etajele superioare ale clădirii, unde se afla un pluton de gărzi patriotice... i-am ordonat unui căpitan să tragă în becul care ilumina zona pentru a nu putea fi văzuți și împușcați de cei de la Gărzile Patriotice. S-a tras încontinuu pe tot parcursul nopții, iar eu nu am părăsit locul în care mă aflam decât spre dimineață, în jurul orelor 06.00. M-am prezentat la generalul Florea și l-am întrebat de ce nu s-a ordonat încetarea focului, dar dânsul mi-a dat un răspuns evaziv... în zonă a mai fost dispusă o companie de la Batalionul de Căi Ferate care era dispusă în zona Cimitirului Eroilor, iar în spatele acestora o companie de la trupele de securitate... în după-amiaza zilei de 23.12.1989 am dat ordin să se verifice clădirea Liceului Unirea, unde se spunea că ar fi două plutoane de la trupele de Securitate pregătite să ne atace în cursul nopții. Locotenentul S a executat două focuri cu AG 40 care nu au produs victime. Am intervenit și i-am reproșat

modul de acțiune cerându-i să verifice clădirea fără a executa foc. După verificarea clădirilor nu s-a confirmat zvonul. Între timp, am aflat că s-au distribuit arme și muniție la civili, nu pot preciza cine a dat ordinul de distribuire... la toate barajele din oraș acționau civili înarmați cu arme ZB... Precizez că, la 22.12.1989, dispunerea subunităților militare am efectuat-o astfel: în parcul din fața prefecturii erau militari de la UM 01199 Brașov, la ONT se aflau cei de la UM 01056 Brașov, la Modarom se aflau militari de la UM 01090 Predeal, la prefectură erau militari de la UM 01199 BV și militari de la UM 01090 Predeal, la magazinul universal erau militari de la UM 01199 Brașov, la restaurantul Cina erau militari de la UM 01932 Brașov, în spatele prefecturii erau militari de la UM 01072, pe Strada Republicii erau militari de la UM 01199 Brașov, iar în parcul din dreapta prefecturii erau militari de la UM 01090 Predeal... În dimineața de 23.12.1989 am fost anunțat că în zona magazinului Universal a fost împușcat un civil, iar locotenentul C mi-a spus că a tras asupra acelui bărbat deoarece a sustras bunuri din magazin. În CJ au fost reținute în data de 23 sau 24 decembrie 1989 civilii Tibescu și Frigător (membri CFSN) care l-au împușcat pe armurierul Gărzilor Patriotice."

Martor Ivașcu Emil: „Am făcut armata în perioada 1978–1979 și cu acel prilej am fost în lotul sportiv de duel de foc, perioadă în care am tras cu arma cu lunetă și pistolul-mitralieră... În după amiaza zilei de 22.12.1989, generalul Florea a preluat comanda trupelor și a consiliului. În noaptea de 22/23 decembrie, în jurul orelor 01.00, mă aflam în biroul generalului, iar aici a venit căpitanul MD de la Vânătorii de Munte căruia generalul i-a dat misiunea să controleze dacă există pază la depozitul de armament al apărării civile din zona numită «După ziduri». M-am oferit să-i fiu însoțitor căpitanului MD... Când am ajuns în zona stației de autobuz Livada Poștei, căpitanul MD a dispus ca un soldat să-mi dea și mie un pistol-mitralieră cu pat rabatabil. Am verificat zona și au fost lăsați acolo șase militari. Apoi, conform dispoziției generalului Florea, am fost la hotelul Carpați

pentru a verifica o sesizare în sensul că în hotel ar fi fost ocupate două camere de persoane necunoscute care nu ceruseră cheia de la recepție. În acele camere am găsit lumina aprinsă, dar în camere nu era nimeni. În continuare am fost la hotelul Capitol, de unde se primise o sesizare în sensul că erau ocupate unele camere de persoane necunoscute. Când am ajuns la Capitol eram înarmat cu pistolul-mitralieră. După ce am coborât din autocamion, am fost chemați peste drum de hotel de niște soldați sau militari de la Gărzile Patriotice, pentru a reține trei persoane. Până în acest moment în Brașov nu se trăsese deloc. Am văzut că peste drum de Capitol era oprită o Dacia 1300, de culoare deschisă, lângă mașină erau trei civili cărora li se făcea percheziție... În acele momente, respectiv între orele 02.00–03.00, m-am apropiat de acel autoturism și atunci am văzut venind dinspre niște boscheți, din parc, două persoane, doi bărbați îmbrăcați în civil. Am observat că cei doi bărbați duceau o armă mare și grea, cred că o mitralieră. Atunci am strigat la căpitanul MD și l-am întrebat ce să fac, iar el a spus să trag. Cei doi bărbați ajunseseră în zona trotuarului de lângă Palatul Telefoanelor, și atunci am tras două rafale de foc automat. Nu știu dacă am reușit să-i împușc pe cei doi, deoarece imediat după ce am tras eu, s-a declanșat foc asupra noastră din mai multe direcții. Erau rafale lungi, un foc dezlănțuit total. Este posibil ca focul general să fi provenit de la militarii aflați în zonă, gărzile patriotice și civilii care erau înarmați și se aflau în zonă. Totuși, apreciez că prima dată s-a tras în spatele nostru, dinspre CJ, zonă în care erau foarte mulți vânători de munte. S-a tras în continuare vreo 30 de minute. Am observat că se trăgea din hotelul Capitol, de pe acoperișul hotelului Capitol, de lângă hotelul Capitol. Nu-mi dau seama dacă trăgeau civilii sau militarii. În rest nu știu de unde s-a tras, deoarece nu aveam vizibilitate din poziția în care mă aflam. Căpitanul MD se afla într-un boschet și mi-a spus că este rănit... Am rămas în același loc până pe la orele 05.00, în zona centrală se trăgea din diferite părți. În jurul orelor 05.00 am văzut că dinspre hotelul

Aro veneau două blindate pe roți. Eu am fost cel care a tras primul înspre blindate. După aceea s-au tras rafale îndelungate asupra acestora de către militarii din zonă. Focul s-a oprit după ce prin difuzoarele de la CJ s-a anunțat să nu se mai tragă, deoarece sunt ai noștri. Cei din blindate nu au tras deloc, deși asupra lor s-a tras. Schimburi de focuri au mai existat și în continuare. Pe la ora 07.15 i-am cerut căpitanului MD să strige la militarii care erau în fața CJ să nu tragă în noi... La 23.12.1989 s-a deschis foc asupra CJ din podul Universității. Eu și alți militari am tras împotriva acelei zone. În seara zilei de 24.12.1989 s-a deschis foc de pe acoperișul clădirii Modarom și dinspre hotelul Parc. La ordinul generalului Florea mi s-a dat o armă cu lunetă, în același timp am primit și cască de protecție. Eram îmbrăcat cu pantaloni din piele neagră și o geacă tot din piele neagră. Pe cap aveam o cască militară, iar pe mâna stângă o banderolă tricoloră. Prima dată am tras de pe un geam din biroul generalului înspre acoperișul Modarom, unde prin lunetă am văzut că se aflau mai mulți civili care trăgeau cu pistoale automate. Am tras spre Modarom patru focuri și apoi, privind prin lunetă, nu am mai văzut oameni acolo. Generalul mi-a atras atenția să nu mai trag din biroul lui ca să nu atrag focul asupra comandamentului și să mă duc în alte birouri din clădire. Am ieșit din birou, dar am constatat că nu mă puteam deplasa deoarece soldații îmi cereau parola. Am aflat parola și le-am cerut soldaților să fiu anunțat din ce zonă se trăgea pentru a putea deschide focul asupra celor care trăgeau. Într-un birou de la etajul 1 am găsit un civil pe nume Ionescu, care avea și el armă cu lunetă și mi-a spus că este trăgător la tir sportiv. Din acel birou am tras împreună cu Ionescu asupra hotelului Parc... Îmi amintesc că, într-una din zile, în Consiliu a fost adus un terorist, un om mic de statură, slab, despre care se spunea că este poștaș și că ar fi tras din biserica de lângă hotelul Parc. Acel om era bătut și îi curgea sânge din nas. I-am tras și eu o palmă deoarece eram nervos și îmi venea să-l omor... La 24 decembrie am tras cu arma cu lunetă în biserica de pe strada Iorga, în timp ce mă aflam în

podul CJ. Apoi, folosind binoclul, am observat că pe un bloc de pe Dealul Cetățuia se aflau patru persoane, la început neputând observa dacă erau civili sau militari. După ce am privit prin lunetă am tras două focuri de armă spre terasa acelui bloc..."

Relatările acestui martor sunt deopotrivă cutremurătoare și edificatoare pentru intervalul 22–30 decembrie 1989. Martorul descrie împrejurările deschiderii focului în municipiul Brașov. Focul fratricid generalizat a debutat ca urmare a unei confuzii grave, posibilă doar pentru că la nivel național se instalase psihoza securist-teroristă. În realitate, cei doi civili percepuți ca având o mitralieră de calibru mare cărau o banală bancă. Apoi martorul descrie cum el și alți civili au fost înarmați chiar de generalul Florea, cu arme de precizie (cu lunetă), arme folosite des de acești civili care au tras în ceea ce considerau ei ca fiind „securist-teroriști", în realitate alți civili înarmați aflați de aceeași parte a baricadei. În același timp, acest martor reprezintă, judecând după comportament și îmbrăcămintea purtată, descrierea perfectă a „teroristului" din decembrie 1989! După cum am văzut, el nu a fost terorist, ci un civil îmbrăcat de sus până jos în negru, care a împușcat mortal mulți oameni folosind o armă de precizie și care a făcut tot ceea ce a descris fiind coordonat de șeful forțelor militare din Brașov. Celor care cred că în Brașov au existat teroriști le recomand citirea repetată a acestei declarații, dar și continuarea ei.

Același martor a mai declarat: „La 22.12.1989 s-a hotărât să fie chemat generalul Florea pentru a ne apăra cu armata de teroriștii și securiștii despre care se anunțase la TV că ne vor ataca... Generalul Florea, de la prezidiu, a făcut propunerea să ne organizăm pentru a nu putea pătrunde în sediu vreun terorist sau securist... Ne orientam în principal după știrile de la TV. Unele zvonuri arătau că vom fi atacați de o coloană de blindate de la Bran, elicoptere străine etc. Generalul Florea a intrat în panică. Generalul Florea l-a apelat pe colonelul Lupu, comandantul trupelor de Securitate, să vină la sediu, după ce anterior dăduse ordin

ca trupele de Securitate să nu iasă din unități... Din curtea prin care se face aprovizionarea la hotelul Capitol au ieșit șase bărbați înarmați, echipați în combinezoane verzi, cu cască metalică, care s-au poziționat între coloanele hotelului Capitol și au început să tragă în mulțimea din spațiul verde din fața CJ. Maiorul Dorian mi-a spus să trag în ei fiindcă trag spre militarii lui. Am tras o rafală spre ei și imediat s-au întors în acea curte. Am plecat spre primărie și am văzut în parc mulți militari care stăteau ascunși în canalizări... Am reușit să ajung la generalul Florea și i-am spus să dea ordin să nu se mai tragă pentru că peste stradă nu sunt teroriști... Am revenit la CJ în 24.12.1989. În acest moment majoritatea revoluționarilor erau înarmați. A început iarăși să se tragă. Eu am primit o armă cu lunetă și am văzut că mai primiseră și alți câțiva civili. Au ai apărut trei bărbați care au spus că sunt de la tir, de la Clubul Voința, li s-a dat și lor câte o armă cu lunetă. Aceștia au fost trimiși în camerele din colțul CJ, cu ferestrele spre poștă, să anihileze teroriștii din parc și dinspre poștă. Eu am fost trimis în biroul de alături și mi s-a zis să-i anihilez pe cei de la ultimele etaje de la Modarom. La ultimul etaj am văzut o umbră și am tras două focuri... cred că toți militarii care au fost împușcați în cap în fața primăriei și în fața poștei au fost împușcați de acești bărbați de la Clubul Voința."

Martor Stan Neculai: „În decembrie 1989 eram angajat al Întreprinderii de Autocamioane Brașov... la 22.12.1989 am aflat că generalul Florea a fost ales în fruntea unui comitet județean de organizare. La orele 18.00 s-a auzit că în București se executa foc asupra manifestanților și imediat s-a hotărât să întărim paza obiectivelor mai importante din Brașov pentru a le apăra de teroriști și de forțele fidele fostului regim. Eu și colegii din apropiere am hotărât să mergem la uzină unde, până în dimineața de 23.12.1989, am reușit să facem funcționale cinci TAB-uri. Am stabilit echipajele formate din muncitori, pentru fiecare TAB. Eu am plecat în echipajul nr. 3, am mers în fața CJ unde se trăgea. Imediat ce am ajuns în zonă a încetat focul. Într-una din

zilele următoare, echipajul nr. 1 a fost trimis la Şcoala de Ofiţeri din Bartolomeu, să ridice muniţie. Colegii mei au fost întâmpinaţi cu foc de armă automată. În acel incident a fost ucis din eroare un preot care se deplasa pe stradă cu maşina personală... Am efectuat zeci de misiuni de patrulare. Într-o misiune de acest gen, echipajul nr. 2 a fost trimis în zona rafinăriei. Colegii mei din TAB au auzit că se trage în TAB. Au identificat nişte tineri, adolescenţi, care aveau arme şi care au tras din curiozitate în TAB pentru a se convinge dacă trece glonţul prin blindaj."

Martor Neghină Gheorghe: „În decembrie 1989 eram angajat la Uzina 2 Braşov... La 22 decembrie 1989 am văzut cum dispozitivele de apărare din jurul Consiliului Judeţean se retrăgeau... după o oră de la anunţul fugii soţilor Ceauşescu au început să pătrundă revoluţionari în clădirea CJ... la un moment dat, am auzit că s-a spart magazia de armament de unde s-au luat pistoale-mitralieră AKM. Am văzut foarte mulţi revoluţionari în sediu cu arme de acest gen... la scurt timp l-am văzut pe generalul Florea care se instalase în biroul primului secretar. Acesta preluase comanda întregii activităţi din CJ şi era acceptat de majoritatea celor de acolo. Odată cu apariţia acestuia am văzut un cordon de militari MApN de la Vânătorii de Munte care erau echipaţi de război şi care au ocupat poziţie în jurul clădirii. De asemenea, militarii se instalaseră în apropierea primăriei... De la televizor am auzit că Braşovul este atacat de terorişti, cu toate că până în acel moment nu se auzise nici un foc. Civilii înarmaţi din sediu au început să ocupe poziţii de tragere la ferestre. În jurul orelor 02.00 am fost trimis de generalul Florea la primărie pentru ca toţi civilii din primărie să fie aduşi la sediul CJ, fără ca generalul Florea să ofere vreo explicaţie. În faţa primăriei erau militari MApN înarmaţi, întinşi pe burtă şi orientaţi cu spatele la primărie. Singurii civili găsiţi acolo erau portarul MF şi arhitectul-şef al oraşului pe nume C. Portarul şi-a dat acordul să meargă cu mine, dar a început să se tragă în toate direcţiile în stradă. Am văzut cum se trăgea spre primărie de la

penultimul etaj al hotelului Capitol. Militarii au executat şi ei foc spre acea cameră, care cred că a fost distrusă."

Martor Mehes Ioan: „La 22.12.1989 eram la serviciu (Rulmentul Braşov). Am luat legătura cu colegii şi am stabilit ca fiecare să facă un plan de mobilizare generală a celor de încredere... am ajuns în zona CJ la orele 10.00... militarii echipaţi în uniforme kaki s-au retras în mod organizat, odată cu anunţul că soţii Ceauşescu au fugit... La un moment dat în sediu l-am văzut pe generalul Florea care a preluat comanda tuturor activităţilor din judeţ... am văzut cum unii revoluţionari tineri şi cadre MApN au spart magazia Gărzilor Patriotice... cei care au primit arme au fost postaţi la unele ferestre de la etajul 1. La ordinul generalului Florea am ieşit în stradă pentru a verifica hotelul Parc şi Şcoala de Partid. M-a surprins acel ordin prin care eu, singur, un civil neînarmat, eram trimis la nişte obiective atât de importante să le verific. Ulterior, am realizat că în perioada în care eu trebuia să fac această verificare a început să se tragă în zona centrală. Din acest motiv am mers în spatele primăriei, unde am găsit un căpitan de armată căruia i-am cerut sprijin pentru această activitate. Şi căpitanul respectiv a rămas surprins de misiunea primită de mine, şi chiar l-a înjurat pe generalul Florea... În stradă, am văzut militari MApN pe trotuarul din faţa hotelului Capitol, dar şi în faţa CJ, baricadaţi după nişte saci de nisip. Am observat că militarii MApN din sediul CJ, de la parter, executau foc spre clădirea Modarom şi toate celelalte clădiri din apropiere... în timp ce ne aflam la colţul străzilor Colinei cu Eminescu s-a tras asupra noastră. Am discutat cu militarii care se aflau pe blocul de pe colina de lângă Vila nr. 8, care ne-au sus că se trage înspre noi dinspre Cetate. Am verificat casele din zonă, dar nu am găsit pe nimeni. Locatarii ne-au spus că nişte civili, tineri, au fost mai devreme în zonă cu arme."

Jurnalul acţiunilor de luptă aparţinând UM 0391 Braşov arată că, în data de 23.12.1989, în intervalul orar 14.30–16.00, au fost executate „Acţiuni în zona Spitalului şi Parcului din Tractorul

și Întreprinderii de Rulmenți Brașov, unde persoane civile înarmate trag cu armamentul, din proprie inițiativă, în diferite direcții. Civilii au fost dezarmați și obligați să predea armamentul și muniția. Acțiuni pentru identificarea, descoperirea și reținerea persoanelor civile înarmate care acționau în zona Parcului Central, Dealului Cetății și a străzilor adiacente."

Martor Corcoțoi Neculai: „În decembrie 1989 am îndeplinit funcția de comandant al Batalionului 20 Vânători de Munte – Ghimbav, având gradul de căpitan (...). Din câte cunosc, în Brașov, începând cu data de 22.12.1989, a început să se tragă. (...) Multe persoane au murit din eroare, din greșeală, s-au împușcat unii pe alții, coroborat cu faptul că toate persoanele aveau armament luat inclusiv pe cartela de pâine. La inventarul de la sfârșitul anului 1989 nu am avut armament lipsă, însă muniție consumată am avut. Militarii aflați în paza obiectivelor strategice, rafinărie, tipografie, au tras în presupuși teroriști."

Martor Laszlo Huba Elod: „În decembrie 1989 eram șofer la Formațiunea Civilă de Pompieri Brașov... La 22.12.1989, după retragerea militarilor, am pătruns în sediul CJ... Am urcat la etajul 1, la stația de amplificare, și ne-am adresat mulțimii... S-a propus ca la conducerea noului comitet să vină generalul Florea, întrucât era comandantul garnizoanei Brașov și avea experiență... Am ajuns la sediul Securității în jurul orelor 14.00... am intrat în clădire și la etajul 1, în secretariat, am văzut pe o masă mai multe arme de modele și calibre diferite... Căpitanul Toader mi-a lăsat câțiva militari în termen pentru a mă sprijini... Am efectuat și o scotocire a sediului Facultății de Mecanică, însă, de asemenea, nu am găsit nimic suspect... M-am întâlnit cu un individ civil care ne arăta miezul unui cartuș, spunându-ne că provine de la o armă model UZI, care nu era în dotarea armatei. Eu, cunoscând din armată că acel miez era de la cartușele de calibru 7,62 mm, l-am contrazis, însă susținerea acestuia crease deja panică în rândul militarilor și civililor... în cursul serii de 23.12.1989 mai mulți civili au spart shopul aflat la parterul

hotelului Postăvaru, de unde au sustras băuturi alcoolice și țigări. În cursul serii, un civil aflat sub influența băuturilor alcoolice s-a împușcat accidental în picior... În noaptea de 23/24.12.1989 s-a tras intens dinspre sediul CJ spre Modarom. Militarii de la CFR mi-au spus că din Modarom se trăgea. Pentru a avea o poziție mai bună, împreună cu căpitanul Lungoci și 10–20 de militari, am intrat în clădirea Facultății de Mecanică și prin pod am ajuns la latura dinspre Modarom. Am scos câteva țigle pentru a putea observa clădirea Modarom. Am văzut persoane mișcându-se la ultimul etaj și pe acoperiș și la îndemnul căpitanului Lungoci am deschis focul. S-a executat câte o rafală de fiecare armă, după care am încetat. Înainte de a deschide noi focul au tras cei din fața CJ. Am rămas în pod până când a început să se lumineze. Am ieșit în picioare pentru a observa ce se întâmplă, prin spărturile create în acoperiș, și am văzut o grupă de patru–cinci militari conduși de un ofițer, pe Strada Republicii. Au spus că făceau parte din UM 01107 de la Predeal și că intră în Modarom pentru a verifica clădirea. Le-am spus că le vom asigura acoperirea și au intrat. La scurt timp, în clădire s-au auzit câteva focuri de armă... Imediat, dinspre CJ s-a deschis focul spre Modarom... căpitanul Lungoci sau eu, nu îmi amintesc exact, am aruncat o grenadă defensivă, pe care o luasem de la sediul Securității, pe Strada Republicii. Grenada a provocat un zgomot puternic. Datorită acestui zgomot, focurile au încetat, iar militarii au ieșit din Modarom. Câțiva civili au venit în fugă spre Modarom și unul dintre aceștia l-a lovit cu o bâtă pe unul dintre militari în zona feței. Am rămas în pod pentru a observa zona, iar în cursul dimineții de 24 decembrie am văzut cum mai mulți civili și militari de la trupele de Securitate îl alergau în apropierea cimitirului din spatele garajului PCR pe un alt individ. Acest lucru l-am văzut prin binoclu... ulterior, am aflat că cel în cauză ar fi fost Molan. Am văzut că acesta prezenta urme de violență la nivelul feței... un subofițer a văzut că aveam asupra mea două arme și a strigat că sunt terorist. Subofițerul mi-a luat armele și m-a condus

la generalul Florea. Mi s-a spus să aştept în secretariat. La scurt timp a venit un alt civil, de asemenea sub escortă. În birou a venit şi locotenentul S care a spus că ne va executa personal pe toţi civilii. Din biroul generalului Florea a ieşit CV care a spus că toţi suntem terorişti şi că se va ocupa de executarea noastră. Am intrat în biroul generalului Florea, care mi-a spus că pot să-mi iau BB-ul şi să mă întorc la sediul Securităţii. Am plecat la sediu, unde l-am întâlnit pe NN, armurier, care mi-a dat un pistol Carpaţi cu încărcătorul plin şi o uniformă de Gărzi Patriotice... Cred că în 24 sau 25 decembrie la sediul Securităţii a venit generalul Florea care mi-a cerut cheile de la arhivă. Iniţial, am refuzat să-i dau cheile, dar, văzând că duce mâna la centură, am cedat şi i le-am înmânat. L-am urmărit să văd ce face şi l-am văzut când a intrat în arhivă având scurta militară descheiată. După aproximativ 30 de minute, a ieşit având scurta încheiată şi ambele mâini în buzunare, părând că susţine ceva sub haină... După acest eveniment am fost criticat de mai mulţi ofiţeri de Securitate, care mi-au reproşat că i-am dat cheile generalului Florea, deoarece acesta era supravegheat de organele de securitate şi cu siguranţă şi-a sustras dosarul său. Le-am spus că îmi fusese teamă pentru viaţa mea."

Şi acest martor descrie eficient atmosfera din municipiul Braşov. Din declaraţie reies mentalitatea şi comportamentul civililor înarmaţi care, fiind convinşi că există terorişti, s-au implicat cu bună-credinţă, dar haotic şi neprofesionist în lupta împotriva acestui presupus duşman.

Martorul Dragu Marin, doctor în ştiinţe militare, a conchis: „În legătură cu evenimentele din 1989 desfăşurate în Braşov arăt că... din discuţiile ofiţerilor superiori au ajuns toţi la aceeaşi concluzie, şi anume că s-au împuşcat între ei... precizez că toată analiza operaţiunilor militare a fost făcută de mine, cu atât mai mult cu cât sunt doctor în ştiinţe militare şi pot să mă pronunţ avizat în legătură cu victimele şi cu morţii din zilele respective... Pot clarifica absolut toate problemele de ordin militar. Menţionez că Revoluţia din 1989 m-a prins cu organele de Securitate la poartă,

care mă urmăreau din anul 1984, eu fiind chiar arestat de ministrul Postelnicu. Motivele arestării mele au fost ca urmare a unor discuţii contradictorii cu Postelnicu în legătură cu o delegaţie străină în care urma să fie prezent şi Nicolae Ceauşescu... Din discuţiile purtate cu toate cadrele militare, cât şi cu generalul Florea, mi-am putut forma o viziune asupra activităţilor militare care s-au desfăşurat în decembrie 1989."

Reşiţa. Vreau să punctez o situaţie petrecută aici. Este vorba despre un caz de foc fratricid care a provocat moartea unor militari, ce a avut loc într-o unitate de rachete situată în zona deluros-muntoasă de lângă Reşiţa. Oficial, mult timp după Revoluţie, opinia publică a fost manipulată spunându-i-se că acei militari au fost omorâţi de terorişti, care ar fi folosit arme de precizie. Ei bine, undeva prin anul 1997, la Parchetul Militar Timişoara s-au prezentat mai mulţi militari care au declarat despre colegii lor împuşcaţi în 1989 că au fost de fapt împuşcaţi de camarazii din unitate. Au fost efectuate cercetările necesare şi s-a constatat că, într-adevăr, focul fratricid a stat la baza deceselor, nu acţiunile teroriştilor. S-a mai constatat că situaţia a fost bine cunoscută încă de la început, până la nivel de comandă a MApN, dar că totul a fost muşamalizat, dându-se vina pe „securist-terorişti". Ulterior, adevăraţii autori ai omorurilor au fost condamnaţi la câte 15 ani de închisoare. Voi reda fragmentele relevante din hotărârea judecătorească de condamnare. Asfel, s-a constatat că: „În decembrie 1989 inculpatul PG era locotenent-major în cadrul UM 01864 AX Reşiţa, judeţul Caraş-Severin (...). În seara zilei de 22.12.1989, PG şi soldatul CD au avut misiunea să asigure paza unităţii, pe latura dinspre pădure, lângă gardul exterior. La un moment dat, de teamă că vor fi atacaţi, cei doi s-au retras spre interiorul unităţii (...). Inculpatul şi soldatul CD s-au amplasat după o movilă de pământ (...). În noaptea de 22/23 decembrie s-a declanşat focul în unitate, trăgându-se în mai multe direcţii. Locotenentul-major Smaranda Ioan s-a deplasat spre

gardul exterior al unității, după care a revenit spre interior, însoțit de soldații Pongratz Norbert și Pădurean Liviu. Deplasarea au făcut-o în salturi. Observând grupul de trei persoane care se deplasa spre locul unde se afla, învinuitul PG a deschis foc automat, fără nici o somație. Ulterior, inculpatul a afirmat că a deschis focul deoarece a crezut că locotenentul-major Smaranda a fost luat ostatic de doi teroriști (...). În urma focului tras de învinuit au fost împușcați mortal locotenentul-major Smaranda Ioan și soldatul Pongratz Norbert, soldatul Pădurean Liviu fiind grav rănit. Soldatul Pongratz Norbert a prezentat șapte plăgi împușcate, din care una craniană, două toracice și patru la nivelul membrelor inferioare (...). După ce i-a împușcat pe cei trei militari, a deschis foc automat spre ambulanța care venise să ridice victimele (...). Inculpatul a recunoscut parțial săvârșirea faptelor, precizând că a deschis focul spre trei siluete, fără somație, și că spre ambulanță a tras din greșeală. Martorii oculari declară că încă din dimineața de 23.12.1989 inculpatul și-a dat seama că a ucis și rănit pe colegii săi, a avut o cădere psihică, în sensul că a intenționat să se sinucidă. Fiind examinat de comisia medico-legală, s-a apreciat că, la momentul săvârșirii faptelor, inculpatul a prezentat o reacție acută la stres, având diminuată capacitatea psihică de apreciere a conținutului și consecințelor faptelor, având discernământul scăzut... În noaptea de 23/24 decembrie 1989 inculpatul TD, împreună cu locotenentul-major PI, au primit misiunea de a ocupa un post de observare lângă o gură de aerisire a punctului de comandă. În jurul orei 01.00, locotenentul-major PI l-a lăsat pe inculpat în postul menționat, spunându-i că se va deplasa la magazia de muniție pentru a lua câteva grenade (...). După câteva minute, inculpatul, ce se găsea în poziția culcat, a observat în fața sa, la o distanță de aproximativ 15 metri, o persoană aflată în mișcare. Nesocotind prevederile legale cu privire la uzul de armă, care îl obligau să tragă numai după somația legală, inculpatul a tras o rafală de pistol-mitralieră, iar persoana a căzut pe loc la pământ

(...) Inculpatul s-a deplasat la locul respectiv constatând că persoana împușcată mortal este de fapt locotenentul-major PI."

Situația de la Reșița este reprezentativă pentru multe alte mistificări similare. În timpul Revoluției au existat cazuri de omor cu autori cunoscuți de la bun început, prezentate inițial ca situații în care militarii au fost omorâți de forțele teroriste, mistificări cunoscute eșaloanelor superioare ale MApN.

Că așa stau lucrurile o confirmă fostul ministru al apărării Nicolae Spiroiu: „În 1993 dețineam funcția de ministru al apărării și cunoșteam că un colectiv condus de șeful Marelui Stat Major lucrează la elaborarea *Cărții albe* a participării armatei la Revoluția din 1989. Eu am atenționat membrii comisiei senatoriale să manifeste prudență cu privire la conținutul acestei lucrări, întrucât nu toate lucrurile sunt reale. Spuneam acest lucru și din experiență proprie, pe baza cercetărilor pe care le-am efectuat personal. Ca un exemplu arăt că, la Brașov, am cercetat cazul decesului unui militar despre care comandantul afirma că a fost împușcat de teroriști, în jurnalul de luptă al unității, iar eu am descoperit la finele cercetării că, de fapt, a fost împușcat de un camarad prin mânuirea imprudentă a armamentului personal. În aceeași situație am constatat fapta comandantului, care a simulat ulterior o tragere exterioară prin geamul dormitorului pentru a da mai multă credibilitate unei acțiuni externe a așa-zișilor teroriști. Pentru că aceste lucruri au fost menționate în mod denaturat și în jurnalele de luptă, am făcut cercetări și mi-am dat seama că acel jurnal, dar și alte jurnale de luptă nu au fost completate în timp real în perioada Revoluției, ci au fost refăcute, în unele situații, și au conținut date nereale. Un alt caz este acela al maistrului militar C, decedat chiar în cazarmă, în urma împușcării accidentale de către un coleg de serviciu. Am fost intrigat de faptul că colegii săi au susținut că dintr-un canal aflat în cazarmă ar fi ieșit teroriștii care l-au împușcat. Acest lucru nu era credibil deoarece canalul era subdimensionat, în sensul că avea 10 centimetri diametru și nu puteau veni teroriștii în acest fel."

***

Cititorule, ce părere ai despre ce ai citit până acum? Sincer îți spun că eu, trecând din nou prin acest material, m-am umplut de nervi.

Cert este că, după ce „grupul Iliescu" a preluat puterea, au survenit 857 de decese și 2 382 de răniri de persoane, adică mult mai multe victime decât în intervalul anterior. După cum am arătat, în intervalul 16–22 decembrie 1989 – orele 12.06, totalul revoluționarilor decedați a fost de 153 de persoane, fiind înregistrați 831 de revoluționari răniți. Represiunea a fost făcută de președintele Nicolae Ceaușescu prin intermediul vârfurilor de comandă din cadrul M.I.–DSS și MApN. Victimele represiunii ceaușiste au survenit în aceeași modalitate. Forțele de represiune au tras împotriva revoluționarilor, i-au agresat fizic și i-au lipsit de libertate. Starea de fapt a fost clară. Pe de o parte se aflau revoluționarii neînarmați, iar de partea cealaltă erau forțele militare de represiune înarmate, care au făcut uz de armă.

Începând cu seara de 22 decembrie 1989, starea de fapt s-a schimbat radical! Decedații și răniții au survenit prin foc fratricid, pe fond de psihoză securist-teroristă. Analiza miilor de declarații obținute începând cu anul 1990 demonstrează fără dubii că victimele înregistrate începând cu seara de 22 decembrie au apărut în contextul luptei cu imaginarii teroriști-securiști. Acest fenomen este valabil pentru toată țara. Toți civilii și militarii implicați în focul fratricid au avut convingerea că luptă cu dușmanul „securist-terorist". Tocmai această schimbare radicală și bruscă în modalitatea de survenire a victimelor arată că o acțiune a stat la baza schimbării de paradigmă. Această acțiune le-a aparținut celor pe care i-am indicat în prezenta carte. Ion Iliescu, prin apariția televizată din seara de 22 decembrie, a generat la nivel național psihoza securist-teroristă. A făcut-o cu autoritatea de lider al noii structuri de conducere a României, prin intermediul TVR, și astfel a indus în eroare întreaga opinie publică. Apoi, în mod sistematic, prin noi apariții televizate, prin emiterea de comunicate transmise de televiziune, radio și presa centrală, factorii decizionali ai CFSN au amplifica psihoza până la

cote paroxistice. Concomitent, inducerea în eroare a fost săvârșită și de componenții Consiliului Militar Superior, aflați sub autoritatea liderilor CFSN. Conduita tuturor acestor factori a fost coordonată și sistematică, iar victima a fost întreaga populație a României. Cei 857 de oameni au decedat pentru ca unii să acceadă la putere și să păstreze puterea, iar alții să scape de o întemeiată și necesară judecată, ca urmare a crimelor comise.

Așa cum am argumentat, civilii înarmați au reprezentat o uriașă problemă după data de 22 decembrie. Nu am reușit să probez că cineva anume a dispus înarmarea civililor. Cert este că primii civili înarmați au fost cei care au intrat la 22 decembrie în sediul CC al PCR, unde au găsit foarte multe arme. Apoi, după ce în seara de 22 decembrie a debutat marea inducere în eroare, mii de civili, convinși că „securist-teroriștii" există și că e posibilă revenirea lui Ceaușescu, au pornit la luptă pentru salvarea Revoluției. În realizarea acestui demers, mii de civili s-au înarmat cu armele aflate în depozitele Gărzilor Patriotice. La rândul lor, cei de la Gărzile Patriotice au desfășurat misiuni în toată țara, acționând absolut neprofesionist. Pentru cei care nu știu, amintesc faptul că în aproape toate fabricile și întreprinderile României se aflau depozite cu arme și muniție, aparținând Gărzilor Patriotice. Sub imperiul psihozei securist-teroriste, nimeni nu i-a putut împiedica pe civili să spargă acele depozite, să se înarmeze și să pornească la luptă. În rarele situații în care au existat tentative de stopare a înarmării civililor, cei care au gândit în acest sens au fost catalogați imediat ca securiști și aproape linșați. Nu în ultimul rând, civilii au fost înarmați direct la porțile unor unități militare, fără un minim discernământ, cel mult pe bază de buletin de identitate. Aceste realități reies cu claritate parcurgând multiplele declarații menționate mai sus. Opinez că responsabili pentru înarmarea civililor sunt cei care au orchestrat inducerea în eroare. Și culmea, după cum am văzut, civilii au fost indicați ca fiind imaginea teroriștilor („sunt îmbrăcați în civil").

În timpul efectuării anchetei am vizitat cimitirele eroilor Revoluției din 1989 din București și din Timișoara. A fost straniu să văd pe cruci fotografiile și numele acelor persoane decedate în 1989 și să conștientizez că știu povestea fiecăruia în parte și astfel să știu că au murit cu toții inutil, ca urmare a unor comportamente josnice ale semenilor lor.

M-am întâlnit de câteva ori cu fostul președinte Emil Constantinescu, el însuși interesat de evenimentele revoluționare – de altfel a și scris o carte foarte bună pe această temă. Fiind în cunoștință de cauză cu privire la tot ce s-a întâmplat, a opinat la rândul său că în decembrie 1989 nu au existat teroriști. Mi-a mai spus și că, după 22 decembrie, „în România s-a dat drumul la crimă". Se referea la faptul că oricine ar fi vrut să omoare o putea face foarte simplu sub umbrela conjuncturii revoluționare și a luptei cu „securist-teroriști". Mare dreptate a avut Emil Constantinescu! Am văzut deja că răzbunările personale au stat la baza unor crime, și aici mă refer la „cazul Trosca". Am văzut și că, pentru a prelua puterea, respectiv pentru a nu fi trași la răspundere, unii au creat aparența existenței „securist-teroriștilor" și astfel au murit aproape o mie de oameni. Tot așa, au existat și situații de crime care nu au avut legătură directă cu Revoluția, dar au fost posibile în acea conjunctură. Mă refer, de exemplu, la cazul unui tânăr civil care a fost condamnat deoarece la Revoluție a intrat în posesia unui pistol-mitralieră și a tras înspre un grup de persoane pentru că „a vrut să știe cum e să omori oameni". Practic, criminalul latent care zăcea în el s-a putut manifesta în acel climat. În același registru, am citit declarațiile unor martori care l-au indicat pe regizorul Sergiu Nicolaescu în postura de trăgător în oameni, fără temei. Se pare că acesta se săturase să tragă doar prin poligoane sau pe platourile de filmare. Îmi amintesc o discuție avută cu un celebru medic chirurg care, în decembrie 1989, lucra la spitalul Colțea din București și care a declarat: „În decembrie 1989 am fost uimit de înclinația spre bestialitate a unei părți a poporului român".

Doresc să precizez un lucru important. Justiția militară din țara noastră, în timp, a încercat să facă dreptate pentru cele petrecute în decembrie 1989 și în parte a reușit. Secția Parchetelor Militare și celelalte parchete militare au întocmit 112 rechizitorii, prin care au dispus trimiterea în judecată a 275 de persoane, din care 25 de generali (10 din cadrul MApN și 15 din cadrul M.I.), 114 ofițeri (32 din cadrul MApN și 82 din cadrul M.I.), 13 subofițeri (opt din cadrul MApN și cinci din cadrul M.I.), 36 de militari în termen și 87 de civili, în sarcina cărora s-a reținut că, prin măsurile dispuse sau prin acțiunile întreprinse, au contribuit la producerea victimelor înregistrate în timpul evenimentelor din decembrie 1989. La această statistică se adaugă rechizitoriul semnat de mine prin care un fost șef de stat, un fost vicepremier și un fost șef al Aviației Militare au fost trimiși în fața instanței. Cititorule, crede-mă, nu e puțin lucru! Mai ales că cercetările au vizat fapte săvârșite într-o conjunctură similară războiului, având în vedere că s-au tras peste 12 milioane de cartușe la revoluție! Apoi cercetările s-au făcut fără ca în timp util să fie efectuate necesarele expertize balistice, aspect care s-a decis atunci, în decembrie 1989, exact de către cei care au preluat puterea. Este la fel de adevărat că, în urma „pactului" dintre Iliescu și capii armatei, aceștia din urmă au stat liniștiți până în anul 1996, când la putere a ajuns Emil Constantinescu. În intervalul 1990-1996 au fost cercetați și condamnați, în principal, doar cei de la M.I.–DSS. Foarte rare au fost cazurile de cercetare a celor de la MApN, și oricum nu au fost cercetați cei cu funcții de veritabilă decizie. După 1996, au fost vizați de justiția militară și unii lideri ai MApN. Cele mai cunoscute cazuri sunt cele ale generalilor Stănculescu (condamnat în 2007), Chițac (condamnat în 2007) și Topliceanu (șeful Armatei IV, condamnat în 2006). Cei trei au fost condamnați pentru represiunea comandată de Nicolae Ceaușescu.

Multă lume s-a întrebat cum de generalul Stănculescu a fost „lăsat din brațe" de sistem, din moment ce, într-adevăr, a fost un

factor determinant la Revoluția din 1989. Au existat tot felul de teorii prin care s-a încercat să se demonstreze de ce Stănculescu a suferit binemeritata condamnare și degradarea militară. Convingerea mea este că singurul motiv l-a constituit faptul că magistratul militar care a instrumentat dosarul Stănculescu–Chițac a fost un adevărat procuror militar, și aici mă refer la excepționalul general-magistrat Romeo Bălan.

Voi încheia capitolul nu înainte de a-mi reitera convingerea că tot ce am descris mai sus este unic în istoria națională. În legătură cu uriașa inducere în eroare am fost întrebat dacă în prezent este posibilă repetarea situației. Din păcate, apreciez că răspunsul este afirmativ. Nu doar în România, ci aproape peste tot în lume numărul critic de analfabeți funcționali a fost atins de mult timp. Totodată, tehnicile și mijloacele actuale de manipulare în masă le sunt net superioare celor din decembrie 1989. Cred că prin intermediul telefoniei mobile, de exemplu, dacă se dorește, masele pot fi manipulate pentru cele mai ilogice comportamente. Apoi, anticipez că, nu peste mult timp, prin intermediul inteligenței artificiale, oamenii de pretutindeni vor fi împinși spre reacții inimaginabile. Sunt optimist de felul meu, dar cred că am dreptate când spun asta. Vom vedea.

11.

TRĂDARE ȘI TRĂDĂTORI

Dramaturgul grec antic Eschil spunea: „Am învățat să urăsc trădătorii de țară, și nu este boală pe care o condamn mai mult decât trădarea de țară".

Urâtă faptă este trădarea de țară, indiferent că este săvârșită prin colaborarea cu o forță străină sau prin chemarea în țară a unei forțe militare străine! În decembrie 1989 cei care au preluat puterea politico-militară au săvârșit trădarea României și a poporului român, iar pentru aceasta vor rămâne pentru totdeauna în istorie, la categoria „trădători de neam". Cu toate acestea, trădătorii din decembrie 1989 au fost cruțați de către cei care, mult timp, s-au prefăcut că anchetează infracțiunile săvârșite în timpul Revoluției, astfel încât a survenit prescripția. Asta cu toate că faptele despre care voi scrie în acest capitol erau de notorietate, iar probele privind trădarea din decembrie 1989 erau sub ochii oricui ar fi fost în mod sincer interesat de justiție.

Am totuși o veste proastă, atât pentru trădători, cât și pentru cei care au mușamalizat trădarea: nici lui Dumnezeu nu-i plac trădătorii! Unii dintre cei care au trădat în decembrie 1989 au aflat pe pielea lor acest lucru, ceilalți îl vor afla în mod implacabil, nu peste mult timp. Victor Hugo o știa prea bine atunci când a spus: „Trădarea este biserica iadului".

Așadar, în cursul zilei de 23 decembrie 1989, aproximativ ora 10.30, crainicul TVR George Marinescu a transmis „în direct" următorul mesaj: „Suntem informați că s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică, care ne-a promis ajutor militar imediat, întrucât agenții străine și-au permis să trimită elicoptere cu oameni

înarmați, cu scopul de a distruge ceea ce poporul român a cucerit". La scurt timp, postul național de radio a transmis un mesaj similar. Ulterior, mesajul televizat a fost repetat.

Este lesne de realizat gravitatea mesajului. Se punea problema ca pe teritoriul României să pătrundă trupe aparținând URSS. Adică să vină Armata Roșie despre care se știe cât este de „gingașă", noi, românii, având experiențe dintre cele mai „plăcute" cu rușii. Dată fiind gravitatea comunicatului, se exclude varianta conform căreia angajații TVR au transmis acest mesaj în mod independent, într-un moment de nebunie. La momentul emiterii mesajului, TVR se afla sub control militar. Cu toate acestea, Gelu Voican Voiculescu, în fața Comisiei Senatoriale, a declarat cu tupeu că angajații TVR au luat singuri decizia anunțului.

În fața Comisiei Senatoriale, generalul Ștefan Gușă a spus: „Nu am avut încredere în ei [în ruși] și nu o să am niciodată. Istoria ne-a spus că toate pericolele au venit de acolo, se știe clar asta, și cred eu, ferească Dumnezeu, tot de acolo vor veni. E o părere personală. Să știți că nu-mi era frică de unguri, ci de cine era în țara lor, peste 60 de mii de ruși, cu divizii de tancuri și de aviație (...). Să știți că indiferent ce s-ar fi întâmplat, soldatul nostru tot trăgea (...). Nu vreau să-mi arog nici un merit. I-am căutat [pe sovietici] din sediul MApN. Lângă mine a fost Mircea, care mi-a făcut traducerea cu generalul Moiseev. Pentru că, vă spun, ei întrebau dacă e nevoie de ajutor. Am spus: «Nu! N-am nevoie de nici un fel de ajutor.» (...) La 23 decembrie au venit la mine, să cerem ajutor. A venit generalul Militaru, era și domnul Iliescu de față. A fost el, a fost Voican, degeaba declară că n-au fost. Au fost chiar la mine în birou, la MStM. Asta a fost pe 23 decembrie. Au spus că moare lumea. Eu le-am spus că atâta timp cât voi fi șef al Marelui Stat Major nu admit așa ceva, și atunci am pus mâna pe telefon și am sunat la Moscova. Nu știam rusește și l-am chemat pe actualul general Mircea pentru traducere. Am transmis că, indiferent ce se va întâmpla, nu avem nevoie de ajutor sovietic. E un adevăr ce nu se poate ascunde. Poate au cerut-o din

teamă că se va întâmpla ceva, dar eu am zis-o foarte limpede că, indiferent cât de amărâtă era armata noastră, asta ne mai lipsea, să vină rușii. S-a cerut clar măcar o brigadă, iar Militaru știe de ce ascunde treaba asta (...). Domnilor, eu l-am văzut pe generalul Militaru vorbind din biroul ministrului apărării, în 23 decembrie cred. Fusese pus ministru. Păcătosul de Lupoi, care a fost un dezertor, a luat o pușcă și s-a postat în spatele domnului Iliescu, și a început să dea sfaturi acolo la TVR. Pentru mine, Lupoi și Cico Dumitrescu, cât oi trăi, sunt niște dezertori (...). În momentul când m-am dus în minister și s-a lansat ideea asta, din păcate era și domnul actual președinte acolo, că ar trebui niște trupe specializate aeropurtate care să-i lichideze pe teroriștii care trăgeau. Propunerea aceasta, ca să fiu cinstit, președintele Iliescu a făcut-o, cred că era dus de Militaru. Cel mai mult a vorbit Militaru, care trebuie să recunoască dacă are un pic de caracter, ceea ce nu cred (...). Să știți că ceea ce vă raportez acum este adevărul adevărat (...)."

În completare, martorul Dumitru Mircea a spus: „În decembrie 1989, aveam gradul de colonel și eram șeful Biroului Special al Marelui Stat Major al Armatei, care realiza cooperarea pe linie militară între marile state majore ale țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia (...). La 23.12.1989, în jurul orelor prânzului, am fost chemat în cabinetul ministrului de generalul Eftimescu. În cabinet se aflau generalul Eftimescu, Ion Iliescu, Petre Roman, generalul Militaru și alte șase–opt persoane. Generalul Eftimescu mi-a ordonat să fac legătura telefonică cu generalul Moiseev și, după ce am obținut legătura, mi-a ordonat să transmit următoarele: «S-ar putea conta pe un eventual ajutor militar sovietic împotriva teroriștilor?». Moiseev a răspuns următoarele: «O asemenea problemă poate fi discutată numai la nivelul guvernelor român și sovietic». Cu aceasta, convorbirea a luat sfârșit, iar eu am ieșit imediat din birou (...). După aproximativ două–trei ore, în sediul ministerului a venit generalul Gușă, șeful Marelui Stat Major, care mi-a dat ordin să mă prezint

din nou la cabinetul ministrului, iar eu m-am conformat. În birou se aflau aceleași persoane ca la prima discuție, plus generalul Gușă. Acesta din urmă mi-a ordonat să fac din nou legătura cu generalul Moiseev, am făcut legătura, iar generalul Gușă mi-a dat ordin să transmit următoarele: «În calitate de șef al Marelui Stat Major al Armatei Române, eu, generalul Gușă, nu am solicitat și nu voi solicita ajutor militar sovietic». Auzind acestea, generalul Moiseev a rostit o formulă scurtă de încheiere a discuției și astfel convorbirea a luat sfârșit. Imediat după acest moment, am părăsit biroul ministrului. Trebuie arătat că pe timpul acestei convorbiri telefonice, ca și în timpul primei convorbiri, cei aflați în cabinetul ministrului nu au avut nici un fel de reacție. Eu nu cunosc ce anume s-a discutat în biroul ministrului înainte de sosirea mea în respectivul birou, și nici după plecarea mea. Este de presupus faptul că, din moment ce generalul Gușă mi-a solicitat să dau cel de-al doilea telefon pentru a exprima cu claritate poziția generalului față de o eventuală prezență militară sovietică în România, în biroul ministrului să se fi purtat discuții pe această temă, discuții despre care însă nu cunosc nimic."

La rândul său, generalul Ion Hortopan, la nivelul anului 1989 comandant al Comandamentului Infanteriei și Tancurilor, a declarat în fața Comisiei Senatoriale: „Referitor la posibilitatea să chemăm trupele sovietice, pe 23 decembrie s-a făcut o intervenție în URSS. S-a dat un telefon". La întrebarea „Cine a dat telefon?", generalul a răspuns: „Domnul președinte Iliescu", apoi a adăugat: „S-a telefonat de acolo, din biroul ministrului, pe telefonul direct cu Moscova".

Nu în ultimul rând, audiat de Comisia Senatorială, generalul Nicolae Eftimescu – șeful Direcției Operații din MApN – a spus: „În dimineața zilei de 23 decembrie 1989 am fost chemat la biroul ministrului apărării. Atunci era Militaru (...). Am fost chemat pentru efectuarea unei convorbiri telefonice externe (...). În cabinetul respectiv erau prezente mai multe persoane din conducerea puterii – FSN, era încăperea destul de plină. Aceștia,

începând cu dimineața de 23 decembrie, au revenit frecvent la MApN, în special la cabinetul ministrului. Aici am aflat că se intenționa efectuarea unei convorbiri telefonice cu Marele Stat Major al Armatei Sovietice (...). Am aflat din discuțiile care se purtau – îl am în imagine pe generalul Militaru – că obiectul convorbirii urmărea sondarea părții militare sovietice cu privire la o eventuală participare cu forțele speciale pentru combaterea teroriștilor". În pofida insistențelor venite din partea senatorului Gabrielescu, generalul Eftimescu nu a dorit să spună exact conținutul convorbirii telefonice (argumentând că nu e necesar acest lucru sau că nu-și amintește) și nici nu a pronunțat numele celor care au inițiat convorbirea telefonică, rezumându-se să afirme: „Acei oameni reprezentau noua putere! Ei reprezentau conducerea Frontului Salvării Naționale! În momentul acela eu reprezentam o verigă în acel sistem al legăturilor și am făcut ce am făcut dintr-un sentiment de colaborare cu noua putere!"

Pentru înțelegerea corectă a situației, trebuie spus că, la nivelul lunii decembrie 1989, singurele persoane care aveau drept de semnătură și de reprezentare în organele de coordonare ale forțelor Tratatului de la Varșovia, din partea României, erau ministrul apărării și șeful Marelui Stat Major al Armatei. La 23 decembrie 1989 ministrul Milea era decedat, iar generalii Stănculescu și Militaru nu au fost numiți oficial în funcția de ministru al apărării. Începând cu 23 decembrie 1989, generalul Militaru a fost impus de Ion Iliescu ca ministru de fapt, iar acesta s-a comportat ca atare, dar decretul oficial de numire a fost emis la 27 decembrie 1989. Pe cale de consecință, la 23 decembrie, singurul militar român care putea în mod legal să solicite o intervenție străină era generalul Ștefan Gușă. Așa se explică de ce generalul Mihail Moiseev – șeful Marelui Stat Major al Armatei URSS – a discutat doar cu omologul său român problema trimiterii unor forțe militare în țara noastră, iar ca urmare a refuzului categoric din partea acestuia, intervenția nu s-a realizat.

Martorul Togan Gheorghe a declarat: „În luna decembrie 1989 eram comandantul Batalionului 104 Grăniceri Botoșani (...). În data de 23.12.1989 am primit o notă telefonică prin care ni se comunica faptul că pe firul de cooperare de la Cernăuți s-a transmis că împuternicitul de frontieră sovietic, colonelul Luțki, solicită o întrevedere de frontieră în punctul Gherța–Racovăț, pentru data de 23.12.1989, ora 14.00 sau 16.00. Nu s-a comunicat motivul întrevederii, deși, potrivit uzanțelor, trebuia să ni se comunice motivul. Am luat legătura cu colonelul Apostol pe care l-am întrebat care este motivul întrevederii. Acesta mi-a spus că la baza întrevederii stătea un comunicat al TVR, pe care l-am văzut și eu, potrivit căruia s-a luat legătura cu Ambasada Sovietică și că aceștia au promis ajutor militar imediat. Am întrebat ce mandat am și mi s-a comunicat că, în urma unei discuții cu generalul Gușă Ștefan, să transmitem următoarele: România nu a cerut ajutor militar, nu avem nevoie de ajutor militar sovietic, armata română este în stare să definitiveze Revoluția (...). La data și ora stabilite, ne-am întâlnit pe culoarul bornelor de frontieră, fără ca noi să trecem linia de frontieră, cu delegația grănicerilor sovietici din care făceau parte colonelul Luțki, zece–doisprezece ofițeri și un general despre care am aflat ulterior că se numea Stuz. Acesta din urmă mi-a spus că trebuie să-i comunic ce se întâmplă în România, iar eu i-am răspuns că se întâmplă ceea ce se vede la televizor, că șeful statului a fugit și guvernul este dizolvat. Colonelul Luțki m-a întrebat dacă am mandat să mă întâlnesc cu ei și din partea cui. I-am comunicat că am mandat de la generalul Gușă, respectiv din partea conducerii superioare a armatei, după care i-am comunicat cele trei idei arătate mai sus. Grănicerii sovietici au discutat între ei, după care generalul m-a întrebat cine sunt teroriștii care acționează în capitala României, iar eu i-am spus că nu am cunoștință despre aceste aspecte. I-am întrebat dacă mai sunt probleme de discutat și, după ce s-au consultat între ei, mi s-a răspuns că întrevederea s-a încheiat și că, dacă voi avea nevoie de ajutorul lor, să le comunic

pe linia de cooperare. Am procedat la saluturile cuvenite, după standardele de cooperare, după care am plecat la batalion. Din câte îmi amintesc, toți împuterniciții de frontieră s-au întâlnit cu omologii lor în aceeași zi și la aceeași oră."

La rândul său, martorul Apostol Gheorghe a spus: „În decembrie 1989 eram șeful statului major al Brigăzii de Grăniceri Iași, prim-locțiitor al comandantului Marii Unități și înlocuitor al comandantului de brigadă care fusese schimbat. Această brigadă avea în responsabilitate paza frontierei de stat cu URSS între localitățile Rădăuți și Galați. Pe acest segment existau mai multe unități (batalioane). Dinspre stânga spre dreapta, aceste batalioane erau la: Rădăuți, Botoșani, Iași (aici se afla și comanda brigăzii), Huși și Galați. Fiecare batalion avea în responsabilitate un sector de frontieră de aproximativ 80–100 de kilometri. În decembrie 1989 ne aflam în plină reorganizare și tranziție, având în vedere că s-a hotărât ca trupele de grăniceri să fie trecute din subordinea MApN în subordinea M.I. Însă, până la finalizarea tranziției, deci și în decembrie 1989, subordonarea era față de MApN (...). Cred ca la data de 21.12.1989 s-a primit indicativul de luptă. Măsurile la frontieră s-au amplificat, s-au efectuat antrenamente de apărare apropiată a pichetelor de grăniceri, a companiilor și batalioanelor de grăniceri, inclusiv la comandament. S-a distribuit norma de muniție corespunzătoare, s-au deconservat celelalte categorii de armament și s-au pregătit mijloacele de transport de intervenție. Cert este că s-a creat o situație foarte tensionată, toată lumea gândea în parametri de război. Această situație a fost puternic resimțită de anumite cadre. Cunosc situații în care ofițeri cu experiență au făcut atacuri de panică, pierzându-și complet echilibrul (...). Pe acest fond, cunoscând și situația declanșată la Timișoara, în noaptea de 21.12.1989 i-am telefonat colonelului Geantă (șeful de stat major al Comandamentului Trupelor de Grăniceri) pentru a-l întreba ce se întâmplă în București, iar el mi-a răspuns oarecum codificat că în București se trage, situația fiind

extremă. Totodată, mi-a spus că trebuie să fac totul pentru ca la unitatea pe care o conduc să se păstreze starea de calm și să se prevină deschiderea focului, exceptând, desigur, anumite acțiuni ostile asupra subunităților de grăniceri (...). La 22.12.1989 am aflat, prin intermediul TVR, inițial, despre situația generalului Milea, iar apoi despre fuga soților Ceaușescu de pe CC. În această perioadă am mai discutat cu colonelul Geantă care a insistat să depun toate diligențele pentru a preîntâmpina o eventuală deschidere a focului asupra civililor. Precizez că așa s-a întâmplat, pe de o parte, deoarece am comandat ofițeri capabili, iar pe de altă parte, pentru că populația civilă a fost pașnică, neagresând în vreun fel obiectivele noastre. Cu toate acestea, se instalase o psihoză generală și foarte periculoasă conform căreia inamicul structurilor MApN ar fi de la M.I. și de la structurile Securității. Afirm că, pe toată perioada desfășurării evenimentelor din decembrie, această psihoză nu a fost confirmată de realitate. Respectiva psihoză a fost generată atât prin cele ce se spuneau la TVR, dar și ca urmare a faptului că pe telefoanele de oraș erau primite apeluri ce ne anunțau cu privire la atacuri iminente asupra unităților și subunităților noastre sau chiar a teritoriului, executate de unități speciale ale eventualului inamic. În realitatea aceste atacuri nu au existat. Nu cunosc cine a efectuat respectivele apeluri telefonice (...). In toată această perioadă, pe anumite segmente de frontieră (Iași, Galați) au fost „auzite" zgomote suspecte. Mai precis, se auzeau probabil deplasările unor mașini grele cu șenile, motoare puternice etc. Aceste zgomote nu au fost confirmate de alte surse (informații precise de pe teritoriul vecin) și s-au intensificat după 22.12.1989. Mai arăt că acest gen de zgomote nu era firesc. Ținând cont de toată experiența mea anterioară pe frontiera cu URSS, apreciez că existența acelor zgomote s-a făcut cu scopul creării unei convingeri cum că urmează o acțiune militară mai complexă, de anvergură (...). La data de 23.12.1989, după-amiaza, am fost sunat telefonic, pe liniile militare de comunicație, aproape concomitent,

de comandanții unităților grănicerești de la Rădăuți, Botoșani, Iași, Huși și Galați (acești comandanți îndeplineau prin cumul și funcția de împuternicit pentru rezolvarea problemelor de frontieră) care m-au anunțat că la frontieră, în punctele de trecere a frontierei, s-au prezentat omologii lor sovietici care, fără excepție, au solicitat permisiunea de acordare a ajutorului militar sovietic. Acest ajutor militar sovietic era gândit în sensul că, la momentul respectiv, ei ar fi deținut date că armata română nu poate deține controlul situației și astfel este nevoie de un ajutor militar sovietic. Ofițerii noștri au refuzat acordarea permisiunii de trecere și au cerut un răgaz de timp pentru a mă contacta (...). Ca urmare a acestei situații, am rămas în legătură directă cu acei ofițeri, contactându-l în paralel pe colonelul Geantă despre care am vorbit anterior, căruia i-am raportat situația existentă. Acesta mi-a ordonat să aștept până când, la rândul său, raportează superiorilor săi. După aproximativ 10 minute, colonelul Geantă mi-a ordonat să transmit ordinul ca sub nici o formă să nu fie permisă pătrunderea forțelor sovietice, deoarece armata română putea ține sub control situația existentă, nefiind nevoie de sprijin militar în acest sens. S-a acceptat totuși varianta unui ajutor umanitar, constituit din alimente și medicamente (...). Am transmis imediat ordinul, iar ofițerii de pe frontieră l-au îndeplinit întocmai. Aceștia mi-au raportat că, după ce le-au comunicat omologilor sovietici ordinul primit, aceștia din urmă s-au arătat iritați, exprimându-și nemulțumirea printr-o fizionomie schimbată. După comunicarea ordinului, ofițerii noștri s-au retras, nemaiavând ce discuta cu sovieticii (...). Acesta a fost singurul moment de acest gen, nemaiexistând ulterior solicitări pentru acordarea permisiunii de intrare în România a trupelor sovietice. Precizez că, din discuțiile cu ofițerii mei, a rezultat că nu au fost observate efective militare sovietice și nici tehnica lor de luptă, atunci când s-a solicitat intervenția (...). Arăt că, la foarte scurt timp după întâlnirile de pe frontieră, au dispărut și acele „zgomote" de șenile și motoare grele (...). Țin să subliniez faptul că

aceşti comandanţi, precum şi ceilalţi ofiţeri pe care i-am condus au fost foarte bine pregătiţi profesional, în decembrie 1989 s-au comportat exemplar, fiind cu toţii determinaţi ca să reacţioneze şi să contracareze orice acţiune militară ostilă din exterior."

Martorul Cioară Ion a spus: „În anul 1989 am fost numit comandant la UM 01094 Iaşi, eşalon superior fiind Armata II Buzău, condusă de general-locotenent Dândăreanu Ion (...) În data de 23.12.1989, în jurul prânzului, am fost căutat de şeful Diviziei Antiaeriene, care mi-a spus că subunităţile de pază ale aeroporturilor Salcia şi Bacău au primit informaţia că în zonă urmează să acţioneze elicoptere şi avioane de luptă sovietice. Am aflat că noi trebuia să permitem aterizarea pe cele două aeroporturi, după care să asigurăm un culoar de zbor pe ruta Suceava–Bacău–Buzău–Bucureşti. Aviaţia sovietică trebuia alimentată de noi. Am verificat această informaţie pe linia apărării antiaeriene şi mi s-a comunicat că nu există o asemenea aprobare şi prin urmare, la apariţia ţintelor, să deschidem focul. În aceeaşi perioadă am fost sunat şi de maiorul B, comandantul Batalionului de Grăniceri Iaşi, care mi-a spus că spre frontieră se îndreaptă coloane de tancuri şi TAB-uri ruseşti. Am sunat la comandamentul Armatei II, nu l-am găsit pe generalul Dândăreanu şi apoi l-am apelat pe generalul Guşă Ştefan. Acesta mi-a dat ordin să nu permit accesul ruşilor în ţară, iar unităţile de pază aeroportuară să treacă în SPL 1, adică să încarce muniţia pe tehnică şi la apariţia ţintelor aeriene să se deschidă focul. Totodată, am primit ordin ca regimentele din subordine să treacă la apărarea frontierei, urmând să nu permită intrarea în ţară a trupelor sovietice (...). După un timp, am fost informat că tancurile şi TAB-urile ruseşti se retrag în adâncime. A doua zi, adică la 24.12.1989, am fost informat că nu mai există unităţi militare ruseşti, pe graniţă sau în adâncime (...). Este exclus ca vreo persoană externă sistemului să pătrundă pe linia comunicaţiilor militare şi să transmită ordine false, arogându-şi identitatea unor persoane din conducerea armatei."

Bălăei Ioan: „În luna decembrie 1989 ocupam funcţia de ofiţer 1 în cadrul Secţiei Pază şi Operaţii aparţinând Comandamentului Trupelor de Grăniceri (...). După data de 22.12.1989, poate la 23.12.1989, am văzut cum în biroul comandantului Apostol a venit un ofiţer de transmisiuni, care avea o minicentrală telefonică. L-am auzit pe acest ofiţer discutând la telefon despre descoperirea dincolo de Prut a două reţele radio folosite de regimente de tancuri, ceea ce m-a condus la ideea că ar fi existat acolo o mare unitate de tancuri. Ulterior am aflat că s-a purtat o convorbire telefonică cu omologii noştri sovietici şi că aceştia au cerut să aibă loc întâlniri la ora 13.00, pe toate podurile din cele patru sectoare. De regulă, se comunica subiectul acestor întâlniri, dar de această dată s-au rezumat doar la a face invitaţia. Am înţeles că colonelul Apostol a raportat ierarhic şi li s-a spus omologilor sovietici că suntem de acord cu întâlnirea. De la colonelul Apostol am aflat că s-a dat ordin să comunicăm că nu avem nevoie de sprijin militar sovietic (...). Am fost prezent la discuţia dintre colonelul Apostol şi împuternicitul nostru de frontieră Iaşi, căpitan Butnariu Gheorghe. Cu ocazia discuţiei, căpitanul Butnariu a spus că el îşi va da viaţa pentru a opri trecerea ruşilor peste pod, întrucât ar aprecia că este vorba despre o invazie (...). Ulterior evenimentelor, am discutat cu împuternicitul de frontieră de la Botoşani – căpitan Togan –, care mi-a spus că şi el a dat ordin ca, în situaţia în care face un semn, să se deschidă focul asupra celor de pe pod, dacă s-ar fi intenţionat trecerea pe teritoriul României."

Iată cum, la data de 23 decembrie 1989, ţara noastră s-a confruntat cu o situaţie foarte periculoasă, cu posibile consecinţe extreme. Doar comportamentul exemplar al generalului Guşă şi al militarilor aflaţi în serviciul de pază al frontierei de stat a preîntâmpinat o situaţie militară total nefavorabilă ţării noastre, cu consecinţe catastrofale pe termen lung.

Prezenţa trupelor sovietice pe graniţa de est nu a fost o întâmplare, ca urmare a unui anunţ întâmplător al TVR. Este mai

presus de orice dubiu faptul că situația a fost posibilă pentru că a existat în prealabil o solicitare în acest sens, venită de la vârful puterii politico-militare a României. Totuși, a lipsit acordul din partea persoanei abilitate – generalul Ștefan Gușă. Lipsa acestui acord a făcut ca generalul Ștefan Gușă să cadă în dizgrația noii puteri, astfel încât la scurt timp a fost retrogradat. La data de 28 decembrie 1989, a fost eliberat din funcția de șef al MStM și numit șef de stat major și prim-locțiitor al comandantului Armatei IV, cu garnizoana la Cluj-Napoca. În fața Comisiei Senatoriale, Ion Iliescu și-a motivat decizia de îndepărtare a generalului argumentând că ofițerul a solicitat îndepărtarea maselor de revoluționari de pe străzile marilor orașe ale țării. Așa cum am arătat, fostul președinte a solicitat același lucru, la TVR, în seara zilei de 22 decembrie 1989. Apoi Iliescu a mai spus că asupra generalului Ștefan Gușă plana o suspiciune cu privire la misiunea acestuia de la Timișoara, desfășurată înainte de 22 decembrie 1989. Ion Iliescu nu a mai avut astfel de dubii față de generalul Mihai Chițac, pe care, deși participase direct la represiunea de la Timișoara, l-a numit în ianuarie 1990 ministru de interne.

În legătură cu situația tensionată dintre liderii CFSN și generalul Ștefan Gușă, este interesant ce a spus Gelu Voican Voiculescu în fața Comisiei Senatoriale, și anume: „În ziua de 23 decembrie, dacă nu mă înșel, un colonel de la MApN mi-a spus că Gușă vrea să ne aresteze. M-am dus la Iliescu și i-am spus: «Hai să mergem la televiziune». Iliescu s-a uitat așa la mine, iar eu i-am făcut semn să mă asculte. La momentul acela eram destul de luat în seamă și am plecat cu un TAB, repede". Cititorule, îți dai seama cam cum ar fi arătat istoria noastră dacă generalul Gușă chiar i-ar fi arestat pe Iliescu&Co?

Ulterior Revoluției, toți cei implicați în chemarea trupelor sovietice au negat vehement acest fapt.

La nivelul anului 1989, Codul Penal stipula că infracțiunea de trădare este „Fapta cetățeanului român de a intra în legătură

cu o putere sau organizaţie străină ori cu agenţi ai acestora, în scopul de a suprima ori ştirbi unitatea, suveranitatea sau independenţa statului, prin acţiuni de provocare de război contra ţării sau de înlesnire a ocupării militare străine". După cum am spus, anchetele anterioare efectuate cu privire la Revoluţia din decembrie 1989 nu au avut niciodată ca obiectiv edificarea cu privire la această conduită, între timp survenind prescripţia pentru o eventuală infracţiune de trădare.

În acelaşi timp, un subiect care poate fi analizat corelativ cu solicitarea de ajutor militar sovietic este deschiderea frontierei de stat a României, survenită tot la data de 23 decembrie 1989. Această decizie nu este consemnată în nici un document oficial militar sau civil. Ulterior Revoluţiei, factorii decizionali militari şi civili au negat constant că ar fi dispus deschiderea frontierelor. Totodată, percepţiile despre această decizie sunt împărţite. Există o categorie de persoane care apreciază că deschiderea graniţelor ţării într-o conjunctură precum cea din decembrie 1989 a fost dăunătoare siguranţei statului, având în vedere că astfel s-ar fi facilitat intrarea sau ieşirea nestingherită în sau din ţară a unor forţe străine (chiar sovietice, chemarea acestora fiind realizată). O a doua categorie argumentează că decizia a fost democratică şi că a survenit în mod firesc după o lungă perioadă de izolare a României. În lipsa unor documente oficiale care să ateste deschiderea frontierei de stat, în cele ce urmează voi aminti două declaraţii aparţinând unor martori în cunoştinţă de cauză.

Teacă Petre, în decembrie 1989 comandant al trupelor de grăniceri, a declarat: „Ulterior datei de 22 decembrie 1989, nu-mi aduc aminte cu precizie momentul, a fost dat ordin de deschidere a frontierelor de stat. Nu cunosc cine anume a dat acest ordin, dar este logic ca un astfel de ordin să fi fost dat de persoane cu autoritate în acest sens. Cu alte cuvinte, acest ordin putea fi dat doar de noua structură de putere de după 22 decembrie 1989. Nu-mi amintesc ca acest ordin să fi fost dat în scris. Prin deschiderea frontierelor nu trebuie înţeles că trupele de grăniceri nu-şi mai

desfăşurau activitatea de pază a frontierei. Doar că punctele de trecere au început să funcţioneze liber, fiind permisă intrarea și ieşirea din ţară la liber, cu un minim de control."

Cioară Ion, comandantul UM 01094 Iaşi, a relatat următoarele: „În noaptea de 23/24 decembrie 1989, Regimentul 38 Mecanizat Piatra-Neamţ a pornit spre Buzău sau Bucureşti, fără ca eu să fiu informat și să aprob o astfel de misiune. Potrivit concepţiei de la acea dată, acest regiment trebuia să asigure paza frontierei, la centrul dispozitivului de apărare. Eu am aflat de plecarea regimentului și de faptul că a lăsat un sector de frontieră nepăzit doar în data de 24 decembrie (...). Am dat dispoziţie să se verifice modul în care s-a executat deplasarea, dar nu am mai aflat rezultatul cercetărilor, deoarece am fost chemat la Bucureşti de generalul Militaru Nicolae. Am fost apelat telefonic de generalul Militaru, la acel moment ministru al apărării. Cu această ocazie am aflat că fusesem înlocuit cu colonelul Rotaru, care a fost adus din rezervă de generalul Militaru. M-am deplasat la Bucureşti fără să predau comanda unităţii. Aici am fost introdus într-o ședință unde mi s-a cerut să plec la studii la Moscova, însă am refuzat."

O analiză obiectivă impune concluzia conform căreia, fără un ordin superior, cadrele militare aflate în paza frontierei de stat nu ar fi deschis în mod unilateral graniţele ţării. Aşadar, o astfel de decizie trebuia să vină dinspre Consiliul Militar Superior, organism aflat în subordinea CFSN. Până la urmă, ne-a ferit Dumnezeu și ruşii nu au intrat cu armata în România. Dacă ar fi făcut-o, istoria noastră ar fi fost mult mai tristă.

Totuşi, persistă întrebarea de ce a fost chemată Armata Roșie. Pentru mine este clar că pretextul invocat, și anume lupta împotriva „securist-teroriştilor", a fost un pretext și nimic mai mult, din moment ce la vârful decizional politico-militar se cunoștea foarte bine că nu există securist-terorişti.

În timp, au fost vehiculate mai multe teorii cu privire la chemarea sovieticilor. Am și eu propria teorie. Este cunoscut faptul că, deşi România era membră a Tratatului de la Varșovia,

Ceaușescu a interzis pătrunderea trupelor sovietice la noi în țară, chiar și pentru scurt timp, de exemplu pentru exerciții militare. Totodată, este cunoscut că pe plan militar, după momentul Praga 1968, URSS trata România aproape ca pe un stat inamic. Ei bine, în această conjunctură, le-ar fi fost pe plac sovieticilor să beneficieze de o situație în urma căreia să aducă trupe în România și astfel să-și impună pentru viitor loialitatea puterii politice de la București, indiferent care ar fi fost această putere. Dacă așa gândea Moscova, atunci acest lucru era cunoscut de membrii „grupului Iliescu", pentru că toți aveau legături „de suflet" cu „fratele cel mare de la Răsărit". Și uite așa, când s-au ivit conjunctura și pretextul, a fost chemată Armata Roșie. Doar că aceia care i-au chemat pe ruși nu au luat în calcul doi factori. Primul factor ignorat a fost Mihail Gorbaciov, care nu dorea să-și păteze imaginea de lider sovietic „cu față umană", și astfel sovieticii au cerut respectarea formală a legii. Al doilea factor a fost reprezentat de patriotismul generalului Gușă și al militarilor însărcinați cu paza frontierei de stat. Este doar o teorie.

12.

Crima din ziua Crăciunului

După cum am precizat, în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, Nicolae și Elena Ceaușescu au fost introduși în incinta UM 01417 Târgoviște. Aici au rămas în stare de arest până la data de 25 decembrie 1989 când, în urma unui proces penal simulat, au fost executați. Concret, încă de la data de 22 decembrie 1989, cuplul prezidențial a fost deposedat total de prerogativele puterii în stat, soții Ceaușescu fiind reduși la calitatea de simpli cetățeni ai României.

Reține atenția faptul că, anterior introducerii în incinta UM 01417 Târgoviște, Nicolae și Elena Ceaușescu s-au aflat în custodia M.I.-DSS. Prin aceasta se demonstrează indubitabil că nu a existat nici o intenție din partea conducerii M.I.-DSS de a-l salva pe fostul președinte. În acest fel, apar cu atât mai lipsite de logică afirmațiile conform cărora cadrele DSS i-au atacat, pe întreg teritoriul României, pe reprezentanții Armatei, pe revoluționari și pe reprezentanții CFSN, cu scopul readucerii la putere a fostului președinte. Mai mult, s-a dovedit că, încă de la început, Securitatea știa exact unde se află Ceaușescu. Astfel, o ipotetică încercare de eliberare a acestuia s-ar fi concentrat în jurul UM 01417 Târgoviște, nu în alte părți. După cum se va demonstra în cele ce urmează, UM 01417 Târgoviște nu a fost în nici un fel atacată în intervalul de „găzduire" a soților Ceaușescu. In schimb, asupra unității militare au fost simulate în mod succesiv atacuri, prin complicitatea directă a generalului Stănculescu, generalului Militaru și a colonelului Kemenici, totul cu știința factorilor decizionali ai CFSN. Scopul l-a reprezentat justificarea

eliminării fizice a cuplului prezidențial. S-a dezinformat grosolan, în ideea că unitatea de la Târgoviște este atacată de forțele securist-teroriste fidele, și în acest fel s-a creat aparența necesității judecării în regim de urgență a celor doi prizonieri.

Examinarea declarațiilor martorilor, protagoniști direcți ai evenimentelor din incinta UM 01417 Târgoviște, evidențiază că au existat cel puțin două tentative de ucidere a soților Ceaușescu, înainte de organizarea falsului proces din 25 decembrie 1989. Martorii au arătat că, prin implicarea directă a colonelului Kemenici Andrei, care a fost în permanentă legătură cu factorii de decizie din MApN, s-a creat aparența atacării unității, chiar a ocupării unității de către forțe ostile și, astfel, aparența necesității uciderii cuplului prezidențial. Aceste declarații sunt bine completate de stenogramele aparținând generalului Stănculescu și lui Voican Voiculescu.

Astfel, o primă tentativă a avut loc în noaptea de 23/24 decembrie, după o prealabilă discuție telefonică între generalul Stănculescu și colonelul Kemenici în timpul căreia generalul a sugerat introducerea celor doi prizonieri într-un TAB și crearea unei situații care să permită omorârea acestora („recursul la metodă" în limbaj cazon). Așa se face că soții Ceaușescu au fost introduși într-un transportor sub pretextul conferirii securității personale, iar conductorul a primit ordin să se deplaseze prin perimetrul unității. Concomitent, celor aflați în punctele de pază ale unității li s-a comunicat că în acel TAB se află elemente ostile, astfel încât este necesară eliminarea celor din transportor. Din fericire pentru conductor, transportorul a fost recunoscut de către un militar pregătit să deschidă focul cu armament de calibru 14,5 mm și s-a intrat în dialog cu conductorul care a explicat că nu e terorist, astfel încât focul fratricid a fost evitat în ultima clipă.

A doua tentativă a fost atunci când colonelul Kemenici i-a ordonat unui militar să intre în camera unde se aflau soții Ceaușescu și pur și simplu să-i împuște. Inițial acesta a acceptat, însă a declarat că „i s-au tăiat picioarele" în clipa când a ajuns în

dreptul celor doi, astfel încât s-a întors și a raportat neîndeplinirea ordinului. În acele momente, aflat într-o stare de maxim stres, colonelul Kemenici a făcut pe el, fiind dus de trei militari la baie și spălat sub duș. Abia ca urmare a eșecului uciderii acestora a apărut necesitatea organizării unui simulacru de proces, cu finalul cunoscut – executarea cuplului Ceaușescu.

După Revoluție, au existat voci exprimate în spațiul public, printre care și cea a scriitorului Ion Coja, care au susținut că, la data de 23 decembrie 1989, Nicolae Ceaușescu a fost adus cu un TAB la sediul MApN, în București, unde ar fi existat discuții între el și cei care l-au deposedat de putere, după care ar fi fost retrimis la Târgoviște. La dosarul Revoluției nu există probe în acest sens. De altfel, personal nu cred în această teorie, nu mi se pare că o astfel de acțiune ar fi fost posibilă. Cel mult, este posibil ca o astfel de acțiune să fi fost gândită inițial de către generalul Stănculescu, având în vedere că, imediat ce a aflat că soții Ceaușescu au fost arestați la Târgoviște, le-a transmis militarilor din această unitate că va trimite pe cineva să-i aducă pe prizonieri la București. Dacă a existat o astfel de intenție, ea nu s-a mai materializat, pentru că la scurt timp generalul Militaru a fost impus în funcția de ministru al apărării și astfel Stănculescu nu a mai avut puterea de decizie.

Cert este că la data de 24 decembrie 1989, în sediul MApN, grupul de decizie politico-militară din cadrul CFSN (Iliescu Ion, Brucan Silviu, Militaru Nicolae și Voiculescu Voican Gelu) a hotărât ca, la data de 25 decembrie 1989, să fie organizat un proces simulat în urma căruia Nicolae și Elena Ceaușescu să fie condamnați la moarte și executați imediat. S-a decis inclusiv ca generalul Stănculescu să se ocupe de organizarea procesului, iar Voican Voiculescu și Virgil Măgureanu au fost desemnați ca observatori ai procesului din partea CFSN.

Martor Montanu Mihail: „Cu referire la instituirea Tribunalului Militar Excepțional, privitor la judecarea soților Ceaușescu, arăt că inițiatorul, promotorul, a fost Silviu Brucan. Acesta a fost

susținut cu jumătate de gură de Ion Iliescu și aprobat în totalitate de generalul Militaru, Gelu Voican Voiculescu și Petre Roman. Sarcina constituirii completului de judecată și a organizării procesului a căzut pe umerii generalului Stănculescu. De la bun început eu nu am fost de acord cu această inițiativă, mai ales că toți ceilalți știau de la început că soții Ceaușescu urmau a fi omorâți. Despre Iliescu și Roman pot afirma că nici nu au susținut, dar nici nu s-au opus omorârii soților Ceaușescu. Cu toții știau foarte bine că procesul urma să fie doar o impresie artistică."

Martor Negruți Paul – membru FSN: „Cu privire la procesul și execuția soților Ceaușescu îmi amintesc faptul că, în 24 decembrie 1989, seara, toate persoanele aflate în camera de consiliu a MApN au hotărât împușcarea soților Ceaușescu, motivându-se că doar în acest fel se pot liniști lucrurile în țară. Aceste persoane au fost Ion Iliescu, Dumitru Mazilu, Silviu Brucan, Dan Marțian, Cazimir Ionescu, Mihai Montanu, Florin Bădilici, Manole Gheorghe, Mihai Lupoi, Mihai Ispas, Liviu Cațichi, Gelu Voican Voiculescu, Sergiu Nicolaescu și numeroși generali, între care amintesc pe Militaru, Stănculescu, Chițac."

În fața Comisiei Senatoriale, Petre Roman a spus: „În seara zilei de 24 decembrie 1989 a fost acea sugestie a domnului Brucan (...). Domnul Iliescu a spus: «Trebuie să facem un proces!» (...) Brucan propunea orice formulă inclusiv (...), dar în principal ideea era de eliminare a Ceaușeștilor, într-o formă sau alta (...). Ideea procesului și a eliminării Ceaușeștilor într-o formă sau alta, inclusiv a execuției, a fost o chestie care s-a construit rațional și firesc. (...) Brucan a făcut această chestiune, domnul Iliescu a spus: «Da, cred că nu avem altă soluție», eu, atât cât contam, am spus «De acord» și Voican era de aceeași părere."

Tot la Comisia Senatorială, generalul Stănculescu: „Vreau să vă spun că, din păcate, nu am făcut decât o parte din treabă, pentru că restul s-a organizat în spatele ușilor închise: Ion Iliescu, Brucan, Militaru, Gelu Voican Voiculescu, Roman, deci cinci mari, or mai fi fost și alții pe lângă ei (...). Când a început toată

treaba mi s-a spus să organizez totul și voi avea tot ce trebuie pentru completul de judecată, pentru tot." La întrebarea senatorului Săndulescu: «Cine v-a spus, Iliescu?», generalul Stănculescu a răspuns: «Da, Iliescu.»"

Despre Silviu Brucan, ca factor de decizie important pentru zilele Revoluției și nu doar, voi reaminti că avea dialog cu Mihail Gorbaciov – cei doi s-au și întâlnit și au discutat despre viitorul României pentru perioada post-Ceaușescu.

Analizând cele de mai sus, se desprinde concluzia conform căreia motivul invocat pentru luarea deciziei de execuție a fost pretinsul pericol terorist-securist și o posibilă eliberare a cuplului prezidențial de către forțe fidele. Totuși, probele din dosarul Revoluției au demonstrat că acest motiv a fost în totalitate mincinos. Pe de altă parte, probatoriul a arătat existența unei diversiuni complexe prin care să fie creată impresia atacării UM 01417 Târgoviște, scopul atribuit fictivilor atacatori fiind eliberarea cuplul prezidențial. Edificatoare în sensul acestei diversiuni sunt mai multe declarații aparținând unor cadre militare direct implicate în evenimentele desfășurate la UM 01417 Târgoviște.

Mateescu Ion – căpitan la UM 01417 Târgoviște – punctul de comandă: „Arăt că, după Revoluție, am făcut parte din Comisia OC1 [Ordinul Circular 1], care a avut drept scop aflarea adevărului despre cele petrecute în unitate în timpul Revoluției. Concluzia cercetărilor a fost că, fără dubii, unitatea 01417 Târgoviște nu a fost atacată pe perioada Revoluției în nici un fel, nici pe calea aerului, nici terestru. S-a concluzionat că asupra cadrelor unității s-a exercitat doar presiune psihologică, în special prin telefon. De altfel, personal am constatat că asupra unității nu s-a tras nici un foc de armă, așa cum în mod fals se acreditează ideea. Nu înțeleg de ce colonelul Kemenici ne anunța că, de exemplu, dinspre liceul situat vizavi de unitate s-a deschis focul asupra noastră. După această dezinformare, din interiorul unității s-a deschis focul masiv asupra acestui liceu, fără ca situația concretă să impună deschiderea focului. De foarte multe ori, ca urmare a unor astfel de

ordine, dar și ca urmare a psihozei și proastei instruiri, dinspre unitatea noastră s-a deschis foc generalizat spre exterior. Această situație a ieșit cu claritate, în perioada următoare, când s-a putut constata foarte ușor că pe fațadele tuturor clădirilor din jurul unității noastre se vedeau efectele tragerii intense, în timp ce unitatea noastră nu avea nici o urmă de glonț. Această situație a făcut ca imediat după calmarea situației, colonelul Kemenici să-i dea ordin unui zugrav să astupe niște denivelări de la fațada unității pentru a se crea impresia unei trageri dinspre exterior. Personal apreciez că toate concluziile trase de comisia constituită au fost folosite, de fapt, pentru a se afla ce anume cunoaștem, pentru ca ulterior, prin abuz, documentele obținute să fie luate de Ministerul Apărării Naționale, pentru ascunderea adevărului. Personal m-am opus predării materialului, însă acest material a dispărut în momentul desființării ulterioare a unității. Cunosc o situație în care, într-una din zilele Revoluției, colonelul Kemenici i-a dat ordin unui militar să se deplaseze pe acoperișul unui bloc din apropierea unității și de acolo să execute foc de armă pentru a crea impresia atacării unității. Acel militar a executat ordinul, a marcat focul de armă, iar consecința a fost că dinspre unitate s-a deschis foc de mitralieră înspre blocul respectiv. Ținând cont că asupra unității nu s-a exercitat nici un fel de atac din exterior, afirm în deplină cunoștință de cauză că militarii unității noastre, decedați prin împușcare în timpul Revoluției, au plătit cu viața ca urmare a deficienței de dispunere a forțelor militare, dar și ca urmare a proastei comunicări între cadrele dispuse pentru apărarea unității. Cu toții au decedat ca urmare a focului fratricid."

Țecu Ion, maior la UM 01417 Târgoviște – locțiitor al comandantului: „În jurul orei 05.30 s-a primit un telefon de amenințare pe telefonul direct al comandantului, prin care am fost somați să-i predăm pe soții Ceaușescu, în caz contrar într-o jumătate de oră cazarma va sări în aer. Exact la ora șase s-a deschis foc de provocare de pe blocul de locuințe din jurul unității (...) Nu am auzit gloanțele șuierând sau ricoșeuri, deși erau la doar 100 de metri

distanță (...). Am primit două telefoane ciudate din partea ministrului MApN, Militaru Nicolae. Unul ne anunța că vom fi atacați de o coloană de blindate dinspre Oțelăria Târgoviște, iar al doilea anunța că două divizii de parașutiști urmează să fie desantate în Târgoviște. Mi-am dat seama cel puțin că a doua informație era falsă, deoarece pentru două divizii de parașutiști erau necesare 70–80 de avioane. Mi-am dat seama că era o diversiune. După câteva minute am sunat eu la generalul Militaru solicitându-i să repete ordinul, acesta făcând acest lucru. În jurul orei 17.00, am dat ordin ca tunurile antiaeriene să pregătească muniția antiblindate pentru tragere terestră (...). M-am deplasat la poziția de tragere (...) singura zonă unde puteam fi atacați de coloana de blindate (...), am constatat că maiorul Ivan nu pregătea muniția antiblindate, arătându-mi pe ecranul radiolocatorului un grup de aproximativ 30–40 de ținte aeriene ce se îndreptau spre noi, fiind la aproximativ 18 kilometri de noi. M-am urcat în postul de observare, uitându-mă prin lunetă nu am văzut nici o țintă, realizând că sunt ținte false. Făcând legătura cu informațiile provenite de la generalul Militaru am realizat că suntem victimele aceleiași dezinformări (...). Nu am apucat să pregătim vreo ladă de muniție antiblindate că dinspre București se apropia o coloană de tancuri cu luminile de poziție aprinse și viteză relativ redusă. În fața coloanei mergea un Aro 244, și atunci am realizat că nici o coloană de tancuri nu atacă având un autoturism în față. Am oprit încărcarea muniției. Am recunoscut tancurile de la UM 01303, care se retrăgeau din misiunea de la București (...). Ulterior, în cursul lunii martie 1990, am aflat că domnul comandat Kemenici ordonase zidarului unității să creeze, prin lovituri în perete, aparența unor focuri de armă executate asupra unității noastre."

Stoica Iulian – locotenent-major, șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște: „La coborâre [din elicopter] generalul Stănculescu a fost întâmpinat de colonelul Kemenici, Mareș și Țecu. După ce s-au întâlnit au avut o discuție, colonelul Kemenici mi-a făcut semn să vin cu transportorul spre primul elicopter. Când am

mers lângă elicopter, generalul Stănculescu a întrebat ce este cu acest transportor, colonelul Kemenici i-a spus că în interior se află soții Ceaușescu (...). Au ieșit din transportor și au fost conduși în biroul comandantului. S-a filmat și s-a făcut vizita medicală (...). În această perioadă cât soții Ceaușescu se aflau în interior eu m-am aflat pe blindat. În fața transportorului, generalul Stănculescu a purtat o discuție cu patru parașutiști... i-a întrebat dacă sunt în stare să ducă la bun sfârșit sentința pe care o va da Tribunalul Militar Excepțional, și anume de executare. Acești parașutiști și-au dat acordul ridicând două degete. Ulterior, colonelul Kemenici și generalul Stănculescu au căutat locul unde urmau a fi executați (...). A urmat procesul (...). Ulterior evenimentelor, din ordinul comandantului Kemenici, zugravul unității a executat cu dalta niște urme pe peretele comandamentului pe care ulterior le-a acoperit cu mortar, în scopul creării aparenței unor lovituri de gloanțe. Situația a fost considerată penibilă atât de mine, cât și de colegii mei de unitate."

Birton Iosif, plutonier-major la UM 01417 Târgoviște – șef Birou documente secrete: „După terminarea evenimentelor am constatat că toate clădirile unităților militare nu aveau nici o urmă de glonț. În prima parte a anului 1990 l-am văzut pe zugravul unității urcat pe o scară în fața clădirii comandamentului care efectua unele retușuri cu ipsos, aspect care m-a contrariat deoarece știam că nu existau găuri sau crăpături care să necesite reparații. L-am întrebat pe acesta de ce face reparațiile, iar zugravul mi-a răspuns că executa ordinul primit de la colonelul Kemenici pentru a acoperi urmele de gloanțe. Întrucât urme de gloanțe nu existau, l-am întrebat: «Care urme de gloanțe?», iar el mi-a răspuns că așa a primit ordin. În partea exterioară a gardului nu am văzut urme de gloanțe. Ordinul colonelului Kemenici de a acoperi urme imaginare de gloanțe mi l-am explicat prin necesitatea de a oferi o justificare a muniției trase din unitate."

Mareș Ion, UM 01378 Târgoviște – locțiitor al comandantului unității: „La scurt timp după evenimentele din decembrie

1989, din dispoziția comandantului Kemenici, zugravul unității a creat aparența unor lovituri de glonț pe fațada comandamentului. Întrebându-l pe Kemenici de ce a trebuit făcut acest lucru, acesta mi-a spus că a luat decizia în contextul în care s-a executat foc asupra acoperișului liceului, context în care s-a creat aparența atacului asupra garnizoanei."

Iolu Samuel – zugrav la UM 01417 Târgoviște: „La începutul anului 1990 (...) am fost chemat de către comandantul unității, colonelul Kemenici Andrei, care mi-a ordonat să pregătesc fațada comandamentului pentru zugrăvire. Acesta mi-a solicitat în mod expres să fac să pară că s-a tras în noi. Acesta nu mi-a făcut alte precizări, lăsând la latitudinea mea modul în care să acționez. Fiind martor la evenimentele derulate, am tras concluzia că se dorea acest lucru pentru a se justifica acțiunile altor cadre militare și consumul foarte mare de muniție din acele zile. (...) Nu mai rețin câte astfel de urme am creat, dar îmi amintesc că la un moment dat am fost ironizat de niște colegi, cadre militare, aceștia întrebându-mă dacă doar până la nivelul la care ajungeam cu scara s-a tras."

Au fost depuse diligențe pentru a afla dacă într-adevăr la UM 01417 Târgoviște s-a dat acel telefon de amenințare la care a făcut referire martorul Țecu Ion, telefon despre care a relatat și martorul Mareș Ion. În acest sens, martorul Mateescu Ion a relatat următoarele: „În decembrie 1989, după ce în unitatea mea au fost aduși Nicolae și Elena Ceaușescu, comandantul Kemenici a fost sunat pe telefonul de oraș de o persoană care i-a transmis că, dacă președintele Ceaușescu nu va fi predat de bunăvoie, unitatea urmează a fi rasă de pe suprafața pământului. Urmare acestui telefon, colonelul Kemenici ne-a alarmat și ne-a spus să ne pregătim, inclusiv de atac aerian, însă unitatea nu a fost atacată. Ulterior, am aflat că persoana care i-a dat telefon lui Kemenici a fost colonelul Badea Gheorghe (în prezent decedat), cel care îndeplinea funcția de șef al Gărzilor Patriotice Dâmbovița și făcea parte din CFSN local."

Imediat după introducerea cuplului Ceaușescu în incinta UM 01417 Târgoviște, generalul Stănculescu a fost informat despre această situație, la rândul său informându-i pe Ion Iliescu și pe Gelu Voican Voiculescu.

Pe lângă declarația aparținând maiorului Mareș Ion, edificatoare în acest sens este și declarația martorului Țecu Ion care a spus: „Colonelul Kemenici a reușit să ia legătura cu generalul Voinea Gheorghe care i-a ordonat să ia legătura cu generalul Stănculescu Victor, dându-i numărul său de telefon. Nu a apucat să-l sune pe generalul Stănculescu deoarece acesta ne-a contactat primul prin centrală întrebându-l pe colonelul Kemenici dacă cele raportate generalului Voinea sunt reale. După cinci minute generalul Stănculescu Victor revine pe telefonul direct, răspunzând eu și mi-a solicitat numele a trei ofițeri pe care îi poate contacta în orice moment, interzicându-ne să comunicăm reținerea soților Ceaușescu."

Istoric privite lucrurile, România este singura țară din Europa în care, după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial, un șef de stat a fost executat în urma unui simulacru de proces. Se evidențiază că execuția a avut loc într-o unitate a Armatei, sub directa organizare a celui numit cu trei zile înainte în funcția de ministru al apărării tocmai de persoana executată – fostul comandant suprem al forțelor armate, Nicolae Ceaușescu. Decretul privind instituirea Tribunalului Militar Extraordinar de judecare în regim de urgență a faptelor săvârșite de Nicolae și Elena Ceaușescu a fost redactat și semnat de Ion Iliescu la data de 24 decembrie 1989.

Bun. Să vorbim puțin despre acest episod! În orice țară unde, după o perioadă de dictatură, s-ar fi instalat democrația, ar fi urmat un proces public prin care dictatorul înlăturat de la putere ar fi fost judecat pentru crimele comise. Neîndoielnic asta ar fi meritat cuplul Ceaușescu, și nu putea exista o altă sentință decât cea a condamnării. Ei bine, la noi nu a fost așa, cei care au preluat puterea au avut ca imperativ lichidarea lui Ceaușescu. De ce?

Simplu! Pentru că Ceaușescu știa totul despre ei! Un eventual proces televizat și necenzurat, urmărit de tot poporul român și de toată presa din lume, ar fi însemnat un dezastru pentru Iliescu și ai lui. N-am nici o îndoială în acest sens.

Nicolae Ceaușescu era bine și corect informat despre antecedentele persoanelor care au preluat puterea politico-militară în decembrie 1989. Relevante în acest sens sunt următoarele declarații de martor.

Țecu Ion, UM 01417 Târgoviște – locțiitor al comandantului: „Am stat de vorbă în biroului comandantului aproximativ zece minute cu soții Ceaușescu care m-au întrebat de situația din țară și cine conduce. Eu le-am spus că este revoluție, iar la conducere se află drept lider Ion Iliescu. Atunci Elena Ceaușescu i-a spus că «Ion Iliescu trebuia terminat mai demult. Pe cine nu lași să moară nu te lasă să trăiești.» (...) Alături de soții Ceaușescu am rămas în dormitor (...). Nicolae Ceaușescu susținea că generalul Milea s-a sinucis și că îl considera trădător, de altfel susținea că a fost trădat de toți (...). M-a întrebat armata ale cui ordine le execută, iar eu i-am spus că cele ale generalului Gușă, Ceaușescu spunându-mi că acesta este un trădător și că ar fi bine să executăm ordinele generalului Stănculescu. Comunicându-i că discutăm cu acesta de o oră, Nicolae Ceaușescu a spus că facem foarte bine, deoarece în cursul acelei dimineți, la ora 09.00, semnase ordinul de numire a acestuia în funcția de ministru al apărării. Ieșind din camera lor am asistat la o discuție telefonică a colonelului Kemenici cu Ion Iliescu, în jurul orei 19.00, prin care ultimul îi solicita să execute numai ordinele generalului Stănculescu pentru a păstra secretul operațiunii (...). Am rămas surprinși de faptul că atât Nicolae Ceaușescu, cât și Ion Iliescu ne solicitau să ascultăm ordinele aceluiași general Stănculescu (...). Am avut mai multe discuții în special cu Nicolae Ceaușescu. Am discutat despre generalul Militaru Nicolae, despre care inițial nu și-a adus aminte, dar după câteva minute a spus că îl știe pe acesta foarte bine și că este agent sovietic care a trădat grosolan cu câțiva ani în urmă și care merita executat, dar au

intervenit rușii și a fost nevoit să îl ierte și să-l numească adjunct al ministrului construcțiilor. Mi-a spus că până să plece din biroul său din CC, spre elicopter, a lăsat pe masă schema întreagă de organizare a Securității și că l-a rugat pe generalul Stănculescu să o strângă și să aibă grijă de ea, fiind grăbit către elicopter de către generalul Stănculescu. Mi-a spus că dosarele Corbii 1 și Corbii 2, legate de agenții ruși aflați pe teritoriul României în funcții înalte sau pe teren, se aflau în biroul său, în fișet."

Stoica Iulian – locotenent-major, șeful cercetării la UM 01417 Târgoviște: „Le-am povestit, la solicitare, soților Ceaușescu ce văzusem la televizor (...). Când i-am spus despre Ion Iliescu, Nicolae Ceaușescu s-a înfuriat și a spus: «Cine, mă!? Spionul ăla sovietic?». Uitându-se spre Elena Ceaușescu, repezindu-se spre ea, i-a spus: «Tu nu m-ai lăsat să-l termin! Acum o să ne termine el pe noi»."

Mareș Ion, UM 01378 Târgoviște – locțiitor al comandantului unității: „M-am reîntors în biroul unde erau ținuți soții Ceaușescu și am avut cu aceștia o altă discuție. Nicolae Ceaușescu a întrebat de cine este condusă armata, iar eu i-am spus că, din câte am văzut la televizor, de generalul Militaru, iar el a întrebat cine e, la care Elena Ceaușescu i-a răspuns că este un agent sovietic. A mai întrebat cine conduce țara, iar maiorul Țecu i-a spus că Ion Iliescu. Aici a devenit nervos și a țipat la Elena: «Ți-am spus să-l lichidăm, dar nu m-ai înțeles, ai spus că este suficient să-l marginalizăm»."

În fața Comisiei Senatoriale, generalul Gușă Ștefan: „El [generalul Militaru Nicolae] a fost scos din armată pentru că a fost dovedit că a avut relații cu GRU. A fost racolat de un anume căpitan Jelev (...). Cazul Militaru a fost dovedit, a fost scos și trimis în economie. Ni s-au prelucrat aceste lucruri, într-un cadru mai restrâns, să nu știe trupa (...). De treaba asta sigur că știa cel mai bine șeful statului pentru că, atunci când un general trădează, el este primul informat. Ceaușescu a fost comandant suprem, și dacă el mai trăia și îl vedea în fruntea armatei poate mai avea ceva de spus. Deci eu fac niște legături că existau interese ca lui Ceaușescu să i se închidă gura, cât mai repede (...). Se poate spune

celor care susţin că a fost omorât pentru a nu se mai trage că, dacă se spunea că este prins şi este în mâna armatei, lucrurile se linişteau şi se putea face atunci o judecată cum trebuie. După cum se ştie, cel mai mare criminal are dreptul la apărare, dar atunci nu a fost vorba de aşa ceva (...). Deci au existat motive ca lui să i se închidă gura. Era incomod, inclusiv pentru ruşi (...). Deci nu era înghiţit de ruşi, poate i-a deranjat şi pe americani. Numai înlăturarea i s-a hotărât în altă parte, dar moartea aici."

Senatorul Săndulescu Şerban, membru al Comisiei Senatoriale, a opinat: „După 22 decembrie 1989, sub oblăduirea directă a lui Ion Iliescu, suntem martorii rekaghebizării României. Iată o suită de exemple în acest sens: 1. Generalul Militaru, agent notoriu GRU (...) după 22 decembrie Ion Iliescu l-a numit ministrul Forţelor Armate în locul generalului Guşă care era vinovat, deoarece s-a opus chemării de trupe sovietice în România. A reactivat cel puţin 40 de ofiţeri superiori, mulţi generali, cu studii în Uniunea Sovietică şi care făceau parte din aceeaşi tagmă. 2. Generalul Vasile Ionel, agent GRU, a fost numit de Ion Iliescu şef al Marelui Stat Major. Prin aceste numiri şi prin reactivări armata română a fost pusă practic sub controlul GRU. După ce a fost schimbat din funcţia de şef al MStM, Ion Iliescu l-a luat consilier la preşedinţie. 3. Cico Dumitrescu a fost unul din colaboratorii direcţi ai lui Ion Iliescu (...) acum este numit ambasador al României în străinătate. 4. Generalul Pancea Marin, cunoscut ca agent GRU, a fost numit de Ion Iliescu secretar al Comisiei de Apărare (...). Am dat numai câteva exemple, numărul lor este imens (...). Unii dintre agenţii GRU şi KGB sunt acum parlamentari, alţii se află în guvern şi mulţi au fost trimişi ambasadori." Opinia senatorului a fost confirmată de probatoriul administrat în dosarul Revoluţiei.

Faptul că membrii „grupului Iliescu" doreau cu orice preţ să-şi ascundă filosovietismul o dovedesc şi următoarele declaraţii.

Generalul Vasile Lupu, locţiitor al comandantului unităţii militare care se ocupa contrainformativ de agenţii statelor membre ale Tratatului de la Varşovia (teoretic, state aliate), a prezentat

situația de ansamblu, dar și o situație specială petrecută la finalul lunii ianuarie 1990. Acesta a relatat următoarele: „Din anul 1964 și până în anul 1989, finele lui decembrie, am fost ofițer activ în cadrul fostului Departament al Securității Statului. În această perioadă, am îndeplinit diferite funcții și sarcini de serviciu, atât în interior, cât și în cadrul informațiilor externe. Am revenit în țară în anul 1980, și de atunci și până la finele anului 1988 am îndeplinit doar sarcini de serviciu în cadrul UM 0195 (...). În luna octombrie 1988 am fost numit locțiitor al șefului UM 0110, care avea ca activitate protecția contrainformativă cu privire la țările socialiste, respectiv cele cuprinse în Pactul de la Varșovia (...). Șeful acestei unități era generalul Victor Neculicioiu. În afară de mine, exista al doilea locțiitor în persoana colonelului Ionescu Vasile. Amândoi împărțeam sarcinile specifice ale structurilor din subordine. Evident, între țările socialiste se afla și fosta Uniune Sovietică și, fără a putea spune că acordam o atenție deosebită, exista o anumită structură care se ocupa cu protecția contrainformativă pe această relație (...). Această structură îmi revenea mie în subordine, ca locțiitor. Șeful acestei structuri era colonelul BG, în prezent decedat (...). După intervenția sovietică în Cehoslovacia, în anul 1968, și pozițiile repetate, în contradictoriu, pe care le afișa N. Ceaușescu în legătură cu politica internațională exprimată de URSS, relațiile între țările noastre au căpătat o anumită încordare care s-a resimțit și în sfera serviciilor de inteligență. Mai mult, după vizita președintelui american Nixon și entuziasmul lumii occidentale față de poziția lui N. Ceaușescu, atitudinea sovieticilor a devenit mai aspră, repercutându-se de multe ori în sancțiuni aparente în domeniul economic, mă refer aici la livrările de petrol și gaze (...). Categoric că multe din datele ce se referă la relațiile între serviciile românești și cele sovietice erau de apanajul structurii de informații a fostului DSS, iar noi eram o structură de contrainformații, de aceea mă voi referi în continuare mai mult la modul în care am perceput din punctul nostru de vedere cele întâmplate (...). Categoric, N. Ceaușescu

devenise un personaj incomod în comparație cu șefii celorlalte state socialiste și a existat o preocupare din partea sovieticilor pentru înlăturarea acestuia, fără o schimbare de regim (...). De altfel, în anul 1985, Gorbaciov insufla un mod de lucru diferit conducătorilor țărilor socialiste, ce implica conceptele de perestroika și glasnost, principii respinse în mod categoric de către Nicolae Ceaușescu (...). Cel mai activ serviciu pe teritoriul României ce aparținea fostei URSS era GRU (...). În afară de personalul diplomatic despre care cunoșteam în mod oficial că poate avea și alte preocupări, neconforme statutului pe care îl aveau, cunoșteam despre faptul că în țară lucrau și mulți specialiști sovietici în obiective economice, în care se implementa tehnica sovietică și era necesară prezența acestora (...). În afară de aportul lor profesional în acele obiective, noi eram atenți la preocupările acestora în afara serviciului (...). În afara acestora, trebuie să luăm în calcul și cetățenii români care au efectuat studii în Uniunea Sovietică și care, sub o formă sau alta, au înțeles să rămână într-o anumită dependență, fie și emoțională, față de respectiva țară (...). Așadar, apropiindu-ne de momentul evenimentelor din decembrie 1989, consider că în România existau atât specialiști sovietici la posturi, cât și numeroși autohtoni care puteau fi folosiți în anumite situații pe care le-ar fi creat GRU (...). După fuga lui Ceaușescu, fostul DSS a fost subordonat MApN și au fost luate o seamă de măsuri organizatorice care au condus practic la încetarea activității noastre (...). Acest serviciu și-a recăpătat unele atribuții abia târziu în anul 1990, după înființarea SRI (...). Structura noastră a fost preluată imediat, după 22 decembrie 1989, de MApN, sub comanda amiralului Ștefan Dinu. Primul care a preluat conducerea unităților din DSS a fost generalul Logofătu, la acea dată locțiitor al șefului Statului Major General din MApN. Din datele pe care le știam, cunoșteam că generalul Logofătu s-a aflat în atenția Serviciului de contrainformații militare în legătură cu o anumită apropiere de GRU. Numirea lui ne-a surprins și pe noi și nu ne-am explicat-o suficient. (...) Am fost surprinși și de numirea generalului Militaru

ca ministru al apărării, începând cu 23.12.1989. Știam că trecerea sa în rezervă, cu câțiva ani în urmă, se datorase și faptului că inclusiv serviciul nostru demonstrase un anumit atașament al acestuia față de GRU. Atât el, cât și generalul Kostyal au format obiectul acțiunii „Corbii", materializat într-un documentar complex. (....). De altfel, generalul Militaru a numit la scurt timp ca șef al Statului Major General pe generalul Vasile Ionel și un mare număr de ofițeri cu grad de general, aflați în rezervă. În situația dată, în care noi am fost lipsiți de comunicațiile speciale, iar tehnica se afla sub supravegherea directă a armatei, am acceptat subordonarea față de MApN, dar în același timp nu am mai desfășurat activitățile de supraveghere conform atribuțiilor anterioare. De aceea nu am putut obține și nici produce informațiile ce ar fi vizat o serie de aspecte cercetate chiar în dosarul de față. (...) După 22 decembrie 1989, am rămas pe funcție și am lucrat astfel, inclusiv după constituirea SRI, până în anul 2001, când m-am pensionat. (...) Începând cu data de 09.01.1990, șeful UM 0110, generalul Neculicioiu, a fost trecut în rezervă, iar eu am preluat comanda. Îmi amintesc că în momentul în care, în 22 decembrie 1989, am luat cunoștință de fuga lui Ceaușescu, din ordinul șefului s-a dispus distrugerea arhivei și în special a informațiilor privind pe ofițerii activi. A fost o operațiune dificilă, întrucât nu dispuneam de un crematoriu, și nu am reușit ca doar prin incendiere să distrugem materialele existente, de aceea s-a folosit și apa, transformând astfel hârtia într-o masă amorfă. Se aplica de fapt un ordin existent în organizarea structurii noastre pentru preîntâmpinarea intrării materialelor în mâini neautorizate. Mai mult, generalul Neculicioiu a ordonat salvarea unui număr de circa 50–75 de role ce conțineau microfilme ale unor materiale operative importante și, astfel, în cabinetul său de lucru a fost chemat un maistru militar, tehnician, care a practicat un orificiu în tavanul fals al încăperii și în care au fost introduse aceste microfilme. Tot tehnicianul a reparat locul respectiv, iar secretul acestei operațiuni era cunoscut doar de Neculicioiu, de mine, de celălalt

locțiitor – Vasile Ionescu – și de către tehnician (...). După preluarea structurii noastre de către MApN, eu, rămas la comandă, i-am raportat viceamiralului Dinu Ștefan de existența acelor microfilme, însă nu am primit vreun ordin anume și lucrurile au rămas așa. (...) Către sfârșitul lunii ianuarie, posibil 24–27, mă aflam la serviciu când am fost sunat de viceamiralul Dinu Ștefan care m-a înștiințat că va veni un consilier al președintelui CFSN pentru a se interesa de acea problemă știută numai de noi, cu referire la microfilme. (...) În aceeași zi au venit Virgil Măgureanu, în calitate de consilier, și colonelul Mihai Stan pe care îl cunoșteam ca fiind ofițer operativ la serviciul D al fostului DSS, aflat și acum în activitate în noua structură. Cei doi mi-au spus că au cunoștință despre microfilme și mi-au cerut să le predau. M-am conformat, l-am chemat pe același maistru militar, căruia nu-i mai rețin numele, a fost desfăcut tavanul fals în locul în care se operase, au fost scoase microfilmele și predate celor doi, în baza unui proces-verbal întocmit în două exemplare, semnat de mine și de cei doi, un exemplar al acestuia rămânând la sediul nostru, dar nu mai cunosc unde se află. (...) Microfilmele erau numerotate și așa au fost consemnate, fără vreo referire la conținut. Nu-mi amintesc exact numărul lor, însă estimez între 55–75. (...) Nu cunosc ce s-a întâmplat cu acestea, dar am înțeles că au fost predate la Centrul de Informare și Documentare al fostului DSS, subunitate care activa în continuare."

La rândul său, Stan Mihai a spus: „În decembrie 1989 am lucrat ca redactor la publicația M.I. *In slujba patriei* (...). L-am cunoscut pe Virgil Măgureanu încă din anul 1982 (...). La începutul anului 1990 acesta mi-a propus să-i devin consilier (...). Am aflat că la sediul fostei UM 0110, unde era comandant generalul Neculicioiu, a fost luată măsura protejării unor date și informații, în sensul microfilmării lor și ascunderii într-o nișă confecționată la nivelul plafonului. Acest lucru s-ar fi petrecut pe fondul fugii lui Nicolae Ceaușescu și a temerii că datele vor putea intra în posesia unor persoane interesate și neautorizate. L-am informat

imediat pe Virgil Măgureanu, care s-a arătat interesat și a dispus ca în aceeași zi să mergem la adresa menționată. În consecință, ne-am deplasat cu un autoturism la imobilul în care funcționase UM 0110, unde am fost întâmpinați de colonelul Lupu Vasile, care asigura comanda. Acesta a confirmat informațiile pe care le aveam, a fost cooperant și a chemat doi subordonați care au spart zona plafonului indicată și de acolo au scos mai multe casete video, dar și diapozitive. În acel moment, Virgil Măgureanu mi-a spus că sunt liber și, deși mi-am manifestat intenția de a rămâne, a insistat să plec. În aceste împrejurări nu am putut cunoaște conținutul acelor microfilme. În ziua următoare, am încercat să reiau discuția cu Virgil Măgureanu pe tema microfilmelor, însă am fost repezit de acesta, în sensul că nu era treaba mea. Bănuiesc faptul că în acest moment microfilmele se află la Moscova, deoarece știu că ulterior Virgil Măgureanu a făcut o vizită la Moscova."

Fiind chestionat despre acest subiect, Virgil Măgureanu a recunoscut ca adevărată relatarea anterioară și a precizat: „Îmi amintesc că în prima parte a anului 1990, însă nu pot preciza exact dacă înainte sau după înființarea Serviciului Român de Informații, am primit o informație de la ofițerul Mihai Stan, locotenent-colonel în cadrul fostei Securități, la serviciul D [dezinformare], care lucra împreună cu mine în vederea formării noilor structuri, cu privire la faptul că putem recupera unele materiale întocmite de vechea Securitate. Nu mi-a spus de unde deține informația, nici nu m-a interesat, dar rezulta că într-o clădire aflată în strada Roma din București, în biroul fostului șef al acelei structuri s-ar afla zidite în tavanul camerei o serie de documente. Am plecat împreună cu Mihai Stan la adresa respectivă unde am fost întâmpinați de către locotenent-colonelul Lupu Vasile care ne-a informat că știe despre scopul vizitei și ne va acorda întregul sprijin. Așa am aflat că aici a funcționat sediul fostei UM 0110, unitate subordonată DSS și care avea ca atribuții combaterea spionajului în țara noastră din partea unor agenți care aparțineau țărilor socialiste, deci din Tratatul de la Varșovia, cu atenție deosebită

acordată spațiului sovietic. Așadar, era o activitate de contrainformații. (...) Locotenent-colonelul Lupu Vasile ne-a condus în biroul fostului șef al acestei unități, generalul Neculicioiu, și a apelat la ajutorul unui subordonat care a dislocat o porțiune din tavanul fals al încăperii, în locul cunoscut numai de ei, și din spațiul creat a recuperat mai multe casete. Nu pot ști dacă erau numai audio sau și video, însă sunt de acord cu mențiunea făcută de locotenent-colonelul (în prezent general în rezervă) Lupu Vasile, conform cărora s-ar fi găsit circa 75 de casete. S-a întocmit un proces-verbal în două exemplare prin care noi am confirmat preluarea casetelor și consider că unul din exemplare a fost lăsat colonelului Lupu. (...) Bunurile găsite au fost predate structurilor de linie din cadrul organismului care se ocupa în continuare de securitatea națională, iar procesul-verbal l-am predat secretariatului instituției la care lucram. Nu am fost niciodată interesat de conținutul acelor casete care reprezentau înregistrări în cazurile operative instrumentate de către ofițerii UM 0110, astfel încât nu pot da detalii despre conținutul lor. (...) De bună seamă, l-am informat imediat pe președintele CFSN, Ion Iliescu, care a fost de acord cu măsurile luate, însă nu a manifestat vreun interes pentru conținutul casetelor. (...) Întrucât nu am cunoscut vreodată conținutul lor, nu mă pot pronunța dacă aici se regăsea și materialul probator al atât de mult mediatizatului dosar «Corbii».“

Despre o altă situație asemănătoare, privind recuperarea unor probe compromițătoare, generalul Militaru Nicolae a declarat în fața Comisiei Senatoriale: „După ce am fost instalat, a venit în birou un civil cu un geamantan în mână, a spus că este maiorul Dobre Viorel și că a venit să prezinte niște documente. A deschis geamantanul care era plin cu registre cu convorbiri. Acolo am văzut că mie mi se spunea «Milică» (...). L-am întrebat dacă nu are și înregistrările, și mi-a spus că, dacă-i dau o mașină, îmi aduce și înregistrările, pe care le-a adus și știu că Ionel s-a ocupat de această treabă [generalul Vasile Ionel, colaborator al serviciilor de informații sovietice, numit de Ion Iliescu imediat după Revoluție

în funcția de șef al MStM al Armatei]. Mai târziu, se pare că Brucan și-a luat și el dosarul." (Pentru fapta sa, maiorul Dobre Viorel, ofițer de securitate în acel moment, a fost păstrat ulterior, ca recompensă, în noua structură înființată în anul 1990 – SRI.)

Prin raportare la cele menționate, se constată încă o dată preocuparea constantă a reprezentanților noii puteri politico-militare de a acționa în sensul ascunderii diverselor colaborări anterioare cu structurile de informații ale fostei URSS. Menționez că, în primele luni ale anului 1990, cadrele fostului DSS erau subordonate MApN, SRI fiind înființat la 26 martie 1990. În intervalul decembrie 1989 – martie 1990, cadrele fostului DSS s-au aflat în subordinea lui Voican Voiculescu, iar întreaga arhivă a fostei Securități a fost preluată de MApN.

Să revenim la „procesul" din 25 decembrie! Desfășurarea procesul penal simulat, fără asigurarea drepturilor procesuale elementare, este bine cunoscută, există milioane de accesări pe YouTube în legătură cu acesta. Nicolae Ceaușescu nu a recunoscut Tribunalul Militar Excepțional instituit de Ion Iliescu și s-a comportat ca și când era președintele României în exercițiu. Printre altele, iată ce a spus Ceaușescu: „Grupul care se declară Comitetul de Salvare Națională este un Comitet de Trădare Națională (...) este o bandă de trădători de țară care a organizat lovitura de stat. În fața loviturii de stat, nu răspund! Celor care au chemat armatele străine în țară nu le răspund! Răspund doar în fața Marii Adunări Naționale. Cei care au preluat puterea prin trădare, așa cum s-a întâmplat sute și sute de ani în istoria României, vor sfârși prin a răspunde în fața poporului... Putem fi împușcați și fără chestiunea aceasta. Cine a organizat lovitura de stat poate să împuște pe oricine... Va trăi România! Și poporul liber, nu cu trădători!... Mai bine e să lupți în glorie deplină decât să fii sclav!... Răspund doar conform Constituției țării!... Calitatea de președinte nu mi-o poate lua decât Marea Adunare Națională... Nu sunt inculpat, sunt președintele României! Răspund doar în fața Marii

Adunări Naționale și în fața clasei muncitoare!... De la un capăt la altul, sunt doar minciuni ale celor care au dat lovitura de stat trădând poporul și mergând la distrugerea independenței României... Cu oameni corecți aș fi discutat, mă ridicam în picioare în fața muncitorilor... Eu nu am fugit, iar aceia care au trădat [în acest moment, Ceaușescu s-a uitat direct spre generalul Stănculescu], inclusiv unul prezent aici care a chemat elicopterele, vor răspunde. Este o bandă de trădători care în legătură cu străinătatea a organizat lovitura de stat!" După aceste vorbe ale fostului președinte, procurorul militar Dan Voinea s-a ridicat și a spus: „Dacă acest inculpat paranoic nu mai are nici un cont cu noi, să încheiem și noi conturile cu el!" Drept răspuns, Ceaușescu l-a străfulgerat cu privirea și a spus: „Te voi trimite în judecată pentru insultă! Cel care zice că ar fi procuror, te voi trimite în judecată pentru insultă!" Ce încărcătură extraordinară au avut acele momente! Era Ceaușescu paranoic? Prin prisma celor prezentate în această carte, este evident că nu era paranoic, era extrem de lucid cu privire la toți cei care începând cu 22 decembrie 1989 au executat lovitura de stat. Era foarte lucid și cu privire la trădarea de țară săvârșită, atât prin colaborarea cu serviciile de informații ale URSS, cât și prin chemarea Armatei Roșii. Ei bine, mult timp după Revoluție, poporul român nu a auzit aceste vorbe ale lui Nicolae Ceaușescu pentru că filmarea de la „procesul" din ziua de Crăciun a fost prezentată trunchiat, astfel încât să nu se audă cuvintele „trădători", „trădare" sau „lovitură de stat". Cine dorește să vizioneze filmarea la care fac referire poate să acceseze YouTube și să caute „Nicolae Ceaușescu: Imagini nedifuzate de cenzura lui Ion Iliescu". Revăzând filmarea, mi-am dat seama de o chestiune care m-a surprins, pe care nu am conștientizat-o până acum. Atunci când Nicolae Ceaușescu a fost într-adevăr insultat cu apelativul „paranoic", nu a reacționat ca un dictator, ci a spus că va apela la justiție („te voi trimite în judecată!"). Ciudat! M-aș fi așteptat să aibă o izbucnire mult mai „demnă" de un dictator, de genul „Te împușc!" sau „Lasă că îți arăt eu cine e paranoic!"

Capetele de acuzare împotriva lui Nicolae Ceaușescu au fost genocid – peste 60 000 de victime –, subminarea puterii de stat, subminarea economiei naționale și încercarea de a fugi din țară pe baza unor fonduri de peste un miliard de dolari. Nu sunt multe de spus despre rechizitoriul prin care Ceaușescu a fost acuzat în acest fel, pur și simplu este vorba despre un moment ultrajenant din istoria justiției noastre. Desigur, asta nu a contat pentru cei aflați în sala unde s-a ținut „judecata", ei aveau o misiune cât se poate de clară, stabilită încă din ziua precedentă. Așa că nu au contat minciunile și mega-exagerările acuzării (tehnică de manipulare), nu au contat nici prevederile legale cu privire la desfășurarea unui proces penal corect. A contat doar ordinul ca soții Ceaușescu să dispară.

Despre execuția propriu-zisă, martorul Mareș Ion a spus: „Avocatul Lucescu s-a închinat și a spus: «Să mă ierte Dumnezeu, dar nu am putut să fac altfel!» După 10 minute s-a dat sentința de condamnare la moarte a ambilor soți Ceaușescu și imediat după aceasta eu, colonelul Kemenici, maiorul Țecu și generalul Stănculescu am ieșit afară, luând loc cu fața spre zidul unde urma să aibă loc execuția. Imediat după noi au fost scoși cei doi, având mâinile legate la spate cu sfoară de către parașutiști și duși la zid. În drum spre zid unul din militarii noștri i-a spus Elenei Ceaușescu că a încurcat-o, iar aceasta l-a repezit: «Te ia mama dracului!» În fața zidului era amplasat plutonul de execuție format din trei parașutiști, un ofițer, căpitanul B, și doi subofițeri. Cei doi au fost așezați cu spatele la zid. Până la deschiderea focului Nicolae Ceaușescu a strigat: «Trăiască România liberă și independentă!» și a început să cânte: «Sculați, voi oropsiți ai vieții!» Nu a apucat să termine, pentru că s-a deschis focul de către plutonul de execuție. Cei doi s-au prăbușit, Nicolae Ceaușescu pe spate, iar Elena Ceaușescu într-o parte. În același timp militarul care vorbise cu ea înainte de execuție și un altul, tot din unitatea noastră, au deschis și ei focul asupra lor, astfel rezultând rănile de la capul acesteia. Momentul execuției a fost ratat de cameraman

întrucât unul din cablurile prelungitoare s-a desprins, reluând filmarea abia după câteva momente, în momentul în care soții Ceaușescu erau căzuți la pământ. Au fost verificați de către cei doi doctori prezenți, cel de la București și cel de la unitatea noastră, constatându-se decesul. Au fost înfășurați în foi de cort și transportați la elicopter. Au plecat spre București toți cei care veniseră. După execuție și plecarea elicopterelor s-a lăsat liniștea, nefiind atacați, deși ne așteptam la acest lucru."

Vreau să amintesc și declarația luată de Gelu Voican Voiculescu în fața Comisiei Senatoriale, prin care a spus: „Am avut o insistență în a vrea moartea lor, dar nu dintr-o ură personală, ci ca un raționament abstract și impersonal. Acest lucru este esențial (...). Orice nouă echipă, orice nou regim nu se impune decât prin acte dure, prin moarte chiar. Impresia mea, că faptul de a-l fi ucis pe Nicolae Ceaușescu a conferit echipei ăsteia credibilitate și a impus-o ca respectabilă. Pentru că până atunci erau vorbe. Noi însă am făcut ceva. În trei zile l-am omorât pe Ceaușescu. Am îndrăznit și ne-am asumat riscul. Atunci, toți au zis: «Ăștia sunt niște oameni serioși dacă au cutezat asta, pot să facă încă următorii pași». Și din momentul ăla nimeni nu a mai avut curajul să... ne-a conferit o consistență. Cu această lipsă de sentimentalitate în gândirea personală, în numele rațiunii de stat. Dar din punct de vedere creștin, este după mine o culpă și o chestiune foarte gravă (...). Mie mi s-a părut că era o chestie de necesitate ca să iasă bine (...). Dar nu pot nici acum să-mi explic ce m-a împins cu atâta perseverență în această direcție (...). Așa s-a creat toată chestia asta, un proces care are mari fisuri."

După „proces", cadavrele celor doi au fost învelite în foi de cort și aduse cu elicopterul la București, la baza Ghencea. Pe parcursul zborului, din lipsă de spațiu, pe cadavrul lui Nicolae Ceaușescu a stat un militar parașutist, în timp ce Elenei i-a ieșit un picior din foaia de cort. Ce imagine! Tot pe drumul de întoarcere a existat și un dialog interesant purtat între Gelu Voican și Virgil Măgureanu. Viitorul șef al SRI a întrebat: „Măi Gelule,

am făcut oare bine ce am făcut?", iar Voican a răspuns: „Asta nu mai e treaba noastră, e treaba ălora de la justiție". Știm cu toții că, după Revoluție, au existat numeroase situații în care factorul politic a generat o anumită conjunctură nefastă pentru ca mai apoi Justiția să fie cea care să fie arătată cu degetul. Germenii acestei realități se regăsesc atunci, în decembrie 1989. Nu spun că anterior nu a existat fenomenul, însă odată cu Revoluția se presupunea că națiunea română pășește pe o cale nouă, cea a democrației, a adevăratei justiții, a normalității. În fine, ajunși în București și fiind seara Crăciunului, generalul Stănculescu și cei din anturajul lui au mâncat și au băut ca și când era o zi obișnuită de sărbătoare, deși cu doar câteva ore mai devreme participaseră la o crimă care a intrat în istorie.

Nu mai sunt prea multe de spus despre ceea ce eu consider că a fost crimă cu premeditare. Îmi voi exprima totuși convingerea că toți cei care s-au aflat în acea „sală de judecată" au făcut și încă fac parte din aceeași tabără, în pofida aparențelor. Este cât se poate de clar că noua putere politico-militară nu concepea ca Nicolae Ceaușescu să supraviețuiască momentului. În aceste condiții, pentru mine este evident că s-au luat absolut toate măsurile necesare ca să nu existe surprize la „proces" și, eventual, avocatul Lucescu sau procurorul Dan Voinea să-și permită exercitarea deontologică a profesiei. Așa ceva era exclus din perspectiva lui Iliescu, Voiculescu, Militaru, Brucan, Stănculescu și a șefilor de direcții militare care, odată porniți pe acel drum, nu mai aveau cale de întoarcere. Apropo, rechizitoriul făcut celor doi foști dictatori este datat cu 24 decembrie 1989! Versiunea oficială prezentată constant este că actul de acuzare a fost scris „pe genunchi", în elicopter, la 25 decembrie, în timpul zborului spre Târgoviște. Scriind această frază, mi-am amintit un citat foarte potrivit pentru tot ce s-a întâmplat în legătură cu procesul și cu execuția de la Târgoviște. Marcel Proust a spus că „Minciuna este cea mai folosită metodă a autoconservării". De fapt, citatul oglindește extraordinar tot ce s-a întâmplat la Revoluție începând cu seara de

22 decembrie. Amintesc și declarația de martor a revoluționarului Lăcătușu Vasile, care a spus: „În legătură cu judecarea cuplului Ceaușescu pot arăta că m-am reîntâlnit cu procurorul militar Voinea Dan în mai multe rânduri după părăsirea CC-ului. O astfel de situație s-a petrecut în seara zilei de 24.12.1989 la Salonul Spaniol de pe Calea Victoriei, unde am luat cina împreună cu soția, Dan Voinea și gestionarul restaurantului. Discutam despre problemele curente ale țării, iar Dan Voinea a spus că a doua zi urma să se termine totul, spunându-ne și despre o misiune primită la care urma să participe, dar fără a intra în detalii. Eu am fost și sunt un opozant al lui Ion Iliescu și al grupării sale, și consider că procurorul Voinea Dan încă de când a intrat în sediul CC a aderat la gruparea Iliescu și i-a propus jocul. Personal, mi-am exprimat încă din acele momente opinia că Ceaușescu nu trebuia nici măcar accidental omorât, ci era bine ca acesta să fi fost judecat într-un proces echitabil, în baza legilor și procedurilor". *Quod erat demonstrandum*, aș spune.

Este cunoscută sinuciderea lui Gică Popa, unul dintre judecătorii care au pronunțat condamnarea la moarte a soților Ceaușescu. Am analizat dosarul de sinucidere și știu că remușcările au stat la baza actului suicidal. Pe de altă parte, avocatul Constantin Lucescu, nu cu mult timp înainte de moarte, a participat la o emisiune a postului TV Antena3 unde, cuprins de remușcări, a declarat că la 25 decembrie 1989 a participat la o crimă. Deocamdată, nu am sesizat ca ceilalți participanți la simulacrul de proces să manifeste remușcări, dar încă au ceva timp.

Despre Nicolae Ceaușescu am o opinie realistă, cred. În prima parte a „domniei" lui au existat indubitabil și politici la vârf bune pentru România. Momentul lui de glorie l-a reprezentat decizia ca România să nu participe la invazia Cehoslovaciei din august 1968. Totodată, Ceaușescu a decis o oarecare deschidere a țării spre lumea occidentală, cu beneficii importante pentru imaginea României și pentru economia națională. Din tot ce cunosc, pot spune că, până pe la mijlocul anilor 1970, nivelul de trai al

românilor era unul cel puțin acceptabil. Dacă, prin absurd, președinția lui Ceaușescu înceta după zece ani de mandat, este posibil ca în prezent să fi avut statui prin țară și să fi rămas în memoria colectivă ca un mare om de stat. Însă, odată cu sfârșitul anilor 1970, Ceaușescu a dus România spre o zonă a absurdului total și spre un nivel de trai groaznic, distrugând ceea ce realizase anterior. Apoi, în intervalul 16–22 decembrie, până când a plecat cu elicopterul de pe CC, a fost principalul vinovat pentru împușcarea revoluționarilor. Am analizat multe declarații și am concluzionat că, de exemplu, la 22 decembrie dimineața, atunci când a auzit că muncitorii din București vin spre centru pentru a-l contesta, Ceaușescu a avut un moment de furie oarbă și a ordonat împușcarea tuturor celor care ar fi cutezat să intre în Piața Palatului. Era dispus practic să săvârșească un masacru, chiar împotriva celor pe care pretindea că îi respectă, dar pe care i-a înfometat, i-a ținut în frig și întuneric, umilindu-i în diverse alte moduri. Apropo de nivelul de trai, mulți au spus că Ceaușescu nu știa despre greutățile cu care se confruntă românii pentru că îl mințeau cei din anturaj. Fals! Am intrat în posesia arhivei CC al PCR pentru luna decembrie 1989 și am văzut informările scrise pe care i le făcea personal generalul Iulian Vlad. În fiecare dimineață acesta se prezenta la cabinetul lui Ceaușescu și îl informa în scris cu privire la diverse probleme, inclusiv despre consumul alimentar al populației. Ei bine, în fiecare zi a lunii decembrie 1989, Ceaușescu a luat la cunoștință că românilor nu li se asigură nici pe departe alimentele de bază necesare traiului decent. Toate aceste informări au fost bifate de Ceaușescu, dar nu a fost luată nici o măsură pentru remedierea situației. Acesta este, desigur, un mic detaliu, însă este edificator pentru modul în care Nicolae Ceaușescu se raporta la poporul pe care îl conducea.

Dacă, folosindu-mă de puterea imaginației, l-aș fi anchetat și pe Ceaușescu alături de Ion Iliescu, în mod cert ar fi fost trimis în judecată pentru crime împotriva umanității, însă i-ar fi fost respectate toate drepturile conferite de lege.

13.

Revoluție sau lovitură de stat?

Este o întrebare formulată adesea, al cărei răspuns i-a preocupat pe mulți, indiferent de mediul din care proveneau. La rândul meu, am fost întrebat dacă a fost revoluție sau a fost lovitură de stat. Până am activat ca magistrat militar, răspunsurile mele nu puteau ignora prevederile constituționale care stipulează caracterul pur revoluționar al evenimentelor din decembrie 1989. Cu toate acestea, în rechizitoriul conceput de mine, realitatea faptică din decembrie 1989 a fost inserată cu acuratețe. Pe parcursul cărții am evocat evenimentele-cheie desfășurate în intervalul revoluționar. Am argumentat de ce consider că în intervalul 16–22 decembrie 1989, ora 12.06, a fost o revoluție, cu mențiunile de rigoare. Am punctat inclusiv momentele care mă fac să fiu convins că Revoluției i s-a suprapus, din mers, o lovitură militară. Sau, cum spun unii, Revoluția a fost confiscată în interesul unei grupări politico-militare. Voi recapitula succint aceste momente. Mitingul popular din data de 21 decembrie a fost destabilizat inclusiv printr-o acțiune desfășurată de militarii unei unități cu profil de război psihologic; la 22 decembrie, imediat după numirea verbală în funcția de ministru al apărării, generalul Stănculescu a dat ordine diametral opuse ordinelor date de comandantul suprem Ceaușescu, iar urmarea acestor ordine a însemnat pătrunderea revoluționarilor în Piața Palatului; tot la 22 decembrie, conducerea Securității decide abandonarea șefului statului, cadrele Direcției a V-a și cele

ale USLA părăsesc sediul CC al PCR și astfel revoluționarii pătrund în sediu și îl cuceresc; ministrul apărării îl convinge pe Nicolae Ceaușescu să părăsească punctul de comandă de la CC; la ora 14.10 a zilei de 22 decembrie, ministrul apărării îl deposedează pe Nicolae Ceaușescu de exercitarea prerogativelor comandantului suprem, fără a întâmpina vreo opoziție din partea factorilor decizionali ai MApN; la ora 16.00, în sediul central al MApN, toată structura de comandă a MApN, secondată de cei mai importanți reprezentanți ai M.I., DSS și Gărzilor Patriotice, îl acceptă pe civilul Ion Iliescu ca fiind noul lider politico-militar al României, fără ca această atitudine să fie contestată de cineva de la Armată și Securitate; în după-amiaza zilei de 22 decembrie Nicolae Ceaușescu a fost arestat într-o unitate militară a MApN din Târgoviște, unde a fost adus de la sediul central al M.I.-DSS din același oraș; la 25 decembrie cuplul Ceaușescu a fost executat în incinta unității militare unde a fost ținut în stare de detenție, după ce în prealabil a fost „judecat" de un Tribunal Militar Excepțional, organizatorul „procesului" și execuției fiind generalul Stănculescu, adică exact cel care cu trei zile mai devreme fusese numit ministru al apărării de către Nicolae Ceaușescu.

Ei bine, zic și eu, așa cum spuneau marii actori Toma Caragiu și Dem Rădulescu într-o comedie celebră, *Ce avem noi aici?* Exact așa, ce avem noi aici? Aș putea spune că avem sub ochii noștri definiția de manual a loviturii militare. Greșesc? Nu cred că greșesc.

De altfel, nu e nimic nou în existența unei simbioze între o mișcare revoluționară și o lovitură de stat. Spun simbioză pentru că, fără izbucnirea maselor revoluționare de la Timișoara și București (în principal), cei care au executat lovitura militară nu se puteau manifesta, iar în sens invers, fără acțiunile concrete ale generalului Stănculescu, de exemplu, revoluționarii bucureșteni nu ar fi pătruns în sediul CC al PCR. Pentru că, nu am nici un dubiu, dacă Stănculescu ordona ca nici un revoluționar să nu pătrundă în Piața Palatului, chiar nu pătrundea nimeni, cu atât

mai mult cu cât, într-o astfel de ipoteză, nici cei de la Securitate nu aveau curajul să facă ceva împotriva regimului. Amintesc în acest sens Piața Tiananmen, tot în 1989, unde au existat mult mai mulți protestatari decât la noi, dar unde Armata a rămas alături de conducerea statului, cu prețul unui masacru, astfel încât protestul a fost înăbușit.

În literatura care a avut ca studiu fenomenele revoluționare din toată lumea s-au cristalizat trei tabere, cea a susținătorilor revoluțiilor pure, cea a adepților teoriei conspirației și cea a mixturii dintre cele două concepte. Cea mai bună carte citită de mine pe această temă este cartea Ruxandrei Cesereanu intitulată *Decembrie '89. Deconstrucția unei revoluții*. Remarcabila lucrare are un întreg capitol intitulat „Teza revoluției hibridate cu o lovitură de stat".

Personal, după cum probabil s-a desprins deja, consider că în decembrie 1989 am trăit atât o revoluție, cât și o lovitură militară de stat. Nu găsesc argumente obiective pentru a concluziona în alt fel.

14.

„SECURIST-TERORIȘTII"

De departe cea mai controversată și mult discutată problemă în legătură cu Revoluția din decembrie 1989 este cea a așa-zișilor *securiști-teroriști*. Sunt convins că și pe viitor această temă va exista și va genera polemici aprinse.

Terorismul este definit ca ansamblul de acte violente săvârșite de o grupare sau de o organizație pentru a crea un climat de insecuritate, prin inducerea sentimentelor de pericol, de teamă, având ca scop inclusiv abolirea voinței individuale sau colective. Pe cale de consecință, *teroristul* este un membru al unei astfel de organizații. Paul Wilkinson, un reputat expert britanic în probleme legate de terorism, spunea că „Terorismul este cea mai amplă amorală formă de violență organizată".

Așa cum am arătat, în seara de 22 decembrie, Ion Iliescu a spus „în direct" la TVR că teroriștii sunt cadrele fostului DSS. Această afirmație, urmată în mod sistematic de altele cu același mesaj, a avut consecințe dintre cele mai tragice pe întreg teritoriul României, punând în pericol grav și iminent populația țării.

Conform tehnicilor de inducere în eroare, începând cu seara de 22 decembrie, „securist-teroriștii" au fost demonizați, atribuindu-li-se comportamente abominabile și intenția de a-l readuce pe Nicolae Ceaușescu la putere. S-a afirmat că aceștia au folosit în luptă inclusiv blindate, armament de artilerie și elicoptere. Această teză a fost abandonată ulterior chiar de cei care o lansaseră întrucât friza ridicolul. Nu există nici măcar un indiciu că „dușmanul terorist" a folosit astfel de mijloace de luptă. De altfel, toate elicopterele, blindatele și armamentul greu se aflau exclusiv

în dotarea MApN. Pe cale de consecinţă, în perioada postrevoluţionară, teza pe care au marşat factorii decizionali ai MApN, dar şi o parte a societăţii civile, a fost folosirea de către securişti-terorişti a armamentului uşor de infanterie şi a simulatoarelor armamentului de infanterie. Aceste simulatoare au fost în mod deosebit invocate în spaţiul public, astfel încât o mare parte a opiniei publice a fost convinsă de existenţa şi de folosirea lor în timpul evenimentelor revoluţionare.

Să discutăm puţin despre armele pretins folosite de „securist-terorişti". Voi începe cu armele uşoare de infanterie, dar nu cu orice fel de arme, ci cu acele arme „speciale" care foloseau muniţie de calibru mai mic decât calibrul folosit de militarii MApN. Oricine a fost preocupat de evenimentele revoluţionare ştie că un argument constant invocat pentru a demonstra că „securist-teroriştii" au existat a fost cel al folosirii de către aceştia a armelor şi muniţiilor speciale. Foarte multe persoane i-au „identificat" pe terorişti prin prisma zgomotului „altfel" făcut de armele acestora. Iar acestora le-au ţinut isonul oficiali MApN care, de-a lungul timpului, au susţinut că la revoluţie forţele MApN de la sol aveau în dotare doar arme de calibru 7,62 mm, celebrele AKM. Aşa să fie? Ei bine, categoric nu! La Uzina Mecanică Cugir, din 1986 se producea pistolul-mitralieră cu pat rabatabil, de calibru 5,45 mm. S-a decis înlocuirea cartuşului de 7,62 mm la nivelul întregului Tratat de la Varşovia, astfel încât MApN, începând cu 1986, a trecut la înlocuirea treptată a vechiului cartuş. La nivelul anului 1989 înlocuirea nu a fost completă, însă multe categorii de unităţi MApN foloseau deja noul calibru care, ce să vezi, scotea în mod firesc alt sunet, mai strident. De exemplu, militarii paraşutişti, care au acţionat masiv şi la Bucureşti, şi la Timişoara, dar şi în alte oraşe, au fost dotaţi anterior revoluţiei cu noile arme. Din analiza probelor dosarului Revoluţiei a rezultat că şi alte trupe care au avut misiuni în decembrie 1989 foloseau deja acest calibru, printre acestea fiind şi militarii batalioanelor de cercetare-diversiune. Aşadar, faptul că peste tot se auzeau şi zgomote

„altfel" nu reprezintă nicidecum dovada existenței teroriștilor. În realitate, acest „altfel" provenea de la armele celor implicați în foc fratricid, nu de la teroriști.

Simulatoarele. Deși în spațiul public au susținut mulți că în decembrie 1989 au fost folosite simulatoare, nu a fost identificată nici o persoană care să fi văzut în timpul acelor zile un astfel de simulator al armamentului de infanterie. Nici prin intermediul mass-media nu a fost vreodată prezentată o astfel de tehnică de simulare ca fiind folosită în timpul revoluției. Dar asta nu înseamnă neapărat că nici nu a fost folosită, deoarece este de presupus că militarii care utilizează astfel de tehnici nu defilează prin fața publicului larg, lăudându-se cu „jucăriile" lor. Despre această temă, îmi amintesc un episod în care generalul Emil Străinu (pe care l-am amintit în contextul „cazului Trosca") a venit la mine la birou și mi-a arătat câteva fotografii cu ceea ce pretindea că este un astfel de simulator și despre care spunea că l-a găsit în timpul revoluției, în apropiere de sediul central al MApN. Ceea ce se vedea în fotografii era într-adevăr un dispozitiv electronic, cu puțin mai mare decât palma celui care făcuse fotografia. În realitate, după ce am făcut anumite verificări, s-a concluzionat că ceea ce se vedea în fotografie nu este vreun simulator militar, ci componenta electronică a unui telefon dintr-o cabină telefonică aflată pe Drumul Taberei.

Am dorit sincer edificarea cu privire la simulatoare și am pornit de la realitatea conform căreia, la nivelul anului 1989, organizarea forțelor armate ale României prevedea patru corpuri de armată. Armata I cu sediul în București, Armata II cu sediul la Buzău, Armata III cu sediul la Craiova și Armata IV cu sediul la Cluj-Napoca. Fiecare dintre aceste corpuri de armată avea un batalion de cercetare-diversiune. Nu exista la vremea respectivă o altă forță internă care să aibă structuri cu acest profil. Este evident că acești militari de elită aveau în dotare tehnica necesară diversiunii militare. Așa fiind, ar fi fost o stare de normalitate ca aceste trupe să aibă în dotare simulatoare pentru armele de

infanterie, atâta timp cât această tehnică folosea realizării diversiunii. Asta nu înseamnă automat că, dacă au avut în dotare simulatoare, militarii cercetaşi le-au şi folosit în decembrie 1989.

Despre existenţa simulatoarelor a relatat fostul ministru al apărării Nicolae Spiroiu. Prin prisma poziţiei ocupate, acesta fiind militar de carieră, se va prezuma că informaţiile deţinute şi relatate corespund pe deplin realităţii. Fiind audiat ca martor a precizat: „Atât Ceauşescu, dar şi tot Tratatul de la Varşovia doreau să realizeze economii masive prin folosirea simulatoarelor (...). Aveam în ţară simulatoare pentru tanc, pentru transportor blindat şi auto şi, evident, pentru armament de infanterie. Existau două feluri de simulatoare pentru realizarea câmpului de luptă. Unul se referea la aproximativ ce înţelegem noi astăzi joc electronic în care senzorul de la ţintă transmitea semnalul de punct ochit–punct lovit, dar şi simulatoare care puteau fi luate pe teren atunci când trupele executau misiuni în teren şi care imitau zgomotul armei automate. Nu realizam, însă simulatoare de acest fel care să imite şi focul de la gura ţevii, cel puţin eu nu cunosc (...). Aceste dispozitive se fabricau în România încă din anii 1970 la baza noastră cu nr. 109 din Ghencea, bază coordonată de generalul PC, locţiitorul comandantului CIT."

Cu privire la acelaşi subiect a fost chestionat şi un alt ministru al apărării, Constantin Olteanu, care a precizat: „Ştiu că au existat astfel de simulatoare, însă doar în dotarea Batalionului 404 de la Buzău care avea în cadrul instrucţiei misiuni diverse şi trebuiau să simuleze şi executarea focului. Eu nu le-am văzut niciodată, dar cred că cele moderne trebuiau să aibă şi simularea focului la gura ţevii pentru a crea convingerea adversarului că se execută foc real".

Batalionul 404 Buzău la care a făcut referire fostul ministru este tocmai Batalionul de Cercetare al Armatei II, cu sediul la Buzău. Este probat că militarii batalionului au executat misiuni în Timişoara, începând cu 18 decembrie 1989, iar apoi în Bucureşti, începând cu 22 decembrie 1989. Aici trebuie să fac

o paranteză. Am analizat Jurnalul de luptă și Registrul Istoric aparținând acestei unități și am constatat o alterare fizică referitoare la ora plecării spre București, în ziua de 22 decembrie 1989. Concret, ceea ce s-a consemnat inițial ca fiind ora de plecare spre capitală a fost șters cu lama și peste s-a trecut ora plecării ca fiind 20.00. Astfel, este clar că cineva a dorit să ascundă ora la care militarii acestei structuri de elită, specializați inclusiv în diversiune militară, au pornit spre București. Implicit, s-a ascuns și ora sosirii în București, având în vedere că aceștia aveau consemn ca de la momentul emiterii unui ordin de deplasare spre București să ajungă la destinație în două ore. Cititorule, mai departe trage tu concluziile!

În scopul lămuririi cu privire la starea de fapt din zilele Revoluției din 1989, de la Statul Major al Apărării au fost solicitate documentele de arhivă deținute de această instituție. Astfel, cu privire la acțiunile desfășurate la Timișoara de către militarii Batalionului 404 Buzău, a fost obținută o notă prin care se arată că „Batalionul de cercetare înaintată din garnizoana Buzău a acționat la Timișoara (...). Militarii, îmbrăcați în civil, au plasat pe clădirile din jurul fostului CJ de Partid simulatoare de foc îndreptate spre mulțimea de demonstranți. La momentul fixat, ele au fost puse în funcțiune, creând derută, oamenii părăsind incinta și astfel, prin breșa realizată, a fost scos grupul de persoane (prim-ministrul ș.a.) care a reușit să părăsească sediul".

Țin să precizez că, din discuțiile purtate cu militari experimentați, a rezultat că metoda cea mai eficientă pentru a simula focul, mai ales pe timp de noapte, este folosirea armelor clasice, dar efectuarea tragerilor cu cartușe de manevră. În acest fel, zgomotul produs este aproape identic celui făcut de tragerile cu muniție de război, fiind prezentă și flacăra la gura țevii.

Analiza multiplelor declarații făcute în timp evidențiază că, în zilele Revoluției, foarte multe persoane i-au identificat pe „teroriști" ca fiind persoane înarmate, îmbrăcate în combinezoane negre sau în echipament special. Această confuzie are o explicație

ușor de identificat, din moment ce în marile orașe ale României, în preajma obiectivelor importante, au fost dispuși foarte mulți militari aparținând unităților de tancuri. Or, tanchiștii aveau și au uniforme (combinezoane) negre. Mai mult, unii luptători ai Gărzilor Patriotice au purtat salopete albastre de tip PTAP, salopete care pe timp de noapte păreau a fi negre. La rândul lor, militarii parașutiști au primit ordin să poarte echipament de camuflaj neomologat, și astfel au fost confundați ca fiind teroriști și asupra lor s-a deschis focul fratricid. Dacă adăugăm că parașutiștii aveau în dotare armament de calibru 5,45 mm, avem în față imaginea teroristului, nu-i așa? Nu în ultimul rând, cu privire la îmbrăcămintea specială, constat că în opinia celor care susțin existența teroriștilor, aceștia erau total idioți din moment ce au ținut cu tot dinadinsul să se îmbrace astfel încât să fie ușor de recunoscut.

La dosarul Revoluției nu există nici o probă concludentă care să demonstreze existența unei grupări teroriste, cu atât mai puțin a uneia securist-teroriste, care să fi acționat în timpul Revoluției din decembrie 1989. Au fost avute în vedere mii de dosare de urmărire penală, iar concluzia formulată de toți cei care au instrumentat aceste dosare a fost doar în sensul inexistenței securist-teroriștilor. Inclusiv procurorul militar Dan Voinea, cel care mulți ani a avut în lucru dosarul Revoluției, a fost nevoit să accepte evidența inexistenței teroriștilor. Într-un interviu dat ziarului *Evenimentul Zilei* a spus: „A fost o diversiune existența teroriștilor, să terminăm odată cu toate speculațiile cu teroriștii".

După debutul inducerii în eroare, adică ulterior serii de 22 decembrie 1989, foarte multe persoane au fost reținute sub suspiciunea de terorism, cu toate că nu au fost surprinse în circumstanțe concrete, capabile a demonstra efectuarea cu rea-credință a unor activități de tip terorist.

Pe fondul psihozei generalizate, 1 425 de persoane au fost reținute sub suspiciunea că erau securist-teroriste. Dintre acestea, 820 de persoane au avut calitatea de militar, 580 au fost civili, iar 25 au fost cetățeni străini. Din rândul acestor persoane, 253 au

aparţinut M.I., 547 au fost cadre ale DSS, 20 cadre ale MApN, restul de 605 fiind civili. Cele mai multe reţineri au fost efectuate pe raza municipiului Bucureşti. Fără excepţie, nu s-a putut dovedi că aceste persoane au efectuat într-adevăr acte de terorism. Toate persoanele reţinute au fost ulterior eliberate. Unele au fost cercetate penal, fiind date 645 de soluţii de neurmărire penală. Patru persoane au fost trimise în judecată, însă în sarcina lor a fost reţinută infracţiunea de *deţinere ilegală de armament* şi nicidecum nu a fost probată vreo acţiune cu caracter terorist.

În legătură cu străinii reţinuţi, cercetările au relevat că au existat mai mulţi cetăţeni arabi (iranieni, sudanezi sau iordanieni) studenţi la Facultatea de Medicină din Bucureşti, care au fost reţinuţi, uneori în mod repetat, pentru simplul fapt că, judecând după aspectul lor, păreau a fi arabi şi, aşadar, potenţiali terorişti.

„Sinteza aspectelor rezultate din anchetele efectuate de parchetele militare în perioada 1990–1994, în cauzele privind evenimentele din decembrie 1989", solicitată de Comisia Senatorială, a evidenţiat multe cazuri în care, fără un temei real, diverse persoane au fost reţinute ca urmare a faptului că asupra lor au planat suspiciuni. Astfel: „EB, în urma apelurilor de la TVR, s-a prezentat la fostul sediu al CC spre a-şi oferi serviciile noii puteri. A fost arestat ca terorist. În acelaşi sens este cazul medicului care a acordat asistenţă răniţilor din sediul CC. Acesta, în realitate medic stomatolog, a fost denunţat ca fiind fals medic, a fost apoi arestat şi depus ca terorist. IM şi FC au fost reţinuţi în timp ce efectuau controale asupra autoturismelor ce circulau prin capitală, deoarece unul dintre ei purta barbă şi a părut ca fiind terorist. La fel se prezintă situaţia în cazul cetăţeanului român LC, considerat a fi terorist arab. Au existat şi cazuri de hoţi care au fost reţinuţi ca fiind suspecţi de terorism. Au fost reţinute ca suspecte mai multe persoane pentru că nu aveau asupra lor actele de identitate. Au fost reţinute persoane deoarece asupra lor au fost descoperite arme de foc, deşi ulterior s-a constatat că armele au fost primite în mod legal. Au existat cazuri în care persoane cu afecţiuni psihice

au fost reținute deoarece conduita lor a fost percepută ca fiind suspectă. La Spitalul Clinic de Urgență au fost aduși răniți din zona fostului CC, de exemplu numiții PC și BC. Aceștia au fost considerați ca fiind teroriști, întrucât, sub imperiul stresului și al oboselii, dar și al șocului traumatic, au creat impresia că sunt drogați. Au existat situații în care anumite persoane au fost recunoscute ca fiind ofițeri de Securitate. În consecință au fost reținute și depuse ca fiind teroriste. Și unele persoane mai recalcitrante au fost arestate pentru terorism. De exemplu, DT s-a certat cu unii luptători ai Gărzilor Patriotice, iar aceștia au reținut-o și au depus-o la MApN. Unele persoane au fost reținute pentru simpla lor prezență în preajma unor unități militare. În rândul celor reținuți sub bănuiala de terorism s-au aflat și persoane ce s-au aflat în hotelurile controlate de cadrele MApN. BP și CG au fost reținuți, fiind considerați suspecți deoarece, în timp ce se deplasau către locuința lor, au alergat după tramvai. Au existat și persoane suspecte de terorism din cauza legăturilor de rudenie cu anumite persoane aflate în poziții de conducere ale statului. În rândul celor reținuți pentru terorism au fost depistați și escroci. De exemplu, AI a fost reținut sub acuzația că ar fi colectat bani de la cetățeni, proferând totodată lozinci anti-FSN. IV și AD au fost reținuți pentru că au găsit o bandă de cartușe de mitralieră pe care și-au însușit-o. SD a fost reținut pentru că a avut un binoclu pe umăr, iar asta a atras atenția asupra lui. Au fost reținute persoane ca suspecte de terorism, în timp ce încercau să pătrundă în interiorul unor autoturisme care nu le aparțineau. Există și categorii de persoane civile care i-au molestat în data de 21.12.1989 pe revoluționari și care ulterior au fost recunoscute de populație și predate armatei sub bănuiala de terorism. La 23.12.1989 au fost reținuți ca suspecți de terorism membrii echipajului unui tanc aparținând UM 01210 București. Principalul «indiciu» a fost găsirea, între documentele de identitate aparținând unui militar, a unei fotografii ce reprezenta un celebru practicant de arte marțiale... Exemplele menționate, nenumărate de altfel, demonstrează un lucru evident:

organele de urmărire penală nu au primit spre anchetare elemente care să fi fost capturate în împrejurări de natură a demonstra că au tras asupra populaţiei ori asupra unor obiective. Suspiciunea generală care a existat la momentul respectiv a contribuit la crearea unei situaţii în conformitate cu care persoane bine intenţionate vedeau în ceilalţi potenţial adversari."

Un alt argument imbatabil privind inexistenţa securist-teroriştilor este că, ulterior evenimentelor militare din decembrie 1989, MApN, serviciile de informaţii ale României, justiţia sau mass-media nu au putut proba existenţa măcar a unui singur terorist care să fi acţionat în timpul revoluţiei. Asta în condiţiile în care multora le-ar fi convenit să facă dovada în acest sens. Desigur, există şi unii care „ştiu ei" că teroriştii au existat, dar dacă li se analizează argumentele, pot fi combătuţi foarte uşor.

Sunt şi cei care arată spre „cazul Molan" ca fiind o probă a existenţei „securist-teroriştilor". Molan, angajat al Poştei din Braşov şi informator al Securităţii, a fost acuzat că în dimineaţa de 23 decembrie, pe lumina zilei, a tras împotriva revoluţionarilor folosind o armă cu lunetă. Cu toţii omit însă realitatea conform căreia arma cu care se afirmă că Molan ar fi tras dintr-o capelă a Cimitirului Evanghelic din Braşov a fost identificată ca aparţinând unui militar de la o unitate a vânătorilor de munte din Predeal, ucis în centrul oraşului în noaptea de 22/23 decembrie, într-un caz de foc fratricid. Aşadar, acea armă nu a fost în dotarea Securităţii. Se omite şi faptul că, prin cercetarea la faţa locului efectuată în cimitir, nu s-a putut stabili folosirea din acel loc a armei respective. Apoi, mai apare o chestiune de ordin logic. Molan „teroristul", evident „fidel lui Ceauşescu", dorea readucerea la putere a fostului şef de stat, şi pentru asta trăgea din capela unui cimitir din Braşov, nu-i aşa? Mai mult, acesta era atât de „profesionist" încât, în dimineaţa de 23 decembrie, pe lumina zilei, a fost capturat în timp ce avea respectiva armă, la vedere, în mână.

Pentru a elimina orice dubii cu privire la „securişti-terorişti", am făcut cercetări, pornind de la versiunile apărute în spaţiul

public cu privire la teroriştii din decembrie 1989, versiuni care indicau o forţă internă total conspirată sau o forţă externă care ar fi fost implicată în desfăşurarea evenimentelor.

O primă versiune este cea a implicării unei forţe străine, gen „turiştii din decembrie 1989". Din start arăt că nu există nici o probă juridică privind participarea unor astfel de forţe în exercitarea inducerii în eroare din decembrie 1989. Trebuie menţionat că în orice ţară a lumii unde se desfăşoară evenimente precum revoluţiile, serviciile de informaţii ale diverselor state desfăşoară activităţi de culegere a informaţiilor, cu scopul informării precise asupra evoluţiilor socio-politice ale ţării unde se desfăşoară evenimentul. Date fiind poziţia geostrategică a României, schimbările radicale în plină desfăşurare în Europa de Est, dorite de ambii poli de putere ai vremii, este explicabil ca serviciile de *intelligence* ale diverselor state să fie interesate de evoluţiile din România şi astfel să iasă în stradă pentru a culege informaţii. Dar atât, nu există dovezi că reprezentanţii acestor structuri de informaţii au desfăşurat acţiuni armate pe teritoriul României.

Martorul Plăviciosu Ion Alexandru (persoană cu pregătire excepţională, care a deţinut funcţii de maximă importanţă în sistemul militar – MApN), în legătură cu inducerea în eroare din decembrie 1989, a declarat că: „Exclud amestecul militar extern şi consider că realizarea acestui plan, pentru că a existat cu certitudine un plan bine pus la punct, a fost opera unei mâini interne. Nu înlătur sprijinul extern, dar mă refer la latura logistică, cea a informaţiilor şi cea politică".

Probabil cel mai în măsură să abordeze subiectul prezenţei străine pe teritoriul României în decembrie 1989 este Vasile Lupu – adjunctul fostei UM 0110 din cadrul DSS, unitate specială care avea ca obiect de activitate protecţia informativă faţă de acţiunile pe teritoriul ţării noastre a agenţilor ţărilor membre ale Tratatului de la Varşovia. Acesta a arătat că: „În perioada premergătoare lunii decembrie 1989, dar preponderent în această lună, a fost înregistrat un aflux de turişti sovietici care

străbăteau România pe trei trasee diferite, și anume zona Iași–București–Craiova–Drobeta Tr. Severin, cu ieșire către R.S.F. Iugoslavia, zona Iași–Pasul Oituz–Brașov–Sibiu–Timișoara, cu ieșire spre Iugoslavia, și a treia rută, din direcția nord, și anume prin trecerile de frontieră Halmeu și Borș, cu deplasare spre Baia Mare–Arad–Timișoara și ieșire tot spre Iugoslavia. (...) Din datele furnizate de serviciile de frontieră rezultă că numărul turiștilor sovietici s-a dublat în anul 1989 față de anul anterior, ceva de ordinul a 60 000, față de 30 000 anterior. Ca regulă, aceștia tranzitau România cu scopul declarat de a merge în Iugoslavia, ca turiști (...). Fenomenul ne-a atras atenția întrucât se circula în special în autoturisme Lada, de producție recentă, în grupuri de trei–patru mașini și câte doi–trei pasageri, majoritatea bărbați, cu vârsta până în 50 ani, ținută atletică și vorbitori, în general, de limbă română (...). Deși serviciile noastre au monitorizat atent aceste grupuri, nu a rezultat nimic compromițător care să devoaleze eventual o anumită misiune a acestora. Nici comunicațiile între ei nu erau relevante, fiind în general reduse ca număr. Nu am înregistrat nici un fel de activitate ostilă, care să necesite intervenții."

Repet, multor structuri le-ar fi convenit să poată proba că au existat forțe din afară care au tras la revoluție pentru că astfel s-ar fi disculpat pentru totdeauna. Nu au putut-o face.

Altă variantă analizată este cea a activării structurilor de rezistență. Doctrina militară a României socialiste prevedea concepția potrivit căreia, într-un eventual război al întregului popor român pentru apărarea patriei, un rol deosebit de important în zădărnicirea și în nimicirea oricărei agresiuni ar fi revenit localităților și tuturor centrelor industriale și agricole ale țării.

Au fost analizate „Principiile, criteriile și normele de integrare a unor subunități militare și de gărzi patriotice în cadrul luptei de rezistență" – CC al PCR din 30.05.1988. În esență, materialul stabilește că „În concepția PCR, apărarea patriei se realizează de către întreaga societate, prin forme extrem de diversificate, inclusiv

prin mişcarea de rezistenţă (...). Potrivit Legii nr.14/1972, una din sarcinile principale ce revin consiliilor locale de apărare este de a constitui şi pregăti, încă din timp de pace, formaţiuni ale luptei de rezistenţă, în condiţiile ducerii luptei pe teritoriul vremelnic ocupat de inamic, şi să conducă acţiunile acestora în timp de război. Aceste formaţiuni alcătuiesc nucleul de bază al mişcării de rezistenţă care va acţiona în spatele inamicului, în situaţia că acesta ar reuşi să cotropească anumite zone din teritoriul naţional (...). Integrarea în mişcarea de rezistenţă se realizează la ordin sau din proprie iniţiativă. Trecerea din proprie iniţiativă în mişcarea de rezistenţă este specifică subunităţilor mai mici care, din anumite motive, au pierdut legătura cu eşaloanele superioare".

O primă observaţie priveşte realitatea conform căreia structurile de rezistenţă intrau în misiune doar dacă România se afla în stare de război şi doar dacă inamicul ar fi ocupat militar o parte a teritoriului naţional. În decembrie 1989, România nu a fost în stare de război şi nici nu a fost ocupat parţial teritoriul ţării. Aşadar, „subunităţile mici", despre care se vorbeşte în materialul arătat mai sus şi care ar aminti teoretic de pretinşii trăgători izolaţi invocaţi de conducerea MApN, nu se puteau activa fără ordin, în lipsa decretării stării de război. De asemenea, nici nu s-a pus problema pierderii legăturilor cu eşaloanele superioare. Începând cu 22 decembrie 1989, unicul eşalon superior era Consiliul Militar Superior. Nu în ultimul rând, luptătorii din formaţiunile de rezistenţă au fost pregătiţi să acţioneze împotriva unui inamic străin, şi nu împotriva propriilor concetăţeni. Nicidecum luptătorii din aceste formaţiuni nu aveau pregătirea militară şi psihologică de a ataca sediul central al MApN, alte unităţi militare, sediul CC al PCR sau pe cetăţenii români.

Au fost audiaţi foşti militari cu funcţii importante în sistemul de apărare al ţării, cu toţii afirmând că nu au cunoştinţă despre activarea în decembrie 1989 a structurii de rezistenţă sau a unei alte structuri militare total acoperite.

Martorul Olteanu Constantin, fost ministru al apărării, afirmă: „În cadrul doctrinei emanate de la Nicolae Ceaușescu privind războiul întregului popor, se punea accentul pe rezistența în fața inamicului, iar în cazul în care armata ar fi fost înfrântă sau aflată în retragere, în teritoriul vremelnic ocupat să acționeze forțe din cadrul populației care să culeagă atât informații necesare continuării luptei de către armata regulată, dar și să producă pe cât posibil daune directe inamicului, prin acte de diversiune, sabotaje etc. În cadrul forțelor care acționau pentru apărarea patriei, putem discerne între armata propriu-zisă, forțele Miliției și Securității, Gărzile Patriotice, tineretul cuprins în forma de Pregătire pentru Apărare a Patriei (PTAP), Crucea Roșie și nucleele de rezistență. Eu nu am cunoscut prea mult despre nucleele de rezistență, dar în calitate de șef al Statului Major Central al Gărzilor Patriotice, știam bine atribuțiile acestor forțe și știam că trebuie să coopereze în caz de război și cu facțiuni civile care trebuiau să rămână în spatele frontului în teritoriul vremelnic ocupat. Sigur că rolul acestora din urmă era acela de a împiedica pe toate căile posibile ca inamicul să se organizeze ori să își conducă trupele prin teritoriul nostru, inclusiv prin acte de sabotaj, diversiune etc. (...) Nu am auzit niciodată despre denumiri precum rețeaua R, rețeaua 246 sau 274, cu referire directă la rețeaua de rezistență."

Martorul Șarpe Paul – locțiitor al șefului Direcției Informații din cadrul MApN – a declarat: „Până în anul 1968 doctrina militară a țării noastre coincidea cu cea a țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, în care conducerea era asigurată în primul rând de URSS. Până la acea dată inamicul era definit ca Blocul NATO sau țările componente ale acestui Bloc. După ocuparea Cehoslovaciei în 1968 prin forțele de intervenție ale unor state aparținând Tratatului de la Varșovia, doctrina noastră militară a suferit o modificare, în sensul că inamicul putea fi perceput în oricare din punctele cardinale fără a numi o țară anume. Comandantul suprem de la acea vreme, Nicolae Ceaușescu, a stat la baza elaborării doctrinei militare privind apărarea țării de către

întregul popor într-o mişcare ce ar fi cuprins toate forţele, atât militare, dar şi cele civile ce urmau a fi organizate. În cadrul acestei doctrine s-a pus problema de aplicabilitate pentru toate armele, astfel încât şi direcţia noastră a căutat să elaboreze un plan privind modul de luptă în cazul ocupării vremelnice a unor zone din ţara noastră. Aşa s-a născut ideea de a constitui la nivel naţional un sistem de cercetare din cadrul rezerviştilor care să culeagă informaţii asupra mişcărilor inamicului, a tehnicii acestuia, a traseelor posibile de urmat etc. şi să le transmită în timp util forţelor care acţionau pentru îndepărtarea inamicului. Am precizat că activitatea urma a fi de cercetare pentru că, la rândul nostru, cei din Direcţia de Informaţii aveam acel specific de cercetare strategică (...). Din câte cunosc eu, biroul era încadrat cu circa patru-cinci ofiţeri. Periodic, aceştia mergeau în teritoriul de responsabilitate unde luau legătura cu comandanţii CMJ-urilor şi verificau fişele de mobilizare ale militarilor rezervişti. Ofiţerii erau organizaţi regional, asta însemnând că aveau în responsabilitate mai multe judeţe. Nu cunosc dacă şi comandanţii de la CMJ-uri ştiau despre misiunile lor în timpul deplasărilor, dar le acordau întregul sprijin. Ofiţerii consultau fişele şi alegeau după criterii anume stabilite rezervişti cu anumite calităţi atât morale, cât şi fizice. Recrutarea acestora se făcea pe bază de voluntariat, dintr-o masă eterogenă de funcţii, vârste, dar numai bărbaţi, şi ca element principal era pregătirea acestora în perioada de stagiu militar la una din unităţile de cercetare de pe lângă marile unităţi din ţară. De asemenea, se avea în vedere posibilitatea de legendare a celor recrutaţi în cazul ocupării vremelnice a teritoriului de către inamic pentru a putea justifica prezenţa în localităţile respective, fără a trezi suspiciunile inamicului. Deţineau diverse funcţii ca: inginer, director de întreprinderi, muncitori etc. Ei trebuiau să justifice de ce nu au fost preluaţi pe front la mobilizare. Evidenţele celor aleşi se ţineau în mod separat într-o mapă sigilată şi la dispoziţia ofiţerului de informaţii, la sediul CMJ-ului. Periodic, ofiţerii mergeau în teritoriu unde stăteau de vorbă cu membrii reţelei

pentru aducerea la cunoștință a unor probleme noi în lupta de cercetare. Practic se efectua o instruire. Nu aveau nici un fel de armament tocmai pentru a rămâne în perfectă conspirativitate și pentru a nu se angaja în activități armate. Deși ar fi trebuit să existe căi de legătură pentru transmiterea datelor culese, noi nu am reușit să îi dotăm pe recruți cu aparate de emisie-recepție, practic nu au avut nici un fel de stații. Numele de «276» ca indicativ a provenit de la faptul că în Nomenclatorul de specialități militare, din cadrul Statului Major General al MApN, erau ocupate pozițiile până la 275. Cea despre care mă refer eu, și anume activitatea de cercetare în teritoriul vremelnic ocupat, a primit indicativul «276» pentru a asigura și conspirativitate. Deși nu era intitulată astfel, ea era cunoscută în general ca «Rețeaua 276» pentru că existau rezerviști recrutați la nivelul întregii țări. Eu nu cunosc nimic despre nucleele de rezistență care nu au nici o legătură cu «Rețeaua 276». Știu că în cadrul planurilor pe care Direcția de Operații din cadrul Marelui Stat Major le întocmea se vorbea atât de forțele militare regulate, cât și de forțe de sprijin, iar între acestea existau Gărzi Patriotice și «alte forțe de rezistență», fără a fi numite. Gărzile Patriotice se subordonau unui Stat Major al Gărzilor Patriotice în cadrul CC al PCR, iar alte forțe de rezistență posibil să fie subordonate Secției Militare din cadrul CC al PCR, însă nu am cunoștință. Din punct de vedere al factorului extern arăt că, în decembrie 1989, datele și informațiile pe care le deținea Direcția de Informații nu evidențiau un iminent atac militar din afara țării asupra teritoriului nostru."

Pe parcursul anchetei am identificat un membru al structurilor de rezistență. A fost de acord să ofere informații despre modul de organizare și misiunile ce s-ar fi desfășurat în caz de război și de ocupare vremelnică a țării. A spus: „Înainte de 1989 am lucrat ca maistru electromecanic la Combinatul Chimic Bacău. Am efectuat stagiul militar în tinerețe și aveam gradul de sergent în structura militară, rezervist. Stagiul militar l-am efectuat la UM 01847 C din Buzău. În această unitate am primit instrucția

și pregătirea necesară ca cercetaș și, de asemenea, la lecțiile teoretice învățam doctrina militară a țării (...). După terminarea stagiului militar am avut o viață normală, cu activitatea profesională pe care am urmat-o, iar în 1986 am mai participat la o concentrare timp de 30 de zile la Ghimbav. Practic, concentrarea a condus la o reîmprospătare a cunoștințelor mele și a celorlalți participanți în materie de cercetare. Ca o precizare, eu am făcut pregătirea pentru cercetare-informare prin parașutare în spatele liniilor inamice, în teritoriul vremelnic ocupat. La terminarea stagiului militar, incipient în 1973, nu mi s-a spus nimic în legătură cu o posibilă misiune pe care să o am în viitor. Acest lucru a fost identic și pentru pregătirea din 1986, însă în anul următor, cred, posibil 1987, am fost chemat la Centrul Militar Județean Bacău, unde am fost contactat de către un ofițer MApN cu grad de locotenent-colonel. Afirma că se numește VD, însă nu sunt sigur că acesta era numele său real. Eu locuiam în municipiul Bacău, și scopul întâlnirii a fost acela de a pune la cale un mod conspirat de a duce lupta în eventualitatea în care o parte din teritoriul României ar fi fost ocupat vremelnic de către inamic, fără a fi precizat cine anume. Pregătirea s-a făcut doar individual pentru păstrarea conspirativității. Eu nu cunosc din ce structură a MApN provenea acel ofițer pentru că niciodată nu mi s-a confesat. Primele trei–patru, poate chiar cinci întâlniri au avut loc în sediul CMJ. Această repetabilitate a întâlnirilor era la circa o jumătate de an. Sunt convins că întâlniri similare au existat și cu alte persoane pe care eu nu le-am cunoscut niciodată, însă am bănuit acest lucru întrucât la concentrarea din 1986 de la Ghimbav am întâlnit doi băcăuani cărora le știam doar prenumele. Intuiam că prezența lor la concentrare era urmare a acelei pregătiri comune pe care noi trebuia să o facem și în același scop. Nu am legat relații de prietenie cu aceștia, nu le-am cunoscut numele de familie. De altfel se și recomanda ca în cazul în care ne-am fi recunoscut între noi și ne-am fi întâlnit ulterior, acest lucru să nu se mai întâmple pentru a fi păstrată conspirativitatea.

La concentrarea din 1986 am observat că au participat în general oameni din zona Moldovei și cred că și din partea Munteniei, mai degrabă partea de sud-est a Munteniei. Revenind la perioadele în care mă întâlneam cu acel ofițer la CMJ Bacău, de fiecare dată același (afirma că este de origine din zona Ardealului, însă răspunde de noi, adică de Bacău, și probabil de alte sectoare). În întâlnirile noastre discutam despre posibilul moment al ocupării vremelnice de către inamic, situație în care urma să-mi procur rezerve de hrană și să rămân ascuns într-un anumit loc indicat până la liniștirea oarecum a situației militare în zonă, iar apoi să mă deplasez într-un alt sector indicat până când cineva urma să mă contacteze pentru a-mi stabili misiunea de luptă. Am fost pregătit și pentru a legenda eventuala prezență a mea într-un anumit sector. Urma să port o salopetă de muncitor cu scule de lucru specifice electricienilor, iar în cazul în care aș fi fost întrebat, să afirm că mă deplasez la o intervenție necesară pe linie de depanat. Am fost pregătit și pentru a mă autoverifica și a-mi asigura propria protecție pentru a nu fi urmărit. În acest ultim caz urma să port anumite obiecte specifice în mână, cum ar fi un patent în mâna dreaptă, în caz că sunt urmărit într-o poziție a corpului, într-un limbaj nonverbal ce putea fi descifrat de camarazii noștri pentru a nu ne mai contacta între noi. Eu nu m-am întâlnit niciodată cu ceilalți doi concetățeni la alte concentrări, iar atunci când aceste întâlniri aveau loc absolut întâmplător în oraș, purtam scurte discuții neutre, fără vreun angajament privind activitatea pentru care fuseserăm pregătiți. Știam că suntem verificați chiar de către superiorii noștri cu privire la respectarea acestor reguli și gândeam că pot fi unele provocări simulate pentru a verifica modul nostru de comportare. Era un mod de verificare a loialității noastre, dar și a modului în care reușeam să ne păstrăm conspirativitatea. Ca să fiu sincer cred că nu toate întâlnirile cu ofițerul de contact au fost la sediul CMJ. Îmi amintesc că în ultimii ani înainte de 1989 m-am întâlnit cu acesta atât la hotelul partidului din Bacău, cât și la sediul Securității (...). Am avut

o ultimă întâlnire în iulie sau august 1990 cu un ofițer în ținută civilă (menționez că și ofițerul meu de legătură era întotdeauna în ținută civilă), care a afirmat că are gradul de locotenent-major, că este coleg cu ofițerul meu de legătură, dar că acesta este bolnav și îl înlocuiește temporar. Întâlnirea a avut loc la sediul CMJ Bacău tot ca urmare a chemării printr-un militar de la CMJ, însă eu nu am avut încredere în noul personaj și am dat răspunsuri neconforme cu realitatea. Cred că a înțeles destul de repede acest lucru, pentru că întrevederea s-a încheiat cu promisiunea din partea lui că ne vom mai revedea. Acest lucru nu s-a mai întâmplat, iar până în prezent nimeni nu mai m-a contactat în această chestiune (...). Cu privire la dotare, arăt că eu nu am primit nimic de la ofițerul de legătură. Acesta m-a instruit însă să fiu atent ca în momentele acelea de cumpănă privind ocuparea vremelnică a teritoriului să urmăresc emisiunile și transmisiile radio, iar în momentul în care se va difuza parola «Nicu» sub formă repetată, în posibile mai multe feluri de exprimare, eu să înțeleg că a fost declanșată operațiunea în care îmi pot începe misiunea. Întrucât nu am constatat în decembrie 1989 ocuparea militară a vreunui teritoriu din țară noastră, nu am auzit nici cuvântul «Nicu» ca parolă exprimată conform instruirii mele, nu m-am considerat activat și mi-am desfășurat viața cotidiană. Ni se spunea că parola nu va fi difuzată pe canalul de televiziune întrucât în acea perioadă emisiunea se reducea la circa două ore pe zi. Rămânea radiodifuziunea care acoperea întreaga țară și putea transmite fără oprire. Nu aveam misiunea să purtăm armament, sarcina mea fiind strict limitată la culegerea de informații despre inamic, mișcările acestora și modul de organizare în teritoriu etc. (...) Analizând acum împreună cu procurorii militari lucrarea ce se intitulează «Lupta de rezistență în mediul urban», concepută de un colectiv de ofițeri ai MApN, în care se descriu acțiunile operative ale nucleelor de rezistență împotriva prezumtivului inamic, pot afirma că într-adevăr noi nu eram meniți să efectuăm doar misiuni de culegere de informații. Pregătirea complexă în

cadrul instrucției din perioada stagiului militar ne crea abilități atât pentru munca de culegere de informații, cât și pentru lupta operativă de rezistență în fața inamicului. (...) Eu știu că neexistând o ocupație militară vremelnică nu am primit parola, nu am fost contactat și personal nu am desfășurat nici o acțiune, cu caracter militar sau de altă natură, ostilă patriei."

Proba indirectă, dar elocventă, pentru concluzia conform căreia operațiunea sistematică de inducere în eroare a fost făcută de la MApN, o reprezintă preocuparea conducerii acestei instituții de distrugere a probatoriului relevant pentru aflarea autorilor inducerii în eroare.

Fostul ministru al apărării Spiroiu Nicolae a declarat în calitate de martor: „Din ordinul ministrului apărării, generalul Militaru, s-a dispus întocmirea Jurnalelor de luptă sau refacerea lor acolo unde a fost cazul, prin reconstituirea evenimentelor, de cele mai multe ori din memorie. În această situație, sunt convins că au existat cazuri în care conținutul jurnalelor a servit pro cauza acțiunilor unităților militare, în justificarea unor măsuri sau întâmplări, fără a respecta întru totul adevărul (...)."

Prin declarația de martor, generalul Chelaru Mircea, fost șef al MStM al MApN, a precizat: „Arăt că, în mod cert, Jurnalele de luptă ale unităților militare implicate în acțiuni militare în cursul lunii decembrie 1989 au fost refăcute pentru a se ascunde astfel marile erori de comandă existente în acele zile. Ordinul de falsificare a venit de la vârful Ministerului Apărării. Scopul acestui ordin a fost ascunderea cu precădere a marilor greșeli existente începând cu 22 decembrie 1989 (...). Părerea mea este că Armata, ca entitate, a fost împinsă și atrasă în diversiunea finalului de lună decembrie, respectiv între 22–31 decembrie 1989."

Nu în ultimul rând, senatorul Gabrielescu Valentin, președintele Comisiei Senatoriale privind acțiunile desfășurate în decembrie 1989, a concluzionat: „Nu putem afirma că nu au existat indivizi înarmați care cu intenție au acționat pentru a provoca panică, teroare, diversiune și care să se fi manifestat în diverse

puncte. Aceştia puteau fi securişti, activişti de partid, fanatici, demenţi, beţivi ş.a. Dar nu avem dovezi că a existat o organizaţie ocultă care, la comandă unică, a declanşat în întreaga ţară o acţiune coerentă pentru restabilirea dictaturii".

Sunt întru totul de acord cu ce a spus senatorul Gabrielescu. Nu pot exclude cu titlu de certitudine ca vreun dement de la Securitate sau vreun activist de partid, care nu dorea căderea regimului Ceauşescu, să fi tras împotriva revoluţionarilor. Însă, dacă a existat aşa ceva, a fost un caz ultraizolat, nu o conduită organizată.

În timpul efectuării anchetei, am citit o grămadă de materiale în legătură cu fenomenul terorist. Printre altele, am dat peste o cugetare care-i aparţine politicianului american Patrick J. Kennedy, care a spus că „Terorismul este un război psihologic. Teroriştii încearcă să ne manipuleze, să ne schimbe comportamentul, creând frică, nesiguranţă şi divizare socială". Absolut adevărat! Iar dacă mă raportez la realităţile perioadei ce a debutat în seara de 22 decembrie 1989, citatul se potriveşte perfect celor care au *indus în eroare* poporul român în modalitatea arătată pe parcursul acestei cărţi.

Cititorule, opinia mea argumentată este în sensul că, în timpul Revoluţiei din decembrie 1989, nu a existat nici măcar un singur „securist-terorist". Minciuna cu privire la „securist-terorişti" este una din marile minciuni la care a fost supus poporul român de-a lungul istoriei sale. Aşa cum te-am îndemnat la începutul acestei cărţi, citeşte tot ce ţi-am arătat, analizează, apoi concluzionează singur dacă am dreptate!

15.

După rechizitoriu

În iulie 2022 rechizitoriul a fost finalizat prin trimiterea în judecată a lui Ion Iliescu, Gelu Voican Voiculescu și Iosif Rus. Asta după ce, în prima fază, rechizitoriul a fost restituit de Înalta Curte care a anulat o serie de probe, printre care și stenogramele obținute de Comisia Senatorială. M-a supărat decizia de eliminare a stenogramelor Comisiei, având în vedere că declarațiile obținute sunt excepționale. Membrii Comisiei au depus o muncă extraordinară și au reușit să obțină declarații unice care au relevat foarte multe adevăruri deranjante pentru unii. Poate tocmai acesta este motivul pentru care Raportul și stenogramele Comisiei au fost secretizate până în anul 2016, decizie surprinzătoare pentru că acea comisie a fost una parlamentară, adică i-a aparținut poporului român. Au fost voci care au susținut că *adevărul deranjant* a fost și motivul anulării lor de către instanța supremă. Instanță care, după ce am refăcut rechizitoriul, a refuzat judecarea dosarului, declinându-l la Curtea de Apel București.

După emiterea rechizitoriului au fost mulți cei care au apreciat munca mea, considerând că ceea ce am consemnat prin actul de sesizare reprezintă, în afara actului juridic, un document istoric. Nu-i voi aminti aici, însă le mulțumesc și pe această cale. În același timp, au fost și voci care au criticat vehement concluziile mele. În primul rând, am fost criticat pentru că am trimis în judecată doar trei persoane. În al doilea rând am fost acuzat că, prin ceea ce am concluzionat, am luat partea Securității, fiind chiar eu catalogat ca „securist“ sau „reprezentant al Securității“. Apoi, am fost

criticat că prin rechizitoriu am lovit Armata. Au fost și cei care au susținut că am făcut rechizitoriul la comandă politică.

Hai să lămuresc lucrurile!

De ce doar trei inculpați? În primul rând pentru că, dintre cei care au săvârșit crime împotriva umanității la adresa poporului român, doar cei trei mai trăiau la momentul emiterii rechizitoriului. Dacă, de exemplu, ar fi trăit generalii Militaru, Eftimescu, Hortopan, Milea, dar și alții, i-aș fi trimis și pe ei în fața instanței. Același lucru este valabil și pentru Silviu Brucan. Prin rechizitoriu am consemnat conduitele tuturor acestor factori de decizie politico-militară, dar am constatat totodată survenirea deceselor și astfel netrimiterea în judecată a fost firească. Probabil că toți criticii acestei abordări doreau o procedură asemănătoare cu cea aplicată lui Oliver Cromwell care, la doi ani după moarte, a fost scos din mormânt, apoi judecat și decapitat. În al doilea rând, nu am trimis în judecată persoanele pe care nu le-am considerat vinovate de crimă împotriva umanității, în pofida ideilor preconcepute ale unei părți a opiniei publice. Mă refer aici în principal la Petre Roman și la Teodor Brateș. Doar de dragul opiniei publice, este imoral și ilegal să trimiți în judecată diverse persoane! De altfel, împotriva soluției de netrimitere în judecată a celor doi s-a formulat plângere, iar Înalta Curte mi-a confirmat soluția, constatând că este întemeiată și legală. În al treilea rând, am avut în vedere, cum este și legal de altfel, Statutul Tribunalului Penal Internațional, ratificat de Parlamentul României în anul 2002. Prin ratificare, acest Statut a devenit lege internă având în vedere prevederile constituționale care stipulează că „Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern".

Articolul 33 din Statutul TPI arată următoarele: „Faptul că o crimă care ține de competența Curții a fost săvârșită la ordinul unui guvern, al unui superior militar sau civil nu exonerează persoana care a săvârșit-o de responsabilitatea sa penală, decât dacă această persoană a avut obligația de a se supune ordinelor guvernului sau superiorului în cauză".

Doctrina internaţională privitoare la crimele împotriva umanităţii, în legătură directă cu articolul 33 al Statutului, stabileşte că sunt exoneraţi explicit militarii care săvârşesc fapta ca urmare a unui ordin militar de acţiune şi că, într-un asemenea caz, responsabilitatea penală va incumba doar persoanei care a dat ordinul.

Legislaţia penală internă este aliniată acestor cerinţe, având în vedere că articolul 21 din Codul Penal stabileşte că fapta prevăzută de legea penală este justificată dacă este săvârşită în îndeplinirea unei obligaţii impuse *de lege sau în îndeplinirea unei obligaţii impuse de autoritatea competentă,* dacă această obligaţie nu este în *mod vădit ilegală.*

Exonerarea de răspundere penală a militarilor care execută ordinul superior, cu excepţia văditei ilegalităţi, este pe deplin întemeiată. Conform principiilor care reglementează organizarea şi funcţionarea armatelor lumii, în orice conjunctură de tip militar, cei care sunt obligaţi să execute ordinele ierarhic superioare nu au posibilitatea să înţeleagă ansamblul situaţiei, cu atât mai puţin a unei situaţii complexe. Aceştia nu au nici autoritatea de a interpreta în mod individual o anumită conjunctură militară şi de a acţiona contrar ordinelor primite. Doar cadrele de comandă militară care deţin funcţii la vârf au acces la o informare complexă şi astfel au posibilitatea să înţeleagă ansamblul situaţiei militare şi să emită ordine în consecinţă.

În situaţia specială existentă în decembrie 1989, până la data de 22 decembrie, când preşedinte al statului şi comandant suprem era Nicolae Ceauşescu, aceste realităţi erau cu atât mai relevante. România se afla în plină dictatură comunistă, iar sistemul militar excludea în mod absolut posibilitatea ca executanţii să pună la îndoială temeinicia ordinelor primite, mai ales că aceste ordine, aşa cum am arătat, au fost date de comandantul suprem – Ceauşescu Nicolae, prin intermediul ministrului de interne – Postelnicu Tudor, şefului Direcţiei Securităţii Statului – Vlad Iulian, şi ministrului apărării – Milea Vasile, acestea fiind

persoanele care, aflate la vârful ierarhiei statale, dispuneau de informații complete și aveau o viziune de ansamblu cu privire la realitatea internă a României.

Raportat la situația de până la 22 decembrie 1989, populația României a fost constant dezinformată cu privire la situația internă. De la vârful ierarhiei politico-militare s-a inoculat că revoluționarii erau de fapt huligani, elemente ostile orânduirii socialiste sau chiar teroriști. A existat dezinformare inclusiv cu privire la existența unei intervenții militare ostile inițiate din exteriorul țării, prin care s-ar fi atentat la suveranitatea și independența statului român. În condițiile unei societăți, în ansamblul ei, blocate din punctul de vedere al liberei și corectei informări, civilii și militarii au fost anunțați de conducerea statului că au fost puse în pericol idealurile socialist-comuniste ale poporului roman, și chiar integritatea teritorială a României (fiind făcută o paralelă cu situația din anul 1968 – invadarea Cehoslovaciei de către armatele statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, mai puțin armata României). Militarii români, cu excepția celor care dețineau funcții la vârf, nu aveau în mod obiectiv posibilitatea de a percepe corect realitatea momentului revoluționar, în condițiile în care aparența de legalitate a ordinelor primite a fost indusă prin dezinformare.

Ulterior după-amiezii zilei de 22 decembrie 1989 – ora 16.00, prin punerea în aplicare a unei vaste și deosebit de complexe acțiuni militare de *inducere în eroare*, întreaga populație a României a avut percepția viciată, cu excepția autorilor *inducerii în eroare*.

Legislația și doctrina internaționale privitoare la crimele împotriva umanității au avut în vedere toate ipotezele teoretice (generate de exemple istorice concrete) și, pe cale de consecință, au stabilit exonerarea de răspundere penală a militarilor care, în exercitarea atribuțiilor lor, execută ordinele primite și/sau, executând aceste ordine, se află într-o justificată eroare.

Ce vreau să spun prin toată această teorie este că, din perspectiva legislației privind crimele împotriva umanității, infracțiune imprescriptibilă, legea nu-mi permitea să-i cercetez și să-i

trimit în judecată pe militarii cu grade inferioare care au tras în intervalul revoluționar, atât înainte, cât și după data de 22 decembrie 1989. Cei cu grade inferioare puteau fi cercetați pentru omorurile eventual săvârșite, dar asta se putea face până la survenirea termenului de prescripție.

Este absolut logic să fie așa, din moment ce crima împotriva umanității este definită ca un „atac generalizat și sistematic împotriva unei populații civile". Acest fel de atac nu poate fi lansat de un militar cu grad și funcție inferioare, de execuție. Niciodată, niciunde! Doar liderii pot lansa un atac având aceste caracteristici. Când spun lideri, mă refer la șefi de stat, șefi de guvern, miniștri sau șefi de direcții militare.

Desigur, aceste argumente nu puteau fi înțelese de cineva precum Teodor Mărieș, președintele Asociației 21 Decembrie 1989, care, fiind de meserie portar la o echipă de fotbal care a activat în liga a III-a, se consideră mare jurist și cere trimiterea în judecată a sute de persoane. Apropo, dintre toți cei care au criticat rechizitoriul întocmit de mine, Mărieș a fost de departe cel mai înverșunat. Bizar fapt, pentru că în aparență ar fi trebuit să se bucure, deoarece dușmanul lui declarat, Ion Iliescu, a fost în fine trimis în judecată. De fapt, așa cum a spus și jurnalista Anca Alexandrescu în cadrul unei emisiuni pe care o modera la postul RealitateaTV, Mărieș, prin ceea ce face, este un apărător fervent al lui Iliescu. Sincer, nu m-a surprins atitudinea lui Mărieș. L-am întâlnit de câteva ori și de fiecare dată s-a comportat isteric. Am amintit pe parcursul acestei cărți ce a declarat Mărieș în calitate de martor, în procesul lui Iulian Vlad. Declarația a fost una, am putea spune, de dragoste la adresa fostului șef al Securității. Pentru ca ulterior, până în zilele noastre, Mărieș să devină mare antisecurist, nu-i așa? Mă rog, nu-i asta o problemă, mulți au năpârlit în acest fel. Poate că respectiva declarație se explică prin ce afirmă de ani de zile Viorel Ene – președintele Asociației victimelor mineriadelor –, dar și câțiva jurnaliști, cum că Teodor Mărieș a fost agitator în slujba

Ministerului de Interne. Interesant este și faptul că președintele Asociației 21 Decembrie se laudă cum a participat ca revoluționar la celebra baricadă din București, deși la dosarul Revoluției nu există nimic credibil în acest sens. De altfel, el nu are calitatea de revoluționar, nici n-o putea avea. Nu în ultimul rând, mai vreau să adaug ceva. Asociația condusă de Mărieș reprezintă doar cinci persoane, succesori ai unor victime din timpul revoluției. Dacă raportăm cele cinci persoane la miile de victime, decedați și răniți, rezultă că nivelul de reprezentativitate al asociației respective este grevat de cifra zero. Interesant, nu? Atât despre Mărieș, fiecare pasăre pe limba ei piere, să-i dea Dumnezeu sănătate!

Un alt inamic al rechizitoriului, pe motiv că trebuiau trimise în judecată mai multe persoane, a fost procurorul Bogdan Licu, prieten bun cu Mărieș (cine se aseamănă se adună?). Acesta, în timp ce era procuror general interimar, a infirmat soluția de netrimitere în judecată față de Petre Roman și Teodor Brateș, în tentativa de a discredita întregul rechizitoriu. Ei bine, nu a ținut strategia, deoarece infirmarea nu a fost confirmată de judecătorul Horia Șelaru de la Înalta Curte. Acest adevărat magistrat nu doar că a constatat că am procedat corect socotindu-i nevinovați pe Roman și pe Brateș, dar a și argumentat de ce demersul lui Bogdan Licu a fost intenționat ilegal. Despre Bogdan Licu mai arăt că, în decembrie 1989, era sergent în cadrul trupelor de Securitate din București și a fost în Piața Palatului în ziua de 22 decembrie 1989. Nu a tras, însă dacă doream spectacol l-aș fi putut cita pentru declarații, presa ar fi savurat momentul, sunt sigur. Nu am făcut-o, pentru că am zis să fiu elegant. Ulterior, Bogdan Licu a ajuns judecător la Curtea Constituțională, la propunerea PSD, alt aspect demn de remarcat. Așa-i în România, dacă un judecător al instanței supreme stabilește că un șef de Parchet General a încălcat legea cu rea-credință, acesta din urmă ajunge judecător CCR. Absolut firesc, nu?

Alt etern prieten al lui Mărieș este fostul procuror militar Dan Voinea, care, deși a instrumentat ani de zile dosarul Revoluției,

nu a finalizat nimic pentru că „nu a fost lăsat" de sistem. Nu zău? Dan Voinea, la rândul său, și-a exprimat nemulțumirea pentru că doar trei persoane au fost inculpate. A mai spus la o emisiune a RealitateaTV că el este cel care a instrumentat dosarul „Stănculescu – Chițac". Mă mir cum n-a căzut cerul pe el când a debitat așa ceva, având în vedere că pe generalii Stănculescu și Chițac i-a trimis în judecată procurorul militar Romeo Bălan. De fapt, nu mă mir deloc. Mi-am exprimat deja opinia față de cei care s-au aflat în „sala de judecată" de la Târgoviște. Lui Dan Voinea i-aș pune doar trei întrebări. Cum de rechizitoriul Ceaușeștilor este datat cu 24 decembrie 1989? De ce nu a fost preocupat niciodată să ancheteze chemarea trupelor sovietice? Cum de, în timpul cât a condus Secția Parchetelor Militare, s-a umplut România de revoluționari? Atât și nimic mai mult.

Hai să vedem cum e cu acuzațiile cum că sunt „un vajnic reprezentant al Securității". Din start spun că nimeni din familia mea nu a fost cadru al Securității sau al altei structuri militare. Glumind, aș putea spune că, prin raportare la principiile regimurilor comuniste, am „origini sănătoase". Din cei patru bunici ai mei, trei au fost croitori, iar al patrulea a fost frizer. Părinții mei au lucrat la AEM Timișoara, respectiv la Electrotimiș. La Revoluție aveam șaisprezece ani, deci de unde atâta securism? Ba chiar în familie am avut un membru care a fost victimă a Securității. Este vorba de străbunicul meu care, înainte de Al Doilea Război Mondial, a plecat la muncă în SUA, unde a stat timp de opt ani. Ei bine, după ce a revenit în țară, prin anii 1950, s-a întâlnit pe peronul Gării de Nord din Timișoara cu un cunoscut căruia i-a povestit despre viața din America și, printre altele, i-a spus că acolo, după ce mănânci, arunci la gunoi tacâmurile și farfuriile. A omis să spună că respectivele farfurii și tacâmuri erau de unică folosință, din carton, astfel încât omul acela a interpretat că vesela în discuție era din porțelan. Ghinionul a făcut ca respectivul să fie turnător al Securității, iar acesta a făcut un denunț prin care s-a arătat revoltat că un

cetățean poate să facă o asemenea propagandă deșănțată în favoarea ticăloșilor de imperialiști. Rezultatul a fost că străbunicul meu a făcut vreo cinci ani de pușcărie.

Din tot ce știu despre acei securiști care au făcut poliție politică, pot spune că prin intermediul Securității a fost amputată o parte a sufletului națiunii române. Asta nu trebuie uitat, niciodată! Structura de forță a fost înființată oficial în anul 1948, deși funcționa încă din 1944 (după 23 august). Ulterior, Securitatea a contribuit decisiv la sovietizarea României, pentru atingerea acestui scop fiind săvârșite multiple crime și abuzuri cumplite. Au fost epurați foarte mulți români patrioți care au considerat, pe bună dreptate, că poporul român nu avea nimic de-a face cu ideologia comunistă și cu mentalitățile de tip sovietic. În timpul regimului Ceaușescu, prin intermediul unei părți a Securității au continuat abuzurile la adresa celor care, de fapt, iubeau libertatea în detrimentul constrângerii. La fel de adevărat este și faptul că Securitatea a coparticipat la represiunea ordonată de Nicolae Ceaușescu, până la data de 22 decembrie 1989, ora 12.06. Însă, așa cum am argumentat, Securitatea nu a avut nici un rol în ce s-a întâmplat începând cu seara de 22 decembrie.

Cel mai vehement susținător al ideii că sunt „securist" este Andrei Ursu, cel care a și scris o carte care a avut ca subiect defăimarea rechizitoriului și, implicit, defăimarea mea. Sunt multe de spus despre Andrei Ursu, mă voi limita doar la anumite aspecte. Tatăl lui, Gheorghe Ursu, despre care Justiția din România a stabilit definitiv că nu a fost disident anticomunist, a fost omorât în bătaie în timp ce se afla în arestul Securității București. Această crimă este de netolerat. Din acest punct de vedere îl înțeleg și îl compătimesc pe Andrei Ursu. Dar nu sunt de acord cu insistența lui de a susține ca adevărate niște teorii despre care știe că nu corespund realității. Nu este aici momentul să combat în amănunt susținerile lui Andrei Ursu. Totuși voi aminti un episod care, în opinia mea, spune multe. Cartea scrisă de Andrei Ursu are la bază un așa-zis studiu intitulat „Cine a tras în noi după 22",

apărut în luna decembrie a anului 2018. Toate bune și frumoase, doar că, înainte ca studiul să fie publicat, avocatul lui Ion Iliescu mi-a înmânat într-un mod triumfalist un exemplar. Așadar, studiul a trecut prima dată pe la echipa lui Ion Iliescu și doar ulterior a fost publicat! Interesant, nu? Dacă mai adaug faptul că în acele zile am fost sunat pe telefon de Gelu Voican Voiculescu care, la fel de triumfalist, mi-a spus că cercetarea mea este făcută „praf" de acel studiu, avem o imagine destul de relevantă, zic. Eu chiar am fost nerăbdător să văd ce conține studiul, l-am analizat foarte atent, însă dezamăgirea a fost maximă când am constatat că este o aberație. Glumind, aș putea spune că studiul ar fi adevărat dacă n-ar fi în totalitate fals. Ca să exemplific, voi da doar un mic exemplu, relevant pentru întregul material. Se afirma că însuși Iulian Vlad, printr-o declarație dată la începutul lunii ianuarie 1990, a recunoscut că teroriștii din decembrie 1989 aparțineau Securității. Afirmația m-a mirat, deoarece știam declarația dată de fostul șef al DSS. Imediat am deschis dosarul acolo unde se afla respectivă declarație și mi s-a reconfirmat ce știam. Într-adevăr, Iulian Vlad, în stare de detenție, a dat o declarație olografă prin care a arătat cine credea el că sunt trăgătorii diversioniști din decembrie 1989. Pe prima pagină a declarației a scris că, în opinia lui, teroriști „puteau fi" cadrele Direcției a V-a din DSS, cadrele USLA, trupele de Securitate. Din acest moment declarația lui Iulian Vlad trecea pe următoarea pagină, doar că Studiul nu amintea despre continuarea declarației, limitându-se la prima pagină, „demonstrând" astfel că teroriștii au fost securiști. Dacă studiul ar fi fost onest, ar fi amintit și de continuarea declarației unde, continuându-și înșiruirea, Iulian Vlad i-a indicat ca posibili trăgători și pe cei de la MApN, de la Gărzile Patriotice sau pe civilii înarmați. De fapt, declarația lui Vlad reprezintă o platitudine absolută. Este ca și când, găsind un cadavru împușcat, ai spune că autorul crimei este sigur dintre cei care purtau armă la momentul împușcării victimei. Ei bine, întregul studiu este doar cu astfel de „argumente". De altfel, Andrei Ursu

și cei care susțin că Securitatea a tras după data de 22 decembrie se vor izbi veci-pururi de logică. Asta pentru că ei susțin că scopul Securității a fost readucerea lui Ceaușescu la putere. Nu vor putea niciodată să argumenteze de ce, acesta fiind scopul, Securitatea l-a abandonat pe Ceaușescu și la București și la Târgoviște (unde, așa cum am arătat, l-a avut sub control timp suficient pentru a-l ajuta să se regrupeze). Nu vor putea nici să explice de ce „securist-teroriștii" au tras în toată țara, dar nu și la Târgoviște, unde se știa că Ceaușescu este ținut prizonier. În general, toți aceștia nu au putut și nu vor putea să argumenteze în nici un fel că după 22 decembrie Securitatea a pus în aplicare o operațiune antirevoluție.

Celor care consideră că am lovit Armata prin ce am concluzionat le spun că am fost concomitent magistrat al acestei țări și ofițer superior al Armatei Române, iar asta reprezintă onoarea maximă pe care mi-o pot imagina. Iubesc Armata Română! Toți românii trebuie să-și iubească Armata! Eu niciodată nu am acuzat Armata, ci doar pe cei care, nu foarte mulți, au avut pentru un timp destinele Armatei în mâini, iar, prin ceea ce au făcut, au trădat țara și, implicit, Armata.

Au mai fost și cei care m-au acuzat că am făcut rechizitoriul la comandă politică. Ei na! Comanda cui? A lui Klaus Iohannis poate? Îi asigur pe toți cei care citesc această carte că lui Klaus Iohannis nu i-a păsat deloc de dosarul Revoluției. În realitate nu a existat nici o comandă, de nicăieri. Imboldul pentru soluționarea dosarului l-a reprezentat dorința sinceră pentru aflarea adevărului, așa cum a arătat el, în mod cert deranjant pentru unii. Printre susținătorii teoriei conspirației cu privire la rechizitoriu s-au numărat jurnaliștii Valentin Busuioc și Octavian Știreanu. Primul scrie la *Lumea Justiției*, un site despre care foarte mulți au spus că este controlat de PSD, al doilea chiar a fost parlamentar PSD. Mai e ceva de spus? Da, un citat aparținând astronautului Neil Armstrong care, cu referire la cei care neagă evidența misiunilor Apollo, a spus că „Oamenilor le plac teoriile conspirației,

sunt foarte interesante. Nu-mi fac griji, știu că cineva se va întoarce și va recupera camera video pe care am lăsat-o acolo". La fel ca Armstrong, nici eu nu-mi fac griji.

Scriind aceste rânduri, mă amuză faptul că instantaneu mi-a zburat gândul spre ziua de 22 decembrie 1989, la apariția televizată a lui Emil (Cico) Dumitrescu, atunci când acesta îl chema pe Ion Iliescu la televiziune, îndemnându-i pe complotiștii „grupului Iliescu": „Trebuie, tovarăși, să ne organizăm!" După cum știm, la 22 decembrie s-au organizat cu mult talent și au preluat puterea pentru mulți ani. La rândul lor, alți tovarăși, după mai bine de trei decenii, s-au organizat pentru a distruge adevărul celor constatate prin rechizitoriul făcut de mine. Desigur, au eșuat lamentabil, pentru simplul motiv că Adevărul este de partea mea.

Cititorule, asta e tot! Atât am avut să-ți spun. Tu vei aprecia dacă cele citite sunt corecte. Sigur, despre Revoluția din 1989 mai sunt lucruri de spus. Nu spun că eu am aflat toate misterele acelor zile, asta este imposibil, întotdeauna vor exista aspecte care probabil nu vor fi niciodată elucidate. Cu toate acestea, consider că ceea ce ți-am expus te va ajuta cel puțin să vezi lucrurile într-o lumină nouă, mai clară. Dacă vei aprecia munca mea, îți mulțumesc! Dacă nu, să știi că nu mă supăr, este dreptul tău. Poate vei considera că este prea târziu pentru ca morților Revoluției să li se facă un pic de dreptate. Opinia mea e că nu este târziu, niciodată nu este târziu pentru justiție sau pentru un strop de reparație morală. Voi încheia cu o cugetare care mi-e foarte dragă, spusă în perioada interbelică de un procuror militar care și-a exprimat convingerea că „Dacă justiția este principală necesitate a unei națiuni, atunci justiția militară e principală necesitate a unei armate!" Doamne ajută!

CĂTĂLIN RANCO PIȚU (n. 1973, Timișoara) este licențiat în drept al Facultății de Drept, Universitatea Ecologică din București, specializarea drept penal și criminalistică. Din 2001 este membru al Asociației de Științe Penale – Filiala Timișoara. În august 2016, a fost transferat de la Parchetul Militar Timișoara la Secția Parchetelor Militare din București, pentru a se ocupa de soluționarea Dosarului Revoluției. În 2020, a fost numit procuror militar șef al Secției Parchetelor Militare din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, consolidându-și o carieră de 23 de ani în magistratură.

Procurorul a semnat rechizitoriul în Dosarul Revoluției, un dosar alcătuit din 3000 de volume, care a avut ca obiect trimiterea în judecată a unor figuri-cheie ale evenimentelor din decembrie 1989, precum Ion Iliescu, fost președinte al României, Gelu Voican Voiculescu, fost viceprim-ministru, și generalul (rtr.) Rus Iosif, fost șef al Aviației Militare, pentru săvârșirea unor grave infracțiuni contra umanității.

Imagine copertă:

Ruperea blestemului expune rețeaua metodică de dezinformări care, începând cu 22 decembrie 1989, au creat premisele preluării puterii de către gruparea Iliescu, inclusiv „psihoza teroristă" care avea să facă atâtea victime după fuga, arestarea și executarea cuplului Ceaușescu.

Autorul citează din raportul Comisiei Senatoriale privitoare la Revoluție, organizând textul cărții în jurul declarațiilor martorilor implicați în evenimente, pe lângă extrase din presa vremii, transcrieri ale emisiunilor de la TVR, într-un adevărat memento incomod al acelor zile și săptămâni care bântuie încă mentalul colectiv, cu valuri de minciună, dezinformări și teorii contradictorii, perpetuate chiar și în cadrul controversatului Institut al Revoluției Române din decembrie 1989.

În timp ce personajele-cheie implicate în evenimente au consolidat atent de-a lungul anilor teoria unei mișcări teroriste care încerca să preia puterea după Revoluție și care a tras în populație după 22 decembrie, autorul cărții demonstrează că au fost de fapt acțiuni organizate de aparatul politico-militar al lui Iliescu și al noilor săi acoliți de la putere – de fapt vechi cunoștințe din perioada comunistă, printre care Gelu Voican Voiculescu și Nicolae Militaru.

Cine sunt cei care au tras în popor? Cum a fost posibil ca regimul dictatorial condus de Nicolae Ceaușescu să fie efectiv pulverizat în câteva ore? De ce, după pierderea puterii de către Ceaușescu, au murit atât de mulți oameni? Cum a preluat puterea statală Ion Iliescu? Care a fost cauza haosului generalizat ce a debutat în seara zilei de 22 decembrie? A existat diversiune radioelectronică? De ce a trebuit să fie executat cuplul dictatorial Ceaușescu? A fost revoluție sau lovitură de stat? Au existat teroriști? Dar securiști-teroriști? Toate aceste întrebări sintetizează în câteva rânduri neclaritățile din jurul Revoluției din 1989, căreia mulți dintre noi i-am fost martori, dar din care nu am înțeles decât prea puține – întrebări ca tot atâtea răni nevindecate, căci fără adevăr și dreptate nu există însănătoșire deplină a unei societăți care își pierde memoria.

voxa

Tradiție din 1989
www.litera.ro
ISBN 978-630-342-213-8
9 786303 422138